

Петър Дънов
Учителя

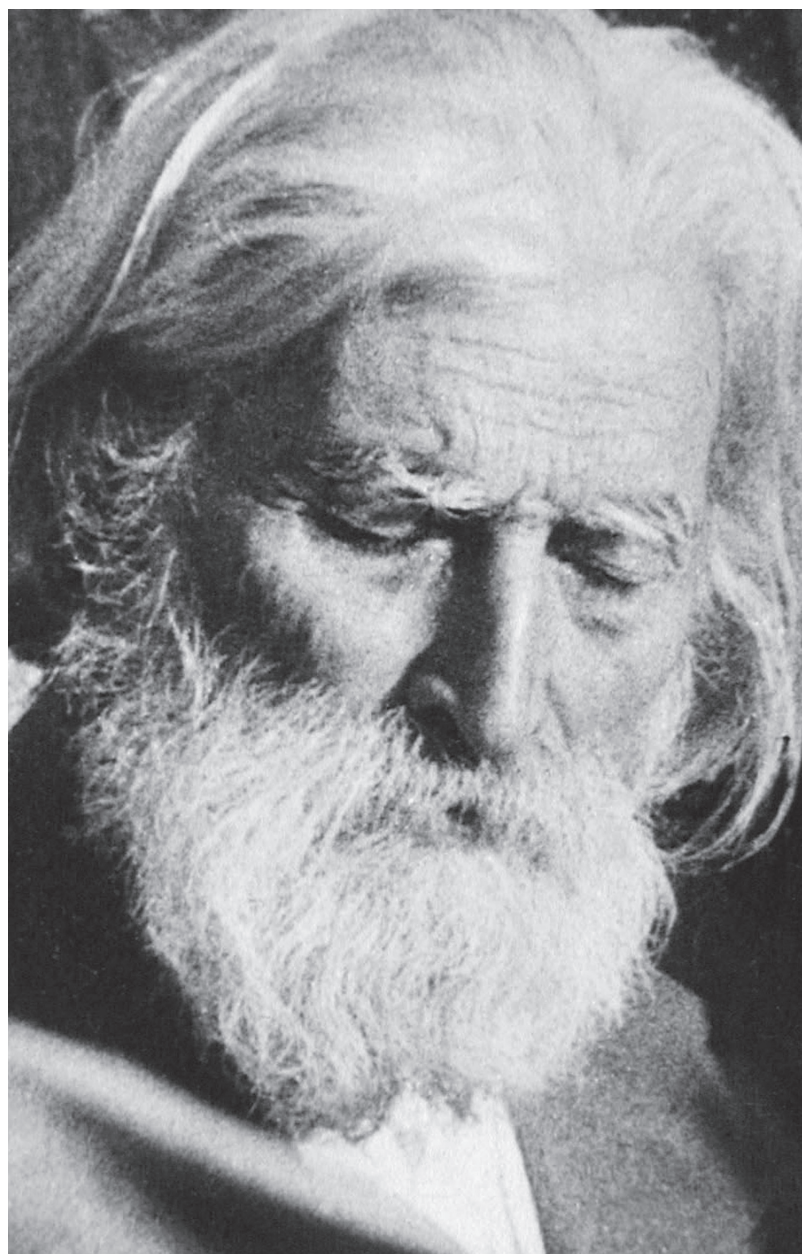

Вътрешна светлина

Младежки окултен клас
година седемнадесета

Петър Дънов
Учителя

ВЪТРЕШНА СВЕТЛИНА

Петър Дънов
Учителя

ВЪТРЕШНА СВЕТЛИНА

*Младежки окултен клас
година седемнадесета*

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“

*Словото в Школата
на Петър Дънов, Учителя,
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:*

*Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева*

*Лекциите, изнасяни от Учителя пред Младежкия
окултен клас до 1933 година, са преиздавани от
издателство „Бяло Братство“ по подготвените за
печат от Паша Теодорова текстове, одобрени от
Учителя. Останалите годишнини на Младежкия
окултен клас, непубликувани по времето на Учителя,
се издават за първи път от издателство „Бяло
Братство“ по запазените стенографски записки.*

© Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“, 2017

ISBN 978-954-744-332-7

Съдържание

Възможности в живота, 24.09.1937.....	7
Възможности на красотата, 01.10.1937	17
Вътрешна светлина, 08.10.1937	31
Разумните движения, 15.10.1937	47
Приближаване и отдалечаване, 29.10.1937	67
Идеален, реален и материален порядък, 05.11.1937	81
Съгласуване, 12.11.1937.....	103
Организиран и неорганизиран свят, 19.11.1937	121
Великата работа на водата, въздуха, топлината и светлината, 26.11.1937.....	133
Начини на мислене, 03.12.1937.....	143
Измерения, 10.12.1937	161
Възпитание на чувствата, 17.12.1937.....	178
Криви и прави линии, 24.12.1937	193
Дишане, 31.12.1937	207
Бъдете щедри, 07.01.1938.....	223
Противоречията в живота, 14.01.1938	242
Сърцето на природата, 21.01.1938	262
Разумен и неразумен страх, 28.01.1938	279
Законът на хармонията в тялото, 04.02.1938.....	292
Мозъчна и симпатична нервна система, 11.02.1938.....	309
Програмата в живота, 18.02.1938.....	329
Обич и любов, 25.02.1938.....	351
Учение, 11.03.1938	372
Излизане, работа, молитва, 18.03.1938	388
Законът на музиката, 25.03.1938.....	401
Отворени и затворени очи, 01.04.1938	412
Импулсът, 08.04.1938	427
Няколко въпроса, 15.04.1938.....	439
Една основна идея, 22.04.1938	442
Причина, среда, факти, 06.05.1938	456

Честност и справедливост, 31.05.1938.....	467
Опорна точка, 20.05.1938	477
Мозъчни центрове, 27.05.1938	487
Правата линия, 03.06.1938.....	500
Какво трябва на младите, 24.06.1938	513
Законът на контраста, 01.07.1938	525
Освобождаване, 08.07.1938	537
Съзнание и самосъзнание, 02.09.1938.....	546
Господарят, 09.09.1938	559
Самовъзпитание, 16.09.1938	572
 Приложения	 589
Теми.....	590

ВЪЗМОЖНОСТИ В ЖИВОТА

Отче наш

Имате ли зададена тема? (– Да.) Каква? (– *Външна и вътрешна зависимост на паметта.*) За следния път пишете върху темата: *Възможности в живота.*

Какво трябва да разбираме под думата *зависимост*? Пишете от какво произтичат зависимостите. Гладният от какво е зависим? Или жадният от какво е зависим? Гладният човек е зависим от храната, тя е едно условие за него. Ако има храна, може да свърши каквато и да е работа, пък ако няма храна, не може да работи. В дадения случай храната е един подтик. Най-ниският тон в музиката колко трептения има? (– *Шестнайсет трептения.*) Как се е образувало първото, второто, третото, изобщо всяко едно от тези шестнайсет трептения? От какво зависи образуването на трептенията? Ако има само едно трептение, не може ли да има звук? И защо трептенията са 16, а не 17? Някои приемат, че трептенията са 16, а други – че са 32. Но и при 32 трептения пак може да се зададе въпросът: защо да са 32, а не 33? (– *16 дълги трептения, а 32 къси?*) Колко обертона има в един тон? (– *Много, но обикновено се определят около 16–17.*) Тогава можем да допуснем, че всяко трептение дава по един обертон. Значи, за да се прояви един тон, 16 обертона трябва да има. Ако тия обертонове не се образуват, тонът не е пълен. Това са отвлечени работи, не са ясни.

Ако ви се зададе тема какво представлява музиката по същество, как ще я определите? Не само вие, но и най-видните музиканти не могат да кажат. Музиката представлява неизброимите възможности на живота. Човек, който не е музикален, е ограничен. Щом е музикален, има много възможности. Възможностите се определят от музикалността му. Има и друго твърдение: едно тяло, което се движи с по-голяма скорост, ще иде по-далеч, отколко-

то друго тяло, което се движи с по-малка скорост. Тогава определям: страданията са предисловие на музиката, те са подготовка. Всяко страдание е подготовка за един музикален живот. Под *музикален* се разбира живот, който е разумен, в който има разумност. Във всеки живот, в който липсва разумността, страданието иде като едно последствие. Щом имаш страдание, това показва, че разумността липсва. Да допуснем, че вие – двама души, пътувате по пътя, идвате до един кръстопът, спирате се и в двама ви се зараждат две противоположни мнения. Единият казва: „По този път да тръгнем“, другият казва: „По втория път да тръгнем“. Колко възможности имате? Двама души сте, две възможности имате.

Ако например накарам двама души от вас да изпеят тона *до*, ще го вземат ли правилно? Нито един от вас няма да го вземе правилно, все ще има едно различие, ще се образува един малък тъгъл. Щом в живота има нещо непостижимо, това показва, че не вземате вярно тона. Когато вземете верен тон, нещата стават възможни. Когато нещата стават, те са музикални, когато не стават, не са музикални. Да допуснем, че имате числото 16 или числото 32. Какво представлява в дадения случай числото 16? Не ви е познато. Представете си, че единицата представлява ябълка, в която има шест семки. От тия семки колко ябълки ще излязат? Шест ябълки ще излязат. Шест с колко е по-голямо от едно? С пет. Какво показва числото 32? Какво тълкувание бихте дали? Представете си, че 16 и 32 са тела, които се движат. Къде има по-голямо движение – в 16 или в 32? (– В 32.) Числото 16 е движение в планинските местности, а 32 е движение в долините. При 16 се качваш нагоре, а при 32 слизаш надолу. Къде движението е по-бързо? И каква е посоката? Едното е слизание, другото е възлизане. Кога телата възлизат? Да допуснем, че едно тяло се движи по една повърхност. Ако окажете на това тяло съпротивление, накъде ще започне да се движи то? Ако направите средата по-гъста, тялото ще започне да се изкачва; ако средата стане по-рядка, тогава движението ще се обърне надолу. Питам: как става движението

на светлината от Слънцето? По отношение на Земята тя иде отгоре. По отношение на Слънцето какво трябва да разбираме под думите *горе* и *долу*? Светлината излиза от Слънцето и отива към Земята, която е надолу, и следователно има една скорост по-голяма. Тогава какво трябва да се разбира? Че Слънцето изпраща повече енергия, която е необходима за Земята.

С този въпрос е свързан друг. Например по-малките тела са зависими от по-големите. На основание на физическия закон от какво се определя зависимостта? Може да видите същия закон и когато, да кажем, трима души са гладни – единият е гладен, другият е по-гладен, третият е най-гладен. Три степени има. От трите степени по-нагоре има ли? Има, разбира се. Някой е толкова гладен, че умира от глад. Най-силната степен е, когато човек умира от глад, при нея се минава от едно състояние в друго. Ако хвърлите едно тяло и то срещне на пътя си голямо съпротивление, какво ще стане? Ако скоростта на твърдото тяло не се намалява, а постепенно се увеличава, какво ще стане с него? Ще се образува триене, това твърдо тяло ще се разтопи и ще започне горене.

Защо в човека се явяват страданията? Вие не ги искате, но те идват. Как ще си го обясните научно – от какво идват страданията? Да допуснем едно просто обяснение. В съвременната култура вие обичате да имате хубави обувки, модни, с парижки върхове, обаче кожата на тези обувки не е достатъчно мека, не е направена според правилата на хигиената. Какви са подбудите ви да искате тесни обувки? Вие ги искате не заради себе си, но заради хората, да видят те, че обувките ви са модни. Вие вървите и гледате дали другите обръщат внимание на обувките ви. Хората им обръщат внимание, но тези обувки ви образуват мазоли. За да угодите на вкуса на хората, вие си причинявате това. Питам: от какво произтичат мазолите на краката ви? От угаждане на хората. Какъв е церът? Как се церят мазолите? Като престанеш да угаждаш на хората, те ще изчезнат. Това може да го вземете като правило. Питам: колко неща произтичат от страха? Страхът най-първо е

накарал хората да бягат. Страхът даже е удължил краката на някои животни. Други не ги е накарал да бягат, но ги е накарал да лъжат. Може ли страхливият да ти каже истината? Но това са психологически изводи.

В живота вие много пъти срещате известни противоречия. Казвате: „Труден е животът“, но нямате никакво обяснение. Например музиката за някои хора е трудна. За кого е трудна? Този, който има слабо развито музикално ухо, слаба музикална памет или пък няма музикално разположение, за него е много мъчна музиката. Но за онзи, способния, лесна е музиката. За кого животът е труден? За ленивия животът е труден, а за трудолюбивия ни най-малко не е труден. Какво подразбират думите *труден е животът*? Трябва да се трудиш. Значи, дава се първостепенно значение на труда, в живота си работим повече, отколкото трябва. И не можем ли ние да надвием над това? От какво произтича трудният живот? От човешката лакомия. Искате много жито, сеете много ниви и затова трябва много да се жъне. Казвате: „Убихме се от труд“ – сели сте много жито. Колко жито трябва на човека за една година? На човек му е достатъчно половин килограм жито на ден. За 365 дни това прави 187 килограма и половина.

Да допуснем, че някой от вас е музикален и иска на другите да им хареса как пее. Какъв резултат ще има той? Ако вие пеете за себе си, ще имате като резултат вашето здраве. Всички хора, които пеят за себе си, са здрави. Всички хора, които пеят за другите, са болни. Знаете ли защо са болни? Защото, като пееш за другите, на едно място ще ти кажат: „Това не можа да го изпееш хубаво, пеенето ти не струва“, на друго място ще ти кажат: „Последния пасаж не го изпя хубаво“ и ти ще започнеш да се смущаваш. Заради това смущение именно няма да си здрав. Като пееш за хората, не си здрав, като пееш за себе си, ти си здрав. Сега извеждам един закон: живеете един добър живот не за хората, но за себе си. Защото, ако живеете за хората, те ще ви намерят някоя погрешка. Извеждам и друго правило: всички погрешки, които намирате в хората, все са човешки. Ако вие можехте да прегледате тетрадките си от

първо отделение до завършването на университета с направените от вашите преподаватели поправки, щяхте да забележите, че погрешките ви намаляват. Поправките ги има, но много от направените погрешки всъщност не са погрешки. Например в българския правопис съществува ятовата гласна, буквата *Ят* – *ѣ*. Когато не я напишете там, където трябва, постоянно ще ви поправят, но когато я изхвърлят от правописа и вместо нея започне да се пише просто *Е*, ще имате ли погрешка? Тогава ще видите колко погрешки сте правили, които всъщност не са погрешки.

Мислите ли, че ако вземете един тон с 15 трептения, той пак ще се чува? Не, ще има една малка неправилност, ще липсва едно трептение. В природата, ако вървим по нейните закони, нещата са строго определени, ти не можеш да престъпиш един закон. Можеш да го престъпиш, но ще носиш и последствията. Значи, всяко едно безпокойство се дължи на нещо. Някой път не му знаете произхода. Казваш: „Неразположен съм малко“ – има някакво нарушение. Ако нарушите закона на яденето, стомахът страда. Ако нарушите закона на дишането, дробовете страдат. Ако нарушите закона на мисълта, вашият мозък страда. Боли ви главата – причината е в мисловния свят. Заболят ви дробовете – в чувствения свят е причината. Заболи ви стомахът – причината е на физическото поле, там трябва да я търсите. Щом причината е на физическото поле, ще измените хигиената на яденето си.

Как ще моделираме, как ще изменим себе си? По колко начина може да се поправи една погрешка? Представете си сега, че имате ключ за този фар, който беше показан на френското изложение* и който дава светлина от 500 милиона свещи. Светлината му е толкова силна, че може да се види от 200 километра. Ако по невнимание го включите изведнъж, десетина хиляди човека може да ос-

* френското изложение – става въпрос за Световното изложение, проведено в Париж през 1937 г. Световните търговски изложения се провеждат от 1851 г. в различни индустриални държави. Нямаат чисто търговски характер, организират се за демонстрация на новаторски технологии и достижения.

лепоят. Заради едно бутване по невнимание за няколко секунди може да ги ослепите. На колко километра далеч трябва да се намират тези хора, за да се избегне ослепяването? Как се намалява светлината? (*– Тя е обратно пропорционална на разстоянието.*)

Има известни страдания, които произтичат от липса на светлина, пък има и страдания, които стават от преизобилие на светлина. Следователно в природата има два вида страдания: едни, които произтичат от липса на светлина (не от свършена липса), и други, които произтичат от изобилие на светлина. Тогава, за да премахнем това страдание, което произтича от изобилие, трябва да се отдалечим, да отидем на такова разстояние, където светлината ще бъде приятна. Слънцето е поставено на разстояние 92 милиона мили от Земята. Това разстояние не е произволно, то е нагледено съобразно със съществата, които живеят на Земята. Ако ние се приближим два пъти по-близо до Слънцето, може съвсем да се измени земният живот. Ние трябва да се нагодим – ако страданието произтича от изобилие на светлина, трябва да се отдалечим, ако произтича от липса на светлината, тогава трябва да се приближим. Някои страдания се премахват чрез отдалечаване, други – чрез приближаване. Трябва да се знае от какво произхожда страданието. Страданията произтичат от две възможности. Организмите на някои хора страдат от преизобилна храна – тези хора много ядат. Раждането на болестта подагра се дължи на изобилна храна. Князе, царе боледуват от нея, царска болест я наричат. Сиромас никога не може да умре от подагра. Някои българи, които ядат много боб, страдат от тази болест. Бобът е много пищна храна. Ако някой беден българин страда от подагра, аз вече знам, че много боб е ял.

Ако един човек много е изпостелял, ако е станал много сух, той е сиромас. Изсъхването на човека произтича от сиромашията. Онези, които надебеляват, са богати. Онези, които изсъхват, са сиромаси. Тогава кажете ми какво е движението: дебелият хора приближават ли се, или се отдалечават? Сухите хора отдалечават ли се, или се прибли-

жават? Или кажете ми кои тела падат – които са по-тежки ли? Например представете си един човек, който има кокоша глава и човешко тяло. Кокошата глава какво представлява, близо ли е до умствения свят, или е далеч? (*– Далеч е.*) Или представете си човек, главата на когото е много голяма, а дробовете му са кокоши и стомахът му е човешки – едно такова противоречие. Този, с кокошите дробове, може ли да бъде духовен човек? А ако този човек би имал стомах на кокошка, какви щяха да бъдат отношенията му? Щеше да има едно голямо противоречие. Значи, човек има известни отношения.

При сегашните условия човекът е едно разумно съчетание от всички модели, които природата е направила. Защото всичките модели, които съществуват, те са само заради човека, те са опити за човешкото подобрене. Сегашният модел на човека е най-добрият, който природата е измислила. Но тя не се е спряла на този модел, той още не е завършен. Тя има още много да прави, да моделира човека. Но в природата няма по-съвършен модел от този, в който човек живее при сегашните условия. Да допуснем, че вие не сте доволни от сегашния модел. Защото някой път, като сте недоволни от живота, вие сте недоволни от модела, който природата ви е дала. Питам сега: какво трябва да направите? Недоволни сте от нейния модел – природата ви казва: „Дайте си ваш модел”. Всеки от вас, който е недоволен от живота, какъв модел ще даде? Какъв модел искате за в бъдеще? Аз ви казвам, че има възнаграждение за всеки, който може да даде един по-добър модел от този на природата.

Вие искате да подобрите живота си. В какво именно да се подобрите – да ядете повече ли, да дишате повече ли, да мислите повече ли? Сега аз да ви кажа: неестествеността на човешкия живот произтича от това, че няма правилна обич. Човек яде повече, а диша по-малко и мисли по-малко, следователно у него остава известна излишна енергия, която не може да се трансформира. Понеже физическият свят е резултат на духовния, а духовният свят е резултат на умствения, енергиите трябва да се тран-

сформират. С излишъка, който остава в енергията, всякога става същото като в живота: ако в тебе остане едно незадоволено желание, ти самият си незадоволен. Сега ще направя едно сравнение: доволството на човека трябва да бъде като едно шише, пълно с вода – когато напълните шишето с чиста вода, така че да не остане никакъв въздух в него, тази вода ще остане чиста за дълго. Ако оставите въздух в шишето, има възможност да се развали водата. Доволството на шишето подразбира, че не трябва да има никакъв въздух вътре в него.

Казвате, че хората трябва да се възпитават. Който не разбира, ще вземе това правило буквално и ще напълни стомаха на човека така хубаво, че да не остане празно място в него, или пък ума му ще напълни така, че да не остане празно място. Не, в природата има други методи. Вземете като пример онези мехове, с които се раздухва огънят: напълват ги хубаво с въздух, после го изкарват и наново ги пълнят, за да има едно движение. В природата съществуват тия два метода: положителната енергия е пълен мех, отрицателната енергия е празен мех. От пълния мех ще изпратиш енергията в празния мех. Следователно в тебе всичко трябва да бъде наполовина пълно. Твоят мех не трябва да бъде изцяло пълен, но да има оставено празно пространство – място, където да туриш тая енергия и откъдето да я употребиш.

Вие сега изтъквате положителната енергия, но ако в природата нямаше отрицателна енергия, нямаше да става обмяна, нямаше да се образува движение. Обмяна трябва да става между положителната и отрицателната енергия. Под *отрицателна енергия* ние разбираме такава, която в себе си има положителна енергия, защото положителната енергия сама не може да се развие. Тази енергия, след като мине в средата на отрицателната енергия, започва да се развива. Та отрицателните енергии са необходими. Човек трябва да има и отрицателната страна на музиката, за да развие положителната музика. Имате например едно желание да ви дадат нещо или да вземете нещо – това желание е отрицателно. Имате едно желание да давате

– това желание е положително. Следователно, когато даваш, е едно, а когато вземаш, е друго. Във вземането ти ще обработиш това, което си взел, в даването ще очакваш това, което си дал, други да го обработят. Значи, ще чакаш два различни резултата. Единият резултат е, когато си възприел. Когато ти си възприел, от тебе зависи работата – щом възприемеш нещо, можеш да го обработиш. Това, което ти си дал, не зависи от тебе, то зависи от тези, на които си го дал – те трябва да го обработят. Следователно хората се спъват по два начина: спъват се, понеже сами не обработват нещата; после се спъват, като са дали нещо на другите и те не са го обработили. Ние може да се спънем от външния свят, понеже сме дали нещо; може да се спънем и от себе си, ако не обработим онова, което сме възприели. Та сега човек трябва да бъде разумен по отношение на това къде влага своята енергия. Човек трябва да бъде внимателен по отношение на положителните енергии, които възприема – как да ги обработва.

Казваме, че човек може да се възпита. Той може да се възпита по два начина: външен и вътрешен. Ако го възпитават разумни хора, той ще стане разумен, ако го възпитават глупави хора, той ще стане глупав. Ако го възпитават музикални хора, той ще стане музикален, ако го възпитават немусикални хора, нищо няма да стане от него.

Когато говорим за Бога, ние подразбираме едно същество разумно, от което може да се възпита. Ние търсим Бога, защото вън от Него не може да се възпита. Единственото същество, което може да ни възпита както никой друг, е Бог – тогава има смисъл. Вярата в Бога подразбира, че онова, което ние търсим в живота, може да го намерим само в Бога. Вярата в Бога ще ни покаже къде може да го намерим. И любовта към Бога подразбира, че това, което търсим, може да го вземем само от Бога. Ние трябва да обичаме Бога, понеже това, което търсим, може да го вземем само по закона на Любовта. Ако ти нямаш любов към Бога, нищо не можеш да вземеш. Ако имаш любов, ще вземеш нещо; ако нямаш любов, тъй ще си останеш. Пита някой: „Защо трябва да обичаме Бога?“. Ако ти не го

обичаш, ще умреш. Ако го обичаш, ще живееш – тогава има смисъл. Казваш: „Как да обичаме Бога?“. Ако го обичаш, животът ще дойде в тебе. Ако дойде животът, вече имаш една възможност.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

1. лекция, 24 септември 1937 г., София, Изгрев

ВЪЗМОЖНОСТИ НА КРАСОТАТА

Отче наш

Имате ли тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Възможности в живота“.*) Пишете върху темата: *Разнообразие на възможностите.*

Да допуснем, че има възможност един обикновен ученик да бъде приет в отделенията, има възможност и да не бъде приет. При сегашните условия от какво зависи възможността да го приемат в първо отделение? На колко години трябва да бъде? (– *На седем.*) Ако е на седем години, може да го приемат, ако не е, няма да го приемат. Ако не е на седем години, каква възможност има детето? То може да постъпи в забавачницата. В първо отделение не може да постъпи, но в забавачницата ще го приемат. Следващата възможност е, че това дете, като го приемат в първо отделение, може да се учи, пък може и да не се учи. Ако се учи, каква възможност ще има? Ще има възможност да влезе във второ отделение. А ако не се учи? Ако не се учи, ще остане пак в първо отделение. Колко години детето може да бъде в едно отделение? Колко години може да остане в първо отделение? Какви са възможностите? Има възможност да го изпъдят от училището. Детето може да се е разболяло и тогава болестта става причина да го изхвърлят от училището, пък може да го изпъдят и за неспособност, понеже не може да учи. Например какви са сегашните възможности на ученика, който е завършил гимназия и иска да следва в университета медицина? От какво зависи възможността му да следва? От бележките му. При какъв успех може да го приемат да учи медицина? Ако има успех четири, ще го приемат ли в медицинския факултет? (– *Не.*) Колко трябва да има, за да го приемат? (– *Шест.*) Значи само ако има шест, ще мине.

В света има два порядъка. Единият е, когато хората са добри. Ако си добър, можеш да минеш в по-горен клас. Ако не си добър, оставаш в същия клас. И в лошото има класове – ако си по-лош, пак минаваш в по-горен клас. Добре, на какво отдавате вие възможностите на красотата? Кои са възможностите на красотата? Кога човек става красив? Красотата винаги е свързана с доброто в света. Колкото човек става по-добър, става и по-красив; колкото става по-лош, става и по-грозен.

Ако ви се зададе въпросът: „Защо човек учи? Каква нужда има да се учи?“, какво ще отговорите? Във всички вас има желание да бъдете богати – кои са подбудителните причини, защо искате да бъдете богати? Или искате да бъдете учени, или искате да бъдете силни – това спада към положителните добродетели. Да допуснем, че искате да бъдете и здрави (идваме вече до по-същественото). Защо човек иска да бъде здрав? Защото при здравето има по-малко страдания, по-приятно е. Щом не си здрав, ще имаш повече страдания. Сега да направим една аналогия, да уподобим нездравия човек със сиромаша. И ако уподобим здравето с богатство, не-здравето трябва да го уподобим със сиромашията. Например между двама души, единият от които е с добър характер, а другият е с лош характер, човекът с лошия характер има повече възможности да изгуби здравето си. И лошият може да бъде здрав, и добрият може да бъде здрав, но те се отличават по това, че добрият има повече възможности да остане здрав, а лошият има повече възможности да изгуби здравето си. Например някой път палите силен огън, а някой път – слаб огън. От какво зависи слабостта или силата на огъня? От количеството на материалите, които имате. Сега да направим едно сравнение – по метода на аналогията допуснете, че някой учи повече, а друг учи по-малко. От какво зависи това? Някой път във вас се ражда такова разположение, при което не искате да учите, а друг път се ражда разположение, при което искате да учите. Допуснете, че имате желание да не учите – как ще смените това желание с друго, с желанието да учите?

Да ви запитам сега: вярата възможност ли е? Вие говорите за окултния ученик. Кой са качествата на окултния ученик? Ако пренася три купчини камъни от едно място на друго, за да си създаде работа, мислите ли, че той наистина е окултен ученик? Аз ще ви дам една разлика между окултния и обикновения ученик: обикновеният ученик копира работите, окултният ученик се учи да твори – той още не е творец, но се учи да твори. Ако искаш да създадеш нещо ново, ти трябва да бъдеш окултен ученик, да измениш живота си, да внесеш каквато и да е нова черта в него. Ако животът ти е неносен и ти си седиш, тогава си обикновен ученик. За да измениш живота си, трябва да станеш окултен ученик. Когато сте недоволни от живота, вие сте обикновени ученици. Когато сте доволни от живота, вие сте в областта на окултната наука. За окултния ученик има области, които трябва да знае. Той трябва да знае как да си добива силата; трябва да знае законите, по които може да добие сила или пък знание. Областта на окултната наука е много голяма, ти трябва да знаеш как да добиеш това знание.

Да кажем, вие четете един съвременен роман – какво ви подбужда отвътре да го четете? Какви са подбудителните причини на един млад човек да чете роман и какви – на един стар човек? Или да допуснем, че вие се интересувате от астрономия, от звезди, някои от които са на хиляди светлинни години далеч от нас – например Алдебаран, Сириус. Какво ще ви предаде в дадения случай Сириус? Понякога се интересувате от северния или от южния вятър, от източния или от западния вятър. Защо се интересувате? Лятно време, когато е топло и си се изпотил, щом духне северният вятър, става прохладно – тази прохлада ти е приятна. Когато е студено, духне ли южен вятър, на тебе също ти е приятно. Все има нещо, поради което се интересувате от северния или от южния, или от западния, или от източния вятър.

Казвам: вие, окултните ученици, все някой път трябва да се позанимаете с аналогичния метод. Един аналогичен метод не може да изяснява, той е много труден. Трябва

да знаете как да съпоставяте, как да сравнявате нещата. Сравнявате например един добър човек с един лош човек, но те са контрасти. Кой са чертите на лошия човек и кои – на добрия? Понякога лошият човек има по-голяма сила от добрия. Лошият човек, изобщо, има силно тяло, добрият човек има по-слабо тяло. Някой път лошите хора имат и по-силен ум. Христос навремето каза: „Синовете на този век са по-умни от синовете на ведината“. Кой синове са по-умни? Лошите синове. Един лош син днес по-добре обира баща си, добрият не знае как да го обере. Лошият син така обира баща си, че всички признават това обира-не за законно. Но сега ние правим сравнение на нещата: при лошия и при добрия човек всякога има разлика в постиженията. В началото всякога лошите хора имат преимущество над добрите. Като разглеждаме този въпрос по закона на аналогите, в края лошите губят, добрите печелят. В началото добрите хора много зле започват, не им върви работата; на лошите хора в началото им върви. В края добрите хора спечелват, лошите изгубват. Казват: „Виж как им върви на лошите хора“. Да, в началото им върви, но в края не им върви, те винаги губят. Но ние не можем да изведем от това един закон. Ако пресилим аналогията, животът няма да я потвърди, ще изпаднем в друго противоречие. Някой път и в началото, и в края на някой лош човек му върви – как ще обясните това? Трябва да има някакъв закон.

Например ако измервате височината на Мусала с високомер, ще видите, че някой път тя е с 300 метра по-голяма, а друг път е с 300 метра по-малка. Как ще обясните това противоречие? Увеличава ли се, или се намалява височината на Мусала? Всъщност вашият високомер е показал с 300 метра по-малка или по-голяма височина. Какво е налягането при по-голяма височина и какво – при по-малка? Според закона, когато времето се подобрява, височината на Мусала се намалява; когато времето се разваля, височината на Мусала се увеличава. И тогава, ако някой измери височината на Мусала с високомер и каже, че върхът е с 300 метра по-нисък, този човек трябва да знае,

че времето се подобрява – затова Мусала е станал смирен. Можем да допуснем, че в живота бащата е като Мусала. Като обича детето си, той се смаява. Ако се наведе и детето се качи на гърба му, значи е добър баща. Но ако стои прав, тогава детето само не може да се качи на гърба му и той трябва да му даде особена привилегия, да го вдигне. Аналогично трябва да разсъждавате.

Вие искате добър живот, добри условия. Искате Мусала да се сниши и да му се качите на гърба, пък той не се снишава – обикаляте го по един начин, по друг начин, но не става. Сега обяснявам едно противоречие. Представете си, че един разбойник ви хваща и ви връзва добре. Колко възможности, колко начина има да се освободите от този разбойник? Първата възможност е с напън да скъсате въжето, но трябва да сте силни като Самсон. Представете си, че употребявате този метод, но въжето не се къса, разбойникът ви е вързал яко. Вторият метод за освобождение кой е? Първият метод е лесен за силния човек, той веднага ще скъса въжето. Вторият метод, вторият начин изисква време. Пак си представете, че сте здраво вързан и не можете да скъсате въжето, но сте човек, който тежи 120 килограма. Тогава ти трябва да останеш три-четири дни гладен, трябва да постиш, да изпусналее тялото ти, от 120 килограма теглото ти да намалее на 80–90, за да може между връзките на въжето да се образуват празнини, междини, и така да си изтеглиш ръцете и краката. Ти ще се освободиш, понеже си изгубил 20–30 килограма от теглото си. При първия метод, като се освобождаваш чрез скъсване на въжето, има харчене на сила – какво количество сила ще употребиш? При втория метод ти изхарчваш не от енергията си, но от материала на тялото си. Има и друг, трети метод. Човекът те е вързал, оставил те е и ти се мъчиш. Тогава започваш да му обещаваши: „Ако ме пуснеш, ще ти дам 20–30–40 хиляди лева готови пари“ и той те освобождава. Така пак скъсваш въжето, но това скъсване ти е коствало 40 хиляди лева. Ти, който се освободи с 40 хиляди лева, силен човек ли си? Не си силен човек. Казваш: „Да се освободя от тази беля, 40 хиляди лева ми

коства“. Значи не си бил силен, освободил си се благодарение на това, че имаш пари. При втория метод, ако не си могъл да постиш, да гладуваш, значи не си бил герой, който може да изгуби 30 килограма от тялото си, не си бил много умен.

Какви са подбудителните причини човек да употреби силата си при първия метод и какви – да употреби постенето при втория метод? И вие някой път, когато искате да се освободите от дявола, постите. Защо постят хората? За да се освободят от дявола. Вързал те е дяволът – ще постиш. Трябва да постиш, защото, ако не постиш, не можеш да се освободиш, не можеш да измъкнеш ръцете си. Ами когато подкупвате дявола? Дяволът, и той се подкупва – 40 хиляди лева ви вземе и ви пусне. Сега употребявам една аналогия. Мислите ли вие, че може да подкупите дявола? Има един анекдот как дяволът пратил едно малко дяволче да разнесе неговите лъжи в света. Като се върнало, малкото дяволче започнало да лъже и него. Големият дявол казал: „Моята стока на мене няма да я продаваш, аз я направих за хората. Моите лъжи на мене няма да продаваш, с моите лъжи няма да ме лъжеш. На мене ще ми кажеш истината, тъй както е работата отвън; ще ми кажеш дали си могъл да продадеш лъжите на хората. Ти нищо не си свършил, щом искаш да ме лъжеш“. Ако ми кажете: „Аз излъгах дявола“, вярно ли ще е? Как бихте излъгали дявола, че той да не разбере тази работа?

Понякога вие показвате, че не обичате някого, че го мразите, не искате да знаете за него. Или пък някой път показвате, че го обичате. В единия случай, като казвате, че не го обичате, вие лъжете. В другия случай, като казвате, че го обичате, пак не е вярно – колкото е вярно, че го обичате, толкова е вярно и че не го обичате. И в единия, и в другия случай не говорите истината. Нито като мразите, говорите истината, нито като обичате, говорите истината, то е едно маскиране отвън. Представете си, че един ученик е запомнил урока си, но не го е разбрал, буквално го е заучил и така го разправя на учителя си. Трябва да внимавате, ако ще използвате аналогии.

Идва един човек при турския султан и му се оплаква, че много е осиромашал от ядене и пиене. Като е опитвал много живота, осиромашал е и моли султана да му помогне. Тогава султанът поискал да разбере живял ли е този така, както казва, знае ли кои яденета са най-хубави. Казва му: „Ти, като си ял толкова, като си опитал всички неща, знаеш ли кое е най-сладкото в кокошката?“. Онзи отговаря: „Трътката“. Тогава султанът казва: „Дайте му 250 лири“. Действително много е сладка трътката. Друг турчин, който чул за това, отива и също казва: „От ядене и пиене осиромашах“. Султанът го пита: „Кое е най-сладкото в бивола?“ и той отговаря: „Задницата“. „Дарете му – казва султанът – 25 тояги.“ Онзи чул, че в кокошката трътката е най-сладкото, и решава, че и на бивола ще е най-сладка задницата. То е по закона на аналогиите, но тази работа така не върви.

Сега казват, че човек трябва да се моли, за да стане по-добър – и това е по аналогия. Вярно е, че някой път човек, като се моли, става по-добър, но не всякога е така. Някой казва: „Аз никак не се моля“, но и това не е вярно. Идеш при гостилничаря и му се молиш да ти услужи. На всяка стъпка всички хора се молят. Няма същество, което да не се моли. Кога се моли човек и кога не се моли? Забележете, някой път вие искате някой ваш приятел да ви пише, но той не ви пише. Това ваше желание към коя категория спада? Силният човек може ли да се моли? Изобщо ние мислим, че слабият човек се моли. Но и силният човек може ли да се моли? Може да се моли. Аз имам един пример за Спас, героя. Това е един действителен пример. Спас всякога решавал въпросите със сила, не обичал да среща никакво противоречие. Този герой обаче започнал да чете Евангелието и намерил, че методите на насилие, които винаги употребявал, не са в съгласие с неговите нови възгледи. Веднъж, както обикновено, жена му започнала да му противоречи малко за нещо и той веднага ѝ ударил две плесници – че как може тя да му говори така! Ударил ѝ две плесници, но не могъл да отиде на работа. Друг път впрегне воловете, иде на нивата, а този ден не

могъл нищо от това да направи. Обидата минава в него и той отива при жена си и ѝ казва: „Моля да ми простиш“. Кой го накара да се моли на жена си, да иска извинение от нея? Той, все същият герой, вижда, че само със сила не може. Понеже е приел новото, с двете плесници ударът минава в жена му и тя става по-силна, застава го да се моли.

Имам и друг пример – тук се бориха Дан Колов и Перейра*. Методите и начините на борба на тия двама борци са различни. Перейра има такъв начин на удряне с глава в стомаха, че от него човек отслабва. От този овнешки удар и един голям герой може да падне, да изгуби борбата. Данчо пък, като хване противника за крака, така го извива, че той, колкото и да е силен, става слаб. Какъвто и герой да си, като ти хванат крака и го извият, ще капитулираш. Дан Колов пада на земята, все едно нищо не може да направи, но падането му е по такъв начин, че хваща крака на противника, и като го хване, тогава показва силата си. Като стегне крака на онзи, с овнешкия удар, той се признава за победен, признава, че противникът му е по-силен. Ще кажете сега, че това е просто пехливанлък, борба. Няма някой от вас, който да не дойде до това, да се бори с дявола. Дяволът ще те мушне, ще те блъсне в корема и ти ще капитулираш. Затова ще си пазиш корема, защото, ако те блъсне там, ще те победи. Казваш: „Трябва да се яде“ – това е блъскането в корема. Тогава ти го хвани за крака! Може десет пъти да го хващаш, но ако не знаеш изкуството как да извиеш крака му, той може да се измък-

* „...тук се бориха Дан Колов и Перейра“ – на 19 септември 1937 г. в София на игрище „Юнак“ се провежда среща за европейската кеч титла между двамата борци: Дан Колов (1892–1940) и американецът от португалски произход Ал (Алфред) Перейра (1906–1990). Дан Колов успява да победи в този оспорван двубой. Собствениците на европейската кеч титла не признават победата за валидна, тъй като българските организатори са обявили без тяхно разрешение, че срещата е за излъчване на европейски шампион. На 15 ноември същата година в Париж се провежда официална среща за европейската титла и Перейра отново е победен от Дан Колов.

не (сега тия изяснения не са научни). В живота вие често хващате една мъчнотия, но за да я победите, трябва да я хванете за крака. Ако не знаете как да свиете този крак, вие не можете да победите. Победата трябва да се яви като резултат във вашия ум – да сте сполучили нещо.

Питате защо са тия страдания в живота. Страданията са един метод за каляване. Щом си много слаб, непременно са необходими страдания, защото всяко страдание калява характера. Щом си много силен, трябва разкаляване. Някъде трябва да се калиш, някъде трябва да се разкалиш. Слабите натури трябва да забогатеят, за да се оправи животът им. А за да се оправи животът на силните натури, на тях им трябва сиромашия, то е пак метод. Когато някой казва, че друг е забогатял, аз казвам: каляват този човек, той е бил мек, бил е осиромашял човек. Който е придобил повече от каляването, сега го размекчават, понеже, ако не се размекчи, друг един процес има в природата.

Казвам: вие имате метод, с който не можете да съпоставяте противоречията в живота. Окултният ученик трябва да съпоставя противоречията в живота в дадения случай. Например има барометри, които пишат, и барометри, които не пишат. Каква е разликата между тях? Каква е разликата между човек, който постоянно учи, и човек, който периодично учи? Този, който учи периодично, той показва времето само в даден случай – живачният стълб в барометъра показва времето само в даден случай. Пищещите барометри показват не само сегашното време, но тази линия показва какво е било и времето в миналото, показва какво е било и налягането.

Казвам: ако вие побеждавате една мъчнотия само в един момент, имате барометър, който показва сегашното ви състояние. Ако носите в съзнанието си ред мъчнотии, които сте победили, вие имате пишещ барометър. Ако в съзнанието ви седи само една сегашна победа, ако разрешавате само една задача, вие имате един обикновен барометър. Но ако имате в ума си ред задачи, които разрешавате и които сте разрешили, имате един пишещ барометър. Има едно състояние, което показва какъв е чо-

век. Казвате за някого, че е добър. Но той в даден случай е добър. Някой човек само в даден случай е добър.

Например какви отношения има между 1, 2 и 3? И какви аналогични отношения има? Човекът на единицата е много пряк. Той не е човек, който се влияе, няма външни условия, които да му влияят. Щом дойде до 2, там вече законът се изменя. При 1 вие сте неотстъпчив, а при 2 ставате отстъпчив. Кое ви накара да станете отстъпчив? Кои са елементите на единицата, които са повлияли в числото две? Представете си един въображаем човек с един крак и една ръка, представете си и един човек с две ръце и два крака. По какво се отличават те? Не се старайте да унищожите злото в себе си, но направете злото да има един крак и една ръка. Дайте на доброто във вас две ръце и два крака. Злото, което е с един крак и една ръка, ще може ли да победи доброто, което е с две ръце и два крака? Злото с две ръце и два крака е по-силно от доброто, а злото с един крак и една ръка е по-слабо от доброто с две ръце и два крака. Но това е аналогия, съпоставяне, то донякъде е вярно.

Къде се спряхме? Спряхме се на 1, 2 и 3. Едно и две, поставени едно след друго, правят 12. Само по себе си 1 е 1, но приложено към 2, става 12. Числото 1 може да го поставите пред 2 и може да го поставите след 2. Ако го поставите след 2, прави 21. Когато поставяте силния след слабия, силата на слабия се увеличава. Когато оставяте слабият да е тил, силата на силния се намалява. Поставете 1 пред 2 – какво става? Това е една аналогия. Когато поставите 1 зад 2, в дадения случай 1 е силно, 2 е слабо. Ако искате да станете силен, кой трябва да ви е тил? Силният. В човека всякога има едно желание да излезе отпред, да ръководи нещата. Мислите ли, че онзи, който върви отпред, е най-силният? Някъде е вярно, най-силният е – генералът изтегля ножа и върви отпред с коня си. Мислите ли, че първата капка вода, която тръгва, е най-силна? Може да се каже, че първата капка е най-умна, но тя не е и най-силната.

Някой път, като се намирате в трудно положение в живота, вие изпитвате всички методи, но пак не върви. Има един турски анекдот за човек, който изпитал всички методи, но като не му вървяло, дошла му една светла идея. Той сложил гнила ябълка върху една восъчна свещ, скрил я в някакво място и написал на входа така: „И който види, ще съжалява, и който не види, ще съжалява“. Седи той на входа и събира данък. Питат го какво има вътре. „Влезте да видите“, казва. Аз малко подобрявам примера, като го давам със свещ и ябълка, на турски не е така, малко е нецензурен. Сега каква аналогия можем да изведем?

Вчера двама се разправяха от колко елемента се състои солта. Кажете вие, които имате знания по химия, от колко елемента се състои солта? (– *От натрий и хлор.*) Тези елементи благородни ли са? (– *Не, отровни са.*) Като се съединят, стават безвредни, сол се получава, не правят пакост и хората ги обичат. Двама лоши хора, като се съединят, стават сол, а тя не е опасна. Всеки поотделно е опасен в природата, но съединени, елементите стават безвредни. Ако вие не можете от два отровни елемента да направите сол, какво знание имате? Как се образува солта? (– *Може да се съединят направо натрий и хлор, като се нагрее малко натрий.*) Но кой ги съединява, те сами ли се съединяват?

И във физиката, когато два предмета се движат в една и съща посока, те се състезават. В живота, когато един предмет върви успоредно с друг, всякога има междина между тях. Когато двама лоши хора вървят в една посока, всякога има една междина, те не са близо един до друг. Ако вървиш в междината, която те образуват, няма да те блъскат, но като дойдеш в линията на тяхното движение, те всякога са опасни. Но ако тия двама души ги обърнеш в противоположни посоки, да вървят един срещу друг, и те се сблъскат, при това сблъскване ще се образува топлина. За какво можеш да използваш тази топлина? В природата две противоположни желания може да се сблъскат в човека. Разгневил си се, две противоположни желания са се сблъскали – образувала се е топлина. Ако си умен човек, ти можеш да използваш топлината.

Казвам: когато говорим за окултни ученици, под *окултен ученик* подразбираме такъв, който знае да примирява – знае закона за примирението на противоположните елементи в природата, на противоположните сили в себе си. Вземете например гнева, той не е нещо лошо в човека. Гневът дава енергия. Че всичките ония хора с инициатива в света имат енергия! Но разгневяването, сръдната е излишна енергия, ти развиваш повече енергия, отколкото ти трябва. Всякога, щом се развие в центровете повече енергия, отколкото ти трябва, ти се разгневяваш. Ако в себе си развиеш повече вяра, отколкото ти трябва, ти ще станеш лековерен. И ще дойдеш до друго противоречие, ще кажеш: „Вярвам във всички хора“. Щом вярваш във всички хора, много пъти ще бъдеш лъган. Трябва да определиш вярата: да вярваш в добрите и в умните хора. Да вярваш във всички добри и умни хора, това е друго. Към ония, които не са умни, които не са добри, каква вяра трябва да проявяваш? Пак ще употребиш вяра, но каква? Ще вярваш, че това, което те обещават, няма да го изпълнят. И в добрите ще вярваш, и в себе си ще вярваш. Ще кажеш: „Аз вярвам, че каквото кажат добрите и учените, ще го направят, а каквото кажат другите, няма да го направят“ – тогава в тебе няма да има никакво противоречие. Ако кажеш: „Аз вярвам във всички хора“, ще се намериш в противоречие. Ако кажеш, че не вярваш в хората, ти ще дойдеш в друга крайност. Щом кажеш: „Във всички не вярвам“, аз зная, че ти не си от умните и добрите. Кажеш ли, че вярваш във всички, и тогава ти не си от умните хора. Ще кажеш: „Аз вярвам във всички умни и добри хора, вярвам, че каквото кажат лошите, няма да го направят и че каквото кажат добрите, за добро ще го направят“. В този смисъл трябва да правите различие.

Мислите ли, че с едно чело от три сантиметра човек може да бъде първостепенен гений? И ако челото има 4-сантиметрова широчина, мислите ли, че този човек ще има бог знае колко широки възгледи? На ония хора, с широките възгледи, и челата им са широки. На ония хора, гениалните, челата им са големи. Има известно съотно-

шение между челата на хората и техните способности. Ако едно въже има един сантиметър дебелина, а друго има два сантиметра дебелина, каква ще бъде вътрешната им устойчивост? Кое то е по-дебело, то е по-устойчиво. Ако някой ти каже, че си голям невежа, нека да ти стане приятно и да кажеш: „Имам много да уча“. Пък ти сега изведнъж кипваш – защо? Че си голям невежа, то е вярно, но че нищо не знаеш, то не е вярно – живял си хиляди години и знаеш много. И двете неща са верни: че си голям невежа и че знаеш много. Тогава ние ще съпоставим нещата. Някой казва на друг: „Ти си много лош човек“. Вярно е, че е лош, но е вярно и че е добър. Казва му: „Ама ти не си държиш на думата“. Вярно е, че не си държи на думата. Окултният ученик трябва да бъде виртуоз, да знае как да взема тоновете, и не само някои тонове, но всички. Който свири само на първа позиция на цигулката, а на горните позиции не е свирил, той не минава още за окултен ученик, той е обикновен ученик – това е предисловие. Като дойдем до това, да свирим на всички позиции, да разбираме всички гами, да дадем израз на музиката, тогава ще бъдем окултни ученици. Ако ти не можеш да тонираш своята мисъл, поставена във всички положения, не можеш да бъдеш окултен ученик.

Учителят на двама окултни ученици им дава по една ябълка, всеки да я поноси и да я върне. Единият от тях искал да разбере какво има в ябълката и я изял, но преди това снел формата ѝ, направил една изкуствена ябълка, боядисал я и я сложил в торбата си. Двамата ученици след време връщат ябълките. Единият я носи такава, каквато са му я дали, а другият държи изкуствената ябълка и си мълчи. Учителят им казва: „Разрежете ябълките“. Като ги разрязват, той ги пита: „Какво има вътре?“. „Вътре има четири семки“ – казва единият, а другият казва: „Няма семки“. Къде отидоха семките? И вие по същия начин, като пуснете вашите ученици навън с ябълките и като дойдат после във вас, накарайте ги да разрежат тези ябълки. Там, където има семки, е естествената ябълка, а там, където няма семки, е изкуствената.

Понякога питате как да проверите нещата. Всяко нещо в света, което не може да ти послужи, то няма семки. Липсата на семки показва, че това нещо не е естествено. В семките има творчество. Когато развиваш една сила, ти можеш да я употребиш. Щом злоупотребиш, ти носиш изкуствена сила, която не можеш да приложиш в природата. В първия случай, с изкуствената ябълка, ученикът задоволява своето желание и мисли, че учителят надълго и нашироко ще го пита. Учителят нито дума няма да му каже, но ще остави настрана всичко и ще го прати да издири произхода на тая ябълка, да проучи защо е останала без семки, да му донесе сведения.

Та и вие някой път идвате като ученици да проучите защо са без семки някои плодове. Всяко нещо, което няма семки, е ваша творба, а всяко нещо, което има семки в себе си, е Божествено. Божествените работи имат всякога семки, в тях има творчество. Човешките работи са всякога без семки, в тях няма творчество, нищо няма в тях. Пишете тогава по темата: *Плодните и неплодните ябълки*.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

2. лекция, 1 октомври 1937 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНА СВЕТИНА

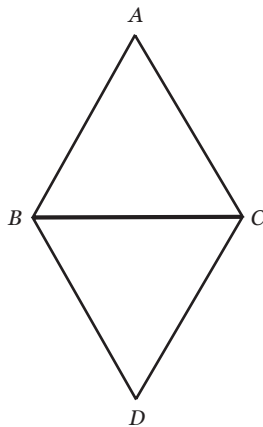
Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Каква е? (– *Разнообразие на възможностите.*) В какво седи разнообразието? Разликата между еднообразие и разнообразие каква е? Четете. (*Чете се темата.*) Доста хубава тема. Тя трябва да се развие. Сега пишете върху темата: *Възможности на вярата*. Другата тема да бъде: *Възможности на надеждата*. Как ще разберете възможностите на вярата?

Изпейте някоя песен. (*Изпява се „Мога да кажа“.*)

Може ли да начертаете триъгълник, ъглите на който да са по 10 градуса? На колко градуса е равен сборът от вътрешните ъгли на един триъгълник? На 180 градуса, тоест на два прави ъгъла, нали? Следователно не може да се начертае триъгълник, ъглите на който да са по 10 градуса. Ъглите и на двата триъгълника на чертежа са по 60 градуса – единият триъгълник е отражение на другия и сборът от ъглите във всеки триъгълник е равен на 180 градуса (*фиг. 1*). Всеки един ъгъл във всеки триъгълник е равен на 60 градуса – това е едно статично положение. Ако поставим този триъгълник в движение, ще имаме друго положение. Когато една човешка мисъл е в застои, има едно положение, когато е в движение, има друго положение.

След като се отрази един триъгълник, образува се ромб. Тази фигура е ромб, нали? Питам: какво представлява ромбът, какви са неговите свойства? Всичките му ъгли

Фиг. 1

не са равни помежду си. Ъгълът A е равен на ъгъла D , ъгълът B е равен на ъгъла C . Всеки от ъглите B и C в ромба на колко градуса е равен? (– *На 120 градуса.*) Поради кои причини ъглите B и C са се увеличили два пъти? Какъв закон може да се извади? Когато се увеличават ъглите, къде се приближават? Представете си, че слънцето се намира в точката A и падането на лъчите му е по окръжността BC . Лъчите му от B по-надолу може ли да проникнат? (– *Не може.*) От C по-надолу също не може да проникнат. Но по-надолу е отражението. Щом се получава ромб, ъгълът се увеличава, увеличават се и възможностите – имате вече 120 градуса. Какви възможности имате? Представете си, че един човек расте. Най-първо той е едно малко дете, което няма никаква грижа за себе си, баща му и майка му се грижат за него. Но колкото повече това дете расте, част от грижите на баща му и майка му минават върху него. И вие в самовъзпитанието си имате тази идея – мислите, че грижите на вашия баща и на вашата майка, каквито са били в началото, такива трябва да бъдат и в края. Ще бъде ли грижата на баща ви и на майка ви и в края такава, каквата е била в началото?

Ромбът представлява един велик закон. Ако ти можеш да разбереш какво нещо е ромбът, много мъчнотии в своя живот ще разрешиш. Но този ромб само го чертаете и казвате, че ъглите му се увеличават. Ромбът си има свое приложение. В природата всички фигури са образи, чрез които можем да разрешим известни мъчнотии. Всички фигури в геометрията са образи на закони, чрез които ние можем да разрешим дадени мъчнотии. Ако например увеличаваме даден ъгъл, до колко може да го увеличим? До 180 градуса. При 180 градуса ще имаме една права линия, ще имаме диаметъра на Земята. Какво представлява диаметърът на Земята? Човек какво представлява сам по себе си? Сам по себе си човек представлява един ромб. Ромбовиден е той! Следователно горе той има всичките възможности – в горната част е всичката сила, там са всичките възможности, слънцето е там. Долната страна, от пъпа надолу, представлява оная страна, която не е огряна от

слънцето – то е естественият, физическият човек. Кой е физическият човек? Който още не е огрян от Божественото слънце. Тъмната страна на човека е това – от пъпа надолу. Ние казваме, че това е животното. Що е животното? Животното е същество, което не е огряно от Божественото слънце. Що е човек? Човек е това, което е наполовина огряно, защото целият човек още не е огрян.

Тогава може да извадим едно заключение. Къде стават катастрофи? Ако вие денем се движите, ще имате по-малко препятствия отколкото ако се движите вечерно време. Следователно вечерно време, при една тъмнота, ще ви се случат много неприятности. В живота вие казвате: „Случи ми се нещо“. Щом ти се е случило нещо, това показва, че си бил в тъмнота. Не ви вървят работите в живота – вие сте в тъмнота. Безсилен си – в тъмнота си. Не си добър – в тъмнота си. Всичко ти е невъзможно – и това показва, че си в тъмнота. Казваш: „Слаб човек съм“. Не знаете ли коя е причината на това? Причината на това е тъмнината. Следователно, за да се избавиш от противоречието в живота, трябва да се избавиш от тъмнотата. А за да се избавиш от тъмнотата, не трябва да седиш в статично положение, но трябва да се движиш. Какво показва Земята? Както Земята се движи, така и ти трябва да се движиш, да имаш две движения – едно около себе си, едно около слънцето. Като се движиш около слънцето, сменят се годишните времена, като се движиш около себе си, ще бъдеш осветяван – и човекът, и животното едновременно. В този човек и животното му ще се облагородява, и той сам ще се облагородява. Човек не може да се облагороди, ако не приеме нещо. Ти можеш да се облагородиш само като възприемеш нещо. Без да възприемеш нещо в природата, ти не можеш да се облагородиш.

Вземете например някои от благородните метали – в какво седи тяхното благородство? (*– Те не се окисляват.*) Защо? (*– Много малко сродство имат с кислорода.*) Значи, малкото им сродство ги прави да не се окисляват. Голямото сродство окислява нещата, а малкото сродство ги оставя неокислени. От всички метали златото

има най-малко тъмнина, затова не се окислява. Колкото повече тъмнина има едно тяло, повече се окислява; колкото по-малко тъмнина има, по-малко се окислява. Златото има малка тъмнина, затова и то малко се окислява. Всеки човек, който много греши, има много тъмнина. Всеки човек, който малко греши, има малко тъмнина. Така поставям въпроса, за да бъде идеята ясна. Грешиш много – защо? Защото много тъмнина имаш. Грешиш малко, защото малко тъмнина имаш. Следователно, като възприемеш онази светлина, тогава погрешките ще бъдат едно изключение. Казвам: човек в света не може да се избави от своите погрешки, ако не придобие светлина. Без светлина е невъзможно човек да си поправи погрешките. Когато се увеличават погрешките в човека, значи в него се увеличава тъмнината.

Във вас може да се зароди една мисъл: какво да правя? Тъмнината се дължи на гъстата материя. Тъмнината у човека се дължи на материята. Ако имате някаква тъмнина, значи вие сте под влиянието на някое тяло. Когато Земята хвърля своята сянка върху Луната, става затъмнение. Когато Луната хвърля своята сянка върху Слънцето, какво става? Когато Луната дойде между Земята и Слънцето, става слънчево затъмнение. Понякога и във вашия живот стават затъмнения. Вие не можете да си обясните на какво се дължи вашето неразположение. Неразположени сте – защо? Защото светлина нямате. Колкото е по-голямо неразположението, толкова и недоимъкът е по-голям: у вас има недоимък на светлина и изобилие на тъмнина. Следователно от изобилието на тъмнината произтича вашето вътрешно недоволство в живота. От изобилието на тъмнината произтича вашето невежество, от изобилието на тъмнината произтича и вашето безверие. Изобилието на тъмнината е, което заглушава, при него нямате условия, нямате възможности да се развивате. Каквито и да са семенцата, влезли в земята, ако нямат светлина, тия семена остават в бездействие.

Съвременните философи пишат ред книги за вярата в Бога, искат да докажат, че има Господ в света. Не се изис-

ква философстване в живота. Чудна работа, да се заемеш да доказваш, че има слънце в света! Такива хора, които биха доказвали, че има Господ в света, аз ги считам за слепи хора. Хора с очи не се нуждаят от доказателства, че има слънце – като изгрее слънцето, могат да го видят. Земята ще се завърти и то ще изгрее, ще го видят. Но ако са слепи, трябва да им се доказва. След това, като направят едно съчетание, казват: „Отлично доказателство за това, че има Господ“. Този, който доказва, той сам е сляп. Сляп на сляп доказва, че има Господ. Питам: че как това нещо, което не си видял, може да го доказваш? Как може да го докажеш? Как може да докажеш, че съществува един тон, който никога не си чувал? Ако веднъж поне си го чул, имаш база да доказваш нещата. Ние се отвляхохме сега със схоластични разсъждения.

Колкото по-малко светлина имате, толкова по-големи противоречия ще имате. Колкото светлината се намалява, толкова противоречията в живота се увеличават. Или казано другояче: колкото тъмнината се увеличава, толкова се увеличават противоречията; колкото светлината се увеличава, толкова се намаляват противоречията. Можем да кажем и така: колкото светлината се увеличава, благото на човека се увеличава; и колкото тъмнината се увеличава, благото на човека се намалява. Колкото светлината се намалява, толкова и умствената дейтелност на човека се намалява; колкото светлината се увеличава, толкова и умствената дейтелност на човека се увеличава. Сега аз ви говоря за обикновената светлина. Обикновената светлина съдържа в себе си възможностите за друга една светлина, която е в човека. Като влезе в човешкия мозък тази обикновена светлина, мозъкът има известни органи, чрез които я превръща, та веднага се явяват възможностите за Божествената светлина, която дава възможност на човека да мисли. След като си видял нещата, трябва да започнеш да мислиш за тях.

Представете си, че виждате някакъв предмет, например една книга, която е направена от най-хубавата захар, но едновременно с това в нея са написани най-хубавите

работи. Тази книга е сладка и вие искате да я близнете малко. Щом я близнете, тя ще започне да се разтопява. Във вас не се заражда желание да я отворите и да я четете и след като я прочетете цялата, тогава да започнете да я ближете, но преди още да сте я чели, вие започвате да я ближете. Какво ще научите така? Ще изядете книгата и ще кажете: „Много сладка беше“, но онова, написаното в нея, ще бъде непонятно за вас. Това е, което съвременните хора правят със светлината – поглъщат я, изяждат я, но написаното на светлината не четат. Казват, че това са много хубави, сладки работи. Работите са все сладки, но написаните от светлината работи хората не ги четат. От това нечетене произтича сегашното невежество.

Ромбът, това е човекът. Кръгът е Земята, вашата Земя, която Слънцето огрява. Това е вашият свят, където мислите да направите велики работи, да напишете някое съчинение, да се прославите като музикант или поет, или като някой военачалник, да станете цар или реформатор, или проповедник, или владика. Какво ли не мислите вие, в света какви ли неща няма! Всичко това са добри работи, но като станете владика, какво ще направите? Ще благославяте хората, без да ги благословите. Като станете цар, ще управлявате хората, без да ги оправите. Като станете генерал, ще побеждавате, без да сте победили, ще имате само илюзията, че сте постигнали някаква победа. После вас, като генерал, ще ви победят; и като владика, пак ще ви победят. Питам тогава: къде ще ви е победата? Питам: след 120 години вие, младите, къде ще бъдете? Казвате: „Ще умрем“. Че то е глупава работа да умрете! По-глупава работа от умирането няма. Да очаквате да умрете, то е все едно да сте като един, който е осъден на смърт и чака да го обесят. Какво показва обесването? Защо ще го бесят? Защото този човек е слязъл от дървото на живота по-рано, отколкото трябва. Като го обесят, казват: „Ти трябваше да седиш на Божественото дърво, да узрееш, че да имаш нещо в света“. После го пращат пак да се качи на дървото на живота и казват: „Ти втори път не слизай преждевременно“.

Какво означава думата *обесен*? *Обесен* значи закачен. Защо трябва да закачат човека за врата, за да го обесят? Като вържат и затегнат врата му, той не може да диша – спира се въздухът. Сега вие мислите за физическото обесване. Но всеки човек, на когото спират мисълта, не го ли обесват? Нали мисленето е дишане! Дишането е свързано с мисленето. Като спрат своята мисъл, като престанеш да мислиш, ти вече си обесен. И като престанеш да чувстваш, ти вече си обесен. И като престанеш да работиш, ти вече си обесен. Какво показва обесването на всеки човек? Има хора, които не можеш да обесиш. Разпращах ми един пример: във Варненско в турско време бесили един българин три пъти и въжето все се късало. Казали: „Оставете този човек, не можем да го обесим. Господ не позволява да го обесим“. Турците четири пъти не бесят; три пъти като сложат човека на въжето и то все се къса, не го бесят.

Казвам: закон има в Природата – ако човек мисли, няма въже, няма верига, с която да може да го обесят. Като концентрира той своята мисъл, въжето веднага ще се скъса; верига ако сложат, и веригата ще се скъса. Сега аз ви навеждам на тази мисъл, понеже във вас има един вечен страх. Вие всинца сте много страхливи хора. Страх ви е да не ви обесят – страх ви е от условията на живота, от сиромашията, от човешката мисъл; страх ви е да не ви падне ихтибара*, да не ви стане нещо, да не пострадате. Не е лошо човек да има някакъв страх, но вие трябва да си въздействате, всякога трябва да си задавате една задача. Защо ви е страх? Учениците, които не си учат уроците, се страхуват от учителя си. Като влезе учителят в клас и те седнат по чиновите, крият се зад другарите си, за да не ги види и да не ги вдигне. Щом ученикът си знае урока, току изведнъж погледне смело.

Сиромашията представлява една задача, която трябва да се разреши в живота. Безлюбието представлява друга една задача, която трябва да се разреши. С какво се разрешава безлюбието? С любов. С какво се разрешава си-

* ихтибар (ар.-тур.) Чест, почит, уважение.

ромашията? С богатство. Как се разрешава невежеството? Със знание. Как се разрешава безсилието? Със сила. Някой казва: „Аз съм безсилен човек“. Придобий сила! Но силата не може да се придобие направо. Има един начин, по който се придобива. Ти не можеш да станеш силен човек, ако не обичаш. Любовта е подбудителната причина, за да влезе в тебе силата. И за да бъдеш смел, пак се изисква любов. Погледнете страхливата кокошка – като ѝ се тропне, веднага бяга, но нека да си излюпи десетина пиленца и тогава ще видите как ще се нахохори*. Виждал съм, като дойде вол или бивол до някоя кокошка, как тя го клъвва два пъти по носа и той се маха. Питате кое прави кокошката смела. Идеал има кокошката – пиленцата ѝ са наоколо. Тя казва на този голям бивол или вол: „Слушай, върви на друго място, тук ще стъпчеш децата ми“. И аз ви казвам: вие защо оставяте вашите пиленца – вашите хубави идеи, чувства и постъпки, на един вол да ги стъпче? Не можете ли да го клъвнете по носа? Можете, как не! Но да знаете къде да го клъвнете, да знаете, че сте го клъвнали право намясто. Аз гледам пчелите, като жилият, колко са майстори; те са изучили това изкуство. Пчелата никогата няма да те ужили на някое кораво място, но ще търси меко място, ще те ужили или на ухото, или на носа, или някъде на врата. Знаят пчелите къде да жилият! Вие сега трябва да се учите от тях. Когато човек дойде до това, да се брани, той трябва да знае как да жили.

Казваме, че трябва да бъдем миролюбиви. Но миролюбието седи в това, да изхвърлим старото оръжие, с което сме си служили досега, и ново оръжие да вземем, и това оръжие да бъде ефикасно – няма защо да убиваш човека. Често в Индия, като хванат един слон и приложат старите методи за опитомяване, няколко души могат да бъдат убити, ако той не е разположен. Новият метод за опитомяване е да обърнат слона по гръб. Така три-четири пъти като го обърнат, той е вече кротък, послушен, не

* нахохори *остар. диал.* Отваря широко очи, гледа заплашително.

се изисква да го опитомяват няколко месеца. Имаш един недостатък – вземи го и като слона го обърни няколко пъти по гръб; след като го изправиш, той ще те слуша, ще те пита какво искаш. Ако чакаш два-три месеца, така той може да убие четири-пет души. Обърни този недостатък по гръб, тръшни го, завърти го и така ще го укротиш. Тъй е, но знание трябва.

Всички казват: „Ние имаме известни слабости“. Слабостта е една неразвита дарба, която човек има. Всичките слабости, това са неразвити дарби. Представете си, че един човек, който има дарбата да пее, върви по пътя и си пее. Запял се е той и не вижда, че по същия път карат един мъртвец. Казват му: „Какво си се разкрякал, не виждаш ли, че тук има умрял човек? Трябва да мълчим“. Аз какво бих направил в този случай? Аз, който кряскам, ще кажа на умрелия: „Чуй, ставай!“. И като му попея и този човек стане, ще ме питат ли хората защо пея? Вие искате да знаете кой живот е правилен. Аз да ви кажа сега: ако вашият живот може да съживи другите хора, вие имате един правилен живот, но ако вашият живот не може да съживи другите хора, той не е на мястото си. Ако вашето пеене или ако вашите мисли могат да съживят другите, те са на място – закон има! Към това трябва да се стремите всички, сами трябва да се насърчавате. Понякога вие се обезсърчавате, сякаш животът е безизходен. Казвате: „Как ще се оправи тази работа?“. Какво ще се обезсърчаваш, кажи на себе си: „Тази работа ще се оправи!“. Като изгрее слънцето, работата ще се оправи.

Има неща в света, които са невъзможни, които не могат да станат. Ако някой ти каже, че може да открадне Земята, ще повярваш ли? Може ли Земята да се открадне? Аз ще му кажа: „Като откраднеш Земята, донеси я при мене“. Има нещо невъзможно в света. Невъзможно е да откраднеш Земята. Следователно, ако някой ме обвинява в това, ще кажа: „Аз още не съм научил това изкуство“, опитвал съм се няколко пъти да открадна Земята, но не съм могъл. Аз съм човек, който не започва с малките кражби, аз започвам с големите. Опитах се Слънцето да открадна,

не можах. Опитах се Земята да открадна, не можах. После се опитах Месечината да открадна, но и нея не можах. Ако Земята е като златото, ще я открадна и ще стана богат. За това нещо аз казвам, че е изкуство. Но да открадна 2–3 милиона, то е кражба, а кражбата не можах да я науча. Аз исках, като направя една кражба, хасъл* кражба да е, и не само на Земята, но и на Небето да кажат: „Голяма кражба!“. А тук, като откраднеш, само няколко души ще знаят. Направи такава кражба, че всички да знаят! Откраднете една душа. Вие крали ли сте души досега? Крали сте сърца – тях донякъде можете да откраднете. И живота донякъде можете да откраднете; можете да вземете живота на човека.

Има две неща в човека, които никой не може да открадне: неговата душа и неговият дух. Никой в света не е в състояние да ги открадне, макар че много са се опитвали. Сърцето може да се открадне (хората са открадвали сърца) и умът може да се открадне. Но има две неща, на които можете да разчитате, те са вашата душа и вашият дух. Силното е духът. Ако вашият дух е силен и буден, никой не може да бутне ума ви. Ако вашата душа е будна, никой не може да вземе сърцето ви. Трябва ви вяра в духа и вяра в душата, за да бъдате в нормално състояние умът и сърцето ви. Осветената част на кръга, това са духът и душата, а неосветената част, това са умът и сърцето. Затова тук, в тъмнината, има възможности за грешене. Целият човек трябва да започне да се движи, за да може човешкият ум и човешкото сърце да се осветяват от Божественото слънце. Аз ви говоря сега не за обикновената вяра. Мога да направя един опит за вас, но не за да задоволя вашето любопитство, а ако ми дадете обещание, че ще измените целия ваш живот. Опитът ми трябва да е тъй направен, че да повярвате в него. Представете си, че сте бедняк, намирате се в една затворена стая, заспивате там вечерта и като ставате сутринта, намирате при вас една торба със сто килограма

* хасъл (*ар.-тур.*) разг. остар. 1. Истински, същински. 2. Точно, тъкмо, наистина, действително, всъщност.

злато. Как ще си обясните всичко това? Стаята е затворена отвсякъде, но сто килограма злато са се появили в нея – откъде са се появили? Сто килограма са много, но нека да са десет килограма. Колко струват десет килограма злато? (*– Десет килограма са един милион.*)

Вие искате сега да бъдете при ъгъла, който е от 120 градуса (*виж фиг. 1*). Тук е точката, дето слънцето изгрява и залязва, а ъгълът *A* е зенитът, най-високата точка. Тази точка *A* е поставена на най-високото място на човешката глава – това е чувството *любов към Бога*. То е едно религиозно чувство. Чувството *любов към Бога* е зенитът, то е най-високата точка. Тази най-висока точка е хилядолетникът, както го наричат индусите. Следователно всякога, когато ти се намираш в едно безизходно положение, отпрати ума си, отпрати една струя на живота нагоре и тогава от горе ще приемеш помощ. Помощта няма да дойде от главата, но ще се предаде по радиото. Ти ще дадеш сигнал и невидимият свят, разумните същества от горе ще ти дадат помощ. Ще дадеш сигнал, че се намираш в голяма опасност, и те ще дойдат на помощ. У някои хора това чувство е ръждясало, този апарат не работи и ако се намират в трудно положение и не дадат сигнал, не може да им се помогне. Ще кажат: „Помолихме се, но не ни се помогна”. – „Апаратът ви не работи.” Когато апаратът работи, винаги ще дойде отговор.

Вие всички имате една слабост: очаквате хората да ви спасят. Не, от хора не чакайте спасението си в света. Хората в света само може да ви помагат, когато дойде заповед от горе. Ако някой човек ви обича, то е един подтик на Бога – Бог е, Който ви обича чрез него. При всеки един човек, който ви обича, трябва да имате предвид, че Бог ви обича, а не самият човек. Когато се возя в автомобил, ни най-малко не ме вози автомобилът, но този човек, който го кара и който ме обича, той ме вози. Пък и тия колела пак човек ги е наредил да се въртят. Вие мислите, че този автомобил ви вози заради вас, вози ви, понеже ви обича. Мислите, че без автомобил не може. Не, може и без автомобил, с аероплан може да пътувате. А може и без аеро-

план, със закона на светлината може да пътувате. Но има нещо по-хубаво и от светлината – чрез силата на мисълта може да пътувате. Може и още по-бързо – със силата на вашата душа, а може и със силата на вашия дух да пътувате из цялата Вселена. Но знаете ли какви ще бъдат резултатите тогава? Ако се движите със силата на светлината, тогава за осем минути ще отидете до Слънцето по обикновен път. Ако се движите със силата на вашите чувства, за колко време ще идете? Аз ще ви кажа: ако вие бихте се движили със скоростта на вашия дух, едновременно щяхте да бъдете във всички Вселени, навсякъде щяхте да бъдете. Бог едновременно присъства навсякъде, и това е само едно качество на Бога. Да се движим с тази бързина физически, невъзможно е за нас.

Казвам: колкото повече светлина има във вашия ум, толкова по-добре за вашата мисъл; колкото повече топлина има във вашето сърце, толкова по-добре за сърцето ви; колкото повече любов има във вашата душа, толкова по-добре за душата ви. И казвам: не считайте, че хората произвеждат Божествената любов, всички хора са само носители на Божествената любов. Следователно всички трябва да станете добри проводници на светлината, на Божествената светлина, която носи знанието. Вашето сърце трябва да стане проводник на Божествената топлина, която носи съдържанието на онова, което е написано. Възможностите зависят от човешкото сърце, зависят и от човешкия ум. Затова човек трябва да работи в ума си и трябва да работи в сърцето си. Повече светлина, по-малко тъмнина! Повече топлина, по-малко студенина! Но като се постопли даже малко сърцето ви, вие всички се изплашвате. Казвате: „Сърцето на човека не може да бъде много топло, възпаление става“. При увеличението на топлината има едно триене в света, което произтича от тази топлина, а дето има триене, има и изтриване. Всичката сила на топлината седи в пламъка.

Истинската, Божествената топлина дава един свещен пламък, който подвигва живота. От този пламък зависи благоденствието на човека и доброто му състояние. А

някой път при триенето се образува дим. Когато ние сме неразположени, образува се дим. Трябва винаги да се образува пълно горение във вас. Например вие обичате едного, не обичате друго. Ако обичате някого, то е по единствената причина, че той има повече светлина. А не обичате друго, понеже той има повече тъмнина. Безлюбие то произтича от изобилната тъмнина, която човек има. Носите ли тъмнина в себе си, никой не може да ви обича. Ако носите една незапалена свещ, кой ще ви обича? Ако носите запалена свещ, всеки ще тръгне след тази свещ. Имате ли правилни разбирания, повече светлина имате. Аз говоря за светлината като за една реалност, от която зависят човешките способности и човешките чувства. Човешките чувства и човешките способности не могат да се развиват правилно, нормално без тази светлина. Ако например казвате, че не сте даровит, грешите – вие нямате светлина. Като дойде светлината, веднага дарбите ще се проявят. Внесете в ума си светлина, а в сърцето си внесете и светлина, и топлина. Умът не се нуждае от топлина, в този смисъл много малко топлина му е нужна. Но сърцето винаги се нуждае от повече светлина и от повече топлина. Следователно чрез вашия ум вие ще внесете повече топлина и светлина, за да могат едновременно и способностите ви, и чувствата ви да се развиват нормално. Тогава ще имате един първокласен живот. По този начин онези от вас, които са музикални, ако внесат светлина, музиканти ще станат.

Червеният цвят от гамата на светлината е първата основна гама на живота. Той е гамата на движението. Червеният цвят е цвят на движението. Щом дойде, тогава животът, който е влязъл, си проправя път. Вследствие на това се зараждат всичките противоречия. Портокаленият цвят, той е гамата, която индивидуализира. Ако искате правилно да се индивидуализирате, трябва да разбирате портокаления цвят. Ако не знаете да пеете според законите на светлината, вие не можете да се индивидуализирате. Ако искате да растете, имайте зеления цвят, той е пак музика. Светлината е по-висша музика. Понякога аз оби-

чам да слушам светлината. Като пее, тя има много хубави тонове. Слушам тоновете на светлината. Някой път и вие трябва да слушате тоновете на светлината, за да разберете какво нещо е музика. Светлината е музика, музика на ангелите. Ако вие имате развито ясновидство, като изпеете *до*, ще видите един цвят, като изпеете *ре* – друг цвят, като изпеете *ми* – трети цвят. Като изпеете цялата гама, ще видите цялата цветна гама. Колкото по-правилно изпявате тоновете, толкова по-ярки, по-правилни ще бъдат цветовете. Колкото по-неправилни са тоновете, толкова по-неправилни ще бъдат и цветовете. Цветовете ще съответстват на пеенето ви.

Имаш едно неразположение на духа – тогава пей тона *до*. В съвременната музика тонът *до* показва едно семе, което е посято и трябва да изникне, и ти трябва да му пееш, за да изникне. *До* показва, че има условия. Семето, за да не умре, трябва да изникне. Ти, като пееш *до*, да мислиш, че в условията, при които си поставен, трябва да растеш, трябва да има движение. Пей *до*, за да се роди в тебе движение. Пей *до*, за да се освободиш от противоречията. Пей: *до, до, до...* Кой е любимият тон на тона *до*? Най-близкият тон, с който се познават хубаво? Считайте, че *до* е едно интелигентно същество. Най-любимият му тон, който го разбира най-добре, кой е? Кой тон разбира *до* много добре? (*– Тонът ми.*) (Учителя пее: *до, ми.*) Кой тон разбира най-добре *ми*? (Учителя пее: *до, ми, до, ми, сол.*)

Ония от вас, които са музиканти, трябва да знаят, като пеят един тон, да внесат в него съдържание, трябва да знаят да променят течението на един тон. Ако в един тон внесеш за съдържание надеждата или вярата, този тон ще се измени. Ако искаш да дадеш на тона проникателност, сила да прониква, ти трябва да туриш в него закона на любовта или закона на милосърдието, или любовта към Бога – една от добродетелите. Каквато любов туриш в тона, такава проникателност ще има. Ако аз бих бил преподавател на музикантите, първо бих ги научил как най-добре да разбират главата си, та като пеят, да знаят какво да турят в тоновете. Като пее, музикантът трябва да тури

всички свои апарати в тона и тогава всички навсякъде ще го слушат.

Ти искаш да дадеш съдържание на тона. Казват ти: „Пей правилно“. Как ще пееш правилно? За да пееш правилно, ти трябва да обичаш някого. Но този, когото да обичаш, отвън не можеш да го намериш. Ти най-първо ще го намериш в себе си и тогава ще го проектираш навън. Този, когото вътре не можеш да намериш, никога отвън не можеш да го намериш. Този, когото вътре можеш да намериш, и отвън ще го намериш. Казвам: ако Бога отвътре не можеш да намериш, и отвън никога не можеш да Го намериш. Всичката погрешка е там, че хората търсят Бога вън от себе си. Ти в себе си трябва да Го намериш. И ти не можеш да Го намериш, докато не си изпратил мисълта си горе, в хилядолистника. Не можеш да имаш понятие за Бога отвън. Когато Го намериш в себе си, тогава ще го видиш навсякъде в природата.

Сега да дойдем до практическото приложение, оставете другата философия. Има неща, които ще ги учите в бъдеще. Повече светлина! В тази светлина наблюдавайте себе си. Вие ще видите, че всяко ваше неразположение зависи от някаква част на вашия мозък – някой ваш център не работи правилно. Например ти постоянно се безпокоиш. Това показва, че осторожността в тебе не функционира правилно. Отиваш да държиш изпит и мислиш, че ще те скъсат – страхът е взел надмощие в тебе. Казваш си: „Нищо няма да кажа, няма да го издържа“. Ти си се сплашил. Какво ще правиш с този страх? Казано е: „Страхливите нямат да наследят Царството Божие“. Страхливите музиканти не могат да бъдат. Страхливите гении не могат да бъдат. Страхливите светии не могат да бъдат. Нищо не може да стане от страхливия. Страхливият може само като заека да проточи краката си, ушите си. Всичко това показва, че ти трябва да станеш щедър, а за да станеш щедър, за да въздействаш на своя страх, непременно в тебе милосърдието трябва да се събуди. Ти ще привлечеш тази енергия напред и тя ще те освободи от страха. Страхът е голям аристократ, който не знае как-

во да прави, като дойде. Той е вестникар, който навсякъде пише лъжливи работи. Аз наричам страха „лъжливият репортер в човека” и не зная дали при него ще намериш на десет хиляди неща едно вярно. Не че иска да лъже, но той вижда нещата в преувеличено състояние.

Казвам: събуди в себе си любовта, вярата, надеждата и любовта към Бога и страхът веднага ще ти благодари. Ще ти каже: „Много ти благодаря, че ме освободи от това голямо безпокойство, което имам“. Това са начини, по които може да освободите себе си от ненужни безпокойства. Всички сега преминавате през такива безпокойства. Вие седите и си мислите: „Какво ще стане с мене?“. Работете всеки ден. Като станеш сутрин, намери нещо да работиш. Работи каквато и да е работа: чети книжка, рисувай, пиши; изучавай някоя окултна наука – хиромантия, физиогномия, графология; изучавай физиология или химия, изучавай естествените науки – занимавай се с облаците, с небето, с метеорология; копай, плети, ший, мий. Правете каквото и да е, но не оставайте празни, времето ви да е заето.

Всяка работа, свързана с любов, е почтена работа. Едно време Сократ, като нямал работа, вземал метлата и ходел да мете улиците на Атина. Имената на мнозина от неговото време, които не метяха улиците, се загубиха, но името на Сократ, който мете улиците на Атина, и до днес остана. Сократ е имал известна идея. Казвам сега: станете метачи на вашите улици – от единия до другия край ги метете. Не чакайте другите хора да дойдат да изметат вашите улици. Това иска да ви каже светлината. Трябва ви изобилна светлина. Само със светлината вие ще преодолеете всичко в света.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

3. лекция, 8 октомври 1937 г., София, Изгрев

РАЗУМНИТЕ ДВИЖЕНИЯ

Отче наш

Имате ли тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Възможности на вярата и възможности на надеждата“.*) Пишете върху темата: *Малкото, което спъва.*

Защо на малките деца не им дават твърда храна? Кои са причините? Ако направите едно сравнение между храната на стомаха, храната на дробовете и храната на мозъка, каква ще е разликата? Да кажем, някои от вас са паметливи, други не са; някои, като кажат нещо, го забравят, а други, като кажат нещо, го помнят.

Същественото, което занимава сегашните хора, първата мисъл, която занимава всички, е мисълта „какво ще ядем“. Питате: „Защо трябва да е така?“. А защо да е друго-яче? „Защо трябва да ядем?“ Ами защо не трябва да ядем? Вие, умните хора, понякога питате: „Защо човек трябва да се ражда и защо да умира?“. Аз сега съпоставям нещата. Защо човек трябва да работи и защо да си почива? То е все същото отношение. Работата съответства на раждането, почивката съответства на умирането. Човек трябва да умре, за да си почине. Защото, докато не умре, той няма да си почине, постоянно ще работи. Тогава кое плаши човека? Има една почивка, която плаши човека, пък има и една почивка, която не го плаши. Има една смърт, която плаши човека, пък има и една смърт, която не го плаши. Ако те поставят да си почиваш върху игли, ще ти бъде ли приятно? Ще кажеш: „Не искам така да почивам, такава почивка не ми е потребна“ или пък ще седиш и няма да знаеш какво да правиш. Трябва да знаеш много добре закона как да почиваш върху остри игли.

Вие сте учили геометрия, знаете какво изучава тя. Имате например ъгъла А. Ето в този ъгъл седи цялото

ваше щастие и ако знаете да манипулирате с него, всичко ще ви тръгне напред. На човек трябва да му стига умът. Той трябва да разбира, че щастieto му е в този ъгъл. Но двете линии *AB* и *AC*, които образуват ъгъла *A*, са една върху друга и *A* е един затворен ъгъл. Всичката мъчнотия седи в това, че на тебе ти действа един затворен ъгъл и ти не можеш да го отвориш. Причината е толкова ясна! Имаш една мъчнотия и това е една права линия, не, това е един ъгъл, защото числото 2 е закон на противоречията – ти имаш един затворен ъгъл. Например в музиката имате нотите *до*, *си*, *ре* в две октави и ако можеш от едната октава да прескочиш в другата, ако можеш да вземеш вярно *до* и *до*, *си* и *си*, *ре* и *ре*, твоето щастие веднага ще дойде. В природата образуването е започнало с крива линия, човекът е започнал с *AB*.

Казваш: „Аз искам да бъда набожен, не ми трябва наука“. Набожността е най-голямата наука. Ти не можеш да бъдеш набожен, ако не се учиш. Човек, който не се учи, е осъден на всички страдания в света и никога не може да сполучи, нищо повече! Дошли сте да се учите, но все очаквате на другите. Заблуждението е там, понеже вашият баща и вашата майка са работили заради вас. Вие, младите, всички сте аристократи. Или казано на обикновен език, хората са ленивци, които не работят, които не мислят. Всички млади хора са ленивци и невежи, очакват баща им да умре и да им остави каквото е спечелил, пък те да ядат и да пият. Идеалът на всички млади е това. И всеки стар очаква да умре, да остави нещо на младия. Стариият очаква младият да почне да работи. Стариият не е могъл да довърши работата и сега чака да я остави на младия, той да я довърши. Но първо, щом си мързелив, щом не учиш, ти не си млад човек. Младостта подразбира учение – и най-малките неща в света да те интересуват. В децата я има тази любознателност. Детето намира някоя кутия и започва да я чопли, да я разглежда, да ѝ отваря и затваря капака. Като намери някоя глава лук, и нея разглежда, маха люспите ѝ, търси нещо. Хване една книга и като не знае да чете, съдира я.

Някои от вас искате да бъдете тихи и спокойни, да не се сърдите, но сърденето е учение. Онова дете е било в покой, но после се разсърдва, заплаква – сърденето е едно учение, елементарна работа, с която детето започва. Щом има нещо в живота, което ти пречатства, ти се разсърдваш, искаш да победиш тази мъчнотия. Плаче детето. Щом плаче, разбери какво означава плачът. Плачът означава, че то вика другите на помощ. Това дете не може само да победи мъчнотията, затова вика и другите. Плачът е викане, той е език. Детето вика майка си, казва: „Ела, аз не мога да разреша тази работа“. Вие не знаете защо плачете, не знаете и как да плачете, само викате. Трябва да знаете как да плачете.

В какво седи светийството? Например ти казваш: „Аз искам да бъда прав човек“ и стоиш изправен година-две-три. Хубаво, не е лошо да бъдеш изправен, но какво ще направиш с това? Ако ти не се свиеш, да образуваш крива линия, и ако не се пречупиш, няма да се подвижиш. С пречупването ти ще започнеш да вървиш. Образуват се пречупени линии, но човек ходи. Прав човек е този, който стои на едно място. Казва някой: „Крив човек съм“. Трябва да знаете как да тълкувате нещата, как да ги превеждате. *Крив човек*, това е една формула; *прав човек*, и това е една формула. Прав човек значи човек в покой, крив човек значи човек в движение. Добрият човек какъв е? Добрият човек е узрял плод, трябва да го яде някой. Лошият човек е неузрял плод, никой не може да го яде. Та на добрия какво му трябва? Да го изяде някой. А на лошия какво му трябва? Да го огрее слънцето, да узрее. Значи, лошите трябва да зреят, а пък добрите трябва да ги ядат. Добрият човек трябва да го посадят в земята, за да расте, а лошият трябва да расте нагоре. Казваш: „Лош човек съм“. Ще растеш нагоре. Лошият човек е една формула и добрият човек е една формула. В какво седи добрината на човека? Каква е отличителната черта на добрия човек и каква – на злия? Вие питате: „Защо сте турили злото?“. Че то не е намясто. Злото постоянно се занимава с доброто, казва му: „Кажи, ти как умря?“. Като посеете зло и като

започне то да излиза, тогава доброто започва да го учи. Злото е ученик, доброто е учител, следователно доброто започва да учи злото. Злото е в ученика. Злото е в онзи, който не се учи.

Знанието седи в това, да смениш едно състояние в друго. Ако ти не можеш една скръб да я смениш в радост, нямаш наука. Наука е да знаеш да смениш скръбта в радост, да смениш положението си. Онзи, който седи като светия, иска да бъде добър човек, да размишлява, не иска да се мърда. Защо идат страданията? Ти му казваш да се мръдне, той не слуша. Но ако дойде някой и го удари четири пъти по задницата, няма ли да направи една крачка, после втора? Тази наука даже и в преподаването на геометрията може да я приложите. Онзи човек е взел едно перпендикулярно положение – това е линията AC , линията AB още не съществува. Той седи и не иска да работи, казва: „Господ ще помисли“. Но като дойде един и го удари два пъти, той тръгва – отваря се линията AB и той веднага разбира, че крив трябва да стане. Тръгва човекът, образува се движение от един удар. Пита обаче: „Защо ме биеш?“. Какво означава глаголът *бие*? *Би* означава да бъде. А какво може да бъде? Биенето нищо друго не е допринесло в природата, освен това, човек да тръгне.

Имаме линията AB , но с една линия нищо не става – хайде тогава още една, но и това не допринася. Когато хората се молят, държат ръцете си в едно положение. Ако ти останеш само в това положение, то ще премине. Отвори си ръцете! В това отваряне и затваряне на ръцете седи цяла една философия. Когато хората си затворят ръцете, това означава, че вратите им са затворени. Като отворят вратите, това какво означава? Че трябва да приемат нещо. Най-първо и устата ти е затворена, държи права линия – иска да бъде светийска. Така стоиш един ден, два, три, но като дойде гладът и ти удари една тояга по задницата, отвориш устата. Сега вие търсите в света друга философия, която не съществува. Питаш защо трябва да работиш. Като престанеш да работиш, трябва да си починеш. Но ако много си почивал, трябва да работиш. Който

много е работил, трябва да почива, то е закон. Който много е почивал, много трябва да работи. Не е лошо, че ти си добър човек, но всякога да си добър, не става, трябва да станеш и лош. Ако много си бил лош, не си струва да бъдеш всякога лош, трябва да станеш и добър. Тази смяна – от добър да станеш лош и обратно, тя е движение вътре в тебе. Ще превръщаш тия лоши и добри състояния, ще ги превърнеш в движение. И тогава задачата се разрешава. Тази задача така се разрешава: *ABC, ACB, CAB*, но после ще ги разредиш, да имаш *AB*, *AC*, да имаш и *BAC*.

Вие сега се занимавате с окултна наука. Окултната наука не е за хора, които не учат. Окултният ученик казва: „Не искам да страдам“. Страданието в живота е една формула, която трябва да се разреши. Имаш мъчнотии – ще ги разрешиш. Обезверяваш се – ще учиш. Всичко ще учиш, ще намериш причината на безверието. В какво седи безверието? Да кажем, ти си се обезверил в хората, но не си се обезверил в яденето. Ти си се обезверил в сиромашията, но не си се обезверил в богатството. Аз бих желал да се обезвериш във всичко. Обезверил си се в скъсаните дрехи, но ни най-малко не си се обезверил в новите дрехи. Обезверил си се в болестта, но в здравето не си се обезверил. Обезверяването, то е една сметка. Ти си се обезверил в нещо, което не може да те ползва. Всяко нещо, което не може да те ползва в даден случай, като го опиташ, ти се обезверяваш. Всяко нещо, което ти помага, ти имаш вяра в него. Тогава да предположим каква смяна ще направите при едно обезверяване. Обезверил си се например в твърдата храна – като я ядеш, заболява те стомахът. Какво трябва да правиш? В този случай препоръчват млечна храна, понеже тя е здравословна храна, която не иска дъвкане. Твърдата храна иска дъвкане.

Има учения, които са много елементарни. Ако храните едно дете само с мляко, то ще се развие по един начин, ако го храните само с твърда храна, по друг начин ще се развие. Представете си, че една почва е влажна, много вода има в нея, мочурлива е. От какво се нуждаят мочурливите почви? Най-първо, трябва да чакате да ги изсуши

слънцето. Ако слънцето не може да ги изсуши, трябва да направите дренаж. Сегашните хора, които са станали много умни, така са пресушили много блатисти места. Допуснете сега, че вие имате в себе си едно състояние, което прилича на мочурлива почва, на блатисто място. Какво трябва да направите? Дренаж ви трябва. Слушам как някой казва: „Не съм разположен“. Хубавото и лошото разположение, това са две състояния, които можеш да обръщаш. Ти ще обърнеш неразположението в разположение, после ще обърнеш разположението в неразположение, после пак неразположението – в разположение. Така ще започнеш да работиш.

Вие никога не сте мислили да отваряте тия две линии и да образувате ъгли. Вижте на какво е основана фисхармониката: като я разтягате, мълчи, събира енергия и после, като я затваряте, събраната енергия излиза, тя издава глас. Ако тази фисхармоника я вземе някой, който не знае да свири, нищо няма да изкара, но ако я вземе някой, който знае да свири на клавишите ѝ, ще си изкара хляба. Човек има три клавиатури в себе си, или един орган с три реда клавиши; има дори и четвърта клавиатура. Първата клавиатура е в средата на челото, втората е по-горе и третата – най-горе. И в умствено отношение имате три клавиатури, и в духовно отношение имате три клавиатури. Вие имате дори повече от тези девет реда клавиатури – и в семейните чувства ги има, и навсякъде, затова трябва да знаете как да прекарвате пръстите си по тях, да свирите добре. Трябва да впрегнете своите способности. Човек е музикален инструмент и онзи от вас, който е загазил, той не знае да свири.

Да мислиш, то е музика. Да чувстваш, то е музика. Да работиш, то е музика. Ако ти не разбираш устройството на музикалния инструмент, казваш: „На мене не ми се работи“. Значи не знаеш да свириш. – „Аз от това съм неразположен, от онова съм неразположен.“ Значи остава ти само едно желание – да ядеш. Яденето е един тон, който се намира отстрани на главата, при слепите очи. Какъв е тонът на яденето? Тонът на яденето е *фа*. Вие досега все този тон

сте пели. С какво трябва да смените тона *фа*? Някой казва: „Лоши са условията“ – това е *фа*. „Добри са условията“ – пак *фа*. И добрите, и лошите условия за ядене, то е все *фа*. Сега аз ви говоря, но във вас седи една мисъл. Проповядва един на някой друг и му казва: „Вярвай в Бога. Вярвай, че има Господ, че го има онзи свят“. Дълго време му говори така. Другият му казва: „Какво ми говориш за тия работи, те са отвлечени! Я ми направи една баница, да те разбере какво казваш. Но я направи от хубаво брашно, с хубаво сирене, после я опечи добре, да се зачерви, и тогава ми я донеси, да те разбере. Като ми разправяш да вярвам, как да те разбере? Ти проповядваш, но нямаш нищо пред себе си. Ти само проповядваш“. И прав е човекът!

Давам ти например една круша. Ще ядеш, но трябва да знаеш тона *й*. Ако вземеш тона *й*, тогава ще ядеш. Като ти дам една ябълка, ще вземеш тона *й* и тогава ще ядеш. Като ти дам слива, ще вземеш тона *й* и тогава ще ядеш. Ако ти ядеш нещо, без да вземеш неговия тон, ще създадеш неприятност на себе си. Казвате: „Да вярваме в установените работи“. Установените работи някой път са много хубави, а някой път са много опасни. Казвате: „Да вземем това, което е произведено“. Има произведени работи, които са хубави, но има произведени работи, които са неприятни. Ако ти вземеш въздуха, който си дишал, затвориш го в бутилки и започнеш да продаваш тия бутилки на хората, да дишат въздуха, който ти си дишал, какво ще се ползват те? Какво ще се ползваш от въздуха, който е излязъл от един човек? Може да се ползваш от думите, които излизат от него, но по друг начин може да се ползваш от въздуха. Понякога вие искате да постъпите точно тъй, както някой друг постъпва. Например в музиката как ще постъпиш като мене? Музиката дава правилно разположение. Ти ме слушаш, че пея, виждаш, че поемам въздух – и ти ще правиш като мене, няма да чакаш аз да ти кажа да поемеш въздух, че да пееш, няма да чакаш да ти духна въздух и тогава да запееш. Това би било отражение, а отражението не е наука, отражението е пособие. Вие искате да подражавате някому. Слушайте и се помъчете да

произведете един тон със същите трептения, точно както той го е произвел. И в изкуството рисуване онзи, който не знае да рисува, копира картината на друг. Нали като деца сте копирали? Но едно копие прилича ли на оригинала? Голяма разлика има.

Казвам сега: какво приложение ще дадете на АВ и АС? Ако не знаеш как да отваряш и затваряш устата си, работата е свършена с тебе. В отварянето и затварянето на устата седи всичкото изкуство. Ораторът, който се учи да държи реч, и певецът, който се учи да пее, учат как да отварят устата си и как да я затварят. Цяла наука седи в отварянето и затварянето на устата, в приемането и изхвърлянето на въздуха, в дишането и издишането. Ти трябва да знаеш как да размърдваш своя ларинкс, как да размърдваш своите дробове, своята диафрагма. Ако не знаеш как да манипулираш със своя мозък, да го размърдваш и да изкарваш най-хубави мисли, ти нищо не си придобил. Да знаеш правилно да движиш, то е цяла наука. Окултната наука се застъпва за ония методи, които са най-нагледни и най-практични, които могат да се приложат.

Сега аз не искам да ви покажа щастieto на човека. Някой път щастieto на човека може да дойде от баща му, някой път може да дойде от майка му, а някой път може да дойде от самия него. Щастieto иде по три пътя: по линията на бащата, по линията на майката и по линията на сина. Ти очакваш нещо в даден случай и трябва да знаеш от бащата ти ли иде, от майка ти ли иде, или от самия тебе. Ако иде от баща ти, чакай, то ще дойде навреме, ако иде от майка ти, чакай, то ще дойде навреме, пък ако иде от тебе, ще се стегнеш. Сега преведете тези думи, идеята още не е ясна. Да допуснем, че имаш баща и майка и че ти, синът, си вече възрастен, на 21 години. Баща ти те праща с воловете на нивата, да изореш два декара земя. Ти я изораваш. Тогава ще дойде майка ти и ще донесе житото. Баща ти ще дойде, ще вземе житото в крината и ще го посее. Като узрее житото, бащата ще каже на сина: „Иди да пожънеш нивата“. Синът ще иде, ще пожъне, ще остави житото на нивата. Майката ще отиде, ще го събере и ще

го превози с колата на гумното*. Ще дойде бащата и ще го овършее. Това е закон. Не мисли, че ти и ще изореш нивата, и ще донесеш житото, и ще го посееш. Не, ти ще извършиш една трета от работата. Ти ще изореш нивата, майка ти ще донесе житото, баща ти ще го посее. Храната ще влезе в стомаха ти, оттам ще премине през дробовете, ще влезе в главата ти. Ще знаеш: синът, това е стомахът, майката, това са дробовете, бащата, това е главата.

Сегашните хора обръщат внимание на стомаха, но това е една трета от работата. Яденето е работа на сина, на стомаха. Синът ще се научи да си отваря устата. Като свърши работата си, ще дойде майката – тогава дишането започва. И тя като работи, ще дойде бащата отгоре – главата. Вие досега не сте мислили така, а то е една проста работа. С много големи философии се занимавате, които нямат никакво разрешение. Някой пита: „Защо ми е глава?“. – „Баща имаш.“ – „Защо са ми дробове?“ – „Това е майката.“ – „Ами кой е синът?“ – „Това си ти.“ На майка си какво ще кажеш? След като сдъвчеш храната и тя отиде в стомаха, като си се нахранил, ще кажеш на майка си: „Мамо, изпрати ми малко кръвчица“. Трябва да слезе кръв, тя дава храната. После на баща си ще кажеш: „Прати ми малко сила отгоре, чрез мозъка, чрез нервната система“. Значи, и майката, и бащата ще дойдат да работят с тебе, ще дойдат да работят в стомаха – майката чрез кръвта, бащата чрез енергията. А ти, синът, ще работиш чрез мускулите, чрез силата. Ти ще започнеш като фисхармониката. Стомахът е една фисхармоника. Тогава ще кажеш: „Колко е приятно да се яде, сладко, сладко, сладко“. (*Учителя пее тези думи.*) Това е песента на сина.

Ето, в този триъгълник се крие един принцип, който може да донесе голямо благо и голямо страдание. Ти с този триъгълник никога няма да се удавиш, всякога преспокойно ще плаваш и ще ти бъде приятно. Пък ако не знаеш как да манипулираш, ще се удавиш на общо основение. Или казано другояче: животът е едно море и ако

* гумно *диал.* Харман.

ти не знаеш как да отваряш и как да затваряш ръцете си, може да се удавиш. Като отвориш ръце, те показват пътя на твоето щастие. (*Учителя отваря ръцете си настрани.*) Като събереш ръце напред, ще тръгнеш напред. (*Ръцете напред с допрени пръсти.*) Ако искаш да вървиш успешно, после отвори ръце. (*Ръцете напред с допрени пръсти и десният крак напред. Ръцете настрани и левият крак напред.*) Това е законът на правилното движение. Ако искаш кръвообращението в тебе да става правилно, ти трябва да тръгнеш и като вдишваш, да отвориш ръцете си настрани, а като издишваш, да ги затвориш. При първата стъпка отвори ръцете си, при втората стъпка ги затвори. Ако искаш да свириш, и в музиката ще правиш това упражнение: десният крак напред, отваряш ръцете настрани; левият крак напред, затваряш ръцете напред с допрени пръсти. Ще се учиш, това са елементарни работи. Ти сега тръгнеш, вървиш, а ръцете ти са свити под ъгъл, раменете ти са свити. Това са ненормални състояния. Тръгни, отваряй и затваряй ръцете си. Трябва да гледаш нещо, но като го гледаш, трябва и да го разбираш. Какво нещо е разбирането? Аз бих ви препоръчал да четете по въпроса.

Някой път вие мислите, че имате вяра в Бога. За да имате вяра в Бога, вие трябва да знаете, трябва да имате вяра в светлината, вяра в това, което виждате. Трябва да имате вяра в живота, в движението и най-после трябва да имате вярата чрез тях да дойдете до любовта. Любовта е доброто, което съществува в живота. По този начин вие ще се домогнете до проявяването на Бога. Сегашните хора имат един начин за търсене на реалното в света, с който то не се постига. На всинца ви трябва едно: да се убедите, че можете да направите нещо. Вие всякога се разубеждавате, казвате: „На мене това не ми трябва, онова не ми трябва; това не мога да направя, онова не мога да направя“. Кое можеш да направиш? Ще се убедиш в това, че всичко можеш да направиш. Да няма нищо невъзможно. Да няма нещо, което не можеш да направиш.

За певците какво е възможно? Един певец може да взема една октава, друг може да взема две октави, трети – три октави. Засега само това е възможно. Младият казва: „Не съм стар, още не съм израснал“. Какво разбира той под думите *не съм израснал*? Разбира, че не е пораснал. От какво зависи порастването? За да расте нещо, необходима е светлина и топлина. За да растат растенията, необходима е още влага, потребно е те да се посадят в земята. И трябва да се поставят на такава дълбочина, където светлината и топлината да могат да ги достигат, защото, ако не са поставени на такава дълбочина, всичкото време ще е изгубено безполезно.

Във вашия живот всички вие имате по една мъчнотия. Кажете ми кое е онова, което не можете да преодолеете? Коя е най-голямата мъчнотия, която не можете да преодолеете, но има възможност за това? Научно ми кажете. Не знаете ли най-голямата ви мъчнотия коя е? А коя е най-лесната? Меката вода, с която можеш да се измиеш, която е толкова приятна, ако измениш състоянието ѝ, ако отнемеш топлината ѝ, ще стане много твърда, ще замръзне и всеки може да ти пукне главата с този леден блок. Ако оставиш топлината на водата, и да иска някой човек да хвърли вода по тебе, само ще те наръси, ще те умие; ако отнемеш топлината ѝ, някой ще ти пукне главата с тази замръзнала вода. И ако вие замразите вашата вода и с нея пукнат главата ви, тогава в кого е причината? Ти си замразил своята вода и човекът вече има оръжие. Дръж водата си в разтопено състояние!

Има и друг начин, при който никой не може да пипне тази вода. Ако увеличиш топлината ѝ на 100 градуса, кой ще я докосне? Всеки ще стои настрана. Увеличи топлината на водата на 100–150 градуса, да се респектира всеки, който дойде. Ти като намалиш топлината ѝ и водата стане твърда, всеки ще вземе по едно парче и ще те блъсне. Някой казва: „Не ми върви в живота“. Температурата на твоята вода се е понижила. За да ти тръгне, направи я течна, да накара воденицата да се върти, пък превърни я на пара, локомотив да движи или да хвърка из въздуха. Во-

дата, която имаш в себе си, трябва да я управляваш. Ще каже някой, че това са фантазии. Фантазиите са, но които създават прогреса в света. Тия хора са фантазирали едно време и сега това, което са фантазирали, се е реализирало, станало е реалност.

Вие говорите на един човек за светийството. Той казва: „Остави, това е невъзможно“. За други хора обаче светийството е реалност. Какво нещо е светията? Един учен човек, който разбира работите. Човек, който разбира нещата както са. И разбирането му не е погрешно. Той разбира живота. Разбира и яденето, и дишането, и всичката обстановка. Разбира от какво произтичат болестите и знае да ги лекува. Разбира от какво произтича сиромашията и знае да я лекува. Разбира от какво произтича силата. Светията разбира всичките тези работи. Той е човек, който разбира. Вие казвате: „Светията е благоугоден на Бога“. Всеки един човек, който живее правилно, който мисли правилно, който диша правилно, който яде правилно, е благоугоден на Бога. Всеки човек, който не сдъвче добре храната си и тя влезе така в стомаха, не е благоугоден на Бога. Щом боледуващ, не си благоугоден на Бога. Щом си сиромаш, не си благоугоден на Бога. Щом имаш книги и не четеш, не си благоугоден на Бога. Щом имаш здраве и не знаеш как да го употребиш, не си благоугоден на Бога. Болен си, не е лошо, че си болен, но щом се справиш с болестта, благоугоден си. Ако си здрав и мислиш, че си благоугоден, или ако си сиромаш и мислиш, че не си благоугоден, може да се лъжеш. Богатството и сиромашията, това са условия, които трябва да се сменят.

Кои неща са мъчни за малките деца? Най-първо, на малките деца им е невъзможно да ходят изправени, те си слагат ръцете и коленете на пода и пълзят. Това дете според закона на прераждането е било голям философ, който е написал 40–50 тома, давал е на хората ум как да живеят. Като се е преродил, природата му казва, Господ му казва: „Сега със своята философия ти да разрешиш своята задача. Разреши как трябва да ходиш“. Той е казвал на учениците си: „Право трябва да ходите, всеки трябва да ходи

право, никой не трябва да пада“. Сега на него му казват: „Я покажи как трябва да се ходи право“, но той не може. Защо сега не може да покаже къде е погрешката? Учат го да ходи. Някой казва: „Не греши“. Какво значи *не греши*? Значи: ходи право! Дават ти да покажеш как не се греши. Но каква е главната мисъл, какво прави този философ? Той проверява своята теория, вижда, че не е права. Той сега се учи. Това дете се учи да ходи – да свива краката си, да ги прегъва и отпуска.

Вие защо се молите? Като се молите, ще се учите. Защо трябва да клякате? Ти, като клякаш, ще свиваш този ъгъл на краката, ще дойдеш до това положение (*Учителя кляка с отворени колена и прав гръбнак*). На физическото поле човек е двояко умен: умен е в главата, но е умен и в ръцете и в краката. Ако ти не знаеш как да свиваш краката си и как да клякаш, как да се изправяш, как да отваряш и как да затваряш ръцете си, каква работа ще свършиш? Трябва да отваряш и да затваряш ръцете си. (*Ръцете на- страни – отваряне, ръцете напред с допрени пръсти – затваряне.*) Ти не знаеш да отваряш и да затваряш този ъгъл на ръцете – тогава как ще се справяш с мъчнотиите? И ако изпъдиш един човек с лакътя си, какво ще придобиеш? Лакътят хвърля назад. Ако имаш такъв характер, да казваш: „Махнете се!“, какво ще произведеш? Трябва ли да дойдеш и да ме хванеш за този ъгъл на ръката, при лакътя ми? На ръката са и пръстите – постави пръстите си при моите, да те позная какъв си. При ръкуване хората се хващат с дясната ръка, за да се познаят, да познаят ума на другия, да разберат колко е умен. Като се ръкувате с някого, вие ще познаете какъв е, ще познаете дали може да ви бъде приятел, или не.

И защо хората се целуват? Нещата имат съвсем друг смисъл. Целува те някой, за да те познае какъв си. Целуни ме, за да ме познаеш какъв съм. Целувката, с която не можеш да ме познаеш, и целувката, с която аз не мога да те позная, не са намясто. Като ме целуват, да ме познаят и като ги целувам, да ги позная – това е целувка. Целувката е познаване. Тя е съществувала много по-рано, отколкото

хората предполагат. Гълъбите хиляди и милиони години преди човека са я познавали. Поради незнание цял въпрос става: еди-кои си се целували. Целувката е общ принцип в природата. При целувката в горната устна е бащата, в долната устна е майката. Бащата и майката ти ги носиш в двете си устни. Този, който дойде и иска да те познае, той иска да целуне баща ти и майка ти, не тебе.

Една даровита артистка отишла при един виден музикант, който не обичал да го безпокоят, бил много затворен. Тя някак се провряла при него и като влязла, нахвърлила му се, започнала да го целува. Той ѝ казва: „Махни се“, а тя: „Аз не целувам тебе, но твоя талант, твоя гений. За тебе пет пари не давам“. Ако хората целуват нещо в тебе, то е Божественото, то е твоят талант, пък ти, като човек, пет пари не струваш за тях. Ти пет пари не струваш без твоя гений. Сега на погребенията целуват умрелите, но пак ги заравят в земята. Погребалните целувки нищо не струват. В живота вие често имате криви понятия. Вземете например светлината – като дойде, тя веднага ви целуне, но като ви целуне, оставя нещо. Слънцето, като изгрее, даде ви целувка, и не само на едно място, но навсякъде – тази целувка оставя благословение. Светлината целуне и си заминее, целуне и си заминее, но винаги нещо дава. Не само мене, и тебе като целуне, оставя нещо. На човек му става приятно и казва: „Колко е хубав светът!“.

Казвам: това са начини да разгледате живота от друго, ново становище. Тъй както сега се разглежда животът, то е невежество. Че не е ли жалко човек да има очи и да не вижда? Не е ли жалко човек да има уши и да не чува? Не е ли жалко да има нос и да не може да помирихва, да схваща? Не е ли жалко да има уста и да не знае как да говори? Да има ръце и да не знае как да работи? Да има крака и да не знае как да ходи? Да има глава и да не знае как да мисли? Да има дробове и да не знае как да диша? Да има стомах и да не знае как да яде? Да знае тези неща, в това седи щастието на човека. Трябва да знаете онова богатство, което е вложено във всекия един от вас. Често вие се заблуждавате, искате да бъдете като старовременните

светии. Това е светийството на модата. Понеже някой си е сложил бяла капела, и ти искаш такава. Тя, капелата, означава новата мисъл – да имаш нещо хубаво в ума си. И ако си сложил червена капела, да знаеш защо си я сложил – и тя съответства на някаква идея в тебе.

Трябва да знаете правилно да мърдате първия, втория, третия, четвъртия пръст, както и палеца – всичките си пръсти. Трябва да знаете как да свивате ръката си в лакътя, изобщо как да свивате ръцете си. Трябва да знаете как да движите ръката си в рамото. В това седи цялата магия – да знаете как да движите ръцете си, да разбирате и ъглите, които се образуват. Вие не знаете как да движите и очите си. Като вървите и гледате надолу, под това аз разбирам, че сте изгубили нещо и го търсите. Някой гледа нагоре – и той е изгубил нещо и го търси. Друг гледа напред – и той търси нещо. Питам: това, което търсиш, къде ще го намериш? Ти, който гледаш нагоре, ако намериш това, което търсиш, добре. Ти, който гледаш напред, ако намериш това, което си изгубил, добре. И ти, който гледаш надолу, ако го намериш, добре. Някой гледа, пък не знае защо гледа. Казва: „За да видя някого“. Хубаво, но какво, като го видиш? Къде трябва да гледате? Едновременно в три посоки трябва да гледате, всичко в тези три посоки трябва да виждате: каквото сте изгубили долу, каквото сте изгубили горе, каквото сте изгубили напред. И трябва да се зароди във вас желание три неща да намерите. В подводниците има един уред – перископ, с който наблюдават предметите над повърхността на водата, и така могат да правят своите изчисления на какво разстояние се намират тези предмети. Те разбират как трябва да постъпят, разбират закона. И ти имаш в себе си един перископ, но ако не можеш да приемеш впечатления отвън и да си направиш едно изчисление, тогава какъв ще бъде халът ти?

Сутрин вие се молите и не знаете дали сте се помолили. Казвате: „Отче наш“, в Когото не вярвате. „Който си на небесата“ – и в Него не вярвате. „Да се свети името Твое“ – и в него не вярвате. „Да дойде Царството Твое“ – и в него не вярвате. „Да бъде волята Твоя“ – и в нея не

вярвате. Казвате: „Да бъде волята Твоя“, но разбирате вашата воля. Всеки човек си поставя своята воля, а не волята Божия. Направете за една седмица наблюдение: като ставате всяка сутрин, коя е първата ви мисъл, коя е първата дума, която изговаряте, и коя е първата дума, която прочитате. Отбележете три неща: коя е първата ви мисъл, която дохожда, коя е първата ви дума, която изговаряте, и коя е първата ви прочетена дума, когато започнете да четете. Защото за разрешението на нашия живот Бог е написал върху нас и ни показва пътя. Всеки един, ако чете себе си, ще знае в дадения случай как да постъпи. Всеки човек носи цяла програма върху себе си. Не мислете, че като сме дошли на Земята, не е определено какво да правим. Ние носим цяла програма върху себе си.

Аз, като гледам, чета програмата, написана върху вас. Срещам един човек, той казва: „Не зная какво да правя“. Чета програмата му – отличен механик става от него. Срещам друг, казвам му: „Отличен земеделец става от тебе“. На трети казвам: „Отличен търговец можеш да станеш“. На четвърти казвам: „Ти можеш да възпитаваш деца. Ти обичаш децата“. А вие сега не знаете какво да правите! Всички приличате на някоя млада мома, която очаква да дойде женихът, да я покани да се сгодят. Или ако ти си завършил училище, очакваш да дойдат, да те поканят за учител някъде. Едно време така е ставало, но сега не те канят. Какво трябва да правиш? Щом не те канят, ще идеш ти да каниш. Ученикът ще иде при учителя, ученикът ще търси да го приемат. Турците имат един много хубав обичай, те никога не те канят два пъти. Българите имат друг хубав обичай, те по десет пъти ще те канят, ще кажат: „Ти не си по-голям от хляба, вкуси си“. Турците казват: „Заповядай“ и ако не отидеш, втори път няма да те поканят; всеки трябва да ги разбере и да отиде. Сега си напишете по едно недоволство, което имате – най-голямото ви недоволство. Напишете кой от какво е недоволен, но само по едно недоволство, на мене не ми трябва много. Тогава аз ще ви кажа това ваше недоволство с кое трябва да се замени. Кое е най-голямото ви недоволство? Определете го.

Каква е сега главната мисъл? Какво разбрахте? Човек трябва да знае как да отваря ръцете си. Ако вашите пръсти стоят сгънати, какво можете да направите? Вие искате със свити пръсти да работите. Че ако пианистът седи със затворени пръсти, какво може да направи? Всичко зависи от отварянето и затварянето на пръстите, от тия ъгли зависи. Музикантът знае как да отваря и как да затваря пръстите си; като започне да свири на клавишите, мери правилно разстоянията – свири човекът и пари взима. А вие, като отидете да свирите със свити пръсти, нищо няма да направите. Този музикант 20 години се е учил как да отваря и да затваря пръсти, той по цял ден си е играл с тях и знае това. Всичко зависи от движението. Вие казвате: „Какво има да си играе човек с пръстите?“, но то е цяла наука. Някой знае как да ходи, как да отваря и да затваря ръце, как да ги прекръстосва.

Умът казва: „Дай ми една трудна задача“. Ти му казваш: „Не ти трябва трудна задача“. Дробовите казват: „Дай ни чист въздух“. – „Не ви трябва.“ Стомахът казва: „Дай ми хубава храна, обикновена“. Дай на ума си трудна задача, не се съмнявай, той ще я реши; дай на дробовите си чист въздух и дай на стомаха си най-хубавата храна – тъй трябва да седи идеята. Не се плашете от мъчнотиите в живота. Човек, който се плаши от мъчнотиите в живота, той не разбира Божиите пътища. Няма мъчнотия в света, която Божественият Дух да не може да разреши. Няма страдание в света, което Божественият Дух да не може да разреши. Тази е идеята. Ако нещо е невъзможно, то е така заради вас. Всичко това, което съставлява една задача, която вие не можете да разрешите, друг може да го разреши.

Някой пита: „Какво нещо е изваждането?“. Чрез изваждането се обхваща голямо благо. Представете си, че аз имам пари в джоба. Дълга на някого пари, не съм му платил, но като бръкна в джоба си, извадя 10–15 монети и му ги дам. Този човек веднага казва за мене: „Честен е“. Що е изваждането? В дадения случай извади и дай. Всички вие някой път не слагате знаците правилно. Защо слагате минус или плюс? При събирането пишете един кръст,

това е закон за органическия свят. Ти трябва да се учиш да седиш и като посадиш растението, то ще изникне от почвата. Като посадиш растението в почвата, това е минус; като изникне, това е плюс. Значи, ти трябва да бъдеш градинар.

При изваждането имате само една линийка. Аз виждам, това е гладачница, слага се ризата и върху нея желязото – тук се изважда хубаво. На тази, влажната дреха, трябва да ѝ се отнеме влагата. Защо я гладите? За да премахнете грапавините и ненужната вода, която е останала. Като прекарате желязото, премахвате грапавините, правите всичко гладко. Оправете пътя, поставете хубаво пътищата и съобщенията, та като минават вашите автомобили, да не се тръска, всичко по-гладко да върви. Освен това и влага да няма, понеже влагата прави кал, а калта затруднява пътуването. Казвам: ако приложите този закон във вашето съзнание – да знаете как да гладите всичките грапавини, които имате в съзнанието си, работите ви ще се оправят. Изперете една риза, после хубаво я огладете с желязото и въпросът ще се свърши. Ако човек е сиромас, да посади 10, 20, 30 хиляди дръвчета и веднага ще забогатее. Посейте 200, 300, 400, 500 декара земя със зеленчуци и ще се ползвате от плодовете им. Ако аз бях на ваше място, какво щях да направя? Например нямам пет пари в джоба си. Тогава най-първо ще се науча да изваждам, ще се науча да давам на един сто, на друг – хиляда, на трети – пак хиляда. Целия ден като давам, макар че гладувам, като се върна, на втория ден пак ще раздавам, на третия ден пак. Като изваждам и давам на всеки, който мине, ще се оправи работата. Вие не знаете как ще проработи законът.

Ето какво означава приложение: да допуснем, че имам една голяма неприятност, но като ида в едно село, където хората са започнали да орат, ще ида с тях заедно да работя. Или да кажем, че те са на жътва – ще ида и аз с тях да жъна няколко часа и ще кажа: „Приятно ми е, че днес дойдох на тази нива“. После ще отида на втора, на трета, на десета нива и ще жъна. Ако зная да пея, ще вляза някъ-

де, ще кажа: „Хайде да ви попея“. Като ида на друго място, и там ще пея; и на трето, и на четвърто място, където и да ида, все ще пея. Мислите ли, че ако ида някъде да изпея една песен и съм първокласен певец, там хората няма да се интересуват от мене? Те ще започнат да ме търсят, ще казват: „Слушали ли сте този певец? Той е даровит човек“. Вие сега ще кажете, че знаете да пеете, но хората не ви разбирали. Пей на тия хора и като им пееш, ще пееш на Господа. Господ ще те слуша чрез хората. Като види, че работиш, ще те благослови и кредит ще ти отпусне. Като свършиш една работа, ще ти даде друга. Един ученик, който изучава рисуване, ако нарисува хубаво модела, даден от учителя, тогава учителят ще му даде втори и трети модел. И ако учиш пеене, но не пееш хубаво, няма да ти дадат нещо ново, ще те оставят за втори път, за трети път, докато се научиш.

Вие не искате да мислите, не искате да чувствате, не искате и да работите – как ще се препоръчате тогава? Вдъхнете доверие, че работите. Казва някой: „Аз не искам да мисля, искам само да бъда радостен“. Всичко в света е само радост, но когато не го разбираш, това е скръб. Когато мислиш, е радост, когато не мислиш, е скръб. Когато ядеш, е радост, когато не ядеш, е скръб. Основни положения са това. Мисълта носи радост. Скръбта е безработица. В скръбта, в тази безработица има работа недовършена. Като свършиш тия работи, всичко ще стане. Ти скърбиш – имаш да даваш. Докато не си платил, скърбиш. Щом платиш, радваш се. Значи радостта идва, след като свършиш работа.

Ние сме пратени в света да работим. Ще мислиш, ще чувстваш, ще работиш. Тури в ума си мисълта да имаш една велика работа, която трябва да свършиш, и другите работи после ще дойдат. Всеки един от вас да има работа. Като мислиш, че нямаш работа, ти се самоизлъгваш. Тури в ума си една хубава мисъл, тури едно хубаво чувство, направи една малка, микроскопическа постъпка в този ден. Този е пътят човек да бъде окултен ученик. Това е пътят на знанието, или пътят на учението. Човек трябва да учи.

Така се образуват три ъгъла. Ъгълът *A* е бащата, ъгълът *B* е майката, а ъгълът *C* е синът. Това са трите страни – бащата, майката и синът. Твоят ум е бащата. Твоето сърце е майката. Постъпките, това си ти, синът. Да постъпваш добре, това значи синът да е роден. Трябва да постъпваш добре, то е закон. Трябва да мислиш. Като започнеш да мислиш, това е бащата. Като започнеш да чувстваш, това е майката. За тебе остава да направиш нещо. Мисълта е дошла, чувството е дошло и най-после ти ще проявиш своята воля – това е синът. Волята си ти. Тогава майката и бащата ще са доволни, че си изгълнил тяхната воля. Това е Божественият живот. Бог ще влезе и Той ще се проявява в нашите мисли и в нашите чувства, а тогава и ние ще трябва да се проявим, да извършим някаква постъпка. Каква е мярката? Всеки ден като се проявяваме с постъпки, тогава имаме синовни отношения към баща си и към майка си.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

4. лекция, 15 октомври 1937 г., София, Изгрев

ПРИБЛИЖАВАНЕ И ОТДАЛЕЧАВАНЕ

Отче наш

Имате ли тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Малкото, което спъва“.*)

Вие разглеждате въпроса много отвлечено. Разглеждайте го физически. Конкретно какво разбирате под думите *малко* и *голямо*? *Малко* и *голямо* се противопоставят. Какво разбирате под думите *страх* и *смелост*? Смелостта по какво се отличава? По какво се отличават един от друг човек, който се докарва с хубави дрехи, и човек, който ходи скромно облечен? По какво се отличава топлината от студа? По какво се отличават топлите от студените тела? Има някои съществени качества, по които нещата се отличават. При кои работи, при кои неща човек може да бъде щастлив – при малките или при големите? Ако искате да прекарате една река през вашия двор, голяма река ли ще прекарате, или малка? Ако искате да плувате, в малката река ли ще плувате, или в голямата?

Например за птичките вие казвате: „Колко са блажени тия птички, хвъркат нагоре-надолу, разхождат се“ – такава понятие имате за тях. Всъщност колко е блажена птичката? По цял ден тя търси храна; където и да кацне, все за ядене мисли. Птиците мислят само за яденето си. Когато се нахрани, птичката няма за какво да мисли, започва да се пощи, глади си перцата, прави си тоалета – именно тогава ще познаете, че се е наяла. Щом стои и внимава, тя мисли само за яденето си. Питам тогава: кое е онова, което застава птиците през целия ден да хвъркат? Да допуснем, че вие сте недоволни, но не знаете на какво се дължи вашето недоволство. Някой път вашето недоволство се дължи на глада – гладни сте били. След като сте се нахранили, но яденето е било лошо, пак сте недоволни, през

целия ден имате лошо разположение. Като се нахраните добре, имате добро разположение. Или например някои деца обичат да стоят вкъщи, а други пък не можеш да ги задържиш, все навън искат да ходят. На какво ще го отдадете? Някои хора много обичат да си стоят у дома целия ден, тъй както птичката седи в полог. Квачката, като се разклучи, и тя седи в гнездото, не гледа дали има яйца, или не, мисли, че мъти нещо. Човек понякога прилича на такава квачка – седи някъде, мисли, че има някаква идея, пък той я няма.

Някой път вие казвате, че не сте разположени. Какво разбирате под думите *разположен* и *неразположен*? Това са граници – малко разположение и много разположение. Кое е по-хубаво? Някой път малкото е по-хубаво, но кога? Малкото неразположение е за предпочитане пред голямото неразположение. А пък голямото доволство е за предпочитане пред малкото доволство. Какво разбирате, когато казвате *малки добродетели* и *големи добродетели*? Малките добродетели са семенца. А пък големите дървета са посети семенца, които са изникнали. Винаги малкото става голямо.

Ние казваме, че от единицата по-голямо няма. В живота това се опровергава. Един грош и още един правят два гроша. Между един и два гроша кое е за предпочитане? Между два и три гроша кое е за предпочитане? Значи, две е за предпочитане пред едно, три е за предпочитане пред две, четири е за предпочитане пред три, пет е за предпочитане пред четири и т.н. Ако пръстите на някой съвременен пианист са много къси – например първият е 5 сантиметра, третият – също 5 сантиметра, а малкият – 2 сантиметра, ще може ли той да бъде добър музикант? Ако друг пианист има хубави пръсти – първият е 12 сантиметра, средният е 14 сантиметра, третият е 13 сантиметра, а кутрето е 9 сантиметра, с тези пръсти той ще може много по-добре да свири. Но представете си сега, че първият ви пръст е дълъг 1 метър, вторият ви пръст е метър и половина, третият – безименният, е пак 1 метър, а кутрето ви е 75 сантиметра. Какво ще правите с тия пръсти? Най-хубаво-

то е човек да бъде господар. Човек трябва да има пръсти с определена дължина, но като стане сутрин, да може да ги продължи или да ги скъси. Ако е въпрос за дълги пръсти, дълги да ги направи, ако е въпрос за къси пръсти, къси да ги направи. Ако имаш такава ръка, ще се справяш по-лесно.

Някой, като Настрадаин Ходжа, направил една пещ. Другите хора започнали да идват и да го критикуват. Един казал: „Криво си поставил вратата. Не трябваше да я слагаш на юг, ами на север“. Друг казал: „Не, на изток трябваше да се сложи“. Тогава човекът направил пещта на две колела и на всеки, който идвал да си дава мнението и да казва: „Не си обърнал правилно вратата на пещта“, той отговарял: „Ти накъде искаш да бъде обърната?“. Обръщал вратата на тази страна, на която всеки искал, и така разрешил въпроса. Когато искате да угодите на хората, трябва да имате пещ на две колела, иначе не е икономично. Ако за всекиго едного градите нова пещ, не е икономично. Може и по друг начин да разрешите въпроса. Един, след като го критикували, си направил четири пещи: едната с врата, обърната на изток, втората с врата, обърната на запад, третата – на север, четвъртата – на юг. Идва някой и казва, че вратата на пещта не е обърната натам, накъдето трябва. Човекът веднага отговаря: „Тази пещ не е за тебе“ и го завежда при неговата пещ. Казва му: „Аз имах предвид твоето мнение и затова направих такава пещ“. Онзи вече казва: „Тази пещ е отлична“. Дойде друг и каже: „Защо не обърнеш пещта на другата страна?“. И на него отговаря: „И такава пещ имам“, завежда го при тая пещ. Като дойде някой, накъдето иска да бъде обърната вратата на пещта, при тази пещ го завежда.

Значи, трябва да имате най-малко четири пещи, за да угодите на хората. Четири точки трябва да имате. В коя пещ хлябът се опича по-хубаво? В тая, вратата на която е обърната на север, или в тая, вратата на която е на юг? Фурнаджиите накъде слагат вратите на пещите обикновено? В повечето случаи вратите на пещите са обърнати на юг, към Южното полушарие. Изобщо хората къде поста-

вят входните врати на домовете си? Някои са на източната страна на къщата, но повечето са на южната страна, понеже там грее слънцето. Сега вие се смеете на Настрадаин Ходжа. Питам: кой е направил тази пещ, с двете колела? Ами човек я е направил. Устата на пещта, това е входната му врата. Долу, в неговата утроба, се пекат всичките баници; всичко тук, долу, се пече. Той може да се обърне накъдето искаш, на една страна, на друга страна – и на север, и на юг; навсякъде може да се обърне, не само на четири страни. Това показва, че човек е много умен.

Всяко учение има практическо приложение. Кое наричаме *практическо приложение*? Думата *практика* какво означава? Това не е българска дума, а гръцка. Казват за някого: „Той е практичен човек“. В живота човек често прилича на една дресирана котка. Има много навици в човека, които го спъват в неговия живот. Всички противоречия произтичат от това, че ние не сме господари на положенията, в които изпадаме. Един се хвалил със своята котка, че била много възпитана. Той я научил да върви на два крака, да носи табла с кафе и да го поднася на гостите. Казват му: „Колкото и да носи кафе, котка си е“. Той казва: „Не, много е възпитана“. Тогава му отива на гости един, който носил със себе си мишка. Котката идва, носи таблата, но като пуснал гостът мишката, котката хвърлила таблата и започнала да я гони. Старите навици излизат. Сега може да се смеете, но колко пъти и вие сте пукали таблата? Вие имате например някое малко желание. Носите таблата с кафето, но като излезе мишката, пуската таблата и разливате кафето, за да гоните мишката – да реализирате вашето желание.

Някой ви каже: „Колко си невежа!“ и вие целия ден сте неразположен. Казвате: „Аз ли да съм невежа?“. Какво разбирате под *невежа*? Или някой ви каже: „Ти си много прост“. Думата *прост* не е музикална и ако ти си много музикален, ако имаш едно крайно музикално ухо, тя ти звучи грубо. И думата *невежа* е немусикална. „Лош си“

– и думата *лош* не е музикална. „Скържав си“ – и думата *скържав** не е музикална. Има думи, които не са музикални. Но ако си глух и някой ти каже, че си прост, като не чуваш, ти не разбираш. Всички думи, които не са музикални, са неприятни, произнасянето им не е музикално. Един човек може да се обиди, като му кажеш *овца*, но ако му кажеш *агънце*, не се обижда. *Пиленцето* ми ако му кажеш, не се обижда, но *кокошка* като му кажеш, ще се обиди. Ако една дума е музикална, тя не обижда човека. Думата *кокошка* не е музикална, много неправилен тон е тя. Думата *грубиян* също не е музикална.

Мисъл, правилна мисъл трябва да се внесе. Това, което ни причинява неприятност, са трептенията. Усетът, който имаме, всякога ни показва какви са трептенията на една дума. От трептенията на думата зависи дали ще ни бъде приятна, или неприятна. Във всички езици някои думи са приятни, някои са неприятни, някои думи са музикални, някои не са музикални. Музикални думи са ония, които имат съдържание. Езиците на източните народи се отличават с това, че са пълни с порнографски думи, с немусикални думи. Ако дойдеш тук, на изток, ще намериш такъв богат речник – колкото искаш думи. В английския език най-лошите думи, които може да ти каже някой, са: *иди в ада*. Но и в езиците на западните народи има думи с лошо значение, прозвища, които са уподобления на животни. Англичанинът ще ти каже *патка* или *паток*, *гарга* или *сврака*.

Какво се крие в прозвищата *сврака* и *гарга*, каква е разликата между тях? Под *сврака* се разбира, че имаш сврачи характер – уподобление се прави. И ако една сврака кацне на някое дърво и започне да грачи, така показва какво има да ти се случи. Свраките определят точно кога кокошката е снесла яйце. Свраката знае, че кокошката носи яйца, и като дойде и вземе да си показва гласа, това значи: кокошката е снесла яйце. Много са предвидливи свраките, но големи пакости правят – навсякъде намират

* скържав *остар. диал.* Стиснат, скъперник.

някое малко гнездо и изпиват яйцата в него. Понякога ги убиват по единствената причина, че изяждат яйцата. Ако един човек използва другите хора, не прилича ли той на сврака? Свраката използва слабите, взима яйцата на слабите птички. Казвам: важно е за вас да изучавате своите състояния. Като имате някой път едно състояние на неразположение, да знаете кои са причините му.

Някой човек например не иска да учи – не можете да го заставите да учи. Някой не иска да работи – не можете да го заставите да работи. Някой обича много да спи, от леглото не можеш да го извадиш. Вие, които сте дошли тук толкова рано, сега се учите рано да ставате. Тези, модерните аристократи, стават в 9–10 часа, напиват се хубаво. Когато те станат, работниците вече работят. Работникът, като изгрее слънцето, трябва да стане от леглото. Кои са причините, поради които едни хора обичат да спят повече, а други не обичат? Всички млекопитаещи животни, докато са гладни, са будни. Когато кучето е гладно, ходи, разглежда всичко, а като се нахрани, легне, свие си главата. Всички животни, като се нахранят, спят, почиват си, а когато са гладни, само тогава са будни. Онези хора, които обичат много да спят, се интересуват само от яденето, те са будни само докато имат една физическа нужда. Когато съзнанието на човека се пробуди, той не може да бъде така спокоен, не може вече да почива.

Кое е по-хубаво: будно или спящо да е съзнанието на човека? Разбира се, будното съзнание е за предпочитане пред спящото съзнание. Кой живот е по-добър: щастливият или нещастният? Но щастливият живот на човека се дължи на нещастния живот на птиците, на кокошките. Те са заклани, а няколко души около трапезата са щастливи, че има какво да ядат. Житото е смляно – щастието на хората от сладкия хляб се гради на нещастieto на житото. Щастието на едни хора се гради върху нещастieto на други. На вид това се показва в природата. Като вземете един леген с чиста вода и измиете окаляните си крака, краката ви стават чисти, но водата става нечиста и тогава я изхвърляте навън.

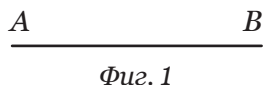
Кое е за предпочитане: малък ли да бъде човек, или голям? Ако имаш да даваш, по-добре е малък да бъдеш, толкова малък, че онзи, който има да взема от тебе, да не те вижда никъде. Ако си ленив ученик, като влезе учителят в клас, да не те вижда; ако си от способните, да те вижда. Понякога учениците, като са в клас и не знаят урока си, стават малки, слягат се на чина. А пък учителят казва: „Ти не си от малките, я стани“. Но така *голям* и *малък* са разгледани в статично положение. Друг един закон има – малките и големите неща показват процес на движение. Всички предмети, които се движат към нас, са всякога големи. И всички предмети, които се отдалечават от нас, са всякога малки. Някой път е потребно човек да бъде малък – значи, потребно е да се отдалечава. За да прогресиращ, от едно нещо се отдалечавай, а към друго се приближавай. В статично положение въпросът не се разрешава. Тия предмети, от които се отдалечаваш, стават малки, тия, към които се приближаваш, стават големи. Казваш, че обичаш някого, значи, ти се приближаваш към него. Казваш, че не обичаш нещо, значи, отдалечаваш се от него. Това, което не обичате, отдалечавате се от него. Това, което обичате, приближавате се към него. Така въпросът се разрешава.

Ако не се приближаваш към това, което обичаш, нещата не може да се реализират. Що е приближаване? Ти обичаш музиката и ако не се приближиш към нея, въпросът не се разрешава. Обичаш четенето и ако не се приближаваш към него, няма прогрес. Ако четеш, отваряш лист след лист, придобиваш нещо, придобиваш знания. Искаш да станеш добър човек, тогава ще се движиш към доброта, ще я изучаваш. Или злото ти е неприятно, сиромашията ти е неприятна – тогава отдалечавай се от тях и въпросът е решен. Щом ти е неприятна сиромашията, сиромаси хора не срещай, нищо повече! Срещай само богати, търси ги. Ако искаш богат да станеш, търси богати хора, намери ги където и да е. Може да има няколко души богати, но срещни се с тях и ще станеш като тях. С каквито се събираш, такъв и ставаш. Ако се събираш със сиромаси, сиро-

машията няма да те напусне. Ако дружиш с богати, богат ще станеш. Ако дружиш с учени, учен ще станеш. Ако дружиш с ония, които нищо не разбират, какво могат да ти дадат те? Следователно дава се условие: дружете с добри хора, за да станете добри, дружете с музикални хора, за да станете музикални, дружете с поети, и ще станете поети. Но не разбирайте, че изведнъж ще стане това. Аз разбирам така: човек, който постоянно пее, певец ще стане, а онзи, който никак не пее, певец не може да стане. Който не пее, може да каже, че слуша другите как пеят. Който слуша, и той може да се научи. Казвам: под думата *малък* и под думата *голям* разберайте процес на движение.

Един предмет, поставен в точката *A*, ще бъде по-голям, отколкото в точката *B* (*фиг. 1*). Защо ще е по-голям? Защото е по-близо. В *A* е по-голям, а в *B* е по-малък. Но това е по отношение на движението. Защото в Природата има един свят реален, един абсолютен свят, където формите не се менят. В него всяко тяло, всяко същество си има определена форма, която остава през всичкото време една и съща, не се мени; там са същества с известни непроменливи форми. Например вие сте млади. По отношение на движението сте млади. Движете се, остарявате. Кой е по-близо, младият или старият? Старият се отдалечава, младият се приближава. Вие обичате младостта – защо? Защото тя се приближава към вас. Старостта се отдалечава от вас – много естествено, че не я обичате. Младостта допринася нещо, старостта отнася нещо. Старият всичко отнася, младият всичко донася.

Всяко нещо, което се приближава, което донася, на нас ни е приятно. Например приятна ни е топлината, която излиза от печката. Приятна ни е и онази енергия, която излиза от Слънцето и иде към Земята. Тогава виждаме този закон: всички ония мисли в света, които се приближават към нас и ни служат, са ни приятни; всички ония мисли, които се отдалечават от нас, не са ни приятни. Или: мисли, които ние разбираме, са млади, а мисли, които не разбираме, са стари. При процеса на движението

някои неща ще се изменят. Някои неща, които сега са далечни за нас, като се приближат един ден, ще ги разбирате. Макар да не разбираме тези предмети, които сега са далечни, един ден, когато се приближим към тях, ще ги разберем. Предметите в тази посока, в която се движим, ще бъдат разбрани за нас. Предметите в тази посока, от която се отдалечаваме, ще станат по-смътни и колкото повече се отдалечаваме, по-неразбрани ще стават. За далечните предмети знанието ни ще се измени.

Законът е такъв: щом ти искаш да учиш, трябва да се приближаваш към ония предмети на знанието. Приближаваш ли се, учен ще станеш, но ако се отдалечаваш, никой няма да ти помогне. Въпросът с музиката е същият. Като станеш, трябва да мислиш 10–15–20 минути, да мислиш, за да се приближаваш към музиката. Но състоянието на човека не трябва да е статично. Той ще каже: „Музиката е нещо отвлечено“, но то са празни работи. Всяко нещо, към което се приближаваш, е Божествено. Всяко нещо, от което се отдалечаваш, е човешко. От човешкото се отдалечавай, към Божественото се приближавай, то е идейното. Идейното е Божественото. Материалното в света е човешкото. Една изгнила или една хубава круша е за предпочитане?

Човек трябва да има мярка. Коя трябва да бъде мярката? Зависи от условията. Ако вие можете да ставате малък, невидим, нямаше да ви отворят вратата и да ви казват: „Влезте“, но щяхте да влизате и да излизате през най-малката дупчица. Сега ще потропате на вратата веднъж-дваж и ако не ви приемат, ще се обидите. Ако бяхте малък, щяхте да можете да влизате през най-малките дупчици, щяхте да бъдете разположен. Въздухът например защо ни е приятен? Защото е малък, защото влиза навсякъде, и през най-малките дупчици. Сега кажете къде е границата на малкото. Малкото е само граница на себе си. Малко се нарича съществото, в което никое друго не може да влезе. Щом в тебе могат да влизат, ти си голям. Малкото е това, в което никой не може да влезе. Това, което винаги остава само, то е най-малкото. А пък това, при което всички влизат, то е голямото.

Как развихте темата за малкото, което спъва? Малкото хляб спъва, понеже, като видиш, че хлябът е малко, ще останеш недоволен. Малкото пари спъват. Малките обувки спъват, понеже, като ги сложиш, ще ти стягат. Това са психологически моменти. Тогава дръжте идеята: всеки човек може да стане и голям, и малък. В тази посока, в която се движи, той става голям; в посоката, от която се отдалечава, той става малък. От двама души, поставени в тия две посоки, единият се показва голям, а другият – малък. Когато вие искате да се запознаете, да образувате приятелство, трябва да сте близо до един жив предмет. Приятелството показва, че вече сте близо, споразумявате се. За да бъдеш приятел с един предмет, ти трябва да разбираш езика му. И той, за да ти бъде приятел, трябва да разбира езика ти. Двама души са приятели само тогава, когато се разбират, когато говорят на един понятен език. Двама души не са приятели, понеже говорят на различни езици. Когато ти говориш на неговия език и той говори на твоя език, може да се разбирате.

Добър човек е само онзи, който разбира Божествения език. Лош човек е онзи, който не разбира Божествения език. Глупав човек е онзи, който не разбира езика на науката. Учен човек е онзи, който разбира езика на науката. За да бъдеш учен, трябва да разбираш езика на науката, да имаш обич към знанието. Щом имаш обич към знанието, тогава тази обич е посока на движение, ти се приближаваш към ония предмети, които изучаваш, и можеш да учиш. Невежеството е посоката, от която се отдалечаваш, тогава изгубваш условията за знание. Кой е добрият човек? Добър човек е този, на когото знаеш езика и към когото се приближаваш. Доброто е приятно, понеже ние се движим в посоката на доброто, приближаваме се към него. А от злото ние се отдалечаваме. Злото е миналото и ние се отдалечаваме от него. Един ден ще се отдалечим от злото и то няма да ни засяга. Мислете за доброто, за да станете добри.

Вие се движите в две противоположни посоки. Когато ядете, храната слиза долу, във вашия стомах. Когато мислите, къде складирате вашата мисъл? Горе, в мозъка.

Като мислите, вие прекарвате предметите горе, в ума. Физическите неща поставяте долу, в стомаха. Да кажем, вие искате да станете богат. Накъде е движението на богатството? Надолу се движи богатият човек. Ако пуснете една празна кофа, като падне в богатството, тя става тежка, не иска да излиза. Вие ще докарате цяла макара, ще започнете да я въртите и да теглите. Богатият всякога иска с макара да го теглят. Всичките сиромаси, като слязат долу, стават богати, казват: „Не излизаме нагоре“. Тогава вие ще дойдете, ще кажете: „Моля, моля, благоволете да излезете, ние нямаме нищо против вас“. (*Учителя показва, че върти ръчка.*) Вие въртите ръчката на макарата и казвате: „Не се противете, ние добре ще ви приемем“. Като излезе този богаташ, приемате го. Прегръщате го, целувате го, понеже носи. Това е една поетична картина.

Понякога вие искате хората да ви почитат, да ви уважават, но за това трябва да имате нещо в себе си. По какъв начин вие карате хората да ви обичат? На какво е основана вашата философия? Детето, което иска да накара майка си да го обича, какво прави? Като дойде майка му, то веднага ще се хвърли, ще я прегърне, ще я целуне, ще ѝ каже тихо на ухото: „Мамо!“. Полекичка, музикално ще ѝ каже: „Мамичко, много си хубава, колко те обичам! Малко масълце не може ли да ми дадеш?“ или: „Мамо, една малка круша не може ли да ми дадеш?“. И тя се отваря, носи, дава и круша, и ябълка – каквото поиска детето, дава. Кой е научил детето така да прави? То много хубаво говори: най-първо на лявото ухо, после на дясното ухо на майка си, защото някой път и на двете уши на майката трябва да се говори.

Вие разбирате нещата съвсем ограничено. Представете си, че сиромашията е ваша майка; тя може да е ваша майка. Защо майка ви е неразположена? И какво е сиромашията? Не мислите ли вие, че сиромашията е сиромашкиня? Мислите така, понеже не сте я прегръщали, не сте я целували, не сте ѝ говорили на дясното и на лявото ухо, както детето прави с майка си. Ако прегърнете сиромашията, може да видите, че тя не е такава сиромашкиня. Някои баби имат скрити пари, злато някъде скрито, а отвън

показват, че са много бедни, казват, че нищо нямат. Аз съм наблюдавал, като дойде някое внуче при такава баба и я прегърне, та ѝ каже: „Колко си хубава, бабо“, като ѝ говори така и на дясното, и на лявото ухо, тя току каже: „Синко, аз имам завързани малко пари“. Изважда ги изпод дюшека, завързани в един възел, развърже го, даде на детето и то подскочи. Казвам: това дете като поговори на дясното и на лявото ухо на сиромашкинята баба, тя се отвори и веднага даде.

В живота и вие понякога мислите, че сте сиромаси. Но разбирайте сиромашията на бабата. Поговорете на дясното и на лявото ухо на тази бедна баба, защото тя има нещо скрито. Да допуснем, че вие сте се окъсали, обувките са ви скъсани, търсите тук-там пари. Та вие не сте сиромаш – имате отличен глас, можете да пеете, затова идете някъде, изпейте една песен. Или сте художник, знаете да рисувате – идете някъде, нарисувайте една картина, нарисувайте някой богат човек и тогава веднага ще имате обувки. Човек може да разчита на онова, което има. Казваш: „Аз съм сиромаш“. Човек, който има ум, не е сиромаш. Човек, който има сърце, не е сиромаш. Вие сте в една зала, вътре в която е мрачно, и казвате: „Тъмно е“, пък носите свещ и имате кибрит. Извадете вашата кутия кибрит, драснете клечка, запалете свещта си и тогава тръгнете. Ще видите, че в това място, където се блъскате, има несметни богатства. Запалете ума си, стоплете сърцето си и ще видите, че имате всичко на разположение.

Сиромашията, това е икономия в живота. Сиромашията пази всичко каквото има – нещата, предметите там са затворени, нищо не е оставено навън и на нас ни се вижда, че има сиромашия. В сиромашията всичко е прибрано, складирано и тогава трябва да имаш знание, за да отвориш. Тя е едно състояние в природата. Който няма ключа на мъдростта, всичко е затворено във форми. Мъдростта няма да ти се отвори, мъдростта няма да ти разправя. Ти трябва да четеш, да знаеш посоката на движението. Сега някои от вас мислят така: „Да бях имал богат баща, богатата майка! А сега баща ми беден, майка ми бедна – какво мога да направя?“. Разсъждавайте правилно. Баща ви, който ви

е родил, той не е беден човек. Майка ви, която ви е родила, тя не е сиромашка. Че вие живеете в един свят на богатство, в най-богатия свят живеете вие! Тук, на земята, несметни богатства има, а вие ходите по нея и казвате: „Няма нищо“. Растението пуска корени, изважда от тази земя най-сладките сокове; цветята хващат светлината отгоре, образуват своите плодове. Там, където ние не можем да живеем, растенията растат, живеят. Ние от цветята нищо не можем да извадим, но пчелите, тези малки мушици, изваждат меден сок. Пчелите искат да ни покажат, че има богатства там, където ние не можем да ги намерим. Те ни казват: „Има богатства!“. Имайте разположението на пчелите. Имайте разположението на растенията. Да дойде мисълта за растенията, че те и при най-лошите условия могат да живеят. Ако имаш знанието на растенията, ти от това положение, в което се намиращ, можеш да излезеш. Ако имаш знанието на пчелите, от това положение, в което се намиращ, можеш да излезеш.

Новата философия седи в това: и при най-лошите условия да може да се намери изходната точка, посоката на движението. Всичката погрешка в нас е, че ние не знаем накъде да се движим. Движете се винаги към доброто, не към злото. Имайте стремеж към доброто. Движете се винаги към любовта, не към безлюбието. Движете се към светлината. Движение трябва. Към тази посока трябва да се движите, това е движение! Психологически ако преведете тези формули, веднага се разрешават всичките задачи в света. Трябва да имаш посока на движение. Щом в момента започнеш да мислиш за доброто, ти изменяш условията, при които живееш. Щом започнеш да мислиш за разумния човек, ти изменяш условията, при които живееш. Не всичко ще се измени, но правиш известни реформи в живота. Щом започнеш да мислиш за здравето, болестта си отива.

Казвам: мислете за положителни неща, понеже в тази посока е движението. Тази е посоката, в която се движим, и в нея ще постигнете всичко, което желаете. Сега във вас ще остане тази идея: „все си е хубаво човек да има някой богат дядо“. Хубаво е, но трябва да знаете как да целувате

дядо си, как да му говорите на дясното и на лявото ухо. Ако не знаете, този дядо каквото е спечелил, ще го държи. Има деца (аз съм наблюдавал), които са весели, щом видят майка си. Пък има други, които не отиват да я прегърнат, но плачат насреща ѝ, искат майка им да иде при тях – те са аристократи деца. И майката казва на това дете: „Какво, мамичко“, започва да му говори на едното ухо, на другото. Погледнеш, току детето започне да ѝ разправя какво е станало, пък тя го поглади, поглади.

Някой път, гледам, и вие правите същото. Като дойде някой млад, започне да плаче. Вие, младите, недейте да плачете. Като дойде някой стар, той да плаче. Всичката погрешка е там, че старите, които трябва да плачат, не плачат, седят си спокойни, а младите, които трябва да се веселят, те плачат. Обърнете работата: старият да плаче, а младият да се смее. Сега старите се смеят, пък младите плачат – светът е обърнат. Добрите хора винаги трябва да бъдат весели. Сега добрите хора плачат, лошите се смеят. Смехът, веселието да идат при добрите хора, а лошите да се сърдят. Скръбта не е за добрия човек, скръбта е за лошия човек. Сиромашията не е за добрия човек, сиромашията е за лошия човек. Сега обратното е станало – при добрите хора е дошла сиромашията, а при лошите хора е отишло богатството. Светът се е обърнал.

Какво трябва да се прави? Пратете богатството при добрите хора, сиромашията – при лошите. Пратете знанието при учените хора, невежеството – при глупавите. Пратете знанието при добрите хора. По този начин може да разрешите психологическите противоречия в себе си. Няма друго разрешение. Питаш: „Какво да правя?“. – „Движи се към доброто!“

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

5. лекция, 29 октомври 1937 г., София, Изгрев

ИДЕАЛЕН, РЕАЛЕН И МАТЕРИАЛЕН ПОРЯДЪК

Отче наши

Пишете върху темата: *От какво зависи успехът на човека?* Имате ли зададена тема? (– Нямаме.) Каква беше основната мисъл на миналата лекция?

Вие приближавате ли се, или се отдалечавате? Защото, като ви гледам, всички търсите щастие. А щастieto, това е нещо непостижимо. Ако го търсиш, никога не може да го намериш. Ако го оставиш то само да те намери, ще е по-добре, отколкото ти да го търсиш. А и накъде ще го търсиш? Щастieto не живее в никой човек, в никоя земна форма не може да го намериш. Щастieto е като светлината – всичко осветява и постоянно се движи, никъде не може да го намериш. В постоянно движение е щастieto. Следователно, ако искате щастieto, вие трябва да се движите като него. Щастieto посещава всички хора, но едни стават щастливи, а други – нещастни. Защо е така? Щастливи стават ония, които, като го видят, казват: „Добре че го зърнахме“. А пък другите скърбят и са нещастни, защото искат щастieto да остане при тях, пък то е невъзможно. Те си мислят как така това щастие не остава при тях няколко минути, а то една секунда не може да остане, то едва ли и една хилядна от секундата може да остане. Щастieto минава и заминава, но уханието, което остава у тебе, може да стои векове и ти все ще мислиш за него.

Сега вие не можете да разберете как да прилагате нещата. Три порядъка има в света, това е цяла философия. Единият порядък е идеален, другият порядък е реален, а третият е материален. В материалния порядък протичат всичките недоразумения. Любовта, всичките велики добродетели, великото, красивото, възвишеното винаги

произтичат от идеалния порядък на нещата. Осъществяването на всичко зависи от реалния порядък. И трябва да знаете, че щом започнете да страдате, щом направите една погрешка, вие сте в материалния порядък. Не е лош материалният порядък, той е следното: мозъчната система, лимфната система, дихателната система, стомашната система на човека. Ядеш някой път нещо неподходящо и веднага те заболи корем. Кой е виновен? Дойде някоя противоречива мисъл в ума ти – ти си чел някоя книга, която не е трябвало да четеш. Има книги, които не са подходящи за ума. Защото всяка книга – философска, религиозна, духовна, социална, обществена, изобщо книга върху какъвто и да е предмет, трябва в дадения случай да бъде подходяща за ума. Тогава тя е като храна. Някой казва: „Аз чета всичко“. Не, всичко не може да се чете. – „Аз всичко чувствам.“ Всичко не можеш да чувстваш, невъзможно е да чувстваш всичко. Ти не можеш да чувстваш едновременно радостите и скърбите на хората. И знаете ли, ако човек чувства всичките радости на хората, той ще се стопи, а пък ако чувства всичките им скърби, на прах ще стане. Казваш: „Аз мога да нося“. Ти можеш да носиш 10–20 кило, но ако ти сложат на гърба 100 кило или пък цялата Земя, какво ще стане? На прах ще станеш. Значи, и това не разрешава въпроса.

Например знанието, което досега сте придобили, къде ще го приложите? Изпейте ми една песен, която да представя идеалния свят. После ми изпейте песента, която представя реалния свят, и песента на материалния свят. Певците пеят, но и те не знаят това. За да бъде изразителна една песен, ти трябва да разбираш законите на музикалния свят. Музиката трябва да бъде идеална. Музикантите говорят за хармония. Хармонията може да бъде идеална, може да бъде реална, може да бъде и материална. Кой от съвременните професори по музика е разглеждал този въпрос така? Може би след 100 години ще го разберат. Каква ще бъде идеалната хармония? Материалната хармония е най-близо тук, на Земята. Материалната я разбираме, защото всеки ден боравим с материалност. В мате-

риалната музика се случват всички противоречия, всички дисонанси. В идеалната музика никакви дисонанси няма, абсолютно никакъв дисонанс няма. В реалната музика има само един дисонанс. А в материалната има наполовина дисонанси и наполовина консонанси. Трябва да знаете, че щом дойдете до материалния живот, ще срещнете толкова противоречия, колкото и радости; толкова радости, колкото и скърби – наполовина. На всеки дисонанс има един консонанс. Какво значи консонанс? Съзвучие. На български как ще преведем дисонанс? – „Неблагозвучие.“ Нека да вземем думите *дисонанс* и *съзвучие* – една чуждица и една българска дума, нали *дисонанс* дава идеята и после можем да кажем *съзвучие*.

Вие искате да бъдете щастливи – вашата погрешка е там, защото щастието е идеално, непостижимо. Да бъдеш щастлив, то е идеалното, непостижимото. Непостижимото след колко време може да се постигне? И хиляди, и милиони години да живееш, никога не можеш да го постигнеш. То е непостижимо, то е в един Божествен свят. Вие ще си помечтаете за него, ще си мислите, ще се радвате, че има един идеален свят. Дали ще можете да влезете в него, дали ще го постигнете, оставете засега този въпрос. Сега само да го зърнете, то е достатъчно, сега само като мислите за него, това да ви радва. Казвате: „Да започнем да живеем идеално“. Вие още материално не сте се научили да живеете, та идеално ще живеете! То е невъзможно.

Най-първо ще се научите да живеете материално. Ще се научите да живеете в мозъка, в дробовете, в стомаха. Ще влезеш в стомаха, да видиш поданиците си там как работят, да ги попиташ: „Как сте вие, как работите?“. Тези поданици от 20–30 години работят, но ти не си се поинтересувал даже как работят, само даваш заповеди: „Това ще правите, онова ще правите“. И на дробовете даваш заповеди, и на мозъка даваш заповеди. Не става така! Ще влезеш в дробовете, ще влезеш в мозъка, ще влезеш в стомаха. Кой от вас е влизал в стомаха? Някой път, като вдигнат революция поданиците в стомаха, току се хванете за корема, търсите някой лекар отвън да ви помага. Вие не

знаете причината, не знаете защо тези поданици се бунтуват. А те казват: „Господарю, такива работи няма повече да ни даваш, дотегна ни вече да работим“.

Всички вие сте станали много учени. Много учени, но освен че не можете да оправите себе си, казвате: „Защо природата е направила така работите?“. Давате си и мнението: „Не може ли Господ да ни направи свят другояче?“. Защо еди-кой си учен човек ще каже така? Учен човек е, но и той е като вас. Той може да е способен ученик в класа, но разгледано от гледището на идеалния живот и от гледището на реалния живот този учен е още в материалния порядък, занимава се с малки буболечици, с някои микроби. Някой, който се занимава с геология, описва пластове на Земята как са се изкривили – мисли си, че е много учен човек. Че как може да са се изкривили пластове? Нагоре-надолу. Хубави са тези занимания, но те са занимания с материалния порядък, а той е един резултат. Като се стоят всичките пластове на Земята – и първичните, и последните, каква наука ще проповядваш на хората тогава? Тогава ще влезеш в реалния свят. Един ден и реалният свят ще се стопи – ами тогава къде ще идеш, какво ще проповядваш? Ще идеш в идеалния свят.

Идеалният свят само се обновява, реалният се развива, а материалният се изменя. Това е една малка дефиниция. Това, което се изменя във вас, непостоянното във вас се дължи на материалния свят, на материята. Вие усещате една промяна, която става. Растенето във вас се дължи на реалния свят. А онова, устойчивото, то се дължи на идеалния свят. На вас сега ви казвам да проучвате материалния свят, не да се възмущавате от противоречията. Например вие не разбирате някого. Защо не го разбирате? Защото е точно като вас. Неспособният не може да обича неспособния. Неспособният може да обича способния. И способният може да обича неспособния. Но способният не може да обича способния, заражда се едно състезание. Така е в материалния порядък. Като ви говоря това, ще имате едно разрешение на материалния порядък на нещата. Способният не може да обича способния и невежата не може да

обича невежата. Но невежата може да обича способния и способният може да обича невежата.

Следователно в материалния порядък ще търсите противоположното на себе си. В материалния порядък двама силни души не могат да се обичат – не че е невъзможно, но условия няма. Двама силни души в материалния порядък на един стол не могат да седнат, от един хляб не могат да се нахранят – невъзможно е. В материалния порядък всеки човек трябва да се задоволи, всеки сам трябва да си има стол. Някой казва: „На моя стол не може да седиш. Може, но когато ме няма, а щом аз съм седнал, никой друг не може да седи“. Щом този човек дойде и види, че ти седиш на стола му, той вече може да бъде недоволен. Питаш: „Защо е недоволен?“. – „Защото седиш на стола му.“ Като се говори така, казвате: „Виж, той избличава“. Що е избличението? Стани от стола! Аз ще стана още преди човекът да дойде. В материалния свят той още като идва, аз ще стана от стола и ще кажа: „Заповядайте, аз гледам да намеря моя стол“. Всеки един от вас в материалния свят трябва да седи на своя стол.

Ясна ли е идеята? Вие тук не учите, материално не учите. Като казвам „не учите“, какво се подразбира? Нека хубаво да ви обясня. Ако аз никак не съм учил рисуване, но един ден реша да нарисувам човек, ще мога ли да го нарисувам? Някой казва: „Аз зная да рисувам“. Но съдържанието на нарисуваното какво е? Той не знае какво означава нарисуваното.

Фигурата, която направих, е първично изкуство (*фиг. 1*). Устата на това лице е изразителна. От чисто органическо гледище ъгълът на устата има известен смисъл. Какво означава този ъгъл? Той показва любопитство. Когато се изучава физиономията, отварянето и затварянето на устата, то е материалната страна. От материалното ще съдите за идеалното.

Казвам: хармоничният живот на Земята седи в това, да съгласувате във вас

Фиг. 1

тия три порядъка – материалното, реалното и идеалното. Като живеете в материалния порядък, да имате разположение, та идеалният и реалният свят да ви помагат. Ние можем само за изяснение да направим едно уподобление. Представете си, че светлината е идеалният свят, въздухът е реалният свят, а земята и водата – материалният. Значи ти идеалния свят ще опиташ чрез ума си, реалния свят ще опиташ чрез дробовете си, а материалния свят ще опиташ чрез стомаха си. Ако стомахът ти е здрав, това подразбира, че ти си в хармония с материалния свят, материалния порядък. Ако дробовете ти са здрави, ти си в хармония с реалния свят. Ако умът ти е здрав, ти си в хармония с идеалния свят. Например боли те главата, но не знаеш защо. Защо имаш главоболие? Защото си в дисхармония с идеалния свят. Болят те дробовете, защото си в дисхармония с реалния свят. Боли те стомахът, защото си в дисхармония с материалния свят. Като ученици, каквато и болест да имате, тя ще ви покаже с кой свят сте в дисхармония. Вие разглеждате нещата много едностранчиво. Мога да ви приведа много примери за това.

В миналото един момък бил въздържател, както вие сега сте въздържатели. Тръгнал той на път и си взел едно шише с вода. След като вървял известно време, легнал да си почине под едно дърво и заспал. Минал друг човек, изпил му водата и нагълнял шишето с вино. Момъкът, като станал, погледнал в шишето и се зачудил как водата се е превърнала в червена течност. Той никога не е пил вино и сега мисли, разсъждава: „Налях си вода, какво е станало с нея?“. Не се досеща, че някой му е изпил водата и е налял вино. Мислил той, мислил, философствал и най-после си казал: „С философия не може да стане нищо, по-добре да опитам“. Глътнал малко, казал си: „Не прилича на вода, обаче има някакъв вкус“. Изпил още една глътка, после още две – не е вода, но нещо го предразполага. Като изпил шишето, пак заспал. Като се събудил, видял, че горните му дрехи ги няма и е останал по долни дрехи. – „Чудно нещо, като легнах да спя, водата изчезна и стана на нещо червено. Изпих го и то ме приспа. Като ме при-

спа, изчезнаха ми горните дрехи, останах по долни дрехи.“ Ако водата се е променила на вино, но ти не знаеш, че е вино, какво трябва да правиш? Вие ще кажете: „Това какво означава?“. Ето какво означава, да направя мисълта си ясна: ти имаш едно хубаво чувство – то е хубавата вода в шишето. Заспиваш, след това се събуждаш и виждаш, че хубавото чувство се е променило, превърнало се е на нещо червено – и вече имаш едно неразположение. Тогава какво трябва да правиш с твоето неразположение? Ако някой ти е сипал вино в шишето, какво трябва да правиш?

Но сега на въпроса: вие на Земята сте живели, живели и много сте видели, много сте учили. Аз ви считам за големи търговци, които са правили големи операции. Имали сте големи фирми, оперирали сте с милиони, но в края на краищата, след като сте имали в обращение милиони, и пет пари не са останали във фирмите ви. Вие знаете, че едно време сте били знатни хора, богаташи, големи търговци, но сега имате само някои малки остатъци от вашите фирми. Има такива учени хора, които на стари години всичко забравят, оглупяват. Знае човекът, че е бил учен, например някой виден астроном, но всичките данни са изчезнали, само нещо смътно е останало и той не може да си представи къде е отишло всичко това. Често вие чувате сегашните хора да казват: „Остаряхме“. Че защо са остарели? Кажете ми: защо остаряват хората? Човек остарява, защото иска да оправи света. Ти се бъркаш в чуждите работи, но какво става най-сетне с онова рало, с което ореш хиляди ниви? То светва, но и постоянно се изтрива. Като го погледнеш накрая, развалило се е. Вие остарявате по единствената причина, че искате да оправите целия свят. Не се хващате да учите какво Бог е вложил във вашата глава, във вашия стомах, изобщо какво е вложил във вашия организъм, ами се занимавате с други неща.

Като някой цар, вие имате големи претенции – като кажете нещо, искате да стане. Искате ли всички царе да станете? Ако искате, аз ще ви дам един метод. Царе всякога можете да станете – оженете се! Като се ожениш, ти си вече цар – ще имаш царица, ще имаш поданици. Като

си създадеш дом, вече съставяш основата на една бъдеща държава. Така се е създала съвременната държава. Оженете се, и ще имате религия, ще имате наука, професор ще бъдете, държавник ще бъдете. Но вие сте женени за тялото си, потопени сте в тялото. Казвате: „Да се освободим от това тяло“. Като се освободите от него, къде ще идете? Понякога вие мислите за женитбата това, което тя не е. Пък може да станете и царе на знанието.

Някои мислят, че като четат книги, ще станат учени. В учението книгите са само спомагателно средство. Ако човек не се научи да се сближава с учените хора, той учен не може да стане. Науката най-първо започва другаде – в идеалния свят. Ти трябва да влезеш в контакт с един човек, който има науката на идеалния свят, след това ще влезеш в реалния свят, накрая ще влезеш в материалния свят и тогава ще дойдат книгите. Не можете да станете учени, като четете някоя книга. Може, но ако искате да разбирате смисъла на живота, трябва да дойдете в контакт с умовете на великите хора, които са го разбрали. Вие трябва да дойдете в контакт с ония хора, които имат велики сърца, и с ония хора, които имат здрави, велики тела. Великите хора са различно организирани. Не мислете, че гениалността на човека може да се прояви в едно обикновено тяло.

Трябва да разбирате физическия живот. Благодарете, че сте на физическото поле, и работете. Всичко, каквото можете да правите, правете го. Вие седите, скръстили сте ръце и казвате: „Нямаме работа“. Аз съм наблюдавал: тези, които казват, че нямат работа, си слагат ръцете отзад. Знаете ли какво означава, когато си държите така ръцете? Не ги слагайте отзад. Много е мъчно човек да знае къде да си държи ръцете. Ти си недоволен, вървиш по пътя, виждаш разхвърляни хартии и казваш: „Кой ги е разхвърлял? Не държат чисто хората!“. Те са ти създали работа, вдигни една хартия, втора, трета – ето твоята длъжност. Или шишарки са нападали, вдигни ги – и това е работа. Ако можеш хартиите и шишарките да оправиш, то онези, които те гледат, ще ти помагат. Природата ви

опитва, а вие мислите, че сте господари и че никой не ви наблюдава. Вие искате от Господа да ви се оправят работите. Искате да станете музиканти, да свирите. Трябва не просто да свирите, но така, че музиката ви да има идеен израз, да има реален израз, да има и материален израз. Или например някой математик изчислява някои формули. Хубаво е това, но има идеална математика, има реална математика, има и материална математика. Идеална математика е онази, която предвижда всички неща и ти веднага ги знаеш.

Щастието си има формула. Каква е идеалната формула на щастието? Каква е реалната формула на щастието? Каква е материалната формула на щастието? Как си представяте материалната формула на щастието? Нали търсите тази формула? Поне материалната формула да знаете. Това е материалната формула на щастието: здрав мозък, здрави дробове и здрав стомах. Щастието на физическия свят зависи от здравия мозък, от здравите дробове и от здравия стомах. Когато имате формулата на една сила, знаете как се проявява тя. Тя се проявява във времето. Има и условия в какъв размер може да се прояви, колко може да продължи. Тази сила в своето движение има и своя скорост. Може да определите количеството на силата, нейния размер, скоростта ѝ, продължителността на времето на проявата ѝ. Това са елементи, които влизат във формулата на силата.

За щастието на Земята трябва да имаме една формула. Всеки от вас си има формула на щастието. Вие мислите, че като сте богати, ще бъдете щастливи. Но богатството е само един елемент, едно условие. Мислите, че ако сте здрави, ще бъдете щастливи. И здравето е само едно условие, един елемент. Мислите, че трябва да имате храна – и тя е само един елемент. Казва някой: „Трябва да имам простор, трябва да имам въздух, за да дишам“. На физическото поле какво трябва непременно да имате, за да сте щастливи? Пари трябва да имате. Ние говорим, че без пари не може. Да, от гледището на материалния свят без пари не може, но в реалния свят парите са непотребни.

На Земята те са един проводник. Обаче ако ти не разбираш тяхната вътрешна стойност, с парите може да се подкупиш и те да произведат зло. С парите хората на Земята се подкупват да работят. Като извадиш на един работник 20–30 или 40 лева, това е подбудителна причина. Той казва: „За пет лева не работя“, но за 20, 30, 40, 50, 60, 70, 100 лева казва: „Добре, ще видим“. За 120 лева вече е готов да работи. Ако работи за 200 лева и му платят с двеста сребърни монети, то всеки лев струва по десет лева, а това прави две хиляди. Но ако му платят с книжни пари, две банкноти по 200 лева колко струват? Тия книжни пари може да се запалят. Може ли книжните пари да заместят сребърните? Виното може ли да замести водата? Може ли разни залъгалки, които нямат хранителност, да заместят храната? Това е невъзможно.

Следователно за какво трябва да работиш? Ако разбираш материалния свят, ти трябва да имаш в ума си мисълта да работиш само за златни пари, не за книжни. Ти казваши: „Ще работя за каквито и да е“. Не, ти в ума си ще имаш мисълта, че работиш за злато. Златото трябва да бъде поставено в ума ти, за него да работиш. То е един проводник. Ако държиш в ума си, че работиш за злато, ще бъдеш здрав. Не мислете, че златото, което е в земята, е произволно или че среброто, което е в земята, е произволно. Всяко нещо, което съществува в природата, си има своето предназначение. Златото е за човека и среброто е за човека – това е тяхното предназначение. Всички елементи, които съществуват в света, в материалния порядък, са за човека и ние трябва да ги изучаваме. Книжните пари са човешкото. Може и без злато, може само с книжни пари, но то е друг порядък, не е порядъкът на природата. Златото може хиляди години да остане в природата, а книгите колко време ще останат? Значи, знание трябва.

Като изучавам една наука, например физиогномия, това ми причинява радост и веселие, понеже зная какво означават устата, носа, очите, ушите, веждите, изобщо тези материални работи. Един геолог, като изучава земните пластове, разглежда въпросите на материалния свят,

на материалния порядък на Земята. Тия земни пластове са дошли в материалния свят от реалния, а в реалния свят те са дошли от идеалния. Първоначално казваме, че нещата са от материалния свят, след това отиваме към реалния и идеалния свят. Всеки един от вас трябва като геолог да изучава пластове на Земята, защото тялото на човека е построено точно тъй, както е построено тялото на Земята. Всичките геологически пластове са в човека; той е цяла геология. И ако човек изучава Земята, ще изучи себе си. Земята е увеличена, затова ние по-лесно можем да се изучаваме, като изучаваме нея.

Понеже вие живеете повече в сегашния свят, какво трябва да се прави? Учили сте рисуване, но учител по рисуване не можете да станете, учили сте музика, но учител по музика не можете да станете; или архитектура сте учили, или земеделие, но нямате работа. Каквото и да сте учили, а нямате работа, какво трябва да правите? Като се намерите в трудно положение, какво трябва да правите? Човек трябва да бъде малко хитър. Върви един пътник и насреща му идва лъв. Като видял, че лъвът ще го достигне, той отишъл до една канара, скрил се долу до нея, окачил шапката си на бастуна си и я показал отгоре на канарата. Лъвът се хвърлил на шапката и паднал в пропастта зад канарата. Та вие трябва да знаете как да вдигнете шапката си. Шапката да иде, човекът да остане! Лошите условия, които те гонят, те са един лъв, който ти трябва да измамиш. Нека лъвът скочи върху шапката, пък ти да останеш жив. Казвате: „Ние не искаме лъжа“. Че каква лъжа е това? Ти опитваш противника си умен ли е, или не. Той е един неприятел, който иска да те изяде. Не идва като човек да ти каже: „Господине, не можеш ли да ми послужиш с малко хляб?“, но като един разбойник те настига и казва: „Дай всичко тук!“. Той ще ти вземе всичко, ще изяде и тялото ти. Питам: ти не трябва ли да вдигнеш шапката?

Сега мнозина идват при мене и ме питат какво да правят. На всинца ви казвам: вдигнете шапките си! Когато дойдеш до това, да мислиш, сними шапката от главата си, защото тя е едно препятствие. Седнеш ли някъде, сне-

ми шапката си. Вярващите, като отиват в църква, снемат шапките си, пък свещениците влизат с калимјавките. Значи, вярващите мислят повече от свещениците. Ти не бъди такъв свещеник, сними шапката си, защото тази шапка, която си си сложил тук, на Земята, представлява един временен, а не Божествен порядък. Сними материалната шапка! Влезеш ли в една топла стая, сними шапката си. Ти се страхуваш да не се простудиш. Не, щом е топло, остави и дрехата си.

Ако съм на ваше място и се намирам в трудно положение, ето какво ще направя. Ще тръгна из града, ще гледам хората, ще ги изучавам кой е сиромаш, кой е богат. На никой богат човек няма да се оплаквам, че условията са лоши, но като видя някой богат да купува нещо, ще му кажа: „Господине, може ли да ви услужа?“. Ще взема покупките му, ще ги нося и ще си поприказвам малко с него. Първия път ще му услужа и нищо няма да говоря за условията, на втория ден пак ще ида, пак ще го намеря, пак ще му услужа. Като услужвам на богатия, запознавам се с него и така образувам връзка. Това значи човек да бъде умен.

Вие сега искате изведнъж да изкажете вашето недоволство. В човека го има това чувство на недоволство. Целият материален свят е пълен само с недоволство. Всички хора днес са пълни само с недоволство. Но то е много естествено, защото половината от материята е неорганизирана. Самата материя трябва да бъде организирана. Ние трябва да я организираме. Има нещо материално, което трябва да организираш, и вследствие на това ще дойдеш в един живот, във втори, в трети. Докато не организираш тази материя, ти не можеш да се избавиш – една задача ти е дадена. Казваш, че искаш се освободиш. Ти не можеш да се освободиш от живота. Другите неща са средства, пособия, но онова, което е заложено във вас, трябва да го реализирате. Така ако мислите, ще образувате една връзка. Казвате: „Не зная защо Господ ме е пратил, природата си играе с мене. Баща ми се е оженил, трябвали са му деца и ги е породил“. В природата нещата не са игра, те са една сериозна работа.

Създаването на света от Бога е една идеална работа. Създаването на нещата от Природата е реална работа. Създаването на нещата от човека е вече материална работа. Бог е създал света идеално, Природата е създала света реално, човек е създал света материално. Ние страдаме от нашия материален порядък, който сами сме създали. Ние сме създали нашите идеи, от които се мъчим. Кой ще дойде да ни помогне? Ние сами сме създали това и ние сами трябва да го изправим. Както Бог се грижи за идеалния свят, както Природата се грижи за реалния свят, така и човек трябва постоянно да видоизменя материалния свят. Нашата работа е в материалния свят. Понеже вие не си гледате работата, искате да дадете ум, казвате: „Господ ще ни научи“. Тия несгоди, които имате, премахнете ги. Ако нямате пари, намерете ги в земята – в нея има заровено толкова злато, толкова сребро. Казвате: „То не е наша работа“. Как не е ваша работа? Ваша работа е! Ами като не е ваша работа, защо искате пари? Значи, искате пари, защото е ваша работа. Като искате пари, нали трябва да идете в банката, да осребрите чека? Иди в банката, извади оттам парите.

В какво седи това, да си окултен ученик? Ако аз на пример съм един окултен ученик и нямам какво да правя, а шиенето ми се отдава, ще се науча да шия. Ще науча дрехарството, да шия най-хубавите дрехи, шапки, връзки, яки – каквото и да е. Или ще правя клечки за зъби, ще ги слагам в кутии, ще ходя на пазара и ще ги продавам. Една малка работа ще направя в света, каквато и да е тя. Вие седите и казвате: „Нямам работа“. Клечки за зъби правете! Умният човек и клечките ще сложи на работа. Онова малкото, което можем да направим в дадения случай – клечките за чистене на зъби, нека да го направим. След клечките ще дойде и друга работа. И така, докато дойдете до положението да имате в изобилие. Вие искате да правите поезия, но това е идеална работа. За поезия много малко абонати има. Като дадеш клечките някому, той ще ти благодари, понеже ще има с какво да си чисти зъбите. В това отношение аз похвалявам светските хора, които са много

изобретателни. Гледаш, светският човек взел малко макарки, игли и ходи, ходи, продава ги, не го е срам. Работи човекът! Ние мислим, че работата, която може да вършим, ще урони нашия престиж. Когато човек се намира в трудно положение, той трябва да мисли какво да направи. Не да подражава на хората, но да мисли той какво може да направи в дадения случай. Още един пример да дам. Ако аз съм окултен ученик, ще ида при някой книжар, ще му кажа: „Имате ли хубави съчинения? Можете ли да ми дадете на консигнация?“. Ще взема десетина книжки от някой виден автор и ще започна да предлагам на този, на онзи по една книга, като най-първо ще ги препоръчвам на учените хора.

Аз сега говоря на онези, които нямат никаква работа. Казвам на онези, които са празни шишета, как да се напълнят. На онези, които имат работа, друго бих им дал. Онези, които са напълнени шишета, та преливат, тази вода да не я изливат, изобилюето да го прелеят в други шишета. Това, което не ти трябва, дай го на други хора. Всяко нещо, което ти трябва, запази го за себе си, не го давай, но онова, което на тебе не ти трябва, дай го на другите. В материалния порядък всяко нещо, което на тебе ти трябва, не го давай на другите, но ако не ти трябва, дай им го. Всяка книга, която на тебе ти трябва, не я давай на другите. Ако имаш два екземпляра от една и съща книга, дай единия, но щом имаш един екземпляр, дръж го за себе си. В материалния свят, ако искате да запазите нещо, не го давайте. Защото онзи, на когото ще дадете една книга, може да я намери за хубава и да не ви я върне. Тогава ще се зароди спор. Този човек ще иска да се ползва от книгата и ще ти каже: „Подари ми я“. Какво ще правиш тогава? Ти искаш да се покажеш идеален, но идеалното носи съвсем други условия. Има други закони, които регулират идеалния и реалния свят. В материалния свят не можем да живеем според законите на идеалния свят. Най-първо трябва да се научим да живеем според законите на материалния свят и след това – според законите на идеалния свят.

Научете се да не се обезсърчавате. Защо ти си се обезсърчил? Понеже няма кой да те обича. И ти не можеш да обичаш, казваш: „Няма кого, няма какво да обичам“. Че как да няма? Обичай една река, която тече, обичай едно дърво, което расте, обичай един цвят, една мушица. Ако искате да обичате, има хиляди работи, които можете да обичате. Обичай нещо! Ти търсиш това, което не можеш да постигнеш. Започни с дървото – то ще те препоръча. В реалния свят всички онези, които обичаш, ще те препоръчат на другите, които трябва тебе да обичат. Препоръката зависи от онези, които обичаш. Ако нямаш препоръката на онези, които ти обичаш, никога тебе не може да те обичат. Вие мислите, че нещата могат да станат произволно. Не, нищо не може да стане произволно. Ако кажеш, че никой не те обича, това означава, че няма никой, който да те препоръча. Щом няма кой да те препоръча, ти не си обичал. Щом имаш препоръка, ти си обичал. Това е закон.

Ако не мислите така, вие ученици не може да бъдете и нищо не може да постигнете в света. Само по този начин може да се постигнат нещата. Така ще се образува връзка между вас, да си помагате, защото някои от вас се намират в затруднение. Човек първо трябва да се осланя на себе си и после на приятелите си. Щом се осланя на себе си, да започне да работи. На физическото поле ние сме готови да помагаме на всеки човек, който започне каквато и да е работа. Но не мислете, че ако във вас няма желание да работите, друг ще дойде да ви помогне – това не може по никакъв начин. Бащата, майката работят за своите деца, но имайте предвид, че и децата трябва да работят за тях. На физическото поле такъв е порядъкът.

Някой ти дава пари назаем и мисли, че ще му ги върнеш. Ти не мисли да не му ги върнеш. Постави в ума си това правило: каквото си взел, трябва да го върнеш. Кога ще го върнеш, е друг въпрос, но онова, което си взел, трябва да го върнеш. Това, което ти трябва, запази за себе си. Онова, което не ти е потребно, трябва да върнеш. Като си чел някой философ, благодари му за онова, което си възприел, благодари на пространството, кажи: „Много ти

благодаря, че твоята книга ми даде голяма светлина. Направи ми една услуга, благодаря ти“. Дай нещо от себе си – благодари на човека. Това е да си окултен ученик. Вие никому не благодарите, пък искате на вас да благодарят – то е невъзможно. Тъй както вървите, не е никакъв окултизъм, то е дресировка.

Благодари! Чел си някоя книга – благодари. Слушал си някой музикант – благодари. Благодарите за всичко. То е положителното. Като си видял, че някой беден човек хубаво е постъпил, поблагодари на този човек. Благодарите за всяко нещо, което видиш в света. Благодарите, за да те препоръчат на добрите хора. Благодарите, за да ти тръгнат работите. Ако искате да ви тръгнат работите напред, това е пътят. Аз ви давам правилото как да ви тръгне. Вие седите и чакате, не върви работата. Факт е, че не върви. Защо не върви? Спряла е, казвате, воденицата. Защо е спряла? Аз съм правил ред наблюдения. Минавам някъде, гледам: воденицата е спряла. Воденичарят тръгва по вадата, вижда да къде водата се е отбила и е запушила вадата, оправя я и след един час, като погледнеш, колелото пак се върти. Казвам: ако моята воденица спре някъде, трябва да взема мотиката, да оправя вадата, да тръгне колелото. Колко запушени вади има във вас! Ще вземеш мотиката, ще оправиш вадата, да се върти колелото, да върви воденицата. Работа трябва да се върши, каквато и да е тя. На физическото поле каквато и работа да ви дадат, вършете я, не се срамувайте. Каквото и да е малко нещо направете. Това са правила за един добър живот на физическото поле.

Вие казвате: „Трябва да бъдем много умни, много предприемчиви“. Правете доколкото може да се прави, понеже физическият свят е свят на големи противоречия. Сега вие имате в ума си мисълта: „Мъчна е тази работа“. Щом мислите, че нещо е мъчно, вие сте един лаком човек. В мъчнотиите аз винаги подозирам лакомия. Натоварил се някой с цял чувал и казва: „Мъчна работа! Как ще го нося?“. Защо му трябва цял чувал? Лакомия е това. Пет кила вземи, те са ти достатъчни. Малко носете и ще свършите много повече, отколкото много като носите. Прило-

жено, малкото знание придобива повече, отколкото многото знание. Например вие проповядвате как е създаден света, какви елементи има на Слънцето. Много добре, ама вие още не сте проучили светлината и топлината, които идат от Слънцето, пък искате да проучите самото Слънце. Ако бяхте проучили светлината, която иде от Слънцето, щяхте да знаете как да я употребите и това щеше да ви помогне хиляди пъти повече, отколкото ако знаехте какво има на Слънцето. На нас ни трябва не материалният свят, но светлината, която иде от Слънцето. Сега трябва да изучаваме светлината на Слънцето, пък като дойдем в реалния свят, ще изучаваме вътрешността на Слънцето. Реалният свят е вътрешността на Слънцето, то е в друг порядък на нещата.

Много пъти вашето нещастие се дължи на това, че не знаете как, под какъв ъгъл да възприемате светлината. Вие не знаете как да приемате светлината и топлината от Слънцето. В окултната наука има правила за приемането им. Може и без правила да приемате светлината и топлината, но и резултатите ще бъдат такива – без правила. Ако неправилно възприемеш, и резултатите ще бъдат без правила. Природата е дала една мярка. Ако светлината е много силна, веднага зениците на очите се свиват, клепачите се свиват. Ако светлината е слаба, веднага се отварят очите. Значи, природата показва начин за приемане на светлината. Окоето постоянно се свива и се разтваря съобразно светлината. Светлината винаги прави клепачите да се свиват и разтварят. От силната светлина клепачите се свиват, от слабата светлина се отпускат. Казвам: за да има здрави очи, човек трябва да знае как да възприема светлината. Не трябва да гледате само сутрин Слънцето, като изгрява, но трябва да го гледате и вечерно време, да знаете къде е. Вие къде търсите Слънцето вечерно време, научно къде го търсите? Простият човек мисли, че вечерта то е под Земята, но не е така. Слънцето обикаля по хоризонтална линия. Казва се, че е горе или долу, но само привидно е така. Слънцето се движи по една плоскост. Сутрин, като наближи да се покаже от изток и като дойде,

като че ли има една плоскост, над която изгрява, така се вижда. Казвам: трябва да можете да виждате къде е Слънцето; и вечерно време да станете, да го знаете къде е. Окултният ученик трябва да знае къде е Слънцето, трябва да може да го намери, да знае да възприема светлината, когато Слънцето е горе и когато е долу. И вечерно време да знаете как да възприемате светлината. Когато донякъде знаете, за себе си да го знаете, не да го проповядвате на другите. Когато вече имате една опитност и сте убедени сто на сто, че е така, както го знаете, тогава да го предадете на другите.

Какво заключение ще извадите сега? Вие мислите, че сте прости. Аз не искам да остане във вас мисълта: „Колко прости хора сме били!“. Целта ми не е това. „Колко малко знаем ние!“ – и това не е разрешение. Ако аз бях на ваше място, бих казал: „Колко малко се уча!“. Не бих казал, че съм ленив, но че малко се уча. Има какво да уча. Това е разрешението, трябва да го знаете. Изостанали сте, не сте учили. Вие сте отлагали, отлагали. Дойде ви наум да бъдете добри, но казвате: „В света това не може“. Дойде в ума ви една идея, отлагате я. Не отлагайте всяка мисъл, която дойде във вашия ум, всяко чувство, което дойде във вашето сърце. Всяка постъпка не отлагайте. Нищо не отлагайте! Някой от вас казва: „Не зная какво да работя“. Ето какво щях да направя аз на ваше място. Закъсал съм, срещна някоя сестра, която също е закъсала – раздвижвам въздуха, казвам: „Ще се оправят работите“. Тя ще се зарадва, ще иде и ще каже на други: „Ще се оправят нашите работи. Аз зная, ще се оправят нашите работи“. А вие тръгнете и кажете: „Закъсах! Нашите работи няма да се оправят“, друг каже: „Нашите работи няма да се оправят“ и работите не се оправят. Оставете тия приказки настрана. Ще се оправят работите! Ние не разбираме добре, не се учим добре.

Например аз бих желал всички да знаете по един език. Колцина от вас знаят да говорят на чужд език? Всеки един от вас да знае един език хубаво – френски, немски, английски. Като знаете някой чужд език, вие влизате във връзка с тоя народ. Всеки народ си има по една хубава

черта. Ако искаш да развиеш в себе си солиден характер, ако искаш да бъдеш умен, изучавай английски. Ако искаш да бъдеш трудолюбив, изучавай немски – немците са хора на труда. Немците като се хванат да работят, всеки си знае работата. Ако искаш да можеш да пееш, да си музикален, изучи италиански. Ако искаш маниери, учи френски. Бих ви препоръчал, като нямате какво да правите, да учите език. Тук, гледам, като започнат да учат английски, първо са много, после постепенно окапват, накрая останат 4–5 човека, но и те дойдат само до „how do you do“ (в превод: „как си“ – бел. ред.). Мъчен език е английският, мъчно се учи.

Има един закон на езиците. Езикът на всеки народ има свое специфично ударение, има известни правила. Казвам: ако човек дойде в хармония например с един англичанин, има едно чувство, което му нашепва къде да постави ударението. Ако имаш любов към езика, ударението ще бъде намясто. Образоването на езиците върви по един определен закон. Езика трябва да го разберете. Започнете най-първо да изучавате български. Научете български език. Аз ви препоръчвам всеки един от вас да знае хубаво по един език; и още един, защото само с един не може.

Имате една сестра и един брат. Братът говори един език, а сестрата говори друг език, не може да разполага с езика на брат си. Значи, сестрата трябва да научи езика на брат си. Ще научи първо своя език и после ще научи езика на брат си, да си послужи с него. Задавам ви една задача: всеки един от вас да научи още един език. Какъвто език му е обичен, да учи, но да знае още един език. То е една придобивка. Не ви казвам всичкото си време да употребите, не се изисква много време, за да учиш език. Ако по по един час дадете на ден за езика, в годината това прави 365 часа. За толкова време човек може много да научи. Ако учиш по пет думи на ден, колко ще запомниш за 365 дни? Една година ако учите редовно, може да запомните 1825 думи.

Често някои казват: „Нямам разположение“. Оставете разположението настрана. Ти знаеш ли какво значи да

нямаш разположение? Като се качваш горе, на планината, и нямаш разположение, това значи: мъчно е нагоре. Като слизаш, имаш разположение. Неразположението показва, че нагоре се движиш, пък разположението показва, че надолу слизаш. При неразположението придобиваш повече, учиш повече, правиш повече усилия. Вашето неразположение показва, че имате една мъчнотия в дадения случай, която не искате да разрешите. Разрешете мъчнотията, не всичката, част от нея разрешете. Така ако схващате нещата, ще бъдете здрави и мъчнотиите постепенно ще започнат да се разтопяват. По този начин ти ще дойдеш до онази зона, дето мъчнотиите сами се стопяват, и за тебе ще остане само малката работа, която ти трябва да свършиш. Ледът се разтопява така, както снегът се разтопява. Ако не вървите по тези правила, трябва да разтопите снега по другия начин.

Какво разбрахте дотук? Има три порядъка: идеален, реален и материален. Разбрахте, че се намирате в материалния порядък на живота, едната половина от който се състои от неразположение – противоречия, дисонанси, а другата половина се състои от разположение. Щом едната половина на порядъка се състои от разположение и другата половина – от неразположение, да знаете, че сте на физическото поле. Светът е така устроен. Каквото и да мислите, и да се отчайвате, и да не искате да живеете, вие сте вързани. Вие сте вързани така, че никой не може да ви освободи. Нито смъртта може да ви освободи, нито животът може да ви освободи от вашите заблуждения. Смъртта връзва, но и животът връзва. Ти в живота не си свободен. Обаче само смъртта те прави роб, а животът ти казва: „Ще ти дам свобода, ако ме слушаш“. Смъртта казва: „Ти ще правиш това, което аз казвам. Никаква свобода нямаш“. Сега, като има смърт, как ще работите? Кое е по-хубаво: при смъртта ли да бъдем, или при живота? При живота е по-хубаво, понеже той казва: „Ако ме слушате, свобода ще ви дам“.

Имайте за идеал на Земята да живеете, а не да умрете. Не се обезсърчавайте, кажете: „Ще живея!“. В живота се

придобива свободата, в смъртта се придобива робството. Казвам: от смърт в живот! И Писанието правилно казва: „От смърт в живот“ – така въпросът е разрешен. Но от живот в смърт, така въпросът не е разрешен. Тогава трябва да съпоставим тия двете положения: от смърт към живот и от живот към смърт. Онези, които са минавали от живота в смъртта, за да разрешават въпроса, трябва сега от смъртта да минат в живота. Вие досега сте минавали от живота в смъртта. Сега ви казвам: обърнете нещата – от смъртта в живота идете. Погрешката е там, че сте отивали в смъртта. Вие искате смъртта, казвате: да умрем, да се освободим, да оставим този свят. Казвам: не да умрем, а да живеем, от смъртта в живота да идем. Сила се изисква. Окултният ученик трябва да разбира. Целта сега е да поставим това положение: да минем от смъртта в живота, не от живота в смъртта.

„Този свят трябва да умре.“ Доста! Проглушиха се моите уши, не искат да слушат повече това! Кога не е умирал този свят? Постоянно е умирал. Погрешката е там, че смъртта царува, не животът. Животът трябва да царува в нас. В себе си доброволно да дадем място животът да царува, не смъртта. От идеалното да минем в реалното и в материалното, те трябва да царуват сега в живота. В материалния живот не да умираш, но като се намериш в затруднение, да си промениш мястото. Като не може на едно място, мини на второ, на трето, качи се там, където можеш да видиш Слънцето. Не стой на едно място. Във физическия свят постоянно трябва да има промяна.

Сега да не кажете: „Лекцията беше много добра“. Това не ме интересува. Или: „Днес Учителя държа една отлична лекция“. Не, не, мене това не ме интересува. Кажете: „Днес Учителя държа една лекция, която ще приложим. Онова, което чухме, ще го направим на опит“. Започнете сега. Като излезете оттук, да си създадете работа. Каквото намерите, работете, измислете каквато работа искате. Каквото и да измислите, всичко ще е хубаво. Идете, изчистете вашата стая, донесете вода, направете си един поменик каква работа да свършите. Аз не препоръчвам

на музиканта с мотика да копае, но да свири хубаво. Казвам му: „Не ходи само на богати да свириш, свири и на сиромасите. Не само на здравите свири, но и на болните. Когато си взел много пари, които не ти трябват, дай на по-бедните цигулари“. Той ще каже: „Да се научат и те да свирят. Както аз се научих, тъй и те да се научат“.

Изпейте една песен в материалния свят. Как се пее материално? (Учителя пее: *„Колко обичам париците! Колко обичам хубавите дрехи, хубавите обувки, хубавите шапки! Пък какво е да живея в една стая с голям прозорец, пък да има столове, всеки ден да ги мия. Пък зимно време шал трябва да имам и шапка, главата ми да не изстива“.*) Това е материално пеене. Хората пеят, но музикално не пеят. Всеки, който няма обувки, да започне да пее: „Колко са ми скъсани обувките! Какво да ги правя?“. Трябва да знаете, че сега не сме в идеалния и в реалния свят, но сме в материалния свят. Работите няма да вървят леко, ще се учите. Казвам: пеене трябва.

Как ще пеете в материалния свят? Пейте на себе си. Ако са ти скъсани обувките, пей на себе си: „Скъсаха ми се обувките, трябва да ги поправа, трябва да намеря някой обувчар да ги закърпи. Нямам пари, но откъде да взема, не зная. Имам един много добър приятел, от него назаем ли да взема? Хе-хе-хе“. Ще попееш на себе си, ще се развеселиш. Весел трябва да бъде човек. Ще се посмееш. Музикално се смей. Като проработи законът, приятелят ще дойде при тебе, ще зашие обувките ти. Тогава ти пак си попей една песен, пей, че обувките ти са зашити.

Изпейте сега една песен в реалния свят – нея няма да ви я кажа.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

6. лекция, 5 ноември 1937 г., София, Изгрев

СЪГЛАСУВАНЕ

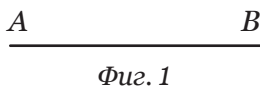
Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме: „От какво зависи успехът на човека?“.*)

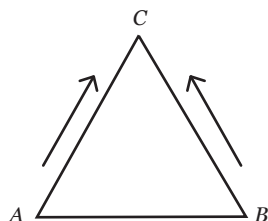
Щастието, в пряк смисъл, от нищо не зависи. Когато обясняваме от какво зависи щастието, то е за вас, за да разберете. От какво зависи успехът, то е друг въпрос. От какво произлиза думата *успех*? (– *Думата „успети“ значи узрял.*)

В живота има философия. На какво се дължат противоположностите в света? Какъв би бил светът, ако нямаше противоположности? Ние не разглеждаме света в неговите крайни резултати, но първично какъв би бил той, ако нямаше противоположности. Правата линия може да се вземе за мярка. Има ли единство в правата линия?

Да допуснем, че в тази права линия (*фиг. 1*) двата края са отрицателни. Следователно те се отблъскват, а като се отблъскват, се отбягват, не се съгласуват. *A* и *B* седят на две страни, имат две мнения – мнението *A* и мнението *B*. Ти, за да начертаеш линията, най-първо поставяш мнението *A* и после вземаш мнението *B*. Значи, за да ги примириш, започваш с *A* и после вземаш *B*. Практически е така. Като вземеш мнението на единия и мнението на другия, казваш: „Това е едно цяло, това съставлява една единица“. Една нова идея ви давам, идеята как да съгласувате нещата. Вие не сте мислили върху това. Тя е толкова нова идея, че и философите не са мислили върху нея. Ти само противоположните неща може да съгласуваш – отрицателната величина и положителната величина някъде в пространството.

Какво представлява триъгълникът? (Фиг. 2.) Триъгълникът е фигура, която показва закона на примирението. *A* има стремеж към *C* и *B* има стремеж към *C*. Какъв е знакът за означаване на стремеж? *A* и *B* се съгласуват в *C*, макар да са противоположни. Може да станат промени, може да направите една нова фигура. Линията *AC* може да се продължи. Когато линията *AC* се

Фиг. 2

продължава, какво става с линията *BC*? Линията *BC* се скъсява. В замяна на скъсяването на линията *BC*, ъгълът който се образува между *AB* и *BC* се увеличава. Ще имаме нещо ново – един прав ъгъл. Същия закон имаме при въздухообразните тела, увеличава се тяхната експулсивност. И в живота имаме същото нещо: колкото по-тесни, или по-неблагоприятни, стават условията, толкова по-активни ставате вие; колкото по-голям простор имате, толкова по-пасивни ставате.

Понякога вие искате всичко да ви е наред. Знайте: ако всичко ви е наред, ще отслабнете. Ако имате богатство, ще искате да ходите по концерти, по разходки, ще имате много обувки, дрехи, шапки; ще се чудите коя дреха да си облечете, коя шапка да си сложите, кои обувки да си обуете. Всичко ще ви интересува, но ще са все малки работи. Всички искате да бъдете богати, за да можете да заповядвате. Ако сега вие станете царе, какво ще направите? Вие вече сте царе, но още не знаете, че сте царе. Вие имате десет милиона поданици в стомаха си, десет милиона готвачи, които работят в кухнята, приготвят храната. Кой цар на Земята има толкова готвачи, колкото един човек? Значи, ти си един цар, който разполага с големи възможности. Но да оставим това. То може да смущава вашите умове, понеже вие не вярвате. Казвате: „Какъв цар съм аз? Никакви поданици нямам. То е една фирма“. Вие имате съвсем особено мнение. С хиляди години са ви учили и са ви проповядвали, че тялото е особено направено, че ще го

напуснете. Вие мислите за нещо идеално, но какво е това, идеалното, не знаете.

Казвам: вие имате една формула, с която можете да подобрите вашия живот. Когато имате едно противоречие в себе си, как ще го премахнете? Да допуснем сега, че вие сте богаташки син. Баща ви е имал няколко слуги, вие само сте дрънвали на звънеца и каквото сте искали, са ви донасяли – дрехи, обувки, храна. Искали сте да се разходите – дойде автомобилът, отивате на разходка, връщате се. Имали сте такова положение, но един ден обстоятелствата се променят, вие обеднявате и нямате вече ни слуги, ни автомобил – нищо нямате. Като разберат, че сте обеднял, слугите ви оставят, автомобилът ви оставя, дрехите ви оставят. Само някои вехтории – някоя вехта дреха, някоя вехта шапка, се решават да останат при вас. Хубавите дрехи остават при богатите, скъсаните остават при сиромасите. Ние представяме работите такива, каквито са. Тия, хубавите дрехи, не искат да останат при бедния, който е изгубил своето имане, те казват: „Той е простак, изгуби всичко. Ако останем, и ние ще изгубим нашия авторитет, нашето достойнство“. Хората ще мислят за вас, че нищо не разбирате, че сте невежа.

Какво ще правите, като изгубите положението си, парите си, новите си дрехи? Ще идете някъде да работите, както един от вашите слуги. Вие ще станете слуга, да видите какво нещо е слугуването. Едно време ви слугуваха, сега ще опитате това изкуство, което други имаха. Вие как наричате това положение? Наричате го понижение в живота. Условията са се сменили и вие съзнавате това като едно нещастие за вас. Но ни най-малко не сте съзнавали по-рано, че е нещастие за онези, които са ви слугували. Вие не сте имали тази идея. Вие мислихте, че това е в реда на нещата, че те трябва да ви слугуват. Вие мислихте, че това е нещо естествено. Ето че сега и на вас ви остава единствено това – по същия начин да се учите. Аз виждам между вас доста князе, барони, графове, контове, които са изгубили своя род, своето наследство. Все сте от високо произхождение, но сега не сте такива. Едно време сте

били, но сега не сте. Питате се: „Какво да правим?“. Казвам: ще работите, ще слезете при слугите и ще се учите. Ще правите точно онова, което вашите слуги правеха при вас, по същия начин и вие ще работите. Друг изходен път няма, по друг начин не може. Едното положение е господар да бъдеш, да заповядваш, другото положение е да се подчиняваш. Кое е по-хубаво в даден случай – да заповядваш или да слугуваш? Ти никога не може да заповядваш, ако не си направил нещо. Не може да заповядваш на нещо, което не е твое. Ако си дал нещо от себе си, може да заповядваш. Ти може да заповядваш на парите, които си създал. Но на онова, което не си направил, не може никога да заповядваш. Как ще заповядваш на една планина? Ако кажеш на Витоша да се оттегли, ще те послуша ли? Ако заповядаш нещо на едно дърво, ще те послуша ли? Или на една река ако заповядаш, ще те послуша ли? Даже и на мухата не можеш да заповядваш. Мухата трябва да я изгониш и така ще свършиш една работа. Ако кажеш на тази малка муха: „Знаеш ли кой съм аз!“, ще те послуша ли? Ако ѝ кажеш да излезе през прозореца, ще излезе ли? Това са примери за изяснение на разсъжденията, защото вие имате стари схващания.

Казвате: „Условията са лоши“. Кои са причините условията да са лоши? Вие ги наричате така. Слезли сте в положението на вашите слуги и това положение считате лошо. Но положението на господари, в което сте били, и то е било положение на друго. Първото ви положение на господар не е било ваше и второто ви положение на слуга не е ваше. Мястото на господар не е ваше и мястото на слуга не е ваше – и двете места са чужди. Ако посадят едно дръвче на някое място, където то след 10 години израства и става голямо дърво, то ли е спечелило това място? Не, поставиха го там. Този, който го е поставил, после вземе брадвата, дойде, отсече го – свърши се с правата на неговото господаруване, то вече не е господар. Вие сте господар на една мисъл, която вие сте създали; вие сте господар на едно чувство, което вие сте създали, и вие сте господар на една постъпка, която вие сте създали. С новите неща започнете, нищо повече.

Мнозина от вас нали знаят да пеят гамата? Започвате от тона *до*, на който съответства означението *С*, и стигате най-после до тона *си*, на който съответства означението *Н*. Всичките тонове от *до* до *си* са възможности на *до*, видоизменения на *до*. Минаването по тази лесница* в музиката се нарича тоналност. Значи, всичко от *С* до *Н* седи в тона *до*. Тонът *до* представлява един затворен кръг. Ти си в *до*, в това затворено положение, и търсиш място, откъдето да излезеш от него. Търсиш, обикаляш, въртиш се, искаш да намериш някоя врата, за да излезеш. Намериш вратата, излезеш навън – това е вече *ре*, което се движи. Тонът *ре*, като тръгне, иска пособия, малко по-лесно да върви. Тогава дойдеш до *ми* – това са по-благоприятни условия. Иде *фа* – *фа* значи малко масълце, за да се намаже оста, да върви по-лесно. *Сол* значи, че тия възможности (както възможностите на един цвят да се разтвори в чашка) са станали на една чаша, в която да се налее винце или водича. В *ла* ще опиташ съдържанието на чашата, а в *си* ще платиш всичко, което си ял и пил. След това ще дойдеш до горно *до*, ще влезеш във втората октава. По какво се отличава горно *до*? Първата октава е мъж, втората октава е жена. Ще дойдеш до мъжа – първата октава, за да работиш, после ще дойдеш до жената – втората октава, и тогава ще почнеш да мислиш. Някой казва: „Нищо не мога да мисля“. Ти си в първата октава – мъж си – какво ще мислиш? Каквото и да мислиш, ще има само движение, много елементарна работа. Музика така не се учи. Музика се учи по друг начин. Защото, ако учим тия работи, нищо друго не можем да научим.

Вие трябва да станете видни музиканти, трябва да изучавате тоновете, да можете правилно да ги вземате. Когато можеш правилно да вземаш *до*, тогава можеш правилно да разрешиш мъчнотиите на *до*. Когато можеш правилно да вземаш *ре*, тогава можеш правилно да разрешиш мъчнотиите на *ре*. Когато можеш правилно да вземаш *ми*, можеш правилно да разрешиш мъчнотиите

* лесница *остар.*, *диал.* Стълбица; стълба.

на *ми*. Когато можеш правилно да вземаш *фа*, можеш правилно да разрешиш мъчнотиите на *фа* и т.н. Щом запееш тона *до*, какво трябва да подразбираш, каква идея ще имаш за него? Ще имаш идеята, че разполагаш с един плод, който трябва да посадиш в земята. Аз, ако пея *до*, ще мисля, че имам едно семе, което трябва да посадя, или че имам пари, които трябва да сложа в някаква касата, или че някаква добродетел трябва да поставя някъде. Това е *до*. Ако вземеш основния тон, можеш да разрешиш мъчнотията, значи, ще намериш някоя подходяща почва, ще посадиш семето на два пръста дълбочина в земята, ще го полееш и то ще започне да расте. Като започне да расте, това е тонът *ре*.

Когато се вземе правилно един тон, няма дразги. Когато вземеш неправилно някой тон, чувстваш в себе си нещо да не достига. Има една мярка вътре в тебе – ти чувстваш известни трептения. Като вземеш правилно тона *до*, той, като основен тон, в дадения случай си има едно специфично трептение. *До* си има специфични трептения и когато всичките ги включиш, правилно си го взел. Някои тонове имат 16 трептения, някои имат 32 трептения. Ако разделите 32 трептения на две, 16 от тях са положителни, 16 са отрицателни. Отрицателните трептения се отблъскват и положителните трептения се отблъскват, но отрицателните и положителните се привличат помежду си. Това привличане образува тона. Дисонансът произтича от отблъскването. След отблъскването иде привличането на трептенията и тогава се образува този тон.

Аз ви давам един начин на разсъждение. Много пъти във вас има борба, един вътрешен смут – не знаете какво мислите, какво чувствате, объркали сте се. Това показва, че сте решили да тръгнете в един път, но е настанала борба. Както в един тон положителните и отрицателните сили се разреждат, първо става отблъскване, но след това идва привличане, така и в тебе, докато дойде привличането, става един смут между положителното и отрицателното. Ти искаш да тръгнеш в тази посока, в която се постигат твоите желания. И ако ти си отрицателна частица, никога не мо-

жеш да постигнеш своя идеал в областта, в която живееш, защото ще бъдеш в стълкновение с всички други частици от твой род, с всички тях ще бъдеш на нож. И в положителното, и в отрицателното да си, все същото отблъскване ще бъде. Обаче щом излезеш от отрицателното и идеш в положителното, тогава в положителното разрешаваш въпроса. Положителното щом излезе от своето положение и иде към отрицателното, и то разрешава въпроса.

Считайте, че това са полюси на живота. Положителните енергии намират своето разрешение в отрицателните и отрицателните енергии намират своето разрешение в положителните. Радостта намира своето разрешение в скръбта и скръбта намира своето разрешение в радостта. Питаш: „Защо трябва да страдам?“. Трябва да страдаш, за да може страданието да намери своето разрешение в радостта. Защо трябва да се радваш? За да може радостта да намери своето разрешение в скръбта. Като намери скръбта, радостта намира своето разрешение. Ако твоята радост не може да намери твоята скръб, тя не е радост, тя няма живот в себе си. И ако една скръб не намери една радост, тази скръб няма живот в себе си. В природата така седи въпросът. Но вие имате друго тълкувание, вие сте поставили живота по старому. Поставете живота по новото разбиране: страдаш – значи ще намериш радостта. Ти няма да се радваш на скърбящите хора. Не търси тези, които са загазили в скръбта, остави ги. Излез навън, търси хора, които се радват, където и да са те. Интересувай се от всичко, което носи радост – растения, животни, реки. Камъни като видиш, и на тях се радвай. И камъните, и растенията, и животните, и реките – всичко може да носи радост. Ще се учите от тях. Вие обаче казвате: „От камъните радост не искам“. Ами като съграждате една къща, кой ви помага? Нали камъните ви помагат? Те ви служат да направите една сграда, да се пазите от студ, от лошо време. И още казвате: „Това дърво е невежо, то е голям простак“. От плодовете на този, големия простак, вие се нуждаете. Нуждаете се и от всички други средства, които ще ви дадат. Това е една голяма философия за живота.

И най-простите неща, ако вие имате разбиране, съдържат всички възможности за един щастлив живот. И най-малките неща в живота съдържат възможности за едно голямо щастие. В голямото богатство има всички възможности за нещастие, има и всички възможности за щастие. Щом приемеш богатството, ще дойде нещастieto. Ти ще изгубиш много от своите неприятности, но много от хората, които са те обичали, ще ти станат неприятели. Богатството ще влоши положението. Като осиромашееш, ще дойдат неприятности отвън, но поне няма да те мразят хората, апаши няма да те преследват, ще бъдеш свободен. В единия случай твоето положение ще се влоши отвън, а отвътре ще се подобри. В другия случай ще е обратното. Казвам: във всяко положение, в което се намирате, вие разсъждавайте.

Защо идва болестта? След всяка една болест, която е минала, ти ще имаш повече здраве в себе си. Но и всяко здраве донася повече възможности за болести. Тази идея не е така ясна. Като си здрав, ти мислиш, че всичко можеш да направиш, пресилваш се и така може да се разболееш някой ден. Здравият яде повече, има повече желания, а болният има по-малко желания. Сега ние не насърчаваме нито едното, нито другото. Това са крайности. Много-то желания са един плюс, малкото желания са друг плюс. За да разреши въпроса, на човека са му потребни само две неща: една положителна мисъл и една отрицателна мисъл. Трябва му едно *A*, едно *B*, но и най-после му трябва още едно *C*. Две отрицателни мисли се стремят винаги към една положителна мисъл; и две положителни мисли се стремят винаги към една отрицателна мисъл – идеята е все същата. Какво ще имаме тогава? Плюс и плюс ще се стремят към минус, а минус и минус ще се стремят към плюс. И природата какво прави? Когато някой хвърли камък по малко дете, то се огъва на една страна, на друга страна, за да може ударът да бъде по-слаб. Детето, преди да е учило геометрия, знае да се огъва, като му хвърлят камък, за да може да се намали ударът. Откъде е дошло това знание? Детето е учило закона на тази геометрия, с нея се ражда то.

Когато едната част на тялото се огъва, какво прави другата? Когато едната част е отрицателна, другата става положителна. Като правите едно упражнение или като вървите напред, или като си свивате крака, положителното се съпоставя с отрицателното. В даден случай вие с единия крак сте положителни, с другия крак сте отрицателни; после отрицателният крак става положителен, положителният – отрицателен. Движението върви така: плюс – минус, плюс – минус, и най-после имате плюс. Плюс и плюс дават плюс. Минус и минус какво дават? Пак плюс. Минус и минус се отблъскват и плюс и плюс се отблъскват – еднакви са резултатите, но постиженията са различни. Двама бедни се отблъскват и двама богати се отблъскват, но един богат и един сиромаш се привличат. Винаги богатият се привлича от сиромаша и сиромашът се привлича от богатия. По какво се отличават богатият и сиромашът? Те се отличават по външното. Богатият мисли, че има богатство; известна материя има и мисли, че има нещо повече. Един има повече сила, друг няма. Слабият се привлича от силния, понеже има нужда от неговата сила. Силният се привлича от слабия, понеже може да прояви своята сила. Двама силни хора, като се видят, ще се бият. Единият от тях, като стане слаб, ще се счита за победен.

Ако, да кажем, вие сте сиромаси, как ще се помирите със сиромашията? И ако сте богати, как ще се помирите с богатството? Да ви представя идеята малко по-различно. Една овца никога не може да намери подходяща храна при вълка. И един вълк никога не може да намери подходяща храна при овцата. Ако вълкът иде на гости при овцата, с какво ще го нагости тя? С трева или със сено. Ако овцата иде на гости при вълка, с какво ще я нагости той? С месо. Несъвместими работи! Тогава питам: трябва ли овцата да ходи на гости при вълка? Погрешката на младите овце е там, че често ходят на гости при старите вълци. Погрешката на старите вълци е там, че ходят на гости при младите овце. Разбирайте онова съдържание, което природата е внесла във вас и от което вие не можете да се освободите. Не ти трябва да ходиш на гости на вълка. Защото, и да има

желание да ти даде храна, ще ти даде тази, с която той се храни. И овцата, като дойде вълкът при нея, казва: „Аз с това се храня, не мога повече от това да ти дам“.

Понякога вие отивате в света и искате хората да ви приемат по вашему. Прави ли сте? Светът си има свои традиции, свои разбирания. Не считайте, че вълкът, като му отивате на гости, трябва да има знанието да ви приеме по вашему. Вълкът не е толкова невежа, в известни отношения той знае много – направил си е подходящи зъби, развил е голяма хитрина, много голяма ловкост. Питам: къде седи погрешката? Погрешката на овцата седи в това, че тя иска да превърне вълка в овца. Възможно ли е това? И във вълка има желание да превърне овцата във вълк. Възможно ли е? Овцата се заканва на вълка: „Аз сега няма да те изям, но като влезеш в земята и изникнеш като каквато и да е трева, ще те изям“. Като стане вълкът трева, овцата го наказва. А вълкът не чака овцата да стане на трева, той е по-практичен, като я хване, казва: „Още сега ще те изям, преди да си станала на каквото и да е. Такава, каквато си, много си ми угодна“. Овцата е възискателна – вълкът трябва да влезе в земята, да го преработи природата, да го измени. Когато природата го сготви така, тогава овцата ще яде от него. Вълкът казва: „Както те е направила природата, Господ както те е създал, добре те е създал“. Аз констатирам фактите такива, каквито са при сегашните условия, без да вземам под внимание какви са далечните причини защо овцата е станала овца и защо вълкът е станал вълк. Защо таралежът е станал таралеж – от добро желание ли си е сложил тези бодли, или от неволя? От неволя той се е въоръжил с щикове.

Кажете ми сега какво разбрахте. Какво може да направи единицата? Когато две единици се съберат на едно място и направят двойка, каква промяна става? Имате една единица, добавяте още една и казвате, че това е равно на две единици. В какво се е изразило изменението? Количеството се е увеличило. Казвам: същият закон важи и за вашия ум. Ако вие искате да извършите някоя работа с вашия ум, например имате известни мисли, които иска-

те да постигнете, трябва да знаете в дадения случай какво количество енергия е необходимо за постижението на тия мисли. Допуснете, че в природата съществува една мисъл като зародиш. Представете си, че и едно желание съществува като зародиш, и една постъпка съществува като зародиш. Вие трябва да направите известни усилия, за да намерите този зародиш на мисълта, да намерите този зародиш на чувството и да намерите този зародиш на постъпката. Ако можете да ги намерите и ако имате достатъчно енергия да ги посадите, ще поставите мисълта на нейната почва, ще посадите чувството в рода, към който спада. Думата *мисъл* е от женски род – една мисъл. *Чувство* е от среден род – едно чувство. И думата *постъпка* е от женски род – една постъпка. Мъжки род къде отиде? В турския език думите имат само един род: „един мъж“, „един жена“, „един дете“. Като се превеждат българските думи с различните родове на турски език, не върви. Значи, родът е по-добре изнесен в българския език, в него има по-голяма пластичност. Понякога в живота вие започвате по турски: един мъж, един жена, един дете; като превеждате буквално, няма постижение.

Буквата *А* прилича на натоварена камила, има гърбица. Буквата *А* е една жена. Жената е знаменосец, който трябва да носи някакъв товар, някаква бременност. Буквата *Ъ* (*Ят*) е мъжът в света, неговият боздуган. На Земята мъжът работи, жената носи боздугана му. Тогава мъжът воюва с жена си, пък децата събират парсата. Аз искам вие да разсъждавате. „Децата събират парсата.“ Вие, като събирате парсата, знаете ли какво остава за вас? Аз съм давал примера за онзи български абаджия, много добър майстор, който отишъл заедно със слугата си да шият у един богат човек. Чорбаджията, за да му ушийт добре дрехите, искал да ги нагости и сложил една кокошка да се пече, докато се зачерви хубаво. Абаджията много обичал печена кокошка и за да си я изяде сам, казал, че слугата му кокошки не яде, а само боб. Яде абаджията печената кокошка, слугата яде боба и както поглежда към господаря

си, решава да му скрои един кюлаф*. Казал на чорбаджията: „От време на време моят господар го прихваща нещо. Затова, когато видите да се обръща насам-натам, хванете го, вържете го и го набийте“. Той му скрил напръстника и абаджията започнал да го търси, да се върти насам-натам. Тогава хванали абаджията, вързали го и го набили. Слугата отишъл до него и му прошепнал на ухото: „Иван кокошки не яде, боб яде!“.

От това, което вие ядете, дайте и на другите. Не лишавайте другите хора от обичта, която имате към нещо. Не създавайте препятствие на онова, което вие желаете. За това, което ти желаеш, никога не препятствай нито на себе си, нито на другите. Вземам думата *желание* в прав смисъл – желание, което е общо за всички, то е добро. Желание, което е частично, което е добро само за едно, това е нещо различно. Не препятствай на онова желание, което е общо за всички хора, радвай се на това желание. Исканякой да пее – съдействайте му. Исканякой да учи – съдействайте му, не го спъвайте. Исканякой да бъде добър – съдействайте му. Исканякой да се облича добре – не му препятствайте. Къде ще прилагате тази философия?

Да направим едно упражнение. Събират се пръстите на всяка ръка в едно и така събрани, се допират палец с палец, показалец с показалец и т.н. После бавно се отварят, като остават допрени с върховете. Да допуснем, че ти си човек, който се е докачил. Докачението иде от Юпитер – достойнството в тебе е докачено. Как трябва да смениш това докачение? С какво трябва да го смениш, да го уравниш? В тебе се е набрала повече енергия, отколкото трябва, и ти трябва да я изразходиш някъде. Ако не я изразходиш, тя ще причини експлозия. Някой път ще я изразходиш, някой път ще ти мине по естествен път. Ще направиш един опит, да видиш какви ще бъдат резултатите. Щом се докачиш нещо, допри двата средни пръста и си

* кюлаф (пер.-тур.) 1. Шита или плетена фуниевидна островърха шапка. 2. Замислям нещо лошо за някого; изигравам; мамя.

кажи: „Какво да правя сега?“. Чакай за отговор. Ако няма отговор, след това си допри безименните пръсти и кажи: „Какво ще бъде вашето мнение, какво да правя?“. Ако пак няма отговор, допри си малките пръсти и кажи: „Какво ще бъде вашето мнение?“. Виж какъв отговор ще дадат. Като допреш средните пръсти, да бъдеш справедлив – ще видиш дали си обидил някого в живота си. Няма да търсиш своята обида (че те е обидил някой), но за да разрешиш въпроса, ще погледнеш на целия си живот и само ако ти не си обидил никого, тогава имаш право да се сърдиш. Тогава ще свиеш юмрука си, ще разрешиш въпроса. Второто положение, за да смениш едно доказание, е, че ти трябва да започнеш да мислиш за хубавото и красивото в природата. Да кажем, дошъл е да изнесе концерт някой велик, гениален музикант, някой виртуоз. Ти си взел билет за концерта, но един твой познат, който е отличен музикант, ти казва: „Ти си невежа, нищо не разбираш от музика“. Ти не трябва да пропуснеш билета си, не трябва да идеш само да се ръкуваш с виртуоза, но кажи: „Аз ще ида да слушам музика. Разбирам или не, ще ида да слушам!“.

Във всички противоречия на живота ние разрешаваме все задачи. Всяка спънка, всяко недоволство, всяко непостигнато желание, това са все задачи. Не мислете, че онова, което ви се случва, е случайно. Това са задачи, това е предметно учение, което трябва да разрешите. Обидата е едно предметно учение. Невежеството е едно предметно учение. Страхът е едно предметно учение. Сиромашията е едно предметно учение. Богатството е едно предметно учение. Като учен, ти какво ще направиш? Като силен, ти какво ще направиш? Като богат, ти имаш да разрешаваш една задача. Не мисли, че като си богат, всичко си уредил – богатството е едно предметно учение. Или като си силен, не мисли, че всичко си разрешил – и това е едно предметно учение. Като богат и като беден, като учен и като невежа, като силен и като слаб, като добър и като лош, ти все имаш да разрешаваш задачи. След като разрешиш всички задачи, ще видиш какъв е смисълът им. Някоя задача ще ти бъде приятна, някоя няма да ти бъде приятна.

Казваш: „Аз искам по-лесни задачи”. Лесните задачи са при охлювите. Излязъл охлювът, носи си къщата на гърба; побутнеш го, той се прибере. Какво научи охлювът в това положение? Ако човек би се задоволил с философията на охлюва, какво ще постигне? Нищо няма да постигне. Но идеята на охлюва в какво седи? Охлювът има висок идеал – той си е поставил очите нависоко, за да може отвисоко да гледа и надалеч да вижда. Той казва: „Аз съм прост, но виждам“. Всеки трябва да има идеята на охлюва – да гледа отгоре. Всеки трябва да има идеала на охлюва – да гледа отгоре. Казвате: „Прост е този охлюв“. Прост е, но отвисоко гледа. Ти си учен човек, пък от най-ниско гледаш. При това той е вегетарианец, аз го харесвам. Освен това е много правдив – откъдето мине, ще остави цяла пътека, ще покаже, че охлюв е минал там. Една отлична черта! Питаш го: „Ти ли си минал?“. „Аз минах“ – той никога не крие, честен е, не може да лъже. Аз изнасям факта така, както е. Тълкуванието е друг въпрос, но фактът е, че оставя пътека. Какви са неговите намерения, и то е друг въпрос. Охлювът казва: „Където аз минавам, никой друг не може да направи този път, тъй както аз го правя. Аз правя такъв път“.

Ако така събереш пръстите си (*пръстите на ръцете събрани в едно, с допрени върхове*), то е едно положително чувство в тебе. И ако не ги разшириш, ако не се увеличи този обем (*отваряне на пръстите, като остават с допрени върхове*), ще има стремеж и противоречие. Колко отрицателни и колко положителни числа има в пръстите? Изпъкналостите на пръстите са положителни числа, а вдлъбнатините между пръстите са отрицателни. Значи, има четири вдлъбнатини и пет изпъкналости. Следователно в природата положителните числа са повече от отрицателните. Положителните числа са създали отрицателните. Две положителни числа създават едно отрицателно. Това е философия, има какво да мислите. Върху това има много да се мисли. Навсякъде в съвременната наука – в математиката, в музиката, е казано, че отрицателните числа нямат смисъл. Две положителни числа

създават едно отрицателно. Две положителни числа дават възможност да се реализира нещо. Аз разбирам отрицателното число като реализиране на стремежите на две положителни. Стремежите на две положителни числа създават едно отрицателно число.

Следователно две добродетели създават една скръб. Радостите в живота са повече, отколкото скърбите – с еднина са повече. Същият закон е и за добродетелите; и те са повече, винаги са повече. Затова казвам: вие сте добри. Злото във вас не е по-силно от доброто. Доброто е с еднина по-силно от злото. В крайните резултати победата е винаги на страната на доброто. В началото може доброто да няма успех. Учеността също е по-силна от невежество. И светлината е по-силна от тъмнината. Казвам: тия понятия трябва да залегнат в живота. Като кажете: „От мене нищо няма да стане“, тогава вие казвате, че злото е, което ще победи един ден. Не, доброто е, което ще победи, защото светът не е създаден чрез злото. Светът е създаден чрез доброто, а злото отпосле се е явило в света и за това са други причините. Ние раждаме злото. Аз поддържам следното: ние сме създали злото. Ето как: като ще идвате на Земята, Бог ви прави един план и вие давате обещание, като дойдете на Земята, да го изпълните. Идвате на Земята, но си правите ваш план и през целия си живот изпълнявате вашия план – вършите престъпления. След това ще ви съдят, че не изпълнявате Божия план, но изпълнявате вашия план. Защо не изпълнявате Божия план, какви сте вие?

Казвам: не изпълнявайте вашите планове, каквито и да са те, но изпълнявайте Божествения план. Онзи, който разбира Божественото във вас, това сте вие самите. Вашите планове, те са заблуждения. Всичките нещастия идат все от вашите планове. Ти мислиш, че си нещо повече, но ти си роден в този живот да станеш умен слуга – не се стреми да бъдеш цар, остави това за другите. Или пък си роден за цар – не се старай да бъдеш прост слуга, остани цар. Не се отказвай, недей да скромничиш, защото, щом се откажеш, ти изпълняваш своя план. Казваш: „Не искам

да царувам“. Всеки човек може да царува над своите мисли, над своите чувства, над своите постъпки, над яденето. На всичко това господар трябва да бъдеш. И всеки, който мине, трябва да знае, че ти си един умен човек, в държавата на когото има ред и порядък. Бъдете добре уредена държава. Щом видя някой да плаче, разбирам, че държавата му не е добре уредена. Щом видя някой да кряска, държавата му не е добре уредена. Щом видя някой да се оплаква, казвам: държавата му финансово е закъсала. Не, не! Човек трябва да бъде добре уредена, модерна държава. Така трябва да се разсъждава. Трябва да има нова философия за бъдещото развитие. С тази наша дървена философия ние никъде не можем да идем. Тя е за плиткото. Като идем в океана, тя ще превърне всичко в една каша.

Та казвам: вярвайте в онова, Божественото, което е вложено във вас. Вярвайте в добрите пориви на светлината, която е във вашия ум. Вярвайте в топлината, която е във вашите чувства. Вярвайте в силата на вашата воля. Тези неща са Божествени. Радвайте се на вашия ум, радвайте се на вашето сърце, радвайте се на вашето тяло, радвайте се на всичко онова, което Бог ви е дал. Това са елементарни работи, които трябва да поставите като една мярка в бъдеще. Вие казвате: „Да обичаме Господа, да обичаме нашите ближни“. Но то е една идея. Ако ти не обичаш своите мисли, ако не обичаш своите чувства и ако не обичаш своите постъпки, как ще обичаш Бога? Твоята мисъл е нещо Божествено. Ако нея не обичаш, как ще обичаш Бога? Бог те опитва чрез твоите мисли, чрез твоите чувства колко Го обичаш. Ако обичаш мисълта си, ти обичаш Бога; ако обичаш чувствата си, ти обичаш Бога; ако обичаш постъпките си, ти обичаш Бога. Бог е в твоите хубави постъпки, Бог е в твоите хубави чувства, Бог е в твоите хубави мисли.

Бог е вътре в светлината. Светлината е разрешена задача. Тъмнината е неразрешена задача. Доброто е разрешена задача. Злото е неразрешена задача. В моя ум тъй седи въпросът. Доброто е разрешена задача, която като се разреши, ти си доволен. Злото е неразрешена задача,

понеже всеки, който се е опитвал да го разреши, се е окалял. Неразрешена задача е злото, оставете за далечното бъдеще да разрешавате въпросите на злото. Вие сте се заели сега да решавате една от най-мъчните задачи. Като се върнете, да примирите двата първи пръста, да примирите двата втори пръста, да примирите двата трети пръста, двата четвърти и най-после да съберете палците. Това представлява недоволството на човека (*пръстите на двете ръце събрани в едно, с допрени върхове*). За да станете доволни, давам на всички ви една възможност да се развивате, да постигнете стремежите си, както вие искате (*пръстите на двете ръце разтворени, с допрени върхове*). После пак съберете пръстите, след това пожелавам на всинца ви да се разбирате – отваряне на пръстите. Идея има в това.

Не трябва да разправяте днес какво ви е казал Учителя. Трябва да имате един резултат. Някой път, като станете от сън, сте неразположени. Тогава съберете пръстите си, кажете им: „Давам ви воля всеки да постигне каквото иска“ и ги отворете. Кажете: „Може ли сега да ми донесете всички резултати, всичко онова, което сте си спечелили?“ и отново ги свийте. Като направите сметката, кажете: „Пак ви изпращам и капитал да съберете, и да постигнете вашите желания“ и отворете пръстите. Може да правите това три пъти на ден, може да го правите четири пъти, пет пъти. Някой може да започне с два пъти, друг може да започне с три пъти, но започнете да го правите. Първия ден го направете два пъти, втория ден – три пъти, следващите дни – четири, пет, шест пъти. Като дойде седмият път на седмия ден, да си починете. Какви ще бъдат резултатите? Щом се уморите или сте неразположени, веднага съберете пръстите, за да имате разрешение на задачата.

Вие сега ще кажете: „Ние до това ли дойдохме, до тези елементарни работи?“. И философ да си, и светия да си, ти ще дишаш правилно и ще благодариш на Бога. Кажи: „Благодаря Ти, Господи, че дишам“. Като дишаш, да се радваш. И като вдишваш, да се радваш, и като издишваш, пак да се радваш – тогава вече дишането има смисъл. Каз-

вам: по-лесен метод от това няма. Като вдишваш, благодари и като издишваш, пак благодари, че си във връзка с Живата природа, че тя ти е дала да се храниш така свободно и не казва: „Ще платиш толкова“, но казва: „Вземи колкото искаш и си върви“.

Трябва да направите добре упражнението, за да видите колко е правдоподобно. Ако някой намери някое противоречие, да провери нещата. Това, което не се проверява постоянно, то създава погрешки.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

7. лекция, 12 ноември 1937 г., София, Изгрев

ОРГАНИЗИРАН И НЕОРГАНИЗИРАН СВЯТ

Отче наш

Имате ли тема? (– *Нямаме.*) Пишете върху темата: *Защо гладът не се утолява?* Каква беше темата на миналата лекция? Кой работи в света? Кой са по-щастливи – корените или клонищата на едно дърво? Говорите за отрицателни числа. Кой числа са отрицателни и кои – положителни? Можете ли да ми дадете един пример, съставен от отрицателни числа, и един пример, съставен от положителни числа? Въпросът е доста труден, но нека си послужим с него приблизително.

Имате две празни и две пълни шишета. Празните шишета са отрицателни числа. В тия отрицателни числа може да се налее нещо. Другите две шишета, които са пълни, са положителни числа, в тях нищо не може да се постави. Но ако съберете едно празно и едно пълно шише, може пълното наполовина да го отсипете в празното, тоест да съгласувате двете шишета. Въпросът сега е, ако тези две шишета са еднакви по големина, може ли пълното изцяло да напълни празното? Може да го напълни, но то ще остане празно. Извеждам едно правило: един добър човек може напълно да задоволи друг човек, който е нещастен, но тогава добрият ще остане празен. Каква трябва да е помощта? Наполовина трябва да му даде.

Ако имаш, да кажем, 100 лева, можеш да дадеш някому 50 от тях. Ако му дадеш стоте, ти идваш на неговото място. Как ще наречете това – голяма самоотверженост? Човек, който си дава всичките пари на други хора, показва ли, че е самоотвержен? Да допуснем, че едно куче върви след тебе и ти му даваш да изяде всичкия ти хляб. Тук в какво седи добродетелта? Вие имате едно шише с

отвор, през който нещо влиза и излиза. Това шише се е индивидуализирало и вие мислите, че имате вече едно разрешение. Но то е едно неестествено положение. Нещата в природата не седят така. Растенията откъде приемат храната? Корените им приемат отгоре, а клонищата им приемат отдолу. Корените изпращат храна на клонищата и клонищата изпращат храна на корените.

Сега вие искате да бъдете учени хора, нали? Аз ще ви запitam: защо се родихте невежи? Как ще ми обясните този факт: баща ви е бил учен, свършил е университет, майка ви е била учена, свършила е университет, а от тях се е родил един невеж син. Как можа да се роди такъв син? Това е една гатанка, вие може да мислите върху нея. Ако аз например загася всички лампи тук и ви накарам на тъмно да четете, ще можете ли? В този случай всички ще бъдете невежи. Всичко, каквото знаете, ще можете да цитирате, но ако ви накарам да четете от книга, няма да можете. Защо? Светлина няма. Под думата *невежа* разбираме човек, който е лишен от светлина. Щом му се даде светлина, той пак е в състояние да чете. Как ще обясните забравянето? Научили сте нещо, след това го забравяте. Знаете, че сте го чели, върти се в ума ви, но не можете да го цитирате.

Ако умножите едно число с една дроб, например с една втора, с колко ще се увеличи това число? Или ако умножите с една десета единица или двойка, колко ще се получи? Едно малко обяснение трябва. Представете си, че тежите 50 килограма, дойде един благодетел и ви даде два грама злато. Какво е отношението на два грама към един килограм? Два грама каква част са от един килограм? Два грама са малко, да допуснем, че този благодетел ви е дал повече – пет грама злато. Пет грама ако се сложат във вашия джоб, вие ще тежите 50 килограма и 5 грама. Колко пъти се е увеличила тежестта ви? С пет грама се е увеличила, нали? Но зависи и материалът какъв е. Разните материали имат разни свойства. Ако вие имяхте пет грама радий, бихте ли седели тук, в тази стая?

Казвам: понякога учениците не познават свойствата на разните материи, онова от себе си, което трябва да изу-

чават. Всяка материя има свойство. Всяка материя е проводник. Човек е съставен от много видове материи, които са проводници на силите в природата, които минават. Трябва да изучаваш нещо от себе си. Например мозъкът е проводник на една енергия, дробовите са проводник на друга енергия, мускулите, нервите, артериите все са проводници на енергии. Колко струва един грам радий? Десет милиона лева. Пет грама ще струват 50 милиона, значи с тях човек се осигурява. Ако бихте имали един грам добродетел, колко щеше да струва? Добродетелта е материя. Един грам добродетел ако имахте, то би било най-голямото богатство, което можете да носите в живота. Да зададем въпроса научно: доброто материално ли е? Материално е. Понякога хората считат за материя това, което не се изменя. Но има една същина в живота, от която са произлезли всичките реалности в света. Сега някой ще каже: „Като се измени, човек става нематериален“. Не, той е материален. Като поставите в думата *нематериален* една запетая след частицата *не*, стават две думи: *не, материален*. Също и в израза *не умира* като сложите запетая след *не*, става: *не, умира*.

Какво разбирате под думата *материалист*? Материалист е човек, който вярва в своята болест. Излязъл ти е цирей и ти вярваш, че имаш цирей. Утре циреят изчезне и ти оздравееш. Всяка една болест идва и изчезва. Неща, които се явяват и изчезват, те са болезнени състояния, следователно говорим за един анормален свят. Дойде ли обаче добродетелта, тя никога не изчезва. Тя е постоянна, тя е в организиран свят. Под думата *материя* аз разбирам свят, който не е организиран. Следователно, ако вие сипете в едно шише няколко песъчинки и ги разбъркате, може ли да изчислите какво положение ще заемат те, какви пермутации ще станат между частиците? Това е неорганизиран свят – не можеш да предскажеш накъде ще идат, нито какво ще стане с частиците; никой не може да предскаже. Но при един организиран свят може да се предскаже. В един часовник например може да се предскаже къде ще бъдат стрелките в 12 часа, къде ще бъдат в 5, в 6, в 10 часа.

В организирания свят можеш да предскажеш накъде ще се движат стрелките. Представете си сега, че вятърът вее, листата падат и той ги развява, разнася. Можете ли да кажете кой лист накъде ще иде? Неорганизиран свят е, не можете да предскажете. Но ако е един организиран свят, напълно може да се предскаже.

Някой път вие се безпокоите от неорганизирания свят, който е във вас. Има много ваши мисли неорганизирани, има много ваши чувства неорганизирани и има много ваши постъпки неорганизирани. На неорганизираните работи не можеш да разчитаеш. Днес знаеш нещо, утре не го знаеш, забравяш го. Учиш го, учиш го, пак го забравиш. Преди два дни дойде една студентка, която следва медицина. Оплаква се, че не може да помни, да учи. Учила, учила, не могла да си издържи изпита. Казах ѝ: „Ти не си могла да си издържиш изпита по две причини. Първо, защото си се влюбила в своя страх и второ, защото си се влюбила в своето тщеславие. Страхът е чувство, не е мисъл, пък и тщеславието е чувство, и то не е мисъл. Значи, твоите чувства са влезли в стълкновение с твоя ум. Умът ти не е могъл да каже каквото е знаел, каквото е учил. Чувствата са дали своето, те са излезли, те са говорили“. Във всички вас влизат чувствата. Мисълта е отпред – човек мисли с предната част на главата, с челото. Щом мисли със задната част на главата, това са чувствания. Той чувства с горната част на главата, със задната част на главата, чувства отстрани на главата, но мисълта е само отпред. Човек мисли само с онази част от своето лице, която е гола, по която няма косми. Ония части, по които има косми, с тях човек чувства. Като оголяват главите на хората, те започват да се опасяват от това. Понякога главите оголяват от лишеи, но то е едно болезнено състояние.

Кое е най-деликатното място на човека, мястото без никакви косми? Това са устните. Единственото място без никакви косми са устните. Човека оттам ще го видиш. Понеже устните са безпристрастни, те са най-деликатните везни, те показват доколко човек мери добре с тях. Уст-

ните са, които определят точно качествата на човешката мисъл, качествата на човешките чувства. Везни са те, на които се мери. Затова човек, който няма добре сформирана уста, не е справедлив. Някой път, като мерите, везните натегнат на едната страна – устните са изкривени от едната страна надолу, а от другата страна са нагоре. Каквото излиза из устата, то показва доколко теглите право, показва справедливи ли сте, или несправедливи. Устата е везна, която мери. Дали ще е справедлив към себе си, към своите мисли и чувства, дали ще е справедлив към своите ближни, но човек трябва да бъде справедлив. Разбира се, в дадения случай свързвам човешката уста със съзнанието на човека. Има известни нерви, които свързват мозъка на човека с неговата уста, с тези малки части – устните. Може да уподобим долната устна на едното блюдо на везните, а горната – на другото блюдо. На едното блюдо се слагат грамовете, а на другото се слага предметът, който ще се тегли. В бакалиите на коя страна на везната слагат грамовете и на коя страна слагат предмета, който ще теглят? Грамовете са на дясната страна, а предметът – на лявата страна. Значи, всеки човек, който е натиснал лявата част на устните си, тегли нещо; на дясната част той е сложил грамовете. По устата можеш да познаеш човека. Сега вие може да дойдете до самозаблуждение. Външното е само едно уподобление на съзнанието на човека. Вътре в човека има везни, но и то е оприличаване. Физиогномистите дават голямо значение на материята.

Та казвам: законът на самосъзнанието работи. Значи, на човека само устата е оголяла. При сегашните условия, ако бяха окапали всички косми от човешкото лице, то щеше да изсъхне. Причината за космите е, че те трябва да задържат известна влага в организма, която е необходима. Животните не мислят, понеже у тях челото е обраснало с косми; цялото им тяло е обраснало. В животното няма обективна, трезва мисъл. Хубаво е някой път, като ходите, да наблюдавате хората. Голямо щастие е да видиш един човек с правилни везни. Но симетрична уста рядко се вижда, хора със симетрични, изразителни устни ряд-

ко се срещат. Приятно е да се видят такива хубави везни, които теглят много правилно. Човек, който иска да бъде справедлив, непременно трябва да намери такава справедлива уста. Справедливият човек тегли думите, които излизат от устата му, тегли съдържанието на всяка дума.

Сега вашите везни не мерят точно, не са чувствителни, не хващат. А пък Природата обича много точни везни. Тя има такива точни везни, че ако мериш Земята, те ще определят колко тежи, и ако добавиш една десетмилионна част от грама, тия везни ще определят, че една десетмилионна част от грама е сложена още. Една десетмилионна част, това е една прашинка. Вашите везни хващат ли такива тежести? Например като се навъсите някой път, знаете ли колко енергия сте изхарчили? Съвременните хора, които говорят за самовъзпитание, знаят ли само за навъсването колко енергия е изхарчена? Едно помръдване може да е, но знаете ли колко излишна енергия сте изхарчили? Един ден ще ви попитат защо мръднахте ръката си – какво ще отговорите? Какво сте добили, като сте мръднали с ръка? Всичко в света трябва да бъде разумно. Къде похарчихте енергията? Тази енергия струва две-три хиляди лева с лихвите. За какво сте я изхарчили? Вие вдигате рамене. Защо остаряват хората? Остаряват по единствената причина, че харчат безразборно. Като остарееят, казват: „Ще се мре“. Тази енергия отникъде няма да дойде, отникъде не можеш да я вземеш. Сега чрез присаждане искат да се подмладяват, но така само донякъде може да закърпят нещата.

Казвам: ако младите можеха да живеят по този начин – не да се плашат, но да теглят думите си, постъпките си, всички щяха да живеят до 120 години и пак щяха да бъдат млади. И след 120 години нямаше да дадат да ги арестуват, че да ги закарат в онзи свят. Като дойдат до 120 години, щяха да ликвидират въпроса сами, да си вземат билет и да напуснат доброволно. А пък сега, като дойдат да арестуват някого, той иска или не иска, ще иде в онзи свят. За 120 години сте пратени в училището, 120 години имате да учите. Човек на 10 години не иска да иде, на 20, на 30, на

50, на 60 години не иска да иде и най-после, като стане на 70, пратят, арестуват го. Казвам: затова често пращайте писма на вашите домашни. Разправяйте им как учите, каква помощ искате. Сега вие се раждате на Земята, искате да бъдете щастливи, но то е друг въпрос. Аз съм гледам мравуняците в нивите: орачът като прекара няколко пъти плуга през мравуняка, погледнеш, след 4–5 години него го няма. Казва мравунякът: свърши се!

Новата философия в живота не е да се отричат нещата. Ние харчим чрезмерно излишна енергия, излишни вещества, не се спираме на онова велико благо, което ни е дадено. Всеки ден всеки един човек е недоволен, че това няма, онова няма. Всеки е забравил да извърши онова, което той трябва да извърши. Ти си недоволен, че не знаеш да свириш, да пееш. Ами като имаш цигулка, като имаш ларинкс, като имаш всичко това налице, можеш да свириш, можеш да пееш както искаш. — „Не съм се научил да пея, да свиря.“ Питам: как се научи славеят да пее? Ако един славей може да се научи да пее така, то аз, човекът, разумният, ще бъда ли толкова глупав да не се науча да пея колкото славея? Ако един папагал може да се научи да реве като магаре, да пее като славей, после — да казва думи на френски, немски, български език, ако един папагал може да научи във времето много работи, как да не можеш ти, човекът, да научиш? Казвате за някого: „Той е папагал“. Кажете ми кой в света не е папагал? Вие говорите български, но не го ли научихте като папагала? Ако се родите в Германия, ще знаете немски, ако идете в Англия, ще научите английски. Значи, ако 4–5 години човек живее между един народ, ще научи езика му, без да иска, също като папагал. Това не е нещо лошо, то показва, че паметта на този човек е будна. Някои животни ни най-малко нямат тази способност. При папагала френологически се показва, че е развита речта. Ония хора, в които е развит центърът на речта, могат да изучават езици. Центърът на паметта в някои е развит много силно, затова те помнят. А в други този център е много слабо развит. Упражнявайте се в езиците.

Къде се спряхме, на коя мисъл? Има умни папагали, но има и глупави. Ще ви разкажа един анекдот за един папагал. Този папагал попаднал в кафез при един беден човек, който решил да намери някого, на когото да го продаде. Минава един англичанин, лорд, и папагалът му казва на английски: „Няма съмнение, че е тъй“. Като чува това, лордът го харесва и казва на човека: „Даваш ли ми този папагал?“. Плаща му 250 лири стерлинги и взима папагала. Като казва, че няма съмнение, папагалът потвърждава: тази работа е провървяла. Лордът го гледал добре, защото считал, че е умна птица. Един ден лордът направил някаква погрешка и започнал да разправя на жена си за нея. Папагалът пак казал: „Няма съмнение, че е тъй“ – мислил, че работата пак ще тръгне напред. Обаче лордът решил, че не го иска повече, и започнал да търси случай да го продаде. Докато говорим разумно, ние сме от разумните папагали. Когато човек започне да говори лошо, той е неразумен папагал и работите не вървят добре. Ти си направил една погрешка и после се питаш защо идва нещастieto. Нещо в тебе ти казва: „Хак ти е!“*. Какво разбираш под тези думи? Ние сме взели тези думи в друг смисъл. Когато казваме: „Хака му е изля“, разбираме, че някой не е дал заплата другиму, не му е дал това, което му се пада, подял го е. Тогава какво иска да каже този, който ти казва: „Хак ти е“? Той иска да ти каже: „Не яж хака на този в себе си“, а това означава, че ти си изля правото на някого в себе си. Не изяждай правото на другите в себе си.

Ако сега вдигна одного от вас и му кажа: „Изпей една песен“, веднага ще дойдат страхът и тщеславието и ще го спънат. Страхът и тщеславието са причината да не можете да пеете. Първо вие си мислите какво ли ще кажат другите, дали ще ви се смеят, после иде страхът, че не можете вярно да вземете тона. Сложете страха на неговото място, сложете и тщеславието на мястото му. Когато дойдеш при една отворена пълна каса, сложи там страха, който да ти каже: „Не бутай!“. Когато ще тръгваш да правиш някое до-

* Хак ти е! *разг.* Заслужаваш си неприятностите.

бро някъде, ако сложиш страха да казва: „Недей, недей“, този страх не е на мястото си, той ще направи пакост. Постави страха при отворената каса, да пази. Когато тръгваш да правиш едно добро, страха да го няма, но там може да поставиш тщеславието – да се стремиш да се прославиш, в историята всички да пишат за тебе. Ти иди, свърши тази работа, пък тщеславието тогава е намясто. Когато започнеш да мислиш, остави страха и тщеславието отвън, не ги оставяй да си дадат мнението за твоята мисъл. Като дойдеш до това, да решаващ нещо в себе си, тщеславието и страхът нека да са отвън и като слуги да чакат заповедите на господаря си. Вие сте оставили страха и тщеславието да си дават мнението, оставили сте ги да ви дават съвети какво да правите, а там е всичката погрешка. От страха и тщеславието умът не трябва да иска никакъв съвет. Това е новото. Това разбиране като имате, всичко ще постигнете.

Ако ти искаш да се занимаваш с музика, но имаш страх и тщеславие, нищо няма да стане. Има една привлекателна страна на музикалните тонове, има едно музикално течение, в което тоновете се нареждат един подир друг, нареждат се като на магнитен полюс. Ако ти имаш този музикален магнетизъм, тоновете сами се нареждат и всичко върви хармонично. Ако нямаш този музикален магнетизъм, правиш една погрешка, втора погрешка, при всички погрешки търсиш да намериш тона. Което е вярно за музиката, вярно е и за всички други работи. Има един магнетизъм, при който всички неща лесно стават. Аз го наричам животворен магнетизъм в човешкия живот. Чрез този магнетизъм всичко става лесно. Ако твоята памет има този магнетизъм, всичко иде веднага, навреме, а ако го няма, всичко се е изгубило и ти го търсиш тук, търсиш го там.

Капелмайсторът вдига пръчката и всички музиканти започват да свирят, всеки си знае какво да прави. Той само маха с ръце и всичко върви, щом музикантите имат този магнетизъм. Какво значи, като махаш с ръце при такт 2/4? Казвам: пълната кофа нагоре трябва да се качи, празната кофа надолу трябва да слезе. Като не знаеш нещо, в не-

знанието ти трябва да махаш надолу, а като знаеш нещо, в знанието трябва да махаш нагоре. В движението пълната кофа ще се изпразни, а празната ще се напълни. Някой път вие съзнавате, че не знаете, и се страхувате. Но щом не знаеш, ти си кандидат за знанието. Щом почувстваш, че знаеш, ти си пълна кофа, която е излязла горе, там ще се опразни и ще слезе долу да се напълни. Ти не спирай кофата, нека тя да върви нагоре-надолу. Като кажеш: „Не зная“, надолу е кофата, като кажеш: „Зная“, нагоре е кофата. Това е новата мисъл.

Щом мислиш, че си нещастен, ти си кандидат за щастие. Щом чувстваш, че си щастлив, ти си изпълнен, тогава излез, дай от твоето щастие на другите хора. Ако задържиш своето щастие само за себе си, ти си човек, който не вкарва своя капитал в обращение. Сега вие имате старата философия на лотарийните билети: вземате лотариен билет и чакате да ви капнат един милион лева. За някои от вас аз изчислявам, че след десет хиляди години ще им се падне един милион, за други изчислявам, че след сто години ще им се падне, за трети – след петдесет години. Има обаче един от вас, на когото още тази година, ако вземе билет, ще се падне един милион, но аз няма да му кажа, защото ще му направя голяма пакост. Като получи един милион лева, той ще придобие уважение, веднага ще се съберете около него. Аз гледам малко по-различно на живота. Да се паднат на някого един милион лева, не е лошо, хубаво е, но ако човек спечели една добродетел, тя струва 50, 60, 100 милиона. Та днес аз мога да спечеля 50 милиона. Един грам добродетел струва много повече. Аз искам сега да гоня нещо, което след 10–15 години ще спечеля.

Материалното богатство на човека се обуславя от неговото духовно богатство. Богатството се обуславя от човешката мисъл, от човешките чувства и постъпки – те са основата. Не мислете, че богатството е нещо произволно. То е точен закон, в който няма никакво изключение. Всеки може да бъде богат, но изисква се мисъл, изисква се чувство, изискват се постъпки. Ако нямаш права мисъл,

тогава богатството ще се отложи, и това не е изключително за вас само, но е за всички. Помнете единственото нещо, което трябва да държите в ума си: всичко може да постигнете при една права мисъл, всичко може да постигнете при едно право чувство, всичко може да постигнете при една права постъпка.

Сега вземете *до*. Основното положение е тонът *до*. Той е тонът на ограничението. Най-мъчното положение, от което човек може да излезе, то е *до*. За да се посее едно семе, трябва условия. Започнеш една работа, това е *до*; започнеш да се учиш, това е *до*; започнеш да правиш добро, това е *до*. Всяка работа, която човек започва в живота, е *до*. Ако вземеш вярно *до*, и работата ще излезе вярна, ако не го вземеш вярно, няма да свършиш тази работа. Да видим днес как ще започнете работата. Днес най-правилно да вземете *до*, страха оставете отвън. Опитайте камертона, който вие имате. (*Учителя изпява тона до*.) Сега някой може да намери, че този тон не е според виенския камертон. Камертоните се различават – има виенски, парижки, но в природата съществува само един камертон, и той е верен. Щом вземеш правилно *до*, ти ще почувстваш под лъжичката нещо приятно, една малка топлинка. Ако не почувстваш топлина, като вземеш тона, той не е верен. Като взехте тона, вие се изплашихте. Като отворихме вратата, страхът влезе. Ние го оставихме отвън, а той влезе вътре. Както има ученици или студенти, които не си спомнят отговорите на въпросите по време на изпит, но като излязат навън, сещат се и веднага ги цитират на другите, така и вие, като излезете навън, ще вземете тона. Може да го изпее криво-ляво, но по-добре да платим половината от един дълг, ако не можем да платим целия.

Правилно ли взехте *до*? Нямате ли камертон? Нали знаете историята на Моцарт, който знаел какъв е всеки тон, който се вземал – дали е *до*, или *ми*, или *си*. И на четири гласа да се пеела някоя песен, веднага записвал тоновете. Моцарт е бил музикален гений. Ако не можете да вземете *до*, вземете *сол*. (*Взема се на органа до и всички изпяват до*. Учителя пее: „Вярно, вярно според

органа“.) Изпейте сега: „Жаден бях, вода пих“. *Жажда* значи напор. Щом пее *жаден*, от *до* може да започнете, при пиенето трябва да минете в *ре*. (Учителя пее: „Жаден бях, вода пих. Жаден бях, вода пих и скъпо платих“.) *Скъпо платих* – значи вие не сте мислили, тогава ще вземете *фа*. Изпейте това много бързо.

Като направиш някой път погрешка, попей веднъж-дваж и ще видиш как ще изправиш погрешката си. Музиката трябва да се използва за успокояване. По-хубаво нещо за успокояване от музиката няма. Всичките работи, които се поставят музикално, изгубват от своята тежест. Пак са груби, но най-малко половината от тяхната грубост, от тяхната тежест се е махнала.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

8. лекция, 19 ноември 1937 г., София, Изгрев

ВЕЛИКАТА РАБОТА НА ВОДАТА, ВЪЗДУХА, ТОПЛИНАТА И СВЕТЛИНАТА

Отче наши

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Може да четете. (*Чете се темата: „Защо гладът не се утолява?“*.) За другия път изберете седем силни думи, които вие считате силни, и ги напишете. Глада трябва да го проучвате не теоретически, но на опит. Никога не можете да говорите за това, което не сте опитали, не можете и да го разберете. Опишете вашия глад. Може да говорите за духовния глад, но трябва да го опитате. И умствения глад трябва да опитате. Някой човек има желание да учи, да чете – то е едно непрерывно желание. А пък друг, като го пращат да учи, бяга от училището, няма никакъв глад. Някой казва, че не му се яде. Той няма глад, насила го карат да яде.

Гладът какво е – способност или чувство? Не е способност, чувство е. Счита се за получувство – първото нещо, което наполовина е чувство, но има и нещо умствено примесено в него. Човекът чувства, но едновременно започва да мисли за това, което чувства, мисли как да го добие. Най-долното пробуждане на човешкия ум започва от глад. Разбира се, гладът е едно предметно учение. Даден е да се проучва и човек трябва да го проучва. Френолозите казват, че центърът на това чувство се намира отпред. Гладът е тясно свързан с яденето, с обонянieto, с вкуса, затова центърът му има тази близка връзка. Гладът във всички хора не е еднакъв. Някои хора изпитват по-силен глад, други – по-слаб. Например в зверовете гладът е така силен, че ги кара да бъдат свирепи. Гладът е, който прави един вълк свиреп. Като хване жертвата, той ще я разкъса, ще задоволи своя глад.

Най-първо човек трябва да възпитава своя глад, защото гладът ще го научи и на много лоши работи. Всичкото нещастие на човечеството започва от яденето. Всичките бели, които сега имаме, всичките раздори се дължат на яденето, те все са за хляба. Яденето е първото нещо. Защо сте нещастни? Защото ядете. Защо не ви върви? Всичко зависи от храненето на човека. Възпитателният метод за глада се основава на това, човек да знае как да се храни. Гладът е едно непреодолимо желание. Сега във вас се заражда въпросът защо трябва да съществува това желание. А защо вие да съществувате? Питате: „Защо съществува гладът?“. Отговорът е: за да съществувате вие. То е все същото. Гладът е една потреба, едно проявление. Щом си гладен, ти вече може да си уверен, че живееш. Щом си гладен, интересува те нещо. Първият интерес, който се събужда в живота, това е яденето. Другите работи след яденето се събуждат. Следователно първият, който се събужда, е гладът. Той казва: „Господарю, стани!“. Ти може да се разсърдиш на глада, понеже не те е събудил както трябва.

Гладът е нещо, което събужда човека да стане да работи в живота. Може да се зароди и друг въпрос: „Какво трябва да работи човекът?“. За да се отговори какво трябва да работи, ще ви кажа: представете си, че някой ви пита как трябва човек да се научи да ходи. Е, как трябва да се научи човек да ходи? Че той вече има път. Винаги, като стане, ходи напред. Кое ходене е по-лесно: на равно, надолу или нагоре? И защо човек се е научил да ходи? Пак гладът го е заставил. Той отначало не иска да се движи, но понеже е гладен, започва да ходи. Предметът, който човек желае, е далеч от него, той схваща, че му е потребен, прави едно усилие да дойде по-близо до него.

Някой пита друго: „Защо идваш при мене?“. Има някакъв интерес той. Вълкът защо се приближава при овцата и лисицата защо се приближава при кокошката? Крадецът защо се приближава при касата? Малкото дете защо се приближава при плодното дърво? Цигуларят защо се приближава при цигулката или пианистът – при пианото? Има една вътрешна потреба. Вас ви занимават

разни работи. Някои от вас науката още не ги занимава, не ги интересува, интересуват ги съвсем посторонни неща. Чистата наука още не ви интересува. Например кой от вас се интересува от онзи свят? Казвате: „Оставете го“. Като идея онзи свят съществува, но накъде е той? Или пък може да говорите за чистата наука, но в какво седи тя? Защо ви интересува геометрията? Един триъгълник какво приложение може да има в живота?

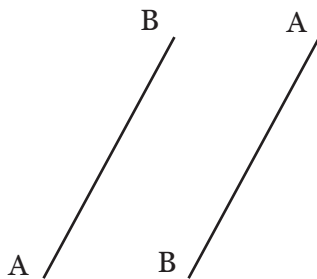
Представете си, че един учител разправя на малките десетгодишни деца как в еди-коя си градина, на един километър далеч, видял една хубава круша. Тия деца веднага започват да мислят за крушата, някои от тях планират как да отидат да видят градината. Като отидат да я видят, ще започнат да мислят как да дойдат по-близо до крушите, да ги опитат. Да опитваме плодовете, това е предметно учение. След като са ги опитали, ще дойдат други хора и ще кажат, че са направили едно престъпление. Те ще ги питат по какви съображения са влезли в градината, защо са яли и прочее, ще стане цял един процес. Работата е много проста: учителят им е разказвал за хубавата градина, за хубавите дървета, за онзи градинар, който е направил градината, и те са отишли да опитат плодовете. Като отиде някой в съвременните бакалници да си купува маслини, може да ги опита – ще вземе една маслина и ще я изяде. Ако след него дойдат сто души и всеки си вземе по една маслина, сто маслини колко правят? Ако всеки, който дойде при крушата, опита по един от хубавите ѝ плодове, какво ще стане? Маслините е позволено да се опитват, но като дойдем до крушите, ако са от големите, не се позволява да се опитват, щом са от дребните, както и да е. Онези, умните продавачи на плодове, нарязват един на малки парченца и тогава казват: „Опитайте!“.

Казвам: създайте си един начин за мисловна работа. Вие седите в училището и мислите какво положение ще вземете в обществото. Хубава е тази идея. Хиляди положения има. Да допуснем, че във вас има желание да станете певец, имате глас, можете да пеете. Всички сте кандидати за певци. Колко от вас ще бъдат талантливи певци и

колко ще бъдат гениални? В този клас колко от вас могат да станат талантиливи певци? За кого от вас един професор по пеене, като го чуе, може да каже: „От него ще излезе един добър певец“? Рядкост са талантиливите и гениалните певци, обикновените са колкото искаш. На певците по друг начин е устроено гърлото; и челото им е построено по друг начин. Те са белязани. Хубавата круша е белязана, обикновената круша, и тя е белязана. Хубавата ябълка е белязана. Всичко талантиливо е белязано. *Талантиливо* започва с *Т*, *обикновено* започва с *О*. Всички хора са белязани. Природата всинца ви е белязала.

Един ден, като проучвате вашия живот, като изучавате вашето родословие, ще погледнете и ще видите през хилядите векове къде сте минали, къде сте били, какви сте били, как сте работили. Вие някой път не можете да си обясните защо страдате или пък защо на някой човек му върви във всичко, а на друг не му върви.

Имате тук *AB* и *BA* (фиг. 1). На първия човек – по линията *AB*, не му върви, но на втория – по линията *BA*, му върви. Защо на човека по *BA* му върви? Тук *A* от горе надолу слиза – и да не иска, ще се търкаля. Върви му, понеже е наклонена плоскостта. А в първата линия (*AB*) *A* се качва от долу нагоре. Защо на човека по *AB* не му върви? Тук има голямо препятствие, изисква се усилие. На този човек не му върви, защото е долу. Единият човек е горе, другият е долу. На този, който е долу, не му върви; на този, който е горе, му върви.

Фиг. 1

Представете си онези семенца, които са по-близо до повърхността – на тях им върви. На онези зародиши, които са заровени по-дълбоко, не им върви. Някой път в живота ви има едно препятствие. Трябва да изучавате вътрешни-

те условия на живота. Науката съществува като един метод, като една подбудителна причина, за да ви улесни в живота.

Например вие искате да пеете, да свирите, но подбудителната причина във вас не е самото пеене. Подбудителната причина е друга – искате хората да кажат за вас: „Певец е той, гениален е“. Това ви интересува, а самото пеене не ви интересува. Или вие искате да бъдете учен човек – не че имате любов към знанието, но искате да говорят хората за вас. Не че е лошо да говорят хората за вас, но то е второстепенно. Ти имаш 75 милиарда човеци вътре в твоята кръв. Нека твоите хора да говорят добре за тебе, да казват за тебе, че си учен. Знаете какво нещо са 75 милиарда: на 75 места по хиляда милиона. Малко ли са тези хора, които да кажат: „Нашият господар е гениален човек“? И тъй, законът е вие сами да бъдете доволни от себе си. Когато вие сте недоволни от себе си, значи онези 75 милиарда, които разнасят храната, казват: „Не го бива“. Каквото и да говори за вас светът, те имат друго мнение. И какво става тогава? Вие се усещате неразположен, казвате: „Боли ме нещо“. Защо сте неразположен? Защото 75 милиарда души ваш народ не са доволни от вас. Казвам: ако вие бяхте научили процеса да бъдете доволни от себе си и преди всичко да пречистите вашата кръв, в този живот щяхте да имате всичко. Вие още не сте се заинтересували по кой начин да пречистите кръвта си. Вие се интересувате да бъдете музиканти, да бъдете красиви, да бъдете силни, но то са посторонни работи. Силата без чиста кръв не може да се прояви. Пеенето без чиста кръв не може да се прояви. Нищо в света без чиста кръв не може да се прояви. Чиста кръв трябва!

Помнете: първото нещо в живота е чистотата. Чистотата е един необходим елемент за постиженията, които човек иска да има. Това се отнася не само за физическото поле, този закон е същият и във физическия, и в духовния, и в умствения свят. Законът е същият: без чистота, като придобиваш нещо, го изгубваш. Ако ти разбираш чистотата, то е постижение в живота. Казваш „чистота“,

но тази чистота къде трябва да бъде? В кръвта. Затова Мойсей е дал закона, според който не се позволява да се яде месото с кръвта: като се заколи животното, трябва да изтече кръвта и тогава да се приготвя. Сега вие питате: „Как да станем чисти?“. Как чистите ориза? Изчиствате го зрънце по зрънце, да стане еднороден, без камъчета. Да допуснем, че някой път искате да направите пилаф. Тогава трябва да вземете от хубавия ориз, който съдържа само едри и здрави зрънца. Онези, които искат да направят хубав пилаф, избират ориз с едри, цели зрънца, половинките ги оставят. Първото положение е да изчистите ориза от камъчетата, второто положение е да го изчистите от изпочупените зрънца. След това ще го измиете във вода един път, втори път, докато водата започне да става чиста. Щом има нещо във вас, което ви безпокои, вие сте нечисти, нищо повече. Щом окоето те гложди, безпокои, значи е нечисто, някоя малка прашинка е влязла в него. Ще го търкаш, ще го миеш с вода и като махнеш прашинката, окоето ще стане чисто, няма да те гложди.

Това трябва да знаете: всяко безпокойство показва, че има нещо нечисто. Философ може да си, но безпокоиш ли се, ти си нечист. Майка или баща, или учител, или който и да е ако се безпокои, има нещо нечисто. Следователно трябва да се изчисти. Казваш: „Неспокоен съм“. Диагнозата е: нечист си. – „Недоволен съм от живота.“ Нечист си. – „Не ми се живее.“ Нечист си. – „Искам да умра.“ Нечист си. Ако искаш да живееш, трябва да бъдеш чист. Нечистотата в живота ти ще донесе смърт. Крайният предел на нечистотата е смъртта. И тогава аз ви казвам: прегрешението на Ева беше там, че като ѝ дадохме плода, не го изми. Тя изяде плода нечист и следователно стана нечиста. Нечистотата влезе вътре в човека. Вие имате едно желание – това е един плод. Желанията в света са, които създават нещастия на хората. Желанието е плод на забраненото дърво. Днес вие имате едно желание, то е плод от дървото на познанието на добро и зло. Същият адепт казва и на вас: „Ако ядете от плода на това дърво, като Бога ще станете“. Като хапнете, освен че няма да станете като

Бога, но и извън рая ще излезете и каквото имате в живота, ще го изгубите – знание, богатство, здраве, всичко ще изгубите. Да допуснем, че се скарваш с някого и в тебе се появява желание до го удариш по главата. Възможно е, за да се покажеш силен, така да го удариш, че или да го осакатиш, или да го убиеш. Какво ти предстои тогава? Твоето желание е било да покажеш, че имаш сила, но 15 години затвор ще има. А ако се докаже, че предумишлено си го убил, веднага ще те качат на въжето.

Казвам: най-първо трябва да се освободите от всички нечисти желания в живота си, защото падението на човека седи в желанията. Едно определение помнете: щом си недоволен, нечист си. Лечебното средство е да станеш чист. По колко начина човек може да се изчисти? На физическото поле тялото се чисти с вода и отвън, и отвътре. Следователно за вътрешното чистене трябва да избираш най-хубавата вода. Вие колко вода пиете на ден? Казваш: „Не пия много вода, пия половин или една чаша“. Мислите ли, че половин чаша вода може да очисти един човек? Мислите ли, че и с една чаша вода човек става вътрешно чист? Всички хора са вътрешно нечисти. Водата е един елемент, с който се разтварят нечистотиите, за да се изхвърлят навън. Вторият процес на чистене е дишането. Дишането е процес пак на чистене. Кръвта не може да се пречисти без въздух. Въздухът играе същата роля за кръвта, както водата за тялото. Кръвта с въздух се пречиства, това наричат окисляване. Окисляването е оня процес, при който нечистотиите, които са непотребни, чрез горението излизат навън и кръвта се очиства. Значи водата и въздухът пречистват. Третото, което чисти организма, е топлината. Ти не можеш да се топлиш, да се грееш, ако не се чистиш. Топлината е чистене. Четвъртото, което чисти, е светлината.

Водата, въздухът, топлината и светлината са ония елементи, които чистят. Аз показвам пътя, по който може да се чистите. Чистотата е от великите процеси на живота. Щастливият живот изисква абсолютна чистота. Трябва да знаеш свойствата на водата, свойствата на въздуха, свой-

ствата на топлината и свойствата на светлината като процеси на чистене, понеже от това зависи проявата ти. Твоят талант, твоят гений, твоят успех в живота зависят от тия работи. Това са четири неща, необходими на физическия свят. Те са необходими на Земята, за да разбирате качествата на водата, качествата на въздуха, качествата на топлината и качествата на светлината. Като влезете в онзи свят на талантливите, на гениите, тогава на вас ви трябва чистота.

Надеждата е процес, път, по който човек може да се чисти. Вярата е път, по който човек може да се чисти. И любовта е път, по който човек може да се чисти. Това е придобиване на чистота, нищо повече! Надеждата е път за чистене на сърцето, вярата е път за чистене на ума, а любовта е път за чистене на душата. В една окултна школа колко неща трябва да знаете? В надеждата трябва да чистите сърцето, във вярата трябва да чистите ума, в любовта трябва да чистите душата. Ако всяка сутрин не пречистваш сърцето, не пречистваш ума и не пречистваш душата, какво ще очакваш? Значи, трябва да чистите сърцето си. Но ще започнете от водата – водата, въздуха, топлината, светлината. Когато човек има една неестествена топлина на тялото, той не е здрав. Всяка болест се дължи на нечистотата в организма. Тази нечистота трябва да излезе навън. Та ще намерите способните ученици, които знаят да се чистят. Голямо знание се изисква, то е голямо изкуство, да знае човек как да се чисти.

Има едно изречение, в което се казва: „Той сменя звезди от небето“. Кое е по-хубаво, да снемаш звездите от небето или да ги качваш? Вие всички знаете да снемате звезди, няма някой, който да не знае. И децата знаят да снемат звезди. Какво разбирате под *звезди*? В Холивуд сега има звезди. Звезда е това, което привлича вниманието. *Звезди* се наричат великите хора в света. Например Бетовен е една музикална звезда, Моцарт е една музикална звезда, Бах е една музикална звезда, Шуман е една музикална звезда. Които изучават пророчествата, казват, че звездите от небето щели да се снемат. Онези, големите

звезди на небето, никой не може да ги снее. Как ще снемеш Слънцето? То е милиони пъти по-голямо от Земята – къде ще го сложиш? Няма място. Пък има звезди, по-големи и от Слънцето. Има горещи звезди, които светят в пространството, онези малки телца, които се движат. Тук, на Земята, има обикновени човешки звезди, които могат да се снемат. В дадения случай те означават великите хора в света. Това са звездите, които щели да паднат. Тези звезди трябва да снемем, да приближим до себе си, да четем техните книги. Като четеш една звезда, ти се учиш от нея. Аз ви привеждам тия примери, защото има един естествен път на човешката мисъл, има едно естествено течение на човешките чувства. Има течение във физическия живот, течение в духовния живот и течение в умствения живот. Щом влезеш в едно течение, трябва да вървиш с него или то ще те изхвърли и ти ще останеш надалеч. Ако не вървиш с физическото течение, ще останеш назад. И в света на духовното течение трябва да вървиш заедно с него, паралелно трябва да вървиш. Сега вие трябва да вземете естественото течение.

Ще ви дам една задача. Всеки от вас ще купи по сто грама хубав ориз, ще го изчисти от камъчетата, ще преброи зрънцата, после ще го измие и ще отбележи колко пъти го е мил. Ще преброите и камъчетата, които сте изчистили. След това ще сварите ориза и ще го изядете. Няма бързо да го ядете, но с всичкото разположение, като при една задача. Ще го изчистите и от счупените зрънца. Ще намерите най-хубавия ориз. Най-хубавият ориз, който е за пилаф, как се нарича? Ризон. Аз ви давам тази задача, понеже е лесна. Да ви дам задача да посее ориз, ще е трудна работа. Той много мъчно се култивира. Където се култивира ориз, там има малария, болести има, понеже е влажно. Оризът много обича водата. След като изядете ориза, попитайте го: „Какво те накара да растеш във вода, а не на сухо?“, да видите какъв отговор ще ви даде защо е избрал водата. След като се сприятелите, тогава ще го попитате, преди това няма да го питате. Той не е разположен да отговаря. Трябва да го разположите, за

да ви каже кои са подбудителните причини, иначе ще ви каже, че това не е ваша работа.

Втори път пак ще говорим за ориза. Сега въпрос да не става, че ще ядете ориз, никой никому няма да разправя. Не казвайте каква задача ви е дадена. За задачата имате право да говорите, след като сте я свършили: купили, изчистили, сварили, изяли. Като минат няколко дни, тогава можете да говорите. Сега всички ще мълчите. Изпейте една песен на ориза. Изпейте „Аз в живота ще благувам“. Пейте я особено като ядете ориз. (*Изпява се песента.*)

През седмицата размишлявайте върху великата работа, която водата, въздухът, светлината и топлината вършат на физическия свят. Работата, която водата извършва, която въздухът извършва, която топлината извършва и която светлината извършва – това да ви бъде като предмет на размишление.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

9. лекция, 26 ноември 1937 г., София, Изгрев

НАЧИНИ НА МИСЛЕНЕ

Отче наш

Каква беше основната мисъл в миналата лекция? Какво съставляват водата, въздухът, топлината и светлината? Какъв процес е чистотата, какво представлява? Какво разбирате под думите, че един предмет е чист? Какво разбирате под *чиста вода* или под *чисто злато*? (– *Да нямат никакъв примес.*) Значи, за да са чисти, еднородни трябва да бъдат. Тогава, ако чистотата произтича от водата, от въздуха, от топлината, от светлината, резултат ли е тя, можем ли да употребим чистотата като качество и да кажем чист човек, чисто желязо, чисто злато? Чистото злато не се окислява, а чистото желязо се окислява. Златото помъчно става нечисто, а желязото много лесно се окислява. На какво се дължи окислението на желязото?

Направете едно уподобление – на какво е символ желязото? Желязото скарва хората. Желязото е силно и където влезе, скарва хората. Караниците, гнева на хората можем да уподобим на желязото. Кой хора обичат да се карат, силните или слабите? Щом обичате да се карате, вие нямате търпение, доста желязо имате в кръвта си. Тогава много сте работливи, но където има голяма работа, има и голяма караница. Какво разбирате вие под думата *караница*? *Кара* значи черно. Защо човек се кара? Хората се карат, защото са в тъмнина. Караницата е блъскане – блъска се човекът в тъмнотата. Щом ходиш в тъмно място, все някъде ще се блъснеш – ще се скараш с някого. Защо се карат хората? Аз веднъж гледах какво правят две деца, около двегодишни, но едното малко по-голямо от другото. Двете седяха в каручки и всяко държеше по една ябълка. Седят си те в каручките, но в един момент едното си протегна ръката и взе ябълката на другото. Другото също си протегна ръката, хвана първото за косата, започна да го

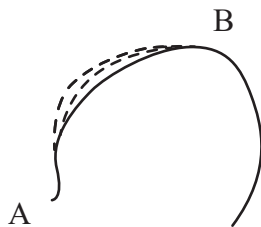
дърпа, да го раздрусва и то започна да плаче. Тогава детето си взе ябълката. Онова, което беше дърпано за косата, плака дълго време, но по едно време пак си протегна ръката, хвана другото дете за косата, тогава и то започна да плаче и първото дете пак му взе ябълката. Питам: каква беше философията на тия деца? Подбудителната причина коя беше?

Например аз имам една машинка, която, ако пренеса тук, ще ви покаже дали ще се скарате, или няма да се скарате. Ако ще се скарате, тя ще започне да звънти, пък ако ще бъдете мирни, няма да звънти. Даже може няколко часа, няколко дена по-рано да предскаже дали ще се скарате. Разбира се, тази машинка е направена да предсказва и други работи, но може да предскаже, че хората ще се разгневят, ще се скарат. Понякога в човека се насъбира излишна енергия. Така и на хобота на мухите се насъбира повече електричество, когато времето ще се развали и има промяна в атмосферата. Това електричество ги безпокои и тогава те започват да кацат по хората и да ги хапят. Вие казвате: „Много са хапливи“, а пък мухите казват: „Ще се развали времето, ще се развали времето, ще се развали времето“. Като кацнат върху тебе и ти приложат насъбраното на хобота си електричество, ти подскочиш малко. Една ти приложи малко електричество, друга ти приложи малко електричество – тия мухи зло не правят, те имат повече енергия и трябва да я освободят. Когато мухите започнат да хапят, трябва да знаеш, че времето ще се развали. Когато времето се оправи, вече не хапят.

Да допуснем, че някой ти казва: „Колко си прост!“. Всъщност какво става? От устата на този човек излиза малко въздух, разклаща околния, той идва до ухото ти, после стига до тъпанчето, минава в мозъка ти и ти възприемаш някакво понятие, някаква идея, че си много прост, и веднага ти става много мъчно. Питам: защо ви става мъчно, като ви кажат, че сте много прости? Аз вземам сега една дума, която произвежда малък ефект. Думите *много прост човек* означават човек, който не е учен, невежа е, няма обхода. Някой път под *прост* разбираме човек, който няма хитрина. Ето по какво се отличава простият човек:

каквото види, той го счита за реално; нещата, такива, каквито се виждат, за него са реални. Един французин посетил Париж и решил да разгледа църквата Нотър-Дам. Вместо в църквата, по погрешка отишъл в един театър и на гишето поискал да го пуснат да разгледа. Дават му билет, влиза, вижда, че всички са насядали, сяда и той. Започва да се чуди това ли е Нотър-Дам. Това е театър, в който се дава едно представление: става някаква кражба, има съдия, който съди престъпника, а последният лъже, че не е извършил кражбата, не казва истината. Този французин вижда, че всички хора в залата наблюдават как става кражбата, но никой не казва нито дума. Тогава той става от мястото си, отива на сцената, хваща крадеца и му казва: „Защо не казваш истината пред тия хора? Аз те видях! Как не те е срам?“. Може да се каже, че този човек е прост. Той не разбира, че никакво престъпление не е извършено, че това е само едно представление, едно забавление. Когато и на вас в живота някой ви каже: „Колко си прост!“, то е едно представление, а вие се докачате.

В Природата има един закон, който определя стойността на думите: според трептенията си думата прави известно вътрешно впечатление. Думите имат своя стойност, свое качество, по което се познават. Добри думи са тия, които имат нещо ценно в себе си, които не носят двойствен смисъл. Както и да ти кажат такава дума, няма да се обидиш, понеже тя съдържа нещо ценно. Например майката казва на детето си „моето пиленце“. Правом ли е – пиленце ли е детето? Има ли това пиленце кокоша глава, кокоши крилца, крачка? Или пък му казва „моето гълъбче“. Има ли детето глава на гълъбче? Обаче то ни най-малко не се обижда, като му каже майка му „моето пиленце“, „моето гълъбче“. Защо няма да се обидиш, като ти кажат в даден случай „моето пиленце“? Защо няма никакъв повод за обида?

Фиг. 1

Има няколко вида докачливи хора, главата на които върви така, както е показано на рисунката (фиг. 1) – *A* е предната част, *B* е темето, а тук, на задната част, се намира докачението. Главата на този човек е като един връх, тук се е набрала много енергия, той по естество е докачлив. Нали гръмотевиците най-често падат по високите места? Има и изключения, но най-често падат по високите, по шилестите места – там се събира много електричество. За да се моделира предната част на главата, трябва да се започне да се мисли. Този докачлив човек има такава глава, защото не мисли. Енергията няма къде да иде и постоянно слиза надолу. Ако е господар, той постоянно се разкрясква, кара се. Криво-право, каквото каже, иска да стане. Разправяше ми един капелмайстор за един военен, който имал такава глава. Отишъл капелмайсторът веднъж при него да иска пари за ноти. Този полковник казал: „Кажете на фелдфебела да напише ноти. Пари няма да се дават, за да се купуват ноти, фелдфебелът да напише“. Но фелдфебелът няма понятие от това, което ще свири капелмайсторът.

Вие мислите, че да се възпита човек, е много лесна работа. Не, много мъчна е тази работа, не е фелдфебелска. Да се възпита човек, то е един от най-трудните въпроси. Мъчна работа е да имаш съзнанието да пазиш ума си, като ти говорят хората. Някой път, когато времето се промени, духне вятър, току изведнъж вие се свиете, вдигнете си яката, нахохорите се, казвате: „Духа вятър, ще се простудя“. Представете си: месец юни е, навън е 30 градуса топлина, но е духнал малко вятър и вие си обличате палто, за да не се простудите. Много мъчно може да стане простуда през юни, когато денят е ясен. Вие си създавате идея, че и тогава може да се простудите. Статистически каква е вероятността за простуда през месец юни? Човек през юни не може да се простуди, освен ако организъмът му не е в здравословно състояние, ако има насъбрана много нечиста кръв – тогава веднага може да се простуди. Но вероятността за простуда през юни е много по-малка. Човек има една външна идея, че може да се простуди. Какво се

разбира под думата *простуда*? Всякога, когато става свиване на капилярните съдове, се явява простуда. При свиването на капилярните съдове циркулирането на кръвта не е правилно, на някои места се събира повече кръв, на други – по-малко, и така храненето на тялото не става правилно. Поради това човек започва да чувства едно вътрешно неразположение. За да премахнат простудата, хората вземат малко вода, малко масло, малко спирт и черен пипер, размесват ги и намазват хубаво цялото тяло. Погледнеш, този човек се е изпотил – така нормалното състояние на капилярните съдове се възстановява.

Какво значи *свиване*? Изгубване на нещо от обема. Значи, човешкото тяло има известен нормален обем. Когато този обем се намалява, иде простудата, когато се увеличава, иде онова здравословното състояние в човека. Ние сега пренасяме това към човешките възгледи. Когато човек има тесни възгледи в живота, често се простудява. С тесни възгледи човек се простудява умствено, а когато е с широки възгледи, неговото положение се подобрява. Всички хора с тесни възгледи страдат от простуда, от хрема, от треска, защото някой път и треска се явява от простудата. Сега не говорим за маларичната треска, но за обикновената, простудната треска. От какво произтича думата *треска*? От *разтърси*. Защото треската ще те разтърси и ти ще трепериш – устните ти ще треперят, ставите ти ще треперят, цялото ти тяло ще трепери. И самата природа като че е разумна: в това тресене между частиците става триене, ти трепериш, трепериш и така постоянно се образува топлина. Половин час като те тресе, от триенето ще се образува топлина, няма да мине много време – най-много един час, и ти ще се изпотиш хубаво. Тази треска прави да ти тракат зъбите, а след това те хвърля в огън. Има треска, която не тресе така. Тази, която така те разтърсва, се отличава с това, че след като премине, ти усещаш голямо желание за ядене. Докато те тресе, в това триене доста работа се извършва и затова е нужен материал. Като престане трескавото състояние, ти се наяждаш хубаво. Понеже храносмилането не става правилно, на

другия ден пак ще дойде треската, пак ще те разтърси хубаво. Това са посторонни работи, човек не може да разбере произхода на едно състояние, което става в него.

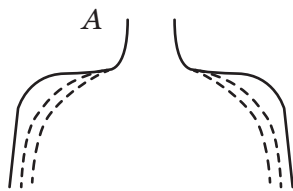
Дойде някой и ти каже, че си прост човек. Тогава погледни се в огледалото, виж дали си прост – ако челото ти има два сантиметра височина, ти си прост човек действително. Но щом челото ти е три сантиметра, ти излизаш от областта на простите хора; щом е четири сантиметра, още повече излизаш; щом е пет, шест, седем, осем сантиметра, вече отиваш към учените хора. Тъй е, простите хора имат два сантиметра чело, те се карат за лични работи, не му мислят много. Такъв човек ще се скара на някое дете заради една ябълка. Ще хване детето за главата, ще го разтърси, ще му каже: „Защо ми взе ябълката?“. Седят двама души – единият учен, другият прост. Ученият казва на простия: „Много прост човек си“. Онзи, простият, е силен, казва на учения: „Много се лъжеш“. Хваща го за краката, вдига го нагоре и му казва: „Сега аз ли съм прост, или ти си прост?“. Държи го за краката и пита: „Ти ли си учен?“. Остава го и казва: „Да не казваш повече, че аз съм прост“. Щом свършваш една работа, ти не си от простите хора. Всичките хора, които не работят, са много прости. Моето определение е това: всички мързеливи хора са много прости хора, всички немарливи хора са много прости хора.

Както е построена главата на човека, това е нещо органическо. Трябва да има органическо развитие. Всякога човек трябва да внася нови идеи в главата си, никога да не държи еднообразни идеи. Всяка идея допринася нещо. Когато започне да мисли, човек допринася нещо на своето развитие. Някой път вътре в главата може да стане развитие с една десета от милиметъра, но това не може да се забележи. Ако ти, да кажем, в една година си могъл да удължиш носа си с една десета от милиметъра, доста култура си внесъл. С една двайсета от милиметъра да си го удължил, пак е хубаво. Но ако за една година и с една двайсета от милиметъра не си удължил носа си, никаква култура не си внесъл. Всякога трябва да става една орга-

ническа промяна, макар да е и много малка. Някой път може да е голяма, някой път може да е малка, но промяна да става.

Вие никога не може да намерите математик с къси пръсти. Този, с късите пръсти, може да смята, но той математик не може да бъде. И ако ти не можеш да удължиш своите пръсти, с математика не можеш да се занимаваш. Всички ония, които имат дълги пръсти, математици могат да бъдат. Разбира се, има и изключения. На какво се дължат дългите пръсти, как ще го обясните? Защо маймуните имат доста дълги пръсти? Те са все математици. Маймуната, като гледа плода, простира ръката си, влага мисъл. Тук погледне някой плод, простре ръка, там погледне, простре ръка – влага своята мисъл. Мисълта е направила пръстите ѝ дълги. Всякога, когато човек мисли, става промяна в лицето му. Накъдето е насочена мисълта, към който орган е насочена, този орган всякога претърпява известна промяна. Ако например насочиш мисълта си към това, да се обличаш хубаво, да носиш хубави дрехи, шапки, обувки, да имаш хубаво уредена къща, веднага ще стане промяна в лицето ти – в носа ти. Ако си музикант и насочваш вниманието си върху музиката, върху слушането ѝ, винаги ще стане промяна в ухото ти. Ако си естествовик, например геолог, и обичаш да наблюдаваш природни обекти, веднага долната част на челото ти ще се развие. Ако пък си философ и разсъждаваш отвлечено – от причина към следствие, веднага ще стане друга промяна в челото ти. Ако в живота много се приспособяваш, тогава изменението също ще вземе известна посока.

Да кажем, че А показва врата на човешкото тяло, а тия линии отстрани са раменете (фиг. 2). За да бъде правилно тялото, в каква посока трябва да бъде линията на раменете? За да бъде правилно лицето, какъв образ трябва да има? Какви са мерките за правилното лице или за правилна-

Фиг. 2

та стойка на човека? Гръбначният стълб има формата на латинската буква S, такава е и линията на гърба. Някои хора, като искат да вървят изправени, се изпъчват в горната част на тялото, вследствие на което коремът им излиза напред и се образува буквата „a“ (фиг. 3).

Фиг. 3

В природата всяко наше действие се хроникира. Няма постъпка, няма мисъл, няма чувство, които да не са описани, да не са хроникирани. Всичките неща, които стават в ред поколения, се хроникират. В човека тия процеси, за които ви говоря, стават наследствено. Хиляди поколения, като са работили в едно направление, са образували някои линии и форми в човека. Вземете например вълка: хиляди поколения, които са работили в едно направление, са образували вълчата глава. Другояче е устроена главата на овцете. Хиляди поколения, които са работили, са образували и овчата глава. При орлите, след като хиляди поколения са работили, клюнът е станал извит песимистично, но същевременно е задебелял. У гълъбите, хиляди поколения като са работили, клюнът ни най-малко не е извит като при орлите, но е станал прав. Откъде е дошло това, орелът да има един клюн малко извит? Причината е, като удря, да може да къса. Освен това и краката му са взели форма, съобразна с неговата челюст, същото е и с ноктите на краката.

В сегашните времена имате да поправяте някоя погрешка, която ред поколения са правили. Следователно всеки човек трябва да коригира ред процеси. Вие сега запитвате защо сте създадени по този начин. Защо кокошката е създадена по кокоши образ? За да поправи погрешките на кокошките. Защо овцете станаха овце? За да поправят погрешките на овцете. Какви погрешки трябва да поправи овцата? И тя прави доста погрешки. Например вълкът ще влезе в заградената кошара, но и овцата ще влезе в нивата, ще пасе. На вълка не му е позволено да влиза в кошарата и на овцата не ѝ е позволено да влиза в нивата. Но и тя като вълка влиза, и тя прави като вълка погрешка. Само че по-малки са погрешките на овцете. На

вълка погрешката е по-голяма в количествено отношение. Вълкът ще разруши организма на овцата, а той мъчно се поправя. Овцата не прави голяма пакост – ще иде, ще откъсне отгоре тревата, но тревата пак ще изникне. Овцете като газят и късат тревите, те по-хубаво растат. Кога се е явил вълкът? Той се е явил в едно време, когато тревопасните животни са се размножили много. Светът е бил застрашен от многото размножаване, та месоядните животни се явяват, за да държат равновесие. Казват: „Не трябва да се размножавате много, съвсем ще развалите света“ и започват да вземат за себе си повечето тревопасни, държат една норма. Защо са се явили месоядните животни? Поради чрезмерното размножение на тревопасните. Има и други причини, но тази е една от причините. Значи, когато тревопасните поправят своята погрешка, вълците, и те ще поправят своята погрешка – няма да има нужда от вълци.

Сега вие не можете да видите вътрешната връзка. Всичките форми, които съществуват в природата, това са линии, по които тя се проявява. Всяка една линия в природата показва една разумна проява, само че тази линия може да означава каквото и да е в природата. Каквито и да са линиите, прави и криви, те са свързани. Защото всяко нещо в природата си има своя причина. Например вие често виждате лятно време как лястовичките хвъркат – ту нагоре, ту надолу. Казвате: „Щастливи са“, мислите, че като обикалят насам-натам, така се упражняват. Но ако изучавате всичкото това движение, ще разберете, че лястовичката цял ден хвърка из въздуха, понеже търси мушици. Гледа къде са мушиците и ако са нагоре, и тя хвърка нагоре, ако са надолу, и тя слиза надолу, обръща се наляво, надясно, търси – така за целия ден тя е излязла 20 мушици. Ти казваш: „Много разполага, цял ден хвърка“. Хвърка от немай-къде, търси си храната.

Задавате въпроса: „Защо Господ е направил света така?“. А вие как бихте създали един свят? Или ако сте недоволни от себе си, можете ли да кажете какви искате да бъдете? Оглеждаш се, казваш: „Не ми се харесва това,

което виждам“. Какъв план ще дадеш, как трябва да бъдеш създаден? Какво трябва да бъде лицето ти, можеш ли да го нарисуваш? А колко пъти в годината ти употребяваш думата *прост*, колко пъти употребяваш думата *невежа* или думата *нехранимайко*? Нехранимайко означава *не храни майка си*. Според вас коя е най-обидната дума? С лоши думи езикът на източните народи е богат. Те имат такъв порнографски речник, какъвто западните народи нямат. Англичаните например имат по-малко такива лоши думи. Колкото човек е по-прост, толкова речникът му е по-богат с порнографски думи, колкото е по-възпитан, толкова тия думи намаляват в речника му.

Например някой ти казва: „Какъв дявол си ти!“. Какво означава *дявол*? Ако този човек ти каже същото изречение, но с превода на думата *дявол*: „Какъв дух си ти!“, тогава ще те засегне ли? Под *дявол* хората разбират лукав. Дяволитият човек знае всяко нещо как да направи. Думата *дявол*, която идва от гръцки език, първоначално е имала друго значение. Тя произлиза от думата *дева* и означава чист. Така че първоначално под *дявол* се е разбирало дева, чист, но сега тази дума е оцапана с нечистотия. Дяволът е излязъл от чисто място и първоначално чист е бил, но като е тръгнал по пътя, окалял се е също като водата, станар е нечист. Като върви, водата не остава толкова чиста – думата *дявол* показва това състояние. Дяволът се е отдалечил от първия източник, под това ние разбираме един процес на движение. Или вземете думата *базиргянин* (*търгащ – бел. ред.*). И тази дума е претърпяла изменение. Първоначално е означавала занаятчия, човек, който продава платове, изкарва прехраната си с труд – нищо лошо няма в това. Сега под *базиргянин* се разбира човек, който продава каквото намери. Тогава, ако употребявате много думи не намясто, не сте ли и вие базиргяни? Все същият закон е.

Ти никога не трябва да допускаш всичките мисли в ума ти да са разхвърляни, да нямат връзка помежду си. Всички ония мисли, които не спомагат за твоето правилно развитие, дръж настрана. Вие искате да се саморазвивате, но трябва един нов начин на развитие. Човешкият орга-

низъм се нуждае от всичките елементи, които съществуват в природата. Вие например не сте проучвали какво допринася елементът злато вътре в човека или елементът сребро какво допринася. А ако има големи количества водород или кислород, или азот, какво допринасят те? Строежът на човека не е така прост, и ред други елементи има. Казвам: съвременната наука още не е определила какво количество желязо има в човешката кръв. Когато се намалява желязото, хората стават анемични, малокръвни, следователно, за да се подобри малокръвието, трябва да се внесе малко органическо желязо. За да се внесе в човека мисъл, за да може той да мисли повече, трябва да се внесе повече фосфор в мозъка. От липсата на фосфор в мозъка човек не може да мисли. Казвам: човек трябва да знае да мисли, има начин за това. За какво да мисли най-първо? Най-първо да мисли за живота, за неговата първа форма. Имаш право 10–15 минути да мислиш за живота, и не за болния живот, но за онзи красивия, хубавия живот. После помисли за светлината, при която този красив животът се е развил, помисли за топлината, при която този красив живот се е развил; помисли за почвата, за цветята, за тревите, за дърветата. Мислете какъв е бил човешкият живот първоначално, мислете в миналото какъв е бил или в бъдеще какъв трябва да бъде. Това, за което човек мисли, става. Мислете за един идеален свят. Мислете за един свят, където няма никакви погрешки, където хората живеят братски. Това за в бъдеще ще стане, но и сега има хора на Земята, които така живеят. Между най-лошите хора на Земята живеят хора, които имат идеен живот, и те живеят много добре. Има идейни хора навсякъде.

В град Добрич през зимата, при 15 градуса студ, един салепчия върви по улиците и продава салеп*. Минава един търговец и кесията му, в която има 8–10 хиляди лева, пада на земята. Намира я салепчията, пъха я в джоба си и

* салеп (ар.-тур.) Гъсто лепкаво питие, приготвено от подземните грудки на цветето салеп. Много популярна напитка, донесена от Изтока по време на османското владичество, която е със загряващи и лечебни свойства.

продължава да вика: „Салеп, салеп!“. Тича този търговец след малко, пита го: „Не намери ли една кесия?“. Човекът изважда кесията и му я дава, като продължава да вика: „Салеп!“. Ако на неговото място са сегашните учени, веднага ще отворят кесията с 8–10 хиляди лева, ще оставят салепчилъка. Този човек прибира кесията и не се интересува от нея, не я отваря, той се интересува от салеп. Ще кажете: „Много е прост“. Не се знае кой е прост – този, който продава салеп, или онзи, който ще се откаже. Вие продавате салеп, казвате: „Дотегна ми този салепчилък!“. Има нещо хубаво в него, той е едно условие да се запознавате с хората. Като налееш в една чаша топъл салеп и едно малко кравайче като поднесеш, поусмихнеш се, кажеш: „Заповядайте!“. Така ти възпитаваш хората. Или пък ако си бозаджия, носиш боза, продаваш я – и това е начин за запознаване. Има нещо, с което човек трябва да се запознае.

Главната мисъл е: създайте си нови начини на мислене в света. Тъй както е сега животът, ти мислиш: „Простудил съм се, дрехите ми са тънки, обувките ми са съдрани. Лош е животът“. Вие гледате само на тази страна на живота. После мислиш, че къщата трябва да се поправи, пътищата трябва да се поправят. Всички тия неща е хубаво да се поправят, но като станем сутрин, ще гледаме да поправим тази къща (*Учителя сочи тялото*) – тя трябва да се поправи. Очите трябва да се поправят, лицето трябва да се поправи. Има хиляди начини за поправяне. Като остарееш, вече не може да се поправи къщата, трябва да се направи нова.

Вие имахте една задача, колко души я направихте? Колко излязоха оризовите зърна? (– *Излязоха 3600–3601.*) Какво заключение можем да извадим? Когато зърната са повече на брой, това какво показва? Че тия зърна са расли при по-малко вода. Където зърната са по-малко, те са по-едри, понеже водата там е била изобилна. Затова, ако количествено зърната са повече, условията не са били благоприятни, а ако са едри, външните условия са били по-добри. Ако има повече вода, оризът става по-едър, това е заключението. И ако плодовете на една круша или на

една ябълка са по-едри, тя е родила малко; ако е родила много плодове, те остават по-дребни. При по-малкото плодове има условия те да растат, да станат по-големи. Някои хора са по-дребни, а някои са по-едри. Можем да кажем за по-дребните (и вие не трябва да се обидите), че крушата много е родила. Та след като направите задачата, напишете на един лист резултатите, да видим каква е разликата в зърната. Ако някъде съвпадна, да се види. Изискват се много хубави везни, аптекарски везни, точно да премерите. Ако везните са аптекарски, ще имате съвпадение или разликата ще бъде съвсем малка.

Аз ще ви дам сега един метод на самовъзпитание. Като станеш сутрин, хвани с дясната ръка левия палец и му кажи: „Слушай, ще се учиш добре да служиш на Господа! Разбираш ли? Ще се научиш хубаво да вършиш волята Божия“. Ти ще говориш на палеца като на човек: „Слушай, трябва да разбереш, тази работа няма да стане както мислиш“. После ще хванеш първия пръст на лявата ръка и ще му кажеш: „Слушай, ти трябва малко по-благороден да бъдеш. Както досега си вървял, няма благородство. Ти трябва да бъдеш благороден, да помагаш за извършването на волята Божия. Благородство трябва да имаш“. Ще хванеш средния пръст и ще му кажеш: „Справедлив трябва да бъдеш, да отсъждаш работите много добре. Голяма справедливост трябва да имаш“. Ще хванеш третия пръст и ще кажеш: „Ти трябва да обичаш хубавото и красивото. Музика, изкуство – за това трябва да се погрижиш“. На малкия пръст ще кажеш: „Сметките си хубаво да държиш, защото ти си базиргянин“. Като дадеш това разпореждане, после, като дойдеш донякъде и искаш да направиш нещо, тия пръсти си казват: „Чакайте, какво ни каза господарят днес?“. Палецът казва: „На мене ми каза да изпълня волята Божия“. Първият пръст казва: „От мене искаше благородство. Днес ми каза, че благороден трябва да бъда“. Средният казва: „Справедливо трябва да постъпвам“. Третият пръст ще те води на концерт, музика да слушаш, на някое представление ще те подбуди да идеш. Малкият пръст ще иска да държи сметките хубаво,

този базиргянин най-точно си държи сметката. Той казва: „Господарят каза, че не трябва да се харчи повече“. На него именно ще кажеш: „Няма да харчиш повече!“. И в изобилие да имаш, пак няма да харчиш повече. От малкия пръст зависи яденето и пиенето. Ядеш повече, разполагаш повече – това все от малкия пръст зависи. Говориш повече, казваш някоя дума не намясто – малкият пръст е причината. Ще му кажеш: „Слушай, всичко ще теглиш, точен ще бъдеш! Ще теглиш точно, хубаво ще продаваш, да не би да се скараме с нашите съседи“. Малкият пръст скарва, като не претегля вярно всичките работи. Той е секретарят на боговете. Нали има една приказка защо най-малкият пръст е останал най-къс, знаете ли я?

Това е една идея за самовъзпитание. Човек трябва да започне с лявата ръка. Хващайте левия си палец, като ставате всяка сутрин, така все ще принесете нещо. Погледнете палеца си, погладете го, даже и нищо да не му казвате. Някои хора прекръстосват ръцете си, но то е нещо колективно, отпосле е дошло. Поразгледайте пръстите си, позаинтересувайте се да видите ще стане ли една промяна в ръката ви, макар и микроскопическа, или не. Разбира се, като станете сутрин, ще се занимаете с пръстите си пет минути, не часове. По пет минути всеки ден, това за една година прави 1825 минути, или около 30 часа.

Най-първо гледайте да се избавите от еднообразието. В живота има еднообразие, което е в ума ви, и това е неприятно. Не оставяйте една и съща мисъл дълго време да ви занимава, непременно трябва да има разнообразие. Много неща трябва да ви занимават едновременно. Щом се безпокоите, това не е мисъл. Мисълта наблюдава нещата. Човешкият ум наблюдава, проучва нещата. Чувствата се безпокоят. Ако чувствата на човек са приятни, те са удоволствия, ако са неприятни, човек страда – това не зависи от ума, зависи от чувствата. Умът проучва нещата. Всички неща трябва да се проучват. Например вие наблюдавате часовник. Този часовник има един токмак*, който се дви-

* токмак разг. 1. Чукало за хаванче, за тъпан и др. 2. Всяко тежко

жи нагоре-надолу, има махало, което отива наляво-надясно, пък има и стрелки, които правят кръгове. В часовника има три процеса. При единия процес движението е нагоре-надолу, при процеса на махалото движението е наляво-надясно, при третия процес движението е в кръг. И във вашия живот стават три процеса едновременно. Процесът в кръг доказва правилността на нещата. Кръг трябва да правите, той ще покаже как да използвате времето. Като започнахме лекцията, пет часа минаваше. Колко след пет беше, вие не наблюдавахте, но на нас ще ни представят една сметка. Вие мислите, че като седим един час, доста енергия сме употребили.

Щом излезете от салона, какво ще отнесете в себе си? Какво ще можете да приложите? Кажете ми: какво искате от живота, кой какво иска? Кое считате за най-ценно в живота? Да допуснем, че най-първо искате да бъдете здрави. Здравето почива на онзи основен закон: равновесие между ума, сърцето и волята. Това е здраве! Когато съществува пълно единство, когато съществува пълно разбиране между ума, сърцето и волята на човека, той е здрав. Това е основата на здравето, функциите тогава стават правилно. Или вие искате да бъдете богати. На какво се дължи богатството? Не можеш да бъдеш богат човек, ако не си умен. Защото богатството се дължи на онова разбиране, да оценявате благата, които природата ви е дала. Ако не оценявате тези блага, вие не можете да бъдете богати. Богатият човек може да има много ниви или много овце, коне, говеда, много стока, може да има и много пари, пък може да има и много знания. Богатството е разнообразно. Вие може да искате да бъдете и много умни. На какво се дължи умността на човека? Вие трябва да цените живота. Може да искате да бъдете справедливи. Какво нещо е справедливостта? Вие трябва да имате една мярка. Тъй както сте сега, хиляди години ще ви трябват, за да приложите справедливостта. Може и да учите, но не можете да намерите една мярка. Справедливи можете да

бъдете само тогава, когато цените онова, което Бог ви е дал. Справедливи можете да бъдете само тогава, когато на всеки един човек отдавате това, което Бог му е дал, когато съдействате да му се даде това, което му е определено от Бога, от Природата. То е справедливост – това, което ви се пада, да го вземете и това, което се пада на другите, да помогнете да им се даде. Да помогнете да се даде благото, което Бог е определил за всекиго едного, то е справедливост. На всеки човек трябва да се даде онова благо, което е определено от Бога. Никога да не вземаш чуждото благо и никой да не взема твоето благо – то е справедливост. Вие трябва да дойдете до тия разсъждения.

Кое е контраст на живота, кое е противоположно на живота? Смъртта. Животът и смъртта са две противоположности. Кое е противоположно на истината? Лъжата. Кое е противоположно на светлината? Тъмнината. Кое е противоположно на топлината? Студът. Та ще имате ред разсъждения. Ако, да кажем, във вас сърцето е студено, ако имате малко топлина, ще търсите причините – дали са външни, атмосферни, във външните условия, или са вътрешни. Когато хората направят една погрешка, търсят тъмни места. Когато направят едно добро дело, търсят светли места. Ако някой те запита защо не си учен човек, какво ще отговориш? Не си учен, защото не си учил. – „Защо си жаден?“ – „Защото не съм пил вода.“ – „Защо си гладен?“ – „Защото не съм ял.“ Идеята е ясна. Но вие ще кажете: „Условията са причината“. Ти си гладен, защото не си ял хляб. Ти си жаден, защото не си пил вода. Щом се напиеш с вода, няма да бъдеш жаден; щом се наядеш с хляб, няма да бъдеш гладен. Вие не започвате с основни идеи. Казвате: „Условията са такива, баща ми е беден“. Условията, те са посторонни въпроси.

Гладът лош ли е сам по себе си? Гладът е един много добър слуга. Жаждата е много добър слуга. Казват: „Господарю, вземи благото, което Бог е определил за тебе, вземи хляба, да го опиташ хубав ли е. Господарю, пий водата, която Господ е определил за тебе, да видиш хубава ли е, или не“. Стремешът да бъдеш учен показва, че е опреде-

лено за тебе да бъдеш учен, да вземеш от знанието. Вие искате да станете учени хора статически. Учението е непреривно, вие трябва да считате, че през целия живот е необходимо да учите. Да не мислиш, че един ден ще свършиш с ученето и ще бъдеш учен човек. Ти ще бъдеш толкова учен, колкото си сит, като си мислиш, че си се наял – след няколко часа пак ще трябва да ядеш. Учението, и то трябва да бъде като яденето: ще почувстваш, че знаеш, но няма да се минат и 4–5 часа, пак ще почувстваш, че има нещо друго, което трябва да знаеш. Наядеш се – мислиш, че нямаш вече нужда от учение, но като минат 4–5 часа, ще има друго, което трябва да знаеш.

Когато бяхте кокошка, какво учихте? Как да ровите земята, да си извадите храната. Когато бяхте растение, какво учихте? Тогава учихте как да си спускате корените в земята и как да издигате клонищата си нагоре към Слънцето, към Бога. Питам: какво правихте, като бяхте малка тревица? Тогава бяхте много скромни. Ами когато бяхте един великан, един дъб? Тогава вие искахте да се покажете навсякъде, щастие имаше във вас. Някой път ме питат: „Откъде иде тщеславието?“. От растенията. Като израсте, дъбът казва: „Знаете ли кой съм аз?! Всичко това е мое, пък и в земята имам още. При тия лоши условия да се живее, ум се изисква. Ум, ум трябва тук!“. Така разсъждава този дъб. Казвате: „Много е тщеславен“. Не е лошо човек да бъде тщеславен. Лошо е да е като трева, която нищо не е направила, но мисли, че е нещо голямо. Малката тревица – едно малко стръкче, казва: „Знаеш ли коя съм?“. – „Едно стръкче си ти.“ Такива стръкчета на големия дъб има милиони. Като погледне тревата, той казва: „Имаш още да растеш“. Хубав е дъбът, но сравнен с човешкото развитие, е една тревица. Човекът, сравнен с един ангел, и той е една малка тревица. Така се разсъждава. Това не е за обезсърчение, има неща, които в бъдеще ще учите.

Природата е пълна само с блага. Вие седите и се чудите: „Какво да правя, да работя ли, или да не работя? Поет ли да стана, музикант ли да стана?“ – какъв да станете, не знаете. Според вас какъв трябва да стане човек? Какъв занаят бихте си избрали вие? Кой е най-лесният занаят?

Най-лесният занаят е да спиш. Аз, след като съм изследвал, казвам, че спането е най-лесният занаят. Каквато и да е работа в света е благородна. Няма работа в света, която да не допринесе нещо. Вие не мислете, че в една работа има разнообразие, формите не работят в дадения случай. Известна работа, която трябва да работиш, ще ти допринесе нещо. Нея като свършиш, ще дойде втора, трета, четвърта. Ако една работа не си готов да вършиш, другите няма да дойдат. Работите вървят по един закон.

Ако детето най-първо не е пъплило по земята, не може да ходи. Ходенето на два крака се дължи на онова пъплене. Ти например виждаш едно животно, което ходи по земята. Ако то, като беше във водата, не се учеше да си мърда перките и опашката, ако после не се учеше да хвърка във въздуха, нямаше да се научи да ходи. Млекопитаещите са били във водата като риби, били са във въздуха като птици и после са дошли в нова форма. През ред форми са минали те, докато се научат да ходят. Вие като риби бяхте едно време и само си въртяхте опашките. Казват за някого: „Той си върти опашката“. Ами риба е! – „Той си маха крилата.“ Птица е! – „Той само се върти.“ Животно е! Най-после, човек е велосипед с две колела. Като се качиш на велосипеда, трябва да си майстор, равновесие се иска. За да стои човек на краката си, за да не падне, изисква се равновесие. Имайте предвид, че и в умствения свят законът е същият. Човек трябва да мине през всичките форми на мислите, за да дойде до онази форма, която може да използва.

Другия път направете и донесете статистика за ориза. Като изядохте ориза, каква мисъл ви дойде?

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

10. лекция, 3 декември 1937 г., София, Изгрев

ИЗМЕРЕНИЯ

Отче наш

Аз в живота ще благоувам

Коя е основната мисъл на миналата лекция?

Всички хора искат да бъдат успешни. В живота от какво зависи успехът на човека? За да улесните нещата, вие всякога прибягвате до материалния свят; духовният свят е отвлечен. Успехът е отвлечено нещо, успехът в науката, в знанието не може да се види. Знанието не може да се види. Може би от постъпките може да заключиш за знанието на човека.

Но как ще обясниш от какво зависи растежът на едно растение? Можем да кажем, че житото се отнася към почвата, тъй както почвата се отнася към слънцето – Ж:П, както П:С. Това са главните отношения. Ако житното зърно не влезе в почвата, то не може да се прояви. Но и ако тази почва няма отношение към слънцето, тя не може да даде на житното зърно това, което то изисква. Житното зърно отива в почвата, то се нуждае от нея, понеже тя е по-близо до слънцето. Слънцето кредитира почвата, а тя кредитира житното зърно. Почвата в този случай е банкер. Ти гледаш почвата и казваш, че е черна земя, а пък тя е банкер, който е кредитиран от слънцето, капиталът му иде от слънцето.

Например някои хора са ви неприятни. Мислите ли, че почвата е приятна на житното зърно? Ни най-малко не му е приятна. Влиза житното зърно в почвата, заравя се, тя го покрива отгоре – такъв е договорът. Ти ще идеш при банкера и ще вземеш пари, но ще подпишеш полица – обвързваш се. Като дойде житното зърно в почвата, тя го връзва, държи го, за да не избяга от нея, казва: „Всичко, което ще ти дам, ще го пазиш. Няма да излизаш

навън, тук ще седиш. Нагоре може да вървиш, но наляво или надясно не може да вървиш“. Не че земята казва така, но вярно е, че държи житното зърно, не го пуска. Защо? Понеже е дала известен капитал, тя не иска този капитал да отиде напразно. Като узрее, житното зърно взема само това, което му е потребно, а пък другото пак на земята го оставя. Какво е спечелило? Къща е построило – нали един стрък излиза от земята, налива клас, една година седи така. Дойде човекът, пожъне, вземе класовете, другото остави пак в земята, тя да се занимава с него.

Вие искате да успявате, но коя е вашата почва? Тялото е почвата, в която вашата душа влиза. Тялото е почвата, в която вие сте посадени, вашата душа е посадена вътре. Сега вие не знаете и питате: „Без страдание не може ли?“. Може, но тогава няма да имате никакъв растеж. Страданията представляват почва за знанието. Ти не можеш да знаеш, докато не страдаш. Страданието е почвата. Макар че са неприятни, в тази степен на развитие страданията са почвата, потребни са, за да можеш да растеш. И докато си в почвата, докато придобиваш знанието, ще страдаш. Щом придобиеш знанието, страданията престават. Докато житното зърно иска да придобие нещо, то е в почвата. Като излезе отгоре и започне да зрее в класа, страданията му престават. Ако на житното зърно му стига умът да се освободи от земята, тогава и ти, разумният човек, като страдаш, също като него ще излезеш, за да се освободиш. Колко време взема на житното зърно да се освободи? Кога се сее житото? През октомри, около Димитровден. Кога зрее? В края на юни. В Южна България в края на юни жънат. Значи, около девет месеца взема на житото, докато се освободи. Мога да ви приведа и някой друг пример, външният свят е едно предметно учение.

Вие искате да успявате в живота, да се подобрява положението ви, но не сте само вие факторите за това. Природата е създала всичко не заради вас. Светът е създаден не заради вас – за кого е създаден? Ако човек каже, че светът е създаден заради него, тогава той трябва да има висок идеал. Някой път казваш: „Аз нямам разположе-

ние да уча“. Хубаво, но нямаш разположение и да пееш, да ядеш, да дишаш, нямаш разположение и да мислиш. Питам сега: като имаш все неразположение, какво те очаква? Ти трябва да ядеш, но не да изядеш всичко. Яж, за да вкусиш нещо, не да изядеш всичко. Пий, но малко, не да изпиеш всичко. Някой ти казва да не пиеш – то е крива философия. Ще пиеш, но малко. Вие употребявате думите не както трябва. На пианицата казват: „Няма да пиеш“. Какво да не пие? Вино не пий, но вода пий. Ти казваш: „Не искам да живея“. Не ти се живее – не живеи нечист живот, но добър живот живеи. Ще кажеш така: „Не искам да живея нечист живот. Чисто искам да живея“. То е една положителна мисъл. „Този нечист живот не ми се живее, но чист живот искам да живея.“

Постави чистото на мястото на нечистото. Недей да живееш като бивол в локва. Защо влиза биволът в локвата? Влиза от немай-къде, понеже условията, при които живее, са много лоши. Има мухи, които постоянно го хапят, и за да се освободи от тях, влиза в локвата, да хвърли кал на гърба си като предпазна мярка. Биволът предпочита малкото зло пред голямото. Калта е малкото зло, за предпочитане е пред мухите, които много зле хапят. Но защо идват тия мухи, защо хапят? Това, от което млекопитаещите пострадаха, то е техният аристократически мързел. По-мързеливи същества от млекопитаещите няма, те работят само за яденето. Щом се наяде, млекопитаещото си ляга и току си маха опашката, целия ден спи. Аз наричам това мързел на млекопитаещите. Разрешиха ли те въпроса за мързела?

Ако вие ме попитате защо днес воловете орат нивите, ще ви кажа, че орат, за да се изкара мързелът от тях. Идва човекът и казва: „Няма да е тъй, както едно време. Сега ще работите на нивата 10–12 часа“. Конят, и него го впрягат. Едно време само си махаше опашката, сега тегли колата. Казвам и на вас: ако не учите, и вие ще разрешите въпроса толкова, колкото млекопитаещите го разрешиха. Един ден този, който не учи, ще се намери в положението на вола. Защо сте сиромаси? Защото сте мързеливи. Защо

сте невежи? Защото сте мързеливи. Всичко се дължи на мързела. Откъде се роди мързелът в човека? Какъв е произходът му, кои са баща му и майка му? Няма да разрешавам сега този въпрос докрай. Вие имате ли някаква идея на какво се дължи? Някой път ви мързи да станете от леглото, да се облечете, да се измиете, мързи ви да си изчистите стаята, мързи ви да учите, даже ви мързи и да говорите. За много неща може да ви мързи, но на какво се дължи това? Ако има дърво за мързела, той не би ли си помел стаята?

Първоначално млекопитаещите са се намирали при много благоприятни условия. Имало е богата паша, земята е раждала навсякъде плодове и е нямало нужда да работят. Като се нахранят и няма какво да правят, легнат в съзерцание. Всичките млекопитаещи едно време съзерцаваха – легнат под една круша и съзерцават невидимото. Не ги обвинявам, че нарочно са правили това – нямало е какво да правят и всички са съзерцавали. Мухите отпосле са дошли, изпратили са ги, те са слуги. С ухапването мухата казва на животното: „Господарю, трябва да работиш, трябва да учиш“. Господарят се докачи, махне с опашката – казва: „Ха да си вървиш!“. После дойде друга муха, и тя казва: „Господарю, стани да учиш!“. Но той казва само: „Да си вървиш!“. Тия мухи са заставили животните да работят. Волът или биволът казват: „Какво безобразие, човещина нямат! Ти ги пъдиш, те пак идват. Махнете се оттук!“.

Ако се проследи как е дошла човешката реч, ще се види, че хората се научиха да приказват от зор. Не мислете, че речта е дошла тъй лесно. Човек е имал страдания, неприятности и е трябвало да изказва своите чувства, своите недоволства. По-късно му идва наум да ги описва в поезия. Вие как описвате вашите страдания поетически? Ако сте поет и кажете: „Учение, синко“, какво друго може да добавите, което да съответства на тези думи, да бъде като допълнение, и то да бъде поетически казано, да има ритъм? „Учение, синко.“ Що е учение? Учение значи това, което е поставило човека намясто; учение значи да се по-

ставиш на онова място, в ония условия, които са ти дадени, за да ги използваш.

Долната част на челото е свързана с животинското царство, с нисшите чувства на животните. Те се занимават с елементарни работи, там не се изисква голяма философия. Казваш, че искаш да видиш един предмет само колко е голям, например една ябълка колко е голяма. Защо се интересуваш от големината ѝ? Защото искаш да знаеш дали ще ти стигне, ако я изядеш. Хлябът те интересува заради това дали ще ти стигне да се наядеш. Някоя дреха, някои обувки, някоя шапка, някоя къща те интересуват заради това дали ще ти послужат. Всичко това е в долната част на челото, то е обикновеният живот.

Някоя птичка забелязва залязването на слънцето и започва да си търси място за пренощуване. Влиза в една дупка под керемидите, излиза, после влиза в друга – птичката мисли, търси си къща. Най-после си намери удобно място, намести се в хотела, прекара вечерта там, на другия ден излезе. Да кажем, и вие като птичката си търсите място, отивате в един хотел – не ви се харесва, отивате във втори – казвате, че и там не е удобно, търсите друг, интересувате се колко ще плащате. Търсите хотел съобразно вашето положение. Може да ви е приятно да останете в някой, но понеже е много скъп, отивате в друг, по-евтин. Така въпросът ни най-малко не е разрешен, както не е разрешен при птичката, която влезе вечерта в хотела и на сутринта излезе оттам. Представете си, че на следващия ден на човека му идва наум да покрие къщата си не с тия обикновени керемиди, но с цигли, и в същия този ден я покрива. Като идва птичката вечерта, търси дупката, но хотелът го няма – при обикновените керемиди имаше дупки, при новите няма. Защо онези, които правеха турските керемиди, оставяха дупки? Какви бяха съображенията им? В циглите не оставят празно място.

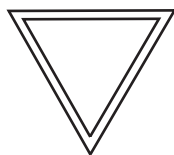
Например някой път вие сте много нетърпеливи – има нещо, което ви пречатства. Всичката ваша нетърпеливост и всичкото ваше своенравие е в скулите. Не искате да учите – и това неразположение се дължи на скулите

на лицето. И като се заинатите някой път за нещо, и като кажете: „Животът няма смисъл“, причината пак е на това място. Спирачка са тези скули. Линиите на скулите отпред показват, че това състояние е от животинското царство (фиг. 1), то е слизана, то е движение отгоре, от невидимия свят.

Казвам: човек трябва да развива своето чело на широчина. Ако челото върви като у китайците, ако разумният живот върви по този начин – В, вие не сте разрешили въпроса (фиг. 2).

Ако триъгълникът на лицето долу се стеснява, вие отивате към разрешение на въпроса (фиг. 3). Но колкото повече лицето долу се заобля, това ни най-малко не е разрешение на въпроса. Трябва да обърнете разрешението на въпроса горе, при челото. Горе има място за разширение, а долу лицето непременно трябва да се стеснява. Щом челюстите на човека се стесняват, лицето става крушовидно, тогава той започва да мисли. Казвам: всичко зависи от вас. Ти ще градиш. Изисква се хиляди години ред поколения да мислят, докато се създаде това лице. Вие днес не искате да мислите, утре не искате да мислите и най-после губите условията. Трябва да направите една промяна във вас, трябва да мислите. Щом мислите правилно, мисълта ще оформи вашето лице.

Има една философия в изучаването на окултната наука. Вие трябва да изучавате правите линии. Какво представляват правата едноизмерна, правата двуизмерна и

Фиг. 1

Фиг. 2

Фиг. 3

правата триизмерна линия? Правата едноизмерна само в една посока я знаете, правата двуизмерна – в две посоки. Правите линии са само граници. Правата двуизмерна линия е граница на плоскостта. Следователно тази линия всякога ще ти покаже каква е плоскостта, в която ти живееш. Колкото по-голяма площ има плоскостта, в нея ще имате по-голямо отражение, повече светлина, повече ще може да посеете. Значи, повече са възможностите, които се крият в тази линия. Правата линия може да бъде като възможност. Та и в човешкото лице някои линии са едноизмерни, някои са двуизмерни, някои са триизмерни, а някои са четириизмерни. Как ще определите едноизмерните линии? Двуизмерните линии имат широчина. Знаете ли какво нещо е широчина? Триизмерните линии имат не само широчина, но и дебелина. Но ако кажем, че има и четириизмерни линии, как ще ги определим? Представете си вече дебелината нагоре. Представете си за четвъртото измерение един куб и поставете всички тия линии да растат едновременно. Четириизмерното положение е растене във всички направления.

Правата линия в едноизмерния свят е толкова малка, че ти с микроскоп трябва да я гледаш. Вие може да чертаете права линия, но в природата такава права линия няма. За да я видите в природата, вие трябва да я увеличите най-малко 25 милиона пъти. Имате една плоскост, и това пространство 25 милиона пъти е увеличено. Имате един куб, и той 25 милиона пъти е увеличен. Само за изяснение ви казвам това. Четвъртото измерение е невидимо, то е процес във всички посоки. Растението е четириизмерно, за да стане видимо. Без четвъртото измерение ние щяхме да бъдем невидими. Значи, четвъртото измерение е растеж във всички направления. Метафизиците, които твърдят, че то е движение навътре, от тази перспектива го гледат. Четвъртото измерение върви едновременно навътре и навън; има един стремеж едновременно и навътре, и навън.

Казвам: когато една идея вече става ясна за вашето съзнание, тя е четириизмерна. Дотогава, докогато тя е

едноизмерна, двуизмерна, триизмерна, докато се движи в тия полета, вие не я разбирате; за да се разбере, малка промяна се изисква. Щом стане идеята четириизмерна, вие започвате да я схващате. Значи, щом започвате да схващате идеите, вие сте в четвъртото измерение, там нещата растат. Тази идея израства и ти казваш: „Стана ми ясно“. Четвъртото измерение прави идеите, чувствата, постъпките да растат ясни. Буквално, догматически няма да го разбирате, но четвъртото измерение е, което прави идеалния, реалния и материалния свят ясни. Що е четвърто измерение? Това, което прави нещата ясни, понятни на човешкия ум, на човешкото сърце. Стига ли ви това определение? Четвъртото измерение е мярката, която прави нещата ясни.

Едно нещо, за да го знаеш, нали трябва да го премериш? Като го премериш, става ти ясно. Всички неща, нашите идеи стават ясни в четвъртото измерение, понеже придобиват форма в ума ни. Следователно това са четириизмерните линии, които правят нещата понятни на човека. Има едноизмерни, двуизмерни, триизмерни, четириизмерни линии. Ако се спрете на едноизмерните линии, вие имате само едно понятие за дължина. Ако се спрете на двуизмерните, имате понятие и за широчина. Ако се спрете на триизмерните, имате понятие и за дебелина. Пък ако се спрете на четириизмерните, вие ще имате понятие за цялата форма. Писанието казва, че Бог направи човека по Свой образ и подобие – то е четириизмерно състояние. В ума ти е ясно, но физически не можеш да го очертаеш, на физическото поле го няма. Да кажем, имате един квадрат като основа. Ако придвижите линиите му перпендикулярно на него, ще образувате куб.

Сега да дойдем до практическото, до онова, което може да се разбере. Ако научно ви докажа какво нещо е четвъртото измерение, това няма да има приложение. Какво ви интересува вас, че съм доказал колко милиона пъти някоя звезда е по-голяма от Земята? Аз се учудвам как човек е изчислил колко пъти Слънцето е по-голямо от Земята, то е сложен въпрос. Според мене това е много

по-сложен въпрос, отколкото въпросът с каква бързина пътува светлината. Аз имам един четириизмерен начин за изчисляване на разстоянието. В момента, в който погледна един човек, ако съзнателно го гледам, мога да определя на какво разстояние е от мене, колко е далеч. Може да е на десет метра от мене, може и с бинокъл да го видя, но ако стане ясно в ума ми, мога да изчисля разстоянието. Има един начин, има пътища, по които светлината върви.

Казваш: „Как тъй, като гледаш човека, знаеш на какво разстояние е от тебе?“. Това са отвлечени работи. Мога да изчисля не само разстоянието, но и след колко време този човек ще дойде при мене. Правя точни изчисления кога ще дойде – дали след един, или след два дни, дали след седмица, или след година. След една година, както съм изчислил, този човек идва. Някой път правя изчисленията с няколко часа закъснение, някой път – с няколко часа по-рано. Тогава аз казвам: пророчествата трябва да се подчиняват на фактите, не фактите да се подчиняват на пророчествата. Моите пророчества трябва да се подчиняват на фактите. И правя корекция. Не казвам, че изчислението не е вярно, но нещо е пропуснато. Такива опущения се случват. Ако вашите работи не стават, както вие мислите, какво трябва да правите? Трябва да се коригирате. Коригирайте се с онова, което става. Вашият живот трябва да бъде съобразен с фактите. Фактите трябва да ви коригират.

Или да кажем, някои от вас имат слаба памет. Знаете ли на какво се дължи слабата памет? Дължи се на едно съчетание – между ума и сърцето няма съгласие. Това може да го проверите. Един много паметлив човек започнете днес да го дразните, утре да го дразните, и той най-после ще каже: „Започна паметта ми да отслабва“. Чувствата му влизат в стълкновение с неговата мисъл и паметта отслабва. За да се подобри паметта, ти непременно не трябва да се дразниш. Турците казват: „Светът да изгори, рогозката му не изгаря“. Да допуснем сега, че започне някоя буря. Тревожиш се, буря е отвън. Но какво има? Бурята е намясто. Изгоряло е нещо, и това е намясто – ново ще съградиш.

Умрял е някой – ще се роди друг. Ако плачеш за умрелия, той ще се съживи ли? Няма да се съживи. Ти имаш лъжлива философия. Този човек, който е умрял, напуска училището – излиза от един университет, отива в друг. Какво има да се безпокоиш, че е напуснал една къща и е отишъл да живее в друга? Ами ако втората къща е по-хубава? Но може да е влязъл в някоя, която не е така хубава. Например къща под наем в София може да се намери, като се ходи от една в друга. Вие казвате: „Защо трябва да бъдем кираджии?“. За да се учите. Защото или господарите на тия къщи трябва да дойдат при вас, или вие да отидете при тях – природата иска да се опознаете. Вие сте кираджии, ще се срещнете с един господар на къща, с втори, с трети, ще видите кой от тях е добър и кой не, ще си съставите една идея. Един ден, като станете вие господар на къща, да знаете как да се отнасяте с кираджиите. Ще се учите.

Ние се отклонихме от предмета. Долната част на лицето широка не трябва да става. На някои от вас брадите са широки долу, на някои скулите са широки. Това не е лошо, имате повече енергия в чувствата, упоритост имате. Чувствата ви имат упоритост. Упоритите чувства са корави. На тия, упоритите чувства, вода трябва да се тури. Като се тури малко вода, стават по-меки. Ако си упорит, като станеш сутрин, намокри с малко вода скулите си. Щом си неразположен, вземи една малка гъбичка, напоена с вода, и мини с нея по скулите си, намокри ги. Нали някои се пудрят? Всички можете да се пудрите по този начин с гъбичка. Може да направите този опит, да видите как ще се повлияете, дали теорията е права. Опитайте това нещо. Вие се смеете, но не мислите, че това не е наука. Наука е! Като си малко неразположен, намокри скулите си с гъбичка. Искаш да се скараш с някого – извади гъбичката. Два-три пъти като направиш това, ще видиш дали има резултат. Вие сте две другарки, но вкъщи не можете заедно да живеете – извадете гъбичката, намокрете я и намажете скулите си.

Някой път вие сте неразположени да учите. Тогава ще смените крушката, ще изберете такава, че на светлината

й да ви бъде удобно да учите. Има лоши крушки, които не разполагат човека да учи. Вземете една хубава крушка, поставете си стола удобно. Ученето зависи и от това, как взимате книгата и в какво положение я държите. Аз, като видя как държите книгата, вече знам ще бъдете ли учен човек, или не. Тези, които ще останат невежи, по един начин държат книгата; тези, които ще станат учени, по друг начин я държат. Хванал някой книгата и като поп я държи далеч от очите си, чете отдалеч, като че казва: „Защо си ми дал тази книга?“. Друг, като вземе книга, постави я както трябва и от начина, по който я държи, си личи, че му е приятно. Всеки предмет, който вземеш, не го дръж далеч, не го дръж с пренебрежение, но дай му всичкото време и внимание. Във всичките си движения трябва да бъдете внимателни. Вие вземате един стол и сядате, но тъй както седите, не сте учени хора. Учените хора тъй не седят. Ако имаше закон как да се седи, много глоби щяха да се наложат. Както има закон за пазене на чистотата по улиците: като хвърли някой една книжка, глобяват го. Един българин бил в Германия. Както върви по улицата, изважда билета си и го хвърля на земята. Германски стражар го вижда и му казва: „Виждам, че сте чужденец, но тук не е позволено да се хвърлят книжки. Тук минават сто хиляди души и ако всеки хвърли по една книжка, какво ще стане? Така не може“. Ние сега мислим, че може да хвърлим билета си. Но ако сте хиляда души и хвърлите билетите си, какво ще стане? В Америка, ако вървиш по улицата и се изсекнеш, ще те глобят. Сега и тук глобяват. Ако плюеш някъде, ще те глобят пет лева.

Казвам: Природата е взискателна към всички наши постъпки. Тя всичко хроникира и мълчи. Но като замълчава, не мислете, че работата ще мине така лесно. Тя събира, събира и изведнъж ще платите; не мислете, че лесно ще минете. Каквато погрешка направиш, ще платиш – една, две, десет погрешки ще платиш изведнъж. И хубаво е, че Природата пише, че държи сметка. Някъде си направил едно добро – и за него държи сметка, ще ти дойде отнякъде хубавото. Тя и за едното те възнаграждава, и за другото те възнаграждава.

Сега какво разбрахте вие? Ако имаш една погрешка, търси причината в скулите на лицето, в брадата или в челото. Това са резултати. Ако видиш къде е резултатът, тогава измени начина на своята мисъл. Да кажем, вие имате идея да ви уреди някой работите. Право е, така може да се уредят. Ако вие отивате да търсите работа като работник в един свят, където има нужда от работници, ще намерите. Но представете си, че има повече работници, отколкото трябва, и някои ще останат без работа. Какво трябва да правят работниците, които остават без работа? Например ти си взел мотиката и отиваш да копаеш, но не те наемат за копач – какво трябва да правиш? Вземи две стомни и продавай боза. На вас това ви се вижда смешно. Като нямате определена работа, създайте си. Аз гледам, че у вас има чужда воля – оставете я. Въздействайте си на своята воля. Вие правите нещо по импулс, правите го, ако имате разположение, но това разположение не е ваше. Сила на човешката воля се изисква. Някой идва и аз му напълвам главата, казвам му: „Това не прави, така не мисли“. Това не показва силата на неговата воля, това показва безсилието ѝ. Ако ти сам отмениш това, което си решил, тогава си по-силен.

Затова казвам: ако направиш една погрешка и я поправиш, ти ставаш много по-силен, отколкото ако не я беше поправил – тогава ти щеше да бъдеш по-слаб. Ако поправиш погрешката, ще бъдеш двойно по-силен, но ако не я поправиш, ще изгубиш два пъти повече сила. Ако не поправиш една погрешка, двойно губиш; ако поправиш една погрешка, двойно печелиш. Изправи погрешката, двойно да спечелиш. Природата винаги плаща двойно за поправянето на погрешките. За поправената погрешка двойно възнаграждава, за непоправената двойно глобява. Двойна глоба и двойна печалба!

Ще кажете, че съвременният свят е лош. Защо е лош? Защото всички хора искат да бъдат щастливи. Ако розите попитат: „Защо е това нещастие, като цъфнем, да ни отрежат, да ни варят в казаните? Защо е това мъчение?“, какво ще им обясните? Защо ги режат, защо ги варят? За да се

пръскат с парфюм младите моми и момци. Само младите се пръскат, то не е за старите, не е и за умрелите. Това е външната страна на розите. Къде е загубата? Розите нищо не са загубили. Въпросът е, че много от нашите страдания приличат на страданията на розите. По същия начин и ние плащаме един данък.

Аз съм привеждал този пример и друг път: циментовата каша, която правите, не е опасна, но ако си сложите краката в нея, ще видите какво ще стане – може да пострадате, ако не разбирате. Често и в психическо отношение ние правим такива циментови каша. Ние страдаме от нашите циментови каша. Ти правиш такава каша, пхнеш крака си, да видиш какво ще стане, и той се втвърди в нея. Хората страдат от две неща. Пазете се от две неща, които спъват човешката личност: студенина на сърцето и леност на ума. Студено сърце и ленив ум – това са всичките страдания на човека. При студеното сърце нищо не расте; при ленивия ум нищо не се свършва. А пък щастieto зависи от това, сърцето да роди – то е почвата, и от това, ума да извърши някаква работа. Пазете се от две неща: от ленив ум и от студено сърце. Разбрахте ли това?

Да кажем, не искате да учите – вие имате студено сърце и ленив ум. Тогава ще дойдете до положението на млекопитаещите – ще дойде мухата със своя остен, а после и кола ще теглите, ще ви впрегнат. Всичко това ще дойде. Как се стопля човешкото сърце? Любовта е, която поддържа топлината на сърцето. Вие казвате: „Какъв смисъл има любовта да дойде?“. Не мислете така лошо. В каквото и смисъл да дойде любовта, тя действа нормално, тя е за вашето благо. Ако вие някой път страдате от топлината, то е, защото подпушвате сърцето си. Не бъдете еднообразни. Не гледайте само в една посока. Във всички посоки, навсякъде трябва да се движите, не само в една посока. Някой си върти врата, а очите му стоят неподвижно. Очите трябва да се движат, трябва да гледат на 45 градуса и нагоре, и надолу, постоянно трябва да се движат. В това движение е здравословното състояние. Ако не се движат, по-малко кръв иде и те отслабват. Щом очите отслабнат,

човек не може да мисли. Защото светлината, която влиза чрез очите в мозъка, образува условие да мислиш. Ако човек не може да вижда, той не може да мисли; ако правилно приема светлината, стимулира се мозъкът и не може да бъде ленив. По същия начин и топлината трябва да влезе в сърцето. Любовта в дадения случай е едно условие за човешкото сърце.

Бурите, които виждате в природата, регулират дърветата. Ако не бяха тия регулирания, дърветата не биха могли да растат. При постоянното разклащане се образува това хубавото кръвообращение, движението на соковете. Същото нещо са и страданията за вашето растение. Вие не можете да растете без страдания. Страданията са за сърцето, а за ума са мъчнотиите. Страданията обработват човешкото сърце, това е закон в природата. Няма същество, което да живее и да не е подложено на страдания. Колкото по-високо се повдига човек, толкова по-големи стават страданията. Само че учените хора използват страданията, а обикновените хора не могат да ги използват. Колкото по-учени стават хората, по-добре е, страданията са повече. Каквото и да ти говорят, ако ти разбираш природата, тогава ще започнеш да виждаш в страданията тяхната хубава и разумна страна. В Америка има една игра, при която хвърлят топки, удрят ги с едни тояги, хващат ги. Много хора, като не знаят да играят, си осакатяват лицето или някои от пръстите на ръцете. Други наблюдават внимателно и като дойде топката, хванат я. Страданието е една топка – ще играете! Ако знаеш как да я хванеш, добре; ако не знаеш как да я хванеш, може да те осакати.

Сега в заключение казвам: избягвайте леността, избягвайте неразположението. Леността е недостатък на ума; неразположението е недостатък на сърцето, недъг на сърцето. Трябва да се намерят клиенти на неразположението. Трябва да се образува едно дружество на неразположените, да им се намери пазар. Едните много стока имат за продан, другите може да платят, тъй щото да се пласира неразположението. Кажете ми едно ваше неразположение, от което сте най-недоволни, за да му разкрием

характера. (*Учителя се обръща към един брат: „Тебе кое неразположение най-много те спъва? Като свириш на цигулка, кое те спъва?“* – *„Ръката, малкият пръст.“* – *„Не обичаш цигулката си, причината е там.“*) Всяка работа, която човек не може да свърши, той не я обича. По-неже не обичаш цигулката си, малкият пръст не те обича, той не ти се подчинява.

Пръстите знаете ли какво са? Ако например човек е много честолюбив, ако иска само да заповядва, тогава някой път и пръстите не му се подчиняват, започват да противодействат; някой път са добри, но някой път не се подчиняват, своенравни са. Как държите палеца и другите си пръсти, когато показвате нещо с показалеца? Какво означава показалецът да е нагоре? Означава: в света само един ум има, само една личност, само един човек има като мене; само аз съм, а всичко друго е подчинение. Аз съм! (*Учителя вдига показалеца си.*) Другите пръсти са подчинени, показалецът е най-големият брат. Палецът е бащата, другите пръсти са синовете. Бащата им казва: „Аз съм първият. Сега вие, другите, мълчете, брат ви да се покаже“. Средният пръст казва: „Не е справедлив, ще му кажа, че не е справедлив“.

Щом вие не сте разположени, не считайте, че това неразположение е ваше. И нито леността, нито разположението, нито трудолюбието са ваши – те са чужди капитали. Хубавите условия не са ваши. Онзи вол, с остена подир него, е трудолюбив, но то е, защото остен има. В дадения случай считам, че ако вие можете да премахнете вашата леност, това е ваше, това сте вие, тогава вие сте там. Щом леността си седи, вас ви няма никъде. Ако не си трудолюбив и извикаш трудолюбието, там си. Като премахне леността и извика трудолюбието, там е силата на човека. Защо ти е дадена леността? За да я премахнеш, да видиш колко си силен. Когато извикаш трудолюбието, ти си силен, ти си човек, който мисли.

Каква задача да ви задам сега? Цяла една седмица да разговаряте с леността. Щом дойде, да ѝ държите лекция. На леността една лекция да държите. На студенината да

правите метеорологически изследвания, да видите колко градуса е. Да видите каква е топлината ви и какъв е студът ви. Голямата горещина и големият студ еднакво действат – и при двата случая става изгаряне. Ако има студ от минус 40, 50, 60, 100 градуса и ти пипнеш нещо, ще изгориш, както когато е горещо. Онова, което не те изгаря при студ и при топлината, то е нормално. Това, което не гори и не изгаря, то е нормално. Приятно е, че нещата не изгарят. Ония състояния, в които не изгаряте, те са приятни. Всяко неразположение е изгаряне. Вие казвате: „Много ме накрърни той“ – това е изгаряне на чувствата. Същият закон е: където чувствата не се накрънряват и мислите не се подпушват, там е естественото положение. Там, където чувствата се накрънряват, всички останали неща са посторонни, а то е неестествено положение.

Някой път вие се поддавате на внушение. Казвате: „От мене човек няма да стане“. Тази мисъл ваша ли е? Не, тя е чужда мисъл. Един български студент в Америка ми разправяше как се бил отчаял там и мислил да се самоубие. Един ден, както си седял в стаята, чул, че някой пее песен, в която се казва: „Където и да си, за тебе мисля“. И студентът ми каза: „Като чух тази песен, смени се моето състояние. Веднага дойде тази мисъл: където и да си, за тебе мисля“. Казва си той: „Където и да съм, Господ за мене мисли“. Ето правото схващане. И други думи имала песента, не завършвала с това „където и да си, за тебе мисля“. Той чакал после да чуе другото, но там свършил, този пасаж от песента останал в ума му. Казвам: онзи пасаж, който остава във вашия ум, е най-добър. Не търсете другото, спрете се върху този пасаж.

Всичко е за добро. Страдаш, дойде ти мисълта: „Всичко е за добро“ – то е най-важното. Трудиш се много, казваш: „За добро е“ – то е най-важното. Много си работил, но въпросът не е в многото работа. Малката работа е приятна работа. Малките работи са приятни. Ако ви дам една малка хапка, приятна е, защото можете да я опитате. Ако ви дам цял самун, можете ли да го опитате? Малкото винаги можеш да опиташ, голямото не винаги можеш да опиташ. Казвам: затова в природата има един закон – Бог

ни дава малките неща, които опитваме, защото всичките големи неща са градени върху малките. Каквото е малкото, такова е и голямото.

Напишете нещо за мързела – една поема, един куплет, за да го възпеете. Как се казва *мързел* на френски, на италиански? На английски е *laziness* (произнася се *лейзи* – бел. ред.), това е като българската дума *лази*. Там, където англичанинът е мързелив, българинът се движи. Мър-зел – *мър* значи мърмори, *зел* значи взел. Тогава мързеливият се лекува така: не мърмори и не вземай. Дръжте в ума си една идея. Дръжте в ума си по-учените, по-напредналите хора, понеже те са стимул. Трябва да държиш пред себе си свещ, за да можеш да четеш. Напредналите хора, учените хора ги вземам в този прав смисъл на думата – те са свещи, те са подбудителна причина. Ако си ленив, дръж в ума си някой учен човек. Дръж в ума си най-малко един-двама учени хора, които са интелигентни, за да ти бъдат стимул. Ученикът по музика винаги трябва да държи в ума си някой музикант, който свири хубаво, това ще го въодушеви. Ако държи в ума си хора, които свирят лошо от него, това не може да го стимулира. Има хора, които предават един стимул. Дръжте ги в ума си! Учените хора са един стимул. Те не са били отначало така учени, но са били прилежни.

Искате ли да бъдете добри, дръжте в ума си добрите хора. Искате ли да бъдете умни, дръжте в ума си умните хора. Искате ли да бъдете силни, дръжте в ума си силните хора. Искате ли да бъдете богати, дръжте в ума си богатите хора. Във всяко едно отношение каквото държиш, такъв и ставаш. Законът е такъв. Ти се свързваш с мисълта на хората, за които мислиш. Търсете добрите, умните хора по целия свят, свържете се с тях, където и да ги намерите – място и пространство няма.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

11. лекция, 10 декември 1937 г., София, Изгрев

ВЪЗПИТАНИЕ НА ЧУВСТВАТА

Отче наш

Духът Божи

Пишете върху: *Отношение на прави и криви линии.*

Ще говоря върху възпитанието на чувствата, на сетивата. Важен въпрос е да възпита човек чувствата си, на пример да възпита пипането, да знае хубавите и лошите неща, които произтичат от него. Как се познава дали един предмет е тежък, или лек? Според усещането се познава. Като вземате един предмет в ръка, усещате каква е неговата тежест. Казвате: „Усещам, че е тежък“ или: „Усещам, че е лек“. Какво произтича от леките и какво – от тежките предмети? Слабият, ако носи тежък предмет, ще се осакати. Много хора са повредени от носене на тежки предмети. Ако силният носи един тежък предмет, неговата сила се развива; ако слабият носи тежък предмет, губи силата си.

Този закон е верен и в умствения свят. Ако един слаб ум се занимава с някои тежки идеи, това не е за него. Има леки мисли и тежки мисли, има леки чувства и тежки чувства, има леки постъпки и тежки постъпки. Не е лошото в тежките или в леките постъпки. Тежката постъпка за един герой е намясто, тя е едно благо за него, но за един слаб човек тази постъпка не е намясто, тя го лишава от силата му. Ако един слаб човек се натовари с тежки предмети, той ще започне да пъшка и може да се осакати. В сегашния живот има хора, които се занимават с пренасянето на тежки предмети от едно място на друго, за да спечелят повече пари. Слабият някой път се мъчи да носи тежки предмети и след това си създава неприятности, губи. Това е по отношение на пипането.

По отношение на яденето човек пак трябва да възпита чувствата си. Храната ви въвежда в един особен свят

– това е светът на опитването. Но ако вие не сте възпитали вашите чувства в яденето, може да преядете, да сложите в стомаха си повече, отколкото трябва, а пък някой път може да не сложите толкова, колкото трябва. Следователно в яденето въпросът става по-деликатен. Някои животни нямат зъби и направо нагълтват храната си. Рибите гълтат храната си, също така птиците, някои земноводни, змиите. Но при мекопитаещите природата е създала зъбите, там има един процес на техническа подготовка, за да може по-добре да се храни животното. По-напред и хората са били без зъби, но като започнали да мислят, зъбите израснали. Онези същества, които са измислили зъбите, са много културни. Зъболекарството, или науката за зъбите, тогава се появява. Сега имаме втората фаза, слагат се изкуствени зъби. Първоначално са сложени органическите зъби, т.е. клетки, от които да се образуват тия зъби.

Казвам: от храната се раждат много противоположни стремежи в човека. Вземете като пример месоядните животни, много лоши навици и стремежи са се развили у тях от храната, която те са изгризали. При сегашните условия вие имате една груба черта: обичате да се сърдите, да се биете с някого. Боят и най-жестоките чувства са произлезли от яденето. За произлизането на убийствата, крамолиците, раздорите в живота все храненето е причина. Мнозина от вас се сърдят, че не им е дадена достатъчно храна, че не е изобилна или пък че им е дадена храна, която не обичат, която не е по вкуса им. Мнозина се сърдят, ако нямат днес една опечена кокошка или месце, приготвено на кюфтета, а ако има кюфтета, сърдят се, че не са хубаво опържени. В яденето зъбите играят важна роля. Ние не знаем още произхода на кътниците и на резците. Какви са били причините, поради които са се образували резците? Какви са били причините, поради които са се образували кътниците? Онези от вас, които са изучавали зоология, нека да кажат при кои животни кътниците са по-хубаво направени – в преживните или в месоядните? Преживните животни, които са тревопасни, като сдъвчат и глътнат храната си, след това наново я предъвкват – преживят. В месоядните

този процес е изчезнал. Те не предъвкват храната си, както я вземат, така си остава. Този процес – преживянето, съществува и в човешкия ум. Най-първо ти възприемаш в ума си известни факти – това е храна за ума, след това предъвкваш, преживяш, събираш ги едни с други и правиш известни заключения. В този процес ти приличаш на преживните животни, които предъвкват храната си. Ти в умствено отношение ако не си преживно, тогава си месоядно. Онези хора, които не преживят идеите си, те са месоядни в умствено отношение. Казвам: това са аналогии.

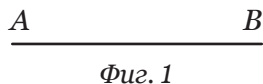
Вие трябва да се възпитате. Ако човек иска да поправи живота си, трябва да започне с възпитанието на петте си сетива. Например от обонянieto са се родили много лоши работи в живота, от слушането са се родили много лоши работи и от гледането са се родили много лоши работи. Може да се каже, че падането на много висши същества е станало по причина единствено на техните очи. Човешката гордост се е явила от зрението, от човешките очи. Виждаме тогава, че падението на човека се е родило от желанието му да яде, да опита нещата, и от зрението. Яденето и зрението на човека са послужили за неговото съвременно падение.

В човека се заражда желание да вземе онова, което види. От това желание той не може да се въздържи. Като види някой предмет, образува се желанието да го притежава. Като види пари или някоя дреха, или някоя хубава шапка, заражда се в него желание да ги задигне. Така той става крадец. Питате: „Как се е зародила кражбата в човека? Какъв е произходът ѝ?“. Кражбата ние сме я турили. Едно малко дете, като види някоя хубава шапка, слага я на главата си. Питам: полезна ли е тази шапка за него? Тогава, ако вземем една идея, която не ни е потребна в живота, намясто ли е тя? Или ако имаме едно чуждо чувство? Има чужди чувства, които понякога влизат в нас по навик. Например някой човек не е гладен, но като му замирише на храна, поради обонянieto заговори стомахът и у него се роди желание да яде. Ако нямаше това обоняние, нямаше да има и това желание.

Всичкото ви нещастие произтича от вашите сетива, от вашите чувства, понеже чувствата са останали по-невъзпитани. Вие възприемете някои неща със сетивата, но кои неща са ви потребни? Да допуснем, че във вас се заражда просто желание да пипнете някой предмет. В природата при всяко едно пипване или вие ще дадете нещо, или ще вземете нещо. Не е безопасно човек да пипа нещата. Има неща много опасни за пипане. В природата, тъй както е наредено, пипането не е безопасно. Ако например една муха иска да види паяжината на паяка, но по непредвидливост пипне една нишка от тази паяжина и крилцето ѝ се закачи, какво ще стане с нея?

От крилцата на пеперудите природата дълги години се е мъчила да приготви човешките ръце. Тя е пробвала един метод, втори, трети. Правила е редица опити, за да образува човешките ръце – започнала е с перките на рибите, дала е там един модел, после при насекомите е правила опит. Природата и при растенията е правила опит, и там е проектирала – как да създаде човешките ръце, по какъв начин? Ако разглеждате човешките ръце, ако изучавате процеса, по който са създадени, ще видите, че е много интересен процес. Сега въпросът беше, че пипането не е безопасно. И вкусването е същото като пипането; и помирисването, и слушането, и гледането са същите. Има неща, които, ако ги вкусиш, са опасни; има неща, които, ако ги помиришеш, са опасни; има неща, които, ако ги слушаш, са опасни; има неща, които, ако ги видиш, са опасни.

В природата има два процеса, които вървят: единият е нормален процес на живота, където нещата са естествени, или както още ги наричат – морални, хармонични; в другия процес нещата са неморални, дисхармонични. Да допуснем, че тази линия AB представя пътя, който трябва да извървите (*фиг. 1*). Какво ще ви застави да извървите този път? Една птица, ако така може да намери своята храна, ще прелети този път, няколко

пъти ще иде от *A* до *B* и обратно. Питате: „Каква е идеята?“. Тази идея, да се извърви пътят *AB*, има отношение към *Я* – към една неизвестна храна. Онзи човек, който ходи по този път, ако е много гладен, бърза. Ако гладът е по-слаб, и бързането ще бъде по-слабо. Значи, гладът е, който регулира бързината на ходенето. При бързото ходене се изразходва повече енергия. При бавното ходене отива по-малко енергия. Да кажем, един студент излиза от университета и тръгва към гостилницата много бързо. Бърза, защото е гладен.

Питам: какво добивате от бързането? А ако вървите полека, какво добивате? Какъв трябва да бъде нормалният ход на човека? Някои хора вървят бързо, други бавно. Има дълги крачки, има и къси. Ако вървиш бързо или ако вземаш голями крачки, каква е разликата? Има една особена наука за ходенето – екологията се казва. Като ходи един човек, да познаеш каква е мисълта, с която се занимава, какво го движи. Например ти вървиш бавно с големи крачки, а някой върви бързо с малки крачки – каква е идеята в единия и в другия начин на ходене? И каква е разликата, когато един човек говори плавно, а друг бързо? Онзи, който бързо върви, бързо говори. Онзи, който говори полека, полека и върви. Аналогия има. Каква е разликата между бързото ходене и бързия говор? Не всякога този, който ходи бързо, говори бързо. Но питам: ако ходите бързо, какво ще добиете? Има идеи във вас, които ви карат да ходите бързо.

В ходенето има цяла наука. Много зависи от това, как пристъпвате. Ако вие постоянно пристъпвате на пръсти, ще имате един живот, а ако блъскате петите си, няма да минат 10–15 години, и ще станете нервен човек, ще си разстроите здравето. Тревопасните животни блъскат петите си, а пък месоядните стъпват леко. Котката и другите месоядни животни стъпват много меко, на пръсти. Като върви едно месоядно, не можеш да го усетиш, а някое от тревопасните отдалеч ще го усетиш. Конят например тропва, вдига шум, като ходи. Извадете сега една аналогия. Всеки от вас, който тропва, като ходи, към коя порода спа-

да? И кое е по-добре: като кон ли да тропаш, или тихо да вървиш? Ако иска да развива своята умствена сила, човек първо нека да стъпва на пръсти и после на пети. Пръстите на краката са свързани с по-висшата нервна система. Ако искаш да събудиш своя ум, трябва да мислиш да стъпваш на пръсти. Много пъти вашата нервност се дължи на ходенето ви. Щом не стават някои неща, ти тропаш силно, като ходиш. Но като тропаш силно с крака, веднага ще станеш още по-нервен. Вие не знаете как да ходите. Големите хора, учени, пък тропат. Така нищо не се добива. Нервните хора, ако имам една школа, най-първо ще ги науча да стъпват на пръсти.

Казвам: мъчните работи в живота може да се добият по един лек начин. Твоето тропане е конско, ти по навика на конете, на тия тревопасни, тропаш. Тропането, ритането, когато някой път искате да ударите, то са конски работи. Човек е бил кон. Той се отличава от коня по своята еволюция. Човешката еволюция отива на изток, а тази на коня – на запад. Да се аргументирам защо. Забележете, ръцете на човека се свиват както задните крака на коня, значи задните крака на коня са ръцете при човека, намират се при него отпред. Както се свиват предните крака на коня, така се свиват човешките крака, значи главата на човека е дошла на мястото на опашката на коня. Ако разгледаме как е вървяло издигането на главата при животните, ще видим, че при някои тя е срасната с гръбначния стълб, при други постепенно се повдига, в жабите се е вдигнала на 45 градуса, в слона се е вдигнала на 90 градуса. Човешкото лице се е повдигнало на 180 градуса, то е дошло успоредно на гръбначния стълб. В змията лицето е сраснато с гръбначния стълб, няма никакъв ъгъл между тях, после в другите животни това лице започва да се повдига и в човека се е повдигнало толкова, че е дошло дотам, да бъде успоредно с гръбначния стълб. Човек е изминал 180 градуса отзад напред. Това, което у животните е отпред, у човека е останало отзад.

Процесът на слизането на животните наричаме инволюция. Качването у човека наричаме еволюция. Човек е

станал човек по закона на еволюцията. Думите *инволюция* и *еволюция* са непонятни като думите *красив* и *грозен*. Какво разбирате под *красив човек* или под *грозен човек*? Ако горната и долната устна на човека имат дебелина от три-четири милиметра или от половин сантиметър, или от един сантиметър и половина, или от два сантиметра, какъв ще бъде този човек, каква ще е разликата? Дебелината на устните показва до каква степен са развити чувствата. Дебелината на устните има отношение към симпатичната нервна система. В някои хора симпатичната нервна система е развита чрезмерно, а мозъчната нервна система е слабо развита. В някои е обратно: мозъчната нервна система е силно развита, а пък симпатичната нервна система е слабо развита. Корените на растенията можем да уподобим на мозъчната нервна система, а клониците – на симпатичната нервна система. В растенията главата е долу, мозъчната система е долу, а симпатичната нервна система е горе. В човека имаме точно обратен процес: мозъчната система е горе, а симпатичната нервна система е долу. Това е пътят, който е изходен. По този път, по който човек слиза, започва и връщането. Казвам сега, че ако вашите устни са много тънки, това показва, че вашата симпатична нервна система е слабо развита, следователно може да се яви недоимък. Хората с много тънки устни са сприхави, нервни, лесно се дразнят; те ще бъдат и сухички. А ако са много дебели устните, тогава хората обичат да си угаждат, да си похапват и попияват. Всички онези, които обичат да пият, имат дебели устни.

Има желания, които произтичат от симпатичната нервна система. Казвам: един пияница можеш да го отучиш да пие, но трябва да знаеш как. Може да се направи един опит, но се изисква дълго време. Трябва да пипнеш горната му и долната му устна по известен начин и той полета-лека ще се отучи, ще събудиш в него нормалното желание да пие вода, а не ракия или вино. Аз бих излекувал някой, който обича да пие вино, с друго лекарство. Досега не съм говорил за това лекарство, сега ще ви го кажа, но вие да не го давате никому. Ако искате да лекувате няко-

го, който обича да пие вино, вземете една гъбичка и му наквасете с вода устните, когато спи. Цяла година като ги мажете така, в него ще се възстанови първичният стремеж да пие вода, не вино. Като е започнал да пие вино, той е забравил вкуса на водата. Следователно, ако прекарате през устните му вода, ще се зароди желание в него да пие вода.

Може със себе си някой път да направите този опит. Ако ви се пие винце, прекарайте гъбичка, напоена с вода, по устните си, да видите какво ще е влиянието. Някои болни като страдат, им намазват с вода устните. Водата действа хубаво. Когато някой път сте болни, водата ще ви подеждва хубаво. Човек трябва да си носи едно шишенце с вода, да намазва устните си с нея. Ако си нервен, сприхав, ако обичаш да се гневиш, носи си една гъбичка. Щом се разсърдиш, извади гъбичката, прекарай я по устните си, иначе ще кажеш някоя дума. Още в началото извади гъбичката, 4–5 пъти я прекарай по устните си – хем е здравословно, хем с малко разноски ще те освободи от ненужни глоби, които може да ти наложат. При сегашното съдопроизводство човек, като каже някоя дума някъде, за обида може да лежи няколко месеца в затвора. А пък тъй, за няколко секунди като прекараш гъбичката, няма да кажеш такава дума. Сега, като слушате, вие ще кажете: „Това остана да правя, да мажа устата си с гъба!“. Ти се въздържах, но какво нещо е въздържанието?

По какво се отличават киселините от основите? Ще кажете, че изменят лакмусовата книга. Ами ако нямате лакмусова книга, по какво ще познаете дали е киселина, или основа? Числото 1 – то е киселина, числото 2 – то е основа, числото 3 – то е сол. Вие казвате: „Как се образува семейството?“. Има някои работи в живота, за които трябва киселини, има някои работи, за които трябва основи. Сега някои питат: „Дали човек трябва да се жени в света, или не?“. Какво разбират те под думите *да се жени*? *Да се жени* означава: трябва да работи. Трябва ли да мислиш, или не, трябва ли да чувстваш, или не? Но за да мислиш, за да чувстваш и за да работиш, на тебе ти трябва киселина,

трябва ти основа, трябва ти и сол. По какво се отличават киселините? Те разединяват нещата – не ги съединяват, но ги разединяват, разлагат ги. Какво правят основите? Основите примиряват, събират това, което киселините са разединили. Като влезе киселината, веднага разединява, а основата събира. Някои хора са кисели; като влязат в обществото, разединяват. Киселина има в тях. Някои, като влязат, примиряват – те имат повече основа в себе си. Всичките морални хора са деца. Само децата са моралните в света, те не знаят да лъжат. Бебетата не знаят да лъжат, да крадат, да убиват, никакво престъпление не знаят да правят. Морални са децата. Бащата и майката не са морални, колко кокошки са заклали те за децата си! В дома най-морални са децата – откакто се родят до 1–2-годишна възраст, после бащата и майката ги научават да лъжат.

В съвременния строй искате хората да бъдат възпитани, морални. Къде ще намерите моралност, кажете ми? Щом имаш достатъчно сол, морален си. „Ако солта обезсолее...“ Светът е създаден върху киселини и основи, но в живота не могат да съществуват само основи и само киселини. Устоят на човека зависи от солта, която има в себе си. Сега заключението ще ви се види странно, понеже имате известни понятия. Човек как може да стане морален? Ти имаш желание, което можеш да изпълниш. Ти си киселина – имаш идея, която искаш да постигнеш; за да си пробиеш път, трябва да разединяваш нещата. Ти трябва да имаш и известна основа, за да се покаже, че процесът е правилен. Ако тази киселина, след като се съедини с основата, е произвела сол, процесът е правилен. Не е лошо, че някои хора са киселина. Това показва, че тия хора имат повече кинетична енергия. Те са запалки, носят огъня на живота. А пък основите са материалът, който трябва да гори. Резултатът, който ще излезе от това горене, той вече не се окислява – това е сол.

Казвам: човек трябва да има идея. Идеята в живота е, че човек трябва да има сол. Солта е потребна като основа за добиване на живота. Животът е солта. Тя е единственият елемент, който е условие, за да дойде в човека нови-

ят живот. Човек трябва да има толкова сол, колкото му е необходима. Нали сега консервират някои храни със сол? Тя помага да не се развалят храните. Онзи, който изучава условията на дългия живот, той трябва да знае как да се справи със солта в себе си. Ако яде много солено, в него ще се образува горение, ще се яви жажда и той ще пие много вода. Какъв процес става, защо се явява жаждата в човека? Горение има. Вие тази философия в живота не я разбирате.

Може да ви разправам много работи, в които никога не можете да видите връзката. Човек става смешен, когато иска научно да обясни някои работи: така е направено окото, така е направена устата, така е направен носът. В сегашната наука всичко това е разхвърляно: очите са на едно място, устата на друго, ушите на трето. Окото трябва да поставите на неговото място, устата трябва да поставите на нейното място и носа – на неговото място. След като се направят дълги изследвания, трябва да дойде някой голям философ, да ги събере и да ги постави на местата им.

Та сега вие искате човек да бъде морален. Откъде ще научиш морала? Морала ще го учиш от децата. Искаш да бъдеш енергичен. Откъде иде енергията? От баща ти. Искаш да бъдеш разположен. Ще научиш това разположение от майка си, от основата. Ако искаш да събудиш енергия да работиш, ще мислиш за киселината. Щом трябва да се гради нещо, ще мислиш за основата. От основата ще добиеш стабилност. Щом искаш да бъдеш морален, устой да имаш, ще мислиш за солта. В яденето сега се слага сол, то трябва да бъде солено. Какво показва това? Морален трябва да бъдеш. Но за да стане яденето, къде е бащата? Аз да ви кажа: сготвеното ядене е детето, огънят, на който се готви, е бащата, водата, която е сипана, за да увира яденето, е основата. Бащата е отдолу, майката е водата, която се слага в яденето. Къде е вашият баща и къде е вашата майка? Топлината, която усещате в себе си, е бащата. Водата вътре във вас е майката. Водата съставя голяма част от човека. Пропорция има. За създаването на човешкия организъм едновременно действат и топлината, и водата,

които са в него, а самият живот в човека е яденето, това, което искате да сготвите. Моралният устой на човека, това е солта. Без морал животът няма една прицелна точка.

Например цигулката има четири струни. Цигуларят опъва тези струни, започва да свири. Четирите струни показват четирите препятствия, които съществуват в света и които притискат човека. Лъкът показва силата, която трябва да провежда този лък от горе надолу, показва победата. Цигуларят трябва да знае да прекара своя лък по цигулката хубаво; ако не знае, от него нищо няма да излезе. Та казвам: вие трябва да знаете да прекарате вашия лък по цигулката. Човек е една цигулка с пет струни, с пет сетива. Но понеже цигулката има четири струни, а арфата – пет, то човек е една арфа, която съдържа пет сетива. Китарата колко струни има? Пианото колко струни има? Цигулката е направена според темперAMENTите. Има четири темперAMENTа – кои са те? Сангвиничен, холеричен, нервен и флегматичен. Това са четирите темперAMENTа, с които цигуларят работи. Басът какъв темперAMENT е? Флегматичен, но в добрия смисъл, защото има и патологически флегматичен.

Аз искам да ви остане следната идея: не се спирайте върху онова, което ви мъчи. Ако някаква киселина е попаднала върху ръката ти, тя те мъчи. Тогава измий ръката си, не оставяй киселината отгоре. Ти държиш една мисъл, която те измъчва. Остави я настрана. Какво трябва да направиш с киселината? За да укротиш киселината, трябва да намериш основа. Като се съедини с основата, тя се укротява. Ти си се разгневил – вземи една гъбичка, понамокри устните си. Вие не знаете дали това е вярно. Щом се разсърдите, вземете гъбичка, прекарайте я 3–4 пъти по устните си, да проверите дали е вярно, или не. Направете това веднъж, два, три, четири пъти, да видите сполучлив ли е опитът. Как ще започнете? Вие не знаете надясно ли ще започнете, или наляво. Накъде ще движите ръката си – надясно или наляво? Законът е първо към лявата страна да я движите и после към дясната. Наляво ще започнете, към сърцето. Ако причината е сърдечна, започваш отдяс-

но и отиваш наляво. Ако причината е умствена, започваш отляво и свършваш надясно. Направете този опит. Неразположен си малко, разсърдил си се някому, че ти е казал някаква обидна дума, мислиш да се скараш с него. Вземи гъбичката, започни да я движиш по устните си отдясно наляво и обратно, попей си: „Аз няма да се сърдя вече, аз няма да се сърдя вече“. (*Учителя изпява няколко пъти: „Аз няма да се сърдя вече“.*) Гледайте да не е много мокра гъбата, да не капе вода от нея. (*Всички изпяват: „Аз няма да се сърдя вече“.*)

Самовъзпитание на чувствата трябва. Помнете, че всички лоши неща в света са излезли от сетивата. Ако се поставите не намясто, ще се роди едно голямо зло. Ако парите поставите не намясто, ще се роди едно голямо зло. Ако красотата поставите не намясто, ще се роди голямо зло. Всичките хубави работи, ако ги поставите не намясто, ще произведат лоши резултати. Следователно, за да се изправи светът, всяко нещо трябва да бъде сложено намясто. Например много хора са станали лоши, понеже солта им не е намясто. Силният чивек знае къде да постави силата си. Умният човек знае да поставя намясто ума си. И добрият човек знае да постави намясто добродетелта си. Ако ти, с твоята доброта, освобождаваш един лош човек, даваш му възможност да прояви злото, тогава ти правиш престъпление.

Казвам: мислете си, че човек трябва да поставя нещата на мястото им. Освобождавай един кон, но никога не освобождавай един вълк. По същия начин на възпитание ще държите в себе си някои ваши чувства завързани, някои ваши стремежи завързани. Вие искате да освободите чувствата си, казвате: „Да дадем ход на своите чувства“. Но всичките чувства не са тревопасни. И всичките мисли не са тревопасни. Доста мисли има, които са месоядни. Доста чувства има, които са месоядни. Следователно, като дойдеш някога до това, да освободиш нещо в себе си, ще бъдеш много внимателен. При самовъзпитанието някой път ние освобождаваме чувствата, които природата е завързала. Да държим вързани тия чувства, които природата е

вързала. Защото някои чувства трябва да бъдат вързани. Някои мисли трябва да бъдат вързани. Правила трябва да има при самовъзпитанието. Вие искате да възпитавате и хората. И при това възпитание да не престъпваме правилата на природата, тъй както тя ги е направила. Тя е правила хиляди и хиляди опити и е намерила най-добрия метод. Ако нарушим едно от нейните правила, ние ще пострадаме.

Казвам: трябва да изучаваме условията. Кои са добрите условия? За един музикант кои са добрите условия? Докато не хармонизира мозъчната със симпатичната нервна система, музикантът не може да бъде музикант. Ако в него няма една добре развита мозъчна система, хармонизирана със симпатичната нервна система, той не може да бъде музикант, тон не може да има. Не можеш да бъдеш музикант, ако ухото ти не е развито добре. При това, и в музиката има вкус. Аз мога, като ви свиря, да ви накарам да ядете сладко. Има музика, която кара човека да яде сладко. Има музика, която кара човека да спре на едно място. Има музика, която ще ви накара да мислите. Има музика, която ще ви накара да спрете вашата мисъл. Казвам: сега музиката е едно развлечение.

Сега аз няма да ви свиря (*Учителя взима цигулката си*), но ще ви дам една идея. В какво седи възпитателното действие на музиката? Ако сами не знаете да свирите или да пеете, намерете някой, който знае да свири, и му платете, за да ви посвири малко. Не се изисква много, дайте му малко пари, за да ви посвири. (*Учителя свири много тихо.*) Колцина от вас могат да чуят това? Изисква се хубаво да пеете, това е, което ще спаси българите. Това е нов ритъм в живота, това е разрешение на една мъчнотия. Прави ли ви впечатление откъде излиза тонът в цигулката? Не всичко, което чувате, излиза от цигулката. Има обертонове, които идат отвън. Като засегнеш правилно тона на физическото поле, вече има отглас от музикалния свят. Казвам: законът е същият и ако засегнете правилно една мисъл в себе си – веднага ще има едно съзвучие във

вас, то ще ви помогне. После, как ще поставиш пръстите си на цигулката, това е толкова деликатно! Най-малкото подвижване на пръстите се отразява на тона, той може да излезе много груб или много нежен.

Казвам: ако живеете добре, вие можете да влезете в контакт с музиката. Има области, с които само добрите хора могат да влязат в контакт. Само добрите хора ще снимат музиката в света. Каквито са хората, такава ще бъде и музиката; според тях ще бъде тя. Музикантите в окултната музика, като засвирят известни парчета, турят една похлупачка. Като вдигне окултният музикант похлупачката, колкото пари му трябват, дойдат. Ако знаеш как да свириш, златото иде. Ако не знаеш, то не се мърда. Сега аз не ви казвам да вярвате в това, но казвам: златото има един тон. Ако хората го знаят, като засвирят този тон, златото ще дойде да ги слуша, ако не го знаят, златото няма да се мръдне, пет пари няма да даде. Вие ще се научите да пеете.

Злато, живот, здраве – това са синоними. Ти здрав не можеш да бъдеш, ако нямаш музика. Богат не можеш да бъдеш, ако нямаш музика. За да бъдеш богат, за да бъдеш умен, трябва да бъдеш добър и трябва да бъдеш справедлив – това е основата на богатството. Богатството е един резултат. Не книжно богатство, но злато да имаш, скъпоценни камъни да имаш. Богатството ти трябва да има някаква цена в себе си. И при знанието е също. Знанието ти трябва да има сила в себе си, да знаеш някои работи като майстор. Онзи капелмайстор, който знае всичките партитури, който умее да дирижира, публиката го чака. Като вдигне той ръката си, сто хиляди лева събира. А онзи капелмайстор, който не разбира, нищо няма да събере, хората ще си вземат парите назад.

Всяко нещо трябва да се направи според законите, които съществуват в природата. Вън от тия закони нищо не е постижимо. Ако се върви по пътищата на тия закони, то е разумното. Мислете, че всичко в света е разумно. Голяма привилегия за вас е, ако слушате природата. Казваш: „Аз съм неразположен“. Аз искам вие да бъдете раз-

положени, както природата е разположена. Аз искам вие да бъдете разположени, както светлината е разположена. Аз искам вие да бъдете разположени, както пролетта е разположена. Аз желая вие да бъдете разположени, както цветята са разположени. Цветята много голямо разположение имат.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

12. лекция, 17 декември 1937 г., София, Изгрев

КРИВИ И ПРАВИ ЛИНИИ

Отче наши

Имате ли тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Отношение на прави и криви линии“.*)

Според обективната наука между две точки може да теглим само една права линия. Това е най-късото разстояние между две точки. Правата линия е най-малката величина. Що е крива линия? Кривата линия е отношение на много точки, следователно тя е линия на безкрайността. Вечността я определят с една крива линия. Отношението между две точки е права линия, отношението между много точки е крива линия. Щом има отношение между много точки, то е крива линия. Като ме слушате да говоря за правата линия, какво ще разбере? Казваме „прав човек“. Кой човек е прав? Казваме: права линия е, когато има отношение между два центъра, между две точки. Между центъра на Слънцето и центъра на Земята може да имаме само една права линия. Как ще обясните защо двата полюса на Земята са безплодни? Най-големият студ е на полюсите, а най-топлите места се падат на екватора. На какво се дължи студът? Защо именно на полюсите на Земята съществува по-малко топлина, а на екватора има повече? Вие ще кажете, че на екватора лъчите на слънцето падат перпендикулярно. Но нали и на високите планини, като Хималаите, падат перпендикулярно, защо там е студено? Има известни противоречия.

Казваш: „Днес не искам да уча, защото съм неразположен“. Какво означава неразположението? Защо си неразположен? Може да не си ял два дни, пък може десет дни да не си ял, затова да си неразположен. Но какво разбирате под думата *неразположение*? Под *разположение* се разбира да имате добри отношения. Щом човек има

добри отношения, значи е разположен, щом няма добри отношения, неразположен е. Щом физически имаш добри отношения, добре си разположен. Щом по сърце си добър, значи си разположен, значи и в умствено отношение имаш разположение. Където един човек е добре разположен, друг е неразположен на същото място. Вземете например здравия човек – зимно време той може да ходи навън. Болният казва, че навън е студено. Но болният и лятно време не може да ходи навън, казва: „Болен съм, слаб съм“. Болният и лятно време не е разположен.

Питам: от какво зависи неразположението? Някой път казваме, че причините на неразположението са чисто физически. Ако един човек е неразположен, защото е сиромаш, ако болният е неразположен, това го разбираме, но когато богатият е неразположен, когато здравият е неразположен, как ще го обясните? В окултната наука вие често имате статически понятия. В метафизиката и в съвременната окултна наука много неща са излезли от недоучените ученици на окултната наука, които минават за учители. Те са направили много погрешни изводи.

Под права линия всякога трябва да разбираме пътя на енергията, която изтича от един център към периферията. Всички енергии, които изтичат от един център навън, към повърхността, това са прави линии. Всички енергии, които от повърхността се връщат към центъра, са криви линии. Правите линии са от центъра към периферията, кривите са от периферията към центъра – това е отношение. Ти от периферията към центъра никога не можеш да се върнеш по права линия. От центъра към периферията никога не можеш по крива линия да вървиш. Когато някой човек е изкривил своя път, когато не върви по права линия, значи той не излиза от центъра, но се движи от периферията към центъра. Когато се връща към центъра, човек всякога върви по крива линия. Той се движи от периферията към центъра – и да иска, не може да върви по права линия; по крива линия ще върви. На този човек и да му казвате, че трябва да върви по права линия, той ще върви по крива. Хората, които са изгубили своя път, се на-

мират на периферията. Които пък направо пътуват, те са в центъра, нямат право да изменят своя път. Това са две противоположности.

Правите и кривите линии имат точно противоположно движение, те се образуват от противоположното движение. Кривите линии се образуват въвн от центъра, в края – от периферията към центъра. Правите линии се образуват от центъра към периферията. В окултно отношение може да приложите това. Ако ти всякога вървиш по права линия, ще изсъхнеш, сух ще станеш. Всички ония, които са много възискателни, са все прави, сухи хора. Никога не можеш до видиш един такъв прав човек, който да е тлъст. Той е изсъхнал, на пъстърма прилича (пъстърма знаете какво е – сушено месо). Всичките тия светии ги наричат изсъхнали светии, прави хора. Такъв човек всякога и навсякъде вижда погрешки, търси погрешки. Направил си нещо – казва: „Криво е, тази стъпка е крива“. Казал си нещо – казва: „Така не се говори“. Така прочете си не дръж, така не спи, така не яж – правила има навсякъде. Казва: „Много не яж. Колкото по-малко ядеш, по-праведен си“. А пък човек, и като не яде, пак греши. Ако човек яде много, греши, но ако не яде, пак греши. Ако претоварите много един кораб, той ще потъне, но ако го оставите свършено празен, тогава може да се обърне в морето. Следователно човек никога не трябва да бъде свършено празен. Под думите *да не бъде празен* разбираме, че трябва да има някаква тежест.

Казвам: изучавайте! Сега науката минава по един особен път. Фактите, които са събрани в съвременната наука, трябва да ги приложите. На математиката, на геометрията, на изкуствата, изобщо на всички науки трябва да им намерите място. Забелязва се, че в онези хора, които се занимават с естествени науки, челото се развива, изпъква отпред. Ако изучавате естествени науки 10–20 години, челото ви изпъква. Онези, които се занимават с отвличена философия 20–30 години, горната част на челото им се развива. В един човек, който се занимава с философия, няма да се развие долната част на челото, но ще се развива

горната част. Ако някой се занимава с технически науки, с инженерство, или ако стане банкер, при него ще започнат слепоочните части да изпъкват. По външната форма на главата на човека може да разберете в каква област се занимава той – с естествени науки ли, с философия ли, или с технически науки.

Когато човек става добър, коя част на главата му се развива? В добрината на човека едновременно влиза и философията, и животът. За да живееш добре, трябва долната част на челото да е развита, трябва да имаш известно отношение с хората, малко и технически способности трябва да имаш. Но тъй както вие понякога схващате добрината, под добър човек разбирате такъв, който е мек, който не се кара, мълчи, не обижда никого. Кой са отличителните черти на добрия човек? Той е умен. Щом е умен, челото му е развито. На добрия човек коронната част на главата е добре развита, пък и нейната задна част е добре развита. И ръцете му, и краката му, и очите му са добре устроени. На добрия човек всичко е добро. Той с добрината си действа. В добрия човек има много криви линии.

И всеки, който няма една обширна опитност, не може да бъде добър. Добрият човек има обширна опитност. Той не е станал добър в един живот. Той е имал най-малко 100–200 прераждания, за да стане добър. Не мислете, че само в един живот може да станете добри. Добрият човек е живял много животи, добротата е постижение на много животи. Казвате за някого, че е много добър човек. По закона на наследствеността ред поколения са живели добре и неговите умствени познания, морални и физически качества са развити. Той работи в трите полета. На физическото поле работи добре, в полетата на духовния и на Божествения свят работи добре. Този човек е добър.

Като говорим за добрия човек, лошият е негов контраст. Какво е лошият човек? Точно обратното на добрия. Да приемем, че на чертежа (фиг. 1) А е доброто, а В е злото. Те са на едно дърво, дър-

А	В
---	---

Фиг. 1

вот за познание на добро и зло. Органическа работа е тази, поставени са доброто и злото в плода. Тогава можем да кажем, че *B* – злото, е в корените, *A* – доброто, е в клониците на дървото. Злото е в гъстата материя, доброто е в рядката материя – горе, където дървото се развива в порядъка среда. Злото в човека е от двете страни на главата, над ушите. Доброто в човека е отгоре, при свода на главата. Ако изследвате, ще видите, че колкото по-сплесната е отгоре главата на човека, толкова по-недобър е той. Например главата на змията е на една и съща равнина с гръбначния ѝ стълб, никакъв ъгъл няма. Главата ѝ е широка, но няма никаква височина. Морален устой, добро в змията няма. Никакво добро няма в нея.

Какво нещо е доброто? В света има една добра материя. Всеки, който няма тази материя, не може да бъде добър човек. Ако имате хубава глина, може да направите най-хубавите съдове, но от обикновена кал може ли да направите едно порцеланово гърне? Глината, от която правят порцелана, е специфична материя, строежът ѝ е друг. От обикновена глина не можете да направите порцеланови изделия. За да бъде добър, човек трябва да има такава материя, да се облече в нея. Ти не можеш да бъдеш добър, ако нямаш такава материя, да образуваш от нея форма. Много хора не могат да мислят, защото нямат мисловна материя, не може да се образуват форми. Слабата мисъл не може да образува форми.

Ние идваме в света до онази философия, според която две неща има: там, където има форма, има и съдържание. Материалната страна дава формите. Казваме още: сила и материя. Силата е съдържанието, материята създава формите. Съдържанието не може да се прояви, ако няма форма. Но и формата не може да се изяви, ако няма съдържание. И двете неща са необходими. Една твоя мисъл, за да се прояви, трябва да има съдържание, трябва да има и форма. Една мисъл без форма ще бъде непонятна. Може ли да си представите един човек без форма – без ръце, без крака, изобщо без нищо? Казвате, че Бог е създал човека по Свой образ и подобие. Какво е това подобие? Ако

един вол мисли за Господа, той ще мисли, че Господ е като него – някой голям вол. Ако една риба мисли за Господа, и тя ще мисли, че Господ е като нея. Следователно всички същества мислят, че Той е като тях. И хората мислят, че Господ е като човека. Както виждам, така си Го представяте. Не е право това. Ако един грънчар направи едно гърне, гърнето може да мисли, че този, който го е направил, прилича на него. Ушитата дреха, ако има съзнание, може да каже, че онзи, който я е ушил, е такъв, каквато е тя. Но онзи, който е ушил дрехата, прилича ли на нея?

Какво разбирате под *добър човек*? Този, който има устойчива форма и устойчиво съдържание, той е добър човек. Този, който няма устойчива форма и устойчиво съдържание, той е лош човек. Сега имате една научна дефиниция. В живота виждаме: лошият човек по десет пъти се изменя. Каквото и да ти обещае, ще се измени, ще се отметне, а после ще се извинява. Долапи* колкото щеш! Турците наричат тези, които не си държат на думата, арменски долапи. Има един анекдот за пестеливостта на арменците. На пътя пред къщата на един богат арменец в Цариград умира едно куче. Арменецът седи горе, в къщата си, и по пътя минава един турчин хамалин. Арменецът му казва: „Давам ти един грош, за да изхвърлиш това куче“. Турчинът казва: „Ще ти дам два, ти да го изхвърлиш“. Арменецът слиза, взима кучето и го изхвърля. Лошият човек прилича на този арменец, всякога можеш да го накараш да свърши една работа за пари. Добрият човек не се унижава да свърши всяка работа, него не можеш да го подкупиш с нищо. Добрият човек и по правите, и по кривите линии върви, без да се изкривява и после да се изправя. А пък лошият човек и по правите, и по кривите линии се изкривява – и през най-правия път да го прекараш, пак ще се изкриви. Ако накарате един куц човек да върви по най-правия път, той ще може ли да върви право? Няма да може. И по най-правия път той все криво ще върви.

* долап *диал.* Лъжа, хитрина, интрига.

Сега ще кажете, че външните условия влияят. Но то е до разбиране на външните условия. Вие как ги разбирате? Трудните положения, трудните външни условия ние сме ги създали. Когато казваме, че условията са лоши, ние сме ги създали такива. Всеки един човек е създал за себе си условията. Ако се погледне от чисто Божествено гледище, първоначално всеки един човек е бил поставен при най-благоприятни условия. Отпосле, в ред съществування, ние сме си образували лошите условия, при които сега живеем. Сега вие постоянно се спъвате и казвате: „Условията са лоши“. Щом кажеш, че условията са лоши, значи ти казваш: „Задачите са неразрешени“. Днес имате известни задачи за решаване, утре трябва да се явите с разрешени задачи. Какво трябва да правите? Трябва да ги решавате – една, две, три задачи трябва да разрешите.

Казваш: „Не съм разположен“. Питам: ученикът трябва ли да бъде неразположен? Неразположенията са неща външни. Ученикът вътрешно винаги трябва да бъде разположен. Един българин отива някъде в чужбина и там се намира при много неблагоприятни условия. Като бил в България, знаел малко да шие обувки, обувчар бил. Дошло му наум, че навън може да кърпи обувки и така да си помогне. Да кажем, че някои от вас се намират в много неблагоприятни условия, седят и се питат: „Какво трябва да правя?“. Като окултни ученици, какво ще измислите? Вие трябва да имате много измислени работи. Инженери трябва да бъдете, да вземете една мъчна задача за решаване.

Ако аз искам да стана окултен ученик, ще взема най-мъчната задача и ще кажа: „Ще реша тази задача“. – „Не можеш да я решиш.“ – „Ще я реша, ще я реша, ще я реша.“ И като реша задачата, ще ида да кажа на другите как съм я решил. Толстой е правил опити. Когато пишел някой разказ, той събирал децата и им го четял. Ако децата го разбирали, казвал: „Хубав е“. Ако не го разбирали, той го поправял, коригирал. После пак го четял пред децата и когато те преставали да го коригират, той казвал: „Разказът ми е хубав“. Толстой, като писател, е един гениален човек, той приемал малките деца да го коригират. Вие не бихте направили като Толстой.

На децата как ще представите правата линия каква е, кривата линия каква е? Всички планети вървят по криви линии, нито една от тях не се движи по права линия. Те разбират кривите линии и все по такива криви линии се въртят. Правите линии понеже излизат от центъра, голяма енергия се употребява. Кривите линии са икономични. Всички планети вървят по линии на най-малко съпротивление. При правите линии има по-голямо съпротивление. Най-голямото съпротивление на едно тяло се намира при правите линии. Едно голямо препятствие в света ти можеш да го преодолееш само по правата линия. Силният човек действа с правите линии. Мъдрият човек действа с правите линии. Мъдрецът действа и с правите, и с кривите линии. Мъдрецът не изтощава много енергията си, той не отива да се бие. Ако има някакъв неприятел, ще го остави да го гони. Мъдрецът ще върви ден, два, три, онзи ще се мъчи да го стигне, но все няма да може. Този неприятел ще върви подир него, докато се умори и каже: „Няма да го стигна“. Лошият човек вие го изморявате с вашите мисли. Когато ставате лоши, вие не мислите. На лошите хора в света им трябва мисъл. И всеки човек, който не мисли, става лош. Всеки човек, който мисли, става добър. Това като правило го вземете.

Под думата *мисъл* аз разбирам разнообразие. Щом мислите еднообразно, вие попадате под закона, ще се изтощите. Еднообразието изтощава, разнообразието усилва. По-добре е да ходиш с два крака, отколкото с един. Как ще ходиш с един крак? Може ли човек да ходи с един крак? С един крак на земята не можеш да ходиш. Защото как ще подвижиш единия крак? Подвижваме десния крак, понеже имаме опора на левия. Левия крак подвижваме, понеже имаме опора на десния. Ако имаш само един крак, ти нямаш опора. Десният крак като не е опора на левия, как ще се движиш? Тогава ще намериш човек с два крака, да те премести от едно място на друго. Следователно, когато не можете да разрешите една мъчна задача, всички вие имате само един крак. Когато казвате, че не можете нещо, имате само един крак. Щом кажеш: „Мога“, създа-

ваш още един крак. Щом кажеш: „Не мога“, оставаш само с един крак. По-добре е да кажеш: „Мога“, за да създадеш още един крак. Щом създадеш този крак, създаваш възможност да разрешиш задачата. Психологически е така в закона на природата. Не че като кажеш: „Мога“, нещата ще станат, но поне ще създадеш в себе си още един крак. Щом кажеш: „Не мога“, само един крак имаш, задачата винаги остава недовършена.

Аз бих изтъквал: десният крак на човека представлява неговата сила, а левият крак представлява неговата разумност. Като ходи човек на двата си крака, единият е силен, другият е разумен. Следователно силният помага на разумния и разумният помага на силния – и двамата вървят. При ръцете е същото: дясната ръка е справедлива, лявата е любяща. Следователно любовта помага на справедливостта и справедливостта помага на любовта. Дясната ръка е справедливостта в човека, лявата е любовта. Ако нямаш лява ръка, любовта не може да се прояви; ако дясната ръка я няма, ако не работи, тогава справедливостта я няма. Казвате: „Ние пишем, работим с дясната ръка. Понеже тя се развива, развиваме се да бъдем справедливи“. Аз говоря за конкретни работи. Трябва да бъдем справедливи, понеже, ако не сме справедливи, ние не можем да прогресираме. Ти в себе си трябва да можеш да отсъдиш право една своя постъпка, едно свое чувство, една своя мисъл. Някой път може да се осъждаш, някой път може да се хвалиш. Трябва да бъдеш справедлив. Може да се похвалиш, но трябва да бъдеш справедлив. Може да се кориш, но пак трябва да бъдеш справедлив. И като се кориш, и като се хвалиш, трябва да бъдеш справедлив. Какво представлява укорът? Укорът е една мярка. Щом се укоряваш, значи имаш известна мярка, с която мериш, и казваш: „Това не е така, както се представя“. Два закона има: единият укорява, другият похвалява.

Ако ви попитам: вие какво ново сте внесли в света, как ще ми отговорите? Всеки от вас какво ново нещо, макар и микроскопическо, е внесъл в света? Все таки трябва да внесете нещо ново, колкото и малко да е то. Кажете ми

сега какво ново е внесено в света. В Америка е определена премия за този, който внесе нещо ново в света. Може би от 30 години я има тази премия и досега не се е явил нито един кандидат, който да даде една нова идея в света. Една доста голяма сума за една нова идея, която не е казана досега. Вие например искате да знаете какъв ще бъде вашият живот, мислите как ще започнете и как ще свършите. Искате да знаете бъдещето и някои може да ви гадаят. Ако при мене дойде една овца да ѝ гадае какво ще бъде бъдещето ѝ, аз ще ѝ кажа: „Десет години ще те стрижат по два пъти: най-първо ще ти вземат голямата вълна, после ярината. Някои един път стрижат овцете, други са по-лакоми, два пъти ги стрижат. Млякото ще ти вземат. Малките агънца, които ще раждаш, и тях ще ти вземат. Един ден и с тебе ще се свърши, няма да те има на света“. При сегашните условия, ако врачувам на една овца, това ще ѝ кажа. Ако дойде едно куче и ме попита: „Какво ще бъде моето бъдеще?“, ще му кажа: „Дълго време ще зъзнеш, много треперене ще има, много недояждане ще има. Малко лошо ще свършиш“ – врачувам му!

Казвам: че ако ти седиш пред къщата на някой богат човек, чакаш в двора му за един комат хляб, трепериш да ти се уредят работите, не си ли куче? Господ ти е създал ум, да работиш с него, пък ти си турил всичката си надежда в богатите хора и чакаш година, две, три, пет. Напусни тази работа! Щом те видя при богатия човек, казвам: „Дълго време ще зъзнеш“. Понякога имате идеята да дойде отнякъде един милион – вие сте при къщата на богатия човек. Най-първо, считайте, че имате този милион, считайте, че имате повече от един милион. Ако ви давам сто хиляди лева за двете ви очи, кой от вас ще си ги даде? Казвате, че сте сиромаси. Кой от вас ще даде очите си за сто хиляди лева? Ако на някого от вас предложат сто хиляди, за да отсекат само единия му крак, той ще се поколебае. Казвате: „Сиромас човек съм“. Сто хиляди лева струва само кракът ви. Едното ви око, и то около сто хиляди лева струва. Имате 32 зъба – всеки от тях струва по десет хиляди лева. Колко струват 32 зъба? 320 хиляди лева струват зъбите ви.

Сега и зъбите се продават. Има лекари, които изваждат здравия зъб и го слагат на мястото на болния зъб на някой богат човек. Много хора си продават здравите зъби. Вие мислите, че сте сиромаси, пък имате несметни богатства.

Някои можете да станете отлични метеоролози – можете да предсказвате какво ще бъде времето, дъждовно ли ще е, или сухо, пролетта каква ще бъде. Имате тези уреди в себе си, може да давате съвети на хората. Имате и уреди, които показват ще има ли ветрове. Вие седите и не сте впрегнали на работа вашите уреди. Аз, ако бях на ваше място, какво щях да развивам? Щях да развивам гласа си, да достигам до три октави. Мислите ли, че ако вземам три или четири октави, аз ще бъда беден човек? Ще бъда един първокласен певец и веднага ще ми заплатят. Казваш: „Аз това не мога да направя“ – един крак имаш, не можеш да ходиш. Започни да мислиш: два крака имам, мога да ходя, мога да пея. Кажи: „Ще пея, ще пея“.

Всички болезнени състояния в човека се явяват при понижение на трептенията. Щом се понижат трептенията на организма, тогава се явяват болестите. Всяко неразположение се дължи на понижение на трептенията на тялото. Всяко добро състояние се дължи на повишение на трептенията. Ако някой път се понижат трептенията на един орган, той заболява, ако се повишат трептенията му, подобрява се състоянието.

За музиката казвам, че никога светът не е бил така музикален, както сега, но и никога светът не е бил при таква изпитание. Много изпитания имат хората. При такива изпитания музиката помага на хората, те не могат да ги разрешат без музика. Музиката в човека повдига трептенията. Може да направите един опит. Да кажем, хрема е хванала някого от вас. Има парчета за хремата, ще ѝ пееш. Една статистика може да се направи. Онези, които страдат от хрема и ѝ пеят три пъти на ден – сутрин, обед и вечер, по-лесно оздравяват, отколкото ако не ѝ пеят. Представи си, че хремата е един джентълмен – ще му пееш. Или ако имаш едно неразположение, пей му. Мързелив си, не обичаш да работиш – пей на мързела. Мързеливите винаги

започват от тона *ре*. Мързеливият мисли, мисли да тръгне ли, или да не тръгне, той има един котешки характер. Котката има много особен характер, много е аристократична. Ако има някъде преграда една педя висока, тя не иска да я прескача, обикаля, за да намери равно място, по което да мине, но ако види зор, не на една педя, а на два метра ще скочи. Понякога и ние имаме този характер на котката. За малкото препятствие, което можем да прескочим, казваме: „Кой постави това препятствие, тази дъска тук?“. Колкото по-учени ставате, толкова повече препятствия ще ви поставят. Учените хора имат много препятствия. Ако сте с характера на котката, няма да ги прескачате, но ще питате кой е сложил тези дъски.

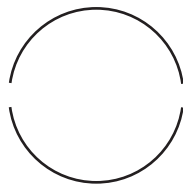
Преди известно време при мене дойдоха двама души да им дам съвет. Казах им: „Представете си, че и двамата сте в някой мочурляк. Там ще затънете до пояс. Не се движете, стойте, чакайте. Аз, и да искам да ви помогна, ако вляза в мочурляка, също ще затъна. Ще чакате да донеса най-малко 20 дъски, да ги наредя от сухата земя до вас и да минете по тях“. Като влезете в някой мочурляк, дъски трябва. Колкото повече дъски има, толкова по-безопасно ще излезете. Когато се намирате в трудни места, на вас ви трябва дъски.

Мисъл трябва! Всичките трудности изискват мисъл. Ще мислите, и въпросът е разрешен. Всяка една мисъл повишава трептенията на тялото. Всяко едно лошо чувстване понижава трептенията на тялото. Всеки лош човек, всеки безсърдечен човек понижава трептенията. Щом се понижат трептенията, ти потъваш, потъваш. Щом се насърчаваш, като че се издигаш нагоре – повишават се трептенията. Щом се насърчиш, издигаш се, има движение нагоре. Щом се обезсърчиш, потъваш, има движение надолу. Законът е един и същ.

Сега изпейте: „Учение, синко, учение, дъще“.

Коя е най-важната мисъл в лекцията? Какви други черти имат кривите линии? Те имат още две черти: че са огънати и изпъкнали. Според това дали кривата линия е изпъкнала, или огъната, ще знаете посоката, към коя-

то тя се движи. Ако е изпъкнала, тя се движи към центъра на Земята, ако е огъната, посоката е към Слънцето. Когато някой е изпъкнал, горделив човек, той отива към центъра на Земята. Когато е смирен, той е огънат. Огънати и изпъкнали линии – това са посоки на движение (фиг. 2).

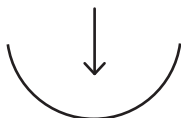
Фиг. 2

Когато главата е изпъкнала нагоре (фиг. 3), тогава разрешаваме големите мъчнотии на Земята. Налягането, което идва отдолу върху тази линия, е по-голямо, отколкото налягането отгоре, затова тя е станала изпъкнала.

Фиг. 3

При огънатата линия налягането е по-голямо отгоре (фиг. 4).

Фиг. 4

Когато налягането от Слънцето е по-голямо, линиите стават огънати. Когато налягането от Земята е по-голямо, линиите стават изпъкнали. Имаме две влияния: влиянието на Слънцето и влиянието на Земята. Ако преодолееш мъчнотиите, Слънцето има надмощие.

Когато Земята има надмощие над нас, трябва да мислим повече, понеже материята, в която се движим, е по-гъста. При по-големите мъчнотии – по-големи разсъждения, по-голяма мисъл, по-голямо усилие; при по-малките мъчнотии – по-малко усилие.

Създай една идея в себе си: сутрин, като станеш от сън, мисли за Господа, на обед мисли за Господа и вечер мисли за Господа по пет-десет минути. Всеки ден десет минути сутрин, десет минути на обед и десет минути вечер да изоставиш всичките си работи и само за Господа да мислиш, за Този, Който е направил всичко. Така като мислиш само за Него, ще просветне умът ти. Сега нашият ум е зает с много работи, но с главното, което трябва да дойде в него, умът ни не е зает. За това, което може да ни въздигне, за Господа ние не мислим. Като мислиш за Него, ти

ще си помогнеш. Пък и да мислиш за Господа, то е най-хубавото нещо, мисли си за Него каквото и да е. Като мислиш, само тогава ще почувстваш, че ще дойде нещо от Него. Онези, които имат очи, като погледнат на слънце, ще видят цялата природа, но и един, който няма зрение и нищо не може да види, и той ще почувства нещо в себе си. Казвам: хората, докато възстановят своето вътрешно зрение, все таки ще почувстват силата на слънцето.

И така, какво трябва да правиш сутрин? Мисли за Бога. Още като се събудиш, за нищо друго не мисли, концентрирай си мислите в Бога. По-хубаво нещо от това няма. Едно упражнение е то. Вие сега, като се събуждате сутрин, за какво мислите? „Дали е късно, да стана ли от леглото, или да не стана, да си обуя ли обувките, или да не ги обуя?“ Като мислите така, после пак се сгушите. Сутрин, макар и под юргана, мисли за Бога. Под юргана или не, както и да е, но мисли. Като станеш, не се обличай веднага, първо мисли. Защото, като речеш първо да се миеш, да се обличаш, ще забравиш да мислиш за Бога, идеята ще изчезне, ще ти дойде нещо друго в ума.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

13. лекция, 24 декември 1937 г., София, Изгрев

ДИШАНЕ

Отче наш

Имате ли някоя зададена тема? (– *Нямаме.*)

Да направим едно упражнение за дишането. Ще броите до 7 при поемане на въздуха, до 6 при задържане и до 8 при издишване. Числата играят роля, както играят роля течните и въздухообразните тела. Ритмично ще броите, тъй както пулсът на човека, когато той се изкачва нагоре, върви нагоре равномерно. Ще запушите дясната ноздра, ще поемете въздух през лявата, като броите до 7, ще задържите въздуха, като броите до 6, и после ще издишате и ще броите до 8. (*Учениците правят упражнението няколко пъти.*) Ще стоите прави и като стоите така, да има правилна обмяна. Понеже симпатичната нервна система е свързана с центъра на Земята, а мозъкът е свързан със Слънцето, двата центъра образуват един перпендикуляр. Под думата *перпендикуляр* ние разбираме отношението между центъра на Слънцето и центъра на Земята.

Вие възприемате отгоре. Вдишката, това е слънчево течение, което слиза чрез лявата ви ноздра и минава вдясно – течението от лявата страна минава в дясната. Земното течение или лунното течение минава през дясната страна и влиза в лявата страна. Тъй както стоите, то слиза до гръбнака долу. За да познаете колко сте търпеливи, ще поемете въздух и ще го задържите. Вашето търпение може да се определи от възможността ви да задържате въздух в дробовите си. Ако 15 секунди можете да задържате въздуха, 15 ви е търпението. Ако 16 секунди можете да го задържате, 16 ви е търпението. Въздухът може да се задържа 2, 3, 4, 5, 10, 20, 30, 40, 50, 100 секунди. Който го задържа 100 секунди, доста търпелив човек е.

Във всяка работа умът ви трябва да присъства. Всяка една работа, в която умът ви не присъства, е безполезна. Защото това, което човек мисли, е важно – умът е свързан със Слънцето. Сърцето е свързано със Земята или с Луната. Сега учените определят разликата между човека и животните. Аз ще ви дам друго, различно определение. Животните сега се учат да говорят, те имат няколко елементарни думи. У кокошката има само няколко елементарни думи и у другите животни има само няколко елементарни думи. Когато човек не мисли, а само говори, той е животно. Човек учи животните как да говорят, а пък той самият се учи как да мисли. Сега и вие се учите как да мислите. Да говорите знаете. Някои от вас може да говорят колкото искат, но това е придобивка за животните. Вие сте излезли от животинското състояние и сте навлезли в човешкото състояние. Говорът трябва да бъде ръководен от мисълта. Всеки говор, който не е ръководен от мисълта, е само енергия.

Всички хора страдат, защото няма съотношение между ума им и сърцето им. На това се дължат всичките им нещастия. Някой път сърцето ги води като струя, като вятър, който отвява листата. Тази идея сега трябва да слегне, да я опитате, не теоретично да вярвате, но да я опитате. Казвам: нещастният живот се дължи на това, че умът не работи. Недоволен си някой път, неразположен си. Тогава седни и брой мислено: 1, 2, 3... Нали можете да броите мислено? Всякога трябва да има ритъм в сърцето, космически ритъм. У някои сърцето не бие така ритмично, но все таки то е един добър капелмайстор. Понякога сърцето се нервирва – капелмайсторът прави забележка, когато музикантите не свирят добре. Така сърцето някой път тупти по-бързо, някой път тупти по-бавно. За човешкото сърце има две определения. Човек има две сърца: едното е животинско, другото е човешко. Човек има един животински ум и един човешки ум. Животинският ум си обяснява фактите, но не мисли. Животинският ум какво-

то намери, събира. Той е като Плюшкин*, като него събира разни гвоздеи, разни стари неща. Каква работа ще направи, животинският ум не разбира.

Да направим още веднъж упражнението за дишането. Не си натискайте дясната ноздра, само я затворете. Леко поставете божествения пръст, палеца, отдолу на ноздрата, само да докосва носа. (*Учениците правят това упражнение няколко пъти.*) Сега протегнете ръцете си настрани. Започнете да свивате палците, после бавно започвайте да свивате другите пръсти, като броите мислено до 7 – в това време поемете въздуха. Отваряне на пръстите и издишване. След това ръцете нагоре, свиване на пръстите в юмрук, вдишване. Отваряне на пръстите и издишване, като се брои до 8.

Новата окултна хигиена трябва да се изучава сега. Разбира се, трябва да изучаваме отношението, което съществува между етерния двойник на човека и неговото тяло. Етерният двойник свързва сърцето с ума на човека. Казвам: етерният двойник и тялото на човека си влияят. Понякога вие казвате, че се свива сърцето ви. Свиването на сърцето става по същия закон, по който се свива тялото на човека, когато се простуди. Тогава трябва да се въдвори първото положение – разширение на капилярните съдове. Капилярните съдове са свързани с етерния двойник. Когато става свиване на капилярните съдове, етерният двойник не може да функционира правилно.

В музиката по-лесно може да се заучава, ако поставите два или три пръста при корена на носа си. Като мислите върху нещо, ако хванете корена на носа си, ще имате един резултат, ако поставите пръсти на върха на носа си, ще имате друг резултат. Като сте сърдити някой път, милвайте края на носа – тогава като че човек утихва. Излишна енергия често се събира на носа. Нали знаете, носовете на

* Плюшкин – измислен герой от романа „Мъртви души“ на руския писател Николай Гогол (1809–1852). Името Плюшкин е нарицателно за патологично скъперничество и безсмислено събиране на ненужни вещи, често просто захвърлени боклуци.

пияниците са червени. Когато човек се разсърди, носът се зачервява – насъбрала се е известна енергия. Носът има връзка с някои мозъчни центрове, така че става цяло разстройство. Побутни, поглади малко носа си. Сега всички помилвайте с дясната ръка носа си от корена до върха, ръката дръжте настрани. После пак от корена до върха го милвайте и след това – отваряне ръката настрани. Какво почувствахте? Някои от вас една микроскопическа промяна може да забележат. Помилвахте носа с дясната ръка, сега го помилвайте с лявата. Показалецът и палецът да минат по носа, от корена до върха. (*Упражнението се прави три пъти с дясната и три пъти с лявата ръка.*) Изпейте упражнението: „Аз мога вече да дишам добре“. (*Изпява се няколко пъти упражнението.*)

Във вас чувствата първо вземат участие, после мисълта. Как ще изпее: „Аз мога да дишам, аз мога да мисля, аз мога да мисля“? В сопраното първо е мисълта, после чувствата. Щом дишаш, всичко можеш да направиш. Щом не живееш, нищо не можеш да направиш – нито лошо, нито добро. Ние само така схващаме: щом живееш, каквото и да направиш, все е добро. Вие ще кажете: „Как да е все добро?“. Че не е ли за мене добро, когато яздя един кон? Ако вие носите някого на гърба си, за него е добро, за вас не е добро. Това, което правите, все за някого е добро – за коня не е добро, за вас е добро. Казвам: в живота всичко, което става, е добро. Понеже ние изхождаме от едно относително гледище, нещо може да не е добро за мене, но за цялото да е добро. Да, за кокошката не е хубаво да я ядеш, но за тебе е хубаво. Но и кокошката нищо не губи, и тя печели. Вместо да се мъчи в света, тя дойде на по-добро място, дойде да живее в тебе като един син или като един приведен зет. Когато разглеждаме въпроса за вегетарианството, имаме предвид, че месната храна спира прогреса на човешката индивидуалност. Когато храната спира човека в неговото развитие, тя не трябва да се яде. Не че в самото ядене има нещо лошо, но ако храната ще спъне човека, по-добре е той да не я яде.

Ако изпиеш толкова вино, че се опиеш и не можеш да се владееш, къде е погрешката? Ако изпиеш 10–20 капки вино, в реда на нещата е, но ако изпиеш цяла чаша и се опиеш, това не е в реда на нещата. Защо виното не е полезно? В природата виното го правят тези химици – мухите, те внасят някаква подкваса. Мухина работа е виното. Щом пиеш вино, на муха ще заприличаш. Мухата, като обикаля цял ден, каца където трябва и където не трябва – ще кацне върху някое извержение на животно и след това ще кацне на носа ти. Тя не може да направи разлика между едно извержение и един човек, за нея те са едно и също нещо. Тя няма интелигентност. Поради това, като кацне върху тебе, какво ще ти допринесе? Или като пиеш виното, което е направила, какво ще добиеш? Ще станеш като нея, веднага ще започнеш да правиш каквото тя прави. Щом се напие един човек, повръща нечистото навън – показва, че е от мухите. Човек е минал вече тази школа на мухите. Вие сте минали тази школа. Не че сте излезли от мухите, но сте били в тази школа. Вашето мухино съзнание не ви е необходимо. Тази химия, с която се занимават мухите, ни най-малко не ви е необходима. Тези инжекции, които лекарите едва сега правят, мухите и комарите отдавна ги правят. Като те ухапе комар, веднага се подуе мястото. Така може и малария да внесе в кръвта ти, а след това години ти отнема, докато се освободиш от инжекцията на този комар.

Казвам: ще се научите да различавате нещата. Аз не отричам, има едно авторитетно знание на мухите, от което може да се ползвате, но има и друго едно, което не е авторитетно. Когато мухите започнат много да се въртят и да скачат, трябва да знаеш, че времето ще се развали. Ако си някъде навън и мухите започнат да те хапят, а ти си тънко облечен, взимай си шапката и да те няма там, защото скоро ще завали дъжд, ще те накваси. Какво казва мухата с това хапане? Казва: „Ако си човек, който мисли, не стой тук. Тънко си облечен, върви си откъдето си дошъл, защото дъжд ще вали“. Когато времето няма да се разваля, мухите не хапят, а когато ще се разваля, на хобо-

та им се набира много електричество, но тази енергия не им трябва, излишна е и те трябва да се освободят от нея. Мухата хапе и казва: „Да ти дам малко енергия, ти можеш да мислиш“. Електричеството е свързано с човешката мисъл. В човешката мисъл има електричество. Като те ухапе една муха, ти се сепнеш; като те ухапят седем мухи, доста електричество ще влезе в тебе. Това трябва да го проверите, не да вярвате. Забележете каква мисъл имате, когато една муха кацне върху вас. Аз забелязвам каква мисъл ми дохожда. Наблюдавайте и като ви ухапе една муха, каква мисъл имате и след това каква мисъл ви дохожда.

Вие казвате, че сте много самостоятелни. В какво седи самостоятелността на човека? Например някой е неразположен. Като поднеса под носа му емфие, веднага ще се измени неговото настроение. Или ако му поднеса да помирише един цвят от здравец, да го усети с обонянието си, пак веднага ще се измени неговото състояние. Някои цветя изменят състоянието на човека, те са спомагателни средства. Има мухи с плоски хоботи, те не хапят. Като кацнат, като те бутнат по носа, то е хубаво. Това са много добри мухи. Знаете ли защо? Много микроби се полепят по носа и като кацне върху него, като си тури крачката, мухата ги обира. Който не разбира, няма търпение, мисли, че такава инжекция не му трябва. Учете се на търпение. Като се наберат много микроби на носа, мухата дойде, събере ги, събере ги и си иде.

Две теории има защо са създадени мухите. Едната теория поддържа, че когато се развивали млекопитаещите, в ония хубави времена за тях е имало богата храна и те, като се наяхждали, по цял ден спели под дърветата, не са учили много. Тогава невидимият свят създава тези слуги, мухите, които да ги хапят, за да започнат млекопитаещите да работят. Като махат постоянно с опашка, животните събуждат ума си, гръбначният мозък започва да учи. Опашката на животните къде е дошла в човека? При човека тя е минала отпред, на лицето му – тя е човешкият нос. И вместо да си мърдате опашката нагоре-надолу, сега вие поглаждате носа си с лявата или с дясната ръка. Ако

го поглаждате с дясната ръка, имате влиянието на слънчевото течение, ако го поглаждате с лявата ръка, имате влиянието на лунното течение. Със слънчевото течение ще внесете животворен магнетизъм в себе си, с лунното течение ще внесете въображение. Някой път хващате носа си с дясната ръка, някои път – с лявата, а понякога и с двете ръце го поглаждате. Сега това са теоретични работи, но вие правете опити. Може да сте някъде на екскурзия, седнете, бройте от едно до шест, поставете дясната ръка на носа си и вижте ще стане ли някаква промяна, ще дойде ли някаква идея. Може да ви се отвори някакъв нов аспект и нещо, което не ви е идвало дотогава в ума, сега да дойде. Всичката погрешка е там, че много работи вие ги знаете само теоретично. Много малко сте приложили, проверени на опит работи нямате.

Онези от вас, които са музикални, как биха изпели думите „аз мога да дишам“? В пеенето басът представя земните течения, там човек е в гъстата материя. Басът оперира с дългите вълни, сопраното – с късите вълни. Басът и сопраното, това са полюси, там тоновете се поляризират. Тенорът и алтът са отглас, ехо. Алтът поддържа баса – дъщеря го наричам, дъщерята поддържа баща си. Тенорът е синът, той поддържа майка си, той е нависоко. Тенорът не може да се вдигне толкова високо, колкото майката – сопраното, и алтът не може да слезе толкова ниско, колкото бащата – баса, но все таки алтът и басът си приличат. Басът не може да се повдигне по-високо от алта. Сопраното не може да слезе толкова, колкото тенорът може – тенорът е границата на сопраното, където то може да слезе. Между сопраното и тенора има преплитане – тъкане има. В тъкането, когато една нишка се преплита, иде бърдото и веднага я взима; след това пак има преплитане на жичките. Когато два тона се преплитат, идея трябва да имаш, за да пееш. Ако нямаш идея, не можеш да пееш. Трябва да имаш някаква идея.

Когато казваш думата аз, значи имаш една идея, която носиш, но звукът з тук е един бент. Ако при произнасянето му езикът попадне между зъбите, хапане ще има,

затова з трябва да се опитоми. Ти, за да опитомиш това личното, което хапе в твоята мисъл, в твоите чувства, какво трябва да сложиш на мястото на з в думата аз? Българският народ не казва аз, но ас – произнася думата със с. Народът усеща, че друго трябва да се сложи на мястото на з. При аз е по-трудно артикулирането, при ас е малко по-добре. Трябва да смекчавате. Например англичаните смекчават звука р в думите. Те дори избягват да го произнасят, едва ще го чуete някъде. Ако произнасяш грубо р, тогава гласът ти огрубява. Животните при ръмженето издават звука р. Има много неща, които трябва да облагородявате. Всеки народ се стреми да облагороди някои от звуковете. Думата аз българите произнасят ас, английската дума за аз е ай (i), руската е я – точно обратно на английската. В думата ай звукът и показва посока на движение. Англичанинът е практичен и много съобразителен. Когато се намира в трудно положение, той много бързо го разрешава. Когато е охолоен, все отлага, когато е на зор, веднага взима решение. Един богаташ, който много харчел, всяка година търсел да намери перо от бюджета си, което да съкрати, но все не можел да намери. Случва се така, че една година загубва една трета от капитала си и тогава веднага намира какво перо да съкрати. Англичанинът прилича на този богат човек – като се намери на зор, бързо решава.

Вие трябва да изучавате психологията на животните. Дайте една кост на две кучета и те веднага ще започнат да си показват зъбите, да ръмжат едно на друго. Най-първо само се гледат, но костта става причина да се скарат, всяко иска да я вземе. Понякога ние приличаме на тях. Кажете някой: „Ти си невежа“. Заради една казана дума кипнеш – и на тебе са ти хвърлили кост. Какво означава думата *невежа*? Невежите хора се учат. Учението е за невежите, а пък за учените хора е животът. Ученият какво трябва да прави? Той ще живее. Невежият, след като се научи, тогава ще живее. Учението трябва да бъде едно пособие за живота. Всички неща – и мислите, и чувствата, са за това, да можем да живеем. Животът е главното в света. Ти трябва

ва да пееш, защото, като пееш, животът всичко дава. Животът обича пеенето. Ти ще му пееш, а той, като е дошъл, всичко ще дава. Като не му пееш, скържав е. Щом пееш на живота, той е готов всичко да ти плати; щом не му пееш, не ти плаща.

Като пее човек, като мисли, като направи някое добро, като седне да си почине, като яде, като пие вода, това са средствата на живота, външните условия на живота. В яденето има известна музика. Защо природата е направила зъбите? Щом хората изгубят зъбите си, тяхната работа свършено не върви. Без зъби работата не върви. Малките деца нямат зъби, затова природата им дава рядка храна, мляко. Когато те вече имат зъби, дава им се твърда храна. На тези от вас, на които не са израснали зъби в умствено отношение, аз препоръчвам млечна храна. А пък на вас, които в умствено отношение имате пораснали зъби, казвам: дъвчете! Мисленето е дъвчене. Ако не можеш да разбереш една мисъл, сдъвчи я хубаво; след като я сдъвчеш, не я предъвквай.

Да допуснем, че една ваша мисъл или едно ваше чувство ви мъчи или че имате някаква болка в коляното, или в ухото, или някъде в главата. Питам: кой е естественият път да се освободите от едно бреме? Ако страдате от ревматизъм, направете му една песен. Сега на вас ви се вижда смешно, че може ревматизъм да се лекува с песен. За да се въдвори хармония в човешкия организъм, кой е основният тон, който трябва да се вземе? Основният тон на живота е *до*. Казвам *до*: ти трябва да бъдеш свободен, не ограничавай себе си, не си прави излишни ограничения. Пратен си в света да живееш, Господ е помислил за тебе. Ако ти разбираше слънцето, звездите, щеше да знаеш, че всичко в света за тебе е създадено.

Казваш: „Какво ще правя?“. Чудна работа, всичко имаш, пък си нещастен! То е неразбиране. Този, който е създал света, Той вече те обича. Вие трябва да съзнаете това, то да има един отглас във вас. Вашият ум, който Бог ви е дал, и вашето сърце, което Бог ви е дал, нека проговорят. Радвайте се, че страдате. Господ се радва, че вашето

сърце страда, понеже тогава то трепти. Страданието е работа. Ако вашият ум започне да мисли, Господ се радва. Когато умът ви не работи, когато сърцето ви не работи, Господ може ли да се радва? Ако детето на една майка не диша, защото сърцето му е спряло да работи, майката започва да плаче. Лекарят иска да възстанови дишането на детето – започва да вдига и да сваля ръцете му, възстановява се дишането и после, като забие сърцето, майката става весела, а и лекарят се радва.

Казвам: хубаво нещо е да дойде една малка мисъл. От невидимия свят се радват на най-малкия импулс на ума и на сърцето. Като започнеш да мислиш, ти си жив в умствения свят. Като страдаш, ти живееш в духовния свят. Като работиш на Земята, ти живееш на физическото поле. Тъй щото едновременно трябва да работите на физическото поле, за да живеете на физическото поле, трябва да чувствате, за да живеете в духовния свят, и трябва да мислите, за да живеете в умствения свят. Пък има и по-високи области. Та казвам: мисълта е живот, чувстването е живот, усетът, който имаме на Земята, и той е живот.

Като съм ви говорил толкова пъти, вие, като ученици, по какво познавате, че някой ви обича? Или по какво познавате, че някой не ви обича? Казвате за някого: „Обича ме, но неговата любов е непостоянна“. По какво познавате, че в един случай любовта е постоянна, а в друг случай е непостоянна? Как ще докажете кога е постоянна и кога не е, кои ще са аргументите ви? Все някакви данни имате. Аз по това познавам: ако един човек ви вземе на гърба си, неговата любов ще бъде постоянна, но ако се качи на вашия гръб, неговата любов няма да е постоянна. За онзи, който се качи на гърба ми, казвам: неговата любов ще трае ден и половина. Когато някой ме вземе на гърба си, вярвам в неговата любов. Ако той ме носи, казвам: любовта му е устойчива. Вие може да проверите това. Обаче като се качиш на гърба на един кон, колко време ще те обича конят? Докато държиш гема и юлара, конят се подчинява, но утре, щом излезе юларът от ръката ти, той ще вдигне опашка и ще избяга в гората – така казва: такава

любов да нямаме. Сега аз взех това за сравнение. Когато възприемам и държа дълбоко в ума си една идея, моята любов към нея е постоянна, на тази идея разчитам. Всяка идея, която погледна и не остане в ума ми, за нея казвам: дори да е някаква свещена идея, още не е време да направя нещо за мене. Идеята, която човек възприема и носи в ума си, може да направи много работи. Но ако човек се качи върху тази идея, тя да го носи, от нея нищо няма да стане.

Казвам: носете идеите си с вас, те не тежат много. Тежестта на една идея е равна на част от милиграма, изразена с числото едно със сто нули след него. Каква тежест е това? Идеята малко взема, но много дава. Всяка една идея, като дойде във вас, донася ви нещо и като я държите във вашия ум, ще проверите, че много малко взема. Стига да имате една идея, стига да я прегърнете, тя ще ви донесе всичкото благо в света. Идеята за любовта, ако влезе във вас, във вашия ум и във вашето сърце, няма ли да донесе вашето благо? Тя всичкия живот ще ви донесе. Когато вървите, как се движат ръцете ви? Когато правите крачка с левия крак, коя ръка отива напред? С десния крак коя ръка отива напред? Какво е отношението? Отношението е лява ръка с десен крак и дясна ръка с ляв крак. Защо да не е дясна ръка с десен крак и лява ръка с ляв крак? Не върви така. В природата то е закон – десният крак напред и лявата ръка напред. Вие всички имате слънчевото течение в тях. В левия крак, който е назад, докато десният е напред, имате земното течение. Две противоположни течения имате, те свършват работа. Ако поставите десния крак и дясната ръка заедно, те ще се обезличат.

Вие свързвате всички тия неща с вашия личен живот, с вашето лично разбиране. Това е хубаво, но има известни идеи в човека, които са извън неговия личен живот. Много сравнения трябва да се направят, за да се изясни това. Когато зимно време ходите навън с хубав балтон, той е намясто. Но като влезете в една топла стая, където трябва да учите, да се занимавате, този балтон потребен ли е? Не, там ще го съблечете. На нашия личен живот аз

гледам като на един много тежък балтон. Щом дойдем до божествените работи, ние трябва да снемем този балтон. Ако не го снемем, мъчно можем да учим. „Личният“ балтон като е отгоре, усещаш нещо тежко. Ако един музикант се качи на естрадата с този тежък балтон, как ще свири? Все нещо ще свири, но той трябва да хвърли тежкия балтон и да остане с едно тънко палто. Казвам: когато искате да се занимавате с Божественото, тогава ще снемете тоя голям балтон, тия високи мисли, които имате за себе си – че сте гениален човек, и ще останете по тънко палто. Някой път вие се оглеждате в огледалото, казвате: „Красив съм, хубав съм“. Обаче има една красота, която не се мени. Тази красота, която се мени, тя е балтонът. В човека има нещо красиво, което не се мени, има и друго красиво, което се мени. Да кажем, лицето ви е заприличало на месечина, подпухнало е, не е хубаво – този балтон трябва да се хвърли, много дебела дреха е. Някой път може носът да се подуе, да задебелее. Това е лошо, но и като отънее носът, е много лошо.

Трябва да се освободите от ненужните мисли. За себе си вие мислите много повече, отколкото трябва. Ако някой ден аз съм неразположен, ето какво ще направя: ще взема биографията на един велик човек, който се е повдигнал, и ще чета. Биографиите на великите хора имат възпитателно значение. Не мислете, че великите хора са минали по път, постлан с цветя. Вземете живота на изобретателя Едисън* – първоначално той е бил вестникар, ходил е от една работа на друга, какви ли не препятствия е минал, докато се издигне. Казвам: ако погледнем какъв е бил човек назад, в миналото, и ако погледнем това, което сега е постигнал, положението, в което сега се намира, ще видим, че за да достигне в бъдеще тия висини на ума, той трябва да се отрече от много работи. Вие какво мислите за

* Едисън, Томас (1847–1931) – американски изобретател и бизнесмен, създател на много важни устройства, между които са фонографът, двупосочният телеграф, лампата с нажежена жичка и др. Едисон се счита за един от най-плодотворните изобретатели на своето време, с рекорден брой регистрирани патенти – 1093.

отричането? Как да се отрече човек? В дадения случай под самоотричане разбирате човек да се отрече за цял живот от нещо. За една секунда аз трябва да се отрека от едно нещо.

Ти отиваш в една гостилница, където всички маси са заети, но много бързаш, питаш се как ще си намериш място. Седни спокойно, хладнокръвно, почакай пет-десет минути – нищо няма да изгубиш. Често съм привеждал онзи пример за руския княз и англичанина, които се срещат на една тясна улица в Лондон със своите кабриолети и не могат да се разминат. Руският княз изважда вестник „Таймс“, който има 16 страници, и започва да го чете. Англичанинът праща слугата си при княза да предаде думите му: „Господине, като прочетете вестника, дайте и аз да го прочета“. Най-после, когато и двамата прочитат вестника, англичанинът, като по-практичен, казва: „Господине, може ли да си разменим кабриолетите – аз на твоя и ти на моя, за да можем да минем?“. Така въпросът се разрешава. Казвам: в живота има много противоречия, те по този начин трябва да се разрешават. Ако бързаш да тръгнеш, но времето се е развалило, или ако нямаш пари, или ако си изкълчил крака си (всичко това са факти в живота), какво трябва да се прави? Като си изкълчиш крака, тогава трябва да повикаш някой човек, който знае да оправя изкълчено. Умни трябва да бъдете, когато разрешавате трудни задачи.

В турско време във Варна жената на един паша си изкълчила крака. Един чикакчия* имало в село Ботево, пашата му казва: „Искам да наместиш крака на жена ми, без да я бутнеш“. Онзи казва: „Може“. Пашата имал един хубав ат**. Чикакчията казва на пашата: „Ще го държиш три дни жаден, няма да му даваш да пие вода“. След три дни качват господарката на коня, връзват ѝ краката отдолу, под корема му, и дават на коня да пие вода. Като започнал

* чикакчия (тур.) *диал.* Народен лечител, който намества изкълчени и счупени кости.

** ат (тур.) *нар.* Едър и силен яздитен кон.

да се надува коремът му, кракът на жената се наместил. Българинът искал да покаже на пашата още от своето изкуство, затова казал: „Турете една стомна в чувал, счупете я на 20–30 парчета и завържете чувала“. Като направили това, започнал да намества парчетата на стомната през чувала, докато ги наместил всичките и я събрал. Ще кажете: „Много умен бил този българин“. Умен човек бил, платили му хубаво. Ще бъдете ли и вие толкова умни като него? Трябва да бъдете толкова умни, трябва да наместите крака на ханъмката, без да я бутнете. Това е един отличен, един хубав пример. Аз бих желал и вас да ви повикат да наместите крака на една ханъмка.

Разрешете някой път някоя трудна задача. Няма задача в света, която да не може да се реши. Понеже сте дошли на Земята, имате известни задачи. Вие не сте дошли да живеете за себе си. Тогава възниква въпросът: за кого сте дошли да живеете? Ако моят крак ме попита тъй: „Защо съм дошъл?“, ще му кажа: „Ти си дошъл да ми служиш. Ако ми послужиш, и аз ще ти услужа“. Кракът не е създаден заради себе си, той е създаден заради мене. Ние трябва да разбираме нашата зависимост. Някой път искате да се наложите на природата, мислите, че можете да я подчините. Казвате: „Ние трябва да подчиним природата“. Ако под *природа* разбирате грубото естество на човека, тогава да, прави сте. Но онова разумното, което Бог е създал, да искаш да го подчиниш, да го използваш както искаш, тогава ти си на крив път. Как ще го подчиниш? Когато огънят е от 100 градуса, ти се справяш с него, но когато температурата му се увеличи на 1000, 2000, 10 000 градуса, как ще го подчиниш? Най-първо се научете да се подчинявате. Човек, който сам не се е научил да се подчинява, никой не може да подчинява. Силните хора нали слаби се раждат? Кой се е родил силен? Всички хора отначало с микроскоп трябва да ги търсиш, но после това същество се увеличава, увеличава. Ние имаме един пример със семката. Като я посадите в земята и ѝ дадете добри условия, тя на цяло дърво се превръща. Малките неща имат възможности да станат големи.

Използвайте условията, които природата ви дава. Не се бунтувайте против вашия ум; използвайте условията, които вашият ум ви дава. Не се бунтувайте против вашето сърце; използвайте условията, които вашето сърце ви дава. Ако аз бях на ваше място, например ако бях някой голям чиновник или дори министър-председател, ето какъв опит щях да направя, когато съм неразположен. Ще накарам домашните да ми сготвят най-хубавото ядене, което обичам, ще намеря един беден човек и ще го покана да го нагостя. Той ще яде, а аз ще го гледам. И като го гледам, ще се възпитавам да ми става приятно, че яде. Като се нахрани, ще го потупам, ще му кажа: „Много хубаво яде, доволен съм“. Ще кажеш, че това е глупаво. Това е възпитание, много добър опит е този.

Като ми пеят някой път, аз съм доволен. Радвам се на всеки човек, който е успял в музиката. Ти го слушай, пък един ден и ти ще свириш така. Няма да мине много време, и ще дойде това, което искате всички вие, които сте пратени на Земята. Вие се бунтувате защо да не бъде днес. То ще дойде на своето време. Някой път искате някои ваши желания да се сбъднат две години по-рано, някой път – десет месеца по-рано, някой път – един месец. Природата не търпи такова разногласие. Като дойде времето, тя точно на секундата ще ти даде това, което искаш. Последната секунда ще чакаш. Като дойде последната секунда, блесне светлината и яденето е сложено – тогава ще започнеш. Някой път вие не дочаквате секундата, много бързате. Казваш, че много си чакал – ти си чакал вече толкова време, какво ти коства да почакаш още десет секунди? Като не можеш да чакаш, заминаваш.

Работата е, че за всичките неща, които искате да постигнете, се изисква и последните десет секунди да чакате. Ако не чакате, разваляте всичко, което е приготвено. Никога не допускайте да не дочакате последната секунда, оставете да мине даже и още една секунда след уреченото време. Дал ви е някой обещание да ви посрещне и не идва навреме – нека мине една секунда от вас. Като погледнете часовника, минала ли е една секунда отгоре, кажете: „Ча-

ках, но не мога да чакам повече. Една секунда мина след уреченото време“. За една секунда знаете ли колко работа може да се свърши? Светлината за една секунда изминава 300 хиляди километра. За да измине човек този път, колко време му трябва? Ако пътуваш по 100 километра на ден, за колко време ще изминеш 300 хиляди километра?

Казвам: една секунда за човек, който мисли, много означава. Има секунди, които са временни, има и важни секунди в живота. Аз да ви кажа за секундите: тия, които ви тревожат, те са от евтините, а тия, които не ви тревожат, те са от скъпоценните камъни. Секундата, в която седиш спокоен като че всичко е наред, като че си разрешил много въпроси, тя е тази, в която се разрешават най-хубавите работи. Има допирни точки на ума и сърцето, при които се ражда едно спокойствие. Казва Христос: „Моя мир ви давам“. Да бъде човек спокоен, това значи да бъде готов да работи.

Кое сега е най-важното от казаното? Най-важното, което може да остане и да го приложите?

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

14. лекция, 31 декември 1937 г., София, Изгрев

БЪДЕТЕ ЩЕДРИ

Отче наш

Има един стих, който казва: „Роденият от Бога грях не прави“. Може да се каже още, че роденият от Бога добре се учи, роденият от Бога и добро прави. В стиха са казали само „грях не прави“, но не са казали какво прави роденият от Бога.

Например вие знаете ли защо са създадени човешките ръце? Защо са създадени ръцете, само посветените знаят. Обикновеният човек знае, че има ръка, но защо му е, не знае. В старо време, когато искали да накажат някого, който бил съвсем упорит, своенравен и не се подчинявал, отсичали му двата палеца. Щом се отсекал палците, човешката воля се парализира. Когато палецът се мърда навсякъде, волята е в нормално състояние. Когато не се мърда и остане в бездействие, волята не е в нормално състояние. В съвременността всички чакат наготово, казват: „Да даде Господ!“. Всички се молят да им се даде нещо. Даденото е едно външно благо. Може да ти се даде нещо, но как ще използваш онова, което ти е дадено? Подаряват ти една хубава книга, но ти не можеш да разбереш написаното в нея. Подаряват ти един музикален инструмент и ти казваш: „Дадох ми хубава цигулка“ или „Дадох ми хубаво пиано“, но не знаеш да свириш. Може през целия си живот да се хвалиш с този инструмент, да казваш: „Знаете ли колко струва? 150 хиляди златни лева!“, а така и да не се научиш да свириш.

Представете си: въздухът даром ви е даден и вие не можете да се ползвате от него, светлината даром ви е дадена и не можете да се ползвате от нея, слушането даром ви е дадено, а и от него не можете да се ползвате. В съвременния живот нещата се възприемат аномално. И като

погледнете човешкото лице, все ще намерите нещо анормално – на някого устата е изкривена, на някого веждите са изкривени. При тази изкривеност не може да се върви напред. Лицето е място, където се отбелязват изкривените работи. Всяка сутрин трябва да видиш какво си изкривил, за да знаеш какво да изправиш. Има да научиш нещо, има да изправиш нещо.

Не искам сега да се занимаваме с погрешките, но казвам, че погрешките са причина да не можем да приемем новите неща, които Бог ни дава. Ние много сме закъснели, толкова много, че за в бъдеще трябва да пътуваме с бързината на светлината, за да можем да настигнем това, към което се стремим. Много хора, като се проявяват духовно, казват: „Закъснял съм“, и действително са закъснели. Най-добрите хора, и те са закъснели. Има някои, които не са закъснели – такива казват: „Какво трябва да се прави?“. Изкуството е да се увеличи бързината, да се ходи с бързината на светлината, на светкавицата. Бързината на светлината не е най-голямата, има неща, които се движат с по-голяма бързина. Преди години ме питаха с каква бързина се движи човешката мисъл. Дадох им само едно сравнение: бързината на светлината в сравнение с бързината на човешката мисъл е като бързина на биволска кола. Видях им се чудно това. Наскоро някой беше прочел, че един френски математик изчислявал, че човешката мисъл се движи с три квадрилиона трептения на секунда. Една грамадна скорост има мисълта. На светлината колко време ѝ е нужно, за да премине това пространство от три квадрилиона? Трябва да сметнете.

Има и обикновени работи, които не са ни ясни. Всеки един от вас минава за много търпелив, казва: „Аз съм много търпелив човек“. Една сестра казва на друга, която е много напреднала в търпението, една обидна дума. От очите на много търпеливата сестра потичат сълзи като два извора и тя казва: „Обиди ме“. Има два начина за разбиране на това. Аз го тълкувам така: не че сестрата не е търпелива, но онзи невежа, който живее в нея, е обиден. Трима човеци живеят едновременно в сестрата: тя, реал-

ната, която плаче, онзи, който се докача, и онзи, който разбира тази работа. Онзи, който разбира тази работа, той се радва. Ето едно противоречие: единият се докача, вторият плаче, третият се радва. Как ще ги примирите? Невежият се обижда, реалният плаче – как да не е знаел досега тази истина, а онзи, който е разбрал, той започва да се радва. Аз виждам това положение: вие не знаете кога се радвате. Радва се третият, който е разбрал. Като ви обидят, във вас единият скърби, другият плаче: „Как досега да не зная тази истина, че съм голям простак?“, а третият започва да се радва, той казва: „Такава хубава истина да ми кажат: ти си голям простак!“.

Какво разбирате вие под думата *простак*? Всеки човек, който не знае да греши, да лъже, да краде, който не знае да мами хората, е един първокачествен простак. Невежият ще се обиди, ще си каже: „Как така ще съм простак? Много учен човек съм, мога да крада, мога и да убия“. Всички вие ще му кажете: „Докажи, че не си толкова глупав“. Че как ще докаже? Представете си, че срещате един разярен бик. Ще му доказвате ли, че вие сте едно благородно величие? Ще се махнете от пътя. Ще ви приведа примера за онзи невежа, Симеон от Еленско. Той имал една солена идея. Един ден, като изкарват говедата от Елена, върви с тях един бик и мучи. Като го вижда, Симеон казва: „В името на Исуса Христа, заповядвам ти да не мучиш“ и го хваща за рогата. Обаче бикът така го натиснал, че едва го спасили. После Симеон казал: „По-силен от мене излезе бикът“. Аз казвам: като хванеш този бик, така да му извиеш врата в името на Христа, че да познае, че Христос е в твоите ръце. Ако Христос не е зад тебе, тогава минаваш за афиф* човек, отиваш под рогата на бика. В дадения случай бикът представлява невежият човек. Щом си невежа, ти си бик. Когато започнеш да плачеш, ти си във втората фаза, но човек още не си станал. Когато започнеш да мислиш, ставаш човек. Докато си бик, само говориш.

* афиф (ар.-тур.) 1. Слаб, неустойчив. 2. Несериозен, лекомислен.

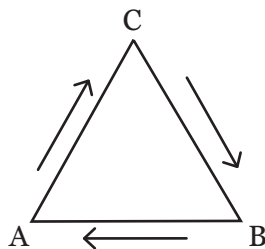
Щом ти кажат, че си невежа, значи ти се учиш да говориш. Невежите се учат да говорят. Щом напуснеш невежеството, животът трябва да стане реален, да започнеш да мислиш. Аз определям животните като изостанали души, които са деца. Както виждате, за мене едно бръмбъзъче – малкото дете, което се учи, птичката, славейчето, след време ще стане човек, ще израсне. Така е по закона на времето. Вие обаче сте понапреднали. Както е казано в Библията, човек е създаден най-късно. Но ето аз как разсъждавам: когато някъде ще става някакво тържество, царят ли идва най-напред, или войниците? Най-напред се нареждат войниците, царят идва после. Човек е дошъл последен, другите животни са дошли преди него. Законът тук е обратен: който иде последен, той най-много знае, който иде най-напред, той най-малко знае. Който има най-големи претенции в света за учен човек, той най-малко знае; който минава за най-голям светия, той е най-малкият светия. Това е вярно в каквото и да е отношение.

На мене са ми препоръчвали много хора, за които са ми казвали: „Намерихме един много добър човек“. Аз другояче съдя за хората. За мене има много животни, облечени в човешка форма. Като снемеш човешката форма, ще видиш, че там седи едно своенравно дете, което обича само да къса листове. Някое дете, като вземе една книга, започне да я дере – откъсне един лист, втори, трети, и така, докато я накъса цялата. То мисли, че е свършило нещо. Когато някой ти каже нещо и ти се обидиш, не си ли тогава малкото дете, което накъсва книгата? „Ти си простак, ти си голям невежа, не знаеш това или онова.“ Две сестри спорят и едната казва на другата: „Ти си голям простак, не знаеш нито един език“. Тази, която знае езици, ако иде някъде да си поиска пари на френски език, няма да ѝ дадат. Ученият човек не проси. Всеки, който проси, е невежа. Отиде ли човек да проси, ще му дадат пет-десет лева, колкото да похвали тези, които са му дали. Но всеки, когото хвалят, и той е прост човек.

Трябва да се учим. Засега хората само взимат някой стих от Писанието и цитират какво е казал Христос. Като

става въпрос за музика, казват например, че Моцарт тъй е писал. Какво е писал Моцарт? Кое е писал, то не се чете, то се пее. От Моцарт какво можете да ми изпеете? Или ако ви кажа първата симфония на Бетовен да изсвирите, какво ще правите? Казвате: „Това не се отнася до нас. За нас – ангелските песни“. Казвам тогава: „Изпейте ми една ангелска песен“. Отговаряте, че сте ги забравили. Това показва, че вие нищо не сте слушали и нищо не знаете. Някой иска да покаже, че е много учен. – „Аз не мисля, но в мене има нещо, което мисли.“ Че как го знаеш? Като не мислиш, как знаеш за това, което мисли в тебе? За да знаеш нещо, ти трябва да мислиш.

Представете си, че в този триъгълник *A* е разумно същество, което заема едно място на деятелност (фиг. 1). Движението върви от *A* към *C* и от *C* към *B*. В дадения случай *A* се намира вляво, но след малко ще мине в *C*, *C* ще мине в *B* и *B* ще мине в *A*. И тогава ще ви питам: къде се намира *A*? В следващия момент *A* няма да бъде в това положение, в което го знаете; след един момент вие не може да се намирате на същото място. Често така се случва, че забравяте нещо.

Фиг. 1

Защо сте го забравили? Понеже нещата се движат, те се преместват. Вие ги търсите на старото място и затова ги забравяте. Като започнеш да забравяш, значи ти търсиш нещата на старото място. Наука трябва да имаш. След час, месец, година, след десет години това, което си ценил, ще мине на друго място и ти трябва да знаеш къде да го търсиш. Това не спада към лесните работи.

Знаете ли какво ще учите, като идете на Небето? Вие мислите, че ще учите детински работи. Така ако мислите, като идете на Небето, ще го видите точно както Земята. Само че и там ще има за вас непостижими работи. Има един американец, който е написал „Писма от другия свят“. Той казва, че в другия свят има всичко, има богати трапе-

зи, но там не можеш да ядеш. Ако поискаш да се приближиш до яденето, то се движи, ако поискаш да го бутнеш, то отлита. Ти тръгваш подире му, простираш ръка, малко остава да го вземеш, но то пак се мести, не можеш да го вземеш. Онзи американец казва: „Богати трапези има в онзи свят, много ядене, много плодове, много дрехи има, но каквото речеш да бутнеш, не можеш да го вземеш“. Какво ще бъде вашето положение, когато всичко имате, но не можете да го използвате? Как ще решите въпроса? Ще кажете, че това е една фантазия, този човек си въобразява. Но приемоте, че влизате в такъв ред, в такъв свят – какво ще бъде вашето положение там? Вие мислите, че като идете в другия свят, ще ви посрещнат. Кой ще ви посрещне? В онзи свят ще ви посрещне този, когото обичате и който ви обича. Ако има някой, когото да обичате и който да ви обича, той ще ви посрещне. Тези, които не обичате, няма да ви посрещнат. Там всеки мисли за себе си. Баща ти, когото ти не си обичал, няма да те посрещне, майка ти, която ти не си обичал, няма да те посрещне; брат ти, когото не си обичал, няма да те посрещне и сестра ти, която не си обичал, няма да те посрещне. Тогава кой ще те посрещне? Казваш: „Господ Исус Христос, на Кого то се моля“. Но ти и Него не си обичал, затова и Той няма да те посрещне.

Какъв е признакът, по който да се познае, че обичаме някого? В какво седи новата любов? Новата любов седи в това, да можем правилно да произнасяме думата *любов*. Ако ти влезеш в другия свят и не знаеш да произнасяш правилно думата *любов*, никой няма да може да те разбере. Тогава ти ще се намериш в положението на онзи българин, който отива в Лондон и мисли, че там е като в България. Спира той един англичанин и го пита на български: „Моля, кажете ми къде се намира еди-коя си улица“. Англичанинът пък го пита какво иска, но на английски, не на български. Така и не се разбрала тази работа.

И тъй, като започнете да остарявате, какво ще стане с вас? Докато сте млади, насърчавате се, въодушевявате се, но всички съвременни хора са роби на стари идеи, на ста-

ри мисли, на стари желания, които функционират в тях. Ако реката ми се похвали, че много вода минава в нея, не са двата бряга, които образуват тази вода. Водата от друго място иде. Вие казвате, че обичате някого. Аз другояче разбирам любовта. Малко хора съм срещал, които обичат. Обикнал те някой, но веднага ще се докачи, че ти не го обичаш. Всеки търси другите да го обичат. Хубаво, ние искаме хората да ни обичат, но заради какво да ни обичат те? Слънцето заради какво се обича? Заради онова, което дава. Животът се обича заради онова, което дава.

Аз като влизам в света, защо да ме обичат хората? Какво ще дам? И вие се запитайте какво ще дадете. Или искате само за една празна дума да ви обичат? Например аз ви казвам: „Идната година на всинца ви ще дам по хиляда лева“. И вие цяла година разправяте, че ще ви раздам сто хиляди лева. Като дойде следващата година, казвам: „Ще чакате още една година, тази година не става“. Питам: какво трябва да каже човек в дадения случай? Трябва да кажа: „Сега ви давам един лев“. Изваждам, давам, свършва се въпросът. Един лев, ако ми го дадат сега и аз мога да го впрегна в работа, струва повече, отколкото сто хиляди лева. Ако ми дадат един лев от сребро, аз ще направя четири жички от среброто, ще взема една тамбура и ще опна тия жички, за да свиря. Като започна да свиря, навсякъде ще ме слушат и всеки ден ще печеля, ще изкарвам по 200–300 лева. Вие казвате: „Един лев само за какво ми е?“. За невежия той нищо не струва, но за учения е едно велико условие.

Бог ви е дал богатство във вашия език. Заемали ли сте се вие някой път да произнесете думата *любов* по различен начин? Произнесете я сега. (*Произнася се.*) Това е реване. Пак я произнесете. (*Произнася се.*) Това е съскане. Аз бих желал някой от вас така да произнесе думата *любов*, че като изгася лампите, от неговото произнасяне те сами да се запалят и даже червеничка светлина да се образува. Давам хиляда лева на този, който може така да произнесе думата *любов*, ще му дам и две, и три, и четири, и пет хиляди лева. Не е лесна работа, ще кажете. Аз съм бил между хора,

които са ми говорили за любовта. Слушал съм ги и казвам: от това всичко става, но любов не става. Това ви говоря не за обезсърчение, но защото то е наука.

Ако взема един тон и ви кажа: „Това е тонът *сол*“, но той не е нито *сол*, нито *ми*, нито *ре*, нито *ла*, тогава какво е? Все е нещо. Най-първо, то е нещо музикално – музика е, но трябва да се преведе. В даден случай, като вземам един тон, моят глас може да не е в съгласие с всички други гласове, които пеят. Като слушам как пее един човек, който е музикален, опитвам се и аз да пея правилно. А пък ако река да преведа неговото пеене, криво вземам тоновете. Вземам ги, но не съм в акорд с него и вследствие на това се ражда един дисонанс. Постарайте се да пеете някой път, когато сте разтревожени или сърдити – тогава ни най-малко няма да върви пеенето ви. Започнете да пеете, когато сте разположени, когато имате Божествено разположение – тогава сладко ще върви, отлични ще са думите. За да може да пее, човек трябва да има разположение.

Казвате: „Лоши работи има“. Лошите работи са за учени хора, не са за деца. Аз не ви препоръчвам лошите работи, понеже вие сте деца. Когато станете възрастни, много учени хора, тогава лошите работи нека дойдат. Ще има с какво да се занимавате, защото голямо богатство има в лошите работи. Едно пеленаче какво ще се ползва от баницата, от печената кокошка или пък от ябълките? С такава храна вие ще го уморите. Казвам: вие сте се научили да гледате на въпросите лично. Считате, че това състояние, което имате сега, ще продължи. Но след една година няма да бъдете такива, каквито сте сега. Какви ще бъдете след една година? А какви бяхте миналата година на днешния ден?

Иде една сестра и казва: „Кажи ми, Учителю, нещо за мене“. Какво да ѝ кажа? Тя ми носи позлатени неща. Казвам ѝ: „Позлатено е това, не струва“. – „Как да не струва? Лъщи, Учителю!“ – „Да, лъщи, но като го изтриеш, няма да лъщи. Какво да ти кажа? Да ти кажа, че е злато, значи да те излъжа. Не мисли, че това е злато, не струва толкова, колкото мислиш, но само 5–6 лева.“ Ти казваш,

че обичаш някого – позлатено е това, не е злато. Ти не го обичаш, но си сложил отгоре малко любов, говориш за любов. Силна е тази любов, която е хомеопатична: от тридесето деление, от четиридесето, от петдесето, от стотно. Знаете ли какво е стотното деление от някой лек? Понеже вие имате голяма любов, аз ви харесвам в това отношение и ви поздравявам. Хомеопатически по-голяма любов не е нужна, но трябва да разбирате от хомеопатия. Вие казвате думите: „Аз много те обичам“ и давате един алопатичен цяр. Казвате, че много обичате, пък малко давате. Даването трябва да има съответствие с думите. Или ще кажете, че аз много ви обичам. Три дни сте гладували и аз ви давам малко трошици. Като близнете, считате, че съм ви нахранил, казвате: „Достатъчно“. Представете си сега, че ви кажа: „Не ви обичам“ или „Много малко ви обичам“, пък ви дам баница, ябълки, нахраня ви. Кажа ви още: „Я се нахранете, пък за любов после ще говорим“. Кое е похубаво – да ви кажа, че ви обичам, а да ви дам само да си близнете от яденето, или да ви кажа, че не ви обичам, пък да ви дам добре да се нахраните? За предпочитане е второто. Ако ви кажа, че много ви обичам, пък и много ви дам, то е нормалното.

Учете се да има съответствие между думите ви и онова, което правите. Защото ние сме на изпит не пред хората. Хората са предметно учение. В даден случай, когато кажеш, че много обичаш хората, ти си пред комисия от учени хора, от хора светии, които са любили. Те те изпитват и ще ти пишат бележка. Ще ти пратят един човек, който е лош, и ще ти кажат: „Обикни този лош човек, този първокласен вагабонтин. Ще го обичаш, каквото и да ти прави той. Ще му правиш добро“. Как ще му правиш добро? Като му се разгневиш, скъсат те на изпита, пишат ти единица. Сега минаваш за човек, който е готов да се жертва. Тогава те карат да бягаш от страх. Ти се уплашиш от едно малко страдание и хукнеш да бягаш. Даже и пророчите са бягали. На пророк Йона Господ каза да иде в Ниневия, а той хукна да бяга. Господ му каза: „Иди на изток“, той отиде на запад.

Питам: ако в сегашното си състояние влезете в Небето, кое ще ви препоръча? Вие цитирате Библията, думите, които е казал Христос. А Христос е казал: „Донесете плодовете от семената, които аз оставих на земята“. Значи, първите плодове ще занесете. Ако аз ида в невидимия свят, какво ще нося със себе си? Няма да казвам, че съм проповядвал, то е друг въпрос. В онзи свят ще носиш една стока, да я опитат. Ако занесеш много плодове, ще ги опитат, но ще кажат: „Не са доброкачествени тези плодове, не можем да ги възприемем“. Онзи свят е място, където само най-хубавите работи се вземат. Ти носиш всичко, но там казват: „Не можем да купим стоката ти“. Ще вземеш стоката си и назад ще се върнеш, без да си продал нито една ябълка. Знаете ли колко ще ви коства всичко това? За да си върнете капитала на Земята, трябва да се родите наново, да започнете търговия наново – не е лесна работа. Ти казваш: „Ще умра“. Няма да умреш, ще фалираш. За мене умирането е един фалит. Щом умреш, значи си фалирал.

Вие сега казвате, че еди-кой си се е влюбил в еди-кого си. Казвате: „Че какво лошо има, ако се е влюбил? Любо-вта зло не прави“. Откажете се от тия лъжи, откажете се от тая любов. Влюбването не е любов, не се обичат тия хора. Аз казвам това, защото имам други схващания. Един човек, който обича Бога, той трябва да обича всички хора. Този, който обича Бога, ще се научи как да обича хората. Първото нещо е, че ти никога не можеш да се научиш да обичаш хората, ако не обичаш Бога. Може да учите как-вото искате, но онзи, който не обича Бога, не може да се научи да обича хората. И да иска да ги обича, то е невъзможно. Както е невъзможно при тази зимна светлина да узреят плодовете, тъй е невъзможно при една обикновена любов да излезе нещо добро. Може да говорим, може да четем някоя хубава книга, но ако очакваме на тази електрическа светлина да се стреем или да узреят плодовете, това няма да го бъде. Тя може да ми направи една малка услуга, но казвам: тази любов не е онази любов, която ще внесе новия живот. Тази любов е предисловие на един път, който се отваря за новото разбиране. И вие знаете:

когато сте се влюбили в някого, вас ви изпитват. Казвате, че сте се запалили от любов, търсите да обичате някого – то е изпит. Влюбили сте се, то е един изпит. Любовта е да те изпитват. Като мине изпита, ще дойде любовта. Представете си, че обичате едного, но след една-две години го разлюбвате. Питам: каква е тази любов? Според вас има влюбване, има и разлюбване, има любов, има и безлюбие. Така е сега.

В какво седи любовта? Този, когото обичате, да е винаги млад; този, когото обичате, да е винаги добър; този, когото обичате, да е винаги здрав; този, когото обичате, да говори винаги сладки думи; този, когото обичате, да е отличен певец, отличен поет, отличен философ. Този, когото обичате, всичко трябва да има – светлина, въздух, земя; той всичко трябва да бъде. Така разбирам аз любовта, а такъв е само Бог. Аз, като съм дошъл на Земята, не търся да ме обичат хората. Вие най-първо търсите любовта на хората, аз най-накрая. Аз любовта не я търся. Защо? Казвам: хората имат толкова любов, колкото и аз имам. Аз беден и ти беден – какво ще търся да ме обичаш? Ако е въпрос за думи, имам цели кошове, много съм богат с такива архаични работи – мога да ви дам любов назаем колкото искате, килограми мога да ви дам. Вие ще кажете: „Учителя много голяма любов има“. Не, много малка е моята любов. Като дойде някой при мене, казвам: „Много малко знаеш“. И аз много малко зная. Мислиш, че си млад. Не, ти съвсем си остарял – какви ли не стари идеи имаш!

Знаете ли какво нещо е младостта? Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“. Ние сме деца на грехопадението и трябва да се освободим от него. Всички хора, които сега се раждат, са все деца на грехопадението, на недоволството, на лъжата. Трябва напълно да се освободите от това състояние. В нас вървят паралелно, едновременно двете неща – и доброто, и злото. Трябва да знаем къде се проявява злото и къде се проявява доброто. От една страна, ти си добър, но току-виж дошло нещо лошо в тебе. И мене

често ме изпитват. Идва дяволът и ме изкушава. Донесат ми например няколко много хубави плода, а една сестра каже: „Дай ми един плод“. Окото ми отива на малките плодове, дяволът сега казва: „Дай най-малкия“. „Не – казвам, – трябва да дам най-хубавия.“ Давам не само един плод, понякога давам и повече, а за себе си оставям най-лошия. Това е Божественото. Като замине сестрата, дяволът казва: „Какво ще разбере тя от тези плодове?“. Казвам: „Ще се подмлади. Дали тя, или аз, е все едно“. Той продължава: „Тя учена няма да стане с тия плодове. Ти трябваше да ги изядеш, те са за тебе“. „Дай само малкото“ – не че аз съм лош в дадения случай, но онзи, който ме учи, той е духът на изкушението. Та и вие като мене разрешавайте въпроса.

Дяволът казва: „Ти тия камъни можеш ли да ги направиш на хляб? Ти от камбанарията можеш ли да се хвърлиш? Всичките царства на земята ще ти дам, ако паднеш и ми се поклониш. Какво ще ти коства да ми се поклониш, ако ще ти се дадат всичките царства?“. Ако се наведеш, за да му се поклониш, не само че никакво царство няма да ти дадат, но всичко ще изгубиш, и живота си ще изгубиш. Ще кажеш така: „Аз съм научен прав да стоя, не съм се научил да се кланям. В света има само Един, на Когото се кланям. Той като дойде, на Него може да се поклоня. Пред всички други прав стоя“. Питам ви: прави ли стоите вие, или се кланяте? Кой на кого се кланя сега, кажете ми? Аз съм гледал, един казва на жена си: „Моля ти се, прости ми“ и ѝ се кланя. Защо се кланя на жена си? Или пък жената се кланя на мъжа си, за да ѝ прости. И да ѝ прости, така не се прощава. Това са криви разбирания.

Когато вие искате прошка, какво казвате? Ако аз съм направил една погрешка пред някого и искам да ме извини, ще му кажа: „Аз направих една погрешка пред тебе и ти я констатира. Затова ела с мене, ще идем и двамата пред Господа, ще коленичим, та Господ да каже тази работа как седи“. Така може да ни се прости прегрешението. Ако някой ме обиди и поиска извинение, ще ида пред Господа, ще кажа: „Господи, извини ме, аз чух лоша дума

да бръмчи в моя ум. Опетних се със злото. Този човек ми е казал лоши думи и аз съм виновен, че съм ги възприел“. Той е виновен, че ми е казал тия думи. Той е виновен, че ми е продал тази стока, а аз съм виновен, че съм я купил, да я продам на другите. Който обижда и който е обиден, те и двамата са виновни. Така седи работата в новото учение – и двамата са виновни. Единият е продавач, другият е препродавач. Новото учение изключва всякаква продажба. Никакво продаване, никакво купуване! Тогава, щом се обиждате, вие сте търговци, този въпрос за Земята остава.

Дойдат някои при мене, питат ме кой е крив и кой е прав. Казвам: идете при Господа, коленичете, не аз разрешавам въпроса. Аз не съм съдия, нямам кодекс – как ще кажа кой е прав и кой е крив? Аз не виждам никакво зло. Езикът на единия се е огънал, казал на другия, че е много голям простак, много лош човек. Каквото и да е казал, той само е разлюлял въздуха. Каквото е излязло, подвижило е въздуха, дошло е някакво трептение до твоето ухо и ти сега правиш своите заключения: казано ти е нещо. Не, грехът не седи в разместването на въздуха. Всяко престъпление седи в една промяна, която става в сърцето. Не е престъпление, ако взема една свещ и я духна – само разклащам въздуха, а той не е виновен. Че разклащам пламъка, това нищо не значи. Като духна, свещта ми не трябва да изгасне. Ако аз угася свещта си, там е престъплението. Ако някой друг може да изгаси моята свещ, аз правя друго заключение. Щом моята любов може да изгасне от духането на хората, щом моето добро може да се събори само от духането на хората, то е слабо добро. Не че не е добро, но то трябва да устои. Затова всеки, който духа, укрепва вашето добро. Вашето добро трябва да бъде устойчиво.

Каквито и страдания да дойдат, те имат за цел да укрепят вашето добро и вашата любов. Страданията са помощник на любовта, на всички човешки добродетели. Както вятърът иде, за да разклаща дърветата, да подобри тяхното кръвообращение, така правят и страданията за вас. Аз така разсъждавам за себе си и не съм намерил никакви други церове. Никога не казвам, че някои неща не

съм ги знаел. Невежият погрешки не прави. Само учениците хора, които много знаят, правят погрешки. Кой прави прегрешения? Който много говори. Който малко говори, не прави прегрешения, той минава за мъдрец. Започни да говориш, и веднага ще видиш, че ще направиш някакво прегрешение. Като говоря, аз някой път забелязвам как някой граматик току свие вежди. Някоя дума не е произнесена както трябва, някой глагол не е сложен намясто, не е употребен в правилното време – бъдеще или минало, някое местоимение не е сложено намясто, някой период не е добре изказан – така констатираме ние. Казвам: прав е този човек. И на него веднага казвам: „Ти си майстор в граматиката, не си невежа за смисъла на онова, което думите съдържат“.

В българския език имаме изразите „аз казвам“ и „казвам“, значи имаме два начина на изказване. Англичаните употребяват само „аз казвам“. Кой език е по-богат: българският или английският? Англичанинът, като каже „аз казвам“, прави една погрешка. Българинът, като каже „аз казвам“ и „казвам“, прави две погрешки. По-добре е думите да имат едно значение. То е богатство на речта. На български думата аз не е толкова звучна. Английската дума *ай* (*i*) е по-звучна и руската дума *я* е по-звучна. (*I* на английски означава аз и *я* на руски означава аз – бел. ред.) Българинът казва *ай*, когато се учуди на нещо, значи само в особени случаи. Когато българинът казва аз, чува се с вместо з – има едно съскане и това съскане е лошо. Българската дума аз прилича на един ченгел. Като обърнеш буквата з нагоре и сложиш а върху нея, това заприличва на ченгел, с който българинът иска да хване нещо отдолу, да го извади.

Аз, това е Божественото дете, което се е родило, за да влезе в Божественото училище. Когато кажеш: „Аз“, ти трябва да знаеш, че си дошъл в света да учиш закона на любовта, закона на мъдростта и закона на истината. Това е Аз, това е личността, това е Божественото дете. Ти казваш: „Аз това, аз онова“. Ще се спреш, ще кажеш: „Аз дойдох в света да се уча, аз дойдох в света да разбера стра-

данията, да науча мъчнотиите, да науча грехопадението. Дойдох всичко това да науча“. – „Ама защо?“ – „Аз дойдох да науча сиромашията, аз дойдох да науча богатството, аз дойдох да науча пеенето, музиката. За всичко съм дошъл.“ Човек за всичко е дошъл и всичко това е Аз. Тогава, като казваш: „Аз“, ще се обърнеш към Господа, ще Му благодариш, че си роден, че Аз в тебе е роден. На Господа благодари! Аз съзнавам, че съм дошъл да се уча, аз съзнавам, че съм дошъл да видя всичко онова, което е създадено заради мене. На Господа ще бъдеш признателен и за водата, и за въздуха, и за слънцето, и за мушиците – за всичко, което виждаш, защото то е предметно учение. Разгъваш листата на растението, четеш написаното. Във всяко бръмчене има нещо написано. Ще попитате: „Вътре в мене какво може да причини една мушица?“.

Един мой познат ми разказа следната своя опитност: „Един ден бях крайно обезсърчен, не ми се искаше да живея. Искях да си замина оттук и затова отидох при морето. В скалите видях една пещера и понеже беше зимно време, влязох в дупката, стоях в нея така обезсърчен от живота. По едно време отнякъде се появи една мушица и кацна на носа ми. Като кацна, погали ме и като че ли всичката тъга и скръб сне от мене. Тогава почувствах, че има някой, който да ме обича. Тази мушица, която в студеното време дойде да ми направи услуга, сякаш ми каза: „Ето, аз те обичам“. Тя ми причини голяма радост. Просветна ми. Казах: ще живея! Разбрах, че Бог се проявява в малките работи. Разбрах, че Господ ми казва: „Знаеш ли колко много мушици могат да те обичат? Милиарди има на едно място. Аз изпратих при тебе една от тях, за да те насърчи“. И тази мушица дойде, погали ме по носа, сякаш каза: „Господ е уредил тази работа, братко, не се обезсърчавай“. Тя лазеше по носа ми много деликатно и това беше приятно“.

Вие ще кажете: „Това е илюзия“. А когато мислите, че сте обидени, това не е ли илюзия? Какво реално има в обидата? Когато мислите, че няма кой да ви обича, вие пак се заблуждавате. Слънцето изгрява, значи то ви обича. Въздухът се движи, значи той ви обича. Кучетата лаят – оби-

чат ви. Петлите пеят – обичат ви. Всички хора приказват – обичат ви. Звездите светят – обичат ви. При това вие казвате, че никой не ви обича. Каква е тази философия? Не може така да се мисли. Но кой може да мисли? Роде-ният мисли. Значи, в това седи Рождеството Христово. И студът ни обича. Сега навън има сняг. Студът ни обича, дошъл е в бяла дреха да ни види. Той казва: „Слушах за вас много работи“, хваща ни, прегръща ни и ние треперим. Студът е такъв любовник, че като хване онзи, когото обича, той трепери. Ти си влюбен, но те е страх онзи, в когото си влюбен, да не ти вземе живота. Тази мома, която е обичана, се страхува от момъка. Понеже тя знае, че момъкът много пъти ще я прегръща, страх я е той да не ѝ вземе живота при едно такова прегръщане. Соколът, като носи една птичка с ноктите на краката си, прегърнатата я носи, пък отиде някъде и я изяде.

Какво още да ви кажа? Ще благодарите, че съм отворил вашите гардероби. Извинете, че без позволение влязох да ви видя гардеробите, но колко прах намерих! Аз съм малко любопитен. Като екскурзиант човек, дойдох да видя гардеробите ви и каквото видях, извадих го. Аз намерих само старите ви дрехи. Каквото отворих, само за него разправам. Аз видях само старото, но предполагам, че имате и нови дрехи. Забелязах, че имате по още един гардероб, но него не го отворих, там сигурно са новите ви дрехи. Втори път пак ще ви изненадам, тогава ще отворя и хубавите гардероби. Сега методично започвам първо с прането. След като се опере, тогава започва гладенето. Чистене трябва!

Аз изнасям тия неща, понеже тази година майката казва: „Да идеш да видиш тия деца из гардеробите какво имат. Ще им кажеш, че всичко това не може да го обличат вече“. Идната година, като дойде деветката (1939 г. – бел. ред.), майката ще се грижи за това, което трябва да се прави. Сега тя казва: „Тази година никой да не се облича със стари и скъсани дрехи, никой да не носи стари обувки, никой да не слага скъсани шапки, скъсани връзки. Всичко това трябва да си върви“. Казва още: „Тази година никой

да не слага медни пари в джоба си, а само златни. И книжни пари да не слага в джоба си. Никакви книжни пари, само злато! Всички медни и книжни пари – навън“.

Да направим едно упражнение. Всяко вдишване е свързано със закона на любовта. Не може да изучаваш любовта, ако най-първо не приемеш въздуха. Не може да изучаваш мъдростта, ако после не го издишаш навън. Всяка вдишка, това е любов, а издишването, това е мъдрост. Светлината, това е знанието. Като дишаш, трябва да знаеш, че от себе си светлина трябва да прашаш. Сега сложете ръцете си настрани с дланите нагоре. Започнете постепенно да свивате пръстите, това е вземане. Свийте пръстите си в юмрук, като палците са отгоре. Същевременно започнете да поемате въздух през двете ноздри. Започнете да приближавате ръцете пред гърдите със свити юмруци. След това започнете да издишвате, като поставяте ръце настрани и постепенно отваряте пръстите. *(Учениците правят упражнението няколко пъти.)*

Упражнението има смисъл, ако ти осмислиш нещата. Свиването на пръстите, то е интелигентност. Като свиваш всичките си пръсти, това означава, че поемаш всичко онова, което Бог ти е дал. И хубаво го поемаш. Силите на любовта поемаш хубаво. Вие всички бързате. Като направите едно упражнение, искате бързи резултати да имате. Микроскопическа полза ще имате от едно упражнение. Хиляди и милиони упражнения трябва да направите, за да имате резултат. Понеже ръцете са свързани с мислещата страна на съзнанието ви, вие трябва да работите с тях. Природата е поставила ръцете ни, краката ни, очите ни да работят. Всяко нещо, което се движи, събужда известна част от мозъка. Клепачите като се движат, и те събуждат предната част на челото. Ако работите, без да си движите ръцете, ако спрете движението на ръцете, тогава тази дейност не е правилна. В Индия има някои хора, които спират движението си, не правят никакви упражнения, но това е закон за онези, които вече са работили. Може да има такова състояние, при което човек какво движение не трябва да прави, но вие не сте правили още движения.

Човек трябва да научи възможностите на всичките движения в света, че да може да ги прави умствено, без движение на ръцете. Тогава той умствено ще може да прави упражненията.

Аз мога да правя упражненията, като мислено протягам ръцете си, но това ще е с другото тяло. Мислено мога да протегна ръце, пак мислено мога да ги свия, мислено мога и да дишам. Ако дойдете до тази втора фаза, по този начин ще можете да задържате въздуха 5 минути, 6 минути, 7 минути. Може да дойдете и до положението да задържате въздуха 20 минути. Ако 20 минути можете да го задържите, вие сте един адепт. Но за да дойдете до това положение, знаете ли колко години трябва да се упражнявате? Сега може да накарате някой човек за 20 минути да спре дишането си, но той ще изгуби съзнание, след това ще бъде мъртъв. За да остане съзнанието му будно, изисква се грамадна воля, разумна воля.

Казвам: всички неприятности в света се дължат на неправилно дишане, на неправилно мислене. Ние мислим по много обикновен начин. Най-първо имаме за задача всички хора да се отнасят с нас хубаво. Аз имам друг закон: аз трябва да се отнасям с всички хора добре. Старото положение е, като дойде някой човек при мене и аз му направя каквато и да е услуга, да кажа, че много съм направил за него. Какво съм направил за този човек? Аз не съм направил толкова голямо добро, колкото Бог е направил. Наистина, направено ли е колкото Бог прави? Силата на едно добро, което аз правя, седи в моето съзнание, не в количеството. Ако ти дадеш пари някому и мислиш, че малко си му дал, пък той мисли, че много си му дал – повече, отколкото му трябва, тогава доброто е направено. И обратно: ако ти мислиш, че много си му дал, пък той мисли, че малко си му дал, доброто не е направено.

Всякога, когато във вас стои идеята, че много сте дали на някого, доброто е за вас. Тогава на кого сте направили добро? Казваш: „Много голямо добро му направих“. Не, трябва да кажеш: „Много малко добро му направих“. Христос казва: „Като извършите всичко, да кажете: „Много малко извърших“. Може да кажете, че много сте напра-

вили, но в сравнение с другите какво сте направили? И за себе си какво сте направили? Колко пъти на ден вие се безпокоите за нищо и никакво? И да са те обидили, и да си такъв сиромаш, че нямаш пет пари в джоба, ти да седнеш спокоен, да ти е приятно, да се усмихнеш и да кажеш: „Какви хубави крака ми е направил Господ!“ И да са ти скъсани дрехите, дупки да имат и тялото ти да се вижда през тях, пак да кажеш: „Какво хубаво месце имам!“.

Изстинали са ти например ръцете. Не е лошо да изстинат. На мене никога не ми идва наум да си помилвам ръцете, но като изстинат, започвам да ги галя – едната ръка поглажда другата. Досега те сладка дума не са си казали, били са като аристократи, но сега ще се сприятелят. Дойде студът и каже: „Братко, нека да живеем хубаво. Как си ти?“. Като ми изстинат ръцете, казвам им: „Братчета, запознайте се, не се карайте. Много добре си живеем, обичаме се“. (*Учителя си милва ръцете.*) Ръцете се потрият една в друга, посгреят се. За мене тия работи не са безсмислени. Аз виждам и вътрешните процеси.

Като възприемаме въздуха при дишането, казваме: „Благодаря Ти, Господи. Каквото вземам, давам“. Издишваме, казваме: „Сега давам“. Като дойде студът, даваме полесно. Научете се да бъдете щедри. Не че не сте се научили, но бъдете щедри, както вашата майка е щедра. Бъдете щедри, както вашият баща е щедър. Бъдете щедри, както вашият брат е щедър. Бъдете щедри, както вашата сестра е щедра. Бъдете щедри, както вашите слуги са щедри. Бъдете щедри, както вашият господар е щедър. Бъдете щедри, както изворът е щедър. Бъдете щедри, както слънцето е щедро. Бъдете щедри, бъдете щедри! Навсякъде носете щедростта на великата Божия Любов, която се излива в света и която казва: „Излейте моята любов, предайте тази любов в света, за да се прослави Името Божие“.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

15. лекция, 7 януари 1938 г., София, Изгрев

ПРОТИВОРЕЧИЯТА В ЖИВОТА

Отче наши

Имате ли някаква тема? (– *Нямаме.*) За следния път нарисуйте един гълъб. Втората тема ще бъде: *От какво се страхува младият?*

Да направим едно упражнение с дишане. Ще го направим три пъти, като броим до шест, и още три пъти, като броим до десет. Нека всеки да си брои. Както бие пулсът на сърцето ви, така бройте. (*Упражнението се прави три пъти и Учителя брои: шест за поемане, шест за задържане, шест за издишане. После се прави още три пъти, Учителя пак брои: десет за поемане, десет за задържане и десет за издишане.*)

Вие се смущавате от неудобствата в света. Всички хора се смущават, безпокоят се от големите противоречия. Знаете ли какво щеше да стане, ако хората нямаха никакво противоречие на Земята? Вие познавате този живот с противоречията, които съществуват в него, но не познавате един живот без противоречия. Какъв ще бъде един живот без противоречия на Земята? Представете си живот без майка, без баща, без братя, без сестри. Щом имате братя и сестри сега на Земята, все ще се поскарате малко с тях. За да не се карате, те не трябва да се явяват. Ако имате баща и майка, и с тях ще имате нещастия, те все пак ще умрат. Ако нямате баща и майка, няма да имате тези тъги. Но какъв щеше да бъде животът на Земята без бащи и майки, без братя и сестри, без господари и слуги? Задавали ли сте си този въпрос? Какъв щеше да бъде животът, ако нямаше горчивини?

Сега съществува едно противоречие. Вие не сте влезли във философията на противоречията. Когато Христос привежда онзи пример за рая, ние го считаме като

идеално място. Умря Лазар и отиде в лоното на Авраам; умря богатият и отиде в пъкъл. Гледат се: едните в рай блаженстват, другите в пъкъл се мъчат. Питам: какъв е този рай, където се вижда мъчението? Не трябва да виждате мъчението. Всички вие имате един рай и един пъкъл. Може ли да има рай без пъкъл? За да е така, не трябва да има ядене, не трябва да има говорене. Райт е място, където хората говорят. Щом се говори, ще има противоречие. Понеже Земята е място, където хората се учат да говорят, противоречието се ражда. Вие се питате защо е създаден пъкълът. Ами той е една функция на живота. Живот без пъкъл не може.

Аз сега не искам да ви отчайвам. Аз не искам тия противоречия в живота, но не мислете, че те съществуват като нещо произволно. Красотата в живота седи в големите противоречия и в големите добродетели. Вие казвате, че големите добродетели са нещо непостижимо, а нашите погрешки са постижими. На всяка стъпка правите погрешки. Защо погрешките да са постижими, пък добродетелите да не са постижими? Защо така мислите? Човек може да бъде добродетелен. Той може да бъде и добър, и лош. На Земята човек може да бъде едновременно и добър, и лош. Да изключим от себе си злото, е невъзможно. Да изключим доброто от себе си, и то е невъзможно. Две невъзможности има: никой не може да изключи доброто от себе си и никой не може да изключи злото от себе си. Как ще ги примирите тогава? Примирението е в това: да подчиниш злото на доброто, злото да стане слуга, а пък доброто – господар.

При сегашния порядък на нещата какво трябва да направим? Трябва доброто да стане господар, а злото да слугува. В сегашния порядък злото е господар, а доброто е слуга, и там е лошото. Защото доброто едновременно и слуга, и господар не може да бъде – ако то стане слуга, злото ще бъде господар; ако пък доброто стане господар, злото ще бъде слуга. Вие ще кажете: „Защо е така?“. Наблюдавайте сега кой е господар и кой е слуга. Когато човек върви, кой крак е господар? Когато левият крак е

отзад, върху него не пада никаква тежест, той само заповядва, пък десният крак е слуга. В следващия момент става обратното: господарят се обръща в слуга и слугата – в господар. После пак има смяна: левият крак е господар, десният е слуга. Единият крак отзад, другият отпред – така вие вървите. Сега ще кажете: „Лесна работа, така трябва да бъде“.

Онзи, който е създал раците в природата, откъде му е дошло наум едни от тях да вървят накриво – наляво, а други да вървят назад, с опашката отпред? Защо едниите да вървят накриво, пък другите да вървят назад? Каква употреба има това? Две философии има. Едните раци казват: „Наляво трябва да се ходи“, другите раци казват: „Назад трябва да се ходи“. И те се разделиха: едниите си създадоха опашка, пък другите не си създадоха. Според закона на еволюцията кои са подбудителните причини? Едните срещнаха мъчнотии и криво тръгнаха – кривите раци без опашките. Та казвам: ако вие вървите накриво, значи поддържате теорията на кривите раци, нищо повече. Един крив човек върви по теорията на кривите раци – накриво върви. Ако оставате назад, ако се оттегляте, значи поддържате другата теория на другите раци. Рациите не си направиха опашка, за да ги подтиква напред, но за да вървят назад. Много умни са тия раци, които вървят назад. Те имат психологически съображения, за които няма да ви говоря.

Вие казвате: „Не съм много умен“, мъчите се от това. Но знаете ли какъв ще ви бъде халът, ако станете много умни? Има и по-глупави от вас, благодарение на това вие сте по-умни. Ако глупавите биха станали умни като вас, вие щяхте да бъдете на тяхното място. Да приведем един пример. В сегашния свят милиони дървета са осъдени на смърт, осъдени са да бъдат отсечени и изгорени за топливо. Има ли някаква омраза към тях? Ни най-малко няма омраза. Защо хората ги секат? Понеже им е потребно гориво. Ако имаше гориво, нямаше да ги секат, но сега няма гориво и трябва да се намери отнякъде. Тогава дайте един проект за гориво. Хората трябва да станат много умни.

Този порядък е временен, там, където са достигнали хората, не могат още да разрешават всичките противоречия. Всеки човек, който отсича едно дърво, той му принася едно благо. Щом отсечеш дърво, то пострада, но същевременно тебе те глобяват и това дърво прогресира. Сечените дървета прогресират, а тези, които са ги секли, ги глобяват. Много лесно можем да докажем как прогресират дърветата. Прогресът седи някой път в подобрението, което става вътре в самия живот.

Да допуснем, че вие някой път носите голямо страдание в себе си. Седи един ден тук една ученичка и плаче. Питам я: „Защо плачеш?“. – „Мъчно ми е.“ Хубаво, като ти е мъчно, носи си мъчението, но защо ще плачеш, защо ще даваш обявление? Като плачеш, ти даваш обявление, че ти е мъчно. Без обявление не може ли? Носи мъчността си. „Не може – казва, – мъчно ми е нещо.“ Ами ако тази сестра не плаче, дъжд няма да вали. Следователно трима ученици като плачат през лятото, дъждът ще дойде. В това отношение икономия има в природата. Ако плаче някой, дъжд ще дойде непременно. Вие наблюдавайте, като плачете, след колко време ще се развали времето и като сте раздразнени, след колко време ще се подобри времето. Някой път вие мислите, че сте суеверни. Каквото и да е, но и суеверието е наука. В какво седи суеверието? Суеверният човек вярва в нещо.

Дават се възражения по въпроса, че магарето може да хвърка. Може да хвърка магарето, но за да хвърка, то трябва да се смени. Това, обикновеното магаре, не може да хвърка, но необикновеното може. Много хора, на които казват, че са магарета, те хвъркат. Кажат ти, че си магаре – качиш се на аероплан, хвъркаш. В света кой разбира, че има магарета? Магаретата не знаят, че има магарета. Човекът е, който знае, че има магарета. Конете не знаят, че има коне. Човекът е, който знае, че има коне. Като казвате, че има магарета, коне, волове, то са ваши понятия. За вас магаретата, конете, воловете съществуват, тъй както вие съществувате.

Аз съм привеждал онзи пример за турския бей, който живял един порочен живот. Като умрял, влязъл да живее

в едно магаре. Станал наемател на една от стаите в къщата на магарето. Той разбрал, че в другия свят, животинския, цялата къща се движи. Погледнал, че натоварили магарето с дърва и го накарали да ги занесе в неговата къща. Видял се той в тази магарешка форма – как така, по-рано беше бей, а сега, като магаре, дърва да носи! И магарето се запънало, не искало да влезе в двора на бея. Теглят го, то не влиза. Упорито магаре! Най-после минал един дервишин, който казал: „Аз ще го накарам да влезе“. Пропшепнал на ухото му: „Тебе не те познават кой си“ и тогава магарето влязло в двора.

Вие например констатирайте, че имате някаква погрешка. Това е ваше заблуждение. За вас е погрешка, но хората не я виждат така. Казваш: „Аз съм много лош човек“. Къде ти е лошото? В какво седи лошото в човека? Че много говори. Но какво от това, че много говори? Във воденица, която дрънка, има ли зло? Тя мели брашно. Има ли нещо лошо в извора, който вдига шум? Казваш: „Много съм лаком“. Вместо да изядеш едно кило хляб, ти си изял кило и половина – къде е лакомията? С половин кило лакомия може ли да се роди в света? И какво трябва да разбираме под думата *лакомия*? Какво трябва да се разбира в най-прост смисъл под *лаком човек*? Този, който е ял повече, взел е повече и за другите не е оставил, изял им е яденето. Но този, който яде повече, работи повече. В природата нещата не са произволни: онзи, който яде повече, трябва да работи повече, плащат му за това. Който не работи, и на него плащат.

Аз понякога уподобявам богатите на хора, които са работили повече – затова сега са богати. Богатството е почивка, сиромашията е работа. Когато човек е сиромаш, работи. Казват: „Да няма сиромаси хора в света!“. Ами тогава няма да има кой да работи. – „Да няма богати!“ Тогава няма да има кой да почива. Ако липсват богатите и ако липсват сиромасите, ще изчезне от света почивката, ще изчезне и работата. Къде е злото? Ако изчезнат скърбите, ще изчезнат и радостите. Ако изчезнат радостите, ще изчезнат и скърбите. Тогава вие ще имате един живот,

в който няма и скърби, и радости. На какво ще прилича този живот? Скръбта трябва да стане служителка на радостта. Когато радостта заповядва на скръбта, по-добро нещо от това няма. Когато скръбта заповядва на радостта, по-лошо нещо от това няма.

Вие сега имате една задача: да управлявате един свят на противоречия, да се справите с големите противоречия. Няма какво да се отказвате от яденето, трябва да ядете. Няма какво да се отказвате от дишането, от слушането, от гледането. Казваш: „Аз разбирам любовта“. Ти не можеш да разбираш, ако не вкусиш нещата. Любовта е онова разумното в света, което опитва всички неща. Любовта, като намери, че нещо е много горчиво, вземе захар, сипе, разбърка, направи го по-малко горчиво. Българите някой път слагат във виното пелин, да стане малко горчивичко. Като го пиеш, лечебно действа. Ти ще кажеш: „Без вино не може“. Защо някои хора могат без вино, а други хора не могат? В даден случай в света все трябва да има един чешит, един пияница трябва да има, но от един повече не може. Да изчезнат пияниците е невъзможно, но на сто души десет пияници да има. В който и да е човек може да се образува този навик и във всеки пак същият навик лесно може да се изкорени.

Сега някои от вас искат да бъдат много кротки, да не се гневят. Че гневът подтиква света! Като се поразгневиш, ще свършиш някоя работа. Ще знаете, че красотата на земния живот седи в голямото противоречие – то е красотата. Големите противоречия не се стремете да ги премахвате, но ги характеризирайте. Че ако нямаше сенки в света, как щяха да рисуват художниците? Каква ще е една картина без светлосенки? Как ще нарисувате човека, ако лицето му направите без светлосенки? Носът на човека още не е изработен, не е правилен. Като рисувате когото и да е, виждате, че вашите носове са още разхвърляни. Знаете ли защо са разхвърляни? Защото, като си чистите носа, постоянно го дърпате, теглите го. Казвате: „Хрема имам“. Не може ли човек да не си тегли носа? Кой е бил първият, комуто е дошло наум да си потегли носа? Това

изобретение, човек да си потегля носа, да го пипа, то си има своите психологически причини. Ако човек никак не си пипаше носа, знаете ли какво щеше да бъде? Като попишне носа си, човек се запознава със себе си. Това е едно запознанство.

Някой път направете един психологически опит. Когато не сте разположени, погладете от 6 до 10 пъти носа си нежно и вижте какво ще стане с вашето състояние. Или да кажем, имате такова неразположение, че сте готови да направите една малка сцена. Като потеглите носа си 3–4 пъти, веднага ще стане една смяна. Трябва да знаете, че в носа има известни течения, които вървят от лявата и от дясната му страна. И в устата има две противоположни течения, отгоре и отдолу. Някой път щастието на човека зависи от неговата уста, от това, как са устроени устните му. Защото по повърхността на устните така се развиват известни сили, че в даден случай ти не можеш да бъдеш мек. Ти не можеш да говориш хубаво, красноречиво, ако устата ти горе не е устроена добре. Ако на едно пиано не са поставени хубави корди, направени от чист метал, онзи прекрасен звук не може да прозвучи.

Има един закон, който хармонира нещата. Казвам: човек постоянно се нагласява. Ако горната му устна е по-добре разработена, той е по-активен. Ако долната му устна е по-развита, този човек е по-пасивен, повече взема, по-малко дава. Ако искаш да бъдеш щедър, горната устна трябва да бъде развита, да бъде издадена навън – ти да бъдеш активен. Като давам сега тия неща, не искам да ги вземате по отношение на вас. Трябва да правите опити. Аз искам да ви кажа да изучавате живота във всички негови най-големи противоречия, нищо да не ви смущава. Каквото и да видите, да знаете, че то си има предназначение. В частност може да е зло за хората, но изобщо то е едно велико благо в света, и за самия живот е едно велико благо. Например някой път се налага да ядеш такава храна, от която после ще имаш болка в стомаха. Казвам: не е зло това, след тази болка ще се измени малко твоят характер. След всяка болка, която идва в човека, характерът му се

променя малко. След всяка болка се внася известна светлина. Всяка радост, и тя внася известна малка светлина. Скърбите внасят тъмнина. Скръбта става причина за тъмнина, не става причина за светлина. В какво седи вашето щастие? Вие искате да се освободите от сегашния си живот и да ви се даде някой ангелски живот – нещо, което никога няма да бъде. Аз понякога ви наблюдавам, вие сте като онзи невежа, на когото подаряват една кутия с най-хубави бои и четки за рисуване. Той само разнася тази кутия, отваря я, затваря я, изважда боите и четките, но не ги опитва, прибира ги. Исква да намери някого, на когото да ги продаде. Най-после идва един негов приятел, взема четките и боите и рисува нещо, защото знае как да работи с тях. Значи, с тия бои можеш да се препитаващ, ако си умен човек; тогава ти ще знаеш къде и как да ги нанесеш.

Да допуснем сега, че някаква голяма скръб ви е нападнала. Тъгата ви може да произтича от някой вълк, може да произтича от някоя змия, може да произтича от някой паяк, може да произтича от някоя овца, най-после може да произтича от някой беден човек. Или може да произтича от някой богат човек, от някой учен човек, от някой велик човек, от някой цар. Вие не знаете какъв е произходът на вашата скръб. Защото има скърби от ниско произхождение, пък има и скърби от високо произхождение. Можете ли да ми дадете пример с една скръб от високо произхождение? Ако се спрете да разисквате в себе си вашите скърби, вие ще отворите един нов свят. Може във вас да е влязла скръбта на едно същество, което е някой богат човек. Този богат човек скърби, че няма деца, няма на кого да остави имането си. Той е търсил някого, който да влезе в положението му, да го обича, и понеже не е намерил такъв и няма на кого да остави богатството си, изпитва една вътрешна скръб. Тази скръб се предава, тя влиза в твоя ум. Човекът мисли, че животът няма смисъл. И тази мисъл влиза в ума ти. Той е без деца и казва, че животът няма смисъл. Ти имаш деца и също казващ, че животът няма смисъл. Че как така? Какво трябва да стане, за да има смисъл животът? Вие не разглеждате рабо-

тата добре. Какво му трябва на богатия човек? Трябват му деца. Колко деца му трябва?

Вие някой път искате да бъдете богати. Знаете ли колко богатство е potrebno? Природата е създала нещата така: ако вие математически намерите колко богатство е potrebno, тя веднага ще ви го даде. Законът в това отношение няма никакво изключение. Природата е определила числата, с които функционира, и щом ти намериш тия числа, тя веднага ти отговаря. Щом туриш числа, които ти искаш, тя те оставя сам да си отговаряш. Трябва да знаете и друго нещо: кога идват скърбите и кога идват радостите. Скръбта винаги показва едно състояние на безлюбие, което ти имаш. Всякога, когато отсъства любовта, когато в душата си пренебрегнеш съзнателно или несъзнателно любовта, мигновено в тебе се получава една междина, в която се явява скръб. Скръбта съществува, докато отричаш любовта. Щом обичаш, щом приемеш любовта, скръбта си заминава, обръща се в радост. Щом отричаш любовта, радостта се обръща в скръб. Радостта и скръбта вие ги създавате. В момента, в който любовта присъства, ражда се радостта. В момента, в който любовта отсъства, ражда се скръбта. Във вас остават резултатите.

Ще попитате вярно ли е това, което говоря. То е наука. Може да го проверите десет пъти. Може да го проверите навсякъде. Ако започнете да изследвате хората – жени и мъже, богати и сиромаси, учени и невежи, ще видите, че един закон съществува, който е верен при всички: скръбта показва отсъствие на любов. При скръбта любовта не функционира. Например срещам един човек, който скърби, дряхъл* е. Още щом го видя, знаей, че тази дряхлост произтича от факта, че пари няма. Срещам друг, който е пак дряхъл – той приятели няма. Срещам трети дряхъл – той къща няма. Разни са подбудителните причини на дряхлостта. Разни степени има на неразположението.

Аз правя опити. Като видя човек, който е неразположен, казвам му:

* дряхъл (рус.) *остар*. Отпаднал, немошен, слаб, грохнал.

– Слушай, ти си много способен. Виждам, написано е на челото ти, скоро ще имаш 20–30 хиляди лева, те ще ти се паднат.

Веднага се изменя неговото състояние и той възкликва:

- Откъде знаеш?
- Скоро ще дойде някой твой чичо.
- Минава ми такава мисъл. Да, имам един чичо. Вярно ли е това, което казваш?
- Колко ще платиш?
- Колкото може повече ще платя.

Този човек веднага се развеселява. Действително той ще срещне един свой чичо или няма да се минат и 10–15 дни, и ще се запознае с някого, работите му ще тръгнат другога.

Добрите професори от богатите ученици взимат доста, искат голямо заплащане. Но често се случва на някой способен ученик, на някой беден студент да кажат: „На тебе даром ще преподавам“. Ще кажете, че съдбата така е определила. Любовта така е определила. Онези, които нямат любов, с пари трябва да плащат. Онези, които носят любовта, като ги погледне професорът, казва им: „На тебе – без пари!“. Та сега вие всички искате да бъдете късметлии. С любовта е с късмет, без любовта е с пари. Късметлиите хора навсякъде имат късмет – едни са късметлии с любовта, други с парите. Имаш ли много пари, много ще платиш. Като нямаш пари, с какво ще платиш?

Аз имам само един такъв случай. Бях намерил един учител по музика, при когото да вземам уроци. Гледам, добър учител е; добър, роден музикант. Като отидох при него, казах: „Ще ми дадеш правилата как да държа цигулката, лъка, как да постъпвам. Каквото ми кажеш, ще те слушам“. Той беше много сприхав. Като вземе някой ученик неправилен тон, той ще излезе от стаята и пак ще влезе – така по време на урок десет пъти може да излезе. Понеже не може да търпи неправилни тонове, за да не ги слуша и да не се гневи, махне с ръка и излезе навън. След пет минути пак влезе, пак обясни как трябва да се

държи лъка. Този човек правеше усилия, иначе трябваше да кряска. Но аз като отивах, никак не излизаше навън. Той се усмихваше много хубаво, казваше ми: „Аз ще свиря, ти ще ме слушаш. Ще гледаш какво правя, ти ще правиш същото“. Не ми показваше как да държи цигулката и лъка, а вземаше цигулката си, свиреше ми. На другите им преподава уроци, а при мене само той свири, пък аз се уча от неговото свирене. Като отивах при него, той си почиваше, не кряскаше, правеше ми забавления. Дори и първоначално не ми даде никакви упътвания. Аз седях и го наблюдавах как много хубаво държи лъка, как си поставя цигулката. Всичко наблюдавах внимателно. Този учител ми каза: „На тебе не ти трябва повече от това“. И при вас искам този метод да приложат, ще наблюдават как аз свиря. Няма нужда да ви казвам как да свирите, ще ме наблюдават. В природата трябва да се наблюдава. На мене учителят по цигулка ми казваше: „Наблюдавай какво аз правя, така ще научиш повече. Да се спра да ти разправам, голям харч ще струва това“.

Казвам: вие се обезсърчавате от противоречията. Знайте, че всички противоречия, които съществуват в живота, ще ги опитате. Няма да остане противоречие, което да не ви дойде до главата. И няма да остане благо в живота, което да не дойде. Нещата не са произволни. Нищо в природата не е произволно. Всичко в природата е закономерно. Всичко, което става, е за общото благо. Една ваша погрешка е за ваше благо и за благо на другите. Една ваша добродетел е за общото благо на цялото. Някой път вашето добро може да ползва вас повече, а другите по-малко; и вашата скръб може да уврежда вас повече, отколкото другите. Сега вие не сте убедени в това. Забелязвам, на някои сестри им е дотегнал Изгрева, искат да избягат оттук, мислят, че ще намерят рая някъде другаде. На Земята най-добрият рай е Изгрева. Но на много места може да намерите рай, на колкото места искате. Раят е вътрешно състояние, разбиране. Условия за рая съществуват: слънцето изгрива, вятърът вее, реките текат. Питам сега: къде е адът? Някой път дъждът като се лее, разкаля

се земята, реките придойдат, прелеят и завлекат нещо. Къде е лошото в света?

Понякога вие казвате, че хората не ви разбират. Много хубаво ви разбират хората. Някой човек просто е пратен да ви наругае. След това ще се получи контраст – ще дойде друг да ви донесе такова благо, за каквото никога не сте чували. След всяко ругане ще се намери кой да ви говори толкова сладко, колкото лошо са ви ругали. Вие ще имате опитността на нашия брат Граблашев*. Като се занимавал със спиритизъм, той тръгнал из България да изнася лекции, да го покаже на опит. Държи една сказка в Плевен и като свършва, приближава се към него един господин и му казва: „Господин Граблашев, искам да ви кажа нещо, но да не чуят другите“. Дава си Граблашев ухото и онзи му казва: „Голям вагабонтин си, шмекер си. Какъв лъжец си ти!“. Раправя братът: „Не ми остана време нищо да му кажа. Той веднага си тръгна“.

Какво лошо има в думата *вагабонтин*? Не е лоша думата. Ва-га-бон-тин – това са най-хубавите звукове. Гласните А и О показват, че вагабонтинът се научава на философия, че е предприемчив човек, от нищо нещо изкарва. В думата *шмекер* съгласната *Ш* показва един човек, който не лъже, истината ти казва право в очите, както е видял нещо, така го казва. Но ако ти казваш истината право в очите, знаеш, че ще огорчиш човека. Аз така изтълкувах двете думи и казах на брата: „Този господин те е похвалил“. А той ми каза: „Научих нещо от този случай. В мене имаше заблуждение, мислех, че човекът ще ме похвали, ще ми каже: „Господин Граблашев, много съм ти признателен, че ме осветли. Особена светлина ми даде“. След това никога повече не позволих да ми се говори близо до ухото“.

* Граблашев, Васил (Величко) – окултист и спиритист, теософ, автор и преводач от английски език. Завършва право в САЩ, където се запознава с младия Петър Дънов, после адвокатства в София. Основател на „Психическо дружество“ и издател на списание „Задгробен мир“. Автор на студията „Окултизъм, мистицизъм и учението на Дънов“. Около 1922–23 г. заедно със сина си заминава отново за Америка и не се връща повече в България.

Първото необходимо нещо е търпение. Търпение се придобива при големите противоречия. Ако светът можеше в сегашния момент да бъде създаден по друг начин, природата би го създала, но сегашният начин е необходим в дадения случай. Сегашното състояние е временно, то може да се измени и ще се измени, но и в другото състояние ще има противоречие. Само че противоречието ще става по-разумно. Ние ставаме по-умни, започваме да надделяваме над скърбите, започваме да използваме тия скърби, които имаме. Представете си, че като хванете една въшка на главата си, тя може да се превърне на злато. Помислете си: десет въшки като хванете и те се превърнат на злато, ще съжалявате ли, че ги имате? Понеже не могат да се превърнат на злато, те ви причиняват неприятност. Ако се превръщаха на малки скъпоценни камъчета, нямаше да съжалявате. Паразити може да съществуват и в мислите, и в чувствата на човека. Вие може да имате някоя паразитна, неразбрана мисъл. Бълхи и въшки може да имате и в чувствата си. Но с бълхите и въшките доста работа можеш да свършиш.

Един виден доктор по богословие разправяше следната случка. Отива на разходка в Чикаго и среща там един свой приятел. Пита го:

- Къде си ходил?
- Ходих да гледам как маршируват бълхи.
- Остави тези шегки, кажи къде си ходил.
- Казвам ти: ходих да гледам как маршируват бълхи.
- Остави твоите шегки настрана. Аз съм доктор по богословие, не ми разправяй такива неща сега!

Приятелят му тогава завежда и него на това място, което е пълно с народ. Всички гледат към една голяма площ, разделена на две със стъкло, където са разположени хиляди бълхи, а един човек отгоре им дава команди. Той им говори, бълхите маршируват, разделят се на взводи, батальони, дружини, полкове. Богословът се чуди. Казват му: „Най-мъчното е, докато отучиш бълхата да скача. Щом се отучи да скача, може да марширува“. Вие мислите, че бълхите са глупави. Тогава как този човек им

е предал движението, което иска? И ако този човек е могъл да дресира бълхите, вие не можете ли да възпитате вашите чувства? Можете.

Казвам: когато се срещнете с лоши хора, не се дразнете от тях. Гледайте вътре във вас да ви става приятно, да виждате добрата страна каквото и да ви говорят. Някои хора, като ви срещнат, може просто да ви наругаят. Те мислят, че ще ги засенчите или ще направите нещо друго, и ще ви кажат много горчиви думи. Един човек някой път е разположен да ви обиди, а някой път е разположен да ви каже сладка дума. Някои от вас казват: „Аз не скърбя“. Не казвайте това. Не казвайте и че много се радвате. Кажете: „За нас и скръбта, и радостта са добре дошли“. Когато дойде скръбта, добре е дошла, когато дойде радостта, и тя е добре дошла. Ако кажете: „За нас скърби не съществуват“, тогава някой ще ви докаже дали не съществуват. Съществуват скърби. Засега за вашето съзнание много повече скърби съществуват отколкото радости. Не че има повече скърби, но съзнанието ви не е будно за радостите. Много радости са минали, без вие да ги съзнаете.

Разправяше ми един приятел, че като минавал някъде, чул една слугиня да пее. „Така хубаво пееше – казва, – че се спрях да я слушам.“ Има нещо хубаво в гласа ѝ, но тя не подозира, че има хубав глас. Приятелят се спира, гледа слугинята какво богатство има, което тя не оценява. Ако я попитате защо пее, ще каже: „Да мине времето“. Природата е вложила нещо хубаво във вас, но вие не го съзнавате и търсите друго благо, което не е вложила във вас. Вие искате по някакъв начин да видите някое благо в другите хора. Използвайте само онова благо, което природата е вложила в дадения момент във вас. Ще кажете: „Не съм одарен“. Не, имате повече дарби, отколкото ви трябва. Например мнозина от вас мислят, че не са паметливи. Защо не са паметливи? Има си причини. Паметта слабо действа, когато съзнанието е разпокъсано, когато има много неща, които отвличат вниманието на екрана на съзнанието. Не мислете, че паметта на един философ, който се занимава с отвлечени работи, е слаба. Много забравлив е бил на-

пример Едисън. Той бил сгоден и дошъл денят да се ожени. Булката седи, чака го, а той е в лабораторията и прави своите изследвания. Като се забавил така, отишли да го вземат оттам. Човек може да е толкова зает с някоя идея, че най-същественото да забрави.

Искам да ви наведе на тази мисъл: радвайте се на противоречията, които съществуват, радвайте се и на радостите, които съществуват. Скърбите на живота придават дълбочина на човешкия характер и мекота. Човек, който е минал през много скърби, има гъвкавост. Онези хора, които много са страдали, дълго живеят. Растенията живеят по-дълго. От всички живи същества най-много са страдали растенията и затова те най-дълго живеят. Едно животно, ако дойде буря, ще се скрие или в някоя пещера, или в някоя дупка, ще си промени положението. Растението не може. Растенията имат страдания, каквито животните нямат. Някои мислят, че растенията нямат страдания. Най-големите страдания имат те, но и най-дълъг живот имат. Казвам: страданията дават по-дълъг живот, по-добри условия за живеене и разбиране. Скърбите дават материал за живот. Радостите дават условия да се използва този материал, да се използва животът. Евреите имат един закон: хигиената всякога препоръчва да се ядат предните части на животното, не задните части. В задните части са поставени органите на нечистотата. Предните части, където са дробовете, се препоръчват за ядене от чисто здравословно гледище. Тогава, когато ядете плодове, не е хубаво да ядете и семките. Не яжте семките на плодните растения.

Научете се да мислите, че всичко, което става в живота, е намясто. Не мислете, че нещо, което става, не е намясто. Кажете: „Бог всичко предвижда и допуска. Онова, което Бог допуска в даден случай, то е намясто“. Не се спирайте да казвате: „Защо ми се случи това нещо?“. Може да не ти е приятно, но това, което е станало, намясто е – то е за твоето благо, защото е станало. Някой път се питаш: „Защо счупих тази стомна?“. Защо не си отваряше очите, сляп ли беше? Стомната вече е счупена. Аз имам три бин-

лика*, които сега се счупиха. Кому да се карам? Студът ги счупи. Ако е дете, да му се скарам, но студът ги счупи. Казвам: за добро е. Какво добро може да излезе от това? Бих ви превел: всяка една несрета в живота е за добро.

Тръгват двама души на път и се срещат – единият язди много хубав кон, другият язди магаре. Двамата започват да си приказват. Единият не вярва, че има промисъл, мисли, че човек сам трябва да си урежда работите. Другият поддържа, че Бог урежда живота. Спират се вечерта да си починат и през нощта вълците изяждат магарето на онзи, който мисли, че Бог урежда работите. Онзи, който мисли, че човек сам си урежда работите, се качва на коня си и заминава. Другият човек остава да върви пеш. Градът, в който отивал човекът с коня, бил в обсадно положение и като пристигнал в него, убили го. Другият не могъл да пристигне навреме, закъснял, понеже вълците му изяли магарето, но пък останал жив, спасил се. Ако вълците не бяха изяли магарето му, и той щеше да бъде убит. Той пристигнал след няколко дни в този град, следователно спасил живота си.

Разправяше един наш брат, че като бил търговец, пътувал веднъж на кон. Дошъл до едно място, където конят спрял и не искал да продължи, започнал да се дърпа назад. Тогава братът се върнал. Друг човек минал през същото място. И неговият кон спрял, но той го насиллил да върви напред. Този човек вечерта бил убит от разбойници. Конят на брата се спрял, за да го спаси. Ако той беше насиллил коня да продължи напред, можеше и с него да се случи нещастие. Но братът се върнал назад, така животът му и досега продължава. Казвам ви: разсъждавайте защо единия човек го убиват, а другия не го убиват. За да има за какво да приказваме сега. Ако например вие нямате любопитство, какво ще ви гада на ръката? Като нямате любопитство, няма да ви интересува. Казва някой: „Не ми говори, не ме интересува“. Каквото е написано на лицето, в него не вярвате, каквото е написано на главата, и в него не вярвате, и то не ви интересува.

* бинлик *остар*. Дамаджана.

Понякога човек трябва да вярва. Разправяше ми един господин как отначало не вярвал, а после повярвал. „Направих си много хубава къща във Варна и започнах да търся кираджии. Иде един и ми предлага добра сума за наем. Иде друг и даже половината не предлага. Един познат ми каза: „Не пускай първите, много лоши хора са. Ще съжаляваш“. Но аз си мисля: защо да са лоши, ще ги пусна, той не разбира. Като влязоха в къщата, тогава повярвах, че не трябваше да ги пускам. Живяха в нея няколко години, нищо не платиха – повярвах! Сега предпочитам някой да ми даде по-малко. Ако имах вяра в по-малкото пари, щях да взема нещо. Аз отначало не повярвах, после станах вярващ.“ Ние не вярваме в някои неща и трябва да се убедим в тях, за да повярваме. Повечето от вас сте безверници, затова ще се учите от вашата опитност. Сега придобивате вяра. Вярвайте, че противоречията в света са за добро, защото, ако не вярвате в това, ще го опитате. В това ако вярвате, веднага ще добиете спокойствие. Ще кажете: „Защо е така, та тази сиромашия на мене да се даде?“. За човека е сиромашията, за добро е. Дойде някоя болест, за добро е. Дойде здраве, пак е за добро.

Вие искате да се учите и сега изучавате окултната наука. Ако идете в света, какво ще учите там? И на какво ще научите хората там? Ако аз съм на ваше място и ида в света, като видя един орач, ще му кажа: „Всичко имаш, само едно малко нещо не ти достига“. Ще науча този орач добре да се отнася с воловете, ще го науча да говори малко, да не псува много. Ще го науча да не се кара с жена си, да ѝ говори малко любовно, да се отнася с нея с любов. И вас на нещо много малко искам да науча: да се отнасяте добре. Вие сте много добри, но ви трябва само малко любов да носите в себе си. Ако бях на вашите години и исках да се запозная с някого от вас, щях да нося едно мускалче и да му кажа: „Я помириши мускалчето“, пък и щях да му разкажа малко за розовото масло. Ако така постъпвате, тогава кръвообращението ще бъде добро, дишането ще бъде добро, а другите работи ще се оправят.

Тук едни приятели си взеха билет от лотарията. Аз изчислявам, че нищо не се пада, но понеже те са мераклии и

за мене да вземат билет, искам да се обезверят малко. Питам ги: „Колко мислите да спечелите?“. – „Един милион, петстотин хиляди, двеста хиляди.“ Питам после: „Колко спечелихте?“. – „Едва си върнахме стоте лева.“ В числата има едно съчетание. Има числа непроеизводни. Как мислите, 1 и 2 проиезводни числа ли са? Числото 3 е неутрално. Тройката знаете ли какво казва? – „Светът да изгори, но чергата ми да не изгори.“ Ти очакваш от числото 3 да ти донесе някакво щастие.

Отива един млад и вече знаменит американски проповедник в един курорт, където почиват богати американци. Там има една празна църква и той казва: „Даром ще им проповядвам през сезона“. Всички се събират да го слушат, той им проповядва. Сезонът се затваря, богаташите се готвят да си отиват и проповедникът чака да дойдат да му благодарят. Време е и той да си тръгва, но стои, гледа дали някой ще дойде да благодари. Иде найсетне един човек, маха му с ръка. Оказва се, че му носи сметката за осветлението на салона, за да я плати. Вие ще кажете: „Какви непризнателни хора!“ . Как мислите, какво трябваше да направят тия богаташи? Ето, и вие може да направите тяхната грешка. Всеки ден всички я правят. Някой път даже колкото повече ни услужват, толкова повече сме индиферентни. Един приятел трепери да ни услужи, а ние му правим обратното; пък на някого, който ни пакости, гледаме да услужим.

Кое е по-хубаво: добро ли да ти правят, или зло? Ако ви дадат песмет*, направен от царевично брашно преди една година, и ако ви дадат прясносмляно царевично брашно, кое ще е по-хубаво? Кое е за предпочитане: един чувал песмет или едно кило прясно брашно? Аз бих пожелал кило то прясно брашно, чувала с песмет, правен преди една година, не бих го взел. С кило то прясно брашно ще си направя мамалига. Нали знаете как се прави мамалига? Аз да ви кажа: стопля се вода, взема се една паница царевично брашно, сипва се във водата, взема се пръчица и се

* песмет (тур.) Мекици.

бърка. Ако искаш да стане гъста мамалига, ще бъркаш, ще бъркаш, ще изваряваш. Вторият начин е, като вземеш две шепи брашно, да ги сложиш в тиган, да направиш дупка в брашното, да сипеш вода, то ще ври, ще ври и после ще го разбъркаш. Третият начин е, след като го свариш, да го сипеш в тава, да сложиш малко сирене, малко масло и да го запечеш, да се зачерви. Има разни начини за приготвяне на мамалига, аз харесвам този, в тигана. Това, което става в природата с малки разноси, то е за предпочитане. Казвам: не правете характера си много сложен, не чакайте да ви задоволяват с много. Задоволете се с малкото, с една малка услуга.

Вие как бихте похвалили някого, който ви е прочел нещо? Или след като сте чели някой поет, с какви думи ще му благодарите? Какво бихте казали на този поет? Един брат прочел „В царството на живата природа“ и казва: „На еди-кое си място намерих една много малка погрешка в глаголните форми“. Пък то може да се каже по два начина – едната форма много рядко се употребява, другата по-често. Казвам: не се спирайте на такива дребни работи. Българинът употребява формата „казвам ви“, но може да употреби и „аз ви казвам“. Англичанинът може да каже само така: „I am telling you“ – *аз ви казвам*. И да иска, не може да го каже другояче, в английския език така е определено: аз – личността, ви казвам. В българския език се допуска и по двата начина да се каже.

Природата има един определен език. В нея двусмислени неща няма. Тя казва: „Аз казвам това нещо на Драган, на Стоян, на Петко. Определено го казвам“. Кой го казва? Казвам го аз, който съм видял това, което е проникнало в моето съзнание. Което не съм опитал, не го казвам. Което сте опитали, него говорете. Стремете се да опитвате. Психологически в сегашния живот трябва да опитате нещата.

Да допуснем, че вие искате да знаете причината, поради която хората не ви обичат. Не ви обичат, понеже имате малко магнетизъм и много електричество. Хората се карат с вас, понеже имате малко магнетизъм и повече електричество. Малкото магнетизъм става причина за ка-

рането. Всички избягвате болните хора, понеже са демагнетизирани, нямат онази жива радост, която искате да почувствате. Има такива хора, от които тече живот. Всички гледайте да бъдете проводници на живота, да тече от вас нещо свежо – свежи чувства, свежи мисли, а не да бъдете страхливи като зайци. Обаче и заекът допринася голяма полза за света, ние много му дължим. На него му влияе Луната, силно въображение има той. Като чуе най-малкия шум, изправя се на задните си крака.

В заека има една черта много чудновата. Някой път в полето човек минава край заек – спира се до него, гледа го, но и заекът гледа, не мърда, мисли си, че не го виждат. Така аз веднъж помислих един заек за умрял, но като го хванах за ушите, започна да скача. Питам го: „Защо седиш тук?“. Помислих, че може да е болен. Като го пуснах, избяга. Той е единственият заек, който съм хващал. За да му направя услуга, пуснах го. И досега разсъждавам: защо не мърдаше този заек?

Вие ще кажете: „Учителя като мине, заекът от благоговение може да не мърда“. А аз предполагам ето какво: в дадения случай, когато минавах край него, над мене хвъркаха орли, пък заекът ги е видял и се е слегнал, за да не го видят. Аз съм опасен, но онези са още по-опасни. Той предпочете аз да го хвана. Разбирам, че заекът е ял попарата на орлите, затова се е слегнал. Аз не съм му правил никаква пакост, но заради орлите се е сгушил, скрил се е от страх в тревата, гледа да бъде невидим за тях. Аз го виждам, но те не могат да го забележат. И ни най-малко не мисля, че заради нещо друго заекът седи и не мърда.

Противоречията са едно благо в света. В сегашния живот те са благо за умните, а за глупавите са нещастие.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

16. лекция, 14 януари 1938 г., София, Изгрев

СЪРЦЕТО НА ПРИРОДАТА

Отче наш

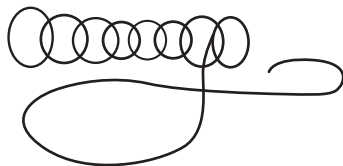
Кой е най-силният глагол в българския език? Ям. Съгласни ли сте всички, че това е най-силният глагол? Откъде е дошло в ума на българина да нарече действието на хранене с думата *ям*? Защо англичанинът го е нарекъл *eat* (*ийт*), а французинът – *mange* (*манж*)?

Във видимото сърце на човека функционират две системи – за артериална и за венозна кръв. Като разгледаме функциите му, какво е създало сърцето в човека? Ако ви се зададе една тема не как се е създало, но какво е създало сърцето в човека, какво ще пишете? На какво се дължи радостта ви и на какво се дължи скръбта ви? Радостта на човека се дължи на неговата артериална система. Когато тя функционира правилно, човек е винаги радостен. Когато функционира правилно венозната система, скръбта е на мястото си. Когато венозната система се напълни с венозна кръв, човек добива песимистично настроение. Следователно скърбите са, защото имаш стока непродадена. Стоката, която ти си изпратил за продан, непродадена се връща. Вътре в тебе са ражда една органическа криза – такава, каквато се ражда и на пазара вследствие на това, че всички банки се намират в трудно положение и стоката не може да се продаде. За да може да се продаде стоката, как трябва да се пробие пазара за радостта? Радостта е стока, която се продава и разкупува навсякъде.

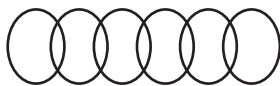
Вие имате по-различно понятие за радостта – как си я представяте? Радостта е състояние, но от какво се явява това ваше състояние? Вие мислите много идеално за себе си. Представете ми една идеална радост, в която няма никакъв материален обект. Казвате, че радостта е нещо идеално, но в идеалния свят са единствено причините,

подтикът, от който започват нещата. Реалният свят взема материал от идейния свят, където нещата се промислят. В реалния свят нещата се възплътят. Това, което в идейния свят е промислено и в реалния свят е възплътено, в материалния свят е проявено. Тъй щото материалният свят е проявление на идейното плюс реалното. Проявлението на тия двата свята имаме вече в материалния свят.

Представете си една ваша идея. Казваш: „Много съм радостен“. Издържал си изпита – радостен си. Ако не си издържал изпита, не си радостен. Търговецът прави оборот – радостен е. Цигуларят свири на цигулката – радва се. Ти си математик, решаващ една отвличена задача. Като я решиш, изключиш една нула, зарадваш се. Какво спечели? Една нула, но задачата е решена. На една нула се радваш. Една нула, това е едно яйце, което може да се измъти. Яйцето е мощно. Казвате: „Една нула е нищо“. Нищо е, когато човек не може да я измъти, но щом може да я измъти, магическа сила съдържа нулата. Аз бих ви дал една задача. Седиш някой път и не можеш да мислиш, не си разположен – тогава започни да пишеш така (фиг. 1). Това е подпис. Някой, като се подписва, завърта няколко яйца. Тоя човек мъти някаква идея. Отгоре прекарва една идея, отдолу друга – две идеи. То е един закон: като се движиш, ще се измени твоето състояние. Ако тия нули ги направиш идеални, ти ще имаш резултат (фиг. 2).

Фиг. 1

Фиг. 2

Каква форма имат килийките на пчелите? Те са шестоъгълници. Откъде е дошло на ума на пчелите да си направят такива килийки? В тази форма най-малко препятствие има. Не мислете, че пчелата е глупава. Не е глупава. Спрямо тялото си доста голяма глава има. Пчелата

разбира доста от химия, разбира доста и от хигиена, и от метеорология. Пчелите освен това поддържат една идеална топлина. Те са първите, които образуваха ветрила като тези, с които дамите се разхлаждат, когато им стане топло – със своите крилца те си правят хладина. На вас понякога животът на пчелите ви се вижда смешен. Но знаете ли колко учени хора работиха, докато създадат пчелния кошер? Знаете ли колко учени същества работиха, докато направят тези пчели да работят?

Понякога ви се виждат странни формите на някои същества – чудите се как тези форми са се родили. Но представете си, че някое съвременно млекопитаещо, което няма понятие за човека, започне да го изучава, докато той лети из въздуха с някой свой аероплан, при което се чува голямо бучене. Какво понятие ще си състави това млекопитаещо за човека? Че има опашка, че има крила, пък има и крака с колела, които се въртят. Това ли е човекът? Казвам: в пчелата има едно същество разумно, което за свое удобство влиза във формата на един аероплан и се движи с него. Това разумно същество влиза в малко аеропланче – с малко се задоволява. Пчелата има и свой радиоапарат. Като намери цвят, отдалеч предава по радиото, предава известно движение. Пчелните кошери си имат своите апарати.

Космите на човешката глава, и те са апарати. Ако вие се намерите в трудно положение, ако минете през голяма скръб, през голямо страдание, всичките косми на главата ви ще се обърнат на апарати, за да възприемат. Всеки един косъм ще възприема какви ли не неща, от всеки един косъм така ще потекат идеи, че вие ще се уплашите. Природата, за да накара някои хора да мислят, оголва главите им. Ако не падаха космите от главите на учените хора, нямаше да се родят толкова идеи. Остават колкото може по-малко косми на главите им, защото иначе няма как да обработят това, което възприемат.

Казвам: космите съставляват едно условие. Когато сърцето функционира добре, косата е добре. Когато сърцето функционира зле, косата е зле. Между косата и сър-

цето има известно съотношение. Освен това всичките тия косми имат известна нервна система; всеки косъм си има коренче. Всяко едно коренче и всеки един косъм са разумни, в природата всичко е разумно. Вие не можете да преобразите вашия характер, ако не можете да преобразите косата си. Имате например някакъв недъг, някакъв недостатък по наследство – не можете да се справите с него, ако не се справите с косата си. Вие говорите за силата на човешката мисъл, но не сте правили опити да видите в какво седи силата на човешката мисъл. За една вечер ти с мисълта си можеш да почерниш косата си, можеш да я направиш бяла, портокалена, зелена. За една вечер можеш да направиш косата си какъвто цвят искаш. Пък и от страх може да побелее косата на човека за една нощ.

Един господин обичал да пие. Учен човек бил, но имал тази слабост. Една вечер, както бил пиян, преминал над една голяма пропаст по една тясна греда. Всичко минало благополучно. На другия ден, вече в трезво състояние, като погледнал откъде е минал, веднага му побеляла косата. Ужасил се как е минал през такова опасно място, как не е паднал и не се е убил. След тази случка престанал да пие, но главата му побеляла. Откъде се е явило такова чувство в него, та чак да му побелее косата? Нещо го е стимулирало за това. Ако нещо може да стимулира вашето сърце с една голяма радост, веднага ще почернее косата ви. Радостта е свързана не с венозната система, а с артериалната система. Всяка една радост подобрява артериалната система и всяка една скръб подобрява венозната система. Когато венозната система се подобрява, човек се оплита финансово, закъсва материално – много стока има, но пазар няма, оборот няма. И човек може да е затлъстял като бъчва, но това богатство не му е нужно. Има хора, които започват да постят, да ядат малко, защото насава едно особено състояние, натрупване на чужди вещества.

Вие изучавате съвременния живот и намирате, че някои хора са много лоши. В какво седи лошотията на един човек? Ако ширината на главата е от 16 или повече сантиметра, ако дългият диаметър на мозъка е 20 сантиметра,

тогава имате такъв човек, когото с девет чифта биволи не можете да мръднете от неговите релси, от онова, което си е намислил. Някои хора нямат устои, не могат да издържат, а някои могат да издържат. Този, който издържа обсадно положение, той има широка глава. Кавалеристите са с дълги и тесни глави – нападнат и се оттеглят; соколите така грабват и си заминават. Та ако речеш да бутнеш такъв човек, с широка глава, в него ще се зароди в морално отношение на физическото поле желание за отмъщение. Щом в него са развити личните чувства, той до девет рода ще те гони. Този човек ще е като албанците, които са отмъстителни, не прощават. Ако ти си неприятел на един албанец и попаднеш в дома му, той ще те нагости хубаво, но след това ще те изпрати и ще ти каже: „Пази се, сега ще те гоня, отсега нататък не си мой гост“. В семейството се завещава: щом някой е обиден, не може да не отмъсти. Казвате: „Ако човек има една идея и повярва в нея, той е готов и мъченик да стане, не можете да го сплашите. Той издържа във всяко положение“.

При сегашните условия трябва да моделирате главата си. Като се възпитавате, трябва да знаете какво най-първо да моделирате. Вие мислите, че всичко във вас е наред. Много моделиране е нужно на човешката глава. Като ида някой път на концерт, музикалното общество ми харесва, доста хубаво устроени глави виждам. Има и някои музикално сбутани глави, но изобщо впечатлението е хубаво, главите са хубави. Сред религиозните хора се срещат най-сбутаните глави. От какво се получава това? От любов. Чувствата дават разширение на главата, те дават материал, но трябва мисъл. Мисълта е, която строи хубавите форми. Виждам главите, които са създадени от сърцето (защото природата има сърце). Сърцето на гълъба създаде и гълъбовата глава. Макар да го считат за символ, аз не зная каква научна глава може да има гълъбът. Но той има една хубава черта. Някой път аз се озадачавам как е възможно гълъбът да остане вегетарианец при всичките лоши условия, в които са се намирали животните, да не хваща мушици тук-там, но да се храни само със зрънца,

само с плодна храна. Гълъбът е вътре в човешката глава. Ако някой от вас би се спрял да изучава гълъбовата глава, нека да отговори по какво се отличава тя от другите глави.

Казвам: сърцето е създало речта в света, то е дало подтик на речта и на говора. Сърцето е послужило като подтик, за да се образува човешката реч и говор, а формите на тази реч, за да може да се изрази тя, се дължат на човешкия ум. И лицето, което човек има, се дължи на неговия ум. Когато силовите линии на сърцето и силовите линии на ума са хармонични, тези последните се посрещат в лицето. Човешкото сърце е застъпено само в крилата на носа, в ноздрите. Една малка запетая има там, която показва, че човек периодически ще мисли, след това ще направи една малка почивка, ще сложи запетая. Тази малка запетая казва: „Не бързай много!“. Представете си, че аз нищо не зная от българския език и ви питам: къде слагате запетайките? Във всяка реч трябва да се спреш някъде. След пълните периоди поставяте точка. При почивките в речта имате главна станция – когато слагате точка. Но имате и обикновена, малка станция – когато слагате запетая. Имате още точка и запетая, двоеточие, но мене ме интересува запетаята. Една малка спирка е запетаята, ти все трябва да се спреш в онова, което изказваш.

И тъй, в природата има едно сърце, в Слънцето има един ум, във Вселената има една душа и във вечността има един дух. Над всичко това е един Бог, Който е незнаен. Той чрез тях се проявява. Какво разбирате вие под думите *в природата има едно сърце*? Природата те създава, ти се раждаш. Но природата, като създаде едно гърне и види, че не става за нищо, смачква го и ражда ново – пак като не е хубаво, пак го смачква. Природата не е нищо друго, освен строител. Тя моделира. Кое не харесва, смачква го. Онези, които не разбират, казват: „Как! Тя няма сърце“. Пък то точно сърцето в нея иска да направи нещо по-хубаво. Тогава, понеже Слънцето има един ум, земята като мачка хората, Слънцето ги моделира. А разумното в света, то е Вселената. Самата Вселена, това са обществените закони, по които ти трябва да живееш. Цялото човечество съставя

цяла една вселена от души. Вечността има един дух и този дух е силата, която показва с какво се твори.

Вие искате да имате силен дух. Ти, за да станеш дух, ще кажеш: „Има един дух във вечността“. Искаш душа – стани силен и кажи: „Във Вселената има една душа“. Искаш да имаш ум – кажи: „В Слънцето има един ум“. Искаш сърце – ще кажеш: „В природата има едно сърце“. Аз, ако съм ученик, какъвто и да е изпит бих издържал, защото ще кажа: „В природата има едно сърце“. Като налегна на това сърце, всичко става. Като дойда до ума, ще кажа: „В Слънцето има един ум“. Като налегна на този ум, няма нещо, което Слънцето да не може да разреши. Като е родило толкова деца, милиарди същества като е създало на Земята, мислите ли, че това Слънце няма да разреши един въпрос? После казвам: „Във Вселената има една душа“. И най-после, като дойда до онова, великото в света, казвам: „Има едно същество, има един Бог, Който никой не знае какъв е, Който е без граници, но чрез вечния дух, чрез душата на Вселената, чрез ума на Слънцето и чрез сърцето на природата Той се проявява, Той става достъпен чрез тях“. Сърцето на природата ни тълкува нещо. Каквото се проявява от сърцето на природата, него ние знаем. Каквото се проявява от ума на Слънцето, и него знаем. Каквото се проявява от душата на Вселената, и него знаем. Каквото се проявява от духа на вечността, и това знаем.

Всички хора сега току изведнъж минават за големи авторитети, но питат: „Защо Бог направи света така?“. Този въпрос е най-голямата безсмислица, никаква философия няма в него. Те нищо не знаят за сърцето на природата, нищо не знаят за ума на Слънцето, нищо не знаят за душата на Вселената и нищо не знаят за духа на вечността, а питат за Вечния. Онзи, Вечният, няма никакво отношение, ни най-малко не се интересува от нито едно същество на Земята, за Него един народ пет пари не струва, дори и цялото човечество нищо не струва. Те започват да струват нещо дотолкова, доколкото сърцето на природата, умът на Слънцето, душата на Вселената и духът на вечността – Вечният дух, могат да ги препоръчат. Тяхната препоръ-

ка за даден човек е важна. Ако тия четирите кажат нещо за тебе, Той ще се интересува; ако тия четирите кажат нещо за един народ, Той ще се интересува, но ако те не кажат, ти нищо не струваш и този народ нищо не струва.

„Защо Господ така е създал света?“ Питайте сърцето на природата, питайте ума на Слънцето, питайте душата на Вселената, питайте духа на вечността, и те ще хвърлят известна светлина във вашия ум. Вие не вървите по онзи канал – пътя на разумното. На един, който пита има ли Господ, или няма, аз бих поставил въпроса математически. Задайте на един математик, на един учен човек въпроса: „Какъв е материалният център на цялата Вселена?“. Ако нашата Слънчева система има един център, ако всичките други системи имат едно вечно движение, в какво направление е това движение, къде е този общ център на движението? Вие никога не сте мислили за него. Сега изучаваме нещата, за които нищо не знаем. В незнанието човек работи, но в нас сърцето на природата работи, умът на Слънцето работи, душата на Вселената работи и духът на вечността работи. А пък когато се пробуди нашето съзнание, тогава ние започваме да изучаваме това, с което те се занимават. Но тези неща сега са ви непонятни.

Мога да ви попитам: какво е отношението на един йон, който се намира в човешкия мозък, към човешките разсъждения? Какво извършва един йон и какво извършва една молекула? Какво извършва една клетка, какви функции има тя? Клетката сама по себе си е цял един свят. Казвам: вие сте си дали една голяма цена. Цялата погрешка на хората е там, че са си дали цена по-голяма, отколкото струват. Например вие искате да издържите един изпит в университета. Но да ви кажа: бих желал аз да издържа добре изпита в университета, за да тръгне на човечеството. Защото, ако не издържа изпита, на цялото човечество няма да му върви. Като го издържа хубаво, и на човечеството ще му върви. Ако ви попитат: „Защо искате да станете богати?“, вие какво ще отговорите? Ако мене питат, ще кажа: „Аз искам да стана богат, за да им тръгне на хората

напред“. И ако ме питате: „Защо искаш да бъдеш добър?“, ще кажа: „Ако не бъда добър, на цялото човечество няма да му върви“.

Тази година ви казвам какво представлява ученикът. Аз искам ученици от този род. Тъй както сте сега, няма да си направя заключение за вас, вие сами ще си го направите. Трийсет и осмата година изисква да боравите със сърцето на природата, да боравите с ума на Слънцето, да боравите с душата на Вселената, да боравите с духа на вечността и с проявления Бог, Който чрез тях се проявява. Тогава ученикът е намясто и може да стане какъвто иска. Бъдещите постижения, които имате предвид, могат да се постигнат само по този начин. Сегашният човек е стар аероплан, ще го продадете пощо-защо*. Старите аероплани се продават. Онова, което сега имате, вие сте го постигнали преди. Когато човечеството се е намирало в гъстата материя, хората са имали богове, подобни на тях. Ще си направят един идол от дърво или от камък, или от злато, или от сребро, ще паднат пред него, ще му се поклонят, за да им помогне. Такива са били техните разбирания. Или пък ще образуват една система. Хората уповават на хора. Един човек се въоръжава, но като го е страх да върви сам, повиква още един човек. Двамата ги е страх и повикват трети; тримата ги е страх и повикват четвърти. Така постепенно образуват една дружина от 5–10 души. След това колкото по-нататък вървят, толкова повече се увеличават. Колкото по-страхливи стават хората, толкова повече се събират. Един народ се образува от страх – няколко милиона души съединяват силите си, да си помагат един на друг. Не считайте страха за нещо особено. Страхът е предвиждане на бъдещите мъчности, които ще се раждат. Един човек не може да се справи с мъчнотиите; трябва десет, сто, хиляда, няколко милиона човека да се координират. Същият закон е и в човешката глава, и в човешкото сърце, и в мускулите – навсякъде човешките клетки се координират по същите правила.

* пощо-защо разг. 1. На безценица. 2. Набързо, небрежно.

Казвам: имате нови правила, извадете ги. Има един морал, една наука, които трябва да се извадят от човешкия организъм. Тези от вас, които са музикални, как биха изпели думите *има едно сърце в природата*? Може да ги разширим: „Има едно сърце в природата, от което чисти води извират. Всеки, който пие от тази вода, живот придобива“. „Има едно сърце“ – има един подтик, едно движение. „Има едно сърце“ – първият път, по който човек може да тръгне в света, е сърцето. Що е умът? Той е вторият път, по който човек може да тръгне. Що е душата? Третият път. Що е духът? Четвъртият път. Те са пътища. Те са закони, организирани същества. Следователно пътят на сърцето е един цял свят. Не мислете, че сърцето е нещо дезорганизирано. То е един красив свят. Но ако във вас се прояви сам по себе си този свят, без другите светове, тогава ще имате само една определена функция. Ако във вас не се прояви умът, вие ще заприличате на едно гълъбче, ще мислите само как да си хапнете, цял ден ще хвърчите из въздуха, ще се разхождате, ще гугукате. Някъде ще свиее гнездо, ще снесете яйца, ще измътите пиленца, ще хвъркнете навън, пак ще се върнете. Никаква книжнина, никаква поезия, никаква музика, никакъв разум – само малко гугукане.

Гълъбите имат известна музика, те гугукат. Вие слушали ли сте ги? Аз съм ги слушал как казват „гу-гу“. Не е глупав гълъбът. *Гу* е мощна дума. *Г* казва: *трябва да има нещо, за което да се хванеш*; *У* казва: *да приемеш нещо*. Когато е в най-добро разположение, гълъбът гугука. Аз слушам и котките как мяукат. Тази котка, която стои при моята врата, казва: „Мър-мяу“. Когато не е при моята врата, казва: „Мяу-мяу“. Това мяукане показва какво ще яде. И наистина, погледнеш, хване някоя птичка. Тълкувам ви какво казва, като стои при вратата ми: „Аз не искам да употребявам тия котешки прийоми. Ти си благороден човек, каквото имаш, дай“. Това „мър-мяу“ го произнася много меко, казва: „Решила съм да не употребявам насилие. Мога да хвана мишка или птичка, но ако има нещо друго за ядене, искам да постъпя благородно“. Това са

мои тълкувания. Дали всъщност е така, то е въпрос, но приблизително е така. Наблюдавам я, слухът ѝ е толкова изтънчен, че ако взема нещо за ядене, дори само да бутна хляба, зад вратата веднага се чува: „Мър-мяу“. Ако стана да взема книга, за да чета, или дърва, за да ги сложа в печката, тя мълчи, но бутна ли хляба или нещо друго за ядене, веднага казва: „Мър-мяу“. Значи котката разбира, тя казва: „За мене няма ли нещо?“. Ще ви обясня какъв е законът: тази котка ме подсеща. Щом ми каже: „Мър-мяу“, разбирам, че иска нещо. Тогава това „мър-мяу“ има смисъл – аз вземам хапка хляб, натопявам я в мляко, режа сирене, отрязвам и от някакъв сладкиш. Забелязвам, нейното „мър-мяу“ става много музикално, не го казва грубо, но много мекичко; тогава и аз съм внимателен.

Питам: каква е вашата мощна дума, с която вие хлопате на Божията врата? Котката идва пред вратата ми, казва: „Мър-мяу“ и аз знам, че е гладна. От това, което имам, давам. Преди даже да съм взел за себе си, давам на нея. Сега изваждам заключението: ти отиваш при Бога, но Бог е зает с работа – как ще привлечеш вниманието Му, как ще похлопаш на Неговата врата? Ти искаш умът ти да работи. Тогава за това ще похлопаш на Божията врата. Няма да хлопаш само за ядене. Като изядеш едно ядене, кажи: „Повече не ми трябва“. Думите са пропуски в живота. Трябва да имате всякога една дума, която е пропуск. Човек има два пропуски. На сърцето си има един пропуск и на ума си има един пропуск. Ще направите един опит със себе си.

Трябва да знаете, че всичко, което става в природата, е разумно. Ако не разбирате нещата, ще се заблудите. Аз съм наблюдавал, че и в растенията има признателност. Може и вие да направите опит: през лятото, когато времето е сухо, полейте 10–20 пъти някоя круша, която дава хубави плодове. Като узреят плодовете, идете при нея. Веднага ще забележите, че както си седите, някой плод ще се откъсне, ще падне на земята. Това дърво познава, че вие сте му направили услуга. Ще забележите и друго: отива при дървото друг човек, но никакъв плод не се откъсва; и

вятър да духа, пак не се откъсва. Вятърът има съвсем друга цел. В природата има такъв закон, че когато някое дърво, което вие сте поливали, е родило много плодове, като идете при него, два-три плода веднага ще паднат. Ако иде при дървото друг, който не го е поливал, плодове не падат, той може да си откъсне. Трябва да имате тънък ум, за да видите, че в природата всички същества са разумни. Това същество, което живее в крушата, е разумно. То се отплаща за услугата, която сте му направили.

Сега тия работи вие може непроверени да ги твърдите. Те са свещени работи. „В крушата има разумно същество“ – това е израз, който показва, че съществува една вътрешна връзка, интимна връзка, поставена от сърцето на природата между всички живи същества и човека. Тази връзка щом скъсате, смъртта ще дойде. Всеки, който я е скъсал, веднага умира. Сърцето на природата държи живота. Скъсате ли тази връзка на природата, веднага смъртта ще последва. Та казвам: дългият живот се дължи на сърцето на природата. Втората връзка е с ума на Слънцето и щом вие я скъсате, веднага ще дойде умопобъркването. Следователно законът е: трябва да държите връзка със сърцето на природата и с ума на Слънцето. Трябва да се държи тази връзка. Има и трета връзка, тя е с душата на цялата Вселена. Ако вие бихте скъсали тази връзка, тогава ще дойдат всички нещастия, тъги, скърби, които не сте и сънували. Човек, който иска да бъде щастлив, трябва да държи тази връзка на душата си. Религиозните хора казват, че вярват в Бог, в духове, в ангели, в ръководители, но трябва да знаят, че съществува един принцип. Първата връзка, която трябва да имат, това е да са свързани със сърцето на природата.

Човешкото сърце пулсира приблизително според пулса на природата. Отмерени са тия движения. У някои хора ударите на сърцето се отличават според гъстотата си. Както е организиран човек, така са организирани и ударите на сърцето му. Има математически отношения на ударите, като се усили или се забави пулса; има вътрешни връзки на организирането. Казвам: трябва да имате едно

сърце, което ви е понятно. Сърцето на природата и сърцата на хората и на животните са свързани. През сърцето на природата вие ще влезете в общ контакт. Когато искаме да приложим любовта, да обичаме всички хора, трябва да се свържем със сърцето на природата. Докато не познаваш сърцето на природата, докато функционираш със своето сърце, твоята любов ще бъде ограничена. Тъй щото едно учение на любов към всички хора при това разбира не е изключено. Как ще обичаш хората? Сега ти искаш да бъдеш богат за себе си. Желанието да станеш богат трябва да е заради цялото човечество. Искаш да станеш богат – това трябва да е през сърцето на природата за благо на човечеството.

Сърцето, което имате в биологичното си тяло, то е емблема, то е подобие на сърцето на природата. Всяка една клетка във вашия организъм, и тя си има сърце. Всяка клетка си има сърце. Следователно и сърцата на тия малки клетки са свързани с общото сърце, те пулсират съобразно това сърце. Когато сърцето в общия организъм не функционира правилно, тялото се разкапва. Когато ти признаваш сърцето на природата, целият организъм функционира правилно. И докато признаваш сърцето на природата, ти можеш да се лекуваш. Ако не признаваш сърцето на природата, тогава всичко в тебе става аномално. Аномалията означава, че ти нарушаваш връзката си с природата, а тогава няма кой да поправи погрешките. Природата е тази в нас, която поправя погрешките. Ако ти например се нараниш, тогава сърцето на природата и нейните клетки ще се постараят и веднага тази рана ще заздравее; след няколко дни всичко ще е замазано.

Сега да видим какво разбрахте. Казвате, че сърцето трябва да има известни качества, да бъде добро. Тъй както са го направили, сърцето не мисли. Казвате му: „Вземи тази стомна и я пренеси!“. Пренася я. – „Наяж се!“ Наяжда се. – „Легни да спиш!“ Лега да спи. – „Стани!“ Става. – „Излез да се разходиш!“ Излиза. Защо стават нещата, сърцето не пита. Сърцето не се безпокои защо са му писали шестцила или единица, това не го интересува. Какво е

неговото обществено положение, също не се интересува, не се безпокои. Понеже общото сърце, сърцето на природата, което е разумно, има предвид всичко това. При разумното сърце вече умът взема участие. Сега аз виждам каква е мъчнотията. Аз засягам един въпрос и това е същото като да дам на един стар човек, на когото са опадали зъбите, да яде круши и ябълки. Старият при това положение казва: „Защо не ми даде тези круши и ябълки на млади години?“. За да ги яде сега, той трябва да ги направи на каша. Новото учение иска много здрави зъби. Както се казва, аналитичен ум трябва. Аналитичният ум, това са здравите зъби. Здраве се изисква. Какво ще критикуваш, като нямаш зъби?

Ако направите едно изследване, да измерите тия две линии – широчината и дължината на човешката глава, ще намерите отношението на тия два диаметъра. Като измерите дължината и широчината на човешкия мозък и сравните тия линии във всички глави, ще намерите едно математическо съотношение, или една геометрична пропорция, ще намерите по какъв ред са наредени мозъците. Нищо не е произволно, ще видите каква разумност съществува, какво правилно отношение съществува. Много зависи от това, каква е височината на човешката глава.

Ако разгледате въпроса за красотата на човека, ще видите, че единственото нещо, което му дава красота, то е новият елемент. Ако отрежете главата, тялото не е красиво, не представлява хубава фигура. Поставена на тялото, главата придава нещо особено. Тя е Божествена мярка. Главата на човека показва мярката, с която се мери. Лицето влиза близо десет пъти във височината на тялото. Ако дължината на лицето е 16 сантиметра или 19 сантиметра, колко трябва да бъде височината на човека? Някои лица са по-удължени, някои са по-къси. Щом лицето влиза десет пъти във височината на тялото, то ако челото на един човек е високо 5 сантиметра, ако носят му е дълъг 5 сантиметра и брадата му е 5 сантиметра, значи височината му е 1 метър и 50 сантиметра. Ако лицето е дълго 16 сантиметра, височината на човека ще бъде 1 метър и 60 сантиметра;

при 17 сантиметра лице – 1 метър и 70 сантиметра височина; при 18 сантиметра лице – 1 метър и 80 сантиметра височина.

Красивите хора имат правилна пропорция в строежа на тялото. Между главата и тялото трябва да има пропорция. Красотата на едно тяло се дължи на Божествената пропорция. Сега всичко това, само като е казано, няма да ви ползва. Когато дойдете до непоносимите страдания, спомнете си за сърцето на природата. Щом линията на носа е права, това показва, че умът действа. Ако се изучава от това гледище, може да се даде съвсем друго направление на човешкия характер. Ако за в бъдеще един човек се възпитава по този начин, ще има известни съразмерности и лесно ще може да бъде измерен.

От астрологическо гледище казано, Луната се е наемсила в развитието на човека и затова той има склонност да преувеличава. Боли го нещо и казва: „Болката е нетърпима“. Когато болката е нетърпима, човек изгубва съзнание. Той казва, че е нетърпима, но е в съзнание, търпи я, значи е търпима. Щом болката е нетърпима, природата отделя съзнанието на човека, отделя тази чувствителност на съзнанието, за да не страда той повече. Като се събуди, болката пак започва. Както и да се ухитряваме ние, природата е по-умна. Когато преди операция се даде на болния наркотично вещество, за да се упои, оказва се, че като мине действието на това вещество, болката се увеличава. Ако операцията е направена без наркотик, раната по-лесно заздравява, но ако е направена с наркотик, раната два пъти по-мъчно заздравява. Значи, трябва да се премине през страданието, което е дошло, понеже то действа възпитателно, внася нещо ново в организма. Ако издържиш, страданията носят един нов елемент. Страданията не са нещо произволно. Те са едно благо. Дотолкова, доколкото страданието задържа една енергия, тя ще бъде ваше благо.

Не мислете, че ако сте богати, ще избегнете страданията. И да сте сиромаси, пак не можете да ги избегнете. Сиромашията носи и благословение, тя носи друг вид богатство. Всички сиромаси хора са добри. Ако търсиш добри

хора, търси ги между сиромасите. Ако търсиш умни хора, търси ги между богатите. Богатите хора са умни. Погледни главата на богатия и ще видиш, че е умен. Онзи, сиромашът, той е станал сиромаш от доброта. Доброто се придобива не чрез богатство. Сиромашът е по-силен от богатия, защото, след като стане богат, той знае какво нещо е сиромашията, по-умен е от богатия, който не е бил сиромаш. Богатият, след като стане сиромаш, не може да понесе сиромашията, самоубива се. Като стане сиромашът богат, отваря се неговото сърце, става щедър. Затова трябва да има хора, които от сиромаси са станали богати; те са умни хора. Бедният, който не роптае, има правилна глава. Който роптае, главата му е сбутана. Богатият, като знае, няма да бъде сбутан. Богатият човек трябва да има хубава глава.

Да остане във вас като задача следното: щом ви дойде едно голямо страдание, гледайте да се свържете със сърцето на природата. Кажи: „Има едно сърце в природата“ и започни да мислиш за това сърце. Представи си едно сърце, което схваща – то е сърцето на природата, което чувства болките на всички. Виж тогава какво ще стане с болката, която чувстваш. Да мислиш за това сърце, то е разумното. Ако ти не мислиш за него, работата няма да се оправи. Но ще бъдете абсолютно мълчаливи, като риби ще сте, няма да говорите за сърцето на природата. Като направите един опит, тогава чак ще говорите, защото иначе може да кажете някои работи, които не са верни. Някои може да казват: „Има едно сърце в природата и то ще се погрижи за нас“, но това сърце се грижи само тогава, когато кажеш: „Мър-мяу“ – също като моята котка. Детето докато се движи, докато живее, майката се грижи за него. Щом умре, тя вече не се грижи. И природата не се грижи за човек, сърцето на когото е мъртво. Докато се радваш в страданието, ти се държиш за природата. Когато страдаш, ти си свързан с природата. Радвайте се, че и в радостите сте свързани с нея. Страданията и радостите са връзки с природата. Ако не искате ни радости, ни скърби, тогава вие не можете да функционирате.

Имайте една ясна представа: скръбта е връзка с природата. Природата ще ви послужи, ще ви даде едно благо, ще ви освободи от страданието. Не ѝ казвайте какво да прави, тя ще го направи по-добре, отколкото вие мислите. И когато сте радостни, да знаете, че пак сте свързани. Вие често си губите радостта. Погледнете, половин час след като е дошла, тя изчезва, пада като скъпоценен камък. Радостта е скъпоценен камък, тя трябва да се пази. Само сърцето на природата може да я пази. Следователно скърбите може да ги превръщате в сърцето на природата, а пък радостите може да ги пазите. Сега ви отговарям на този въпрос: „Защо се изгуби моята радост, защо дойде скръбта?“. Скръбта дойде, за да разберете сърцето на природата. Радостта дойде, за да се заинтересувате да я запазите за по-дълго време. Пък и скръбта идва за малко.

Ако ви попитат каква беше лекцията, кажете научно: „Има едно сърце в природата“. Ако сме готови да направим един опит, тогава сърцето на природата и умът на Слънцето ще се интересуват от нас. Има едно сърце, което се интересува от нас и което може да превръща нашите страдания и да запазва нашите радости.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

17. лекция, 21 януари 1938 г., София, Изгрев

РАЗУМЕН И НЕРАЗУМЕН СТРАХ

Отче наши

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Каква? (– *От какво се страхуват младите?*) Четете темата. Може да се зададе и въпросът: от какво се страхува водата най-много? От какво се страхува младият най-много? Това са две теми.

Трябва понякога да се пазите. Вие се намирате в едно бедно положение и от няколко стари костюма искате да изкарате един нов костюм. Прекроявате старото, за да направите нещо ново. Както и да кроиш старите форми, те си остават все стари. Нищо ново не може да има в старото. Нищо старо не може да излезе от младото. Това са афоризми.

Какво разбирате под думата *страх*? От какво го е страх младия? От много работи го е страх. Страх го е, че баща му пари няма да му остави, имот няма да му остави. Страх го е, че няма да може да завърши образованието си. Защо младия го е страх? Понеже страхът е почва, в тази почва са поставени корените на справедливостта – от това го е страх младия, понеже той живее без закони, прави каквото иска. Младите, децата правят каквото искат. Това, което старият никога не прави или може да го направи само когато е болен, децата го правят, когато са здрави. Здравите деца правят това, което никога не се позволява на възрастните. Детето постоянно прави погрешки и казва на майка си: „Ти ще изправиш, ти ще изправиш това“. Всякога, когато търсите погрешки в другите, вие сте млад. Но този въпрос е отвлечен. Страхът произтича от наслояването на известни идеи, чувства или постъпки. От какво се страхуват учениците най-много? Някои се страхуват от онези предмети, които не разбират. Аз съм виждал уче-

ници, които така ги е страх от математиката, че косите им настръхват. Тогава, по това правило, за да бъде човек смел, да не бъде страхлив, той трябва да знае. Щом знае, няма да се страхува.

Има един неразумен страх, има и един разумен страх. Два вида страх има. Онова, което спъва човека, то е неразумният страх. Онова, което подтиква човека, то е разумният страх. Страхът е един подтик. По-нисшите животни страхът ги подтиква. На заека страхът казва: „Ще направиш краката си дълги, ще бягаеш! Колкото по-бързо бягаеш, толкова по-добре“. На птицата казва: „Ще хвъркаш! Колкото по-хубаво, колкото по-силно хвъркаш, толкова по-добре“. На коня казва: „Бягай!“. Та страхът навсякъде подтиква. На човека той казва: „Ти ще мислиш!“. Човек мисли от страх, от разумен страх. Мисълта е дошла от страх. Ако не мислиш, много нещастия могат да те сполетят.

И в света на чувствата има страх. Там ти се страхуваш да не изгубиш. Кое е най-същественото в света на чувствата? Това, което в даден случай усещаш, че искаш да придобиеш, например някой предмет. Аз наричам астралния свят „свят на търговия“ – там има даване и вземане, има печалби. Всички печалби са в астралния свят. Светът на чувствата е свят на търговски обмен, свят на общ обмен между хората – обмен на чувствата, които имат. Ти си една фирма, имаш стока за продан и искаш тази стока да се купи. Ако друг купува стоката ти, образува се известно отношение на вземане и даване, вие се сприятелявате. Обичаш ли някого, значи стока си му дал. Щом не купувате от стоките си, връзки не се създават.

Казвам: всички тия понятия са в стълкновение с временния порядък, който сега съществува. При конете лесно се разрешава стълкновението, там веки спор се разрешава със задните крака. Конят рита всяко нещо, което не му е приятно. Добре, има въпроси, които конят разрешава с ритник, но човекът как трябва да ги разреши? Човекът не може да рита тъй майсторски като коня, но знае как да бие с ръцете си. Конското ритане и човешкото биене са

едно и също нещо. Ръцете на човека са построени както са построени задните крака на коня. Както се свиват ръцете на човека, така се свиват задните крака на коня. Както човек работи, така и конят работи. Конят ритва косо. Свиването на човешката ръка в юмрук откъде е дошло? От краката на коня. Човек удря с юмрук така, както конят ритва.

Като отишъл вълкът за пръв път при коня, той произвел първия ритник. Вълкът решил да се поразправи с него и завел дело. Викнали коня при един съдия. Конят казал: „При нас е така – всички гости, които не идват отпред, да ги помиришем, но идват отзад, ние ги ритаме. Всеки, който идва отзад, ние го ритаме“. Прав ли е конят в това отношение? Аз намирам, че е прав. И какво отсъдил съдията? Ритането е самозащита. То е един начин за самозащита у коня. Хубаво се защитава конят, някой път не само ритва, но и хапе. Вълкът не ритва, той само хапе. В човешкия живот къде се явява хапането? Когато някой ти каже една лоша дума, ти казваш: „Ухапа ме, много зле ме ухапа, каза ми тежка дума“. Човек, като изкаже някоя лоша дума, хапе.

Всякога трябва да имате предвид разумния страх. Ние всякога искаме нещата да бъдат без страх. Съществуват страхът. Без страх при сегашния живот е невъзможно. Има орган на страха, но не го знаем къде е, не е разкрит. В съществата, които са много страхливи, този орган е силно развит, известна област на тяхната глава е развита. Хората, в които този орган е слабо развит, са безстрашни. Всичките неразумни хора са безстрашни, много смели. Смелостта произтича от факта, че тия хора не са си претеглили силите. А пък хората, у които този орган е чрезмерно развит, те се страхуват и от малките работи. Някои хора дори от големите работи не се страхуват, а някои от малките се страхуват. Това са две крайности.

Благоразумните хора имат разумен страх. Страхът влиза като един елемент в благоразумието. В света съществуват известни опасности, които човек трябва да вземе предвид. Един умен човек няма да скочи от десет метра височина. Който няма опитност, може да скочи и да

си нанесе някаква вреда. Ако се зададе въпросът от какво ги е страх хората най-много, как ще отговорите? Хората ги е страх най-много от това, което много пъти са опитвали, но не са го постигали. От това ги е страх, в съзнанието си вече имат наслоени опитности. Ти се боиш от онова, което си опитал. Например децата ги е страх от горещата печка, понеже са опитвали горещината ѝ. Децата ги е страх от кучета, понеже много пъти са хапани от куче.

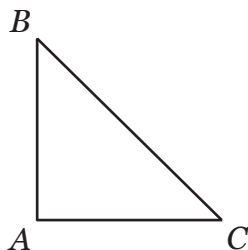
Страхът върви по наследство. Аз съм привеждал този пример: птичките ги е страх от соколите. Ако се появи пред една птичка сокол, магически ѝ влияе. Тя се скрие някъде, но не се обръща с гръб към него, гледа неприятеля в очите. Веднъж аз имах случай да видя повече от две хиляди врабчета, събрани на едно място, които вдигаха такъв шум, че чуруликането им се чуваше на един километър разстояние. Изведнъж те млъкнаха така, като че някой моментално ги пресече. Отидох да видя какво става. Гледам, един сокол се изправил насреща, а всички врабчета се наредили като ученици в шубраците. Той търси начин да хване някое от тях, но те са се мушнаели в храстите и соколът, колкото и да бърка, не може да стигне нито едно. Отлична картина! Аз съжалих, че нямам апарат, да ги фотографирам. Тъй наредени благоприлично, врабчетата внимават, не си мърдат главите, само очите си движат. Соколът си върти главата навсякъде и гледа да хване някое от тях. Като че врабчетата слушаха някакъв урок на учителя сокол: „Защо вдигате вие шум, не знаете ли, че не е позволено тъй да се вдига шум?“. Той стоя така повече от 20 минути. Казва: „Какво да ви правя? Хайде да хвъркна“. Като хвъркна, изведнъж всички пак зачуруликаха – казват: „Отиде си учителят“.

Един човек не може да предизвика такова магическо състояние. Аз на тия птиченца не можех да направя такова впечатление, каквото соколът можеше. Ако аз бях им казал: „Стойте мирно!“, нямаше да ме слушат, но ако бях повикал сокола да дойде, всички щяха да млъкнат. Безброй векове те са имали тези опитности, но има и по-дълбока връзка. Соколът е толкова ловък, толкова бърз, че много

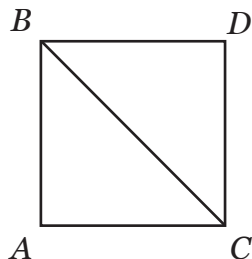
пъти ги е изненадвал – преди още някое птиченце да се мушне в храстите, го е хващал. Врабчетата са се оттеглили навътре в храстите и наблюдават главата му, краката му. При всяко помръдване вземат мерки да се предпазят. Казвам: и вас, също като врабчетата, ви е страх от нещо. Има защо да ви е страх. Онези врабчета вдигаха шум, но като дойде соколът, всички влязоха в тръните. Нито едно не побягна, защото знаеха, че при всеки опит за бягство ще има жертва.

Някой път вие питате: „Не може ли без страх?“. Не може. По-добре да имате свещен страх, отколкото да нямате никакъв, така няма да опитате последствията на неразумния страх. Когато дойде неразумният страх, може да пострадате. Казваш: „Аз всичко ям“. Когато дойде някоя болест и започнеш да се превиваш, опитваш своя неразумен страх. Болестта е един резултат на безстрашието, но след като боледува човек няколко пъти, започва да се бои от болестта. Болестите идват от яденето.

Защо в този триъгълник единият ъгъл е равен на 90 градуса, а другите два са равни на 45 градуса? (Фиг. 1.) Геометрически може да се докаже защо. Да допуснем сега, че ъгълът A е бащата, ъгълът C е майката, а B е техният син. В един триъгълник майката и синът имат еднакви права. Щом дойде дъщерята, и майката ще има 90 градуса. Ако има само дъщеря, бащата ще има само 45 градуса. Когато майката ражда дъщеря, тя има два пъти повече право. Когато майката ражда син, бащата има два пъти повече право. Когато има син и дъщеря, тогава се образува квадрат. Щом дойде квадратът, тогава и синът, и дъщерята имат еднакви права, и те имат по 90 градуса (фиг. 2).

Фиг. 1

Фиг. 2

В квадрата правата на бащата, на майката, на сина и на дъщерята са еднакви. Това е идеалният дом. В равно-странныите триъгълници всички пак имат еднакви права. Когато един има повече право, а вие имате по-малко право, какво трябва да направите, за да се приспособите? Понякога искате приравняване на правата. Тогава ти трябва да увеличиш силата си. Ти си човек в силовия свят и правото ти зависи от силата, която имаш. Трябва да се упражняваш, за да придобиеш сила, трябва да има един, с когото да се бориш. Следователно ще придобиеш еднакви права, когато имаш еднаква сила. Под *еднакви права* всички хора подразбират еднакви права във физическия свят, в духовния свят, в умствения свят и в Божествения свят. Правата са различни.

В умствения свят еднакви права се постигат, ако умът ти е развит; тогава ще имаш еднакви права. Ако не е развит умът ти, не може да имаш еднакви права. В духовния свят ще имаш еднакви права, ако сърцето ти е развито. Не може да имаш в духовния свят права, ако сърцето ти не е развито. Ако търсиш правото в духовния свят, трябва да имаш развито сърце. Ако на физическото поле търсиш еднакви права и волята ти не е развита, не може да имаш такива права. На физическото поле, за да имаш еднакви права, трябва да имаш силна воля. В духовния свят, за да имаш еднакви права, трябва да имаш силно развито сърце. И в умствения свят, за да имаш еднакви права, трябва да имаш силно развит ум.

Понякога искате да имате еднакви социални права. Може да ги имате, този е пътът. Трябва да имаме права, но във физическия свят се изисква най-голяма интелигентност. А пък то най-глупавите хора са дошли тук. Хората, които са на Земята, трябва да бъдат най-умните, защото на физическото поле има най-големи препятствия. В умствения свят ще създадат известна идея, тази идея ще се смене в духовния свят, ще ѝ се внесе съдържание, след това ще се смене на физическото поле, ще ѝ се даде форма. В тази форма тя ще се прояви. Да кажем, вие създавате една бомба. Пукването на бомбата ще стане във

физическия свят. Най-първо, материалите за бомбата се събират някъде в природата, после тя се изработва добре и се прибира някъде. Кога ще си прояви тази бомба? Като я хвърлят. Където падне, тя ще се пукне. Това е на физическия свят. Всичко онова, което става във вас, то е на физическия свят. Имате сполука, на физическия свят е. Имате несполука, на физическия свят е. Болен сте, на физическия свят е. Здрав сте, на физическия свят е. Умен сте, на физическия свят е. Глупав сте, на физическия свят е. Ако бомбата не се пука, слаба е. Тогава в умствения свят ще направите една корекция. Всяка бомба, която не се пука, не е намясто; всяка, която се пука, намясто е.

Физическият свят е пробно поле. Които могат да спорят, които са умни, пращат ги от умствения свят тук, на Земята, за да проверят кой колко е умен. Ако бомбата на такъв човек се пукне намясто, умен е; ако не се пукне намясто, не е умен. Аз разглеждам широко въпроса. Всяка една идея, която лесно се разрешава на физическото поле, тя е бомба, която се пука. Всяко цвете, което се разцъфтява, е една бомба, която се пука – цъфне, завърже, даде плод. Като се пукне бомбата, плодът ще убие няколко души и след като ги убие, ще се събере в себе си. Плодът колко души убива? Колкото е по-малък, по-малко убива, колкото е по-голям, повече убива. Динята, като се пукне, много убива, събира всичките хора. Една череша може ли да събере хората?

Давам ви тази фигура за пукането на бомбите, защото има добър смисъл в нея. Казвате: „Да не се пукне бомбата“. Но то значи пъпката да не цъфне. Всички намираме, че пъпката е потребно да цъфне, за да даде плод. Ако не цъфне, плод не може да даде. Само че природата е направила пукането на бомбите разумно. Човекът, направил един цвят – една бомба, не е разумен. Неразумното е там, че като го направи, ще убие ближните си. Когато се пукне една бомба в природата, всички пчели отиват на гости. Когато се пукне човешката бомба, всички бягат. Когато се пукат бомбите на природата, всички отиват да събират плодове, хората отиват да видят какво е станало при това

пукане. Като цъфне човешката бомба в човешкия свят, никой не иска да бъде наоколо. Тъй щото в това отношение, в правенето на своите цветове, човек е неразумен.

Ако вашите бомби се пукат както бомбите на природата, вие сте умен човек. Ако бомбите ви се пукат както се пукат човешките бомби, вие не сте умен. Значи, ако бомбите ви не плашат, а привличат пчелите, вие сте умен. Ако всички бягат от бомбите ви, вие спадате към друга категория. Смъртта е една човешка бомба, а животът е една Божествена бомба. Като умре човек, пукне се, всичко се свършва. Като се пукне човешката бомба, навсякъде ще намериш парчета. Като се ражда човек, то е Божествена бомба, то е Божественото, то е цъфтенето – там се събира всичко. Умиращ – по човешки е. Живееш – по Бога е. Искам да ви дам идеята, да я разберете: да живееш по човешки, то значи да умреш; да живееш по Бога, то значи да се родиш. Следователно, когато казваме: „Трябва да се родиш“, под това разбираме: Божественото трябва да живее. Когато казваме: „Да умреш“, това значи: по човешки да живееш. Аз когато казвам: „Ти трябва да умреш“, това значи: по човешки живеи. То е равносилно – по човешки като живееш, непременно ще дойде смъртта.

„Защо трябва да живея по Бога?“ Защото, ако живееш по Бога, ще се родиш, животът ще дойде. Ако живееш по човешки, ще изгубиш живота си. Какво е страшното в смъртта? Страшното е, че в смъртта ще изгубиш живота. Какво е хубавото в раждането? Ще придобиеш живота си. В раждането придобиваш живота, в смъртта изгубваш живота. Правя един паралел: пукването на човешката бомба е изгубване на живота; пукването на Божествената бомба е придобиване на живота. Казвам: щом изгубвате нещата, човешки бомби сте, щом придобивате нещата, Божествени бомби сте. Щом умирате, човешки бомби сте. Всеки ден по колко пъти умирате? Ти така си се обезсърчил в живота, че не ти се живее и казваш: „Не ме интересува нищо, нека да умра“. Хубаво, но като умреш, какво ще придобиеш? Не те интересува животът. Стариият човек не се интересува от живота. И от учението не се интересува,

казва: „Едно време се интересувах от химия, от физика, сега не се интересувам. Едно време ме интересуваше музиката, сега не ме интересува“. Като изгуби всичко, нищо не го интересува. Какво му остава?

На една конференция в Америка, където учени хора спорили върху много въпроси, един от тях казал: „Спорихме върху всички въпроси. Няма въпрос, върху който да не сме спорили. Няма какво да спорим вече. Не ни остава нищо друго, освен да си идем по домовете“. Щом на Земята няма за какво да спориш, не ти остава нищо друго, освен да умреш. Щом няма никакъв въпрос, по който да спориш на конференцията, остава ти само да си идеш вкъщи. Тогава заключението е следното: всякога трябва да има един въпрос, върху който да спорите. Не е разумно да изчезнат всичките въпроси. Все трябва да остане един въпрос, върху който да има спорове. Понеже, ако няма върху какво да говориш, отиваш си. Помнете това. Вие някой път искате всичките спорове да изчезнат, да няма никакъв спор на Земята. Какво ще правите тогава на Земята, кажете ми?

Страданието е един спор, но без този спор не може. Ако страданието не идва, смъртта ще дойде. Когато казвам, че трябва да страдаме, аз подразбирам, че за предпочитане е да страдаш, отколкото да умреш. Защото в страданието ти ще придобиеш нещо, а в смъртта нищо няма да добиеш. По-добре е да страдаш, отколкото да умреш. Има и друг един контраст: не може да се родиш, ако не умреш. Ако казваме, че човек трябва да умре, подразбираме, че някой път за предпочитане е да умре, за да се роди наново. Ако умирането подразбира раждане, смъртта е намясто. Ако умираш, без да се раждаш, смъртта не е намясто. Ако изнесем сега и този контраст: трябва да се родиш, за да умреш, какво ще разберете? Всеки, който се роди, трябва да умре. Всеки, който се е родил по Божествен начин, а е живял по човешки начин, непременно ще умре.

Това, за което сега говоря, са психологически наблюдения. Откъде произтичат нещастията на хората? Не искайте да се освободите от страха, то е невъзможно. Ако се

освободите от него, опасностите ще дойдат. Погледнеш, на някой безстрашен ръката му я няма, на друг безстрашен окото му го няма, на трети безстрашен ухото му го няма. Какво те ползва това безстрашие, когато изгубваш крака си или ръката си? По-добре да си страхлив и всичките ти удове да са на мястото си, умът ти и сърцето ти да са на мястото си, отколкото да си от безстрашните и да си лишен от много удове. Това е ново становище. Така трябва да мислите, нещата трябва да се осмислят от хората.

Някой пита: „Защо светът е така създаден?“. Не че светът е лош, но преимущество има неразумният страх. При неразумните страдания в света съществува смъртта. В света има по-малко страдание и повече смърт. Хората имат много малко страдания и повече умират. Човек, преди да страда, умира. Имате ли някой паметник на страдащи хора? На умрели хора колкото искате паметници има. Светът е пълен само с паметници на умрели хора. Аз желая вие да си образувате паметници на вашите страдания; да има повече паметници на страданията, отколкото на смъртта. Единственото почитване, което трябва да стане в света, е да се намалят паметниците на смъртта и да се увеличат паметниците на страданието. Засега за предпочитане е да се увеличат паметниците на страданието. Онзи, в ума на когото остане една идея като паметник и който изведе поука от своите страдания, той избягва смъртта. В ума си трябва да имате паметник на страданието, а не на смъртта.

В сегашното си верую хората въздигат паметници на Христа в неговата смърт, и там е грешката. Трябва да се въздигнат пометници на страданията на Христа, а не на неговата смърт. Трябва да страдаме като Христа, не да умрем като него. Като умря, какво придоби Христос? Че какъв позор е то! Достатъчно е един човек да умре от такава позорна смърт, няма защо да умират двама души. Няма нужда да се повтаря опитът. Да страдаме като Христа има смисъл, но да умрем като Христа няма смисъл. Да умрем и да възкръснем като Христа има смисъл. Защото Христос умря и възкръсна, а ние само умираме, не възкръсваме.

Ако умреш и възкръснеш, то е разумно; ако умреш и не възкръснеш, то не е разумно. Вие не сте мислили така. Аз искам да знаете защо страдате и ви отговарям защо трябва да страдате: за да не умрете. Защото какво лошо има, ако страдате, за да не умрете? Едно разрешение давам сега, заради което трябва да се утешите. Защо трябва да страдате? За да не умрете. Страданието продължава живота. От страданието произтичат всички несполуки, но каквато и да е несполука може да се поправи. От всички несполуки има полза. Човек трябва да разсъждава добре.

В музиката нотите биват цели, половинки, четвъртинки, осминки, шестнайсетинки, трийсет и вторини. Какво означава цялата нота? Имате един център и една окръжност. Що е цялата нота? Едно начало и една възможност. Какво означава половинката нота? Едно проявление. Четвъртинката какво означава? Едно постижение. Осминката пък означава, че има една заплата за постижението. А шестнайсетинката? Тя означава, че има една радост. А трийсет и вторината? Има една любов в света. Като пея цели ноти, казвам: има едно начало и една възможност. Като пея половинки ноти, значи има едно проявление, искам да се проявя. Като пея четвъртинки ноти, искам да имам едно постижение. Вие защо пеете цели ноти, не знаете; и половинки, и четвъртинки и осминки защо пеете, не знаете. Като пеете шестнайсетинки, има една радост. Като дойде трийсет и вторината, ще дойде любовта. Истинската любов е в шейсет и четвъртината нота. Неуловима е любовта. Вие я искате в началото, но тя е при шейсет и четвъртината, затова се разочаровате. Много мъчно се взема шейсет и четвъртината нота.

Сега може да попитате: „Вярно ли е това?“. Проверете. Попитайте който и да е професор какво означават целите ноти. Какво ще ви каже той? От чисто музикално гледище какво означава цялата нота, как се определя тя в музиката? В света има една музикалност. Битието е започнало музикално. С музика се е създал светът. Музиката е творчески процес в природата. От нищо когато става нещо, то е музика. Първото нещо, което се е чуло, с него се очерта-

ва цялата нота, очертава се мястото, където се е създала цялата Вселена. След това тази Вселена е започнала да се разделя, образували са се всичките музикални ноти. Това е музикалното обяснение на космоса. И в живота е така. Когато разрешавате един въпрос принципно, от начало-то започнете. Ще дойдете после до половинката нота. Кои тактове съответстват на половинките ноти? Неправилните тактове в музиката имат отношение към половинките. Неправилните тактове са минаване на един свят в друг.

Изберете сега една дума, която да изпеете. Изберете една мощна дума, която да съдържа *О*, да съдържа *А*, да съдържа *И*. (– *Чистота*.) Думата *чистота* започва с движение – *И* означава цел, път, по който трябва да вървите, *О* означава закон на свободата. Всякога кръгът (пък и нулата, и яйцето, което е обло, е кръг) показва, че птичето е свободно, може да се роди. Ако внесеш в ума си мисълта, че искаш да бъдеш свободен, започни да пишеш кръгове. Усещаш, че не си свободен – започни да пишеш нули и мисли, че си свободен. Къде е свободата? Щом имаш очи, трябва да знаеш, че си свободен. Щом си спял, остави тогава свободата. Човека мога да го построя музикално. Окото е цяла нота. Ухото е половинка нота. Окото с носа е четвъртинка нота – опашката ѝ е обърната надолу. Осминка има на ноздрите – кривата линия отгоре около ноздрата е опашката на осминката.

Ако бяхте музиканти, щяхте да създадете една нова идея, като изпеете думата *чистота*. Но понеже не сте музиканти, не можете. Ако някой е гениален музикант, веднага ще направи нещо. Как да запомним думата *чистота*? Къде да поставим ударението – на първия слог, на втория или на последния? Не всеки път ударението пада там, където е най-лесно. Има един закон, който определя къде е най-лесно. В някои думи ударението се мести, в някои е постоянно. Понякога в българския език един, като изговори някоя дума, на един слог слага ударението, друг, като я изговори, на друг слог слага ударението. В едносричните думи къде пада ударението, например в думите *да*, *не*? А в двусричните и в трисричните думи? Силният слог винаги привлича ударението на думата. Нека дойдем вече до

думата чистота и музикално да я изпеем. (*Учителя изпява думата чистота с нотите: до, ми, сол*). Право ли е така? Приятно ли ви е да слушате? Да обърнем сега, от горе надолу да я изпеем. (*Изпява се думата чистота с нотите: сол, ми, до. Всички я пеят няколко пъти нагоре и надолу. Учителя я изпява в различни вариации.*)

Ако изпеем думата чистота в хармония, законът ще е друг. В българската музика хармонията има цяло едно разрешение. Като свириш една българска песен, трябва да минеш естествено от мелодия в хармония. (*Учителя изпява думата „чистота“ в хармония, но подобно на българските песни.*) В хармонията законът не е такъв. Там е погрешката на българина, понеже не се е научил още на чистота. И показва, че трябва да търпиш. Като не търпиш, вдигаш прах, безпокоиш се. Когато не търпиш, да знаеш, че чистота ти липсва. Когато намясто търпиш, и чистотата е намясто. Това характерно *и-и-и-и* в българското пеене е недоволството, което имате в себе си. Българинът е много недоволен, песимист е – седи и гледа, като че са му потънали девет парахода.

Музикално как да ви покажа, че когато се карате, вашата постъпка не е на своето място? Как ще изпеете думите *искам да ви покажа, че вашата постъпка не е на своето място*? Изпейте ги хармонично. (*Учителя изпява тия думи и продължава да пее: „Ти си се заблудил, защото не си намерил своята постъпка. Ти си се разгневил, защото никаква работа не си свършил. А знаеш ли как да поправиш своята постъпка?“.* Учителя изпява още: *„Мисля, че има за какво да говориш“.*) Да допуснем, че вие сте неразположени или че аз съм неразположен днес. Липсва ми нещо, не зная какво е то. Мъчи ме нещо, умът ми се смущава, но не зная защо. Тежко ми е, тежко бreme нося и не зная защо. Ходя, лутам се навсякъде, без да зная защо.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

18. лекция, 28 януари 1938 г., София, Изгрев

ЗАКОНЪТ НА ХАРМОНИЯТА В ТЯЛОТО

Отче наш

Каква беше основната мисъл на миналата лекция? Какво произведение е страхът? Има го в човека и в животните. Всички животни – и големите, и малките, имат нещо от страха. Кой същества имат най-много страх, кои го притежават по-малко и кои никак не го притежават? Представете си, че са ви оставили в тъмна стая и вие се страхувате. Някои деца ги е страх от тъмна стая. Когато чувстват, че никой не е около тях, децата плачат. Когато човек е гладен, страхът се събужда в него в един смисъл, когато е богат, страхът се събужда в него в друг смисъл. Гладният се плаши да не умре, богатият се плаши да не го оберат. Ученият, който учи, и той се плаши да не би да изгуби нещо – знанието си. Може да съставим една философска дефиниция за това, по какво се отличава единият страх, по какво се отличава другият, изобщо по какво се отличават всички тия страхове.

Да ви дам едно изречение, което да коригирате: *Има едно нещо ценно в живота – да дишаш добре*. Изказано ли е правилно това? В каква форма трябва да се каже, за да бъде най-добре? С каква друга дума може да замените думата *добре*? (– С думата „дълбоко“.) Тогава, ако сложим тази дума, какво означава *дълбочина*? (– *Да диша човек дълбоко*.) В трептенията, в тоновете на думите *дишаш* и *дълбоко* няма хармония. Тия две думи не са хармонични. В израза *да дишаш дълбоко* звукът *Д* се повтаря три пъти; и в израза *да дишаш добре* се повтаря три пъти. Сега изпейте: „Аз мога да дишам вече добре“.

Да приемем, че имаме отношението 1:2:3:4:5:6:7:8:9 – тогава се поставя въпросът какво е отношението на едно към три, на едно към четири, на едно към пет, на едно към

шест и така нататък. Едно към три е терца, едно към четири е кварта, едно към пет е квинта, едно към шест е секста, едно към седем е септима. Ще кажете: какво ни интересува терцата? Терцата, това е отношение на живи същества. Двама приятели представляват секундата. (*– Няма хармония в секундата.*) Има хармония, но всякога между двама приятели изниква едно разногласие. Разногласие изниква, понеже 1 е мощно число. Числото 1 съдържа мощни сили в себе си. Числото 2 носи мекота. В числото 1 ти може да станеш на пепел, а в числото 2 може да се удавиш. Двойката представлява голяма чиста река. Но човек се дави в чистите води, в най-бистрите води. Сега всички хора са свикнали да мислят обикновено, животът им да е уреден, но човек може и в най-добрия живот да се удави – и от най-лошия живот може нищо да не остане, и от най-добрия живот може нищо да не остане.

Питам: да се обърнеш на пепел и да се удавиш, каква е разликата? Да допуснем, че и двете неща може да станат. За да не се получат тези неща, трябва да дойде 3 – това е терцата. Терцата е мост, който се прави между двата бряга – 1 е първият бряг, 2 е вторият бряг; значи 3 е мостът, който съединява противоречията. Противоречията са двата бряга, тук текат мощните сили на природата, и меките, и силните. Между двама приятели ти не можеш да се намесиш. Може ли да влезеш между двама приятели, които се обичат? Не може, завличат те и двамата. Ако се намесиш, ще те завлекат. Често всичките стълкновения произтичат от това, че хората искат да се намесят между числата 1 и 2, да влязат вътре между тях. Който се намеси там, или ще изгори, или ще се удави. Това е най-грубата страна.

Между двама музиканти сега трябва да се създаде отношение. Терцата създава едно отношение хармонично. Тя може да бъде голяма и малка. Каква е разликата между голямата и малката терца? (*– В обема. Голямата терца има два тона, малката има тон и половина.*) То е като правило, но защо е така, защо голямата терца има два тона и защо малката има тон и половина? (*– Различен характер имат. Голямата терца звучи мажорно,*

малката – минорно.) Голямата терца може да те избави на пепел да не станеш, а пък малката терца може да те избави да не се удавиш. Ако не разбираш закона, в малката терца ще се удавиш, в голямата на пепел ще станеш. В музиката има тънки страни, тя не е лесна работа.

Ако свириш на такъв инструмент като пианото, трябва да заемаш известни пози. Когато някой пее, ти не трябва много да си приближен до него и не трябва да си много отдалечен от него. От един певец публиката трябва да се постави на известно разстояние. В театъра или в концертната зала едни сядат на първите редове, други – на последните. За някои хора първото място съответства, за други хора съответстват вторите, третите места. Всеки трябва да избере такова място, където звукът ще дойде най-добре до ухото му, ще произведе най-добри трептения. Сега някой ще каже: „Безразлично е дали съм накрая“. Не е безразлично.

Но от какво зависи пеенето на човека? Вие толкова сте учили музика, толкова сте свирали, дайте една теория. Човек трябва да се роди музикален. Той трябва да се роди музикален и цялото му тяло трябва музикално да трепти – като че трептят мускулите му, така да се образуват тоновете. Някои певци като ги е страх, тоновете от този страх се образуват. Тези тонове са меки. Когато те е страх, ще образуваш един мек тон, когато не те е страх, ще образуваш един твърд тон. Страхливите образуват меките, треперливите тонове. Тези тонове не са тремоло*, но са колоритни, малко трепери гласът при тях. Човек, за да пее и да свири, трябва да бъде музикален, и не само да има развит център на музиката, но цялото му тяло трябва да издава музика – всяко движение да бъде музикално. Когато някой пее, ако под лъжичката му не излиза музика, тогава гласът му е дрезгав. Онзи, който свири дрезгаво, и при

* тремоло – музикален термин, който идва от италианската дума *tremolo* и означава *треперейки*. Това е музикална техника при изпълнение на струнен инструмент, която се изразява в бързото повторение на един тон.

него под лъжичката не излиза музика. Когато под лъжичката има топлина, тогава тоновете са много верни. Това е вярно и за пианисти, и за цигулари, и за певци – законът е все един и същ. Не всички хора имат музика в себе си, не всички са музикални. Не всички хора трептят музикално. Като те е страх, музикално трябва да трепериш, като мислиш, музикално да мислиш, като вървиш, музикално да вървиш, не да тропаш. Музикалното вървене е тихо, ритмично – едва да стъпваш, никой да не те усеща. (*Учителя показва, върви тихо, едва докосва земята.*) Аз, като вървя, слушам краката си, зная какъв музикален тон издават. Като започна да ходя, рядко употребявам секунди, някой път употребявам терци, кварта, квинти, в редки случаи употребявам музикалните интервали нони, децими, ундецими и така нататък.

Музиката трябва да се използва като възпитателен метод. В природата тя съществува като възпитателно средство за човека. Страданията са музикални парчета, те са винаги минорни методи. Като започнеш да страдаш, това са музикални парчета. Професорът е много взискателен, казва: „Повтори, повтори, не вземаш вярно тона. Кorigирай, коригирай!“ Не ти дава нов урок, прати те професорът наново да учиш и на тебе ти стане неприятен животът. За да ти стане приятен животът, научи се да пееш. Казваш: „Аз не съм роден да пея“. Ами за какво си роден? Че като ядеш, това е музика. Имаш арфа с 32 струни, ти пееш. А като се разгневеш някому, удряш тъпана.

Вие не можете да видите в малките работи красотата, която съществува в природата. Гледате външната страна, която не е съществена. Гледате как е облечен човек, какви са обувките му, шапката му, но тия са второстепенни работи. Най-първо, за да бъде хубава една дреха, ти трябва да имаш тяло, построено музикално. Тогава питам: по каква музикална форма е създадена ръката? Ръката е създадена по терцата: китката, лакътната част и раменната част. Пръстите, и те са създадени по терцата. От мисълта до чувствата на човека, този интервал е секунда. От мислите до човешките постъпки е терца, а до реализирането

на нещата интервалът е кварта. Петте пръста на ръката са петолинието. Ръката е петолиние, на което са написани нотите. Петолинието не е нещо произволно. Онези, гениалните музиканти, са го взели от ръката. Това не ви е идвало наум. Под петолинието, под малкия пръст е *ре*, на първата линия – на малкия пръст, е *ми*, на безименния пръст – *сол*, на средния пръст – *си*, на четвъртия пръст – горно *ре*. Показалецът (четвъртият пръст) показва движение. Показалецът иска да накара всички хора да се движат музикално.

Аз, ако съм един певец и искам да се науча правилно да пея тона *ми*, ще хвана малкия си пръст – той ще ме научи правилно да пея *ми*. Правилно да пея *сол* ще ме научи безименният пръст. *Сол* има винаги връзка с красотата на нещата, *сол* е узрелият плод, който носи красотата, който има нещо изработено в себе си. Според хиромантията всички, у които този пръст е дълъг и добре устроен, са музикални, обичат природата, красотата, естествените науки. Които не са музикални, у тях този пръст не е развит. Където е развит добре безименният пръст, наричам го *слънчев пръст*, при другите го наричам безименен. Средният пръст ще ме научи правилно да пея тона *си* – то е Божественото в света, то е Божествената правда и човешката правда. Малкият пръст е на Меркурий, безименният е на Слънцето, средният е на Сатурн, показалецът е на Юпитер. А палецът на кого е? Нека остане нещо, което да не знаете.

Дайте ми сега една форма на тона *ми*. И къде е *до*? А какъв тон е *фа*? *Фа* се ражда между два тона. *Фа* носи от качествата на *ми*, носи и от качествата на *сол*. Ние можем да поставим този закон така: тия ноти, които са отгоре, и тия ноти, които са отдолу – под и над кривината, не са еднакви (*фиг. 1*).

фиг. 1

Нотите, които са горе, са силните ноти. У някои хора така е направена устата: една музикална линия. Двете страни

на устата са изпъкналите части на линията. Трябва да се знае приблизително как е създадена устата. Сега можем да минем от терцата към квартата. Някой път линията на устата е права, някой път е вдлъбната, но ще вземете линията на горната устна, а не линията, която се образува от допирането на двете устни.

За да възпита човека, природата го е създала по известни закони на хармонията. Човекът не може да се възпита, докато не се запознае със строежа на хармонията, по която е създадено тялото. Съвремените хора искат да живеят добре. Те трябва да разбират законите. За да можеш да пееш, ти трябва да разбираш законите на музиката. За да можеш да свириш, ти трябва да разбираш законите на музиката. За да можеш да живееш добър живот, това е най-великата музика, която съществува, и ти трябва да я разбираш. Животът не е нищо друго, освен велика симфония в света. И най-великото нещо, което е създадено – външната форма на живота, е велика симфония. Трябва да разбирате живота, тази хармония трябва да разбирате. Вие искате да бъдете щастливи. Щастieto е обосновано на един разумен живот. Вие искате да благувате. Благото съществува по великия закон на хармонията. Искате да бъдете добри и справедливи, но каквото и да искате, това са все положения, които могат да се придобият, ако имате знание. Изучавайте човека! Казвам: от чувствата на човека трябва да започнете.

Всички хора, които бързат, вървят по закона на интервала секунда. Те вземат колкото искаш секунди: *до-ре, до-ре, до-ре, до-ре, ми-фа, ми-фа, фа-сол, ла-си, си-до, до-горно ре*. Каква е разликата между *ре* в първа октава и *ре* във втора октава? Да допуснем, че в първа октава основният тон има 32 трептения. Тогава във втора октава *ре* колко трептения ще има? Сега, в съвременния живот, ето къде има едно опущение. Ние мислим, че не знаем някои работи. Най-първо, знанието започва от един усет. И в музиката има усет. Усетът е най-нисшето чувство, с което може да се събуди твоето музикално съзнание. Пробуждането на съзнанието става по музикален начин. Може да те пробудят или чрез минорна терца, или чрез мажорна.

Ето как се определя: в мажорната терца нещо ти се дава, затова тя има два тона и половина, а в минорната терца нещо ти е взето. Но мажорната и минорната терца имат и друго тълкувание: при една мажорна терца ти обичаш да вземаш отнякъде, а минорната терца показва, че обичаш да даваш.

Най-първо ще знаеш, че пръстът е построен върху терцата. Като погледнеш формата на един пръст, да знаеш, че има закон, върху който тя е построена, да знаеш този пръст мажорна терца ли е, или минорна; да знаеш на тази терца дават ли ѝ, или вземат от нея. Или сам пръстът взема, или сам дава. Философски работи са това. Като слушате, това знание може да го приложите. Как са построени пръстите? Какво означават дългите пръсти и какво – късите? Какви са басовите корди на пианото? Те са дълги. Следователно дългите пръсти са басови корди. Късите пръсти са високите тонове в горните октави. Този, който има къси пръсти, всякога иска в малко време много работа да свърши. Късата струна много трепери – в малко време дава с хиляди трептения повече от голямата. Като бутнеш в пианото голямата струна, тя ще даде най-малко трептения. Най-долната ще даде най-малко трептения, най-горната ще даде много повече трептения. Ти ще кажеш: „Аз искам бързо да свиря“. Хубаво, но не може само бързо. Знаете ли в човека колко струни има? В човека има много наредени струни. Като бутнеш някоя басова или някоя сопранова струна, различен тон ще произведеш, т.е. различни са постиженията, които можеш да добиеш.

Пръстите имат известни отношения един към друг. Например малкият пръст какво отношение има към безименния или към първия пръст? Когато хората стават страхливи, те започват да крият палеца си. Палецът представлява човешката глава, която мисли. Палецът у човека не е нищо друго, освен главата, която мисли. Има едно съотношение, то е следното: когато замерят човека с камък, той най-първо си навежда главата, гледа да я скрие, и щом човек започне да се страхува, той си крие палеца. Хората си крият палеца от страх да не би да им ударят глава-

та. Щом на човека му вървят работите, току палецът идва отгоре, над другите пръсти. Някой пък човек си държи показалеца вдигнат, а другите пръсти свити. Който иска много да се прослави в света, така си държи показалеца. Учителят, като влиза в клас, някой път така си вдига показалеца. Този показалец казва: „Знаете, аз съм Юпитер“. И вие, като ходите, хубаво вдигайте единия си пръст нагоре. Ами ако вдигнете двете си ръце нагоре, какво е това? Двете ръце, това са два симфонични оркестъра, които се състезават. Аз наричам ръцете съответно басова и сопранова партия – междина се образува между тях. Според вас коя ръка е сопрановата партия и коя е басовата партия? Тия работи трябва да ги проверявате. Природата е създала човека разумно. Бог, Който е създал човека, по известни закони го е създал. Сега се изучава човека, създаден по образ и подобие, но то е глас в пустиня. Как е създаден човек? Казва той: „Страшно и чудно съм създаден“. Всички религиозни хора цитират, че страшно и чудно е създаден човекът. В какво седи чудното и страшното?

Петолинието го има и на човешкото лице. Под брадата е първата линия, устата е втората, под носа е третата, очите са четвъртата, при косата е петата. Има и ноти, някои от тях са написани например на брадата. Широкото лице за мене е едно музикално парче, високото чело е друго музикално парче. Човекът с отворени очи е едно музикално парче, човекът с дълъг и сплеснат нос е друго музикално парче, този, който е с къс нос, е трето музикално парче. Като погледна човешкото лице, мога да взема цигулката и да ви засвирия веднага, мога да ви запея една песен, мога и да ви рисувам музикално. Музиката на природата доста добре я чета. *(Една сестра пита: „Какво ще ни кажете за Падеревски*?“.)* Една гениална памет, която възприема малко работи, но дълго време ги задържа. Падеревски е човек със събрана грамадна енергия, която не може да на-

* Падеревски, Игнаци Ян (1860–1941) – полски пианист виртуоз, композитор, дипломат и политик, министър-председател на Втората полска република.

мери място, откъдето да излезе навън. От голямо притеснение той е остарял. Тъй както го видях в Америка, много красив човек беше, с лице валчесто, лунно. Всички моми лудуваха по него, на един концерт се събираха стотици, да им се подписва. Неврастения го беше хванала от това подписване, затова беше отишъл шест месеца да си почива. Той искаше да се отнесе с тях хубаво, внимателно, деликатно, но после трябваше шест месеца да си почива. И как се е създала неговата памет? В това отношение се показва, че духът е ценил душата, умът – сърцето. Очите му както са създадени, те са очи на гениален човек, но този човек не може да намери разрешение на живота. Той е пропуснал нещо. Затворените очи показват, че не е намерил разрешението на живота. Той свири „Лунната соната“, но какво означава тя? „Лунната соната“ има приложение при слънчевата светлина. Както се свири, „Лунната соната“ изстудява човека, той придобива сухо религиозно чувство. Всички религиозни хора са все „лунни сонати“. Вие обичате ли тия, изсъхналите? Една „лунна соната“ изсушава човека. След като си прекарал един топъл ден и в тебе се е набрала излишна енергия, тогава да те погледне „лунната соната“, като мед ще ти капне. Това е музика, така въпросът е музикално разгледан.

„Лунната соната“ е една модулация на самия живот: да се модулира човек, да се вгълби в себе си. Понеже в слънчевата светлина, или в щастие, човек се разсейва и така се разширява, че не може да се познае. В „лунната соната“ – при тъмнината, човек се ограничава, събира се в себе си, започва да се буди съзнанието му и той да си дава отчет. Когато човек си дава отчет за живота, за това, какво е спечелил, разбирам – то е „лунна соната“. Има нещо, което трябва да придобиеш в живота. Казвам: има музика в природата, която трябва да учите. Ще плачите, ще тъжите, но трябва да учите. Всичко правете, но учете. Може да се обезсърчаваш, но учи. Ама може да дойде отчаянието – учи! Безсмислен е животът – учи! Учи, нищо повече. При всички неща учи. Учението е, което спасява човека. След това ще дойдеш да служиш. След служенето ще дой-

де приложението. При служенето има приложение, при приложението идат резултатите, а ние търсим резултати.

Щастието е завършен процес. Щастието е завършен процес на учението на сърцето и на слугуването на сърцето, на учението на ума и на служенето на ума, на учението на душата и на служенето на душата, на учението на духа и на служенето на духа. Това е щастието. Който не се е учил в тия четири свята и който не е служил в тия четири свята, той щастлив не може да бъде. Например един музикант може много лесно да коригира акордите, той веднага разрешава мъчнотиите. В обикновения живот не може така лесно да коригираме. Тогава, като искаш да работиш, погледни ръката си, тя е партитура. Откъде трябва да започнеш? Ако разглеждаш своето достойнство, ще започнеш от първия пръст. Ако разглеждаш дали в света нещата са прави, ще започнеш от средния пръст. Ако разглеждаш красотата в природата, ще започнеш от безименния пръст. Ако практически трябва да разбираш нещата, ще започнеш от малкия пръст. Ако искаш да започнеш работата от великото, от Божественото, ще започнеш от палеца. Когато искаш да направиш нещо музикално, нещо велико, ще започнеш от палеца, партитурата е в него.

Вие ще попитате: „Кое е онова, от което човек се учи?“. По закона на наследствеността хиляди поколения преди него са работили, хиляди поколения преди него са учили музика. А Падеревски е кръшнал – той има възможности да постигне повече, отколкото е постигнал. Единствената малка погрешка е там, че е добил от музиката повече пари, отколкото му трябва, и с това се е спънал. Така се е спънал и Кубелик*. Само че Падеревски се е спънал разумно. Той много обича политиката и се е спънал, като е станал музикант политик. Като отива да изнася концерти, иска да помогне на своето отечество. Главата му много музикално е построена, валчеста е, издръжлива е – като си намисли нещо, той не се отказва. Падеревски, това е

* Кубелик, Ян (1880–1940) – чешки цигулар виртуоз, един от най-добрите цигулари на своето време, автор на оригинална музика.

едно общество. Той е една личност, но що е личност? Колективитет от хиляди същества на едно място, а това е цял народ. И много е важно в този колективитет да има хора учени, които да изразят неговите копнежи.

Всички хора имат една погрешка: обичат да се сърдят на природата. А човек от природата трябва да се учи, защото по-добра възпитателка от нея няма. Природата не обръща внимание ти какво мислиш, няма лично отношение към тебе. Тя иска нещата да станат правилно, затова ще ти каже: „Не правиш нещата добре“. И когато те надарява, и когато те наказва, няма нищо лично в себе си. Ще ти каже нещата, тъй както са – нито ще те хвали, нито ще те укорява. Природата ти казва: „Направи нещо, мисли право!“. Този закон е верен. Някой иска да бъде добър ученик в училище. За да бъдеш добър в едно музикално училище, ти трябва да се учиш добре: да пееш добре, да свириш добре. При всичките професори като учиш добре, те ще имат добро мнение за тебе. Но ако не се учиш добре, ако не пееш добре, каквото и да направиш, и богат да си, ти нямаш цена. Ако се учиш добре и ако пееш добре, ти вече имаш цена.

Аз ви казвам някой път: „Живейте добре“ и вие ме питате: „Защо?“. Да живееш добре, това значи да учиш добре, да пееш добре. Тогава вратата в живота ти ще бъде отворена. Вие се спирате да слушате, като пее някой, и казвате: „Много хубаво пее“. Нека той ви бъде за поощрение. Учи се и пей, накарай ума си и сърцето си да работят. Казвам: имайте всичкото желание на вашето сърце и всичкия стремеж на вашата душа да се учите, да пеете. Не можеш да работиш, ако не знаеш да пееш; не можеш да работиш, ако не знаеш да свириш. Ако бях на ваше място и исках да образувам в себе си търпение, щях да взема една цигулка и един лък и да започна бавно да дърпам лъка по струните на цигулката. Това бих правил и без инструмент, като си представям, че свиря на цигулка. Така ще се уча на търпение. После ще започна по-бързо да движа лъка. Падеревски свири хубаво, той е един опит, който се прави от едно общество за приложение на музиката. Той свири

със затворени очи. Той мисли. Като мисли, свири. Ако си отвори очите, ще си отвлича вниманието. Както са построени очите му, те показват една гениална памет. Добър изпълнител е Падеревски.

Вие някой път много отворени си държите очите. Или пък примижавате, сякаш недовиждате. Не се питате защо е така. Вие седнете, наведете очите си надолу и така гледате – гледате природата през една малка цепнатина, понеже иначе ще имате интензивното желание повече да видите. Някои свиват очите си. Когато светлината е много силна, човек свива очи, за да възприеме по-малко от нея, да не става излишно дразнене на нервната система. Нали има и такава мода жените да слагат мрежа на очите си. Туркините носят яшмаци*. Знаете ли защо са се появили яшмаците? Понеже жените, също като децата, са любопитни. Но тази, която има яшмак, през малките дупчици вижда повече, отколкото през големите. През големите дупки виждаме много неща, но когато малко неща виждаме, тогава вниманието е интензивно насочено. Човек, за да прогресира в света, малко работи трябва да го интересуват. Целият свят представлява едно поле за научни изследвания, така че за хиляди години има какво да учите.

Дръжте в ума си идеята, че имате известни заложби, които трябва да обработите. Онова, което вие свършите, то ще ви ползва. А пък когато всички хора работят в света, каквото придобият, в бъдеще то ще бъде общо достояние на всички. Всичките велики музиканти каквото придобият, в бъдеще те ще го вложат за общ капитал на цялото човечество. Тъй щото след време малките деца, 5–6–10-годишни, ще свирят като Падеревски. А сега някой изхарчва 30 години и едва постига нещо, след което казва: „Остарях“.

Каква мисъл остана в ума ви? Човек е музикално създаден по закона на хармонията. Едва сега в музиката се изучава отношението на секундата, терцата, квартата,

* яшмак (тур.) Покривало за главата и лицето на жените от мохамеданската вяра; було, фередже.

квинтата и така нататък. Това е външната страна на човека. Например ти, като си сложиш шапката на главата, чуваш ли каква песен пее, какъв тон издава тази шапка? Като си обуваш обувките, чуваш ли тона на обувките? И чуваш ли тона на чорапите, които обуваш? Като си облечаш палтото или жилетката, чуваш ли техния тон? Всичко, каквото си слагаш, си има музикален тон. Колко хубави работи има, но вие не ги слушате, не знаете как пеят. Всички неща, които сте си сложили, даже и копчетата на дрехата ви, имат музикална страна. Това трябва да ви бъде за поощрение. Не ви го казвам с подбудата да се подкупи човек, но казвам: законът, по който човек е създаден, е музикалният закон на хармонията; той трябва да знае, че се намира в един музикален свят, и всичките работи трябва да ги върши добре. Човекът няма да остане все в едно и също положение.

Забележете, терцата е триъгълник, квартата е квадрат. Ако поставите един триъгълник с върха нагоре и ако през всеки връх прекарате права, то ще се образува друг, по-голям триъгълник, който ще бъде обърнат с върха надолу. Вие трябва да разбирате закона на ритъма, на хармонията. Законът е, че всякога едно музикално състояние има две позиции: едната е обърната нагоре, другата е обърната надолу; едната е движение нагоре, другата е движение надолу. Който няма такова разбиране, за него идват противоречията в живота, и това е, което наричаме изгубване на равновесие. Някой път човек, както върви, пада на земята. Аз обяснявам това музикално: сменило се е състоянието, това движение вече не е нагоре, но е надолу. Тогава внезапно човек пада на една страна. Та смяната трябва да бъде разумна, трябва да има едно завиване, за да се смени движението. Когато има завой на пътя, какво правят инженерите при поставяне на влаковите релси? Те се поставят хоризонтално, но имат един наклон, математически определен. Този наклон се прави, за да се балансира силите в това криво движение. Ако релсите се направят право, влакът ще изскочи от тях.

Когато казваме: „Човек трябва да знае да се обхожда“, това означава, че той трябва да разбира законите на своето сърце, законите на своя ум. Като погледне хората, да знае какво обичат, какво да им изпее. Но не мислете, че навсякъде може да се оцени едно ваше чувство. Аз съм слушал да казват: „Ние трябва да се обичаме“. Под думата *обичаме* аз разбирам нещо много велико. Обичта не е нещо ограничено. Тя е безбрежен, безграничен свят, където хиляди възможности има. Трябва да покажеш нейните възможности. То значи с всичко онова, което природата е определила, да направиш един опит. При този начин на любов ти трябва да разбираш нейния метод. Думите *любов* и *обич* не се пишат еднакво. *Обич* на български започва с буквата *О*. Ти трябва да знаеш как да въртиш колелото. При обичта може да въртиш колелото – трябва да бъдеш земеделец, трябва да знаеш как да посаждаш семената. А пък любовта дава на слабите – подаваш ръка, за да дадеш нещо, хващаш някого, за да му помогнеш. С обичта се услужва, с любовта се помага. Думата *любов* помага, а думата *обич* услужва.

Та и в музиката има две категории тонове: едни помагат, други услужват. Две съществени качества на тоновете има: услужване и помагане. Онези музиканти, които разбират това, казват, че имат израз, като свирят, или че имат вдъхновение – различно го кръщават. Някои музиканти работят едновременно с обичта и с любовта. Обич трябва да имаш и любов трябва да имаш в музиката. Сега във вас остава идеята: тази работа не е за нас. Например вие отивате да чуete как свири Падеревски. Като го гледате и слушате как свири, каква полза ще извлечете, ще можете ли да свирите като него? Падеревски е един разцъфнал цвят, който праща своето ухание и казва: „Вие, всички пчели, излезте от кошера, за да идете по цветята да събирате мед“.

Що е „Лунната соната“? Да излезеш да събираш мед. Вечерно време събира ли се мед? Младите все вечерно време събират. Пък има и нощни мухи. И вълкът вечерно време ходи да си търси храна. Човек, като заспи вечерта, в съня си обработва всичко онова, което е придобил през

деня; цялата нощ прави една преработка. Сънят е хубаво, прекрасно състояние. Всичко, каквото си припечелил, в съня ще го обработиш, ще го складираш и на другия ден пак ще си готов за работа. Та „Лунната соната“, това е преработка на спечеленото, да го разпределиш навсякъде. Тези мои тълкувания могат да бъдат проверени, ако съответстват на реалността.

По същия закон аз музикално тълкувам: щастието има основен тон, доброто има основен тон, всичко има основен тон. Това са все музикални парчета. Ако ти не можеш да вземеш вярно основния тон, постижение не можеш да имаш. Мисълта, това е едно музикално творчество на човека. Да мислиш правилно, то значи да можеш да четеш нотните знаци, да си усвоил музикалната писменост. Мислите, това са написани ноти – ти ще ги четеш, ще правиш проверка веднъж, дважд, трижд, докато ги научиш хубаво. Щом не ги учиш, казваш: „Не разбирам тази работа“. Щом вземеш вярно тона, разбираш; щом не го вземеш вярно, не разбираш. Някой път хората по сърце не се разбират – не са взели вярно тоновете. Някой път по ум не се разбират – не са взели вярно тоновете, дисонанс има. Щом се тури хармония в тия отношения, веднага се изменя средата. Музикално ще знаеш да влезеш. Аз, ако съм един учител, като вляза в едно село, ще зная как е построена цялата местност, музикално ще я разгледам. Няма нещо невъзможно в света. Всичко е възможно за този, който знае. Който не знае, за него нещата стават невъзможни. За да бъде добър оратор, човек трябва да има две октави на гласа си – да започне в първата октава и да свърши във втората. При ораторството трябва да се научите да декламирате.

Някой път казваш: „От мене човек няма да стане“, обезсърчил си се. Кажи на себе си: „Колко ми е приятно, като те гледам обезсърчен, сърцето ми трепери“. Защо иде обезсърчението? Да допуснем, че ти си борец. Виждаш, че този, с когото ще се бориш, е по-силен от тебе и започваш да трепериш. Тогава няма да мине много време, и ти ще се обезсърчиш. Какво трябва да правиш в дадения

случай? Иди при него и му прошепни: „Да отложим сега нашата борба“. Много пъти вие започвате да се борите в себе си, да водите една борба не намясто. Вие често страдате, но защо? Че вие сте на арената, изпратили са ви да се борите, да страдате. Този български борец Дан Колов отива да се бори за славата на България, но му плащат за една борба най-малко сто хиляди лева. Та когато човек се бори, все има нещо, което му дава стимул. Казвате „идейно“ – и идейното е заплаща. Всякога, когато човек прави нещо, има възнаграждение, самата постъпка има възнаграждение. Самата обич има нещо, което те възнаграждава, самата любов има нещо, което те възнаграждава. Ядеш нещо – защо? Яденето те възнаграждава.

Сега какво разбрахте вие? Много разбрахте и пак ще започнете старото пеене. Старото пеене е хубаво, но трябва и сърцето да пее, не само гласът. За да бъде едно пеене хубаво, целият човек трябва да бъде музикален. Ако не станеш музикален, не можеш да пееш. Цялото тяло на човека трябва да бъде музикално, не само гласът му. Всичко в тялото ти – от петите до главата – трябва да бъде музика, за да можеш да пееш. Когато мислиш, пак цялото ти тяло трябва да взема участие, всичко трябва да се пробуди. Може ръцете ти да не съзнават, но ще вземат участие в онова, което ти вършиш.

Казвам: радвайте се! Вие не можете да се радвате. Казваш, че нищо не си спечелил. Тогава радвай се на онези придобивки, които природата има – тия придобивки са и твои. Радвай се и на небето, защото тия придобивки, които са на небето, един ден ще бъдат и твои. Радвай се, защото живееш в свят на възможности, които един ден ще бъдат и твои възможности. Радвай се на въздуха, радвай се на светлината, радвай се на земята, радвай се на реките, радвай се на моретата. Радвай се на всичко онова, което е около тебе. Радвай се, защото то ще ти въздейства и ще ти даде един подтик, за да можеш да събудиш в себе си възвишеното, доброто.

Някои хора не са разположени, гледат мрачно. Щом не са разположени, те не са музикални. Ако сте музикал-

ни, лесно е – като се разгласят струните, нагласяват ги. Цигуларят понамаже лъка с колофон, вземе цигулката, изчисти я с кърпа; ако са влажни пръстите му, изчисти и тях, да са сухи, да не овлажняват струните, после нагласи струните и тогава започне да свири. Главата ти е, за да мислиш. Главата ти е за мислене. Първо запалете лампите си, осветете салона, където ще бъде концертът, след това запалете печката в сърцето си, да бъде отоплено, за да може великият артист на светлината и топлината да изсвири нещо, като дойде. Вие се приготвявате: започвате да мислите – запалвате лампите, започвате да чувствате – отоплявате стаите. След това ще дойде великият артист, ще влезе в салона, а там всичко ще бъде чисто, вие ще седнете да слушате, ще бъдете публика. Той ще ви изсвири нещо, вие ще усетите, че много хубав е излязъл този концерт.

Всеки ден вие имате условия да ви се даде един отличен Божествен концерт, та като си отиде великият артист, да кажете: „Има смисъл животът“. Трябва да се живее сега, а пък някой казва: „Не можах да свиря“. Ти не свири, само запали лампите, запали печката и чакай, нека дойде друг да свири. Той като замине, тогава ти може малко да посвириш. Но чакай той да дойде, да се учиш от него. Това е предназначението на една окултна школа: да създадете условия в себе си, за да може Божественото – онзи велик Божествен артист на мисълта, на любовта, да дойде да изсвири нещо хубаво във вас. Тогава вие ще можете да научите нещо. Ако мисълта и любовта не дойдат, ще имате един живот без постижения. Мисля, че това е ясно само по себе си.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

19. лекция, 4 февруари 1938 г., София, Изгрев

МОЗЪЧНА И СИМПАТИЧНА НЕРВНА СИСТЕМА

Отче наши

Имате ли зададена тема? (– *Не.*) Изпейте една песен. (*Изпява се „Фир-фюр-фен“.*) Може ли да направите едно упражнение с дишане? Направете го сами, като броите наум до шест. (*Учениците правят упражнение с дишане три пъти, като броят до шест за вдишване, задържане и издишване.*)

Наблюдавали ли сте, когато човек е нервен, какъв става почеркът му? Някой път във вас има една нерешителност – искате да направите нещо, но се колебаете, мислите дали да го направите, или не. А някой път, като предизвикат човек, като го обидят, той става упорит. Малките деца имат това свойство да упорстват. Понякога така се разгневяват, че каквото и да искат бащата или майката от тях, те все отказват. Децата открай време правят гладни стачки, като казват: „Няма да ям!“. На вас ви се вижда малко смешно, че едно дете може да се гневи заради храната, но и възрастните хора се гневят за нищо и никакво. Възрастните хора – дори и напреднали, и професори, и владици, имат тази особеност: стават като малките деца, когато се разгневят. То не е гняв, но имат едно особено разположение. На какво ще отдадете вашето неразположение, как ще го обясните? Изменя се времето, вие сте неразположени; поправя се времето, вие сте неразположени. Вали дъжд, вие сте неразположени; преставя дъждът, вие сте неразположени. Чувате гръмотевица, вие сте неразположени; преставя гръмотевицата, пак сте неразположени.

Много писатели сега говорят, че човек е свободен. В какво седи свободата? Ако започнеш една работа и не можеш да я свършиш, свободен ли си? Ако ви изкарам на

дъската да сложите една точка и около нея да начертаете с ръка окръжност, всичките точки на която са равномерно отдалечени от центъра, колко от вас ще могат да го направят? Ако вземете пергел, ще можете, пергелът има по-голямо знание от вас. Колко време трябва да се упражнявате, колко време ще ви вземе да направите една правилна окръжност? Сега може да зададете въпроса: „Какво се постига, ако направим една правилна окръжност?“. Имате, да кажем, простата мисъл да идете на екскурзия. Не знаете какъв сложен процес трябва да стане и в мозъка ви, и в дишането ви, и в храненето ви, докато се реализира това, което желаете.

Мисълта в човека е един процес. Вие искате да сте свободни, но трябва да убедите едновременно и краката си, и ръцете си, и очите си, и ушите си, и носа си, и устата си да вземат участие в тази работа; всички тях трябва да убедите. Когато ще ядете, трябва да убедите стомаха си да вземе участие в тази работа, после целия си мозък трябва да убедите. Сега на вас ви се вижда, че това е една проста работа, пък тя изисква цяла дипломация. Като решите нещо, цяла една преписка ще се образува. Във вашия парламент, във вашето народно събрание трябва да се реши въпросът да идете на екскурзия. Вие казвате: „Аз мога да ида на екскурзия“. Но докато идете, цял процес ще се образува, цяло народно събрание трябва да реши да идете ли, или да не идете. Някой път решавате и казвате: „Не мога да ида“. Някой път не ти се ходи някъде, но пък някой път ти се налага да идеш.

Питам: защо много от вашите желания не се постигат? Колцина от вас могат да изядат един килограм халва наведнъж? Многото ядене е болезнено състояние. Един американски автор разказва за един момък, който влиза в някакво сиропиталище и изпива млякото, приготвено за 72 деца, изяжда и хляба, приготвен за тях. Същият господин веднъж се домогва до един обяд, приготвен за 20 души, и всичко изяжда сам. Какво ще придобие човек, като изяде обяда на 20 души? Това е неестествено положение; тази работа е много голяма, непоносима. Както

във физическия свят има неестествени процеси, така и в човека се зараждат много неестествени желания. Едно преповтаряне има. На онези хора, които много ядат, които имат много добре развита стомашна система, главата им се разширява в слепоочната област. Казват: „Какво ще стане, като яде много човек?“. Ще се разшири мозъкът му в слепоочната област. И обонянието е свързано с яденето. При хората, които много ядат, обонянието е силно развито, те имат тънък вкус за храна.

Котката например е много лакома, в това отношение не можем да я препоръчаме, но в хигиената тя разбира известни неща много добре. Аз я считам за едно месечно същество. Месечината има влияние върху котката, настроенията в нея се менят, особени са. Сутрин, като изгрее слънцето, ще си избере някъде някое закътано място, ще легне, ще си пече гърба, после ще се обърне и корема си ще пече хубаво. Тя знае и как да си поддържа дрехата, току се заема да я глади. Щом дойде до яденето, котката е много нетърпелива, изведнъж нагълтва някоя мишка с козината, с червата. Когато някой път казвате за някого, че има котешки характер, това се отнася до яденето. Както хигиенично живее котката, ако така хигиенично знаеше и да се храни! На тюлена като му хвърлят риба, той най-първо ще ѝ извади червата, че тогава ще я глътне. Питам: тюленът откъде е научил тия хигиенични правила? Откъде знае, че нечистотиите на рибата не са хубави? Защо котката гълта мишките с червата? Тюленът, който живее във водата, не гълта черва. При това ние казваме, че котката е по-културна, понеже е извън водата, а този тюлен, който живее във водата, не е културен колкото нея. Това е един видим пример.

Главата на котката е валчеста, а муцуната на мишката е заострена. Всички животни, които имат заострена муцуна, са много интелигентни представители на животинското царство. Котката изяжда мишката по съображения да стане като нея, защото мишката е по-интелигентна. Това е една хипотеза. Права ли е тази хипотеза? Може да се образува и теория. Права ли е теорията за съображенията на

котката? Как тя познава, че мишката е по-интелигентна от нея? Котката казва: „И аз бих желала да бъда толкова умна“. Другите ѝ съображения са, че когато извърши престъпление, не иска да оставя никакви следи, за да не я обвинят, че го е извършила. Като изяде някоя мишка, не оставя нито едно косъмче от нея. Ако образуват едно криминално дело и започнат да я съдят, котката ще каже: „Веществени доказателства има ли? Нещо да е останало от мишката?“. Затова всичко от мишката изчезва. Например лисицата, когато ще изяжда една кокошка, първо я оскубва, тъй щото остават доказателства, че е яла – оскубаната перушина. Котката такива веществени доказателства не оставя.

Вие правите една погрешка и не искате да оставяте никаква следа – гледате да не ви хванат, косъмче не оставяте. Нямате ли характера на котката в дадения случай? Аз ви давам едно правило, което трябва да имате предвид. Всяка една мисъл, всяко едно желание си имат една страна, която трябва да отделите от тях. Например ръкувате се с един болен човек и след това във вас влиза мисълта да не би да се заразите от него, започвате да се страхувате. Кога хората се заразяват? Правени са опити: хората се заразяват, когато кръвта им не е чиста. От степента на чистотата на кръвта зависи заразата. Колкото по-нечиста е кръвта, толкова по-лесно става заразяването; колкото по-чиста е кръвта, толкова по-мъчно става заразяването. Но и да се зарази, човек може да се лекува. Да кажем, че стане епидемия от чума или холера – вие можете да се лекувате. Ако те хване холерата, веднага започни да пиеш топла вода, гореща вода. Изпий една, две, три, пет, десет, петнайсет, двайсет чаши топла вода и холерата ще мине. Ти можеш да се лекуваш.

Болестите се дължат на известни микроорганизми, които, след като влязат в човешката кръв, се размножават в нея, защото там намират храна – това е единствената причина, по която човек боледува. В това отношение болестта е едно благо за човека, понеже след нейното изчезване всичките микроби, всичките нечистотии, набрани в кръв-

та, излизат навън. Вие се оплаквате от болестите, но микробите ви причиняват едно добро, изчистват кръвта ви. И наистина, ще забележите, че след треска човек се чувства много весел. Тресло те е три-четири месеца и след като те напусне тази треска, усещаш се весел и разположен. В този огън, който се образува от горенето при треската, всичките нечистотии, които си имал, изчезват. След това мислите ти са малко по-светли, усещаш се разположен.

Когато при едно болезнено състояние сте нервен, вие имате нечистотии в нервната система. Нервността се дължи на вашите мисли. Когато се дразните, когато се сърдите, имате нечистотии във вашите чувства, в симпатичната нервна система. Когато нечистотиите са в симпатичната нервна система, ако можете да разгледате тия нерви с микроскоп, ще видите, че те са увити в тях. Заболяванията на почти всички наши органи се дължат на натрупванията на някои нечистотии. Ако наблюдаваме с голямо увеличение, можем да ги видим в мозъчната и в симпатичната нервна система. Когато се натрупат нечистотии в капилярните съдове, тогава може да усещате болка в ръката, в крака, в коляното, в пръстите или някъде по носа, или пък може ечемик да ви излезе на окото – навсякъде може да има натрупване.

При лекуването на симпатичната нервна система човек най-първо трябва да лекува своите чувства: никога да не допуска чувства, които носят в себе си нечистотии. Човек никога не трябва да допуска и мисли, които носят в себе си нечистотии. Малките деца трябва да се учат. Отивате например при едно дърво, късате един плод и го изяждате. Мислите, че е чист. Не е чист. Този плод трябва да го измиете хубаво с вода или да извадите чиста кърпа, да го обършете, или най-малкото да го одухате, че тогава да го ядете. Често децата, след като са яли сливи, ги хваща треска. В сливите има едни мухи, които доста микроби оставят. Ако всинца бяхте ясновидци, щяхте да видите в един плод колко животинки има. Много хора мислят, че са вегетарианци. Вие може би хиляди живи микроорганизми изяждате на общо основание, пък минавате за вегетарианци.

На какво се дължи нехигиеничността на някои храни? Защо например свинското месо не е хигиенично? Като ядеш от него, свинските клетки стават част от тебе. Ти имаш свински поданици в себе си, свинщината става част от тебе и вече не си човек, но си една свиня. Понеже клетките на свинята са много индивидуализирани, те са мързеливи, не обичат да работят. Този мързел от свинята идва в тебе. След като се наяде, свинята е много разположена, влиза в тинята и се върти, приятно ѝ е. За да накараш свинските клетки в тебе да работят, ще изхарчиш повече енергия, отколкото ако те сами свършат работата. Щом оставиш надзора си, всички тия клетки напускат работа и излизат навън. Затова хората, които ядат свинско месо, всякога боледуват. Да допуснем сега, че вие имате желание да си хапнете свинско месо. То е много хубаво желание, но ако дълго време мислите за свинете, ще придобиете техните качества. Защото това, за което човек дълго време мисли, то му се предава – това е по отношение на храната.

Днешният културен свят, за да създаде една хигиена на храненето, трябва да знае качествата на разните храни. Какви качества ще добиете, като ядете агнешко месо, какви качества ще добиете, като ядете пилешко месо или месо от гъска, или месо от пуйка? Ако ядете месо от всички тия разнообразни животни, ще придобиете известни качества. Ако ядеш постоянно пилешко месо, ще станеш много тщеславен, тъй както кокошката е тщеславна. Като снесе едно яйце, тя окръква всичко. Откъде кокошката се е научила да кудкудяка? В дивото си състояние не е кудкудякала никога; като е снасяла яйце, мълчала е. Щом дошла при човека, започнала да кудкудяка. Тогава, човекът ли учи от кокошката, или кокошката учи от човека?

Вие не сте се занимавали дълго време с храненето. Всяка една храна е полезна дотолкова, доколкото е свързана с разумните същества. Понеже плодната храна е изложена на слънчевите лъчи, счита се за здравословна. Като познаваме природата, ние по аналогия разбираме кои храни съдържат повече интелигентност и кои не. Там, където

светлината постепенно се увеличава, има повече разумна енергия, повече природна енергия, отколкото там, където светлината се намалява. Там, където топлината се увеличава, има повече разумна енергия, отколкото там, където топлината се намалява. Там, където бързината се увеличава, има повече разумна енергия, отколкото там, където бързината се намалява. Ние можем да констатираме, че сегашният свят е по-умен – защо? Защото тренировките се движат по-бързо отпреди, аеропланите се движат бързо, със скорост от 750 километра в час; има и автомобили, които се движат с 400 километра в час. Такава бързина!

Казвам: нервната система трябва да се приспособи, да измени известен род енергии. Например ти обичаш да ядеш – желанието за ядене е побуждение. В яденето не мислиш много, имаш само едно желание и искаш да го постигнеш. Има нещо, което те дразни, едно неприятно усещане съществува в тебе и искаш то да се премахне. Онези хора, които са гладни, какво усещат? Забелязва се най-първо у тях, че са много нетърпеливи. Аз съм наблюдавал какво правят малките деца, докато майка им приготвя хляб или пита, или пък баница. Тя още пресява брашното, а детето казва: „Мамо, готово ли е?“. – „Не, мама, както виждаш, сея брашното още.“ Тъкмо прибави водата, детето пита: „Мамо, стана ли?“. – „Не още.“ После майката започва да меси тестото. Като го замеси, детето пак пита: „Мамо, стана ли?“. – „Не е станало още.“ Детето обикаля наоколо, чака. Най-после майката зарови питата в жаравата, но не минават една-две минути и то пак пита: „Опече ли се?“. – „Не, мама, не още.“ Минават 15–20 минути и погледнеш, детето излязло от търпение, заплакало. Като се опече питата, майката я изважда и му дава. Но може да каже: „Трябва да я обърна“ и пак да я зарови. Детето пак ще седи, ще чака. Някои деца чакат тихо, пък някои плачат.

Понякога и ние, възрастните хора, имаме детински характер, бързаме всички неща да станат скоро. Трябва да се почака брашното да се пресее, да се омеси питата, да се опече. Като се опече питата и се извади от огъня, трябва

да се почака да поизстине. Преди няколко години ми бяха донесли прясно опечен хляб, все още горещ. Като го подуши, котката седна и замяука. Аз ѝ отчупих едно парче от горещия хляб, а тя, като го хвана, опари се, хвърли го и започна отдалеч да го гледа, да го бута с крак. Като се опари, не смее да яде, но мисли, наблюдава, помирисва, отдалеч проверява дали е горещо, или не. Казвам си: тя мисли, че това е нещо живо, усеща едно опарване, не е свикнала с тази топлина. И вие така чакате да се реализира всяко ваше желание. Всички неща в живота си имат определено време. Животът е като музиката, така е определен. В музиката времето е определено. В музиката има и една ритмична система. Тя е особена система, колоритна система, защото дава колорит на пеенето. Ритъмът дава изражение на времето: колко време трябва да продължава пеенето, как трябва да се изрази.

Вие искате да направите едно добро някому, но трябва да мислите върху това, защото за правенето на добро трябва да се намери време и освен това трябва да знаете как да го направите, колорит трябва да има. Как ще изпее вие една песен? Как ще изпее музикално „Аз мога да ям добре“? Пели ли сте песента „Аз мога да ям добре“? Не сте я пели още. Ако вземете едно парче от храната и го глътнете, после бързо глътнете второ, трето, четвърто, знаете ли какво ще стане в стомаха ви? Веднага ще усетите една болка.

Или да допуснем, че вие в продължение на три-четири дни пишете числата 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Какво ще изпитате тогава? Вие не сте писали така числа. Ако вземете само три поредни числа да пишете – например 1, 2, 3, какво ще се зароди във вас, каква промяна ще стане? Забележете, при писането на числа някой път се повлияваме от движението, което правим с ръката си, докато пишем – това движение има известно влияние върху нашата мисъл. Може да пишем някое число и като движим ръката си във въздуха. Ако ти постоянно пишеш само числото 1, ще имаш един характер; ако постоянно пишеш само числото 2, ще имаш друг характер; ако пишеш само числото

3, ще имаш трети характер; ако пишеш само числото 4, ще имаш четвърти характер.

Казвам: тъй както са измислени числата, в писането им има възпитателен метод. Тъй както е измислена азбуката, в писането на буквите има възпитателен метод – *А* ще напишете по един начин, *Б* ще напишете по друг начин. В писането на всички букви има вътрешна разумност. Например арийската раса пише от ляво надясно, китайците пишат от горе надолу, евреите пишат от дясно наляво. Този метод на писане – от дясно наляво, е инволюционен, при него има влияние на симпатичната нервна система. При нас, при кавказката раса, движението е от ляво надясно, тук е вече влиянието на мозъчната нервна система. Какво ще бъде писането на шестата раса? То ще бъде геометрическо: кръгове, триъгълници, четириъгълници, точки. Например ще има съчетани права линия, един триъгълник и един квадрат, такива ще бъдат писмата на шестата раса.

Какво означава точката? Тя мисли само за себе си. Защо поставяш точка? Така казваш: „Не искам повече да работя“, спираш се там. Ние пишем точка, за да не би писмото да изтече. Точката е сложена като предпазно средство, тя е предпазна мярка, за да не би да изтече написаното. Употребяваме освен това точка и запетая, двоеточие – и те са предпазни мерки. Ако не сложиш точка, енергията в мозъка изтича; като сложиш точка, спира. Някой път, като сложите точка, виждате, че не е право, зачеркнете я, пак пишете, пак зачеркнете, пак пишете – енергията ви в мозъка тече. Цяла една дисциплина е да знаеш как да пишеш. Не бързай! Определи мислите си. Не пиши много. Като станеш сутрин, напиши едно писмо на себе си. Вие писали ли сте писма на себе си? Да ви кажа сега как да пишете на себе си. Стани сутрин и напиши: „Здрав съм“. Ако напишеш така веднъж-дваж, то ще ти се предаде. Станеш сутрин, кажеш: „Болен съм, температура имам“ – и температурата идва. „Неразположен съм“ – и неразположение то идва. Това са писма.

Ако имате едно трудно музикално упражнение или една трудна математическа задача, която не можете да

разрешите, веднага ще се разболеете. Мъчнотията ще създаде едно вътрешно противоречие. Как тази задача може да се разреши? Тя не може да се разреши. Някои хора искат да разрешат задачата какво нещо е животът. Животът няма какво да се разрешава. Най-първото нещо в живота е: не искайте да доказвате какво нещо е той. Ако ви се зададе въпрос какво нещо е животът, как бихте го определили? Що е животът? Това, което е било незнайно и което става знайно, то е животът. Животът е сила, която изявява всички скришни работи. Животът, като дойде, всичко изявява; не изведнъж, но постепенно изявява всички скришни работи. Тогава трябва да изучавате себе си. Ако изучавате себе си и ако разбирате всичките скришни неща, които са във вас, вие вече имате живот. Щом не разбирате скришното във вас, малко живот имате.

Какво нещо е човекът? Вие гледате една буболечица, която се движи по земята, и не можете да намерите никаква връзка между тази буболечица и себе си. Гледате едно растение и не можете да намерите връзка между растението и себе си. Вие не можете да намерите връзка между въздуха и себе си, между светлината и себе си. А природата иска да ви запознае със светлината, иска да ви запознае със звука, иска да ви запознае с растенията, иска да ви запознае с буболечиците. В природата има желание да ви запознае с всичко онова, което е направила. В нея има желание да ви запознае с всичкото онова разнообразие, близко или далечно. Вследствие на това ще ви хване и ще ви каже: „Ти обърна ли внимание на някоя канара или на някое цвете?“. Природата ви обръща вниманието. Какво иска да ви каже тя с цветето? Какво иска да ви каже с водата, която тече? Природата иска да ви запознае с нея. Вие как се запознавате с водата? Лекувате се с нея. Сутрин си измивате ръцете, лицето – това е запознанство с водата, това е лекуване. Не само символично е казано: „Ако човек не се роди от вода и дух, той не може да влезе в Царството Божие“. Вие се миете всяка сутрин и ако умът ви е слаб, мийте челото си повече, по 4–5 пъти го мийте. Като решавате една трудна задача, изпотявате се от голя-

мото напрежение, овлажнява се челото ви. Когато се овлажнява челото, мисълта по-спорно работи. Обаче някой път, ако много се овлажнява, човешката мисъл се изгубва.

Много пъти сме слушали за възпитанието, но един от най-хубавите методи за възпитание е човек да знае как да се самовъзпитава. Някои хора си милват малкия пръст, някои си милват безименния пръст, някои – средния пръст. Вие искате справедливо да разрешите един въпрос в себе си. Тогава хванете средния пръст на лявата ръка с дясната си ръка и кажете: „Какво мислиш ти по този въпрос, как може да се разреши?“. Средният пръст е авторитет, до който ти трябва да се допитваш. Често съм виждал някой англичанин, макар и учен човек, да се двоуми как да напише някоя дума, защото правописът в английския език е много мъчен. Тогава той отваря речника, проверява думата, справя се. Казвам: всякога човек трябва да се допитва до своите ръце. Ръката е справочна книга. Цялата астрология е вътре в ръката. Всичките планети са турени тук, на ръката. Всичките действащи сили в природата действат в ръката. Едно голямо богатство ни е дадено.

Искаш например да образуваш една благородна черта в себе си – да знаеш как да се обхождаш. Ако ти вдигнеш показалеца си, това какво означава? Означава: едно за хората, четири за мене. Онзи, който вдига показалец, казва: „От всички работи, които ще свърша, една ще е за тебе, четири ще са за мене. Трябва да знаеш това“. Като покаже човек цялата си ръка, това какво означава? „Всичкото, което имам, за вас го давам.“ Аз така разбирам въпроса. Който вдига показалеца си, казва: „Едно парче за тебе, четири за мене. Една ябълка за тебе, четири за мене“. Не е лошо това, хубаво е. Ученици, които искат да кажат нещо на учителя си, вдигат два пръста. Какво означава това? Този символ е противоречие. Като прави този знак, ученикът казва така: „Господин учителю, ти си първи, аз съм втори. Аз вярвам във всичко, което кажеш, което изтича от тебе. Ако ме питаш, аз ще ти отговоря както ти мислиш, както ти чувстваш“. Това казва, но то е безсъзнателно, в ума му тези думи не съществуват. Когато ученикът иска

позволение от своя учител за нещо, трябва да даде този знак, да вдигне двата си пръста. Значи, до двата пръста е дошла мисълта – най-първо до единия, после до втория, а после ще дойде и до третия пръст.

Трябва да правим опити. Доста опити се изискват в една окултна школа. Да кажем, вие сте неразположен. Тогава съединете палците и показалците на двете си ръце. Щом поставите така ръцете си, вече имате геометрическата фигура хипербола. Нещата, които са хиперболични, са непостижими. Ние считаме, че хиперболата е нещо непостижимо, но като съедините ръцете, намираме, че е постижимо. Тук нямате страшни работи, имате две хиперболи, които се срещат и образуват една фигура. Те образуват фигура като тия хвърчила, които децата правят. Много деца си правят хвърчила, много деца са бити за тия хвърчила, но те много хубаво действат. Като порасне, детето казва: „Едно време правех хвърчила“.

Възможно е човек да разреши всички неразрешени въпроси. Има въпроси, които в детинството не се разрешават, но след 3–4 години се разрешават. Има въпроси, които след 20–30–40 години се разрешават. Има въпроси, които след 120 години се разрешават. Възрастта на човека не е нищо друго, освен това, че всичките мъчнотии в разните възрасти се разрешават. Дойдеш ли до старини, трябва да разрешиш най-важния въпрос – за Бога, понеже, като остарееш, няма какво друго да работиш. Като остарее, човек се повдига. В детството той работи с основата на мозъка, после работи със средната част на мозъка, а на старини работи с горната част на мозъка, всичките работи обработка, като няма какво да прави. Като остарее, човек на хорото не отива да играе, по кръчмите не ходи да пие вино – не може да се движи. Като няма какво да прави, за Бога започне да мисли. За Бога да мисли, то е за дома да мисли. Кой е старият човек? Старият казва: „Дълго време не съм писал на моите домашни“. Казва, че вече близо 50–60 години нито едно писмо не е написал. Седи, мисли, започне да пише писмо на Господа. Мисли той, но е забравил адреса на баща си и майка си, не знае как да напра-

ви молитва. Като не знае как да направи молитва, значи не знае адреса. Не знае адреса и решава: „Не зная да се моля“. Щом някой ми каже, че не знае да се моли, казвам му: „Забравил си адреса“. Веднъж един ме попита: „Как да се моля?“. Отговорих му: „Знаеш как да се молиш“.

Отива един турчин при един ходжа и го моли да му напише писмо до баща му. Казва: „Ходжа ефенди, искам да ми напишеш едно писмо до баща ми. Баща ми е в Призрен. В Призрен има една улица, на улицата има една врата, на вратата има една халка, на халката трябва да се потропа, тогава един стар човек ще излезе, той е с брада, брадата му е бяла, освен това носи бяла аба на гърба си. Това е моят баща, на него писмото трябва да се даде“. Тази улица в Призрен много знатна трябва да е била. На нас това ни се вижда смешно, но и ние се намираме понякога в положението на този човек, понякога и ние разрешаваме въпросите по същия начин, не ги определяме.

Ти седиш и мислиш защо трябва да се молиш. Молитвата, това е една обмяна. Всякога обмяната в една молитва значи слизване и качване. Молитвата е едно състояние на слизване и възлизане. *(Учителя започва да търси молива си.)* Аз ще направя същата погрешка като онзи, който е сложил лулата на ухото си, но я търси, чуди се къде ли е. Най-после отива при жена си, пита я: „Къде дянахте лулата ми?“, а тя му казва: „На ухото ти е лулата“. Та в молитвата има слизване надолу, но има и две възлизания нагоре (буквата *М*). Ти не можеш да се молиш, ако в тебе едновременно не действат и чувството на любов, и умът ти. Ти не можеш да се молиш, ако умът ти и сърцето ти нямат стремеж нагоре. Стремежът определя движението на сърцето. Ти трябва да бъдеш във връзка с любовта в света и със светлината, защото не можеш да се молиш, ако в тебе едновременно светлина няма и топлина няма. Ако нямаш светлина в ума си, ако нямаш топлина в сърцето си, не можеш да се молиш.

При молитвата трябва да се регулират топлината и светлината, магнетизмът и електричеството. Щом не се молиш, има нещо анормално. Някои мислят, че без мо-

литва може. Молитвата е дишане. Както човек диша, така трябва и да се моли. Хората дишат, но много от тях не са здрави, защото не дишат дълбоко, дишат много плитко. Молитвата може да е плитка. Вие се молите, но в молитвата има обмяна на известни енергии, които трябва да проектирате в човешката душа. Като се обърнеш да се молиш на Бога, ти идваш във връзка с най-разумното същество, с най-доброто същество в света. Или като мислиш някой път за ангели, за светии, ти влизаш във връзка със същества, които са напреднали и от които може да почерпиш нещо.

Трябва да изменим начина на молитва, трябва да мислим другояче. Молитвата е придобиване на едно благо. Това благо без молитва не може да се придобие. Една работа, в която умът и сърцето вземат участие, това е молитва; там, където умът и сърцето заедно работят, това е молитва. Молитвата не е външно приказване. Всяко чувство в сърцето, в което влагаш и мисъл, всяка мисъл, в която влагаш и чувство, това е молитва. Това наричам сега права мисъл. Мисълта не може да бъде права, ако няма достатъчно топлина в сърцето, ако няма достатъчно светлина в човешкия ум.

Дотогава, докато си недоволен от себе си, ти не можеш да се молиш. В молитвата недоволството трябва да изчезне, всеки страх трябва да изчезне, да дойде едно вътрешно успокояване, да бъдеш господар, да знаеш, че и най-големите мъчнотии, при които се намираш, можеш да ги разрешиш в молитва. Успокояваш се, вярваш в това разумното, великото в света, и мъчнотията, в която се намираш, ще се разреши. В писането има пречупвания, цялата наша писменост показва едно ограничение. Ние всякога се ограничаваме, всякога можем да дойдем до едно положение на мисълта, което да ни ограничи.

Имате например един триъгълникът. Трите му ъгъла може да имат различни качества, може да бъдат и еднакво големи. Един ъгъл може да бъде от 90, 95, 100, 120 градуса, може да бъде от 10 или от 5 градуса, но не може да бъде по-малък от един градус. Защото, щом няма един

градус, отношенията в триъгълника се изгубват. Да допуснем, че единият ъгъл е на бащата, вторият ъгъл е на майката и третият е на детето. Ако ъгълът на бащата е равен на 90 градуса, тогава другите два ъгъла по колко градуса ще бъдат? По 45 градуса. Двата други ъгъла ще бъдат общо равни на 90 градуса. Какво заключение ще извадим от това? Че бащата е работил наполовина повече, отколкото майката и детето са работили. Майката и детето са свършили общо толкова работа, колкото бащата е свършил сам. Щом имаме един равностраничен триъгълник, ние подразбираме, че бащата е работил толкова, колкото и майката, и детето – еднакво са работили и тримата: равни страни и равни ъгли.

Всяко изразходване на енергия е резултат на една работа. Като напиша една буква, изразходвам известна част от енергия. Написвам например буквата *Б* – това е резултат на работата, която съм извършил в моя мозък. Едно разумно същество ще знае как съм свършил работата, като види как съм написал буквата. Ако напишете *А*, ще свършите един вид работа. Ако напишете *Б*, ще свършите друг вид работа. Как пишете вие буквата *Б*? Може да направите горната част на буквата по-голяма, а може да я направите и по-малка. Написването на всяка една буква означава, че във вашия мозък е протекъл известен процес. За да разместите въздуха отвън, трябва да стане някакъв процес във вашия умствен свят.

Допуснете, че имате една обикновена болест, например хрема. Как бихте лекували хремата? Можете ли да я лекувате със своята мисъл? Щом имаш хрема, увеличи топлината. Подобното подобно лекува. При хремата се образува топлина и ти трябва да увеличиш тази топлина, за да се лекуваш. Щом си хремав, дишай топъл въздух. Поеми своя собствен топъл въздух, който издишаш, като държиш една кърпа пред носа си. Прекарай топъл въздух и тогава по-скоро ще излекуваш хремата, отколкото ако прекарваш студен въздух. В каналите на носа има известни микроби, които някой път намират там доста нечистотии. Микробите направят някоя пакост, започнат да се

размножават, да глождят всичките нечистотии, които започват да излизат. Като изтекат нечистотиите, всичкото лошо ще престане. Хремата е един процес на чистене. Ако я спреш, ще дойде нещо по-лошо, затова остави всичко да изтече. Щом започне да тече, даже усили хремата, не я спирай, нека да поплачеш повече. Ако излизат от носа ти по десет капки, усили този процес, нека излязат повече. Там, където се усилива процесът, всякога лекуването става по-бързо, работата се свършва. Природата, без да знаем ние, си е направила много процеси, които следват естествено. Ако ние не се месихме в нейната работа, щяхме да сме по-здрави, отколкото сме сега. Ние спираме хремата, искаме да се премахне. Някои смъркат сол, други смъркат студена вода и така влошават работата. Топло ѝ трябва на хремата.

Казвам сега: трябва да пазите вашата нервно-мозъчна система, трябва да я държите в изправно състояние. Всяко безпокойство във вашия ум ви вреди. Вие не пазите вашата нервна система. Не искате да имате страдания, а страданията не са лоши, те са потребни за нервната система. Те са разклащания, които са потребни. Страданията в мисълта са едно разклащане на мозъчната система. Страданията в чувствата са разклащане на симпатичната нервна система. Ние трябва да държим в изправно положение едновременно мозъчната и симпатичната нервна система.

Като ядеш, ти даваш работа на симпатичната нервна система, да не би да се облени. Симпатичната нервна система трябва да бъде на работа, затова ѝ се дава работа. С дишането, с яденето, с работенето ние събуждаме симпатичната нервна система, а с мисленето събуждаме, поощряваме мозъчната система. Казвам: ако не искате да мислите, вие правите пакост на вашия ум; ако не искате да чувствате, защото всяка промяна в чувствата е едно страдание, вие правите пакост на вашата симпатична нервна система. Щом тия две системи се развалят, тогава се изгубва хармоничното съчетание вътре в мозъка, хармоничното съчетание на органите.

Казваш: „Няма какво да се прави“. Как няма какво да се прави? Ти нищо не си направил досега, тъй че много

има да се прави. Съвсем другояче стои въпросът: не „няма какво да се прави“, а „сега има какво да се прави“. Ще се научиш как да гледаш, ще се научиш как да слушаш, ще се научиш как да възприемаш с обонянието си, ще се научиш как да говориш. Ще се научиш хубаво да ядеш, ще се научиш хубаво да работиш, ще се научиш хубаво да ходиш. Някои от вас, гледам, вървят като гемии. Всеки ден по половин час ще вървите сигурно. Макар че не ти вървят работите, стъпвай сигурно. Скъсал те е някой професор – ще се оправи тази работа, ще се научиш.

Казвам: във всинца ви трябва да проникне един вътрешен оптимизъм. Думата *оптимизъм* започва с *О*, думата *песимизъм* започва с *П*. Какво означава песимизмът? Злото в песимизма е в буквата *Е*. Песимистът е човек, който яде много и не може да смилва храната. Всички песимисти имат развалена стомашна система. Всички оптимисти имат здрава стомашна система. Това е според моите наблюдения, на 100 души ще има едно изключение. Всякога песимизмът се дължи на разстройство в стомаха. Оптимизмът се дължи на здравословно състояние на стомаха, а то значи, че симпатичната нервна система правилно функционира.

Аз свързвам правилното функциониране на симпатичната нервна система с правилни чувства. В когото чувствата не се изразяват правилно, той винаги е песимист, казва: „Ще се мре“. Какво нещо е смъртта? Да умира човек. Какво нещо е да умира човек? Думата *умира* може да се разбира така: *у мира*. Значи, човек, като умира, отива в широкия свят. Досега е бил в малкия свят, а сега отива в големия свят – какво умирање има в това? От дома си излиза, отива в училището. Вкъщи е имал едно братче, сега има сто братчета. Казвате: „Умрял е“. Детето, като влезе в училището, не е умряло. Казвате: „Умрелият е започнал да гние“. Няма никакво гниене в света. Тия частици са живи, всяка една от тия милиарди и милиарди клетки взима отпуска, за да си иде там, откъдето дошла. Събрани заедно, всичките клетки в човека са се учили и понеже сега са завършили, човекът, като един ученик, си отива у

дома. Всичките негови другари, и те си отиват по тяхната работа. Казваме „умрял“ – не, всички са отишли в отпуска, дали са им дългосрочна отпуска. Засега отпуската е 45 години. Като умре човек, след 45 години пак го пращат на училище. По-рано отпуската беше повече, сега е 45 години – като седите в онзи свят 45 години, пак ще дойдете на Земята. Ако животът ви е нормален, ще дойдете на Земята, ще влезете в училището да учите.

Сега ние засягаме един въпрос, за който някои казват: „Кой знае дали е така?“. Аз така разсъждавам: ако завържа очите ви и започна да ви развеждам някъде, аз, който ви развеждам, ще зная всичко, но вие, с вързаните очи, нищо няма да знаете. В този свят вие сте дошли с вързани очи. Като умрете, като ви се развържат очите, ще видите, че тази работа не е така страшна. Умирането не е страшно. Душата прилича на едно балонче, направено от много fina материя, което е сложено в тялото и се държи с една много тънка нишка, много тънък синкав конец под лъжичката. Като умре човек, скъсва се тази нишка, балончето се отделя, излиза навън и вече не се връща. Ще гледате да не се къса конецът. Ако бяхте ясновидци, вечерно време щяхте да виждате, че разни конци има. Милиарди конци, конци, конци – целият свят е прошарен навсякъде с конци. Вечерно време, като заспиш, по този конец ти излизаш от тялото и после пак по него се връщаш в тялото. Ако го няма, не можеш да се върнеш. Желанието на човека да живее показва, че този конец е як. Когато в тебе се явява желание да умреш, когато не искаш да живееш, този конец е изтънял. Когато изчезне и последното желание да живееш, конецът толкова изтънява, че като излезе душата, той се скъсва. Затова сега ще мислите, че трябва да живеете. Бащата казва: „Трябва да живееш“ и одебелява конца, да не би да си заминеш преждевременно. Казвам: това е едно гледище. Ние живеем в една голяма душа. Вие сте малката душа, която живее в голямата душа. Като излезете от себе си, ще идете в голямата душа. Ти не можеш да умреш. За себе си ще умреш, но ще живееш за другите.

Въпросът другояче седи: вие трябва да създадете оптимизъм в себе си. Как може да се постигне? Задайте си като задача да започнете да проучвате нещо. Например как бихте изпели песента „Аз мога да ям добре“? Ако я пее един англичанин, думата *аз* на английски хубаво се пее – *ай*, но българинът като пее *аз*, този звук *з* не е много музикален. Казвам: трябва да се образува една опитна школа. Сега имаме познания само теоретични. Ние говорим за добрите хора, за умните хора, но всъщност не знаем отличителните черти на един добър човек. Добрият човек диша много добре, той има добра дихателна система. Всички добри хора имат отлична дихателна система. Умният човек има отлична мозъчна система. В умните хора мозъкът е много добре устроен. В добрите хора дробовите са добре устроени. В здравите хора стомахът е добре устроен. Добър си – дробовите са добре устроени. Умен си – мозъкът е добре устроен. Здрав си – стомахът е добре устроен. Тези неща са необходими. Да имаш здрав стомах, то значи да имаш здраво тяло. Това тяло трябва да има и добра дихателна система. Под „добро“ ние разбираме добра дихателна система.

Понякога, като говорим за любов, подразбираме я в хигиенично отношение. Като говоря за любовта, имам предвид подобрението на симпатичната нервна система. Не можеш да обичаш, докато не подобриш своята симпатична нервна система. Когато ти можеш да владееш дишането, храносмилането, движението на ръцете, на очите, на всичките удове, за да бъдат под твоя контрол, тогава си научил закона на любовта. В Индия изучават как стават тия процеси. Тук, на Запад, ние казваме: „Господ да уреди тия работи“. Господ отдавна ги е уредил, но ние не сме ги уредили. Ние, като не разбираме Неговия закон, постоянно сме в противоречие. Питаме: „Защо Господ е направил тия процеси?“. Направил ги е, за да ги проучваме.

Казвам: всеки ден трябва да знаете какво количество въздух трябва да влезе в дробовите ви и по колко време да стои в тях. Всичките бронхи в дробовите трябва да бъдат отворени и всякога въздух да прониква в тях, понеже

въздухът носи една отлична енергия, без която човек не може да бъде здрав. Хубавата храна трябва да проникне в стомаха, чистият въздух трябва да проникне в дробовете и после електричеството и магнетизмът трябва да проникнат в човешкия мозък. Това е цяла наука, да знаеш как магнетизмът и електричеството да проникват в мозъка. Мозъкът е електрическо динамо, пълно с енергия. Че вие електротехници трябва да бъдете, защото най-сложната електротехническа машина е вашият мозък. Трябва да проучвате електротехниката, да знаете какво количество енергия изразходвате всеки ден и какво придобивате.

Мислете върху подобрението на симпатичната и на мозъчната нервна система.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

20. лекция, 11 февруари 1938 г., София, Изгрев

ПРОГРАМАТА В ЖИВОТА

Отче наши

Имате ли тема? (– Нямаме.) Пишете върху темата: *Какво е допринесла човешката уста на човека?*

Ако имате две плоскости, едната от които е кръгла и е сложена перпендикулярно върху другата, като се завърти кръглата плоскост, какво ще се образува? Ще се образува една сфера. Но тази сфера ще има отгоре едно отверстие. Това е малко абстрактна мисъл. Представете си, че имате две мисли и едната се върти перпендикулярно върху другата като върху плоскост. Какво ще образуват тези мисли? Едната мисъл става основа, а другата мисъл гради нещо върху тази основа.

Казвам: вие сте дошли тук, на Земята, но не следвате програмата си. Вие сте влезли в живота – записани сте в университета, но не учите онова, което ви се преподава. Влизате в университета, излизате от него, казвате: „Аз ходя на университет“. Хубаво е всичко това, но предметите, които се изучават, вие не ги учите. Например какво означава предметът „живот“, какво означава предметът „човешка мисъл“ или предметът „човешка икономика“?

А какво са създали очите на човека? Очите са създали изкуството да се рисува. Какво са създали ушите? Те са създали човешката музика, създали са говора. Да говори човек, да има музика, това ушите са го създали. Какво е създал човешкият нос? Всичките тия парфюми, с които се пръскате, носът ги е създал. Вие се пръскате винаги с нещо, което има благоухание. Цветята в природата ги обичаме, понеже при тях има цяло изкуство. Като помирешете едно цвете, вие се напръсквате с парфюм. Цветето е козметика. Уханието, тия вълни, които излизат от цветето, те напръскват. Като се приближиш при едно цвете, цялото ти лице се напръсква. Ако имахте един ми-

крескоп, който увеличава 50–60 хиляди пъти, сякаш да видите ония малки частици, полепнали навсякъде по вашето лице. Какво е дала човешката уста? Човешката уста е спомогнала за говора, после се е образувало изкуството на готвенето, кухнята после се е образувала.

Някой път вие се замисляте и казвате: „Какво да правим сега? Как да живеем?“. Вие не сте дошли тук да живеете. Като сте дошли, искате да бъдете щастливи, богати, да разполагате с много неща. Това ще дойде в бъдеще, то е един резултат, сега не може да го очаквате. Сега ученикът, като постъпва в училището, трябва да добие знание, трябва да добие сила. Защото какво се ползвате, ако имате най-хубавата храна, но нямате сила да я възприемете, да я сдъвчете? Можете да я гледате отвън, но тя няма да ви ползва. Или вие искате да бъдете свободен. Но какво ще ви ползва вашата свобода, ако нямате сила да я пазите? Трябва сила, за да се пази свободата. И какво ще ви ползва знанието, ако нямате място, където да го употребите? Знанието не може да се употреби без любов. Любовта е онази сила, която употребява знанието. Любовта е, която впряга знанието на работа. В живота от това трябва да започнете. То е основата.

Ако вие не поставите любовта като основа, от знанието не може да се ползвате. Любовта изисква три неща: изисква честност и справедливост, изисква чистота, изисква и безкористност. Те са формите, в които любовта може да се прояви. Без честност и справедливост, без чистота, без безкористност любовта ще остане неразбрана. Щом любовта остане неразбрана, и животът ще остане неразбран. Ако храната не се смила в стомаха правилно, ще се образуват нечистотии и вие ще страдате, ще боледувате. Тогава животът ще е безсмислен, защото животът подразбира здравето. Здравето, това е най-голямото богатство във физическия свят. Най-голямото богатство в духовния свят, това са добрите чувства. Добри чувства са тия, които те повдигат. Това, което чувстваш, трябва здраво да го чувстваш. Най-голямото благо в Божествения свят, това е мисълта, онази здравата, светлата мисъл, която дава сила на човека.

Сега ви казвам какво трябва да се прави. Ако преподавах музика, ето какво щях да направя. Щях да начертая около центъра на една сфера пет концентрични кръга – петолинието. Музиката трябва да се разбира. Някой музикант разбира: от центъра излизат известни тонове, после те слизат към центъра, образуват една крива линия – зависи всичките тонове какво отношение имат от центъра към периферията. Онова петолиние на сферата представлява пет концентрични окръжности, но има и други, спомагателни кръгове, които не са начертани, не са проявени. Някои ноти са поставени на проявените кръгове. Петте кръга можем да ги уподобим на петте сетива в човека. Другите кръгове, спомагателните, остават непроявени. Близко до центъра на сферата има такива спомагателни кръгове. Да кажем, вие вземате тона *до*. В първа октава *до* има 32 трептения. Във втора октава колко трептения има? (*– Методиците изчисляват, че са 64 трептения.*) Ами в трета октава? (*– Два пъти по 64.*) Тогава в седма октава колко трептения ще има тонът *до*? (*– 32 по 2 на седма степен.*)

Когато аз казвам думата *извира*, имам предвид тона *до* в музиката. *Извира* означава известни мъчнотии, които се разпукват. И вие в себе си имате известни мъчнотии, известни стеснителни условия. Някой път се мъчите в себе си, нещо ви стяга. Тогава във вас се образува една сила, която иска да премахне тия мъчнотии. Но за да се премахнат, тази ваша сила трябва да извира и да ѝ се даде път да тръгне нанякъде. Изворът извира, реката тече. Каквото тече, то е вече тонът *ре*. Реката потича и двата бряга мие – това е вече *ми*. Тревата изниква – това е *фа*. Растенията цвят дават – имате тона *сол*. Плодовете връзват – имате *ла*. И на човека храна доставят – това е тонът *си*. Това е едно елементарно понятие за музиката. Ти искаш да победиш, да се освободиш от известни условия по един неразбран начин. Вземаш тия 32 трептения, защото в дадения случай 32 е едно мощно число. Мощното число е числото 2, 3 в дадения случай е резултат. Имаме това число – 32, пък може да напишем и така – 23. Ако се на-

пише по първия начин, има един смисъл, ако се напише по втория начин, има друг смисъл. Има едно отношение. Като напишете 23, с колко се намалява 32? С 9 се намалява. $3 \times 3 = 9$. Ако един човек иска да се завърти около себе си, но се обърне само три пъти (на едната си страна, назад и на другата си страна, без да се върне в първоначалната си позиция), какво ще се образува? Той трябва да се обърне четири пъти, за да се завърти около себе си, да се образува един кръг. Като се обърне три пъти, то е три четвърти от кръга. Ако, да кажем, човек е бил обърнат първо на изток, като се обърне три пъти (например надясно), коя посока на света ще сочи? Три пъти обръщане, това са три части от един кръг. Човек трябва да разбира три пъти ли се е обърнал, или четири пъти, за да има пълно завъртане около себе си.

Да допуснем, че вие вършите една физическа работа – орете една нива, след това хвърляте семето, след това жънете, накрая изваждате храната. Както семето отива в нивата, така и храната отива в стомаха ви. Стомахът е вашата нива, започва там процесът на храносмилането. После започва вторият процес: това, което излиза от стомаха, предава се в дробовите и след това минава в мозъка. В мозъка се обработва тази материя и оттам се разпространява. Енергията, която слиза от вашия мозък, тя е, която дава живот.

Всяка една работа, която свършвате, какво ви допринася? Яденето усилва стомаха. Музиката усилва дробовите. Гледането усилва мозъка. – „Защо на някои хора дробовите са слаби?“ Защото не слушат. – „Защо стомахът при някои хора е слаб?“ Защото не си упражняват устата. Стомахът на човек, който не знае да говори, винаги ще бъде слаб. И умът на човек, който не знае как да гледа, винаги ще бъде слаб. Има три основни неща: трябва да гледате, за да бъде мозъкът ви здрав, трябва да дишате, за да бъдат гърдите ви здрави, и трябва да говорите, за да бъде стомахът ви здрав. Ако ли не, ще ходите при някой лекар да ви преглежда. Какво ще допринесе лекарят? Той ще констатира една болест, но ще каже ли кои са причините на болестта?

Примерно вие обичате да вземате пари назаем. Вземате назаем от едно, подписвате полица, след един месец вземате от друго, подписвате полица, след два, след три, след четири, след дванайсет месеца все полица подписвате. Така вие образувате известни връзки и погледнете, тия хора започват да ви посещават, да си искат парите. Най-първо са много любезни, пък и вие се покланяте, като дойдат. Ако веднага им платите, ще ви считат за благороден, но ако отложите един-два пъти, тия заемодатели, щом се явят, ще ви кажат нещо, което никак няма да бъде благозвучно. Този закон навсякъде е същият. Например вие сте ученик или студент и учителите или професорите имат високо мнение за вас, поздравяват ви. Но щом ви изпитат един-два пъти и не можете да отговорите както трябва, независимо дали учите в някоя академия, или следвате в университета право или естествени науки, професорите изгубват доброто си мнение за вас, пред тях вие губите.

Вие сте влезли в живота и искате Господ да има добро мнение за вас, да ви обича. Обаче вие Го послъгвате, бягате от училището, не учите, като се върнете у дома, не говорите истината, употребявате бели лъжи. Казвате: „Ще живея тъй отгоре-отгоре“, но вие сте дошли на Земята да учите. Като се върнете вечерта, Господ ще ви пита: „Какво правихте днес?“. – „Учихме.“ – „Какво учихте?“ – „Не знаем.“ Питам: какво понятие ще има Господ за вас? Това същество, което е толкова благо, погледне ви и каже: „Но сега учете!“. Да ви обясня въпроса конкретно. Представете си, че имате един много тънък конец. Този конец не издържа на силите на външния напор в природата. Тогава онзи, който иска да победи, казва: „Всеки ден към тази тънка нишка ще прибавяте по още една тънка нишка“. Значи, първия ден ще имате една тънка нишка, която лесно може да се скъса, втория ден трябва да носите още една, третия ден трета. Ако всеки ден прибавяте по една нишка, вашето въже ще стане дебело, ще стане за работа. Представете си, че тия нишки не ги прибавяте, но ги оставяте настрана и вашето въже остава тънко. Какво ще направите с една нишка?

Да се развива човек в света, това значи да се моделира, да развива в едно своите сили и способности, за да може да си служи с тях в пътя, по който върви в живота. Вие ще идете при някого да искате пари назаем, но вашите близки не могат да ви дадат вашето въже. Може веднъж или два пъти да ви услужат, но вие, като пътник, трябва да имате свое въже и да го носите. И като минете покрай някой кладенец, да го пуснете в кладенеца, да си извадите вода и пак да продължите да го носите с вас. Ако трябва да разчитате на чужди въжета, тази работа е празна. Въжето е един капитал. Да допуснем, че вие сте голям търговец, но сте без капитал, без стока, без пари. Какво ще продавате? Фирма имате направена много хубава, слуги имате, капитал нямате. Като имате десет души слуги и сте определили заплати, които да им плащате, но нямате капитал, нямате пари, колко време може да останат вашите слуги при вас?

Тази работа, както сега ви я представям, знаете ли на какво прилича? Всички разрешават въпроса така, както никога не може да се разреши. Същото е, когато един човек извърши едно престъпление. Представете си, че едно дете е ходило за вода и е счупило стомната. Има закон, че който счупи една стомна, ще го подведат под отговорност. На счупването на стомната се гледа като на убийство и затова ще се заведе углавно дело (работите сега аз ги преувеличавам). Та след като осъдят човека на десет години затвор, питам: стомната ще се върне ли? Няма да се върне. Казано е: „Не съдете, за да не бъдете съдени“. Когато някой счупи стомната, не го съдете, но този, който я е счупил, той трябва да бъде грънчар. Защото ще му кажат да иде да опече друга стомна и той трябва да може да я направи. Когато вие скъсате дрехата си, може да си поправите погрешката – ще станете шивач, ще ушите нова дреха. Ако вие сте музикант, погрешките си в музиката лесно може да ги поправите. Музикално аз мога да ви създам колкото стомни искате.

Вие сега ще кажете така: „Ние мислим, че видимите неща са реални“. Видимите неща, тъй както се виждат,

реални ли са? Когато се разложи светлината, цветовете, които виждаш, реални ли са? Реално е това, което не се вижда. Виждането, то е сянка на нещата. Реалността има свои сенки. Реалността е невидима на физическото поле. Реалността не може да се види. Вие виждате, че лицето на човека е червено, и казвате, че този човек е здрав. Но ти здравето го чувстваш. Когато си здрав, ти чувстваш това, и когато си болен, пак го чувстваш. Видиш някой човек с пожълтяло лице, кажеш: „Болен е“. Жълтия цвят го приписват на нездравото състояние, червения – на здравото състояние.

Когато казваме, че някои неща са реални, трябва да знаем, че реалното представлява съдържанието, а материалното представлява външната форма, сянката на нещата. Не че сянката не е реална, но тя е една опаковка. Кога едно шише е потребно за нас? Когато е пълно с вода. Шишето е едно условие, за да се запази тази реалност. Сянката е един признак, по който съдим къде се намира реалността. Има такъв израз: „Това е сянката на нещата“. Един художник, като рисува някакъв плод, представя реалността. Но самият нарисован плод реален ли е?

Онова, което остава във вас и което ви дава сила, то е реално. Това, което не остава във вас и което не ви дава сила, то не е реално, но е материално. Всяко нещо, което не остава във вас и което не ви дава сила, то е материално. Та когато говорим за материални неща, ние подразбираме неща, които няма да останат в нас; когато говорим за реални неща, за реалния свят, ние подразбираме неща, които ще останат в нас. Да кажем, че аз се разхождам. Това, което остава в мене от този извървян път, то е реално. В този път онова, което съм придобил, което нося в себе си, то е реалното знание, а материалното ще остане, няма да дойде с мене. Следователно материалният път, материалният свят е определен в живота, той с тебе няма да дойде. И по-добре, че не идва с тебе. Какво би било, ако целият материален свят тръгнеше с нас? То щеше да бъде голямо нещастие. Какво би било, ако например всички столове тръгнат подир нас? Благодарете, че материалните неща

остават на своето място. Те са пособия, които са необходими за великото училище на живота. Материалният свят представлява пособията на това велико училище.

Тялото, очите, ушите на човека са временни пособия. Вие ще кажете: „Как тъй, няма ли в бъдеще да имаме уши?“. Питам: къде са сега човешките рога, копита, къде е човешката опашка? Рогата ги няма, копитата ги няма. И сегашното положение на човека ще се измени. Казват, че човек е направен по образ и подобие Божие. Тези думи не подразбират сегашните хора. Човек е направен по образ и подобие, но то още не е реализирано, той още е далеч от подобие на Бога. Ако беше по образ и подобие на Бога, трябваше да бъде един отличен човек и много неща в света нямаше да съществуват. Един ден, когато станем по образ и подобие, няма да има неправди.

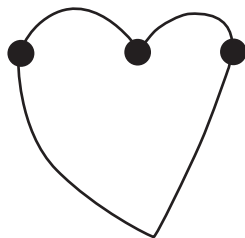
Неправдата сега е в това, че един човек, на когото днес му трябва един хляб, взима десет кила хляб, при което девет кила му остават. Това е неправда. Защо са му десет кила днес? Утрешната дажба пак ще дойде. Някогашните евреи, като ги изведе Мойсей в пустинята, всеки ден трябваше да ходят да събират манна, като само в петък им се позволяваше да събират двойна порция, защото в събота, според закона, не трябваше да работят. Някои хора по еврейски събират повече манна, да имат и за следващия ден. Казват: „Кой знае, утре я падне манна, я не!“. Но евреите разбраха, че събраната в повече манна се разваляше на другия ден, и пак всеки ден трябваше да ходят за дажба.

Там е всичката погрешка на хората, че казват: „Утре как ще живеем?“. В Божествения закон е така: ако днес живееш добре, и утре ще живееш добре. Ако днес не живееш добре, и утре няма да живееш добре. Ако днес мислиш правилно, и утре ще мислиш правилно. Ако днес не мислиш правилно, и утре няма да мислиш правилно. Ако днес си здрав, и утре ще бъдеш здрав. Ако днес не си здрав, и утре няма да бъдеш здрав. Вие сега искате да знаете какви ще бъдете в бъдеще. Казвам: днес каквито сте, такива ще бъдете и в бъдеще. Това, днешното, което ви говоря, ще го отделите от вашите заблуждения, които носите със

себе си – заблужденията на миналото. Имате достатъчно въздух, имате достатъчно храна, имате достатъчно светлина. Какво ли нямате! Всичко, каквото е необходимо за живота, ви е дадено. Какво искате повече?

Да допуснем, че аз ви давам един учебник по музика, а вие у дома си имате един музикален инструмент. Така всичко е нагласено, какво се иска от вас? Да започнете да учите. Светлината ще ви помага да виждате нотите, силата като дойде у вас, ще можете да вземете инструмента, въздухът ще разнася тоновете. Трябва да работите. Ако свирите, вие може да се ползвате от музиката. На мене например като ми се развали стомахът някой път, започвам да пея тона *до*. Докато пея, поправам стомаха си хомеопатически. Това, което ви говоря, цена не хваща за вас, понеже вие нямате вяра. Казвате: „Как ще бъде това?“, искате да разберете. Неразбраното е реалното. Ти мислиш, че знаеш. Аз мога да взема *до* в първа октава, мога да го взема и във втора октава, като дойда до трета октава, не мога да го взема; в четвърта и в пета октава не мога да го взема. Има седем октави, тогава *до* в колко октави може да се вземе? Казваш: „Аз мога да пея тона *до*“. Можеш ли да го пееш в седемте октави? Да можеш да го изпееш в най-горната и в най-долната октава, на това казвам музика! Вие в една-две октави можете да пеете. Две октави, и това е доста, но в три октави като пеете, вие ще бъдете мощни в мисълта си. Само някои от вас мислят. И човешката мисъл може да поставим в октави – някои мислят на една октава и половина, някои на две октави, някои на две октави и половина, а някои на три октави. В мисълта си ние можем да имаме 4–5 октави. Каква е мисълта с 4–5 октави?

Като нарисувах това сърце, от едната страна то се вижда сплеснато (фиг. 1), защото такава е перспективата. Човешкото сърце има почти такава форма, от средата му излизат три фокуса. Елипсовидно е човешко-

Фиг. 1

то сърце, елипсовиден е човекът. Едната страна на сърцето е свързана със симпатичната нервна система, другата му страна е свързана с мозъчната система. Значи, то е поляризирано – има два центъра, не един. Когато няма хармония между симпатичната нервна система и мозъчната, това се отразява на сърцето – то не може да бие редовно, обърква се пулсът. Щом се измени пулсът, нарушава се здравето. Сърцето трябва да има един редовен, ритмичен пулс – определен и по време, и по ритъм. За да поправиш сърцето си, трябва добре да мислиш и добре да чувстваш. Щом чувстваш добре и щом мислиш добре, сърцето ти бие добре. Щом не можеш да мислиш добре и щом не можеш да чувстваш добре, сърцето ти не може да работи, умът ти и симпатичната ти нервна система не способстват то да работи, ритъмът, тази обща мисъл на цялата природа, не може правилно да иде във вашето сърце и да се предаде по цялото тяло. Сърцето със своя пулс предава този ритъм на човешката мисъл. Тъй щото този ритъм е капелмайсторът, той се предава редовно по мускулите, по артериалната и венозна система на цялото тяло.

Някой казва: „Трябва да се мисли хубаво“. С ума си ти трябва да възприемаш Божествената мисъл на светлината. Чрез симпатичната нервна система ти трябва да възприемаш топлината на духовния свят. Топлината и светлината трябва да служат в твоето сърце едновременно. Сърцето трябва да има трептенията на светлината и трептенията на топлината. Това са пробуждания. Светлината показва мисълта, топлината показва чувствата. Когато топлината е нормална, и чувствата са нормални; когато светлината е нормална, и мисълта е нормална. Това са диагнози. Приятната светлина образува хубавите мисли. Приятната топлина способства за образуването и проявяването на чувствата. Казвам: светлината и топлината са като един градеж, който постоянно трябва да се обработва. Трябва да мислите правилно.

Вие се обезсърчавате – защо? Защото ви заблуждава вашето тщеславие. Няма нещо по-страшно от човешкото тщеславие. Каже ви някой: „Ти си гениален, ти си талантлив“ и вие му вярвате. Вие вярвате в хората. Питам: като

ти кажат, че си гениален, ставаш ли гениален? Пък като ти кажат, че си много прост и нищо не разбираш, ставаш ли много прост? Нито ако ти кажат, че си гениален, ще придобиеш гениалност, нито ако ти кажат, че си прост, ще станеш прост. Ти си точно такъв, какъвто Бог те е създал. И аз ако ви кажа, че сте гениални, значи да ви говоря една лъжа. Ако ви кажа, че сте прости, то е друга лъжа. И едното е лъжа, и другото е лъжа. Трябва да ви кажа това, което е истина. Значи ще кажа: „Способни сте“. Вие имате всичките способности. Способни сте в музиката, но не сте гениални в музиката. Гениалността е развиване на способностите, гениалността е резултат. Когато един човек е талантлив, и това е резултат. Ако ви кажа, че сте милионери, това ще ви направи ли богати? Ако някой ви каже, че сте бедни, че нямате пет пари, от това казване вашите пари ще изчезнат ли? Няма да изчезнат.

Вие сега уповавате на това, на което не трябва да разчитате. Всички трябва да разчитате на онова, което Бог е вложил във вас, нищо повече. Бъдете благодарни на Божественото, което ви се дава. Него развивайте! На това, което хората ви казват, благодарете. Каквото и да ви кажат хората, то за тяхна сметка остава. Вие всякога разчитайте на онова, което Бог е вложил във вас. Не разчитайте винаги на природата, понеже и природата някой път обича да изпитва хората. Не разчитайте винаги на баща си и на майка си, понеже те може да са ви предали някаква слабост. Може по линия на баща си да си слабохарактерен човек: той е имал слаб характер и ти си наследил тази негова черта. Майка ти не е обичала да мисли и ти си наследил тази нейна черта. Какво ще правиш? Ще коригираш мисълта на майка си, ще коригираш слабохарактерността на баща си, ти затова си дошъл. Как ще ги коригираш? Да предположим, че един професор ти преподава математика. Ако този професор направи грешка в решаването на някоя задача, ще мълчиш ли? Ще кажеш: „Господин професор, там има нещо“, само ще му загатнеш и той ще поправи погрешката. Ни най-малко не трябва да мислиш, че понеже е професор, той не прави погрешки в решаването на задачи.

Знаете ли кога вашата мисъл е права? Недоволни сте от вашия живот, недоволни сте, че Господ не ви е надарил – прави ли сте? Най-първо, вие не разсъждавате. Казвате, че не ви върви в света. Мога да ви приведа много примери за хора, на които не им върви в света, защото те не са хванали своя път. Ти може би си роден с музикално дарование, а си хванал друга професия. Когато не ти върви в една посока, значи ти не си силен там. След като не ти върви в едно направление, тръгни в друго и ще видиш, че ще ти тръгне. Например като започнеш да се занимаваш с музика, тръгне ти.

Вие за какво сте родени в света? За какво мислите, че сте родени? Ще каже някой: „Откъде да зная за какво съм роден?“. Роден си да бъдеш готвач. Роден си да станеш най-първо готвач, да знаеш да си приготвяш храната. Ако ти сам не можеш да си приготвяш храната, какво ще правиш? Първо се научи да дъвчеш храната си много добре – ще я сготвиш много добре, от това зависи твоето бъдеще. Ако за готвач не те бива, ти и другите работи няма да направиш добре. Аз например най-първо ще приема готварството, готвач ще стана, след това ще се науча да ходя. То е вече работа – право да ходя. След това ще се науча да работя с ръцете си. Хиляди начини има, по които работата може да се изяви. Мога да бъда художник, цигулар, каменар, шивач – с ръцете си какво ли не мога да работя!

Някой пита: „Какво трябва да правя?“. Като имаш ръце, ще видиш какво можеш да правиш. Ако можеш с четката да рисуваш, за художник ставаш; ако можеш с чука да чукаш, за скулптор ставаш; ако можеш да държиш ралото, за орач ставаш; ако можеш да шиеш, за шивач ставаш; ако можеш да пишеш добре, за писар ставаш. После иде занятието с очите. Какво можеш да правиш с очите? Книжовник можеш да станеш, архивар можеш да станеш, да нареждаш книги, да четеш. Има още и занятие с ушите, занятие с носа. Ако се занимаваш с носа си, може да станеш зоолог, ботаник, минеролог. Някои от вас имат хубави гласове. Ако аз бях на вашето място, щях да развия този глас. Някои можете да пеете тъй хубаво, че всеки би ви слушал, но тази дарба, която имате, вие сте я заровили.

Казвате: „Остана сега с пеене да се занимаваме!“ . Някои от вас са добри говорители, но са занемарили и тази дарба.

Вие не говорите музикално. Може ли някой от вас да ми говори музикално, до девет степени да промени говора си? Като започне от най-ниското, постепенно, постепенно да усилва, да се качи до деветата степен и после пак да направи една крива линия. Сега вие на колко степени говорите? Казвате: „Аз ви казвам това да направите!“ . (*Учителя изговаря това изречение бързо и с един определен тон.*) Ама това е само „до-до-до-до“ . Някой обаче казва „до-ре, до-ре“ . Прогрес е това „до-ре“ . Вие се спирате във вашата мисъл. Истинската мисъл е много хармонична. Всяка мисъл, която ви причинява радост и веселие, е хармонична. Като мислиш, че нещо ти е приятно, ти слушаш с вътрешното слушане нещо хармонично. Мисълта е музика вътре в тебе.

Казвам: силите, които са около нас, трябва да се вкарат в действие, а за това трябва да има метод. В музикално отношение, ако ти можеш да прекараш една енергия от твоя мозък през твоята симпатична нервна система и ако можеш да я прекараш през дясната страна и през лявата страна на твоето сърце, тази енергия ще се изрази в устата ти и ти ще изкараш един приятен тон. Тия две течения ще раздрусат гърлото ти и ще дойдат приятните трептения, и тогава в този тон ще има смисъл. Някой пее тона *до* така (*Учителя взема „до“ нечисто*). Какво показва това пеене? Когато човек мисли, ще пее така (*Учителя взема много чисто „до“*).

Вие може да направите един опит. Ако един ваш приятел много ви се е разгневил, започнете да му пеете. (*Учителя пее: „Колко си ми сърдит, колко си ми сърдит, колко си ми сърдит, сърдит, сърдит“*.) Питам: като му попеете, ще ви се сърди ли? Ще му стане приятно, че от неговата сръдния вие сте създали една песен – песента „Колко си ми сърдит“ . Какво означава сръднията? Че си станал немусикален. Сръднията е немусикално състояние. Човек, който не е музикален, всякога се сърди. Който е музикален, не се сърди; не се сърди, понеже от сръднията той образува музика. Щом сръднията стане на музика, тя дава енергия, импулс. Ако ти си се разсърдил, пей си тогава „Колко съм

сърдит“, не навън, но на себе си попей. (*Учителя изпява „Колко съм сърдит“.*) Вие, вместо да пеете, се дразните и тогава идат болезнените състояния.

А Бог обича хубавото в света. В природата, щом се разсърдиш, веднага ти дадат една задача. Преведи в музикално отношение задачата си, нищо повече. Казвате: „Не можем“. Трябва да се образува школа. Съберете се двама души, единият да се разсърди, другият да му попее. Съберете се трима души, единият да се разсърди, двамата да му попеят. Аз искам да зная как ще попее на моята срѣдня. Преди да пеете физически, трябва да се научите да пеете вътрешно. Има едно пеене на сърцето, има едно пеене на ума. Вътрешно като дойде пеенето – в съзнанието, ти ще започнеш да пееш умствено и сърдечно. Като се научиш отвътре да пееш, тогава ще дойде и пеенето отвън. Външното пеене трябва да бъде едно изражение на вътрешното. Та казвам: това вече съставлява музика, то е едно здравословно състояние. Ако хората така биха се упражнявали, 75 процента от сегашните неприятности, които имат, биха изчезнали. Най-първо трябва да се освободите от калта в мозъка си. В човешкия мозък се образува кал, прах, която трябва да се извади от него. И в човешкото сърце се образува прах, от която човек постоянно трябва да се освобождава, защото иначе става задрѣстване.

Страданията не са нищо друго, освен процеси на чистене. Те са процеси на чистене на мозъка, на сърцето. Без страдания при сегашните условия хората биха се схумили*. Както ние обичаме да перем своите дрехи, така и природата чрез страданията чисти хората. Всички велики хора в света са минали през голямо чистене. Чистенето е това, от което вас най-много ви е страх. Някои деца, като ги къпят в коритото, дърпат се, крещат; така дълго време те не обичат водата. Пък миенето е потребно, понеже порите трябва да бъдат отворени. Децата много обичат да ядат, вследствие на което се образуват нечистотии и майките им трябва да ги къпят, за да се отварят порите, да диша тялото и те да може да бъдат здрави.

* схумва се нар., разг. Разпада се от гниене, скапва се.

Казвам: вие трябва да мислите добре, трябва да чувствате добре. Помнете, че един окултен ученик трябва да се научи да мисли хубаво. Трезва мисъл трябва. Всяка мисъл, която влиза в ума, трябва да даде сила на характера. Ти си се обезсърчил. Щом внесеш една трезва мисъл, вече не те е страх, щом внесеш едно благородно чувство, не те е страх. Казвате: „Имаме слабости“. Ако мисълта е права и ако чувството е право, слабост няма. Човек има една слабост: непостоянството. Непостоянството е лоша работа. Искаш да направиш нещо, но отлагаш или пък те е страх. От какво те е страх? Ленивите хора всякога ги е страх. Човек, който не работи, всякога го е страх. Учете се да работите.

Вие изгубвате времето си и казвате: „Нямаме условия, нямаме и пари“. Че пари нямате, вярно е, право е. Но вие имате злато. Всеки един от вас, който е здрав, има органическо злато в кръвта си. Значи, вие имате валута. Здравето ви почива на известно количество злато. То е органическо злато, то е вашият капитал. Златото, което се намира във вашата кръв, златото, което се намира във вашия мозък, то е вашият капитал. На това злато съответства известно количество злато във физическия свят. Следователно същите тия сили, с които вие разполагате в малки количества във вашия мозък и във вашето сърце, са на ваше разположение и във физическия свят. Когато възможностите на мозъка се намаляват, намаляват се и възможностите ви във физическия свят; когато възможностите на мозъка се увеличават, увеличават се и възможностите ви във физическия свят.

Това, което човек вярва, че ще стане, то става, понеже такъв е Божественият закон. Нали се казва: „От вярата зависи“. Вие трябва да се научите да вярвате. Ама трябвало да ви убеждаваме, че сте способен човек. Няма какво да ви убеждаваме. Щом можеш да ядеш, ти си способен човек. Щом можеш да дишаш, ти си способен човек. Щом можеш да гледаш, ти си способен човек. Щом можеш да слушаш, щом имаш обоняние, ти си способен човек. Щом можеш да си движиш правилно ръцете, щом можеш да си движиш правилно краката, ти си способен човек.

Вие трябва да гледате природата. В нея има закон на движението, има хигиенични движения. Да кажем, аз правя едно красиво движение. (*Учителя допира палеца и показалеца си като че държи нещо с тях. Другите му три пръста са свободни.*) Това е една от най-хубавите форми. Ти вземаш житното зърно и го поставяш в земята. (*Учителя прави това движение.*) Една красива форма е това. Ако ти покажеш юмрук някому, и той ще ти покаже юмрук. Палецът, това е Божественото, показалецът е благородното и ако ти допреш тези два пръста, тогава Божественото и благородното са съединени в едно. Малкият пръст е меркурианец, базиргянин* е той. Безименният пръст е слънчевият, а средният е пръстът на човешката правда. Тези три пръста казват: „Ние подкрепяме онези двата, палеца и показалеца. Каквото правят те, ние го подкрепяме“. Средният ги финансира, безименният им дава възможност за здраве и веселие. Те и трите казват: „Каквото двата направят, ние сме съгласни с тях, ще финансираме това предприятие“.

Когато искаш да реализираш една идея, съедини палеца и показалеца. Този кръг, това са възможностите на твоя живот. Това, което Бог е определил за човека, то ще стане. Ти трябва да го посееш. А вие отваряте ръцете си. (*Учителя отваря ръцете си с пръсти, отделени един от друг.*) Аз, ако съм на ваше място, ще взема две царевични зрънца, с всяка ръка по едно, но ще ги хвана само с двата пръста, с палеца и показалеца, и ще ги посея. (*Учителя прави такова движение: палецът и показалецът и на двете му ръце са допрени като че държи нещо, навежда се и сякаш поставя нещо в земята.*) На другия ден ще взема три зрънца, ще ги посея и ще кажа: това, което Бог е казал, ще бъде.

Сега вие се отдалечавате от Божествените работи, искате сами да направите нещо. Вие сами никога нищо не можете да направите. Вие трябва да се ползвате от опитността на всички велики хора, които са работили преди вас, от всички тях трябва да се ползвате. Трябва да се полз-

* базиргянин (перс.) Търговец, търгащ.

вате от онова, което е преди вас. Има велики хора преди вас, има и велики хора след вас, има и велики хора с вас заедно – да се ползвате от тяхната опитност. Вие някой път искате самостоятелно да решите нещо. Какво ще създадете? Как бихте се изразили музикално в една песен? Как ще изразите музикално тези думи: „Изворът извира, реката тече, бреговете мие, тревите растат, дърветата се развиват, цветята и плодовете връзват и на човека храна дават“. Как ще ги поставите музикално? Аз ако съм, най-първо ще накарам този извор да извира в мене – тази мисъл да започне от сърцето ми да излиза, след това ще я накарам през моя мозък да върви, тогава ще видя какви брегове ще мие, ще видя тази мисъл какви условия ще има.

Ако ми дойде една мъчнотия, няма да питам защо е дошла, но ще ѝ кажа: „Дай си писмото!“. Тя ми донася писмото си и там пише: „Господин учителю, пращам Ви моето дете, което е своенравно, има лоши черти. Дайте му най-доброто възпитание, ще Ви бъда много благодарен. Един ден ще Ви се отплатя за услугата“. Детето, което носи това писмо, нищо не знае, неговият баща ми пише. Тогава ще се заема да го възпитавам. След една година го изпращам и пиша на бащата: „Направих за Вашето дете всичко, което моето знание ми даде да направя. Ако обичате, пратете пак Вашето дете идната година“, и се подписвам. Значи, мъчнотията е дошла при мене да я науча нещо. Щом я науча, тя ще си отиде. Ще се върне там, откъдето е дошла, ще каже, че аз съм учен човек, научил съм я нещо. А вие, като ви пратят една мъчнотия, ще кажете: „Това ли дете намериха да ми пратят, защо не ми прати-ха един учен човек?“. Ако пратят учен човек, ти ще идеш при него да се учиш. Невежата ще дойде при тебе, а ти ще идеш при учения човек. Казвам ви сега да преведете тази мисъл.

Всяка сутрин вие трябва да отивате при Бога, да се учите. Сега търсите в живота си постижения без Неговата помощ, но така не може да имате никакви постижения. Ако ти не съзнаваш благото, което е скрито във въздуха, ако ти не съзнаваш благото, което е скрито в светлината,

ако ти не съзнаваш благото, което е скрито в топлината, ако ти не съзнаваш благото, което е скрито в храната, ако ти не съзнаваш благото, което е скрито в твоите ръце, в твоите крака, в твоя мозък, в цялото ти тяло, какъв човек можеш да станеш? Трябва да съзнаваш и след като съзнаваш, ще потече една нова мисъл, светът ще се отвори с нови възможности. Да ви дам една красива форма: тъй както вие мислите – без Бога, то показва картината на една зима, когато всички дървета са заспали, всички са се скрили в себе си, пъпките мълчат, но щом дойде пролетта, природата разбира, че тя е изпратила топлина и светлина, и всички растения се отварят и разцъфтяват.

Казвам: когато изпратите вашите хубави мисли, когато изпратите вашите хубави разбирания, всичките безплодни форми наоколо, които вие сте считали за неблагоприятни, изведнъж под влиянието на вашата мисъл и на вашите чувства ще цъфнат, ще дадат своето ухание. Тогава ще видите, че светът е красив, Божественият свят ще ви се разкрие. И наистина, когато имате Божествената любов на своя страна, Божествената мисъл на своя страна, Божествената сила на своя страна, Божествената истина на своя страна, тогава цялата природа и всички хора ще ви се разкрият. Вие ще видите, че светът има смисъл. Това е новото, което трябва да внесете. Всички други неща са стари. По стария път хората ще минат и нищо няма да постигнат, а тогава животът няма да има смисъл.

Всички тия заспали дървета – лошите условия, при които живеете, да ги накарате сега да се разцъфтят. Да предположим, че вие сте дъщеря, която е непослушна, тревожите майка си. Като ви е родила, вашата майка ви е услужила, пък вие мислите, че тя не е умна колкото вас. Не мислите право. И вашият баща ви е услужил, но считате, че той не е толкова учен, колкото сте вие. На крив път сте. Водата, която е излязла от извора и в която се втичат после други води, става по-голяма, но колкото повече отива към морето, толкова е по-нечиста. Водата, излизаща от извора, е по-мощна. Силата на една вода не е в количеството, но в мощта, която съдържа в себе си. Има въгли-

ща, които горят добре. Колкото по-силно е горенето, толкова по-малко дим образуват. Колкото по-малко дим има, по-добри са възглицата, колкото повече дим има, по-лоши са. Така е и в нашия живот: колкото по-малко дим образувате, толкова сме по-културни, колкото повече дим образувате, толкова по-малко културни сме. По възможност вие трябва да бъдете хора на най-малкия дим.

Сега каква мисъл остана? Ръцете създадоха доброто ръкуване. При ръкуването имате съединение. Ако съедините *до* и *ре*, какво ще се образува? От *до* до *ре* имате интервала секунда. Секундата е мъжки принцип. Секундата трябва да я превъзпитате, затова ще вземете терца – от *до* до *ми*. Терцата съдържа мек елемент. После квартата е пак твърда – мощен елемент, електрически елемент съдържа. Казвам: и в музиката има степени.

В човешката мисъл трябва хармонично да минавате от светлина в топлина, от мекота в сила. Ако една мисъл е напрегната, всичките ви мускули ще бъдат напрегнати, затова непременно трябва да си починете. Когато пее, човек трябва да минава през две състояния. Сегашните хора казват: „Лоши са условията“. Сегашните условия са много напрегнати, голяма динамичност имат, понеже всичките хора искат да станат богати, силни – то е мъжкият принцип, и никой не иска да работи, всеки иска лесния начин.

Например аз считам една война за земеделие, за градинарство. Хвърлянето на бомбите, то е посяване на семето. Като се пукне бомбата, то е разцъфтяването. Всичките земеделци си препращат снесените яйца. В една война става препращане на яйца. След като свърши войната, хората вадят една поука от нея. Казвам: понякога и вие воювате в себе си. Питате защо стават войни, но аз питам защо вие в себе си воювате? Има защо, недоволни сте вътре в себе си. Казваш си: „Колко съм прост, колко съм невежа!“. Или си казваш: „Аз ли съм най-големият будала?“. Когато говориш на себе си, кому се сърдиш? Ти воюваш вътре в себе си. Има една същество в тебе, което казва: „Не искам да слугувам, аз роб няма да бъда, искам да бъда свободен“. Трябва да се оправи работата. Но сега вие искате

светът във вас да се оправи. Светът вътре във вас трябва да се оправи. Вътрешният човек и външният, физическият човек трябва да се съгласят. Физическият човек трябва да се подчини на духовния. Физическите мисли трябва да се подчинят на духовните, на Божествените мисли. И постъпките трябва да се подчинят по същия начин. Изобщо музикална хармония трябва да има.

Тогава нека да кажем: „Аз мога да кажа, че утре слънцето ще изгрее. Аз мога да кажа, че днес ще постъпя добре. Аз мога да кажа, че днес ще постъпя много добре“. Не само да кажеш, че слънцето утре ще изгрее, но много хубаво е и да кажеш: „Аз мога да кажа, че днес ще постъпя много добре“. Сутрин ще пееш: „Аз мога да кажа, че ще постъпя добре. Аз мога да кажа, че днес ще свърша добре всичките си работи. Аз мога да кажа, че днес ще пея добре. Аз мога да кажа, че днес ще мисля добре. Аз мога да кажа, че днес ще чувствам добре. Аз мога да кажа, че всичките мъчности, които имам, ще ги преодолея“. Защо да не кажа това, което зная?

Ние живеем в един свят хармоничен. Всичко е възможно за този, който вярва, няма нещо, което е невъзможно за него. Който няма вяра, за него нещата в живота са невъзможни. Птицата, която има крила, за нея е възможно да хвърка, но която няма крила, не може да хвърка. Птицата, която е без крила, трябва да ходи, а тази, с крилата, трябва да хвърка. Човек, който има вяра, трябва да хвърка; човек, който няма вяра, трябва да ходи. Та всичките мъчности лежат в безкрилието. Аз считам надеждата и вярата в човека за две крила. Надеждата е лявото крило, вярата е дясното крило, а пък любовта, това е главата, която показва целта. Любовта показва целта, към която човек трябва да се стреми, за да се осмисли. Та като помислиш за вярата, това е едното крило, надеждата е другото крило. Крила трябва да има! Да имаш любовта, то значи да имаш цел за постигане.

Вие сте дошли да работите. Ще учите! Каквито и мъчности да дойдат, ще се радвате. Мъчностите, това са задачи, не се спирайте пред тях! От разрешаването на тия

мъчнотии зависи вашето бъдеще. Като ги разрешавате, Бог ще бъде доволен от вас, ще ви помага. И най-малкото усилие, което можете да направите за Господа, ще ви донесе благословение. Гениални хора, талантиливи хора са дошли да служат на Господа. Вие по техния път вървете. Всеки, който слугува на Бога, ще получи Неговото благословение. И гениални, и талантиливи, и бащи, и майки – всички да служат на Господа.

Всеки да служи както може, но музикално да служи. И готвачът, и този, който пише, да пеят тихичко, лекичко, на себе се да пеят. Каквато и работа да вършиш, навсякъде да виждаш една хармония. Като се срещнат двама души, песен да има в света. Това е новото учение. Новото учение е една радост, която трябва да изтича из човешкото сърце, която трябва да изтича из човешкия ум. Радвайте се на един цвят, радвайте се на малкото кокиче, на минзухара, на черешата, на сливата; на всичко, което цъфти, се радвайте. Радвайте се и на хората. На всичко се радвайте в света. И всеки да каже: „Има за какво да се живее!“. После трябва и да се поощрявате, да оценявате другите. Каквото направи всеки, поощрете го, оценете го.

Изпейте ми сега: „Аз мога да кажа, че днес ще постъпя добре“. Ще ви дам основния тон. (*Учителя изпява с много различни мелодии думите: „Аз мога да кажа“.*) В човека има една спънатост. Вие се притеснявате, имате един страх да не направите някоя погрешка, като пеете. По-добре е да направиш погрешка, но да се научиш да пееш. По-добре погрешка с учение, отколкото без грешка и без учение. Ние се страхуваме да мислим или да направим нещо. В природата законът е такъв: направи колкото искаш погрешки, но научи нещо. Хиляди погрешки може да направиш – заличават се, ако се учиш. Пък нито една погрешка да не направиш и да не се учиш, това не се предпочита. За предпочитане е хиляди погрешки с учение, отколкото светийство, без нищо да си направил. Не се бойте от погрешките, те са позволени.

Като пеете, вас ви е страх, че ще ви критикуват другите. Какво важи тяхното мнение за вас? Защо ви интересува

тяхното мнение? Защо се плашите? Онези, които ви критикуват, трябва да ви поправят. Изслушайте ги, поправете се! Ако дойде някой да ме поправа, аз ще го изслушам. Аз не правя разлика: и едно дете може да ми донесе скъпоценен камък, и един учен човек може, все едно е – за мене камъкът е интересен. Може това дете да е невежа, да не разбира нищо от скъпоценни камъни, но то ми е донесло камъка, направило ми е една услуга. Който и да ми донесе камъка, приемам го на драго сърце. Не се бойте от критика. Най-после, вие не знаете и дали ще ви критикуват, като пеете. Като се притеснявате, стегне ви се сърцето и не можете да пеете. И когато някой друг пее, вие не му давате кредит. Той си е стегнал сърцето и вие сте си стегнали сърцето. Отворете сърцето си! Който пее така притеснено, не може и да мисли.

Вие приличате на онзи ученик, който бил много невежа, не си знаел урока, но казал: „Господин учителю, моята религия не ми позволява да говоря“. Не си знае урока – религията му не му позволявала да говори. Всички хора, които не искат да учат, казват: „Господ така ме е направил“. Не говорете така! Господ ви е направил да говорите добре, да учите добре, да постъпвате добре, талантливи да бъдете, гениални да бъдете. Господ иска всички да бъдете талантливи, защото имате дарби дори и гениални да станете. Това от вас зависи. За в бъдеще всички ще станете талантливи и гениални. Господ ще се радва все гениални деца да има. Ако станете обикновени, трябва да знаете, че не сте учили добре. Обикновените показват, че не са учили. Талантливите са по-способни ученици, гениалните са още по-способни ученици. Има три степени ученици, но на вас ви стига да бъдете талантливи и гениални. Две степени ви стигат. Като постигнете в този живот това, всичко ще тръгне напред.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

21. лекция, 18 февруари 1938 г., София, Изгрев

ОБИЧ И ЛЮБОВ

Отче наш

Новото упражнение можете ли да го изпеете? (*Изпява се няколко пъти упражнението: „Аз мога да кажа, че денят иде вече; слънцето изгрява, да постъпим ние добре; слънцето изгрява, да мислим ние добре“.*)

Музиката е едно възвишено състояние. Не мислете, че това, което човек пее, е музика. Музиката е нещо разумно, тя не е само издаването на звук. Тя може да засегне физическия свят като движение, може да засегне човешките чувства – като един усет или като едно чувстване, или като едно вдъхновение, пък може да засегне и човешката мисъл. Но музиката иде от един възвишен свят. Обаче трябва да проучвате човешките обвивки, човешките тела, защото, ако вашият стомах не е в нормално състояние, вие не можете да пеете, ако вашите дробове не са в нормално състояние, вие нямате разположение да пеете, ако и мозъкът ви не е в нормално състояние, пак нямате разположение да пеете. Това е външната форма.

Какво представя стомахът? Той представя най-нисшите стремежи на човека, най-нисшите желания, взети в смисъл на най-елементарни желания. Искаш да ядеш, понеже яденето предоставя този материал, с който можеш да градиш нещо. Имаш желание да си купиш някой плат – защо? За да си направиш една дреха. Защо ти е дрехата? Тази дреха ти е потребна, за да запази топлината на тялото ти или да те избави от някои несгоди в живота. Дрехата е потребна и понеже имаш едно външно желание да си хубаво облечен. Имаш този вътрешен усет, имаш този глад. Какво нещо е гладът? Усещаш някаква липса, имаш силно желание да хапнеш нещо. Може да вкусиш един бонбон или каквото и да е, но това е външното залъгване

на вкуса. И в музиката има вкус, и в нея ти все опитваш нещо отвън. Вкусът не е нещо съществено, но е потребен, без него не може. Защото вкусът принася нещо.

Вие имате някаква мъчнотия. Аз наричам тази мъчнотия *благата песен*, тя тонира. Ти си се обезсърчил, не виждаш смисъл в живота, казваш: „Защо да се живее?“. Мислиш, мислиш, пак казваш: „Няма смисъл животът“. Започва тонирането, изважда те от едно състояние, в което си ограден. Какво може да кажеш сега? Може да започнеш така: „Аз мога да кажа“ или така: „Мога аз да кажа“. Често вие се спъвате. Искате тоновете да се приспособяват към думите. Имайте предвид, че човешкият език трябва да се изглади. Много думи не са съдържателни или имат две съдържания. Някой път искаме да пресилим нещата, музикалните тонове да се приспособят към нашия говор.

Ако аз кажа: „Мога да кажа“ или: „Мога аз да кажа“, или: „Аз мога да кажа“, значи съм натоварена камила. „Мога аз да кажа“ показва движение – мога да сляза в глъбините до един извор, да пия вода. „Аз мога да кажа, че лош ми е животът.“ Вие може да кажете какъв е животът. Може да кажете едновременно: „Аз мога да кажа, че животът ми е лош. Аз мога да кажа, че животът ми е добър“. Каква е разликата? В първия случай – „Аз мога да кажа, че животът ми е лош“ – ти си натоварен с нещо непотребно. Във втория случай – „Аз мога да кажа, че животът ми е добър“ – ти си разтоварен. Те са две състояния различни. Как ще ги изпеее музикално? Като си натоварен, каква музика ще имаш? Ти ще се натовариш с музика. Музиката натоварва, но музикално натоварва. Всякога, когато сте натоварени, вие скърбите. В света вие сте натоварени с известни идеи, чувства, усети. Като в един битпазар сте насъбрали хиляди работи непотребни и усещате голям товар. Ще отидете да ги изхвърлите.

Всеки тон има свой смисъл. Всеки тон *до* в музикалния свят е един ангел. *До* е тон на един ангел много умен, много знаещ. Целият този тон е музика, в самия него има музика. Тонът *до* съдържа и други тонове, образуван е пак

от седем тона. Казва се: седемте тона на *до*, седемте тона на *ре*, седемте тона на *ми*. Те се различават по качество.

Например червеният цвят по какво се отличава? Щом дойде червеният цвят, движение има, вие усещате възбуда, разширение. Портокаленият цвят се обособява, индивидуализира се, този цвят завзема само известно място. Червеният цвят има желание да се запали, да се разпространи, да запали целия свят – неговото желание е всички да горят. Портокаленият цвят има желание само едно нещо да гори, той се индивидуализира.

А в същото време, когато къщата гори, зеленият цвят има желание да влезе и каквото вземе, да го задържи за себе си. Това е само една идея. Зеленият цвят прибира нещата навътре. Ти искаш да забогатееш – зеленият цвят действа в тебе, всичко събираш навътре. Но като събираш, така ти само натрупваш и започва да ти тежи. Виждаш, че този товар ти е в повече, много си взел. Тогава си заставен да мислиш какво да правиш.

Иде жълтият цвят. Жълтият цвят е разтоварване навън. Нали и в природата е така: като дойде жълтият цвят, започва да сменя прекрасните украшения на дърветата, техните листа започват да капят. Тия листа са били голяма тежест на клонищата на дървото. Вие разглеждате дървото и го съжалявате, казвате: „Окапах му листата!“. Защо го съжалявате? Понеже листата са средство за дишане, външно средство за дишане. Добрите условия, при които вие живеете, това са вашите листа. Като нямате добри условия да живеете, значи листата ви са окапали. Вашият живот е влязъл в едно упокойно състояние на безразличие – вие седите и не можете да се повдигнете. Тогава ви трябва листа.

Като започнат пъпките да се развиват, започва този гений на музиката да композира – мисли какво да прави, откъде да започне. Пъпките слагат една малка нота и той слага една нота, втора, трета, четвърта, нарежда ги, после започва да ги развива. Започва с най-малките ноти, после преминава към по-големите, разширява ги, слага някъде цели ноти, някъде половинки, четвъртинки, осминки, шестнайсетинки, трийсет и вторини – той работи.

Казвам: като превеждате лошите условия, музика ви трябва. Всяко едно желание, това е една нота. Едно микроскопическо желание имате – да ядете. Как ще ядете? Ще вземете тази арфа, която има 32 струни, и ще започнете да вземате акорди. И тогава капелмайсторът – езикът, ще започне да дава такт. Вие забелязвали ли сте, когато се храните, колко хубаво капелмайсторът се движи? Той има особен такт там вътре. След първата хапка иде втората – второто парче. Ако яденето е много хубаво, много сладко, вие ускорявате темпото. И в музиката е така – някъде свирите по-бързо, някъде по-бавно. Ако яденето не е хубаво, започвате по-полекичка, давате един бавен такт. Мислите как да се избавите от това парче, което не е намясто, как да го снемете от репертоара. Имате една публика, която слуша вашата музика – не е един, не са двама, но са милиони, и всички са дали ухо да слушат какво ще свирите. Виждате, публиката не е доволна. По някакъв начин трябва да снемете този репертоар, защото публиката иска вие да ѝ свирите това, което обича, а не онова, което не обича.

Вие трябва да изучавате себе си. Най-първо трябва да изучавате вашата стомашна система, да ѝ повлияете поне да не препятства на мозъка ви. Стомахът е свързан с жизненото тяло на човека. Ако искате, може по един музикален начин да повлияете на стомаха. Има известни тонове, които му влияят, например тонът *до*. В сегашната музика тонът *до* вече влияе на стомаха. След като си ял, ти трябва да започнеш да пееш една песен, при която храносмилането да стане правилно. Ако стане храносмилането правилно, ти се ползваш. Тогава тия сокове ще минат в дробовете – това е духовното тяло на човека. Там соковете ще се пречистят и най-после ще минат горе, в твоя мозък – това вече е Божественото тяло, ти отиваш в най-висшия свят. И пак ще се образува един кръг, ще имате едно движение.

Та казвам: при сегашното състояние трябва да пеете някои песни за стомаха си, някои песни за дробовете си и някои песни за мозъка си. Тези, за стомаха, са активни песни, груба е енергията там. Онези, за чувствата, са по-деликатни песни. (*Учителя пее: „Аз мога да кажа, че*

днес добре ще ям“.) Онова – „да постъпвам добре“, няма смисъл. В какво ще постъпвам добре? Аз мога да кажа, че днес хубаво ще ям, здраво ще ям, прилежно ще ям. Коя е най-съдържателната дума за яденето? Коя е най-хубавата дума, която можем да сложим? Коя дума в българския език вие мислите, че най-подхожда? За вас коя е най-хубавата дума? Като изпея: „Аз мога добре да ям“, музикално ли е това? Вие как бихте изпели „Аз мога добре да ям“?

Сега във вашия ум стоят известни идеи, например: „Какво ще кажат хората?“. Когато започваме да ядем, ние не мислим какво ще кажат хората. Забележете, когато някой човек е гладен, той е концентриран в яденето, в паницата си, никак не обръща внимание какво е наоколо. Ако обръщате внимание кой ви гледа, докато ядете, вие не мислите за яденето. Като ядеш, ще мислиш само за яденето. При яденето ще ти дойдат гости от невидимия свят. Ябълката, която вкусвате, знаете ли какво представлява? Знаете ли тия малки клетки, от които ябълката е съставена, откъде идат? Или клетките на някоя круша, или на житното зърно? Онзи, който не е музикален, така не може да мисли, но онзи, който е музикален, той има друго отношение, има едно свещено чувство.

Христос казва: „Аз съм живият хляб“. Как ще разберете това? Ако от този жив хляб ви се даде едно малко парче, как ще го ядете? Ние се самозаблуждаваме. Ние мислим, че това парче представлява само една отделна част, но тъй като вече сме в съприкосновение с живота, това парче от хранителни вещества показва целокупния живот, от който възприемаме сила. И всяко едно ядене показва услугата, която този съзнателен живот ни е направил. Ти си гладен. Тогава ти обръщаш своята мисъл по един или друг начин към Бога, да ти даде веднага Той нещо от себе си. Тази храна като влезе в тебе, този жив хляб като влезе в тебе, ти ще се почувстваш радостен. Ако си радостен, значи си музикален. Ако си скръбен, значи има някакво препятствие.

Вие може да сте тъжни, може и да сте скръбни – каква е разликата между тъгата и скръбта? При скръбта тебе те

режат на парчета, парче по парче. При тъгата те натискат отгоре. При скръбта режат малко отгук-оттам. Едното е потиснато състояние, при другото ти отнемат нещо. Само за обяснение давам тази разлика. Представете си, че едно дете има въшки, които са оставили своите гниди по косата му. Тогава майката взима един гребен, навързва зъбците му с конец и като го прекара през косата на детето, изтегля гнидите и главата му се освобождава. Някой път обаче се изтеглят и някои косми из корен, та детето го заболява и започва да плаче. Значи, образува се една скръб, ама тази скръб е намясто, понеже чисти. Изваждането на гнидите чрез издърпване е като пицикаторото* в музиката – това го казвам само за уподобление. Каква роля играе едно пицикаторо? Даже онези, които го правят, не знаят. Казват на един испански поет, след като написал едно много хубаво стихотворение: „Отлична поезия, но на еди-кое си място еди-кой си куплет не можем да разберем“. Той казва: „И аз не мога да го разбера“. Той го е писал, но не го разбира.

Например човек казва за нещо: „То е грандиозно“, но какво означава грандиозно, не знае. Тази идея – *грандиозно*, е много неопределена. Грандиозно, то значи велико. Това, което аз разбирам, мога да го направя. Това, което не можеш да направиш, не си го разбрал. Всяко нещо, което можеш да направиш, ти си го разбрал. Всяко нещо, което не можеш да направиш, не си го разбрал. Кое е разбраното? Да можеш да говориш един чужд език, но не да търсиш думите в речника, а те да ти идват естествено. В света има едно знание, което иде естествено. Човек носи едно знание в себе си, но това знание за да дойде, трябва работа.

Ще направя едно сравнение. Представете си, че ние сме невежи, но сме и учени хора. Ние сме невежи учени хора. Казвате: „Как може така?“. Аз съм в една тъмна стая – учен човек съм, зная да чета, но в нея няма светлина и

* пицикаторо *муз.* При лъковите струнни инструменти – начин на свирене чрез дърпане на струните с пръстите на дясната ръка. Част, откъс от музикално произведение, който се свири по такъв начин.

не мога да чета. Един друг, който не знае да чете, и той седи там. Аз, който много зная, и той, който нищо не знае, и двамата не можем да четем. Но като дойде светлината, аз изведнъж ще започна да чета. Този, който не знае да чете, и да дойде светлината, не може да чете – невежа е, трябва тепърва да се учи да чете. Казвам: мнозина сте невежи учени, условия нямате. Под думата *условия* какво разбирате? Като дойдат условията, вие веднага започвате да четете. Имаме такива случаи: някои деца се раждат музикални, гениални. На 4–5-годишна възраст такова дете свири, не трябва да го учат, то носи своето знание. Дете, което не е гениално, трябва да се учи.

Сега мнозина от вас трябва да учите. Трябва да учите, понеже е дошла светлината, може да разберете доколко знаете. Кое е по-хубаво да кажеш: „Аз мога да кажа“ или: „Мога да кажа“? Българският език е малко по-богат в това отношение. Ако кажеш: „Аз мога да кажа“, много се ангажираш. Ако кажеш: „Мога да кажа“, не се ангажираш – можеш да кажеш, ако има условия. Ако кажеш: „Аз ще ида“, значи нямаш избор. Като кажа: „Трябва да ида. Каквито и да са условията, трябва да го направя“, значи това е извън условията. Пък има и неща, които са условни. Има една музика, която е извън условията, има и една музика, която е условна. Някои от вас може да казват: „Аз не мога да пея“. Прави са. Докато казвате, че не можете да пеете, вие сте невежи в музиката. Като кажеш: „Мога да пея“, значи разбираш от музика.

Някои от вас мислят, че може да успеят в този свят на музиката. Музиката, то е разумното, в което човек се проявява. Пеенето е присъствие на Бога вътре в нашите души. Човешката душа има нещо общо с Божията душа. Когато започнеш да пееш, ти може да пееш само в Божествения свят. Ти може да пееш само на Онзи, Който ти е дал живота, може да пееш само на Онзи, Който ти е дал ума, може да пееш само на Онзи, Който ти е дал сърцето. Като Го видиш, ти вече приличаш на Него. На Него може да пееш, а пък заради Него може да пееш и на другите. Значи, като пея на Него, и другите може да ме слушат, обаче аз само

на Него може да пея. Ами как иначе? Като идва животът като любов, как няма да пея! Тогава две неща стават: ще пееш и ще говориш. Те заедно вървят. Музиката, това е най-добрият начин, по който може да говориш. В музиката няма по-груба работа от това, да говори човек немумузыкално. Животните говорят много немумузыкално: „Бу-бу“ – те нямат никаква музика.

Наблюдавайте се. Щом си недоволен, заслушай се какво има в гласа ти. Когато си радостен или пък нервен, веднага нещо рязко се явява в говора ти – изтича енергията ти. Понякога ти плачеш. Какво означава плачът на човека? Оцапана е душата ти и ти вземаш малко водичка, за да очистиш петното на душата си. За това са сълзите, всяка сълза това показва – вземаш кърпичката, изтриваш петното. Всяка сълза е една нота. Ако един ангел е при вас, когато плачете, той след този плач ще направи едно музикално парче от това, как са падали сълзите ви. Виждали ли сте как падат сълзите на човека? Не сте ли ги наблюдавали? Някой път, като заплачете, вземете едно огледало, да наблюдавате как сълзите излизат и какво направление вземат. Сега вие считате, че плачът е малодушна работа. Не е малодушна, благородна работа е. Защо някой път плачем? Когато вятърът духа, плачем, когато болките са непоносими, плачем, когато огорчим някой човек, той плаче. Всичките хора, които усещат голяма тъга, все сълзи излизат от очите си.

За мене въпросът седи в следното: да пеете на стомаха си. Онези процеси, които стават, онези работници, които работят, не заслужават ли да им попеее? Това са десет милиона работници, които работят даром за вас. Та след като сте яли, изпейте им една песен. Като почувстват това, те казват: „Ето го нашия господар, трябва да му свършим тази работа“. Вие казвате: „Те са длъжни да работят така“. Как ще са длъжни, че то е голямо пресилване за тях! Ако не пеете на тия работници, те няма да смелят храната. Сега, да кажем, вие сте недоволни от живота. Какво ви липсва, кажете ми? Ти си ял, но си бързал, не си сдъвкал добре храната. След като е влязла така в твоя стомах, ра-

ботниците там казват: „Нашият господар не е съдвквал добре храната“ и започват малко да критикуват вътре. Тогава стомахът ти е неразположен. Капелмайсторът е взел едно парче – дал е един такт, ама набързо го е дал. Защо някой път той, като дава такт, бърза? Защото казва: „Да се свърши работа“. Пък някой път върви бавно, тогава тържествено става дъвкането. Млекопитаещите имат тържествено преживяне. Най-първо това животно събира, събира храната, след това започва да я дъвче, преживя я. Казвам, че този капелмайстор е много добър.

Сега вие си казвате: „Къде ще му иде краят, ако аз седна и започна да ям бавно?“. Ти трябва да седнеш да ядеш и да пееш. След като си ял, пей. В яденето пиесата се композира. След като си се наял, композирало се е вече нещо и ще започнеш изпълнението му. В стомаха парчетата се композират, при дишането се изпълняват, при мисленето се слушат. Следователно, като мислим, ние слушаме музика. Мисленето е публиката, слушаш как се изпълняват нещата. Първо стомахът прави музиката, грубата работа, следващият вече на пианото я изпълнява. Значи, в нас имаме музика, която се пише, която се изпълнява, която се слуша. Едновременно ти трябва добре да я направиш, добре да я изпълниш и добре да я слушаш.

Вие някой път казвате: „Послушай ме, Господи!“. Като пеем ние, Господ ни слуша – по-добра публика няма. Като правим някакви постъпки в живота, Господ ни гледа. Трябва да знаем, че има Един, Който оценява всичките ни постъпки. Ти си направил нещо, никой не те е видял, но Господ те е видял. Ти си направил едно добро някъде, на една мушица си помогнал, погледнеш наоколо, никой не те е видял, но има Един, Който те е видял. Той ти казва: „Много добре направи“. Като попееш, ти усещаш една вътрешна радост. Значи, като пееш, имаш най-хубавата публика. Казваш: „Сам си пея. Кой ще ме слуша?“. Аз като пея сам, Господ ме слуша. И тогава пея най-добре. Защото, като има публика, публиката ме слуша, но като няма публика, Господ ме слуша. Затова пейте най-хубаво, когато сте сами. Пред публиката пейте по-слабо. Пред Господа

пейте хубаво. Тогава Той ще ви коригира, тогава работите веднага се коригират.

Сега аз ви говоря върху музиката, защото по този начин, с музиката, вие ще имате постижения. След като сте пели добре, може да имате постижения в каквато и да е област на живота. Благото на живота седи в малкото постижение, което човек може да има. Има работи, макар и микроскопически, които са необходими за живота. Някой път вие имате силно желание да четете. Може да е някоя поетическа или философска, или научна книга, но във вас има желание да я прочетете. Да кажем, че с години сте чакали да я намерите. Като я намерите, вие жадно отваряте книгата и веднага започвате да четете. И сте доволни от четенето. Казвам: ако можехте да намерите една книга за това, как трябва да се живее добре!

Аз съм ви говорил много върху любовта, но знаете ли какво нещо е да обичаш? Да обичаш, значи в даден случай да оцениш нещата, да дадеш най-хубавата преценка, която можеш, на нещата. Когато обичаш, ти всичко си готов да направиш, даваш най-хубавото, даваш вниманието си, времето си, всичко си готов да жертваш. Наскоро ми дойде една българска песен. Майката казва: „Синко Стояне, ако ме, синко, обичаш, добре ще се учиш. Ако ме, синко, любиш, добре ще работиш“. За да обичаш някого, трябва да се учиш. А за да може да работиш за него, трябва да го любиш.

В любовта има работа. Без любов не може да работиш. Без обич не може да учиш. Някой казва: „Аз искам да уча“. Тогава ще обичаш. Не може да се учиш, ако не обичаш. Ако няма кого да обичаш, не може да се учиш. И не може да работиш, ако няма кого да любиш. Как мислите, къде е любовта и къде е обичта? Къде е учението и къде е работата? В главата е учението, а в стомаха е работата. За стомаха се изисква любов, а за ума се изисква обич. И това е вярно. В умствения живот вие не може да прогресирате с любов. Любовта е за стомаха, а пък обичта е за учението. Ти една книга може да я обичаш, не може да кажеш, че я любиш. Ти може да обичаш тази книга. Обичаш някой

учебен предмет, можеш да го учиш. Пък храната може да я любиш.

В любовта се обръща по-голямо внимание. Предметите в областта на любовта са зависими от нас. Любовта изисква голяма жертва. Много големи несгоди има там. В обичта имаме един уреден свят, лесно стават работите: вземеш билет, качиш се на трена, тренът те носи. Дойдеш ли до любовта, ти пеш ще пътуваш. Зимно време може да е, 20–30 градуса студ, но ще отидеш пеш, ще се облечеш с кожух и ще тръгнеш – то е любов. Дойдеш ли до обичта, качиш се на аероплан, по въздуха отидеш, свършиш си работата. Казвам: любовта е една сила, която работи във физическия свят за уреждането му. Любовта работи за уреждането на физическия свят и тогава стават всички стълкновения. Не че любовта ги прави, но тя е една сила, която може да се справи с всичките неразбирателства, които хората имат.

По-своенравни деца от хората няма. Те са най-умните и най-добрите деца, но и най-своенравните. Всички са царски синове, всички са професори, не знаеш какво да им кажеш. Те държат на достойнството си, казват: „Как! Ти знаеш ли кой съм аз? Царски син съм, с мене трябва да се обхождаш добре“. Не искат да учат, не искат да работят, но искат да имат високи оценки, най-високите. Нали във вашия живот искате да ви оценяват? За какво ще ви оценят? Ако правите нещо хубаво, ще имате една хубава оценка. Ако учите хубаво, ще имате една хубава оценка.

Но да кажем, вие не пеете добре, не рисувате добре, не учите добре, не работите добре, каквото захванете, не го вършите добре, тогава как ще ви оценят? Въпреки всичкото добро желание на учителя, той казва: „Добро е това дете, ама е неспособно“. Аз изключвам, че е добро. Тия деца, които не се учат, не са добри. В тях има скрито нещо лошо. Аз имам опит в своите наблюдения. Като гледам, че някое дете има много добра конструкция на главата – лицето правилно, черепът правилен, пръстите правилни, казвам: това дете е пълно с енергия. Хората считат, че то е лошо, но там условията са лоши. Това дете иска да работи.

Един свещеник ми разправяше: „Нехранимайко беше синът ми. Аз го пращам в училище да се учи, поп да стане, а той, видиш ли, не отива в училището, ами отива на реката и си прави воденички, играе си. Бил съм го може би повече от 25 пъти“. Тъкмо момчето е направило воденицата, да види как се върти, баща му иде с тоягата да го праща на училище. Казва му: „Ти човек няма да станеш“. „Аз исках поп да стане – каза свещеника, – а в края на краищата той стана инженер. Трябваше поп да стане“.

Аз да ви кажа: Господ не ви е пратил за попове в света, пратил ви е за инженери. Всички ние изучаваме изкуството на инженерството. Като ходим, това е мерене. Ние все мерим. Няма такъв, който да не е мерил. Има големи инженери и малки инженери. Ние всички изучаваме това изкуство на инженерството – измерването. В музиката, като се композира, измерват се тактовете, времето се определя, поставят се нотите по местата им. Това е инженерство. Поставяме до на спомагателната линия (под петолинието) и казваме, че долу го слагаме. Не може да го сложим долу без спомагателна линия. Казвам: сега ние имаме една работа да свършим.

Знаете ли какво означава да станеш поп? Поп да станеш, то е една от най-великите работи. Но ти, докато не станеш инженер, поп не може да станеш. Ти първо трябва да изучиш инженерството и тогава поп да станеш. Попът си вдига ръката и благославя. Какво означава това? Той е онзи инженер, който е направил всичките свои измервания и казва: „Тъй ще се направи и тъй ще се направи“. Ако той не е учил, как ще се поправят работите? Вие искате попове да станете, но трябва да се поправи характерът на човека – как ще го поправите, кажете ми.

Вие сте беден човек, идвате при мене и пътуваме заедно. Вас никъде не ви приемат, закъсали сте и ми се оплаквате: „Лоши са тия хора, гонят ме навсякъде, не ме приемат“. А аз съм певец и музикант и навсякъде показвам изкуството си, щом се спра някъде, извадя цигулката си, започна да свиря, да пея. Всичките хора ми казват: „Заповядайте“. Аз нищо не им говоря. Защо тия хора постъпват

спрямо мене така? Защото зная да им свиря и да им пея. Пък ти нищо не си направил и искаш да те приемат хората.

Като идете в света, какво трябва да направите за хората? Ами какво трябва да направите за себе си в света? Най-първо ще ядеш, ще направиш една малка услуга на всичките ония жители, които са в тебе – ще им дадеш храна. Те ще имат едно добро мнение за тебе. След това иде втората фаза: ще възприемеш въздух, ще дадеш и на дробовите храна. Следователно ще почувстваш радостта на дробовите, ще почувстваш как те са доволни. После ще дадеш предметно учение и на ония жители, които са в твоя мозък. Така за другите ще направиш нещо. Това е човекът: ще ядеш, ще дишаш, ще мислиш. Като ядеш добре, като дишаш добре, като мислиш добре, ти правиш услуга на своите поданици. Вследствие на това те имат едно отлично понятие за тебе и могат да свършат каквото искаш, могат да го направят заради тебе. Тази работа сега е малко отвлечена.

Какво разбирате под думите *отвлечена работа*? Думата *отвлечена* в българския език има двойко значение – може да означава нещо далечно, неразбрано, може да означава и нещо задигнато: отвлечена овца, отвлечена мома. Като се каже „отвлечена мома“, аз разбирам, че с тази мома са направили една неразумна постъпка, отвлечли са я. Една лисица за какво ще ви посещава? За вас ли, или за вашата кокошка? Когато вълкът идва на гости, за вас ли идва, или за овцата? За овцата, разбира се. Като дойде лисицата, погледнеш, задигнала кокошката, отвякла я. Вълкът, като дойде, и той задига овцата.

Някой път казвате: „Изгубих едно чувство“, усещате, че то е отвлечено, задигнато. Питам: кога вашите чувства се отвлечат някъде, кой ги задига? Да допуснем, че вие сте имали разположение, но го изгубвате. Коя е причината за изгубването на вашето разположение? Представете си, че сте в пустинята, имате едно шише вода, но идва един човек и излива водата ви на земята. Какво ще стане с вас? Веднага ще изгубите настроението си. Ще кажете на човека: „Защо вършиш това, тази постъпка не е разумна“.

Ще започнете да му давате морал. Представете си сега, че се намирате при един извор – този господин пак ви излива водата, но вие си наливате друга. За същата постъпка какво ще бъде вашето разположение? Защо в първия случай вие сте недоволен от изливането на водата и защо във втория случай напълно сте доволен? Коя е причината? В първия случай шишето ви остава празно, във втория случай пак се напълва.

Всичките погрешки в света седят не в изливането на водата, а в това, че сте оставили шишето празно. Затова всякога, след като изпразните едно шише, напълнете го. Ако не можете пак да го напълните, не го изпразвайте. Щом искаш да изпразниш нещо, трябва да можеш да го напълниш. Щом го изпразниш, казват ти: „Вие не правите добре“. Как трябва да го направиш? Намери някой учен да те научи. Казват ти: „Ти не пееш добре“. – „Ами как трябва да пея?“ – „Ти не пееш добре, но аз не мога да ти кажа как трябва да пееш.“ Ти си изпразнил шишето и не си го напълнил. Съвременните хора казват: „Мога ли да ти изпразня шишето и да ти наляя друга вода?“. Казваш: „Не ми пипай шишето!“.

Допуснете, че ние сме двама певци, които се конкурират кой пее по-хубаво. Ето какво трябва да направим: ще идем двамата в света и ще пеем. Ще идеш първо ти в една богата къща, където ще пееш. Ако ти дадат нещо, добър певец си. Ако не ти дадат нещо, аз ще вляза там да пея. Като пея аз, дадат ми нещо. Ти като пя, нищо не ти дадоха. На второто място, на което отиваме, ти пееш, на третото място аз пея, и така на десет места сме пели. На петте места, където аз пях, дадоха ми, на местата, където ти пя, не ти дадоха. Спечеленото аз разделям с тебе, давам ти половината. Ти казваш: „Тия хора не разбираха от моето пеене“. Възможно е.

Някои от вас сте много нетърпеливи. Като ви поговорят, започват да се мърдат мускулите на устата ви. Кажете ви някой човек нещо, мърдате си устата. Най-първо трябва да имате характер да изслушате човека. Защото злото и доброто в човека изпитват човешката твърдост и човеш-

кото търпение. При доброто какво можеш да направиш? При злото можеш да покажеш своята сила. Ако можеш да противодействаш на злото, ти си силен човек. Ако можеш да изтърпиш една обида, ти си силен човек. Ако можеш да служиш на доброто, пак си силен човек. Който служи на доброто, е силен човек. Който издържа на злото, е силен човек. Злото и доброто са два метода, с които Бог изпитва хората. Опитва ни Господ. Питаш: „Защо е злото?“. То е проба, то опитва характера ти. Господ ще дойде да те опита какво можеш да направиш и какво можеш да издържиш.

Ако имахте една музикална задача, как бихте направили музикално „аз мога да слушам другите“ или „аз мога да слушам добре“? Като каже някой: „Аз мога да пея добре“, разбираме, че може да слуша добре. Когато дойде злото, когато човек изтърпява злото, как може да говори музикално? Всички паузи в едно музикално творение са по закона на злото – да знаеш как да мълчиш навреме; като държиш такт, да пазиш такта. Има музикални паузи от един удар, някой път паузата има четири удара, после има половинки, четвъртинки, осминки паузи. Паузата означава да знаеш къде да мълчиш. Казвам: търпеливият човек е мълчалив, знае как да слага паузите намясто. Защото, ако слагаш паузите не намясто, ти не си търпелив. Ако ги слагаш намясто и издържаш, ти си търпелив.

Където се пее, там е доброто; където се мълчи, там е злото. И знаете ли кога ние трябва да мълчим? Казва се: „Да мълчим всички, да говори Господ“. Когато Господ говори, всички трябва да мълчим. Господ се намесва да поправи злото в света, понеже, Той като му говори, злото се поправя. Гласът на Бога е толкова музикален! Злото, което е толкова страшно, като чуе Божия глас, престава вече да прави зло. Господ е толкова музикален, че злото забравя да прави зло. Господ като говори, злото в света се поправя. Затова на хората понякога Господ трябва да им говори, та злото в тях да млъкне, да се заинтересува от музиката. На злото музикално трябва да се говори. Затова всички ще се учите добре да говорите.

Нека да направим едно упражнение, да изпеем тона до. Тонът до е за стомаха. Тази, грубата работа, трябва да се свърши много добре. Ще я работиш не защото си невежа, но защото самите условия са такива. Някой път може и учените хора, и невежите да работят в един рудник. Много пъти възвишени същества слизат на Земята, за да работят заедно с хората. Когато дойдат, животът се изправя. При сегашните условия се изискват добри работници. Изискват се няколко неща. Любовта не може да се прояви, ако ти не си чист. За да се изяви, и честност трябва. Отлични форми са честността и справедливостта, те са две фази. Чистотата и безкористието са други две фази. Честност и справедливост, от една страна, чистота и безкористие, от друга. Без тях любовта не може да се прояви. Нищо не можеш да направиш, ако не си честен и справедлив, ако не си чист и безкористен.

Проявена любов ние наричаме висшето, разумното – то е великото, то е щастието в света, висшият идеал, с който означаваме нещата. Проявената любов е честност и справедливост. Проявената любов е чистота и безкористие. Това е онзи идеален живот, за който нашата душа копнее. Само честността и справедливостта, чистотата и безкористието могат да внесат хармония между хората. Ако влязат тия неща между вас, ако ги направите основа, вие ще се споразумеете. Тогава всички противоречия ще може да се изгладят, всички ще може да работите.

Първото правило е: трябва да мислите, да имате една идея. Другото правило: трябва да създадете ония условия, при които мъчнотиите може да се премахнат. Представете си, че в едно яйце, в тия лоши условия, е затворено едно разумно същество. Вие искате да му направите услуга, да го освободите. Как ще го освободите? Не може да блъснете яйцето с чук, ни най-малко не можете да го освободите по този начин. Но това яйце може да го сложите под някоя квачка и при нейната нормална топлина след двацет и един дена ще се създадат всички органи на пилето, всичко онова, което му е необходимо. След като създаде органите вътре, същата тази сила ще разнищи външните условия и пилето ще излезе навън.

Ако вие искате да премахнете една мъчнотия от вашата душа, най-първо ще идете при Господа, ще влезете под неговите крила, ще седите там двайсет и един дена, докато топлината на Божията любов влезе във вас и създаде всички възможни удове – вашето зрение, вашия слух, вашето обоняние, вашия вкус, вашата уста, вашите крака и ръце, докато създаде вашата воля. След това ще чуете глас: „Излез, стани!“. Първото нещо, което в Божествения свят ще ви кажат, е: „Стани ти, който спиш!“. Казвам: това е тонът до. (*Учителя първо пее „до“ и после: „Стани, стани, стани, стани...!“*.) Ако аз например съм меланхоличен, ще започна да пея. Не вървят работите – „Стани!“. Може и да си пея: „Ще се оправи, ще се оправи“. (*Учителя пее тези думи.*) Защото музикалният свят, който е около мене, с трептенията си взима участие. Пей на себе си: „Ще се оправи, ще се оправи“. Ще кажат: „Ето един певец!“, всички ще се приближат, публика ще има. И публиката ще започне да отваря джоба си. Има един свят около вас, съществата в който са готови да ви направят услуга. Щом пеете, всеки дава по нещо.

Имайте една жива вяра в Господа. Свещено чувство имайте! Като станете сутрин, с благоговение пристъпвайте при Него, помислете си, че Той ви е дал всичко. Обърнете се към Него с хубавото Му име. Вие не се молите. Пипнеш си брадата, кажеш: „Остарял съм“. Ни най-малко не си остарял, ти си едно малко детенце, брадата е само дегизировка. И едно дете може да го направите като стар дядо, да му залепите брада. Не се лъжете от космите. Казваш: „Станах голям човек, какво да правя?“. Не мисли, че си голям. Като станеш сутрин, представи си, че си малко детенце, застани пред Господа, помоли се, кажи: „Днес, Татко, какво да направя?“. Бъди готов за всяка работа, каквато и да е работа да свършиш – да донесеш вода, да пометеш, да пишеш поезия или да рисуаш, или да свириш.

Всичките работи, ако са свършени здраво, имат еднаква цена пред Бога. Еднаква цена имат, но те са на различни степени. Най-първо ти не трябва да се чувстваш унижен от някоя работа. Не мисли, че като хванеш метлата, това

е унижение. Има едно учено метене. Аз, ако мета, няма да вдигам толкова прах, колкото слугинята. И като работя, няма да вдигам толкова шум. Онзи, който не работи, вдига повече шум, отколкото онзи, който знае да работи. Който знае да работи, по-малко шум вдига, това е приятно. Онзи, който знае да пее, няма да пита как е пял. Който не знае да пее, пита: „Пях ли хубаво?“. Какво ще му кажеш? Ще кажеш: „Много добре пях“, но харесало ли ти е наистина? Когато мене някой ме пита: „Пях ли хубаво?“, отговарям: „Чакай сега аз да ти попея. Аз се въодушевих от тебе. Досега мислех, че не мога да пея, но като те слушах, насърчих се. Ще ти попея“. Той е изненадан: „Че ти знаеш ли да пееш?“. Казвам: „Благодарение на тебе“.

Всякога, когато слушате някой много добър певец, вие се сковавате. Като чуеш другия, насърчи се, кажи: „Мога и аз да пея“. Казвам: всеки певец, който може да пробуди у тебе желание да пееш, е много добър певец. Този, който не ме насърчава, за неговото пеене ще каже: „Съсече ме това пеене“. Този, който повдигне в мене едно желание да пея, той е добър певец. Този, който много хубаво пее до мене, той е близо до фокуса. Този, който е надалеч, не мога да чуя гласа му. Ония простите певци са гениални, но са много надалеч, не мога да ги слушам. Тогава на такъв певец казвам: „Много хубаво, чакай сега аз да ти попея“. Той казва: „Не мислех, че ти толкова хубаво пееш“. Обяснявам му: „Понеже сега дойдох близо до тебе, хубаво пея. Едно време, като бях далеч, не можех да пея“. Човек само в един добре отоплен салон може да пее. Ако излезе горе, на Мусала, при 24 градуса студ, там не може да пее, условията са лоши.

Любовта е, която създава всичките благоприятни условия в живота за какъвто и да било успех. Това го поставяте като основа: честност и справедливост, чистота и безкористие. Това са Божествени възможности, при които работите стават. Един музикант трябва да бъде честен, да има желание да пее хубаво, да не взема фалшиво тоновете. Аз, като пея, не трябва да пея за публиката, не трябва и да вземам тоновете фалшиво, нечисто. Като взема един

тон според музикалните правила, и аз да съм доволен от това пеене, и всеки тон да е доволен. А не, като взема тона *до*, той да каже: „Така не се пее“. Трябва господин *До* да остане доволен от мене, и господин *Ре* трябва да остане доволен от мене, и господин *Ми*, и господин *Фа*, и господин *Сол*, и господин *Ла*, и господин *Си* – всички трябва да останат доволни от мене. Като дойда до половинките тонове, те са семейни. Вземам *до диез* – това е полутон. Какво е полутонието? *До диез* е син, а *до бемол* е дъщеря, значи, тонът *до* има семейство. Всеки бемол е дъщеря, всеки диез е син. В една песен дъщерите идат по-рано, в друга песен синовете идат по-рано. Но ето, като вземеш *до*, има възможност за една дъщеря и един син. Синът повишава, дъщерята понижава.

Вие не разбирате така музиката. Синът дава – при повишението на един тон обмяната става по-голяма. В бемола дълбочината на тона е по-голяма. В един понижен тон има по-голяма мекота, в повишението има сила. Силата е потребна, но ако тази сила няма мекота, тя не може да постигне своята цел. Сила и мекота, това са две неща потребни. За да се извърши една работа, трябва сила. В тона *до* едновременно има и сила, и мекота. За да се постигне един тон, трябва сила. Мекото трябва, за да се приложи, да се реализира той. Без мекота в света нещата не могат да се реализират, без сила не може да се постигнат.

Това са методи за пеене. За мене силата е диезът, мекотата е бемолът, тонът е капиталът. Основният тон *до* е капиталът, с който аз мога да оперирам в даден случай, та едно разумно същество да бъде на мое разположение. Като взема *до*, това е език на много разумни същества. Има цяла една категория същества, безброй разумни същества, на които тонът *до* е език, и като вземам техния тон, всички са на мое разположение. Колкото по-правилно пея, повече ще ми дадат. Криво като пея, те не дават да вляза във връзка с онзи разумен, възвишен свят, който може да дойде на помощ, за да ни избави от неблагоприятните условия. Защото много неблагоприятни са условията, при които живеем, изложени сме на хиляди и хиляди

опасности. Всеки ден животът виси на косъм. Всеки ден може да изчезне животът ни.

Затова именно трябва да се молите. Обръщайте погледа си към Бога! Всяка сутрин, като станете, не се обленявайте, но отправете сърцето си и ума си към Бога, след това, за да влезете в съобщение с вашите братя, попейте си – така целия ден ще ви бъде леко на душата, лесно ще учите. В каквато и да е област искайте работа, която може да свършите, и ще ви бъде приятно. Казвам: това е един начин за продуктивна работа в света. Защото на нас сега ни липсва сила, пък и любов нямаме. Искаш да работиш, но нямаш разположение. Искаш да работиш, но не си справедлив. Или работил си повече и искаш да оценят работата ти отвън. Искаш да се учиш, но веднага искаш да ти пишат висока бележка. Ти ще учиш не за бележка, ще учиш за самото знание.

Оценявайте това, което имате. Благодарете на Бога за това, което ви е дал. Колкото материал имате, върху него да работите. Колцина от вас имат онова благородно търпение? Колцина от вас имат милосърдие? Човек трябва да бъде милосърден. Някой път аз чувам някоя муха да бръмчи в стаята ми, паяк я е хванал. Моли се тя, бръмчи, праща молитвата си: „Милосърдие искам. Няма ли кой да ми помогне?“. Казвам на паяка: „Слушай, ще я пуснеш. Ще я пуснеш, иначе бастун имам, в стаята аз разполагам!“. Това е милосърдие. Казвам: навсякъде трябва да проявявате милосърдие. Щом чуете зов на едно малко същество, което се моли, кажете: „Пуснете го!“. Видите някой човек, който страда – кажете му някоя сладка дума. Някой ученик са го скъсали на изпит, кажете му: „Няма нищо, то е за твое добро, втория път ще издържиш“. Някой музикант е закъсал, кажете му: „Не бой се, ще станеш добър музикант“. Като е болен някой, каквото и да е положението му, и кракът му да е счупен, кажете му: „Ще оздравееш!“.

Навсякъде носете радост. И на себе си кажете: „Ще се оправи тази работа“. Бог, който е направил света, е толкова всемоушен, че няма нещо невъзможно за Него. За Бога е възможно всичко. Ако идете при Него, всичко ще постиг-

нете. В този свят даровитите ученици, които са намерили даровит учител, нещо са постигнали. Които не са намерили даровит учител, нищо не са постигнали. Ако идем при Бога, но не с това разбиране, което сега имаме, нашият живот ще се развие, ще имаме постижения, та и ние самите да бъдем доволни от себе си. Няма по-хубаво нещо от това, човек да е доволен.

Каква музика са имали египтяните? Те са имали своя гама, употребявали са пеенето, за да въздействат на своите чувства, на своята дихателна система. А индусите са имали музика, с която са въздействали на своя мозък. Ние, в съвременната култура, въздействаме на своя стомах. Ние ще направим една хармония постепенно от долу нагоре в тия трите области: стомаха, дробовете, главата. Всичките тия музика трябва да влязат в една музика и тогава ще имаме музика, която ще влияе на стомаха, на дробовете, на главата. Тия са трите метода, чрез които ще работим, и бъдещата музика ще се прояви. Великите същества ще изпратят учители.

Любовта е, която внася честност и справедливост, любовта е, която внася чистота и безкористие. Това е новата култура.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

22. лекция, 25 февруари 1938 г., София, Изгрев

УЧЕНИЕ

Отче наш

Тема имате ли? (*– Нямаме.*) Пишете върху: *Отношението на твърдите и течните тела*. Миналото упражнение можете ли да го изпеете?

Онова, което липсва на младите, е координиране. Младите, изобщо, трябва да учат координирането. Вие нямате координиране на нещата, или казано другояче, нямате едно убеждение, на което да разчитате. Защото човек може да има една временна опора и като се измени тя, да дойде обезсърчението. Трябва да имате една мисъл, на която да разчитате по всяко време. Да кажем, разчитате на вашето здраве. Имате донякъде тази вяра, но щом се разболеете, изгубите я, иде обезсърчението. Идеята, тази величина, трябва да бъде постоянна, неизменна.

Представете си, че денем тръгвате на път през някоя гора. Нещата денем са ясни, лесно може да се намерят, но вие може да нямате никаква опитност, да не знаете, че слънцето залязва. Излизате, когато слънцето изгрява, нещата постепенно стават ясни, по-ясни са до обяд, а оттам нататък светлината започва да намалява. По-късно виждате, че слънцето отива на запад, залязва. Тогава вие загубвате светлината, мрак наставя и не можете да се ориентирате, не знаете къде е изток, къде е запад, къде е север, къде е юг. Какво ще бъде вашето положение? Когато човек се отчая, намира се в мрачна нощ, не знае къде е.

Казвате, че човек трябва да има верую. Верую трябва върху нещата, които изтичат от един център, на който разчитате. Например човек всякога разчита на въздуха. Разчиташ, понеже имаш отношение към него. Щом поддържаш дишането си, веднага животът се проявява. Отношение може да имаш и към храната. Доколкото има отношение между храната и тебе, дотолкова силите на

тялото ти може да се поддържат. Има и трето положение: доколкото човек мисли, дотолкова животът може да се проявява. Три връзки трябва да има човек: връзка с храната, връзка с въздуха, връзка с мислите. Това са три допирни точки. Първо, ние имаме отношение с твърдата храна, с това, което наричаме материално – имаме допирни точки с материалния свят. Второ, имаме допирни точки с духовния свят. Духовният свят е свят на движение, на промени. Трето, имаме допирни точки с умствения свят. Умственият свят е свят на разширение. Това е едно произволно деление, то е само за да ви стане идеята по-ясна.

Мисълта се разширява, чувството се движи, материалното седи на едно място. Материалното е това, което носиш. Духовното е това, което носи. Умственото е това, което дава направление на движението, накъде да се носи. Вие вземате една храна в ръката си. Храната е материална. Движението, с което вие пренасяте храната, то е духовното. Пренасяте храната до устата си. И най-после, това, което вие учите, дъвченето на храната, то е умственото. Имате един процес. Допирате се до нещо, казвате: такъв и такъв е този предмет.

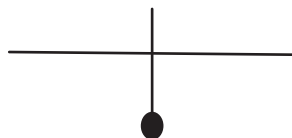
Вие често си задавате въпроса: „Трябва ли да се живее? Какво нещо е животът?“. Първо във вас се явява едно желание най-елементарно. Първото желание, което се явява в човека, то е да се храни. Първата реалност, с която се запознавате, е вашата храносмилателна система, вашият стомах. В живота казваме: „Кое е това, което съставя реалното?“. Това видимото, което вие в даден случай може да опитате. Материалното е работа. Това, което е малко по-отвлечено, то е духовното. Пък това, което е съвършено отвлечено, то е умственото. Нещата стоят така: материалните работи са най-близките работи, духовните са малко по-далеч, умствените са най-далеч. Когато отиваме при материалните работи, ние се движим много медлено – движим се, тъй както микробът се движи, те са близо до нас и ние едва се преместваме.

Представете си, че едно растение се движи. Растенията ходят като хората. Това растение за десет години ще

се премести с един сантиметър, а сто години като прави усилия, ще се премести с един метър; двеста години като върви, ще извърви два метра; триста години като върви, ще извърви три метра. Хиляда години като се движи, колко ще извърви? За хиляда години то ще извърви десет метра. За растението това пространство е грамадно, понеже хиляда години му е взело да го изходи. Едно малко дете за колко време може да измине това пространство, което растението изминава за хиляда години? Растението, с всичкия си ум, с всичката опитност на своята история, едва с десет метра се е преместило за хиляда години.

Растенията разбират всичко наоколо, познават мястото, почвата, където са се местили. Но те имат специфично знание за обкръжаващата ги почва. От почвата могат да извадят това, което човек никога не може да извади. Хиляда години те са учили върху едно малко разстояние от десет метра – как няма да го изучат? Ти за един час какво можеш да научиш? Едно дете за колко време може да премине десет метра, като пъпли? Произволно ми дайте времето, което ще му вземе да изпъпли тия десет метра. За десет минути няма да може да ги мине. Да допуснем, че за един час ще ги мине, даваме му кредит, защото може да се случи някоя катастрофа по пътя.

Понякога вие искате да знаете какви ще бъдат резултатите. Имате някаква мисъл, имате някакво чувство и не знаете какви ще бъдат резултатите. Да кажем, едно е причината, две е основата. Като съберем едно плюс две, какъв ще бъде резултатът? Едно плюс две е равно на три. Едно, това е семето, две, това е почвата – посято е семето в почвата, какъв ще е резултатът? Резултатът ще е три – това е вече семето, което се е разпукало. След като се посее едно семе в почвата, то ще се разпукне. Следователно какво ще стане с това семе? То ще израсне. При израстването има една геометрична форма (фиг. 1). И след това израстване вие искате да знаете семето какъв плод ще даде, когато цъфне. След колко време ще цъфне?

Фиг. 1

Сега имате следващия, втория процес. Вторият процес започва при четири плюс пет равно на девет. Тук законът се изменя, в това вече се поражда едно изключение. За да знаете какъв ще бъде истинският резултат, трябва да знаете, че тук имате една илюзия. В деветката вие очаквате един голям резултат. Ще имате изключение. Тогава ще извадим от девет три и ще получим като резултат шест. Шест го наричат илюзия. Нестабилните неща са в шест, там има едно изключение в живота.

Изключението седи в това, че като дали на един циганин едно гърне, наполовина пълно с мляко, той го сложил на огъня да ври и като видял, че се повдига нагоре, казал: „Като напълни гърнето, млякото ще напълни стаята“. Качил се от комина да гледа как ще се напълни стаята. Като почакал, казал си: „Да идем да видим къде отиде млякото“. Влязъл в стаята и видял, че млякото е изкипяло. Той мислеше млякото да напълни гърнето, после и цялата стая, но то няма как да ги напълни. Казвам: ние се смеем на циганина, но всички вие, младите, претърпявате неговия опит.

Казвате, че човек трябва да е хубаво облечен. И наистина, всичко, което сте си сложили – дрехите, шапката, връзката, ръкавиците, обувките, е модно, първокласно. Тръгнете навън като че всичките ви работи са оправени. Действително са оправени – на тялото ви ще му бъде топло, приятно. Но ако идете да търсите работа, след като ви видят с тези дрехи, няма да ви приемат заради тях, а ще трябва да разбирате от работата. Хубаво сте облечен, явявате се да станете професор в университета, а вие гимназия не сте свършили. Питам: дрехите ще ви помогнат ли? Най-първо хората ще обърнат внимание на вашите дрехи, но после ще искат да разберат какво знание имате, ще искат да ви опитат.

Допуснете, че този, който отива да стане професор, ще преподава за храненето, за това, как трябва да се яде. Но допуснете също така, че зъбите му са опаднали. Как ще покаже на другите как се яде храната? Зъби трябва. На всичките ония ученици, на които ще преподава, той ще

даде едно лъжливо понятие за храненето. Той няма да им преподава така, както трябва. Представете си друго обяснение. Един цигулар започва да свири, но не взема добре позициите, местата на тоновете не знае, пръстите му не са свикнали да свирят добре. Мислите ли, че всички цигулари право свирят? Много малко от тях. От българските цигулари дали има един, който да свири на свят, другите го карат като на тъпан. Всеки цигулар мисли, че свири, но много цигулари ще ги глобят, че не знаят да свирят.

Природата е много строга. Тя всеки един цигулар, който не знае да свири, го глобява. Всяко същество, което започва да се храни, трябва да се учи да свири. Като си мърда устата, отваря зъбите, а те са една арфа. Като се удрят зъбите, тонове се чуват. Може да се чуват тонове на пиано, на цигулка. Чувате нещо, но знаете ли какъв е тонът? Някой път, като ударите, все ще имате половин тон разлика. Ако вие не знаете да ядете, ако не сдъвквате добре храната, ще се образува коремоболие. Коремоболието е наказанието на цигуларя, че не знае да свири. Като се научите хубаво да свирите с устата (а това е свирене на арфа, която има 32 струни), ще ви дадат да се учите да свирите с друг орган – дишането ще дойде. Дишането е един инструмент много по-сложен. След като се научите как да дишате, тогава ще ви дадат друг инструмент, на който да се научите – това пък е човешката мисъл. Мисълта е нещо музикално.

Когато говорим за любовта, ние разбираме най-хубавото свирене, което човек може да има в света. Разбираме най-хубавото свирене, най-хубавата песен, най-хубавата работа в живота – онова, което е най-добро в природата. Вие търсите своето щастие в света. Него може да го намерите само в музиката на любовта. Казвам: любовта не е нещо, което ти може да слушаш. Любовта всички забавлява, но който не работи, на него нищо не му дава. Любовта всички забавлява, но който не работи с нея, нищо не му дава, оставя го, а тя отива напред. Който иска любовта, с нея трябва да върви, тя не се връща. Щом не ходиш с нея, тя ще си върви напред, а ти назад ще останеш. Щом

ти каже веднъж: „Тръгни!“, тогава тръгни, не я питай къде отива. Върви с нея и я наблюдавай, гледай какво става.

Вие, като дойдете до любовта, започвате да я питате: „Къде ни водиш? Какъв ще бъде нашият живот? Какво ще бъде бъдещето?“. Кой от вас, като я е питал толкова пъти, знае какво ще стане с живота му? Като ще се раждаш, знаеш ли какво ще стане с тебе? Като ще се раждаш, ти не знаеш кой ще ти бъде бащата и коя – майката, кои ще ти бъдат братята и сестрите. Какво ще бъде обществото наоколо, какви ще бъдат условията, как ще дойдеш в този свят, как ще си заминеш от този свят, всичко това е неизвестно. Сега у вас се заражда едно желание всичко това да не е така. Ами как трябва да бъде? Да бъдат ли нещата неизвестни, или да бъдат известни? Нещата са неизвестни, понеже човек, като тръгне по закона на любовта, не се отварят веднага всичките му способности, всичките му чувства. Той е пред един свят затворен. И да му разправят за него, човек няма да разбере. Като тръгнеш в пътя на любовта, ти трябва да чакаш, докато ти се отвори този свят.

Най-първо се научи да свириш на арфа на физическото поле, научи се да управляваш ръцете си, краката си. Има една наука, с която аз мога да определя, още като тръгне човек, ще сполучи ли, или няма да сполучи. Като видиш как един цигулар взима цигулката, как държи пръстите си, можеш да кажеш ще взема ли вярно тоновете, или не. Някои цигулари, за да вземат по-вярно тоновете, придържат ръчката (грифа – *бел. ред.*) на цигулката по-модерно, само с двете стави на пръстите, за да може ръчката да върви по-лесно. Но и тези, които не държат свободно ръчката, и тези, които свободно я държат, все фалшиво свирят. В първия случай, когато ръчката не е така свободна, те трябва да правят повече усилия, за да вземат тоновете, във втория случай ръчката е свободна, но те пак вземат фалшиво тоновете. Едните с един минус не достигат до мястото, другите са го надминали с един плюс. Та при едните липсва нещо на тона, те не са до точната позиция, а другите я надминават, както когато един камък надхвърля накая цел.

Наскоро ми разправяха един факт от войната, една случка при атаката за превземането на Одрин. „Полковникът заповяда всички музиканти да започнат да свирят на бойното поле, понеже атаката започва. Музикантите извадиха инструментите и започнаха да свирят. По едно време, гледам, една граната от нашите надхвърли позицията ни, но падна на сто метра пред нас. Втора граната обаче падна там, където бяха музикантите, зад позицията, та около десет души от тях отидоха във въздуха. Като се пукна тази граната, съсипа ги. Трябваше да го предвидим.“ Станало е както при тези, които свирят на цигулка: на единия не му достига, нещо а другият има нещо в плюс. Едната граната надминава позицията, другата пада зад позицията.

Понеже вие казвате, че животът е едно бойно поле, питам: бойно поле е за кого? За глупавите хора. Където има война, тя показва, че там хората не са умни. Където хората разбират живота, там животът е една възможност за проявление. Казваме някой път и че животът е тежък. Тежък е, защото нямаме вяра. Не мислете, че животът е създаден произволно, че всеки човек е оставен сам да устрои своето бъдеще. Това не е вярно. Всяка една работа, която е оставена на човека, е много малка. Сега вие, младите, ще проучвате приказките от „Хиляда и една нощи“, но те са само приказки, в живота работите не стават както в „Хиляда и една нощи“. Казваме: „Човек само да помисли, и нещата ще станат“. Вярно е, че каквото помисли човек, ще стане. И това, което човек почувства, ще стане, и това, което направи, ще стане. Какво е съотношението, когато стават нещата: като помисли човек, как стават, като почувства, как стават и когато ги направи, как стават? Кое е най-сигурното: това, което помислиш, това, което почувстваш, или това, което можеш да направиш?

Да ви дам една картина: това, което помислиш, е брашното, това, което почувстваш, е замесеното с вода брашно, а това, което направиш, е опеченият хляб, който ядеш. В умствения живот ти ще имаш брашното, в духовния живот ти ще имаш брашното, замесено с вода – тес-

тото, и във физическия свят ти вече ще имаш опечения хляб. Казвам: в умствения свят ние не можем да очакваме ония резултати, които вече имаме на физическото поле. Сега да направим една вътрешна връзка. Ако един от вас постъпи в университет, ще се грижи ли той за издръжката на този университет? Ще се безпокои ли той дали професорите ще му преподават добре материала по тия предмети, които иска да изучава?

Да кажем, някой от вас се съмнява, че професорът е достатъчно учен да преподава предмета си както трябва. Достатъчно е той да знае колкото един неспособен учител. Най-неспособният учител знае повече, отколкото ученикът, който никак не се е учил. И най-неспособният учител е способен. Нищо, че е направил погрешка. Ученикът, който никак не се е учил, той никаква погрешка не може да направи. Който никаква погрешка не може да направи, от него нищо не излиза. Човек, който прави погрешки, от него ще излезе нещо. Който не прави никакви погрешки, от него нищо няма да излезе.

Например доказвате сега, че имате много мирна печка, в която нищо не може да се запали, нищо не може да гори. Казвате: „Аз не обичам да измъчвам нищо“. Питам: тази печка, която не обичате да измъчвате, какво ще ви донесе? Когато измъчвате дървата в нея или тя като мъчи дървата вътре в себе си, вие се радвате на това мъчение. Казвате: „Колко е хубаво, колко хубаво гори!“. То е една-та страна. Тази печка, като измъчва дървата, казва им: „Дебели глави сте вие, нищо не разбирате! Вие излязохте от Слънцето, там може и да бяхте аристократи, но тук, на Земята, сте се оплели. Тъй като много добри сте станали, ние ще ви се отплатим, ще ви освободим от този материален свят, ще ви пратим пак към Слънцето. Духовни ще станете“.

Това разправя печката, професор е станала тя, учи тези дърва. Най-първо учениците не вярват. По какво познаваме, че не вярват? Димят. Щом се усили тяхната вяра, стане пламък. Като повярват, излиза от тях топлина. Вие ги намирате за способни ученици, намирате, че онова,

което печката ги е учила, е право. Дима го пращат през тръбите навън да върви, да си замине. Защото, ако вместо да излезе навън, димът влезе в стаята, какво ще стане с тяхното разбиране? В света вие често имате едно знание, което е дим, вие сами се опиянявате вътре в себе си.

При какви условия човек може да бъде щастлив в света? За да бъде щастлив, той трябва да има едно добре устроено тяло по всичките правила, тъй както природата го иска – съвършено здраво, хармонично тяло. За да бъде щастлив, човек трябва да има чувства, които съвършено да действат, да няма никакво разногласие в тях. За да бъде човек щастлив, трябва да има и една отлична мисъл, никакви противоречия не трябва да се явяват в мисълта му. При тези условия човек ще бъде щастлив. За щастieto на човека не се изисква много.

Представете си, че разполагате с много хубава храна. Щастieto е при вас, но ако стомахът ви е развален или зъбите ви не са здрави, или устата ви е разранена, като приемете тази храна, ще имате коремоболие. Казвате: „Животът не е добър“. Животът ли не е добър, или причината за нещастieto ви е в самите вас? В самите вас е причината. Представете си, че и вашето сърце не работи правилно, и дробовете ви не функционират правилно – тогава ще имате друго нещастие. Или представете си, че вашият мозък не действа правилно – ще имате трето нещастие. Значи, на физическото поле ще дойде нещастие, после ще дойде нещастие в духовния свят, в чувствата, и най-после ще дойде нещастие в умствения свят. Това нещастие произтича от факта, че стомахът не е в нормално състояние, сърцето не е в нормално състояние и мозъкът не е в нормално състояние.

Какво трябва да се прави? Трябва да идете до Първата причина, до Онзи, Който ви е изпратил на Земята, и от Него да искате да ви каже какво трябва да правите. Работата е в това, как да идете до Бога. Ако ти идеш в Англия и искаш англичанинът да те разбере, ще му говориш на неговия език. Ще говориш с англичанина на английски. Ако идеш в Турция, ще говориш на турски език. Ако идеш

във Франция, ще говориш на френски език. Ако идеш в Германия, ще говориш на немски език. Хората ще те разберат тогава, когато им говориш на техния език. На природата вие на какъв език ще говорите? В природата, за да говориш, ти най-малко три позиции трябва да вземеш, за да дойдеш до това, да извършиш едно действие. Първо, трябва да помислиш, второ, трябва да почувстваш и трето, трябва да работиш. Ти, като видиш чешмата, ще помислиш за нея, ще почувстваш, че тази вода ти е необходима, и тогава ще си наточиш да пиеш. Ако ти не помислиш, ако ти не почувстваш и ако ти не протегнеш ръката си, не можеш да бъдеш във връзка с благото на природата. Тогава природата ти дава.

На цигулката имате първа позиция, втора позиция, трета позиция – три позиции основни. Остават още девет позиции. Шест позиции са поставени в пръстите. Не всичките цигулари знаят да свирят. Някои цигулари си движат ръката в рамото, други движат тия позиции, които са в пръстите, а трети движат позициите, които са в дланите. Онези, майсторите в цигулката, взимат тия позиции вярно. Сега аз разглеждам музиката, но за мене музика е как трябва да живеем. Тази музика е за живота, не за цигулката. Цигуларят, като свири, си движи ръката по шийката на цигулката. Той постоянно души тази цигулка, казва ѝ: „Каж ми как да живея!“. Все я стиска за шията, пипа дихателната ѝ система. Ръчката на цигулката аз я наричам дихателна система, тя е дълга 30 сантиметра. Всичкото изкуство на един цигулар е в тия 30 сантиметра. Цигуларят, трийсет години като свири, едва извървява 30 сантиметра. Трийсет години изразходва за 30 сантиметра. Той проучва цигулката, всичките позиции знае свършено. За трийсет години 30 сантиметра изучава, по един сантиметър на година извървява.

Казвате за някого, че е гениален. Гениите се раждат, но гениите са работили повече от всичките хора. Хора на труда са гениите, те са работили с векове. Като се роди един гений, на 30 сантиметра работи. Ако е на пианото, там работи на повече от един метър. Измервали ли сте пи-

аното колко е дълго? Измерете, че да знаете. В пианото имате закона на хармонията. В хармонията имате четири партии по 30 сантиметра – 30 сантиметра на сопраното, 30 на тенора, 30 на алта и 30 на баса. Значи, в пианото имате един метър и 20 сантиметра. Може и да ги разширим, това е разширението на хармонията. На цигулката вие може да свирите само мелодия на 30 сантиметра. Трийсет години се учите да свирите на цигулка и само мелодия свирите. Пианистите отпосле дойдоха. Това пиано, което сега имате, е направено по законите на стомаха. Сега пианистите са стомахосвирци.

Казвам: в свиренето е третият херметически принцип. Вие ще изучавате трептенията, колебанията, които стават. Казвате: „Всичко в живота се колебае“, но животът седи именно в това колебание, в това движение. В трептенето, което става, се проявява животът. Едва когато започваме да се храним, да дишаме, да мислим елементарно, ние сме започнали да живеем. В яденето, в дишането, в мисълта – животът в тия трите форми се проявява. Всички промени, които стават в живота, вие ги схващате като нещо отрицателно. Не искате да страдате. Едно дете, което ще се учи да свири на цигулка, ако би разсъждавало така: „Че аз какво ще науча на тези 30 сантиметра?“, какво би постигнало? На 30 сантиметра чудеса може да се направят! Цигуларите правят фокуси, майсторски работи. Паганини, като свирил на цигулката си мелодии, в някой момент така правел, че се чувал акомпанимент на китара, после правел като че флейта свири, от време на време като че се чувал един оркестър. Но това е майсторлък, Паганини го е можел.

Вие имате един инструмент със себе си, това е вашето тялото. Как свирите на него? Казвате: „Трябва да живеем“. Да живееш, то е музика. Да живееш, то значи да знаеш в даден случай как да направляваш своята мисъл, своите чувства и своите постъпки. Един мъдрец е дал едно такова разрешение. Приятелят му го обижда, след което той му казва: „Какво да ти кажа? Заповядай утре пак да разговаряме. Искам пак да чуя тия хубави работи, които сега

ми каза, приятни са ми“. Какво му казал приятелят му? – „Ти си невежа, ти си профан, ти си лентяй, неспособен си, от тебе нищо няма да излезе.“ *Лентяй* е звучна, мелодична дума. *Неспособен*, и то е нещо приятно, т.е. сега си неспособен, но си кандидат за способен. Може ли вие да ми изясните думата *лентяй*? Аз искам да зная вашето разбиране. Ако на вас ви кажат *лентяй*, под това какво ще разберете? Лентяй е човек, който все протака и нищо не прави. Такъв все носи книгите, както онази учена дама в Борисовата градина, която взела един френски вестник да чете, но го обърнала наопаки. Минава един господин и казва: „Госпожо, вестника държите наопаки!“. Тя казва: „Никак не съм обърнала внимание“. Много хора така обръщат вестника.

Сега вие може да се смеете на тази дама, но колцина от вас не държат своите чувства с краката нагоре, колцина от вас не държат в същото положение и своите мисли? Погрешките са в нас. Например вие често казвате: „Трябва да обичаме“. Как се обича човек? Просто нещо, но как се обича един човек? Как ще обичате вие един ваш приятел? Един приятел, когото обичаме, иде от път, не сме го виждали три години. Като дойде, ще му сипем вода, за да си измие краката, след това ще приготвим ядене, ще му кажем: „Заповядай да си похапнеш!“, след това ще му приготвим стая, да си почине. На другия ден ще седнем да си приказваме с него. Любовта трябва да се прояви в конкретни работи, не в прегръдки и целувки, те отпосле ще дойдат. Според мене целувките са заплаца за една работа, която си свършил. С тях ще ти платят. Какво направила една американка, след като един банкер ѝ направил някаква голяма услуга? Казва му: „Нямам с какво друго да ви се отблагодаря“ и го целува. – „Това е единственото нещо, с което мога да ви се отблагодаря.“ Банкерът казва: „Достатъчно, много ви благодаря, повече от това не искам!“. Вие ще вземете сега целувката в добър смисъл. Жената се отплаща на банкера за онова, което е направил за нея. И той казва: „Друго не искам“.

Ние сме изпратени на Земята да работим за Господа. Тогава какво трябва да правим? Да оперираме с реалното. Какво трябва да правите вие, младите? Всеки ден на водата ще ѝ дадете една целувка, на яденето ще му дадете една целувка. Ние в света все целувки даваме – хляба целуваме, водата целуваме. Отдалечените неща, които не са близо до нас, за тях в мислите си едва имаме нещо конкретно. Но реалните работи – храната, водата, въздуха, те са неща, с които ние оперираме. Следователно така трябва да разглеждате въпроса: в дишането вие трябва да чувствате Божието присъствие, в храната вие трябва да чувствате Божието присъствие. Като ядете, трябва да знаете, че с яденето възприемате една Божествена сила, която ще ви научи какво трябва да правите. Тогава вие ще помните тази Божествена сила. Чрез въздуха вие ще поемете тази Божествена сила, която ще ви научи как правилно да чувствате. А пък чрез светлината, която ще дойде отвън, една Божествена сила ще ви даде указания как трябва да живеете, в даден случай как трябва да постъпите.

Ти виждаш някои неща, но не знаеш защо са те. Аз правя една разлика между учения човек и невежия. Ученият и невежият си приличат в едно, в друго не си приличат. Ако оставите в тъмна стая учения и невежия, там и двамата ще са невежи. Невежият ще каже: „Какъвто съм аз, такъв си и ти“. Ученият казва: „Да, но в тъмнината, при която и двамата сме равни. Като дойде светлината, ние няма да бъдем равни“. Щом дойде светлината, ученият не е равен на невежия. В тъмнината те са равни, при нея нито ученият, нито невежият могат да четат. Като дойде светлината, ученият извади книгата, чете, невежият и при светлината не може да чете.

В живота вие казвате: „Ние всинца сме братя“. Да, в тъмнината всинца сме братя, обаче в светлината всинца не сме братя. Ако единият знае да чете, а другият не знае, за да бъдат братя, единият ще стане учител, другият – ученик. Ако единият не иска да преподава, а другият не иска да учи, не могат да имат отношение в света. Този закон е навсякъде. Ти ядеш, ученик си. Ти дишаш, ученик си.

Първото предметно учение е яденето. Ако се откажеш да ядеш, тебе те изключват от училището. Всеки човек, който се откаже на Земята да яде, изключват го от училището. Всеки човек, който се откаже да диша, и него го изпъждат от училището. Като те изпъждат от училището, какво става? Каквото има да се учи на Земята, то ще остане затворена книга за тебе. Като дойде човек на Земята, трябва да диша. Като дойде човек на Земята, трябва да се храни, той трябва да знае, че яденето е учение, ученичество. Като се научите да ядете добре и да дишате добре, две позиции ще знаете да свирите вече. Ще знаете как да вдигнете ръката си нагоре, как да движите лъка, как да движите ръката си във втора позиция – в лакътя. Тогава ще можете да вземете нещо в себе си, за да можете да го употребите. Ако вие имате нещастие в света, то се дължи на факта, че не знаете как да вдигате ръката си в рамото. На някои нещастиято седи в рамото, на някои – в лакътя, на някои – в китката. Следващия път бих желал да ми кажете защо не ви върви, да намерите причината къде е – в рамото ли, в лакътя ли, или в китката.

Както сега се проповядва щастиято, такова щастие в света не съществува. В света съществуват разумни отношения между всички същества. Разумността е основен закон. Без един разумен закон щастие не може да има в света, и добруване не може да има, и живот не може да има. Животът е нещо разумно, щастиято е нещо разумно, добруването е нещо разумно. Всичко онова, което ни пълни – красотата в света, е нещо разумно. Хармонията е нещо разумно, богатството е нещо разумно. Ако богатството е неразумно, то ще причини страдание. Всяко нещо в света, което ни причинява страдание, е неразумно. Всяко нещо, което ни причинява радост, то е разумно. Радостта е проявление на разумното. Тогава аз давам и друго значение на понятията: страданиято, това е ученикът, радостта, това е учителят.

Искам да ви дам начин как да се справяте със страданията. Страданиято е, което научава ученика да учи. Представете си, вие сте ученик в гимназията и имате учител,

който е много взискателен, по няколко предмета ви къса. Връщате се от училище, скръбен сте, нещо във вас плаче, обезсърчен сте. Обаче във вас се заражда и едно друго чувство, казвате си: „Аз ще докажа на учителя, че не съм толкова неспособен“. Едното чувство е скръб, другото чувство е желание да започнете да учите. Едното плаче, другото учи. Колкото се увеличава знанието в ученика и той започне повече да разбира предмета, толкова се намалява неговото страдание. Като научи този предмет, страданието изчезва. Отива при учителя, той го изпитва. Ученикът на всички въпроси отговаря, учителят му пише шест. И двамата са радостни, скръбта на ученика си е отишла. Като дойде скръбта, колкото и голяма да е, учете! Дошла ли е скръбта, като започнете да учите и като научите предмета хубаво, тогава и вие, и тя ще сте разположени. Отиватте двамата, издържате изпита, получавате шест. Като се върнете, скръбта вече е станала радостна, пък и вие сте радостен, вие сте проучили добре предмета си. Та скръбта е, която учи ученика. Ученикът без скръб не може да учи.

Давам ви един пример. Един турчин чукал кафе върху един камък. Чукал кафе и казвал „хъ“ при всеки удар. Минава друг и му казва: „Защо се мъчиш така? Ти ще удриш, пък аз ще казвам „хъ“. Така и вие ще учите – ще вдигате чука, а скръбта ще казва „хъ“. Спестяване на труд ще има. Но ще работите, когато дойде скръбта. Скръбта всякога подразбира една разумна работа. Скръбиш ли разумно, учиш разумно. Скръб, която е неразумна, ражда отчаяние. Казвам: всички вие сте пратени на Земята, за да се учите, и са ви дадени всичките условия за това. Трябва да имате една отлична идея за Бога. Никога не трябва да се отчайвате. Дори и да дойде отчаянието, вие учете. Като дойде отчаянието, учете. Като дойде неверието, учете. При всичките отрицателни състояния, които имате, учете! Учението е, което ще спаси човека. То е работа. Учението е работа.

Направете един опит. Като ви се случи една неприятност, допуснете, че имате хрема и кихате. Като кихнете веднъж, какво казвате? Ами че то е едно „их“. Какво озна-

чава на български „их“? Че нещо не е станало както вие искате. Та това „их“ има двойк смисъл. Като кихнете втори път, кажете: „Заповядайте, каквото искате, на ваше разположение съм!“. Трети път като кихнете, кажете: „Какво мога да сторя за вас?“. На четвъртия път кажете: „Обедът сега ще стане готов“. Като кихнете 5–6 пъти, кажете: „Имам тази вечер един билет за концерт“. Ако му говорите, това кихане ще си иде. После, като ви заболи ръката, кажете пак: „Какво обичате?“. Ами че това е ваш приятел, който ви е хванал за тази ръка и казва: „Забравили сте ме вече!“. Нали ви се е случвало някой да ви хване за ръката и да каже: „Толкова време не съм ви виждал! Радвам се да ви видя“.

Всичките болести в света не са за нищо друго, освен да ни накарат да мислим върху забравените неща. Всяко едно страдание в света напомня за нещо, което сме забравили. За това са страданията. След като си спомним забравеното, страданието само по себе си престава. Всички неслоди в живота са напомняне за онова, което е трябвало да направим, пък не сме го направили. Следователно, щом дойдат неслодите, учи! Това, което ти е дадено от Бога, ти да го направиш. Дошли сте всички на Земята да се учите. Ако се учите добре, аз да ви кажа: всичко най-добре ще ви върви. Щом не се учите, там е лошото.

Писанието казва: „Каквото и да ви се случи, за всичко благодарете, понеже всичко това ще се превърне за ваше добро“. Мислете разумно. Като скърбите, учете. Тогава работите ще се оправят.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

23. лекция, 11 март 1938 г., София, Изгрев

ИЗЛИЗАНЕ, РАБОТА, МОЛИТВА

Отче наши

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Може да четете. (*Чете се темата: „Отношение на твърдите и течните тела“.*)

Ако бих ви запитал: от какво зависи твърдостта, кое обуславя твърдостта на едно тяло, какво ще ми отговорите? (– *Сцеплението между частиците я обуславя.*) А от какво зависи това сцепление? Казвате, че едно дете се държи за майка си. Че се държи, държи се, но държането е един процес. Кое кара детето да се държи за майка си? Наляга нещо отвън. Всички твърди тела имат голямо налягане. Винаги физически трябва да проверявате нещата. Целият физически свят е един резултат. На какво се дължи сцеплението? Когато човек се уплаши, вцепенява се, не мърда. Колкото по-голямо е сцеплението в едно тяло, каква говори това за връзката вътре в него? На какво се дължи това, че едни тела са твърди, но крехки, а други са твърди и пластични? Досега стъклото минаваше за твърдо и крехко, но сега го направиха и меко; изгуби се тази крехкост на стъклото. Да кажем, вие имате едно чувство, което е крехко. На какво се дължи това?

Ще ви попитам: може ли човек да бъде учител по рисуване, без да знае да рисува? Или може ли да бъде учител по музика, без да знае да пее? Някой път за някой човек се казва : „Няма нищо, този човек може да бъде много умен, стига да е добър“. Ако в едно училище учениците са много добри, но не разбират предметите, тогава какво значение има тяхната добрина? Въпросът не е поставен правилно. Глупавият човек не може да бъде добър. В него може да има само привидна доброта, защото добротата е нещо разумно. Добротата извън разумността не може да се про-

яви и не съществува. И обратно: умът извън доброто не може да се прояви. Сега често се казва, че човек, който има слаба воля, има малко желязо в кръвта си. Слабата воля се отдава на малкото желязо. Когато мисълта е слаба, отдава се на това, че в мозъка има малко фосфор. Когато паметта в човека се губи, малко светлина има. Ако лицето има жълт цвят, това показва разстройство на черния дроб. От какво се разстройва черният дроб – от неядене или от много ядене?

За другия път пишете върху темата: *Функции на черния дроб* – малко физиология.

Допуснете, че живеете едновременно в трите свята: във физическия, в духовния и в умствения. Но представете си, че главно влияние във вас има физическият свят, а другите два свята стават спомагателни на физическия. Забелязва се, че ако физическият свят вземе надмощие, увеличава се стомахът, храносмилателната система. Ако духовният свят вземе надмощие, гърдите се увеличават, сърцето, кръвоносната система. Значи, духовният свят строи дробовете. Ако умственият свят вземе надмощие, увеличава се главата.

Тогава, ако физическият свят е развит, той заповядва в мозъка – един аншлус* става. Щом гласуват за стомаха, голям бюджет се отваря за него. Каквото поиска, дава му се, задоволяват се всичките му нужди. Ние минаваме през един свят, в който когото срещнеш, казва: „Хляб!“. Сега вече всички правят аншлус. „Гладен не се живее“, казват. Физическият свят е свят, откъдето се вземат суровите материали за обработване. Сега всички държави се нуждаят от сурови материали. В духовния свят тези материали се обработват, в умствения свят се пласират, там е пазарът. В умствения свят има широк пазар за продажба на всички работи.

* аншлус (немс.) Насилствено присъединяване на чужда територия; анексия. Общият немски термин *аншлус* (букв. *свързване, привързване*) се използва за означаване на специфични политически събития по присъединяването на чужди територии, населени с етнически немци, към Германия по времето на Хитлеровото управление.

В умствения свят един певец чрез ушите на публиката продава въздуха. Той, след като е разлюлявал въздуха на сцената, казва: „Ще платите по 50 или 100 лева за това, което сте слушали“. Нали вие сте слушали час или час и половина някой певец и сте плащали по 50 лева за въздуха, който идва до ушите ви? От този въздух, който е дошъл по някакъв начин до вас, вие изваждате някакво съдържание. Той е дошъл до тъпанчето на ухото и вие казвате: „Усетих нещо много приятно“. Та казвам: в нас има едно неразбиране, ние се намираме в едно голямо противоречие и вследствие на това имаме големи нещастия. Зад въздуха, който допира ухото, има нещо друго, което го допира по-рано.

Когато някой певец пее сам, казва се, че е солист. Аз считам гласа за един автомобил, с който певецът ще дойде. Защото без автомобил той не може да дойде. Никой певец без автомобил не пътува. В умствения свят пеш не се ходи. Един певец не може един сантиметър да мръдне без автомобил, непременно трябва да се качи на своя автомобил. Само когато се качи на сцена, тогава излиза из автомобила. И тогава запява на своя автомобил, с който е дошъл. Вие питате: „Защо е така?“. А аз питам: ако един цигулар дойде на сцената без цигулка, колко пари струва той? Цигулар без цигулка не може да дойде. За да се прояви, и нему трябва автомобил. Какво струва един човек, ако се роди без език? Какво струва един оратор без език?

Казвам: има много работи, които трябва да се проучват. Вие понякога възразявате: „Какво има да се учи? Бог е направил човека по образ и подобие Свое“. Но какво означава *по образ и подобие*? Думите *образ* и *подобие* трябва да се преведат. Какво съдържа думата *образ* и какво – думата *подобие*? Образът съдържа условията, при които човек може да се развива, а подобие, то са зреещите плодове – човекът външно наподобява, прилича.

Защо ни е твърдостта в света? Не можеше ли светът да се създаде без твърдата материя? Казва някой, че твърдата материя създава формите, а течната материя създава съдържанието. Тогава въздухообразната материя какво

създава? Съществува духовен свят. Истинският духовен свят е тъй твърд, че е неделим. Най-твърдият свят е духовният, частиците му са толкова дребни, безкрайно дребни. Твърдите тела на физическия свят са много големи, безкрайно големи. Да сравните една твърда частица в духовния свят с една твърда частица на физическото поле, то е все едно да сравните един атом със Земята. Нали имаме израза *твърда воля*, тогава под *твърдост* какво трябва да подразбираме? Ние подразбираме това, което твърдостта не е. Под *твърди тела* се разбират онези устои, с които се строи светът. Течните тела, това е вече пластичността. Пластичността е пак едно качество на материята за подвижване от едно място на друго.

Проповядва се теорията, че една твърда частица има в себе си свойства и качества да се превърне в жидка*, без да изгуби своята твърдост, и да стане въздухообразна, без да изгуби своята жидкост. Как разбирате това? Казвате за някого: „Той е мек човек“. Сравнете един човек, който е мек, и един, който е твърд – по какво ще се отличават? И единият има кости, и другият има, и единият има мускули, и другият има – и двамата са твърди, а при това казвате, че единият е твърд, а другият е мек. На какво се дължи твърдостта на единия и мекотата на другия? В един добър човек твърдата материя е много дребна. Във физическия човек твърдата материя е едра. Това са твърдения, които не са доказани. Какъв опит бихте направили, за да ги докажете?

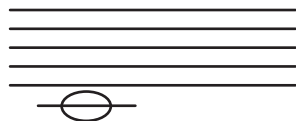
Например може да направите опит с цветните лъчи. Може да прекарате през едно живо същество червените лъчи, да го огрявате само с тях, за да видите каква промяна ще стане. Пък ако прекарате и портокалените, жълтите, зелените, сините, ясносините, виолетовите лъчи, веднага ще забележите, че при различните лъчи това същество ще вземе различни направления. В червените лъчи то ще стане активно, ще иска да завземе по-голямо пространство. В портокалените лъчи ще се индивидуали-

* жидък (рус.) диал. Течен, рядък.

зира, ще каже: „Това е мое“. При зелените лъчи в него ще се зароди желание да си похапне повече. Жълтият цвят ще се отрази в мозъка му, той действа върху нервната система. Ако прекарате ясносиния цвят в известна част на мозъка, вие ще създадете веднага религиозно чувство. Природата, когато иска да събуди религиозното чувство у някого, прави тъмнина отвън, а светлина отвътре. Отвън прави света толкова тъмен, че той става непоносим, къса всичките съобщения с външния свят, затваря човека като в затвор и той става тогава набожен, религиозен. Като го пусне от затвора, той си е пак светски. Набожни хора в света са тези, които са в затвора. В затвора и в света те еднакво разположение имат, те са хора религиозни.

Под *светски човек* трябва да разбирате човек, който дава цена на външната страна на живота. Под *духовен живот* разбираме вътрешната страна на живота. Светският живот и духовният живот, това са две страни на живота. Тогава къде се намира Божественото? Божественото еднакво се намира и в света, и в духовното. Материалният живот е външен живот, духовният живот е вътрешен живот. Божественият живот е и външен, и вътрешен. Що е Божествен живот? И външен, и вътрешен живот. Що е духовен живот? Вътрешен живот. Що е физически живот? Външният живот на човека. Светският живот е външен живот. Не е лош светският живот. Не е лошото в яденето, защото и малко като яде човек, е лошо, и много като яде, пак е лошо.

Имате известни закони в музиката. Какво означава това на чертежа, коя е нотата (*фиг. 1*)? Според сегашните правила на първата спомагателна линия под петолинието се пише нотата *до*. *До* може да бъде цяла нота, половинка, четвъртинка нота – това зависи от времетраенето на тона. Между една цяла и една четвъртинка нота, ако се отнасят до един и същи тон, има ли различие? Няма различие във височината, само по отношение на времето

Фиг. 1

е разликата – цялата нота четири пъти по-дълго трае от четвъртинката. В музиката това е много просто за означение, но в нея няма достатъчно букви, за да се изразят състоянията. Като се пее, на колко малко места може да се покаже, че човек е скръбен! Как бихте изпели вие скръбта на човека, как бихте изпели неразположението на духа му? Защото неразположението на духа е едно болезнено състояние, а музиката не се занимава с патологични състояния. Скръбта е едно патологично състояние на човека. Недоволството е друго патологично състояние. Страхът, и той е патологично състояние. Безверието е патологично състояние. Безнадеждието е патологично състояние. Отчаянието е патологично състояние. Музикалният свят е над тях.

Ако прекараш една музикална вълна през света, той веднага ще се измени. На един безверник щом му пееш, той става вярващ. Ще кажете: „Е, как така?“. Представете си, че някой погледне на един певец външно и каже: „И той е като мене. Какво ли струва, пет пари не давам за него!“. Но като го чуе на сцената как пее, този човек се обръща, веднага в него се създава вяра, че певецът може да пее. Най-първо мисли, че онзи не знае да пее, а като го чуе, казва: „Ето това е музика! Пее човекът“. За половин час певецът е обърнал ума му, човекът става вече вярващ. Може десет дена да му говорите, той пак ще каже: „Не вярвам в тия работи“, но щом му запее, много скоро ще повярва, ще каже: „Вярвам в музиката“.

Затова казваме: болестта е едно живо същество, което, като дойде, пет пари не дава. Питаш я: „Какво искаш?“. Тя казва: „На тебе нищо не давам, никаква цена не давам“. Тя е безверница. Но щом ѝ пееш, тя те напуска. Като се убеди, че можеш да пееш, тогава те напуска. Сега вие казвате: „Много пъти съм пъл, но не ме е напускала болестта“. Песента ви не е дошла до ухото на болестта. До ухото ѝ трябва да дойде.

Сега аз ви питам: кое ви е дало повод да се обезверите? Защо сте се обезверили? Коя е причината? Вие, толкова млади хора, сте се обезверили толкова рано. Аз не

намирам, че вашата вяра е такава, каквато трябва да бъде. Вие сте се обезверили. Аз употребявам тази дума в малко по-друг смисъл. Като вярвате, сами не знаете дали вярвате, или не. Сега да определя защо човек не вярва. Когато няма никаква опасност, тогава човек вярва. Въоръжил се заекът, сложил си два кобура. Който идвал, показвал му кобурите си. На всички други зайци се хвалил, казвал им: „Тия кобури виждате ли ги?“. Но той се хвалил така в полето, където нямало нищо, до което да се докосва. Щом отишъл в гората, веднага се закачил в някакъв храст и оставил кобурите, побягнал. Попитали го тогава другите зайци: „Защо бягаш?“. Аз сега няма да ви кажа какво отговорил заекът. Но той бягал, защото страхът у него е посилен от разсъдъка му. Страхът всякога произтича от онзи факт, че като сме поставени в съприкосновение с някое същество и не сме уверени в неговото истинско отношение към нас, всякога в нас има една неувереност. Ние не сме уверени в нещо, затова се страхуваме.

Аз бих ви попитал каква трябва да бъде вярата: твърда, течна или въздухообразна? Като се сравнят твърдите и течните тела, кои са по-тежки? Например живакът е течен, но тежък. Водата, и тя е течна. Какво е относителното тегло на желязото и живака, желязото ли е по-тежко, или живакът? Живакът. За да се обяснят някои свойства на материята, можем да си послужим с известни примери.

Представете си, че имате един приятел, който ви кани да му идете на гости и ви е хванал за ръката, не я пуска. Вие казвате, че трябва да учите, че нямате свободно време, но той ви държи за ръката, не ви пуска, казва ви: „Не, ще дойдеш!“. На какво почива това постоянство, да ви държи така ръката? Да ви дам друго едно определение. Представете си сега, че един апаш бърка в джоба ви, а кесията ви там е пълна със златни монети. Като хване кесията, ако усети, че е празна, ще я пусне. Ако усети, че не е празна, няма да я пусне, ще я вземе, ще я държи.

Едно убеждение или едно знание, на което вие разчитате, за него се държите с по-голяма сила. Това, което

по-малко цените, привързаността ви към него е по-малка. Онези, по-тежките тела, имат много желания. Живакът е по-тежък, следователно има много желания. Той е пълен с желания. Затова в древността, когато някой човек изгубвал своите желания, когато ставал индиферентен, му давали много дребни, микроскопически дози живак. Живак му давали, понеже чувствата му били много слаби. Но както и да приемате живака, той излиза, както е влязъл – не можете да го накарате да работи.

Вие, да кажем, изгубвате вярата си. Като се занимавате с окултна наука, за да си помогнете, какво трябва да направите? Как мислите, на какво се дължи изгубването на вярата у един човек? Първо, възможно е малко светлина да има този човек. Второ, възможно е желязото да се е намалило в него. Възможно е да си е изгубил вярата, понеже златото се е намалило в него или понеже среброто се е намалило в него. Възможно е да си е изгубил вярата и защото храната му е намаляла. Има много причини в човека, които обуславят изгубването на вярата.

Някой път окултните ученици казват: „Каквото си мисля, то съществува“. Мислиш, че нямаш пари. Казвам ти: „Ти се лъжеш, пари имаш. Само мислиш, че нямаш пари“. Тогава ти казваш: „Как, аз ли не зная, че нищо нямам в джоба си!“. Представете си сега, че около вас има един майстор фокусник. Ти седиш, бъркаш в джобовете си, нямаш нищо. Този фокусник бръкне в двата ти джоба и ти, след него като бръкнеш, намериш по един наполеон във всеки джоб. Тогава изведнъж се изменя състоянието ти. Изваждаш ги. Онзи фокусник пак бръкне, остави още две златни монети. Ти бръкнеш, намериш и тях. Изваждаш ги. После фокусникът пуска за трети път две монети. Питам сега: ако това ви се случи, как ще си го обясните? Казвате: „То ще е едно чудо“. Този фокусник няколко чудеса прави.

Ако влезе една реална мисъл във вашия ум, тя може да узрее. Ако посадите една ябълчена семка, след две години, като е седяла в земята, ще имате ябълки, ще се из-

пълни вашето желание. Може да сте беден студент, но ако вложите една идея в ума си – едно житно зърно от злато, това злато след една година ще даде плод. След една година вие ще имате тази сума, която сте си определили. В даден случай вие сте нямали сто лева, а са ви трябвали тези сто лева. Ако тази идея, в необходимостта от златото, остане във вашия ум, след една година на същия ден вие ще имате сто лева.

Разпращах ми един гимназист една своя опитност, която имал в Пловдив. Пътувал той, но пет пари нямал в джоба си, гладувал от три дена, не познавал и никого в Пловдив, пък не искал да проси. Минал покрай една турска гостилница, а там петнайсет тенджери били наредени, та като му замирисало на ядене – не му се живее. Въздъхнал и казал: „Господ на мене ли трябваше да даде три дена да гладувам? Половин лев ми трябва“. В онова време и десет стотинки стигаха за едно ядене. „Половин лев да нямам!“, мислил си той. Както вървял, нещо му казало: „Погледни към земята, вземи и иди да ядеш, не пъшкай!“. Погледнал, на земята имало половин лев.

Закон има в природата: всичко това, от което имаш нужда, е промислено – не излишните неща, но необходимите неща в живота, за днешния ден каквото ти трябва. Ако има неща, които не са промислени, те не са ни необходими. Ние искаме да се осигурим за 120 години напред. В природата за един ден те осигуряват. Гладен си – за този момент ти си осигурен, в следния в тебе пак трябва да се роди желание да ядеш. Защото всеки момент трябва да бъде свързан с някоя идея. Вие сега казвате: „Тия нужди!“. Ако нямахте тия нужди, знаете ли какъв щеше да бъде вашият живот? Всички нужди, които се явяват във вашия живот, това са връзки. Страхът например не е даден, за да се плаши човек. Четеш в духовния свят: „Тук има опасни работи, не бутай!“. Страхът казва: „Бъди внимателен, понеже е опасно“. Страхът казва да бъдеш внимателен, така че, като буташ нещо, да знаеш как да буташ, да не направиш някакво сътресение, да не стане някакъв взрив.

Ние разбираме страха като нещо външно, при което се плашим, а така никаква полза няма. Страхът образува в човека елементите на благоразумието. Човек не може да бъде благоразумен, ако няма страх, един от елементите на благоразумието е страхът.

Положението *до-ми-сол* от чисто музикално гледище какво означава? Ако си в затвора, гледай да излезеш навън – това е *до*. След като излезеш от затвора, намери си някоя работа да работиш – това е *ми*. След като работиш, наяж се хубаво, пък не мисли – *сол* е това. *До-ми-сол*. Сега да преведем: ако си в затвора, излез навън, намери си някоя работа и се наяж хубаво. Да направим втори превод: влез в училището и учи добре, за да получиш хубава бележка, да се наядеш добре. Този превод е точно обратен на първия. Първо казвам: излез от затвора, работа си намери и се наяж добре. Второто положение, вътрешната страна на живота е: влез в училището, учи добре, за да получиш хубава бележка, да се наядеш добре. Защото бележката, и тя е обяд. Аз виждам защо плаче някой ученик. Не е ял човекът. Щом го видя да плаче, значи не е ял. Децата, като не им се даде храна, плачат. Трети превод може да се направи, външен и вътрешен. Аз искам от вас да се поуча. Аз ви направих два превода, сега вие направете третия превод. Това сме го казали: пуснете вашите затворници от затвора, пратете вашите деца в училище. Двете трети съм ви казал, едната трета остава. Да извадиш затворника от затвора и да го пратиш в училище, това е Божествен закон. Аз ще ви кажа и още: заведете го в църква да се моли. Извадете го от затвора, пратете го в училище да се учи и най-после го заведете в църква да се моли. То са три различни състояния. Ако на затворника му е станало тежко в затвора, пратете го в училище. Ако в училището му стане тежко, заведете го в църквата. Ако и там му стане тежко, къде трябва да го заведете? Има и още един превод.

Вие всички минавате през тия състояния: някой път приличате на затворници, някой път на ученици, някой

път на богомолци. Ти си в затвора и не знаеш защо си затворник; в училището си и не знаеш защо си ученик; богомолец си и не знаеш защо си богомолец. Та в даден случай психологически трябва да се лекува човек. В затвора мъчни работи имате за разрешаване. Излезте от затвора! Намерете си работа, нищо повече. Но вие се самозаблуждавате. Представете си, че сте осиромашели, отчаяли сте се. Отивате при реката, искате да се удавите – защо? Защото нямате пари. Вие се самозаблуждавате. Както седите при реката, представете си, че сте богат, че разполагате с пари. Тогава аз може да ви спася. Искаш да се хвърлиш в реката, аз идвам и ти казвам: „Имаш наследство един милион лева от баща си“. Ще имаш ли желание да се удавиш, като научиш, че имаш един милион лева наследство? Веднага ще станеш вярващ. Докато ти показвам документа за наследството, ти се отказваш да се хвърлиш във водата.

Казвам: ако вярата, която човек има, не може да му послужи във всички условия, ако не може да се справи с мъчнотиите, тя не е силна вяра. Силна е онази вяра, която може да се справи с мъчнотиите. С колкото повече мъчнотии може да се справи, толкова е по-силна. Вярата даже се уякчава с мъчнотиите. Идват мъчнотии – като ги разрешиш с вяра, вярата се усилва. Пък вие очаквате някой друг да ви разреши мъчнотиите. Има ученици, които, като им дадат домашна работа, търсят по-големия си брат да им реши задачите. По-големият брат е в осми клас, бързо решава тези задачи, но по този начин голяма пакост прави на по-малкия си брат. По-малкият брат не се опитва сам да си реши задачите, друг му ги решава. Днес решава брат му, утре пак брат му, погледнеш – самият той нищо не е разбрал. Някои учат сами, но някои разчитат на брат си. Хубаво е да имаш един такъв брат.

Кое е сега същественото? Кое съществено нещо остана? Каква съществена идея остана във вас? Да видим какво остана написано на морския бряг. Всичко онова, което написахме на морския бряг, вълните го заличиха – защо? Защото покрай морето каквото се пише, то се заличава.

Напишеш нещо, минат отгоре вълните, заличат го. Работите трябва да се пишат далеч от морските вълни, за да не се заличават.

Имате да пишете за другия път върху функциите на черния дроб. Представете си, че имате една нишка тънка, но толкова яка, че не може да се скъса. Ако такъв конец е стегнат около ръката ви, какво трябва да правите? Ако решете да го дърпате, ще се впие в мускулите ви и ще пресече някой мускул. Тънка е тази нишка, но ограничава ръката ви. Как ще се освободите? Ако конецът е здрав, копринен, трябва да вземете едно ножче, да го разрежете. Често вие имате такива конци, с които се връзвате. Казваш: „Аз съм неспособен човек“ – ето един конец, с който се връзваш. Аз често уподобявам хората на базуняци. Знаете ли *базуняк* какво значи? *Базуняк* се нарича онзи бръмбар, горните крила на който са яки и покриват едни други тънки крила. Често децата хващат един такъв бръмбар, връзват го с конец за крака, той хвърква донякъде и пада на земята. Та казвам: и ние някой път, като този бръмбар, сме вързани с една мисъл, ние се свързваме с тази мисъл. Скъсай тия връзки, никога не връзвай своите мисли. Остави мисълта си свободна.

Когато мислиш за нещо, не мисли, че то е невъзможно. Всичко е възможно при дадени условия. Възможността е нещо разумно. Аз цялата Земя на гърба си не мога да вдигна, но една малка част от нея мога да вдигна. Казвам: както вдигам тази частица, така мога да вдигна и цялата Земя, то е въпрос на време. Земята, като се движи в пространството, на чий гръб седи? Погледнете сегашните аероплани – като се качи човек на аероплан, на кое разчита? На движението на колелото, на бързината, с която то се движи. Нито аеропланът може да се държи във въздуха без него, нито човекът. Като се завърти колелото с голяма бързина, във въздуха и двамата се държат – и човекът, и аеропланът.

Човек, който мисли, със здравата мисъл той се държи в пространството. Който престава да мисли, той пада

долу. Докато здраво мислите, вие сте в самолета. Докато вие здраво мислите, и за самолета е добре, и за пилота е добре. Затова човек не трябва никога да изгубва връзката си със своята мисъл. Трябва да знаете: в Божествения свят всичко е възможно. Трябва да се знаят законите, при които тази здрава мисъл е възможна. Няма нищо невъзможно.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

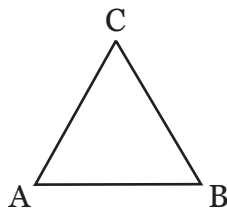
24. лекция, 18 март 1938 г., София, Изгрев

ЗАКОНЪТ НА МУЗИКАТА

Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Функции на черния дроб“.*) Щом има черен дроб, има и бял дроб – това е един контраст. Пишете нещо за белия дроб.

Имате например една обикновена линия AB . Какви резултати ще произведе тя? Представете си, че AB е корда. Какво представлява в дадения случай кордата AB ? Какво представлява точката C ? Всички трептения, които се образуват от тая линия, се срещат в точката C (фиг. 1).

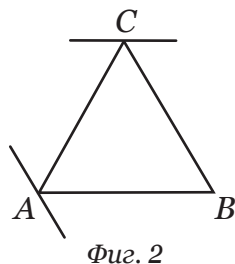
Фиг. 1

Правилният тон има тези три елемента: A , B , C . Този тон всякога може да върши работа. Той има добра материална основа, същевременно има достатъчно сила, има и достатъчно изразителност. Но ако удължите дори само една от линиите AB , AC или BC , скъсява се друга и веднага тонът изменя своето качество. Ако измените линията AB , веднага ще се измени материалната основа на тона. Ако измените линията AC , ще измените силата на тона. А ако измените линията BC , ще се измени изразителността на тона. Сега това е едно предположение, как ще се провери то? Говори се за нещо, което е невидимо, тонът е нещо отвлечено.

Къде е мястото на *до*? Какъв тон е *до*? Може да се каже и така: какъв тон е C ? (Латинската буква C е буквеното наименование на тона *до*; *до* е слоговото наименование – бел. ред.) *До* и C еднакви ли са? (– *Еднакви са.*) Не са еднакви. В слоговото наименование на този тон подир *д* върви *о*, в буквеното наименование C , което се произнася *це*, подир *ц* върви *е*. Следователно тоновете, които може

да се произведат, като се произнасят двете различни наименования, ще се различават. Като се изпее *до*, тонът ще има добри условия във всяко направление да се прояви. Като се изпее *С* (*це*), този тон ще има специфично проявление, ще може в едно направление да се прояви, ще може само да се разшири. Сегашната музикална система на тоновете не е произволна работа. Разбирайте, че онази музика, която може да се прояви от вас, се обуславя от три фактора. И ако искате да проявите музика, тя ще се обуслови най-първо от вашата мисъл, ще се обуслови от вашите чувства, ще се обуслови и от вашето тяло.

На един тон можем да дадем съвсем друго направление. И като го преместим (*фиг. 2*), той ще бъде все същият тон, но ще има различни качества. Ако един тон го преместим горе, в *С*, какви са възможностите по линията? Този тон може да се измени в основен. На този основен тон *С* бащата е *А*, майката е *В*. Те са възможностите на тона. Пак може да се прояви *А* – това са ония качества, които човешката сила е дала на този тон. Работата е в това, че не може да се сложи приспособление на тона.

Какво отношение има тонът *до* към нас? Всяка една мъчнотия, която ние искаме да преодолеем на физическото поле, това е *до*. Дотогава, докато не си я преодолел, ти казваш само, че това е мъчнотия. Щом я преодолееш, ти вече не само произнасяш тона *до*, но и го пееш. Как ще го изпееш? Докато го произнасяш, ти не си решил мъчнотията, казваш само: „Мъчнотия, мъчнотия“. Щом се реши тази мъчнотия, има песен, щом не се реши, само говор има. Следователно музиката е произлязла от разрешаването на всички въпроси. Когато се разрешават въпросите, постепенно се образуват музикалните тонове.

Сега тия неща трябва да се проверят. Не че вие ще ги проверите, те са проверени, но трябва да вярвате, за да може да ги опитате. Защото не е безверието, което дава съдържанието. Казват, че някой човек се е обезверил.

Обезверяването в едно отношение е усиляване на вярата в друго отношение. Като се е обезверил в едно нещо, той се е уверил в друго. Защото всеки човек, който се обезверява в едно нещо, се уверява в друго нещо. Например ти се уверяваш, че ще умреш – престанал си да вярваш в живота, започнал си да вярваш в смъртта. Друг се уверява в живота, обезверява се в смъртта, казва: „Няма да умра, ще живея!“. Ако усиляваш вярата в смъртта, ще умреш; ако усиляваш вярата в живота, ще живееш. Ако усиляваш вярата в ума, ще поумнееш; ако намаляваш вярата в ума, ще обезумееш. Значи, ако усиляваш вярата в ума, ще произнесеш правилно *до*, основния тон на мисълта. Човек трябва да има основен тон.

Песента „Фир-фюр-фен“ започва с тона *ре*. Ти не можеш да вземеш правилно *ре*, ако не си взел правилно *до*. Пилето не може да ходи, докато не се измъти. Първото ограничение се разрешава с основния тон в природата. Основният тон е, който разрешава мъчнотиите, и като го вземеш, ще излезеш от едно инертно състояние на неподвижност. Имаш желание да направиш нещо, но си инертен. Това, с което можеш да се освободиш от това състояние, да излезеш от това положение, е да вземеш основния тон *до*. След това в природата ти се дава тонът *ре* – вече има един наклон. Човек започва живота си с инволюция. От *до* ти вече ще имаш един наклон, искаш или не, слизаш надолу – то е инволюция. Пилето, щом излезе от яйцето, слиза надолу. Тъй щото няма какво да се смущаваш как ще се движиш, ще имаш достатъчно сила да слизаш, ще вземеш правилно *ре*. А тонът *ми* как се е образувал? *Ми* е първата спирка, когато това движение отново един малък завой е направило. Второто положение при вземане на тона *ми* е, че вие се движите по една успоредна линия с тона *ре*, движението е паралелно на *ре*, но в обратна посока. Линиите, в които се движите от *до* до *ре* и от *ре* до *ми*, са успоредни, но в противоположни посоки – трептенията на тоновете не се движат в една и съща посока.

Да кажем, ти имаш желание да хванеш един предмет, затова протягаш ръката си към него. Като хванеш пред-

мета, ражда се в тебе противоположното желание – да го привлечеш към себе си. Каква е целта, защо искаш да го привлечеш? Първо вие искате да вземете един тон. Защо го искате? В дишането има пеене: първо поемате въздуха, после правите обратното движение. Ако вие имате хубаво, правилно дишане, достатъчно е някой да допре ухото си до гърдите ви, за да разбере това. Когато дишането е правилно, има една музикалност в дробовите. Пък ако не е нормално, в тях има едно хъркане. Често лекарите, като допрат ухо, казват, че дробовите не функционират правилно, чува се това хъркане. Ако дробовите функционират правилно, тогава има музика, отлично е всичко, всеки един от бронхите в дробовите издава хармоничен тон. Бронхите не издават един и същи тон – тия, които са в средата на дробовите, тия, които са горе, и тия, които са долу, различно пеят. Но всички пеят, един чуден хор става. При онези, които дишат правилно, ще чуете едно симфонично пеене.

Певците искат да пеят вярно, да могат вярно да хванат една песен, но много песни не са вярно нотирани. Онези, които ги пеят, не ги пеят правилно и онези, които са ги нотирали, не са ги нотирали правилно. Да допуснем сега, че вие трябва да нотирате песента „Изгрява слънцето“. Как ще я нотирате? Може да я пеете по много начини, но има един начин, има една музикална линия, по която слънцето върви. Тя не е перпендикулярна, но е крива линия. При „Изгрява слънцето“ ще дадеш музикален подем от горе надолу, и не перпендикулярно, но по една крива линия ще го дадеш. Как ще дадеш музикално кривата линия? В природата, ако се теглят в точките *A* и *B* две успоредни линии и се продължат в пространството (фиг. 3), вие ще видите, че тези линии някъде в пространството ще се приближат.

Фиг. 3

Двама души са се скарали – къде може те да се примирят? В точката *C* – това е точката на примирението. Тия хора, за да се примирят, трябва да се движат. Двама,

които са се скарали, на същото място не ги примирявайте, пратете ги успоредно да вървят. Нека да вървят в живота 1, 2, 3, 4, 5, 10 километра и като дойдат до *С*, там ще се примирят. Те ще дойдат до едно място, където у тях ще се яви желание да се примирят, и ще се примирят. Но ако искате онези точки *А* и *В* да примирите, то е невъзможно. След като извървят едно разстояние, в тях ще се роди желание да се примирят. Този закон го приложете в себе си и ще видите, че е верен.

Имаш някой път противоречие в себе си, скарал си се със себе си и не искаш да се подчиниш с нищо. Извърви това разстояние! Като извървиш това разстояние, ще кажеш: „Не съм прав!“, ще примириш една своя мисъл с едно свое чувство. Докато си в *А* и *В*, не можеш да примириш една мисъл и едно чувство. Ти никога не можеш да примириш чувствата в *А* и *В*, трябва да си гениален за това. Ти винаги ще се примириш в *С*. Само в *С* може да вземеш правилно тона. Това разстояние, то е движение, то е тонът *ре*. *До* може да се примири, може да излезе из мъгнотията само когато влезете в пътя на *ре*. *Ре* може да постигне своята цел само когато влезе в пътя на *ми*. *Ми* може да постигне своята цел само когато влезе в пътя на *фа*. *Фа* може да постигне своята цел само когато влезе в пътя на *сол*. *Сол* може да постигне своята цел само когато тръгне в пътя на *ла*. *Ла* може да постигне своята цел само когато влезе в пътя на *си*. И *си* може да постигне своята цел само когато влезе в пътя на *горно до*. Всички тонове са в зависимост. Всеки тон спомага за реализирането на предния. *Ре* е път за *до*, за освобождението му. *Ре* се освобождава чрез *ми*. *Ми* се освобождава чрез *фа*. *Фа* се освобождава чрез *сол*. *Сол* се освобождава чрез *ла*. Или още: *ре* е възможност на *до*. Коя е възможността на *ми*? *Фа* е възможността на *ми*. *Сол* е възможност на *ла*, а *ла* е възможност на *си*. *Горно до* е възможност на *си*.

Като искате да пеете *до*, тогава най-първо намерете възможността на *ре*. (Учителя взима цигулката си.) Представете си, че имаме няколко дисонанса, в които музиката не може да се прояви. Първият дисонанс е от

тия корди (струни – бел. ред.), материалите не са хубави, да образуват хубави тонове. Някой път самото дърво не е така акустично, някой път в устройството на инструмента липсва нещо – трябва да има една математическа точност в звуковите отражения. Пък някой път и самият цигулар не е нагласен. Както взема *ре*, то показва, че баща му е малко сприхав. „Фир-фюр-фен“ започва с *ре*, изпейте я, тъй както я знаете. (*Учениците я изпяват.*) Като дойдете до основния тон – *горно до*, имате едно колебание, казвате: „Въпрос е дали ще може да се освободим“. Понеже *до* представлява известно ограничение, вие се спъвате в него, имате съмнение. Гласът ви трепери при *до*, съмнявате се, а музиката не търпи никакво съмнение. Всяко съмнение произвежда известна аномалност. (*Учителя пее сам.*) В пеенето трябва да влагате идеята да вземате вярно тона. Вие се съмнявате дали ще го изпее хубаво. Щом чувстваш добре, щом мислиш добре, добре ще изпееш тона. Щом не мислиш добре, щом не чувстваш добре, не можеш да го изпееш. Трябва да мислиш добре, тогава ще пееш така: „Движа се, ще цъфна“. (*Учителя пее.*) Щом започнеш да се колебаеш, и *сол* не можеш да вземеш вярно. Дали ще цъфнеш, ти се колебаеш – тогава пей: „Движа се, ще цъфна“.

Какво означава *фир-фюр-фен*? На български не може да се изрази какво означава. Ти имаш най-лошите условия, но в тия условия има нещо разумно. *Фир-фюр-фен* ето как може да се представи: гледам, един грънчар си е оцапал ръцете, взима кал, меси, меси, прави едно гърне; след време, виждам, изважда един много хубав съд. Та *фир-фюр-фен* значи: има един грънчар, който от тебе – от тази кал, от тази материя, от условията, при които се намиращ, ще извади най-хубавото гърне. Ще кажете: „Аз съм кал, от която Бог ще извади най-хубавото гърне. Аз съм кал, от която Бог ще извади най-хубавото гърне“. За изяснение: какво ще се извади, зависи не от калта, тя сама по себе си нищо не може да направи, но зависи от това Разумно начало.

Като искате да пеете, вие най-първо считайте, че имате възможности. Казваш някой път: „Аз не мога да пея“. Значи другото – разумното, трябва да работи в тебе, не калта. Но от тази кал ти може да извадиш нещо. Този, който не пее, не може да се научи да пее. Кой се учат да пеят – които знаят или които не знаят? Ти на богатия човек нищо не можеш да дадеш, той е дошъл до крайния предел. Богатият човек е съвсем инертен, от него нищо не става. За да изкараш от него нещо, ти трябва да го направиш беден, да изгуби богатството си, за да има желание да придобие богатство. Именно тогава той ще може да пее. За да накараш богатия да пее, вземи му парите. Дотогава той само седи, а като си изгуби парите, започва да пее: „Изгубих си парите“. (*Учителя пее тези думи.*) Първата песен съчинява. А пък онзи, който печели, пее: „Спечелих богатство“. (*Учителят пее и тези думи.*) И двамата пеят: единият, който губи, и другият, който печели.

Пеенето, то е учение. Учиш се да пееш, защото самата музика е велико благо. Музиката е велико благо, което слиза от Бога в човешката душа. Трябва да пееш. Само чрез музиката можеш да приемеш пълното Божие благо. Божиите блага идат чрез музиката. Като пееш, Божието благословение ще дойде в тебе и ти ще се почувстваш радостен и весел. Ако не си музикален, Божието благо не може да дойде. Ако ти си зле настроен, ако не искаш да пееш, не може да дойде Божието благословение. Не в пеенето, но в разположението да пееш ще дойде Божието благословение. То е процес. Музиката има външна и вътрешна страна. Чрез външната и вътрешната страна на музиката иде Божието благословение, иде в душата. Това е правилното. Вие трябва да имате един стимул – пеенето, за да възприемете Божието благословение. Външно и вътрешно пейте. Но за да можете да пеете, трябва да мислите добре, да чувствате добре, да постъпвате добре. Щом добре мислите, щом добре чувствате и щом добре постъпвате, ще пеете добре и тогава Божието благословение ще дойде.

В песента „Фир-фюр-фен“, като дойдете до думите *Тао Би*, *Тао* е благословието. В *Тао* очакваш благословието, ти се подготвяш, за да влезе това благословение в тебе. За да влезе благословието, ти трябва да съзнаваш. Щом съзнанието се отвори, тогава веднага всичко ни става ясно, започва да ни се открива. Щом си отвориш очите, виждаш. *Аумен* означава това, което си придобил, което си приел. *Аумен* е храната. След като си ял тази храна, усещаш в себе си нещо приятно. Чувстваш се много добре и казваш: „Много ми е приятно, че възприех тази храна“. Или казваш: „Много ми е приятно, че четох тази книга“ – възприемаш тези мисли, усещаш благото. *Тао* означава това, което съдържа хляба в тебе – Божието благословение, а пък *Аумен* значи това, което влиза в тебе. Калта, която е у тебе, разработвай я на хубави грънци. Условията, които са около тебе, използвай ги. Благото, което влиза в тебе, радвай му се. Преводи ви правя сега. Тази песен трябва да я пеете хубаво. Какво е *фир-фюр-фен*? Калта на грънци да я направите. Като кажеш: „Фир-фюр-фен“, лошото, което е в тебе, трябва да се опече. Печенето на грънците как става? Трябва да дойде законът на любовта да работи. В самото горене, в огъня, който гори, има музика. Слушали ли сте огънят как пее, когато се пекат грънци? Огънят казва: „Добри грънци ще излязат от вас, добри грънци ще излязат от вас“. (*Учителя пее.*)

Вие се мъчите, но това е пещта, в която се пекат вашите грънци. Казваш: „Защо е това мъчение?“. Ако не се печеш, нищо не може да излезе от тебе. Ако тази кал не се пече, нищо не може да излезе от нея. Това е един необходим закон. Това е един разумен закон. Ако минеш по този път, човек ще станеш. Ако не минеш по този път, глупав ще останеш. Ако минеш през пещта, умен ще станеш. Кое е по-хубаво? По-хубаво е през пещта да минеш. По-хубаво е да послушаеш песента на огъня. Защото, като ти попее огънят, е хубаво. Другите не пеят. Огънят ще ти попее, ще те насърчи. Ако го обичаш, той няма да те изгори. Изгаря тия, които не го обичат. Онези, които обичат огъня, той на тях им донася благо.

Казвам: ако пеете хубаво, музиката ще ви донесе Божието благо. Ще възразиш: „Това ми е останало само, да пея!“. Без пеене нищо не може да се постигне. С музиката може да постигнеш много работи. Единственият правилен път за постижение на Божието благо, това е музиката, вътрешната и външната музика. Музиката отваря един път, едно разположение в човека, за да възприеме той Божието благословение.

Защо в началото на „Фир-фюр-фен“ едното *ре* е осминка нота с точка, а другото *ре* е шестнайсетинка нота? В дадения случай времето се съкращава, понеже тонът *сол* е цел. Тия са разумни същества, не искат да останат дълго време, но колкото може по-скоро да дойдат до *сол*, затова времето се скъсява – имате осминка с точка, имате и една шестнайсетинка. Всякога, когато едно желание е интензивно, то скъсява времето. При интензивните желания времето се скъсява. При хубавите изгледи времето се продължава. В музиката някои неща са продължени, приятни са, някои се скъсяват. Има второстепенни, третостепенни, четвъртостепенни неща, които бързо минават. Тия работи, които в музиката се вземат набързо, те са украшения.

Фир-фюр-фен – ти тръгваш. *Тао* след като вземеш, идва второто положение – слизаш; не се отива нагоре, но слизаш надолу. Горе имате *ла*, *си*, после *сол*. Пак слизате при *сол* и после вие сте накрая, при *ре*. Започвате от *ре* и пак пристигате на *ре*. Но при второто *ре* имате дълга почивка. Ако сега вие измените този ред на нещата, ще измените съвсем вътрешното си състояние. Ако измените този ред, музикалният ред ще измените. Ако пеете по друг начин, ще измените съвсем реда на нещата. Този е най-късият път за постижение. Всички други пътища са по-далечни.

Най-късото разстояние между две точки е правата линия. Всички други линии са по-дълги от правата. Следователно за предпочитане е правият път, понеже спестявате време и разходи. Правата линия носи най-хубавите постижения. Кривата линия нищо не носи, освен опита

на много прави линии за постигането на целта. Кривата линия е опит на много прави линии за постижение, за постижението на една цел.

Изпейте сега „Фир-фюр-фен“. Давам ви за цяла една седмица да пеете песента „Фир-фюр-фен“, и като я пеете, вие да сте доволни от себе си. Благословиението после ще дойде. *Фир-фюр-фен, Тао Би Аумен* – калта на грънци трябва да се превърне, то е хубавото, всички трябва да приемем Божиите благословения, да бъдем радостни. Калта да се опече, условията да се използват и благото Божие да го получим – това значи *Фир-фюр-фен, Тао Би Аумен*. Трябва да пееш, за да почувстваш, че калта е опечена, условията са използвани, благото е получено.

На малките деца им дават по-малко да ядат. Трябва да се научите малко гладни да оставате. Всички вие искате да достигнете крайните предели на живота. Щом се достигне до крайния предел на живота, смъртта е неизбежна. Никога не искайте да достигнете крайната цел на живота. Избягвайте крайните цели на живота. Смъртта е крайната цел на живота. Една смяна е крайната цел. Но и целта на смъртта е живот да даде. Ако всички сме разумни, тя сама има интерес да даде живот, че да има кого да мори. В интерес на смъртта е да даде подтик на живота, че работата да си създава. Крайната цел на живота е смъртта. Животът иска да ограничи малко човека. Казвам: не търсете крайната цел на живота, защото крайната цел на живота е смъртта. Като дойдете до смъртта, веднага турете мисълта, че крайната цел на смъртта е животът. Съединете ги, та и смъртта, и живота да дадат тон.

Ако пееш, ти няма да умреш. Като дойдеш до смъртта, ако пееш, няма да умреш, ще се разминеш с нея по някакъв начин. Като пееш, смъртта, която иска да те умори, ще каже: „Нека да живее, за да го моря пак“. Вие имате съвсем друго разбиране за смъртта. Не, смъртта е много приятна. Децата, когато видят някой хубав плод, обичат да го пипат. Започват да се оглеждат наоколо, искат да вземат този плод, а някой път само го пипат и им е приятно. Смъртта само като пишне някого, не го уморява. Умо-

ряване има, като го откъсне. Някой път в смъртта има желание само да пипне човека. Казва: „Да го пипна веднъж“. Смъртта от обич ви пипа. Някой път толкова ви обиква, че може да ви откъсне. Ако вие запееете, казва: „Сега може да живее, че втори път да го пипна“. Когато човек пее, мисли, че е постигнал крайната цел. Човек, като върви, нека да знае, че не е постигнал крайната цел.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

25. лекция, 25 март 1938 г., София, Изгрев

ОТВОРЕНИ И ЗАТВОРЕНИ ОЧИ

Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Функции на белия дроб“.*) Пишете върху темата: *Ползата от историята като наука.*

Трябва да се създаде интерес у вас, трябва да има неща, които да привличат вашия интерес. Например по какво се отличава почвата, по какво се отличава водата, по какво се отличава въздухът, по какво се отличава светлината? Казваме, че земята е твърда. По какво се отличават твърдите вещества? Те се отличават по това, че каквото хванат, задържат го за себе си, казват: това е за нас. А течните вещества всичко разтопяват и го завличат, носят го. Въздухообразните вещества повдигат нещата. Въздухът повдига листата нагоре, играе си с тях. А пък светлината, като дойде, разкрива всички тайни, всички скрити работи. Като дойде, тя като някой репортер ще започне да човърка отгук-оттам, за да извади нещо, което са скрили, и наистина ще го извади на бял свят.

Питам сега: ако всичко излезе на бял свят, какво ще стане? Нали казвате: „Бели да бъдем“, но ако всички бяхме бели, какво щеше да стане с материалния свят? Всички хора искат да бъдат чисти, всички искат да имат бели дрехи. Всичките ако бяха бели, какво щеше да стане със света? Думата *бял*, това е едно отношение, това е една дълбока философия. Ако не разбирате отношението на белия цвят, белотата сама по себе си ще ви създаде неприятност. Ако идете на Северния полюс, ще ви заболят очите от белия цвят, всичко наоколо, където и да погледнеш, все е бяло (това е отчасти вярно, така само се говори).

Казвате: „Няма нищо добро в света“. Вярно е, няма нищо добро в света. Но и другото е вярно: няма нищо

лошо в света. Колкото е вярно едното, толкова е вярно и другото. Няма нищо добро в света – вярно е, но и че няма нищо лошо в света, също е вярно. Кое е вярното? То е въпрос на отношение. Какво трябва да подразбираме под думите *няма нищо добро в света*? Вие трябва да подразбирате, че няма нищо добро в дадения случай в твоя живот, според твоето разбиране, тъй както ти си неразположен. Кажи: „Няма нищо добро в дадения момент“. Един момент, който не можеш да определиш каква част от времето завзема. С моменти се мери времето. Моментът е мярка за времето. Моментът мери времето, не времето момента, нищо повече. Защото единият момент е Божествен момент. Моментът включва хиляди години. Това, което за Бога е момент, нещо кратковременно, за хората може да продължава векове. Казва се, че в едно мигновение щяло да стане всичко, но това мигновение докато трае, години ще минат.

Казвам: под *мигновение* разбираме онова разумното мигновение, когато всички неща ще се оправят. В един миг светът ще се оправи. Какво трябва да разбираме под думите *в един миг светът ще се оправи*? Каква част от времето завзема едно мигане? Колко време трае едно мигане? В него има два момента: затваряне и отваряне на очите. Казваш: „Няма нищо в света“ – значи ти си затваряш очите, никаква светлина не виждаш; това е един момент, когато в твоето съзнание всичко потъмнява. „Всичко е добро в света“ – значи ти си отваряш очите, всичко виждаш. Аз така тълкувам. Като кажеш: „Няма нищо добро в света“, затворени са очите ти, спял си. Отваряш очите си – казваш, че всичко е добро. За да има нещо добро в света, какво трябва? Очите трябва да се отворят. Като са затворени очите, няма нищо добро в света, нищо не те интересува. Като се отворят очите, всичко те интересува: виждаш ябълки, круши, сливи, книги четеш. Затвориш очите си, няма нищо в света. Казваш, че ти е дотегнало да живееш – затворени са ти очите. Кажеш: „Живее ми се“ – отворени са ти очите. „Не ми се учи“ – затворени са ти очите, какво ще учиш! „Учи ми се“ – отворени са ти очите. „Нямам никакъв стимул в живота, нищо не ме интересу-

ва“ – затворени са ти очите. За да се интересуваш от нещо, какво трябва да направиш? Да си отвориш очите.

Например вас кое ви застави тази сутрин да дойдете тук? Какъв е поводът да станете в четири часа и в пет часа да дойдете тук? В леглото трябваше да бъдете, да почивате под юргана, но вие сте напуснали топлото легло и юргана. За какво сте дошли тук – за топлата печка или може би за тия четири лампи, които светят? Сега всички минавате за философи, разрешавате много важни въпроси – социални, морални, какви ли не въпроси: за силата на човека, за сиромасите, за богатите, за учените, също така има ли Господ, няма ли Господ, какъв е смисълът на живота, какви трябва да бъдат отношенията на хората, в музикално отношение какъв трябва да бъде човек. Всичките тези въпроси остават неразрешени. Какво представлява един социален въпрос? Един социален въпрос, това е сбор от нерешени задачи, или той е сборник с нерешени задачи. Какво трябва да се прави с този сборник? Ще го вземеш и ще започнеш задача подир задача да разрешаваш, така всички задачи ще ги разрешиш. Казваш: „Аз изучавам социалните въпроси“. Какво си изучил? Коя е първата задача в социалните въпроси?

Като сте завършили гимназия, знаете ли в задачника коя е първата задача? Коя е първата задача, с която се започва в първо отделение? В първо отделение първата задача е буквата А. Въпросът е написана ли е буквата както трябва. Ще каже някой, че е написана. Как трябва да се напише А? А е кръгът на живота. Що е А? Първата буква. Първата буква, с която те натоварват. Като кажеш А, ще се учиш как да се товариш – А ще те товари. Всеки, който казва: „Аз съм“, той е натоварен вече. Ученият човек казва: „Аз съм“ – умът му е натоварен. Моралният човек казва: „Аз съм“ – сърцето му е натоварено. Дойде физическият човек, и той казва: „Аз съм“ – и той е натоварен, тялото му е натоварено, този човек тежи 150 килограма, бабачко! Онзи, който сърдечно е натоварен, той има много страдания, много морални тревоги, той постоянно се тревожи – че има погрешка тук, погрешка там, че тук е скъсан, там

е опърпан. Моралът не е нищо друго, освен чистене – вземаш четка и се чистиш. Допрял си се до някоя стена, изцапал си дрехата си с бял прах, вземеш четката и се изчистиш. Какво от това, че има бяло на дрехата ти? – „Не става така.“ Защо не става? Вие от стената не искате бяло, а си слагате бяла панделка. Черното не ви е приятно, но някой път на една бяла шапка може да сложите черна панделка. В думата *панделка* сричката *пан* значи голямо, *дел* значи: с големи работи се занимава. Панделката сама по себе си е нищо, но с големи работи се занимава. Панделката нищо не знае, но името ѝ е голямо. Каква е големината ѝ? Една лентичка, два-три пръста широка – около три сантиметра, носи името панделка. „Аз съм моралист“ – това е панделка. „Аз съм учен човек“ – панделка. Коя е учената панделка? Тя е един кръг.

Буквата А е условие, при което започва животът. Първата буква А е това, което събужда. Щом се събуди съзнанието на човека, дошла е гласната А. Имаш вече две идеи в ума си, две противоположности, минаваш от едното състояние в другото. Едновременно две състояния трябва да имаш, за да се образуват два полюса. Това са двата полюса на Земята (*фиг. 1*). Около тия два полюса текат силите, кръвообращението, артериалната и венозната кръв на Земята – електричеството и магнетизмът. Електричеството и магнетизмът, това е кръвообращението на Земята. Електричеството е артериалната кръв, магнетизмът е венозната кръв.

Фиг. 1

Вие виждали ли сте електричеството? Като течение то не се вижда. Ние виждаме това, което не е електричество. Например светлината сама по себе си е невидима. Тя прави нещата видими, а самата тя е невидима. Виждаш една книга, но светлината не виждаш. Светлината прави така, че да виждаш книгата. Светлината прави нещата видими. За да видиш нещо, то трябва да е в статично положение.

Това, което вечно се движи, то е невидимо, не може да го видиш. Нещо, което ти виждаш, то се е спряло в един момент. Светлината за един момент се блъсне в един предмет и ти виждаш предмета на мястото, но това е едно отражение, а тя, светлината, е заминала. Колко е мъчно да се разискват тези идеи!

Ще ви приведа един пример. Да допуснем, че от един револвер изстрелвате куршум по една чаша и тя се счува. Питам: това, което произведе явлението, къде е? Няма го, но вие вече имате резултата, виждате счупената чаша. Куршумът там ли е? Няма го. Също така и светлината, която прави в даден момент нещата видими, изчезва и остава само резултатът. Следователно ние виждаме само резултата на светлината. Същинската светлина още е невидима за хората. Вследствие на това вие имате в себе си друго понятие, казвате: „Светът е тъмен“. В света именно това, което е тъмно, е реално. Това, което не знаеш, то е реално, а това, което знаеш, то е нереално. Трябва да разсъждавате. Твоето незнание при други е знание; това, което ти не знаеш, други го знаят. Интересува те един неясен за тебе въпрос, а за друг човек този въпрос е обикновен, той го е проучил.

Представете си сега едно същество, което знае много, което разбира научно работите. Това същество знае какво ще ви се случи от раждането ви до края на живота ви. Ще кажете: „Как може да го знае? Не може да знае всичко“. Та нали и вие сте всезнаещи? Първата буква в азбуката е А, последната коя е? Мисля, че така се пише: *IA**. Колко са всичките букви? Да кажем, че са 32 – опасна работа! Един дом, в който са майката и синът, а бащата е в странство, там работите не вървят. Имате 32 букви – това са 32 елемента, с които е устроена речта. Всичките противоречия в живота всякога произтичат от това, че вие не знаете да произнасяте буквата А. Вие не знаете как да произнасяте всички букви. Като ги произнасяте по различни начини,

* *IA* – йотиран Голям юс, или йотирана Голяма носовка – производна на буквата Голям юс (*Ѥ*).

като ги съчетавате, правите какви ли не работи, а някой път и лошо ви се случва. Ако ти напишеш думата *горчиво*, какво ще стане? Ще се вгорчиш. Напишеш *зло* – зъл ще станеш; напишеш *богатство* – богат ще станеш; напишеш *светия* – светия ще станеш. Каквото напишеш, това ставаш в дадения случай. Вярно ли е това? Вярно е, само че ти, като напишете *светия*, сам не вярваш в светията.

Ето аз как обяснявам това. Представете си, че един сляп човек служи при вас. Вие му давате една кибритена кутия и той се научава да пали свещта, макар че не вижда. Драсне кибрита, напипа лампата, запали свещта – запали я, но сам не се ползва от нея. Така и между вас има много хора, които говорят за някои неща, но сами не се ползват от тях. Говорите за доброто, но то за вас е непонятно, не можете да схванете какво нещо е доброто. Например някой път сутрин ставате от сън неразположени, мъчно ви е. Защо сте неразположени? От философска страна, защо човек е неразположен? Неразположението означава наличие на малко светлина. Когато човек няма светлина, е неразположен. Защо е неразположен гладният? Защото не е ял. Защо е разположен ситият? Защото е ял. Защо е разположен богатият? Защото е забогатял. Защо е неразположен сиромашът? Защото е осиромашал. Защо е неразположен ученият? Всеки човек е неразположен от това, което няма.

Следователно ти си разположен в даден случай, когато си придобил нещо, колкото и малка да е придобивката. Това са относителни неща, но всяка придобивка, която донесе на човека една малка радост, тя е реална. Всички неща, които се явяват в съзнанието и дават една малка придобивка, те са неща реални. Всички ония неща, които не носят придобивка, които носят страдание, при тях изгубваме нещо. Щом изгубим нещо, винаги страдаме. Казвам: страданията имат две страни. Страданието е един подтик. Страданието иде всякога в момент, когато ти ще печелиш нещо. То идва като страха, то казва: „Внимавай, господарю, зад тебе има нещо оставено, гледай да го вземеш, да не го изгубиш“. Страданието е една малка спир-

ка. Ти си толкова голям аристократ, че всяка спирка ти причинява вреда. Светлината, като се спре само за една триста хилядна от секундата, причинява едно малко страдание. Всякога, когато се спираш някъде, ти ще пострадаш. Всякога, когато тръгваш, ще се образува една малка радост. Спираш се – страдание; тръгваш – радост.

Какво разбрахте сега? Разбирането значи светлина. Разбирам, че се спирам. Защо се спирам? Разбирам, че тръгвам. Защо тръгвам? В природата всякога е така: тръгваш, за да придобиеш нещо. Защо тръгваш? Отиваш на търговия; отиваш да се учиш; отиваш да се молиш; или започваш да размишляваш в себе си какво може да правиш – има едно движение. Тази сутрин вие тръгнахте на търговия – дойдохте да спечелите нещо. Осиромашал си. Защо отиваш в гостилницата? Да забогатееш. Защо излизаш от гостилницата? Понеже си влязъл в гостилницата, за да забогатееш, там са те натоварили повече и ти излизаш навън да се разтовариш от спечеленото. Аз говоря за вътрешните процеси, не за това, което става отвън. Ти отиваш да си търговец или учен човек – каквото и да правиш на Земята, този процес трябва да го намериш в природата. Съществува такъв процес. В природата казват, че затова сте пратени на Земята: в невидимия свят сте седели в бездействие и като сте нямали работа, станало ви е тежко.

Да ви представя един пример. Детето е възлюбеното въщи, майка му много го обича, говори му много любезно, но тя като работи, то постоянно е палаво. Днес направи една пакост, утре друга пакост – детето всеки ден иска да прави нещо. Майка му, за да се освободи от неговите пакости, го праща в училище, да има то с какво да се занимава. И вие като сте искали да направите нещо в невидимия свят, но сте бъркали, от невидимия свят ви пращат тук, да се учите да не бъркате. Сега трябва да учите по единствената причина да не бъркате, като се върнете в другия свят. За да може да останете там, за да може да ви дадат служба, тук трябва да учите. Ако не се учите тук, работа няма да има горе. Ще кажете горе какво сте научили тук. Представете си, че тук, на Земята, сте били странник, 50–60 години сте били на екскурзия, и също си представете, че

като идете в другия свят, там ще държите лекция за този свят. Как ще държите лекцията, че да направите този свят понятен за другия свят? Представете си, че аз обяснявам на един човек какво нещо е изгарянето, разправам му, че има една сила в света, която, като гори, изгаря човека. Говоря му, говоря му, но той казва: „Че как може да се изгори човек? Не разбирам“. Този човек никога не се е горил. Какво трябва да направя? Много лесна работа е: ще извадя една кибритена клечка, ще я драсна, тя ще се разгори и като я допра до неговата ръка, тогава ще разбере. Вместо да разправам с часове, като го опаря с огъня, той веднага разбира какво нещо е горенето.

Та природата най-първо ни осведомява, като ни кара да почувстваме реалността на изгарянето, след това тя започва да ни обяснява какво нещо е изгарянето. Ние на Земята искаме да разберем нещата, преди да сме ги почувствали. Казваш: „Аз искам да бъда добър“. Какво нещо е доброто, ти не знаеш. Какво нещо е доброто? Не се смущавайте, защото и най-големите философи в света не знаят какво нещо е доброто. Може да се говори относително какво нещо е доброто, но конкретно какво е, и най-големите философи не знаят. А какво нещо е злото? Като попитали най-големия египетски мъдрец какво нещо е злото, той само си стиснал устните. Какво нещо е доброто, никой досега не е разрешил този въпрос. И най-големите мъдреци, като ги попитат какво нещо е доброто, мълчат. Ако искаш да ти е мирна главата, не хвали доброто и не укорявай злото – ако си умен. А вие правите точно обратното, правите това, което е забранено. Не хвали доброто и не укорявай злото! Вие веднага казвате: „Той е много добър човек“ или „Той е много лош човек“. Това не е наука.

Представете си, че един добър човек ви дава торба с десет килограма злато, вие я слагате на гърба си и тръгвате. Трябва да минете над една река, но мостът е тесен, по едно невнимание вие се хлъзвате, падате с товара в реката и започвате да се давите. Сега си представете, че през цялото време един апаш е вървял по стъпките ви, за да ви обере. Като паднете в реката, той се спуска, изважда ви и задига торбата. Той ви е извадил на брега, макар да

ви е взел торбата. Вие казвате, че този човек е лош. Този, който ви е дал торбата, той ви е създал зло – вие щяхте да се удавите. Лошият човек ви извади от водата и ви остави на брега, да се сушите на слънце. Разсъждавате ли право, като казвате, че този човек е лош? Кой от двамата е по-добър: който ви даде торбата или който ви взе торбата? В дадения случай онзи, който ви взе торбата, е по-добър. Добрият човек казва: „Като срещнеш доброто, то ще ти даде една торба“. Доброто казва тъй: „Аз съм добро, но от мене има нещо по-добро. Като се давиш в реката, ще дойде един, който ще те извади. Ти да знаеш, че той е по-добър от мене“. Така се тълкува. Онзи, който те изважда от реката и ти взема торбата, е по-добър от онзи, който ти е дал торбата.

Питам: кой е по-добър – който пее или който слуша? Като си отишгъл да слушаш някого да пее, той те е глобил 50 лева. Отиваш на концерт, даваш 50 лева за билет – то е глоба. Ти мислиш, че е достойнство да си платиш билета, а то е глоба. Ако знаеше да пееш, този музикант нямаше да ти вземе тези пари. Понеже не разбираш, той те глобява 50 лева. Някои глобяват със 100, някои със 150, а някои с 200 лева. Издаде се една наредба в София, с която се забранява да се плюе на земята. Минава един наш брат около халите, плюе на земята. Стражарят му казва: „Пет лева глоба, защото не може да се плюе на земята“. Ти си бил толкова добър, че си искал да дадеш от своето богатство на земята, но стражарят като дойде, пет лева ще платиш за пренасянето на слюнката, пет лева ще платиш за пощата.

Да дойдем до същността на нещата. Произнасянето на една буква е събуждане на съзнанието. Буквата А във физическия свят има едни отношения, в духовния свят има други отношения, в Божествения свят има трети отношения. Ако А не можеш да произнесеш на тези три места, ти ще създадеш мъчнотии. Умен човек е онзи, който може да се приспособи към условията, каквото и да му се случи. Животно, което много е било бито, като речеш да му хвърлиш нещо, ще побегне, ще направи едно движение за предпазване. Умният човек е онзи, който в даден случай може да се приспособи към условията на живота.

Да кажем, на тебе ти е мъчно. Що е мъчението? Ако ти се приближиш много до печката, ще ти стане много неприятно. От тебе зависи да ти е приятно, постепенно ще започнеш да се отдалечаваш от този предмет. Ще дойдеш на такова разстояние, където ще взимаш от тази топлина толкова, колкото ти е потребно. Или пък, ако имаш по-малко количество топлина, тогава ще се приближиш. Например имаш една мисъл, която ти е неприятна – много си се приближил към този предмет. Всяко нещо, което ни е неприятно, означава, че ние много сме се приближили до него. Трябва да има една естествена дистанция, тогава предметът произвежда приятно впечатление.

Да дойдем сега до музиката. Кое е *А* в музиката? Коя е първата буква в музиката? Тонът *до* е буквата *А* в музиката. При какви условия може да пееш *до*? Боли те кракът, коляното те боли – пей му *до*. Но това е негативната страна. Пеенето е изучаване на минорните гами. Оздравее ти кракът, пак пееш *до*, но в мажорна гама – не с понижение, а с повишение; пееш *до* повишено. *До* понижено не се пее. Можете ли да вземете обикновено *до*? Аз харесвам това *до*.

Какво означава *до*? *До* означава едно семе, което е посято. Тази частица нагоре в буквата *д* показва, че семето е израснало, а *о* в дадения случай показва условията, при които това покълнало семе може да се развива. В съзнанието ти като стане успокоение, в себе си започваш да разбираш всяко нещо, започваш да разбираш един предмет. Да кажем, идва една нова идея. Елементарното разбиране на тази идея, това е *до* – очертава се този предмет. Движението на предмета ще дойде с втората буква. Що е движение? Едно дете, след като излезе от утробата на майка си, където е седяло дълго време, най-първо има желание да се подвижи, има желание да лази по земята. Каква е целта на природата в това лазене? Детето да потърси храна за себе си. Движението всякога показва една нужда в природата. Ти се движиш, за да придобиеш нещо. Това желание подразбира, че ние се движим в една посока, където е нашето щастие.

Какво е нашето щастие? Нашето щастие е целта, или центърът, към който ние се стремим. Това, което осмисля

живота, то е щастието. Ние искаме да бъдем щастливи. И можем да бъдем щастливи, ако така го разбираме, понеже ние се движим към това щастие. То е цел на един разумен свят. В света всички разумни същества са свързани. Като влезеш между тях, те ще те разберат. Всяко същество сред тях е толкова умно, че каквото пожелаеш, те веднага ще ти го дадат. Като идеш в този щастлив свят и пожелаеш цигулка, цигулката ще дойде; като пожелаеш шапка, шапката ще дойде; като пожелаеш обувки, обувките ще дойдат. Каквото ти дойде на ума, всичко ще дойде. Каквото помислиш, ще стане. Пожелаеш да пътуваш с един аероплан, аеропланът ще дойде, с каквато бързина пожелаеш, ще те носят. Ето го щастливия свят.

А ти тук мислиш за шапка, но шапката не идва; мислиш за обувки, обувките не идват; мислиш за книги, книгите не идват. Как може човек да бъде щастлив при това? Някои казват: „Да бъдем щастливи!“. Но щастлив човек е онзи, който каквото и да помисли, то става. Следователно щастието е само при този, който всичко може. Казвам: при Бог е щастието на човека, понеже Той всичко може. И ние всички трябва да идем при Бога, за да придобием това щастие. Понеже Бог всичко може, и ние всичко можем. Той е, Който всичко може, и щастието е там. И знанието, и мъдростта, и добродетелта, и силата, всичко е само при Онзи, Който всичко може.

Вземете *до*, да видим можете ли да излезете от вашата черупка. Вземете горно и долно *до*, това е достатъчно да стигнете от едната октава до другата. Каква линия можете да дадете на *до*? В каква посока ще тръгнете? Ако желаете да се учите, тогава ще тръгнете по посока на вашата глава, мисловният свят ще ви влияе. Или може да пеете *до* с един импулс, който показва, че тръгвате по посока на вашето сърце, тогава духовният свят ще ви влияе. Духовният свят, то е сърцето на човека. Божественият свят, то е умът на човека. Физическият свят, то е тялото на човека. Като говорим за физическия свят, трябва разбиране, че той е добре уреден – тялото ви е добре уредено. Тогава не трябва да има никаква спънка във физическия свят, всичките органи трябва да функционират правилно.

Казвам: трябва да се създаде една философия в живота. Такива, каквито сте сега, вие се намирате в едно пасивно състояние. Искате благото на вашия живот да ви дойде отнякъде като някой лотариен билет. Само философите, които нямат работа, имат нужда да вземат лотарийни билети. На вас, простите работници, не ви трябва лотарийни билети. Опасна е тази работа с билетите. Забележете, в една лотария има сто хиляди билета и вие, като вземете един билет, вземате една стохилядна част. Да кажем, че единият от всички тези билети печели един милион. На сто хиляди случая има една възможност да се вземе един милион. След колко години на тебе ще ти се падне един милион? Може да ти се падне още първия път, като вземеш билет – в началото, в А, а може и в края, в ІА.

Представете си, че тази лотария, в която има сто хиляди билета, се тегли веднъж в годината. Вие вземате един билет – значи, може след сто хиляди години да ви се случи да спечелите. Най-щастливият случай ще бъде в А, най-нещастният – след сто хиляди години. Питам: един прост човек трябва ли да изгуби сто хиляди години, за да придобие един милион лева? Ако работи, той сам ще го добие, няма защо да чака. Има хора, които не трябва да чакат, които за 20–30 години ще спечелят не един, но 5–6 милиона. Следователно те няма защо да се занимават с тази работа. Онзи, ученият човек, знае какво да пипа, когато се върти барабанът – само дръпне и изкара своя билет. Ученият човек като погледне, неговият билет е изкаран. На учените хора билетите винаги печелят. Глупавите назад остават. Като не печелят вашите билети, вие сте от глупавите. Сред сто хиляди билета кой е най-умният? Най-умният е, който печели един милион. Вторият е този, който печели, да кажем, 500 хиляди, после идват тези, които печелят 200 хиляди, 100 хиляди, 50 хиляди, 10 хиляди. Най-накрая идва този, който печели толкова, колкото пари си дал за него – ще върнеш само парите си. Трябва да познаеш кой е най-умният билет, кой е онзи, който печели един милион. Трябва да го знаеш, той е белязан.

Ако вие сте в един европейски хотел, в стая с номер 13, никой няма да иска да влезе при вас. В Европа, където са

толкова културни, като иде някой в хотел, стая с номер 13 няма да намери, 12 и половина може; в 13 никой не влиза. Защо ги е страх хората от 13? Пък не е само числото 13. Знаете ли едно число, което се дели на 3, какво може да ви донесе? Едно число, което се дели на 7, какво може да ви донесе? Едно число, което се дели на 9, какво може да ви донесе? Като сте били ученици, все се е случвало някой път учителят да ви вдигне и да ви пише единица. Учили сте редовно, но един ден какво става? Ходили сте на забавление, не сте си приготвили урока, отивате на училище и мислите, че учителят няма да ви изпита. А пък точно този ден той ви вдига. Способни сте, но не сте се подготвили. Ако запомните в кой ден е станало това, втори път като се случи, ще намерите кога ви пишат тия единици, ще забележите една закономерност. Някой път хубаво си научил урока, но не те изпитват. Друг път не си го научил, изкарат те на дъската. Някой учител е много добър, но се случва точно когато не си знаеш урока, да те вдигне. Учителят казва: „Ленивец, нищо не е научил“. Друг го вдига точно навреме, когато си е научил урока, пък тебе те вдига, когато не си подготвен. Най-хубавото е всякога да бъдете подготвени.

Как бихте разделили вие един хляб на трима души? Щом един хляб се дели, винаги ще има спор, не може да има равномерност. Една ябълка щом се дели, не може да има равномерност. Ябълката има по-хубави сокове в тази част, която е печена на слънце, от другата страна, която не е печена, тя е по-кисела. Двама души делят тази ябълка, единият взема сладката част, другият – киселата. Казват: „Поравно делим“. Поравно сте делили, но има нещо, което не е право. Една ябълка на колко части трябва да я разделите? На четири части.

Вие, като разделите ябълката, най-първо не знаете откъде да започнете да я ядете, не знаете коя е печената на слънце страна и коя не е – започвате с печената страна и свършвате с непечената. Винаги трябва да започнеш с непечената страна и да свършиш с печената, защото слънцето казва така: „Всички не могат на мене да се доопекат“. Затова най-първо ти ще изядеш недоопечената страна, за

да се доопече в тебе. Някои недоопечени работи ще влязат в твоята фурна да се доопекат. Ябълката ще се доопече в тебе. Представете си: като изядете една ябълка, в духовния свят израства едно ябълково дърво, там се проявява. Ще дойде едно същество от духовния свят, ще изяде ябълката. След като я изяде, тя ще изникне в Божествения свят. В Божествения свят пак ще я ядат. Само че в духовния свят по-добре знаят да ядат, отколкото на Земята, а в Божествения свят съвършено ядат. В Божествения свят всичките неща са добре опечени, няма недоопечени.

Когато тук ви дадат недоопечени работи, вие сте недоволни. Днес, да кажем, станете, погледнете какво е времето, кажете: „Облачно е, не е хубаво времето“. Това е работа недоопечена, вие си създавате една неприятност. Казвате: „Не си струва днес времето“. Право ли е вашето заключение? Не е право. Ако на Земята небето беше всякога ясно, както вие искате, какво би станало? Ако никога не се заоблачаваше нашето небе, какво щеше да стане със Земята? И ако никакви бури не стават, ако никакъв дъжд не вали, ако слънцето пече от единия до другия край, какъв ще бъде животът? На Земята вие сега искате едно щастие, което носи нещастие. Сегашното ви разбиране е такова. – „Ама искаме да бъдем богати.“ Но какво трябва да предшества богатството? За да бъдеш богат, първо, трябва да бъдеш умен човек, второ, трябва да бъдеш добър човек и трето, трябва да си силен човек – тогава богатството е наямясто. При умния, при добрия и при силния човек богатството е наямясто. Богатството при глупавия човек не е наямясто.

Представете си сега, че аз ви давам един милион. Какво ще направите с него? Ако разрешите добре въпроса, милиона го имате, ако не го разрешите добре, отива си милионът в една минута. Вие започвате да се колебаете – тогава нищо няма да стане, милионът замина вече. Изведнъж трябва да знаеш един милион за какво ще го употребиш. На мене ако ми дадете един милион, какво ще направя? Ще го подаря. Така ще бъде по-свободен. Като започна да мисля какво да направя, в коя банка да го вложа, ще замине милионът, банката ще го вземе. Вие сега ще кажете:

„Как да го подаря?“. Това колебание не е разрешение. Като ми дадат ябълчена семка, аз ще я посадя в земята, след 4–5–10 години ще се върна и от тази семка ще е израснало дърво, което ще е дало плод. Пък ако взема семката за себе си, тази семка никакъв плод няма да даде.

Доброто е това, което даваш, което посаждаш. Това, което мислиш, което чувстваш и което правиш, то е доброто в света. Това, което не мислиш, не чувстваш и не правиш, то е лошото в света, значи приходи не придобиваш. Казвам тогава: трябва да мислите. Всеки човек, като стане сутрин, трябва да направи нещо – да благодари на Бога, че е пратен в света. Като станеш, благодари, че Господ те е пратил на Земята, че един билет даром ти е дал. Дошъл си на това Кълбо. Знаете ли какво голямо кълбо е Земята, с каква бързина пътува!

Един билет гратис ви е дал Господ, да пътувате със Земята. Ти седиш и си недоволен, а не знаеш защо си недоволен. Ти си се качил на кораба и гратис ще пътуваш. После ще кажеш: „Не искам втори път да пътувам“. Понеже морето било бурно, небето облачно, не си прекарал хубаво. Понякога и духовното пространство е бурно. Макар и да пътуваме през етера, бурно е морето. Когато сте неразположени, морето е развълнувано. На следващия ден, като станете, щастливи сте – морето е тихо. Външните условия, през които Земята минава, се предават на вас. Нещастни сте, морето е бурно. Щастливи сте, морето е тихо. Така аз разсъждавам.

Посаждайте вашите семки! Един милион като ви дадат, подарете го, не го оставяйте в банката.

Само светлият път на Мъдростта води към Истината. В Истината е скрит животът.

26. лекция, 1 април 1938 г., София, Изгрев

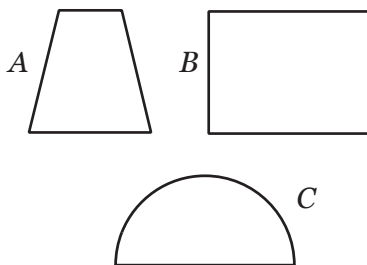
ИМПУЛСЪТ

Отче наши

Зададена тема имате ли? (– *Имаме.*) Каква? (– *Ползата от историята като наука.*) Четете. (*Чете се темата.*) За другия път пишете по темата: *Ползата от вегетарианството.*

Като ви се дават темите, мислете. Някои теми са ви давани, за да привлекат вниманието ви, те не могат да се развият. Историята не е нещо настоящо, тя се занимава с минали работи. Исторически работи, минали работи не ни интересуват. Счупила се е стомната – историята описва какви са били причините да се счупи, как е била направена, къде е била намерена пръстта, от която е направена, къде са я пекли, къде е била на служба, как е слугувала и най-после как се е счупила тази стомна. В историята се описват неща неверни, всеки пише за това, на което не е бил свидетел, и може само се догажда как е станало някое събитие. Онзи, който описва събитието, има някакви данни и от тях сглобява нещо. Казвам: въпросът е сега човек да мисли за миналото по един вътрешен начин, да знае къде нещата в историята са верни и къде не са верни, за да може да се ползва.

Тук сме нарисували чела с три различни форми (фиг. 1). Как са се образували фигурите А, В и С? Какъв е поводът за създаването на трапеца, за създаването на правоъгълника или за създаването на третата форма – полукръга? Ако формата няма отношение към самия

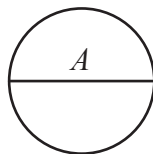
Фиг. 1

живот, ако не произтича от един разумен център, тя няма ценност в себе си. Но всички тия хора, с тия форми на челата, произтичат от една разумност. Как мислите, коя е най-разумната форма от трите – правоъгълната, трапецовидната или полукръглата?

Но сега да се върнем към историята. Не е въпрос да се нахвърлим върху историята, че не е наука. Наука е това, което човек изучава. Ако изучава историята на месоядството и на вегетарианството, може ли да каже по какво се отличават вегетарианството и месоядството в миналото и по какво се отличават в настоящето? По какво се отличава едно животно, което е тревопасно, и по какво се отличава едно животно, което е месоядно?

Имате тук този кръг с диаметър *A* (фиг. 2). Ако изучавате главите на месоядните животни, ще видите, че при всички тях главата на екватора се е разширила. А в тревопасните животни на екватора главата се е стеснила, на полюсите се е удължила (фиг. 3). Напречният диаметър, който дава широчината на главата, при всички месоядни животни е голям. В тази област главата на всички животни, които са вегетарианци, е тясна. Всички месоядни животни имат чрезмерно широка глава. Във философско отношение какво показва широчината на главата? Голямата широчината на главата е свързана с месоядството. Теснотата на главата е свързана с вегетарианството. Всичките глави, които са тесни, са вегетариански – това е общ извод. Всичките глави, които са широки, са на месоядци. Този човек, с тясната глава, е вегетарианец. Другият, с широката глава, е месоядец.

Ако трябва да си избирате съсед, какъв ще изберете – с тясна или с широка глава? Защото, при един съсед с широка глава, днес една кокошка ще изчезне, утре едно агънце ще изчезне, после един вол, една крава. Всичко това се стопява при месоядеца. При съседа вегетарианец ко-

Фиг. 2

Фиг. 3

кошката ще остане, агънцето ще остане, няма да ги закачи никой. Следователно, ако имате един вегетарианец за съсед, добре ще живеете. Изваждам и друго заключение. Когато двама души спорят и се карат, вегетарианци ли са те, или месоядци? За какво може да спори човек, какво може да дели? Например може да иска да има пари, да бъде много богат. На какво се дължи желанието му да има пари? На какво се дължи желанието му да е много умен или много твърд? Някои хора обичат червения цвят, други обичат портокаления цвят, трети – жълтия, четвърти – синия. Разните хора имат разни предразположения. Това е общо казано, но какви са подбудителните причини, остава неизвестно.

Заобленото чело, то е честно чело. Човек с такова чело е честен, той няма да ви излъже. Каквото и да ви каже, може да разчитате на думата му. Този, който има трапецовидно чело, е материалист, той винаги има съображения, когато прави нещо. На него не може да разчиташ. Защо не може да разчиташ? Аз ще разсъждавам малко конкретно. Защо не може да разчиташ на някой слаб човек? На един слаб, хилав човек може ли да разчиташ за някоя тежка работа? Може ли да разчиташ на това, той да носи сто килограма на гърба си? Не може да разчиташ. Тогава ние засягаме другия въпрос: кой човек е силен? Силен е онзи човек, който на физическото поле може да работи, да носи тежести, някой голям товар – той има силни мускули. Този, на когото мускулите са слаби, е слаб човек. Но освен физическа слабост, има слабост на човешките чувства, има и слабост на човешките мисли.

Мисълта може да бъде слаба. От ваше гледище кога мисълта е слаба? Да кажем, вие се безпокоите за някоя работа – вашата мисъл е слаба. Всякога, когато мисълта е силна, когато човек мисли, той не се безпокои. Човек, който много се безпокои, той е влязъл в чувствения свят, има неща, които го вълнуват. Не е лошо, че ние се вълнуваме. Лошото не седи в самото вълнуване. Има ли нещо лошо във вълнуването на океана? Има един закон: с въл-

нуването става опресняване на водата. Ако няма как движението да се предава, водата ще измени своето естество, няма да бъде така прясна, както сега. Постоянно трябва да става раздвижване. Когато един кораб плава в океан, който е тих и спокоен, той ще мине по един начин; когато океанът се вълнува, корабът ще мине по друг начин. При тихия океан ще има приятни впечатления, при развълнувания океан ще има неприятни впечатления. Да кажем, че океанът е развълнуван. Питам: океанът заради кораба ли се е развълнувал?

Както океанът някой път се вълнува, така и вие се вълнувате. Ще кажете: „Да не се вълнуваме“. Да не се вълнувате е невъзможно. Не се вълнуват само мъртвите. Живите хора най-малко десет пъти в годината се вълнуват. Някой път така се развълнуват, че се образуват вълни десет–петнайсет метра високи и се блъскат в брега. Представете си, че сте на угощение с ваш приятел. Ядете, пиете, седите спокоен, разговаряте с него. Идва някой и ви казва: „Къщата ви изгоря!“. Тогава вие веднага се развълнувате. Защо се вълнувате за вашата изгоряла къща? Че се вълнувате, това го знаете, да отговорите защо, не можете. Колко причини има човек да се вълнува за къщата си? Ще кажете: „Не може ли да не се вълнуваме?“. Не може да не се вълнувате. Вие започвате да си мислите, че нямате никакви приходи, изобщо много социални въпроси навлизат в ума ви – развълнувате се. Като се изменят условията на живота, кое се събужда тогава вътре в човека? Кое чувство играе най-важна роля, като ви кажат, че къщата ви е изгоряла? Кое чувство започва най-силно да действа във вас?

Да допуснем, че вие сте войник. Казват ви, че кавалерията иде. Всички войници, като чуят, че кавалерията иде, бягат. Кое чувство ги подбужда да бягат? Страхът ги подбужда, импулсира ги. Виждаме, че страхът дава импулс. И гневът в човека дава импулс. Твърдостта не дава импулс на човека. Твърдият човек не се ангажира. Човек, който има самоуважение, и той има импулс. В импулса аз считам, че има разширение. В твърдостта няма разширение. Твърдостта не може да направи човека импулсивен.

Ако си много учен, и това няма да те направи импулсивен. Но ако си страхлив, ако имаш предчувствие за нещо, в тебе веднага ще се роди импулс да излезеш от едно положение. Казвам: има известни чувства, които правят хората импулсивни, затова човек трябва да изучава себе си. Защото в даден случай може да станеш импулсивен, без да има причина.

Ти по-рано си взел един билет от лотарията. След като ти изгаря къщата и ти вече си паднал духом, тогава ти съобщават, че твоят билет печели един милион. Кое чувство ще се събуди в тебе? Желанието за придобиване. Като придобиеш нещо, в тебе пак се раждат ред други чувства и мисли. Представете си, че ви се е паднал един милион. Какви чувства ще дойдат първо във вас? Първата мисъл каква ще бъде? Ако сте били бедни, най-първо у вас ще се зароди желание за един първокласен обяд. Ако сте от месоядците, веднага ще си представите една тлъста кокошка, хубаво изпечена; ако сте вегетарианци, ще си представите хубаво изпечена баница или някакви сладкиши, или най-хубавите плодове. И в двата случая ще имате желание за един хубав обяд. Ако сте стъпили с единия крак в духовния свят, вие непременно ще искате да бъдете и хубаво облечени. Били сте бедни, ходили сте опърпани и във вас се заражда желание за хубави дрехи. Щом ви се е паднал един милион, ако сте навлезли в умствения свят, веднага ще ви дойде наум някаква книга; ако сте музикант, веднага ще ви дойде наум някакво хубаво пиано; ако сте цигулар, ще е някаква хубава цигулка. В дадения случай милионът ще действа на чувствата в човека и тия чувства ще събудят един вътрешен импулс.

Някои хора са доста импулсивни, някои нямат никакъв импулс. Кое е по-хубаво – да бъде човек импулсивен или да няма никакъв импулс? Представете си, че сте затворили два литра вода в едно шише. Тази вода е в спокойно състояние, тя няма никакъв импулс. Представете си сега водата на един извор, която блика, извира, изтича. В дадения случай кое е по-хубаво? Импулс трябва да имате. Но възможно е този импулс да дойде по един не-

естествен начин. Когато в една местност паднат поройни дъждове и станат пороища, дошъл е импулс. Река Мисисипи в Америка като залее едно голямо пространство, тогава този импулс всичко отнася. Човек трябва да се пази от неестествените импулси в себе си. Има благоприятни неща, но има и неблагоприятни неща. Например имате един такъв импулс: като се докосне някой до вас, вие веднага кипвате, изменя се цветът на лицето ви, разсърдвате се. Какво се добива в сръдната? Каква полза добива човек от една сръдна? В природата всички неща, които стават, са целесъобразни. Гневът е нещо целесъобразно. Хубаво е, че си се разгневил, но трябва да употребиш гнева на място. Погрешката ти е, че не използваш този гняв. Трябва да го впрегнеш на работа. Ако оставиш гнева от само себе си да върши нещо, той одного ще ритне, друго ще удари, ще направи много големи пакости и после ще има да плащаш заради него.

Представете си, че влизате в двора на един грънчар, който е направил грънета и ги е оставил навън да съхнат. Вие въвеждате в двора един кон, който е импулсивен, и решавате да го пуснете малко на свобода. Този кон, като влезе между грънците свободен, какво ще направи? Той може да се разскача и тогава ще рита грънетата едно след друго. Конят не вижда пакостта, която прави, но неговият господар я вижда. Грънчарят ще каже: „Господине, конят ви изпочупи грънците“. Аз ви привеждам един пример малко измислен, но този пример в живота ни се случва. Често нашите коне, като ги пуснем, строшават грънците. Колко пъти вие намирате вашите грънци изпотрошени! Представете си, че вие сте добър ученик, учителите ви хвалят, добри бележки имате, но един ден се скарвате с тях и оттам нататък работите не вървят добре. Грънците са изпочупени – бележките вече не са шестици, а може да слязат даже на тройки или двойки. Възможно е учителите да ви заставят да напуснете училището. Ученикът беше много импулсивен. В дадения случай трябваше ли да бъде импулсивен? Трябваше, но трябваше и да се въздържа.

Като се разгневите, радвайте се, че сте се разгневили, но направете един опит: сложете ръце от двете страни на

главата си, над ушите. Това ще бъде един отдушник. Но ако допрете изведнъж всички пръсти на ръцете до главата си, педагогически какво ще се постигне? По този начин нищо няма да се постигне. Ако ти си учител и знаеш как да поставяш ръцете си на главата на едно дете, първо ще поставиш палците от двете страни на главата му, над ушите, после до тях ще поставиш показалците, после средните пръсти, после безименните, накрая кутретата. Така най-после всички пръсти заедно ще са поставени – тогава почти шест различни явления ще се явят у това дете. Казваш: „Защо трябва да пипам главата на детето с палци?“. Това дете, което се е разсърдило, природата иска да го събуди, иска да му каже, че то трябва да бъде по-активно.

Разгневеният човек не обмисля нещата, в него най-първо се заражда един импулс. Значи, този импулс не е разумен, не е волеви акт. Защото под думата *воля* ние разбираме един акт, който е разумен. Без воля ти може да направиш нещо необмислено. Вие може да имате едно желание, което е волево, пък може да имате едно желание, което е само като един импулс. Да допуснем, че искате да пеете хубаво. Може ли това хубаво пеене да дойде изведнъж? Първо, трябва да разбирате качествата на седемте тона, трябва да разбирате числото седем много добре. Второ, трябва да разбирате специално повишението и понижението на тоновете. Трето, вие трябва да разбирате във време и пространство как се проявяват тоновете, каква част от времето трае един тон. Пък тонът има и известен ритъм.

Ритъмът е нещо разумно в природата. Ритъм има в скърбите и в радостите на хората. Всякога един ритъм на скръб се сменя с един ритъм на радост и всякога един ритъм на радост се сменя с един ритъм на скръб – смяна става. Всякога ритъмът на богатството се сменя с ритъма на сиромашията и всякога ритъмът на сиромашията се сменя с ритъма на богатството. Всякога ритъмът на доброто се сменя с ритъма на злото и всякога ритъмът на злото се сменя с ритъма на доброто. В природата така съществува законът.

Вие някой път казвате, че злото не съществува в света. Но злото съществува. Може и да казвате, че в света лоши хора няма. Добре, вие имате тази философия, но някой ви задигне парите. Казвате, че няма лоши хора, обаче парите ви са изчезнали. Всички са добри, пък парите ви ги няма, всички са добри, пък дрехите ви ги няма, всички са добри, пък ябълките ви са обрани, всички са добри, пък имането ви е изчезнало някъде. Казваш: „Светът е много добре направен“, но после в себе си усещаш една липса. Имаш едно приятно чувство, после то изчезне. Къде отиде това чувство? Имал си едно приятно настроение, после то изчезне. Къде отиде това настроение?

Ако се обезверите така, че да изхвърлите Бога от ума си, светът веднага ще потъмнее за вас. Ако изхвърлите от себе си милосърдието, любовта към ближния, веднага ще се яви втвърдяване. Милосърдието дава импулс на човека. Човек трябва да бъде милосърден, понеже в милосърдието има импулс. Да бъдеш твърд, не е лошо, но в твърдостта няма никакъв импулс. Като си милостив, в тебе се заражда едно желание да направиш нещо. Ако вие мислите за музика и само ей така си запееете, нищо няма да направите. Но ако във вас се зароди желание да пеете хубаво и по някакъв начин да дадете концерт, да направите някакво добро, милосърдието ще ви поощри да пеете. То ще бъде един канал, един път, по който може да добиете тия средства. Ако милосърдието влезе във вашия живот на учен човек, то ще ви научи на една импулсивност, на една деятелност и у вас ще се зароди желание да измислите нещо, тъй че да бъдете полезен на човечеството. Ако нямате този импулс на милосърдието, вашата философия ще бъде отвлечена, суха и няма да принесе никаква придобивка.

Казвам: любовта към Бога дава един импулс, любовта към ближния дава един импулс. Затова, когато се обезсмили вашият живот, ставате апатични, нямате никакъв импулс, нищо благородно не ви стимулира. Вие тогава приличате на една пустиня, където нищо не расте, няма какво да ви радва. Трябва да дойде един импулс. Ако има-

те любов към себе си, то е един импулс. Ако имате любов към баща си, към майка си, към брат си, към сестра си, то е един импулс. Където и да влезе любовта да действа, в каквото и отношение да действа, тя ще внесе импулс на ума да работи. Някой път вие нямате импулс. В някои светски хора има голям импулс, те са много работливи, но в тях няма идея. Че един човек, който иска да забогатее, да направи една къща, една черква, какъв е импулсът му, каква е идеята му? Когато някой иска да направи едно сиропиталище или един приют за старци, или едно училище за младите, кой е импулсът, който го ръководи, какво е събудено в него? Всички учени хора, които работят, имат импулс да бъдат полезни. Всички не са еднакво полезни, понеже всички не разбират еднакво живота.

Казвам: всякога чувството към Бога ще даде един импулс. Колкото по-благородно е това чувство, толкова благороден ще бъде и импулсът. Милосърдието и любовта към Бога ще ви дадат импулс да преодолявате мъчнотии-те в живота. Когато вие не можете да работите, това показва, че този импулс е слаб. Щом милосърдието е слабо и щом любовта към Бога е слаба, тогава човек няма импулс. Ако тия възвишени чувства не са стимул, каквито и придобивки да имате, вие ще приличате на онзи американски говедар – каубой, комуто се паднали шест милиона долара наследство от негов чичо. Намерили го в степите на Америка, той напуснал говедарството, отишъл в Сан Франциско и започнал да дава угощения из целия град. За шест месеца изпохарчил всичките пари и се върнал пак в степите да бъде говедар.

Вие нали сте млади – какво подразбира младостта? Младостта подразбира, че шест милиона долара са ви се паднали. Тогава тръгвате на угощение след угощение, но угощението не е осмисляне на живота. После пак се връщате като каубой, пак ставате говедар. Дойдат старите години, навеждате глава, казвате: „Свърши се!“ – пак започвате говедарството. С какво ще имате работа в говедарството? С говедата. На тия говеда може ли да им разправяте, че сте загубили шест милиона?

Казвам: всеки един от вас трябва да има стремеж. Говори се, че човек трябва да има идеал, но в какво седи идеалът на човека? Да кажем, вие искате да се обличате хубаво, искате да имате хубави обувки, искате да ядете хубава храна. Тия импулси са малки. Хубав и силен импулс е любовта към Бога, любовта към ближните. Силен импулс е този, който може да се използва като динамична сила за развиването на човешките способности.

Може да ме попитате какво ще стане от човек, който е религиозен. Не може да бъде религиозен онзи човек, който няма любов към Бога и любов към ближните. Двата елемента трябва да дойдат. Като станеш религиозен, тогава човек ставаш. Ти ставаш човек, когато имаш в себе си един благороден импулс, или както още го наричат, един идеал. Какъв идеал можеш да имаш? Идеал за тебе ще бъде Бог, идеал за тебе ще бъдат твоите ближни. Ближният не може да бъде индиферентен. Ближен е онзи човек, който, като те види, влиза в твоето положение и иска да ти помогне. Считай за свой ближен всеки човек, който иска да ти помогне в каквото и да е отношение. Не считай за ближен някой, който ти е съсед. Ближен е онзи човек, който влиза в твоето положение, споделя твоето отношение към нещата, иска да ти помага в тази работа. И ти си ближен на всеки, комуто искаш да помогнеш. Казвате: „Мене никой не ме интересува“. Ако човек от нищо не се интересува в света, какъв ще бъде той?

Сега за една седмица мислете върху идеята за Бога като импулс, мислете върху идеята за ближния като импулс. Има за какво да работите. Това са области, от които човек може да черпи сила, вдъхновение. Бог е място, от което ние можем да черпим вдъхновение, и ближните са също такава място. Аз наричам любовта към Бога и любовта към ближните два велики закона на импулсивността в човешката душа, наричам ги пътища, по които човек може да постигне всичко. Да любиш Бога и да любиш ближните, това са двата единствени пътя, по които можеш да постигнеш всичко, да се радваш и да си доволен от себе си.

Ако имаме само една отвличена идея за Бога, ние нищо няма да Му предадем. Но ако имаме любов към Бога, Той ще ни предаде известен импулс. Ако се печем на слънце, какво ще му предадем? Ние на слънцето нищо няма да предадем, но слънцето ще ни предаде нещо. То ще ни предаде един импулс. Импулсът на слънцето ние ще добием. Като вярваме в Бога, какво ще добием? Ще добием един импулс. Без импулс животът не може да се прояви. Животът започва с един импулс. Първият импулс, това е Божественото вътре в човека. Да живееш, да се движиш, това са Божествени импулси. Пратил ви е Господ на Земята да учите. Какво трябва да учите? Най-първо ще се учите какво да ядете, научно да подбирате храната си. Каква храна ще изберете – плодна или месна?

Въпросът е да остане във вас същественото: мислете върху двата импулса – любов към Бога и любов към ближните. Любовта към Бога и любовта към ближните дават най-силния импулс. Има и други чувства, които дават импулс, но тия две чувства дават най-хубавия импулс за живота. Ако понякога във вас тия импулси изчезват, значи още не сте дошли до това място. Кога импулсът на слънцето е по-силен: сутрин, на обед или вечер? Сутрин импулсът му е най-приятен, на обед е най-силен, а вечерно време е най-слаб. Ако търсите приятното в живота, търсете го сутрин, ако търсите полезното, по обед го търсете. Сега практическото положение е следното: когато някой ден кажете, че нищо не ви интересува, вие тогава нямате Божествен импулс, нямате импулс към Бога и към ближните. Ще излезете от това пасивно състояние. Вие сте влезли в едно подземие и ще излезете от това подземие навън.

Да кажем, във вас се заражда мисълта: от мене нищо няма да стане. Аз ще ви запитам може ли едно гърне да каже на себе си: „От мене нищо няма да стане“? Гърнето е направено вече, станало е, сега зависи с какво ще го напълните. Направено ли е това гърне да събира два килограма и половина, то и възможността, и силата му е за толкова. Ако го напълните с два и половина килограма

кал или с два и половина килограма злато, питам: еднаква цена ли ще има гърнето в двата случая? Ще направя едно сравнение, ще уподобя човешката глава на гърне, което има 15 сантиметра широчина и 19 сантиметра височина. Ако вие напълните вашата глава, вашето гърне с кал, какъв смисъл ще има от това гърне? Пазете се да не пълните с кал вашето гърне. Не слагайте кал вътре във вашата глава, нищо повече. Калта е потребна отвън, но тази кал не трябва да бъде в човешката глава. Сега аз мога да ви пратя при някой грънчар да ми купите един ибрик. По какво се отличава ибрикът? Ибрикът е гърне с два отвора: вход, откъдето водата влиза, и изход, откъдето водата излиза.

Мисловият свят се нуждае от един импулс. Сърдечният свят, и той се нуждае от един импулс. Някой път вие се плашите от онова, което ви раздрусва. Раздрусването е необходимо като един импулс за даване на живот. В импулса седи великият живот, който слиза в света. И човек трябва да знае как да се нагоди в този живот.

Сега за една седмица мислете за любовта към Бога не като идея, но за любовта към Бога като импулс в живота. Когато мислите за Бога, мислете какво искате да направите и когато мислите за ближните, мислете какво искате да направите. Любов към Бога и любов към ближните като импулс.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

27. лекция, 8 април 1938 г., София, Изгрев

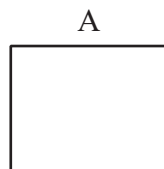
НЯКОЛКО ВЪПРОСА

Отче наш

Изпейте „Сила жива“. Какво означава *учен човек*? Вие имате понятие за учения, че е човек, който знае много, който не е невежа, не е прост. А има и едно друго разбиране: учен човек е онзи, който постоянно изправя своите погрешки.

Има една елементарна азбука. Как се определя точката? Точката, в обикновен смисъл, е място, откъдето ти трябва да тръгнеш. Пътят, който си извървял, това е права линия. Каква е идеята, когато излизаш от точката? От една точка ти се стремиш да отидеш до друга точка, в ума ти седи само една идея. От една точка до друга точка се образува права линия, образува се отношение. Разширението на тази права линия какво образува? Питам тогава: ако в дадения случай, когато тръгваш, имаш в ума си две точки, ще се образува ли права линия? Щом имаш две точки в ума си, какво ще се образува? Права геометрически разсъждения.

За да се образува една площ (*фиг.1*), какви условия трябва да се изпълняват? За да добие една идея във вас широчина, какво се изисква от нея? Или ако на вас ви дадат идеята да определите какво нещо е време, какво нещо е пространство, как ще ги определите? Привидно това са много елементарни, много лесни работи: във времето е станало някакво събитие, пространството е мястото, където е станало. Та казвам: от идеята за точката вие вече имате едно напрежение. Щом имаш едно напрежение в себе си, то е нещо неопределено. Какво нещо е точката в човека? Как ще определиш, че имаш точка?

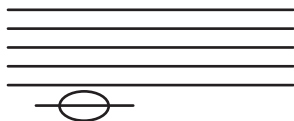
Фиг. 1

За всяка една точка се казва, че не завзема никакво пространство. Ние казваме: ония неща, които не завземат никакво пространство, те не съществуват. Права ли е тази идея? Отчасти е права. Човек, като излезе от физическото пространство, къде отива? Като напусне физическия свят, къде отива? Пространствен свят е физическият, духовният не е пространствен. Като излезеш от пространството, къде отиваш? Тогава каква е разликата между пространствено и непространствено? Кой е ограничил пространството?

Тук имаме една нота (фиг. 2). Можете ли да определите каква е тази нота? Тя може да бъде *си*, може да бъде *ла*, може да бъде *ми*, може да бъде *сол*. А това е петолинието (фиг. 3).

Фиг. 2

Фиг. 3

Петолинието е една система, която служи за разбиране на някаква идея. По какво се отличават нотите, които са на линиите, от ония, които са на междулинието? На междулинието са *ре*, *фа*, *ла*, също и *до*. Кои са на линиите? Ако ги прекарате в една по-висока октава, тия, които са на линиите, къде ще паднат? На междулинието. Всички, които са на линия, във втората октава ще бъдат на междулиние. Онези, които са на междулиние, във втората октава ще бъдат на линия.

Има ли разлика между нотите, които са на линията, и нотите, които са на междулинието? Има разлика, разбира се. Трептенията на *до* и трептенията на *ре* се различават. По какво се отличава *до*? Ако аз ти пея *до* постоянно, в тебе ще се роди едно желание нещата да се разширят, да продължиш някаква линия. В тебе ще се роди желание да премахнеш едно препятствие, което те ограничава. Затво-

рен си – ще се зароди желание да излезеш от затвора. Ако ти пея *ре*, в тебе ще се роди желание да вървиш по права линия. Ако ти пея *ми*, в тебе ще се роди желание, като имаш известни мъчности, да се справиш с тях.

Значи, като ти пея *до*, ти ще имаш желание да разпръснеш мъчнотиите, като ти пея *ми*, ще имаш желание да мислиш как да се справиш с мъчнотиите. Защото в *ми* пак се повтаря мъчнотията на *до*, но в друга форма. И следователно мъчнотията на *до* можеш да я разрешиш в *ми*. *Фа* ще разреши мъчнотията на *ми*. Като влезеш в *ми*, имаш желание да събереш нещата, че да върви работата.

(В разчетената стенограма на лекцията на това място е записано следното: „Дойдоха двама стражари и казаха, че не е позволено Учителя да говори. Някакво недоразумение е станало, защото ни беше позволено“.)

Понякога тренът се поставя в крива посока на релсите. Сега – упражненията.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

28. лекция, 22 април 1938 г., София, Изгрев

ЕДНА ОСНОВНА ИДЕЯ

Отче наш

Изпейте: „В начало бе Словото“. Изпейте: „Мога да кажа“. Пишете върху темата: *Учението като метод на постижение*.

Коя е основата на правата линия? Или коя е основата на живота? Ако някой ви запита това, какво ще отговорите? Под думата *основа* във физическия свят разбираме това, върху което може да се гради. Тогава как бихте определили каква е разликата между физическия свят, духовния свят и Божествения свят, по какво се отличават те? По какво се отличава физическият свят от духовния? По какво се отличава духовният свят от Божествения? Може да се дадат много отговори, но има една идея за тях, която седи вътре в живота. Знанието съществува и дава сила на човека.

Ако някой ви попита: „В какво седи новото учение“, какво ще отговорите? Или вие казвате, че имате едно ново верую – в какво седи това ново верую? Няма нищо ново, ако вярваш, както волът вярва, ако вярваш, както мравката вярва или ако вярваш, както птицата вярва. Казвате: „Вярваме, както едно време хората са вярвали“. Какво ново има в тази вяра? Няма нищо ново. Новото се различава коренно от старото. Във вас седи идеята да покажете на обкръжаващата среда, че не се различавате от нея. Но ако двама души си приличат, те, първо, няма да се обичат. Това е едно противоречие. Какво разбирате под думите *няма да се обичат*? В живота, ако на двама души, които са гладни, дадете едно малко парче хляб, ще се зароди състезание между тях. И двамата искат да ядат, приличат си. Ако единият не иска да яде, а другият иска, ще се обичат, защото този, който не иска да яде, ще даде на другия и той ще може да изяде цялото парче хляб.

Коя е основата на дишането? Въздухът. Без въздух дишане няма. На какво се обосновава дишането? На въздуха. Въздухът е потребен за дишането, без него не може да се диша. Коя е основата на яденето? Храната. Без храна не можеш да ядеш. Коя е основата на чувстването? Сега новото малко ще влезе в противоречие със старото.

Теоретически казваме, че между две точки може да се прекара само една права линия. Това аз съм начертал тук (*фиг. 1*). Значи, щом може да се прекара само една права линия, имаме само дължина. Сега се твърди, че

А	В

Фиг. 1

между две точки може да се прекарат много прави линии. Щом се прекарат много прави линии между две точки, вече имаме широчина. Следователно физическият свят е едноизмерен, духовният свят е двуизмерен, а Божественият свят е триизмерен. Това е само за обяснение. Тази права линия, за да стане духовна, трябва да се разшири. Тя трябва да има широчина, за да може да се прояви. Ако може само една права линия да прекарате между две точки, тя ще се движи безконечно в една и съща посока. Трябва да знаете, че в природата има едно Божествено измерение, което е праволинейно. Всичките измерения се мерят с праволинейното измерение – имайте го това като една идея.

Когато вземете например тона *до*, едновременно можете ли да почувствате колко трептения има? Знаете ли колко трептения има *до*? Като се взема във втора или в трета октава, знаете ли колко трептения има? Не знаете. Ти можеш да вземеш един тон вярно, без да знаеш колко трептения има. Ако вземем за основа 32 трептения, ако това е един закон, тези 32 трептения виждат ли се? Едни поддържат, че най-ниският тон има 16 трептения, други – че има 32 трептения. Както и да е, без разлика е дали са 16, или 32, в дадения случай това е само една идея. Какво означава числото 16, съответно числото 32? Числото 16 е силно, творческо; 32 е меко число, число на възприятия. Един музикален тон с 16 трептения има по-дълги вълни.

Това е едно теоретично, механично обяснение, но ако ти изпееш един тон с 16 трептения, той ще бъде силен и мощен, няма да има мекота. Ако изпееш същия тон с 32 трептения, вълните ще се различават, веднага ще се изменят малко, мекота ще има. Един остър и един мек тон се различават. Единият ще има една форма на движение (фиг. 2). Другият ще има друга форма на движение (фиг. 3).

Фиг. 2

Фиг. 3

Това твърдение трябва да се докаже. Как ще се докаже, че едните тонове образуват корубести вълни, а другите – вдлъбнати вълни? Учените имат ред начини за доказване. Научно как ще докажеш, че един човек е религиозен? По какво се отличават религиозните хора, как ще определите? По какво се отличават учените хора? Ученият изучава външната страна на нещата. Религиозният човек опитва нещата отвътре, той иска да ги знае отвътре. За да бъде идеята по-ясна, може да се каже, че религиозните хора са хора на вкуса. Те искат да опитат вътрешната страна на нещата. Религиозният човек иска да му е приятно. Религията донася нещо. Религията не е празна дума, тя доставя нещо на човека. *Религия* значи свързване. Религията ни свързва с онова същество, от което ние сме излезли. Тя трябва да ни даде науката да се свържем със съществото, от което сме излезли, или с Източника, от Който сме излезли, за да става една постоянна вътрешна обмяна между нас и Него.

Целият свят е построен върху два центъра. Единият център – А, го наричам *азоцентричен*, другият център – В, го наричам *теоцентричен*. Една права линия може да се начертае, така че азоцентричната точка да се отправи към теоцентричната. Има един азоцентричен живот. Ка-

къв може да бъде този живот, основата на който е Аза? В този живот искаш всички неща в света да се подчиняват на твоите възгледи, на твоята сила, искаш те да те слушат. Може ли това да стане? Виждате в природата как е при животните: като дойде едно голямо куче някъде, ще разгони всички по-малки кучета наляво-надясно, ще накара всички те да му се подчиняват. Като дойде после по-голямо от това куче, покаже му, че и то трябва да се подчинява. Питат най-голямото куче: кое накара всички други кучета да му се подчиняват? Най-първо всички кучета се подчиняваха на голямото куче, но като дойде по-голямото, то образува друга система, която от азоцентрична става теоцентрична. Какво ще усещаш ти при една такава промяна? Ще усещаш, че фасонът ти е паднал. Като кажете, че фасонът ви е паднал, това показва, че вашата система се е променила.

Когато се обезсърчавате, значи вашият център се е променил. Няма нищо лошо в това, че вашият център се е променил. Вашата основа е съградена върху пясък и като дойдат изпитанията, става така, както е казал Христос: „Една къща, съградена върху пясък, като дойдат бурите и ветровете, рухва“. Казвам: правата посока на правата линия трябва да изхожда от Божественото начало, не от нас. Бог да е в центъра, а ние в периферията трябва да бъдем. Всякога, щом се обезсърчите, трябва да знаете, че имате една погрешка, че вие сте създали един свят, който не е естествен. Защото човешкият свят е свят на изменения, а Божествения свят е свят на постоянство. Щом чувствате, че нещата вече са изменени, вие имате една система, която хората са образували.

Някой път питате: „Защо светът е така създаден?“. Този въпрос не е право зададен. Ако свириш някое музикално съчинение и питаш: „Защо е така написано?“, ще ти се отговори: „Така е написано, така ще го свириш, другояче не може“. Като не си съгласен, напиши го ти тогава. Може да питате деветата симфония на Бетовен защо е така написана. Напишете вие нещо, недейте само да критикувате. „Защо светът е така създаден?“ Че как трябваше да се

създаде? „Защо само една уста имаме?“ Че ти едва можеш да нахраниш една уста, какво щеше да правиш, ако имаше две, три или четири усти? „Защо трябва да имаме два крака?“ Ти едва можеш да obuеш двата си крака, 400 лева даваш за обувки, ами ако имаше десет крака, колко пари щеше да дадеш? „Защо ми е една глава, да имам две глави!“ Той едва може да се справя с една глава, а ако имаше две? И най-вече защо са му две глави?

Казвате: „Ние сме окултисти“. Какво разбирате под думата *окултист*? Тя е много неразбрана дума. „Окултизмът е наука.“ Че каква наука е той? „Окултистите много знаят.“ Много знаят, но какво знаят? Като говорите така, вие ще заприличате на римски гъски, които крякат: „Не знаете ли, че нашите прадеди едно време освободиха града Рим?“*. Тези работи, за окултизма, са второстепенни. Най-първо трябва да имате идеята за Бога, да мислите, че Той е всемоушен. Може да мислите каквото искате, но за Бога трябва да имате идеята, че сте излезли от Него, че сте дошли на Земята да служите най-първо на Него, после на себе си. На Бога трябва да служите! Ако изворът престане, реката ще съществува ли? От Бога, от този Извор, изтича живот и ако ти се държиш за този живот в Божественото, тогава твоят живот ще има смисъл.

Някой казва: „Аз не вярвам в Бога“. – „Какво искате да кажете? Каква е философията на това, да вярваш или да не вярваш?“ Аз научно засягам въпроса. Този човек не вярва, защото не е постигнал нещо и се е докачил от това. – „Като не вярвате в Бога, добре, но тогава в кого вярвате?“ – „В себе си вярвам.“ – „Много добре, тогава обосновеете живота си. Започнете, да видим какво сте

* ...вие ще заприличате на римски гъски, които крякат: „Не знаете ли, че нашите прадеди едно време освободиха града Рим?“ – препратка към известната легенда за гъските, които спасили Рим. През 3-ти век пр.н.е. галите навлизат в древна Италия и обграждат Рим. Те имат огромно числено превъзходство. Свещените гъски от храма на Юпитер, намиращ се на хълма Капитолий, усещат пълзящите по стените на града гали и надават крясък, с който събуждат не само заспалиите стражи, но и всички жители, и така спасяват Рим.

намислили.“ – „Ама на мене ми дотегна животът, не ми се живее.“ – „Като е така, знаете ли какво нещо е човек да не живее?“ На вас аз съм ви отговорил отчасти какво е да живееш и какво е да не живееш. Да живееш, значи вечно да бъдеш сит, а пък да не живееш, значи вечно да бъдеш гладен. Има един вътрешен глад, който няма никакво разрешение. Кое е по-хубаво, кое е по-практично: джобът ти да бъде празен, да нямаш и петаче, или кесията ти да бъде постоянно пълна? Допуснете, че сега виждате известен предмет. Ако не го виждате, това показва ли, че предметът не съществува? Казвате: „Ама ти Бога виждал ли си?“. Виждането е само едната страна на познаването. Ние не познаваме нещата само с виждане. Колко начина имаме във физическия свят за опознаване реалността на същия този свят? Имаме пет сетива, пет канала, по които можем да се домогнем до известна реалност. „Виждал ли си Бога?“, „Ами слушал ли си Го някога?“ – това е все физическият свят.

По какво се отличават един непосаден орех и един посаден орех, който вече е израснал? По формата си. Ти може да имаш една идея за Бога, която прилича на непосаден орех, и може да имаш една идея за Бога, която прилича на посаден орех. Непосаденият орех остава неизменен по форма, все същият орех е, но след десет години ще има ли качествата, които е имал в началото? Първата година, втората година, третата година, ако се претегля, ще има ли едно и също тегло? Той ще изгуби нещо от теглото си. Ако този орех седи така 10–20 години, ще стане неспособен да се възпроизвежда. Казвам: вие имате идея за Бога, която е като един непосаден орех. Идеята ви за Бога, а именно познаването на Бога, трябва да бъде посаден орех. Страданието в живота не е нищо друго, освен научен начин да познаеш Бога. Страданието е единственият начин на Земята, по който ние можем да познаем Бога. Страданията и радостите, които идват, те са двете опорни точки за познаване на Бога, с Когото сме свързани. Защото страданието може да бъде и привидно. Може да имате

физическо страдание, например заради един удар, или пък може да имате страдание от морален характер.

Представете си, че вие носите в джоба си една крупна сума и вървите весел. В даден момент бъркате в джоба си, търсите кесията, няма я. Ще почувствате веднага една болка, но тя не прилича на болката от физически удар. Къде е тази болка? Вие се обезсърчавате, казвате: „Свърши се вече!“. Представете си, че вие сте ученик, който е отишъл в странство да учи. Бъркате в джоба си, няма ви ги парите, казвате: „Свърши се!“. Трябва да се върнете назад. Бъркате пак в джоба, парите са там. Само един момент на бръкване и казвате: „Свърши се всичко!“. Какво се свърши? Няма учение. Бръкнете пак в джоба и казвате: „Всичко ще стане!“. Каква е разликата между едното бръкване и другото? При първото няма нищо в джоба, а при второто ще напипаш нещо. Когато бръкнеш в своето сърце и не може да напипаш Бога, казваш: „Свърши се всичко!“. Когато бръкнеш и напипаш Бога в сърцето си, всичко ще стане.

Аз искам да ви дам една ясна идея, а вие може да си имате друга идея. Но не считайте идеята за Бога като нещо, без което човек може. По никакъв начин не може. Не казвайте, че човек може да живее без Бога. Кажете ли така, вие се осакатявате. То е все едно да кажете, че човек може да живее без глава. Мога ли аз да живея без глава? Че как ще живея така? Мога ли да живея без сърце? Как ще живея без сърце? Казвате: „Ами без очи не може ли?“. Как ще живее човек без очи, на какво ще заприлича тогава? – „Без уста не може ли, без уши не може ли?“ Но какво ще сложите на мястото им? Откъде е дошла тази идея?

Тогава ние даваме онази идея за Бога, която ни е достъпна: Бог е Любов. Значи, любовта за нас е достъпна. Достъпна форма, с която можем да знаем Бога – това е любовта, тя е вътрешната страна. Ти Бога може да чувстваш външно, във външните условия, но щом Го чувстваш по закона на Любовта, ти ще имаш права идея. Без любов ти не можеш да разбереш Бога. Нищо в живота не може да се извърши без любов. Всичко е осъдено на фалит без

любов. Онзи, който иска да мине без любов в живота, той е осъден на всички страдания. Всички страдания произтичат от това, че ние искаме да постигнем нещата без любов. Всеки най-малък такъв опит е съвпрегнат със страдания. А всеки опит, в който влагаме любовта, това е радост, това е философия. Може да правите такива опити.

Казвате: „Моят живот се свърши, аз страдам“. Страдаш, защото искаш да извършиш работите без любов, без Бога, по човешки. (– *Защо Йов страдаше, нали беше праведен?*) Никак не беше праведен. Щом човек страда, не е праведен. Христос страдаше, но защото носеше греховете на хората, за тях страдаше. Казано е: „Той понесе греховете, Той изплащаше греховете“. Както и да ги схващате, страданията произтичат от безлюбие. Всяко едно страдание произтича от безлюбие.

Аз искам да ви насоча към философията на нещата. Вие може да мислите каквото искате, то е друг въпрос; може да обосновавате живота си както искате. Ти може да пееш както искаш – с наведена или с вдигната нагоре глава, но има един правилен начин на пеене: при него ще имаш първо една мисъл и после ще имаш едно чувство. Музиката има умствен характер. Мисълта дава посоката, чувстването дава широта. Първо посока се изисква – за да пееш, трябва да имаш идея.

Казвам: всички трябва да имате една идея за Бога, да учите, като сте при Бога. Аз понякога изучавам хората. Гледам, вие нямате любов към Бога. Понеже се намирате се при едно същество, което е най-благородно, най-умно в света, ако с него се проявите такива, каквито не трябва да бъдете, тогава вас, хората, аз ви уподобявам на онази млада мома, която била много ленива. Кои хора са лениви? Ония, които искат всички да им шетат, а те да седят на едно място. Та младата мома била богаташка дъщеря – от леглото ще я вдигнат, ще я сложат до огъня, оттам ще я вдигнат, ще я пренесат до софрата, с лъжичка ще я хранят. Тя само казвала „примък“ и „отмък“. „Примък“ – да я примъкнат, „отмък“ – да я отмъкнат. Дошъл един момък, и като била доста угледна, харесал я, поискал да се ожени

за нея. Майка ѝ казва: „Както виждаш, тя не е научена на работа. Трябва ние да я донесем до огнището, после да я отнесем“. Момъкът казва: „И аз ще го правя, стига тя да ме хареса“. Като се оженили, той я занесъл до огнището, пък наклал голям огън и излязъл навън. Тя викала: „Отмък, отмък“, но никой не дошъл да я отмъкне. Тогава си казала: „То няма кой да ме отмъкне, но чакай аз сама да се отмъкна“. Значи, тя намерила, че и сама може да стане. И наистина, по едно време стъпила на краката си. Тя разбрала, че може не само да я носят другите, но че може и сама да става. Понеже не сме от много работливите, и нас някой път Господ ни донася до огнището и ни оставя. Като накладе голям огън, викаме: „Отмък, отмък“, но няма кой да ни чуе.

Казано е: „Помогни си сам, за да ти помогне и Господ“. Помогни си сам за онова, което можеш, а пък за онова, което не можеш, Бог ще ти помогне. Има нещо, за което ние сами можем да си помогнем. Първо ти ще вдишаш въздуха, ще го приемеш и тогава, като влезе онова Божественото, каквото ще произведе в тебе, то ще е Божествено. В какво седи дишането? Западните хора дишат и източните хора дишат, но те имат различни теории за дишането. Не бързай, като дишаш. Приемеш ли въздуха, ще го задържиш, Бог да свърши своята работа. Като усетиш, че Бог е свършил своята работа, тогава ще издишаш. И като издишваш, кажи една хубава дума, кажи: „Добър съм“. Думите *добър съм* какво подразбират? Че си създаден добър. Не да си добър пред хората, но да разбираш идеята, че си създаден добър. Следователно благодари, че си какъвто Бог те е създал, че си добър. Ако вие дишате по този начин: като вдишвате, да концентрирате ума си към Бога и като издишвате, да казвате: „Добър съм създаден“, веднага ще изчезне тъгата, която имате.

Казвам: вие трябва да имате характера на мъчениците. Като те питат: „Ти вярваш ли в Бога?“, да кажеш не само че вярваш, но и че се надяваш, и че обичаш Бога. – „Не само вярвам, не само се надявам, но аз и любя Бога.“ Вярата е излязла от любовта, надеждата е излязла от вярата.

Следователно любовта е основа, пък вярата е майка на надеждата. Надеждата е детето. Надеждата, с която уповаваме в света, тя е детето на вярата. Някой те пита: „Вярваш ли в Бога?“. Ти кажи в себе си: „Не само вярвам, но аз обичам Бога“. Друг те пита: „Ти виждал ли си Бога?“. – „Ами ти човека виждал ли си?“ Казвате, че виждате някого. Ако това е вярно, къде ще е този човек утре, като умре? Това, което се изменя, човек ли е? Невидимото вътре в човека, то е човекът. Видимото, то е изявление на невидимия човек. Видимият човек е изявление на невидимия. Следователно ние, хората, сме видимата страна на Бога. Като виждаш себе си, то е външната страна, външното проявление на Бога. Ти отправи ума си и сърцето си към Бога, към онова Начало, Което не се изменя при всичките условия, в каквото и положение да се намираш, и Него слушай – тогава се разрешават всичките въпроси. Жаждата се разрешава само при извора, гладът се разрешава при хляба. Вие ще си извадите сега своите заключения. Скърбите къде се разрешават? При радостите. (– *Къде да намерим радостите?*) А къде се намира водата? Въздухът къде се намира? Нали навсякъде се намира въздухът?

Аз ви препоръчвам, ако сте нещастни, всеки един от вас да си вземе една саксия, да посади едно карамфилче или някоя друго цвете, което цъфти по няколко пъти в годината, и да го обикне. Погледни и обикни това цветенце! Ти ще кажеш, че не можеш да обичаш цвете. Човекът, и той е едно цвете, което е цъфнало. Срещаш един човек и го обикваш. Като го погледнеш или като чуеш гласа му, говора му, или като видиш как ходи, ти го обикваш. Аз искам вие да имате една наука за нещата. Тия стари неща, тия стари баби ги оставете. „Дотегна ми животът“ – това е бабешка работа. „Не вярвам“ – и това са стари работи, на пастьрма са станали те. Този ваш речник, оставете го настрана. Вие се сърдите. Сръдната е метод – ти мислиш, че с нея ще постигнеш нещо. Аз съм виждал как някой музикант, докато свири, изведнъж хвърли цигулката, хвърли нотите, не иска повече да свири. Защо не иска? Неразположен е да свири. Давам му една английска лира, не се

раполага, като му дам сто, веднага се разполага. Давам му 200, 300, 400, 500, 1000 – свири човекът! Значи на него са му трябвали хиляда английски лири. Даже да не е толкова гениален, пак ще свири. Дай на шивача 2000 лева, и ще видиш как хубаво ще шие. Като му платиш 500–600 лева, ще ти направи дрехите големи.

Сега аз не искам да ви убеждавам в нищо. Вие имате стари идеи, които ви измъчват. Всичко ново в света, то е, което причинява радост. Аз наричам нови неща тези, които изтичат от Бога, които причиняват радост. Старото е човешко. Старото трябва постоянно да се обновява. То трябва да се обновява от Божественото. Затова, щом усетите, че сте неразположени, знайте, че това е човешко чувстване, и веднага внесете Божественото. Вие страдате, това е човешкото. Радвате се, това е Божественото. Казва се: „Да се весели Бог в своите дела“. И да скърби човек в своята глупост – защо? За да се поправи. Сега това ви го препоръчвам като един метод. В съвременното възпитание хората често правят опитите на тези, които са създали изкуството на цимента. Ти забъркваш циментова каша и пъхаш крака си вътре. Отначало ти е приятно, но трябва да бъдеш внимателен. Ако го държиш така няколко часа, той ще се скове в цимента. Никога не си слагай крака в една циментова каша. Безверието в света е циментова каша. Недоволството в света е циментова каша. Ти бъркай тези каши с дърво, с желязо, но краката ти и ръцете ти да бъдат далеч. Влезе ли ръката ти, влезе ли кракът ти в кашата, ти ще пострадаш.

Когато дойдем до безверието, ние знаем какво е – то е циментова каша. Тогава каква е кашата на вярата? Гледам, някой сам не вярва в Бога, а казва: „Онзи не вярва“. Преценил го е той! Ти, който не вярваш в Бога, не можеш да знаеш кой вярва в Бога, то е невъзможно. Любовта, вярата и надеждата са основното учение на онези, които вярват в Бога. По тях три неща може да се определи онзи, който вярва в Бога. По тях той се познава. Срещне го някой беден човек, поиска му нещо, той бръкне в джоба си, там има само една монета, даде му я и продължи по пътя

си. Както върви, пак бръкне в джоба си, пак има една монета, пак дава. Той никога не се съмнява. Съмнението не влиза в ума му. Не мисли, че джобът му ще се изпразни. Той вярва, че джобът му винаги ще бъде пълен. Така и изворът, колкото и да дава, всякога ще има, всякога ще бъде пълен. Колкото и да дава, този извор ще блика. Това е любовта към Бога. Онзи човек, който при всичките условия все блика, все извира, той е, който има вяра, надежда, любов към Бога. Онзи човек, който като някоя щерна се изпразва, той няма любов.

Разбрахте ли? Какво остана във вашия ум? (*Задава се един въпрос за Фидеас* – скулптора.*) Всички хора са скулптори. Като дойде смъртта и ти вземе детето, не е ли същото? Най-после и ти сам изчезнеш от света. Човек трябва да знае какво нещо е умирането. Да ти вземат всичко каквото имаш, да те оставят без нищо. Представете си, че вие уповавате на ръцете си, но ви ги вземат; уповавате на краката си, вземат ви и тях; уповавате на очите си, на ушите си, на дробовете си, вземат ви и очите, и ушите, и дробовете. Лишават ви от всичко онова, на което уповавате, и ви пратят така в един свят. На какво ще уповавате там? Няма ли да бъде това най-голямото разочарование?

Има нещо по-красиво от очите. Кое е то? Това, което не знаете. Има нещо по-красиво от ушите. Кое е то? Това, което не знаете. Има нещо по-красиво от сърцето. Кое е то? Това, което не знаете. В това седи Божественото. Божественото може да възстанови всичко онова, което ние сме изгубили, може да го възстанови в много по-хубава форма. И Йов в своите страдания каза: „Говорил съм много пъти в незнанието си, но сега няма да говоря“ – призна погрешката в своите разбирания, дойде това вътрешно

* Фидеас – зададеният въпрос, който не е записан, най-вероятно е за древногръцкия скулптур Фидий (около 490 г. пр.н.е. – 430 г. пр.н.е.), предвид контекста на думите на Учителя след въпроса. Защото за нито една от оцелелите до наши дни древногръцки статуи не може да се каже със сигурност, че е дело на Фидий, те са му приписвани с по-малка или с по-голяма достоверност, т.е. по-вероятно е да са изчезнали.

просветление. И тогава, както казва Писанието, той получи богатства, в двоен размер по-големи, а дъщерите му и синовете му бяха по-красиви, отколкото първите. Неговите разбирания след изпитанието бяха вече други. Следователно във физическия свят, в духовния свят и в Божествения свят в Йов стана едно изменение, едно подобрение.

И така, всички трябва да бъдете герои. При всичките изпитания, до които ще дойдете в света, да имате сила, да не се обезсърчавате. Като минат една, две, десет, дваисет години, да опитате, че идеята, върху която сте съградили вашия живот, е вярна. Да кажете, че това, в което вярвате, е право и не може да бъде другояче. – „Откъде знаеш?“ – „Зная го.“ Казва някой: „Няма Господ“. Тези думи доказателство ли са, че няма Господ? Доказали го били учените хора. Как са го доказали? Бог не е една идея, която може да се отхвърля. Бог никога не може да се отрича, това е абсолютно немислимо. Ако отричаш Бога, ти веднага ще умреш, ще изчезнеш. Онези, които казват, че не вярват, и те правят опити. Че не вярват, то са привидни работи. Един казва: „Аз съм се обезверил в хората“. Щом се намери добър човек да му помогне, тогава казва: „Имало и добри хора“, изменя се неговото мнение. Значи и обезверяването в хората е пресилена работа. Първо казва: „Няма добри хора в света“, но щом му помогне някой, ще каже: „Имало добри хора в света“.

Казвам ви: пазете се, може някой път на човека да му е мъчно, но то е едно вътрешно изпитание. Казвам ви да бъдете благодарни, понеже вие не сте благодарни. Отблагодарили ли сте се за онова богатство, което Господ ви е дал? Не сте се отблагодарили. Постарайте се да се отблагодарите. Ако не се отблагодарите, тогава ще ви дойде някое страдание. Защо ще дойде страданието? Защото в страданието вие ще познаете какво може Господ да направи за вас. В Писанието се казва: „Познайте ме в ден скръбен и аз ще ви помогна“. В този, скръбния ден, какво ще познаете? Ще познаете Божията любов.

Виждате, че в Бога всичко е възможно. Всичките ваши мъчнотии, които срещате в живота, ще изчезнат. Всички

хора са условия. И баща ви, и майка ви, това са все условия. Онова Начало, на Което вие може да разчитате, то е Бог във вашата душа. Дръжте се за Него не като слепец за тояга, но дръжте се с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичкия си дух и с всичката си сила.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

29. лекция, 29 април 1938 г., София, Изгрев

ПРИЧИНА, СРЕДА, ФАКТИ

Отче наши

Зададена тема имате ли? (*Чете се темата: „Учение-то като метод на постижение“.*) Пишете върху темата: *Разлика между честност и справедливост*, пишете по какво си приличат и по какво се отличават.

Изпейте една песен. (*Изпява се „Фир-фюр-фен“.*)

Природата има няколко начина за разглеждане на живота. Например къде може да приложите числеността на нещата? Където нещата са разделени. В природата съществуват отделни тела – нашата Земя, Слънцето, всичките други звезди все са отделни. Като приложим аритметиката, можем да изчисляваме колко са на брой, да знаем числеността им. Може да се изчисли и разстоянието между телата, които са отделени едно от друго. Например ние изчисляваме, че разстоянието между две слънца е три светлинни години. Една светлинна година е разстоянието, което светлината изминава за една година, като пътува със скорост от 300 хиляди километра в секунда. Та едно слънце се намира от друго на такова голямо разстояние. При това, когато започнем да изучаваме вътрешните отношения на нещата, разбираме, че тия двете тела имат отношение едно към друго.

Обикновените хора даже не подозират за отношението на звездите една към друга, както мравките не подозират, че има някакви хора на Земята. Мравките и досега не знаят, че съществуват други същества по-високо от тях; мислят, че единствените разумни същества са само те и че над тях други същества няма. Мравката е така устроена, че и да види човека, ако иска да си състави едно понятие за него, ще го мисли за една голяма мравка. Питам сега: какво може да се постигне с един мравешки ум?

Някой път хората поставят въпроса: „Каква е целта на човешкия ум?“. С разширението на човешкия ум се разширява човешкото съзнание. Там се включва прогресът на човека. Без развиване на човешкия ум и на човешкото съзнание не може да има вътрешна култура. Ако престане човешкият ум да се развива, идва упадък. Цялата история на природата показва, че ония тела, които не се развиват, идват до упадък. И съществата подлежат на действието на същия закон. Като не се развиват, и при тях се явява един регресивен упадък, едно израждане. От израждането на нещата се явява смъртта. Всички същества, които се израждат, са подложени на смърт. В дадения случай смъртта е един обновителен процес в природата. Всяко нещо, което постига крайния предел на своята инволюция, е вече предразположено към преживяване на ония условия, при които то не може да съществува. Сега ние засягаме смъртта не така, както тя се разбира от хората. Смъртта в природата е едно ограничение на дейтелността.

Науката, разбира се, може да се занимава със сегашните условия на живота. Всичките хора се спират върху въпроса да прекарат добре на Земята. Представете си, че един пътник е на кораб и казва: „Да прекараме добре на кораба“. Пътува той на този кораб и се занимава с въпроса как ще се преплава океана. „На сушата – казва – като слезем, това няма да ме интересува.“ И действително, докато човек е на кораба, не трябва да го интересува другото. Един ден, като слезе от кораба на сушата, какво трябва да прави?

Когато имаме големи неприятности в живота, можем да уподобим това на онзи бурен морски живот. Животът при пътуването в морето е неприятен, няма тия удобства, както на сушата. Условията в кораба са различни и условията на сушата ще бъдат различни. Често мнозина не правят тази разлика, казват: „Един бурен живот и един тих живот“. Ако се попита в какво седи бурният живот, как ще отговорят? Има известни изпитания, които не произтичат от самия индивид. Ако пътувате през Атлантическия океан за Америка и ви посрещне някоя буря,

ще видите в какво положение ще се намерите. Приятно спане тогава няма да има, ще се държите за кревата, ще гледате да не ви изхвърли клатенето, ще се тласкате от едно място на друго. Сега запитвате защо се случват тия работи. Да допуснем, че не биха съществували никакви бури, никакви ветрове – знаете ли тогава какво щеше да бъде положението на Земята, на водните течения? Ако нямаше никакви ветрове и температурата беше еднаква по цялото Земно кълбо, какво щеше да бъде положението на Земята?

Нали вие се занимавате с философия? И като се занимавате, понякога си задавате въпроса: „Защо са тия промени в живота?“. Това, което става на Земята, става и в човека. Това, което става във Вселената, става и в самия човек. Човек не може да избегне промените, които съществуват в природата. На тия промени всички същества са изложени. Ония същества, които са на по-висока степен на развитие, са изложени повече на промени, отколкото ония, които са на по-ниска степен на развитие. Съществата на по-ниска степен на развитие са изложени по-малко на промени.

Някой път във вас се заражда недоволство. Хората обичат да се сърдят. Какво нещо е сърдната? Всеки човек може да бъде разгневен. Върви някой, пее си, вие го спирате и в него изведнъж се заражда едно неприятно чувство. Щом в човека се спре този подтик на енергията и щом в дадения случай той не може да намери правилен път, за да насочи своите енергии, в него моментално се образува едно вътрешно триене, едно нагорещяване и той веднага става раздразнен. Казва се: „Човек кипва“. Това означава, че се е образувала топлина. Знаете, че като се образува топлина, става кипване. За да има кипване, трябва да има горещина отдолу. Следователно в живота човек трябва да изучава вътрешните движения, теченията на мисълта, които съществуват.

Това представлява челото (фиг. 1). То има горна, долна и средна част. До-

Фиг. 1

лната част на челото се занимава с грубата, необработената материя. Областта над веждите е на наблюдателния ум, който се занимава с отделните факти, който гледа какво се случва, без да прави някаква връзка между фактите. Средната част на челото се занимава с набраните факти, като ги подрежда в известни системи. В горната част на челото се търсят причините, които са произвели тия факти и които са образували тия системи. Например вие чувствате студ, това е един факт. Или чувствате топлина, това е също един факт. Сега трябва да обосновеете на какво се дължат студът и топлината. Природата е пълна все с отделни факти, които вие срещате. Фактът е нещо, което не можеш да обясниш, но не можеш и да отречеш. Умира човек – факт е. Защо умира, не знаеш. Може да видите, че един човек се разболява, става известна промяна с него, но не знаете в какво седи промяната. Или някой път човек изгубва равновесието на своя ум. В какво седи изгубването на равновесие? Някаква промяна става в неговия мозък.

При сегашните условия физическият живот не е поставен на една точна основа, често стават промени. И каквато и система да употребим за самовъзпитание, ние трябва да вземем предвид много работи. Например някой път, и при най-малките промени в атмосферата, вие имате едно усещане, чувствате, че ви става студено. Задавате си въпроса защо ви става студено, но не можете да си обясните. Първо, усещането на студенина се дължи на това, че вие не употребявате хубава храна. Второ, окисляването в организма ви не става правилно, белите ви дробове не работят правилно. Трето, вие имате в изобилие венозна кръв и организмът ви не функционира правилно. Вследствие на всичко това вие започвате да чувствате едно изстудяване на вашите ръце и крака. Изстиването на краката е един болестен признак. Когато изстиват краищата на ръцете ви, тогава се забелязва процес, при който кръвта се събира във вътрешните съдове на тялото – кръвообращението не става правилно. Щом кръвообращението не е правилно, и мисълта на човека не работи правилно.

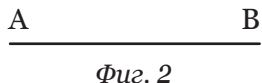
Тогава във вас се явява едно угнетено състояние. Вие сте неразположени, усещате, че има нещо, което ви стеснява, но не знаете на какво се дължи. Това състояние, което ви угнетява, може да е наследствено, да го носите от четирипет поколения. Дядо ви е страдал от хипохондрия или е имал някаква физическа болест. След четири поколения се раждате вие и нямате нищо общо с дядо си, но по наследство във вас идват тия негови страдания. Какво е вършил дядо ви? Живял е недобре. Питате какво отношение има това към вас.

Представете си, че линията AB (фиг. 2) е направена от желязо.

Представете си още, че A се поставя в едно огнище. След време какво ще стане с B ? Ще кажете: „Този A като е влязъл в огъня, какво съм виновен аз – B ?“.

След време от A ще се нагорещи и B , топлината ще стигне от A до B . Да допуснем, че това нагорещаване е едно благоприятно условие. Като мине известно време, в даден момент то ще мине в B . Може всеки един от вас да направи наблюдение след колко време топлината ще мине в точката B . И в живота между дядо ви и вас е така: вие сте поставени на една линия, вървите по една линия и по необходимостта на този закон последствията ще сполетят и вас. Понеже сте излезли от дядо си, вие сте вече свързани, има една верига, която ви свързва.

Има два начина за констатиране на нещата. Те могат да се констатира и без да се обясняват. Но някой може да запита: „Защо така стават?“. Как стават нещата и защо стават, това са различни въпроси. Защо стават, никой не знае. Защо се ражда човек? Че е роден, констатира се, може да се обясни и как се ражда, но защо е роден, това е един въпрос, който не може да се обясни. Защо човек се сърди, не може да се обясни. Всякога може да правите опити: може да разсърдите когото и да е, пък може и да утешете когото и да е. Взели сте пари от някого и не му ги връщате – той ще ви се разсърди. Но вие сте в състояние да внесете мир в душата на този човек. Като му платите

главницата и лихвите и като му дадете и един подарък, той веднага ще добие разположение.

Най-първо казвам: трябва да имате една абсолютна мярка, която не се мени. Такава мярка ще имате. В природата има една абсолютна разумност – вземете тази мярка, с нея ще мерите. Защото в света има страдания, но някои страдания произтичат от неразбиране. Ако на едно новородено дете дадете твърда храна, вие ще произведете болки в неговия стомах. Това дете няма зъби, не може да дъвче твърдата храна. Ако му дадете рядка храна, каквато природата е приготвила за него, то ще се чувства добре. Казвате, че природата не е разумна. Природата е предвидила и приготвила млякото за малкото дете. Друга храна е приготвила за порасналото дете, което може да се храни самостоятелно – на него му дава твърда храна.

Сега вие не искате да страдате, но страданието в света е привилегия. Всяко страдание е твърда храна. Трябва да разбирате нещата. Някое страдание ви се случи в живота – това е нещо, което трябва да обработвате с вашия ум. По-висшите същества имат повече страдания, по-нисшите – по-малко. Този, който е в университета, се занимава с по-трудни задачи, а който е в гимназията – с по-прости. Като влезеш в първо отделение, там работите са елементарни. Ако се спирате върху въпроса „защо са тия страдания“, тогава излезте от училището. Един студент всякога може да не се главоболи повече. Ако не иска да учи по 4–5 часа, да го късат, да се дразни, че работите му не вървят, нека да напусне университета. Но след като напусне университета, работите няма да се улеснят. В университета работите донякъде ще се оправят, но като напусне, няма да се оправят. С университета работите ще се оправят по-лесно, отколкото без университета.

Животът е училище. По-добре университетът на живота, отколкото училището на смъртта. Някой казва: „Да умрем, да напуснем училището“. Нямам нищо против, но с напускането на училището и със свършването на училището вие получавате два различни резултата. Казвам: придобивките на живота са повече, отколкото придо-

бивките на смъртта. Практически и смъртта е потребна, и животът е потребен. Живота ще приложите в доброто, а смъртта ще приложите в злото. За да се освободите от злото, непременно трябва да умрете. А за да се свържете с доброто, непременно трябва да оживеете. Следователно всеки, който умира, се свързва със злото; всеки, който се ражда, се свързва с доброто в света.

Ако човек не разбира този закон, той се самоосъжда: като живее, постепенно умира. Който не е разбрал закона, постепенно умира. Като се погледне един човек, може да се прочете по лицето му, че умира; може да се определи след колко години или след колко дни ще умре. Като дойде някой път лекарят, пипне пулса на болния, погледне го и каже: „Още два-три дни, и ще свърши“. Как лекарят познава това? Много лесна работа е. Имате например един влак. Като се качи онзи, който кара машината, може да определи за колко дни ще стигнат въглищата, може да разбере, че на половината път влакът ще спре. Тъй щото може да се изчисли енергията на човека, да се види колко време ще живее. Един съвременен учен човек, като бутне задната част на ухото на болния, вече знае ще умре ли той, или ще оздравее. За един лекарят казва: „Ще умре“. Като побутне друг зад ухото, казва: „Няма да умре, но ще живее. Ще оздравее“. На ухото има един белег, който показва ще живее ли човек, или ще умре. Тъй щото искате ли да не умрете, когато се разболеете, пипайте се зад ушите и ще живеете по-дълго. Като се разтриваш там, ще живееш по-дълго, отколкото ако не се разтриваш.

Казвам: знанието е потребно, за да се облагороди нашият живот. Човек е свързан с три свята: със света на мислите, със света на чувствата и със света на постъпките. Физическият свят, духовният свят и Божественият свят, те са три свята свършени. И тогава връзката е следната: Божественият свят, това е причината, духовният свят, това е средата, физическият свят, това е резултатът. Следователно на физическото поле ние от резултата ще съдим за причината. От причината можем да знаем какъв ще бъде резултатът. А пък тази причина – например слънчева-

та светлина – минава през известна среда. Коя е средата между Земята и Слънцето, през която минава слънчевата светлина? Етерът. Тук, на Земята, има и една друга среда, през която минава светлината – въздухът. Казвам: всеки един човек се нуждае от известна среда, за да може Божествената енергия да премине. Следователно духовният свят съставя средата, през която човек възприема благата, които идат от Великия свят. А сам човек е един резултат на ония причини, които действат извън неговия обсег.

Тъй щото вие живеете на Земята, но съдбата ви е решена на друго място. Съдбата на човешката глава зависи от неговия мозък. Неговият мозък зависи от съпоставянето му с разумната природа, т.е. как е поставен той в отношение с разумната природа. Казвам: всякога се пазете да не изгубвате връзките, които природата е поставила във вас. Например вие имате връзка чрез вашите очи. Ако ги изгубите, изгубвате връзката. Имате връзка чрез вашите уши. Ако ги изгубите, изгубвате връзката. Имате връзка чрез вашия нос, имате връзка чрез вашата уста, имате връзка чрез вашето осезание, тъй че усетът на пръстите ви трябва да бъде нормален. Тези са основните връзки, от които зависи животът на човека.

Съвременната наука трябва да има приложение. Химията и физиката трябва да имат приложение. Педагогиката трябва да има едно практическо приложение в самовъзпитанието. Знанието трябва да се приложи. Знание, което не може да се приложи, то е безполезно за човешкия живот. От литературата трябва да четете това, което е полезно. Като искате да четете някое духовно съчинение, трябва да избирате онова, което е полезно за облагородяването на чувствата. Като изучавате някоя физическа наука, трябва да четете онова, което е полезно за тялото. Всеки един трябва да разбира условията за своето тяло, условията за своите чувства, условията за своята мисъл. Или иначе казано, човек трябва да разбира условията за тялото си, условията за своята симпатична нервна система, която е свързана с чувствата му, и условията за своята мозъчна система.

Човек трябва най-първо да започне от възпитанието на тялото, от възпитанието на симпатичната нервна система, която е свързана с неговия стомах. Човек трябва да възпитава своя стомах. Стомахът се намира в най-ниската степен на възпитание, той е най-невъзпитан. Животът на човека няма да тече така благоприятно, ако не може да възпита, да приведе в хармония и своя ум, своята мисъл. Той не трябва да се безпокои от всички промени, които стават в природата, но той трябва да ги изучава.

Например вас може да ви спласи идването на силна буря или вдигането на прах в атмосферата, или голямата горещина в някои летни дни, или голямото спадане на температурата през зимата на някое място. Но как ще си обясните, ако човек го тресе лятно време? Отвън има достатъчно топлина, а той отвътре трепери. Как ще си обясните този студ, който се получава вътре в него? Казвам: много неща има в природата, които трябва да се обяснят. Човек трябва да изучава индивидуално своя организъм и трябва да изучава природата, за да се постави в хармония. Като изучава и природата, и себе си, той ще знае във всеки един случай как да се постави в хармония.

Сега например може да ви се даде да развиете темата: *Кои са причините за създаването на водните течения, за обръщането на големи маси вода, които постоянно се движат? Кои причини заставят водата да се движи?* Това, което става в океана, което става на сушата, става и в човека. Има общност в законите. Ние считаме, че законите, които управляват нашия организъм, не са общи със законите, които управляват Земята. Пък ония закони, които движат Земята, и ония закони, които движат Слънцето, движат същевременно и човека.

Нашата Земя извършва две движения. Едното ѝ движение е около себе си, около своята ос – на какво се дължи то, как може да се обясни? Другото ѝ движение е около Слънцето. Питам сега: ако Земята не се движеше около себе си, ако не се движеше и около Слънцето, какво щеше да стане? Движението на Земята около Слънцето подразбира идеята за Бога. Разумният живот на човека се движи

около един голям център. Движението на Земята около себе си подразбира личния живот на човека. Това обръщане около себе си има практическо приложение. Ако не се движеше така Земята, едната ѝ част щеше да бъде винаги осветена, щеше да има винаги благоприятни условия, другата нямаше да има. Сега, при това движение, равномерно се осветява навсякъде, тъй щото всичките части имат еднаква привилегия.

Накъде трябва да се движи човек? Кое е по-хубаво, движението или застоят? Движението. Посока на движение в природата трябва да има. Новите идеи в света идват, за да се даде една правилна насока на ония енергии, които са вложени в нас, да дойдем в съгласие с великите закони на природата. И обществото, и народът, и човечеството само така може да се повдигнат. Ако човек се движи в пространството като комета, без никаква идея, нищо не може да се очаква от него, всякога ще дойде един катаклизъм. Там, където светът няма общ център, катаклизми се случват често; където има общ център, катаклизмите са изключение. Всичките неприятности в живота произтичат от известни колебания. Понеже сме свободни същества, ние искаме някой път да изменим живота си. При това изменение, ако изменим своя център, около който трябва да се движим, ще се случи някаква промяна нежелателна.

Та казвам: обща идея трябва да имате. Трябва да имате една обща идея за Бога, която да можете да изпитате, да я поставите на един личен изпит. Не философите да ви доказват има ли Господ, или няма, то е съвсем друг въпрос. Защото този въпрос – съществуването на Бога, не може да се докаже. Казват някои философи: „Да се докаже, че има Господ“. Това, което се доказва, то не е реално. Това, което не може да се доказва, то е реално. Какво ще ми доказва един философ, че има въздух? Аз зная това, аз дишам. Ако чакам този философ сега да ми доказва какво е въздухът, дали го има, или не, че тогава да го употребявам, ще се свърши с мене. Какво ще ми доказва един човек има ли светлина, или не?

Ако някой иска да ви говори за светлината като факт, който сте проверили, за въздуха като факт, който сте проверили, така може да ви говори. А пък ония неща, които не съществуват като факти, те са извън човешкия ум. Казвам: онова, което мислят хората, е хубаво, но всякога трябва да вярвате в опитната наука, в онова, което вие сте опитали. Опитът важи повече от всички философии. Това, което е опитано, което е проверено, това, върху което почива твоят живот, е по-реално от всичко онова, което можеш да прочетеш. В човека това чувство го има.

Казвам: свързвайте причините, свързвайте средата, свързвайте фактите. Изучавайте живота, без да се обезсърчавате.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

30. лекция, 6 май 1938 г., София, Изгрев

ЧЕСТНОСТ И СПРАВЕДЛИВОСТ

Отче наши

Изпейте „Духът Божи“ и „Всичко в живота е постижимо“. Пишете върху темата: *Разликата между постоянство и твърдост*. Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата: „Разлика между честност и справедливост“.*) Доста труден въпрос, понеже е отвлечен.

Честност и справедливост, това са отвлечени въпроси. Как могат да се конкретизират, да станат по-ясни? Разликата между студено и топло каква е? Какъв е резултатът, който се произвежда при студа и който се произвежда при топлината? Или при друго едно състояние, например когато човек е твърд, какъв е резултатът? Между твърдостта и мекотата каква е разликата? Каква е разликата между други две състояния – болест и здраве? Какъв е резултатът при едно болезнено състояние и какъв – при едно здравословно състояние? А разликата между гладния и сития каква е?

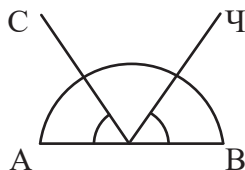
Вие може да разглеждате честността като една ценност и справедливостта като друга ценност. По качество те се различават. На какъв скъпоценен камък можем да уподобим честността и на какъв – справедливостта? Всякога трябва да имате много определена идея в ума си. На какви предмети можем да ги уподобим? Как си представяте честността и как – справедливостта? Физиогномически каква черта ще дадете на честния човек и каква черта ще дадете на справедливия? Ако някой художник иска да нарисува един честен човек, какви черти ще му даде? Особени черти има честният човек. И справедливият човек има особени черти. Като рисувате едно животно или един човек, придавате им техните особени форми. Животното

има своя форма и човекът има своя форма.

Вие понякога разглеждате нещата поотделно, тъй както някои анатоми разглеждат костите. Анатомът взема една кост, изучава я, вижда, че има известно различие от друга. Но тия кости имат една вътрешна връзка, не може да ги подредите къде то и да е в тялото. Например плешката къде ще я сложите в човешкото тяло? Или костите на един пръст къде ще ги сложите? Ако искате да образувате човешкия организъм, къде ще сложите пръста? Представете си, че честността е една кост – къде ще я сложите в тялото?

Честността е опашката, справедливостта е главата. Това е едно уподобление. Всяко куче, което срещнете, си маха опашката. С постоянното махане на опашката то показва, че живее, показва, че има някакво достойнство. Чрез въртенето на опашката животните се заставят да мислят. Ако престанат да си въртят опашката, не могат да мислят. Щом кучето престане да си върти опашката, то или заспива, или я подвива и бяга някъде. И човек постоянно си трие носа. Защо? Това го кара да мисли. Тъй че, като те хване хрема, тя е един процес, който те кара да мислиш, защото с постоянното секнене се събуждат центровете на мисълта.

Справедливостта е свързана с човешката мисъл. Честността е свързана с човешките чувства. Френологически, те са два противоположни полюса. Ще разсъждавате. На чертежа (фиг. 1) имате правата линия AB , имате линията C – справедливост, имате линията $Ч$ – честност. Ъглите AC и $AЧ$ са равни, но казвам: това зависи от продължението на тия линии C и $Ч$. Справедливостта има свои седем качества. Честността, и тя има седем качества.

Фиг. 1

Може да ви попитат така: „Кое е първото качество на справедливостта?“. За изяснение да вземем например тона *до*. Колко отношения има той в музиката? След като

имаме седем тона, *до* има отношение към *ре*, към *ми*, към *фа*, към *сол*, към *ла*, към *си*. Ако *до* се постави във връзка с другите тонове, ще се получи едно съзвучие. Ако трептенията на *до* дойдат до трептенията на *ре*, какво се образува? Образува се музикалният интервал секунда: *до* – *ре*. Ако вземете *до* и *ми*, какво се образува? Интервалът терца. Тогава каква е разликата между терца и секунда? Различието в трептенията зависи от разстоянията между тоновете. Трептенията на *до* са по-далеч от трептенията на *ре*, трептенията на *ре* са по-близо до *до*, отколкото до *ми*, трептенията на *фа* са още по-далеч. Ако вие изучавате тона *до* и заедно с това изучавате трептенията в музиката, ще имате резултат.

Какво разбирате вие под думата *резултат*? Когато очаква резултат, човек навлиза в една област, където се интересува от нещо. Например един гладен човек се интересува от храната, на сития му е безразлична. Щом имате резултати, там вие всички сте сити. Да кажем, един човек си е взел билет от лотарията и очаква да получи 400–500 хиляди лева от него. Докато не са се изтеглили печелившите билети, човекът се интересува от билета си. Щом се изтеглят, повече не се интересува. Защо по-напред се интересувахте, а сега не се интересува? Билета пак си го има. Преди от този билет той очакваше нещо, но като не печели нищо, вече не го интересува.

Вие може да разглеждате честността като един нетеглен билет или може да я разглеждате като теглен билет. Може да разглеждате справедливостта като нетеглен билет, пък може да я разглеждате като теглен билет. Щом се интересувате от честността и справедливостта, тия билети не са теглени. Честността досега не е изтеглена. Представете си една лотария от сто хиляди билета. Тегли се първият билет, тегли се вторият, после третият – нищо не излиза, но цялата лотария е честна, има билети на честност. Някои билети нищо не допринасят, но все таки най-малката печалба от честността е един лев. Първият билет на честността като се извади, един лев печалба ще има. Сега от вашето гледище кажете по колко се продава

един билет на честността? С колко пари може да се купи? Представете си, че билетите на честността са направени от злато. Понякога те са доста тежки, тежат по няколко грама. Колко ще платиш, ако един такъв билет тежи един грам и е направен от чисто злато? Колко струва един грам чисто злато? (– 93 лева.) Даваш 93 лева, получаваш един лев. По този начин като се разсъждава, излиза нещо друго – като че няма никаква печалба.

Представете си, че посадите една ябълчена семка и започвате да работите – окопавате я, поливате я. На първата година тя не дава нищо, на втората година пак нищо, едва на третата година може да даде един плод. Хубавите работи в началото не всякога дават плод. В природата има такъв закон, че всичките ценности привидно не допринасят никаква полза. Като минава времето, това, което ни се е виждало в началото неценно, става мощно и ценно. Тази ябълка след 20–30 години може да образува хиляди други ябълки, може да образува ябълкови градини с хубави плодове. Но когато се говори в съвременния свят, всички хора разглеждат по-повърхностно живота. Казват: „Какво се ползва човек, ако е добър?“. Работили са 3–4 години напразно: дървото расте, листата му растат, после падат, после пак растат, но плодове няма. Казват хората: „Празна работа! Изгубихме си времето напразно“. Обаче има други работи в света, които в началото дават големи резултати. Например завалява пороен дъжд и веднага се образува река, залива всичко, пороище става. Минават четири-пет или десет часа, остане само кал след пороя.

Та едно лошо състояние на човека по какво се отличава от едно негово добро състояние? Едно лошо състояние е порой в човека, а едно добро състояние е извор. По този начин като разсъждавате, ще видите, че добродетелите са постоянни. По какво се отличават те? Постоянните добродетели градят. И онези другите, пороите, и те са полезни. Пороят е излишъкът дъжд, който е паднал и който земята не е погълнала; той минава върху земята и се връща към своето предназначение там, откъдето е дошъл.

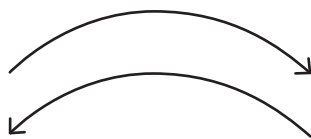
Силният човек и справедливият човек по какво се отличават? Има отношение между тях. Ако един справедлив човек няма сила, какъв ще бъде? В дадения случай на какво може да уподобим справедливостта и силата? Справедливостта е семка, а силата е почва, в която тази семка може да расте. Следователно справедливостта трябва да се посее в силата, защото силата е, която може да вкара справедливостта в действие. Щом един човек е справедлив и силен, той ще вкара тази справедливост в действие. Обаче ако той няма сила, справедливостта ще остане в бездействие, ще бъде само потенциална. Някой казва: „Каква е разликата между справедливостта и силата?“. Справедливият човек трябва да бъде силен, и не само това, но той трябва да бъде и умен, той трябва да бъде и любещ. Свързани са всички тия качества, които постоянно създават човешкия характер. Трябва да имате сила. Без сила нещата не могат да се приложат. Говоря не за механическата страна на този въпрос.

Въпросът, който разглеждаме, е честност и справедливост. Честността е качество на човека, тя произтича от самия човек и е за самия него. Тя е единично отношение на човека към самия себе си. А пък справедливостта засяга не самите нас, а другите. Справедливостта е спрямо другите. Честността е спрямо себе си. Справедливо човек постъпва спрямо другите, честно постъпва спрямо себе си. Тогава как ще определим разликата между справедливия и честния човек? Честният човек казва: „Като човек, на мене не ми подобава да бъда безчестен“. Справедливият не казва, че не му подобава, но той търси същността, казва: „Това е несправедливо“. Не казва, че не му подобава, но казва, че това не е право. Оценява една постъпка сама по себе си, казва: „Тази постъпка не е справедлива“. Човек може да бъде честен спрямо закона, спрямо външната форма на закона, и в същото време може да бъде несправедлив. Може да е спазил всичките форми на закона честно, обаче същността да я няма вътре. Честността е нещо външно. Справедливостта е нещо вътрешно. Честността е мазилката отвън, справедливостта е съдържанието от-

вътре. Честността лесно се измива, затова трябва човек често да маже, да измазва. Справедливостта, то е градеж вътре, съградено е едно здание, съдържание има.

Тогава кой е за предпочитане – честният или справедливият? Честният човек е събрана вода, справедливият човек е извор. Това е само за уподобление, за да имате идейно ясна представа. Има и друго изяснение. Справедливостта и честността по качество се отличават. Справедливостта е изгрев, честността е залез. Изобщо, старите хора говорят за честност. Като остарее човек, той става много честен. А младите говорят повече за справедливост. Младите в началото са справедливи, в края са честни. Човек, като се отдели от Бога, най-първо е справедлив. Като идва до себе си, обеднява и става честен – да не би да изгуби и малкото, което има в себе си. Защото честността е най-малката връзка, която го държи свързан с Бога. И нея като изгуби, самият той е изгубен. Честността е последната връзка, която те държи с Божественото. Последната връзка е тя. Нея като изгубиш, всичко отива. Справедливостта показва какво е бъдещето на човека. А пък като дойдеш до честността, ще знаеш, че повече не може нито крачка напред – ще се върнеш назад, там, откъдето си дошъл.

Значи, има две движения: честността е движение напред, справедливостта е движение назад (*фиг. 2*). Справедливият човек гледа назад, честният трябва да гледа напред. Справедливият трябва да гледа назад, понеже опасността е отзад, напред е всичко уредено. Той се връща отзад, за да уреди работите, а пък честният трябва да върви напред. Разбира се, честността и справедливостта функционират. Способностите, чувствата и действията са по особен начин съединени при справедливия, особен начин на съединение имат и при честния.

Фиг. 2

В справедливостта ти имаш предвид да уредиш повече работите на другите, не своите работи. В справедливостта ти уреждаш първо работите на другите, после своите работи. Щом уреждаш първо своите работи и после работите на другите, ти си честен. Може да зададете въпроса: „Защо е така? Защо честността урежда първо своите работи?“. Защото работите ѝ са неуредени. – „Защо справедливостта урежда най-първо работите на другите?“ Защото работите на другите не са уредени. Всичките работи в справедливия човек са уредени, но работите на другите не са уредени и той ги урежда. Работите на честния човек не са уредени, на другите хора са уредени. Той урежда своите работи. Всеки, на когото работите не са уредени, е честен, затова той ги урежда. Всеки, на когото работите са уредени, е справедлив.

В справедливостта работите на другите хора не са уредени. В честността моите собствени работи не са уредени. Честността е намясто, когато моите работи не са уредени. Честни трябва да бъдем, да приложим честността в себе си. Когато работите на обкръжаващите не са уредени, трябва да бъдем справедливи. Справедливостта е, която иде на помощ на общото. Справедливостта помага на общото, честността – на частното.

Това са разсъждения, които може да опитате в живота. Аз ви говоря за една теория, която може да бъде опитана доколко е вярна. Може да я вземете като хипотеза и да я опитате, да направите своите наблюдения. Вие не сте имали досега тази дефиниция и никъде няма да я срещнете, тя е ново положение на човешкото съзнание. Някой път ние слагаме честността да уреди обществените работи. Тя не може да ги уреди. Честността ще уреди малките работи, един малък извор е тя. Справедливостта е голям извор, тя може да урежда големите работи.

За Бога никога не се казва, че е честен, но че е справедлив. За Бога не можем да кажем, че е честен. Ако кажем, че е честен, значи работите Му не са уредени. Той е справедлив, в Него всичко е уредено и слиза да урежда нашите работи. Справедлив е Бог. Това е Божествено качество, за-

това по-добре е да бъдем справедливи. Хубаво е да бъдем и честни, необходима е и честност. Сега не изваждайте това заключение, да кажете: „Не ни трябва честността“. Нали се казват някой път тези думи: „Без чест“. Какво означава *без чест*? Означава: той няма нищо уредено и трябва да бъде честен, за да има какво да урежда в живота. *Безчестен* означава: няма никаква сила, няма нещо, което да урежда живота му. Този човек е изучен, няма какво да урежда. *Без* в турския език е дума, означаваща платно. На български какво означава *без*? Казваме: без храна, без платно, без чест. *Без чест* – значи, човек няма платно, с което да се облече, гол е той, изложен е на най-лошите условия навън.

Както са поставени трептенията в думата *без*, в буквата *б* имате знака на безконечността. *Б* показва, че тази енергия, която се е движила неизползвана, веднага я спираш и я посяваш, посяваш семката. Буквата *е* показва един плод – една мисъл, която е спусната отгоре в материалния свят (фиг. 3). Буквата *з* е зърното, което е разчупено и поникнало. *З* показва, че човек започва да работи. Къде е опасността в буквата *з*? Тя е отворена уста. Като говориш, отваряш и затваряш уста, като ядеш, отваряш и затваряш уста, една работа е това. *Без* – ако тази енергия в тебе не я спреш, ако тази енергия не пусне корени, ако не ядеш, като си отваряш и затваряш устата, ти съвсем ще загазиш.

Фиг. 3

В думата *безчестен* сложете запетая след представката *без* – какво ще се образува тогава? Какво може да ни помогне една запетая? Може ли с предлога *без* да образувате едно положително словосъчетание? (– *Без грях*.) Хубаво, намясто е. (– *Без болест*.) Според правилата на математиката, като съберете две отрицателни величини, какво дават? Положителна величина. Имаш да даваш на едно, имаш да даваш и на другото. Като събереш това, което имаш да им даваш – на единия 500, а на другия 200, какво става? Но даването може да бъде в разсъздението. Ти имаш да даваш на земята. В природата има едно даване,

което е полезно. Най-първо даваш на земята – едно кило жито ще ѝ дадеш. След това житото, което ти си ѝ дал, тя ти го връща назад. Понякога ние се заблуждаваме, като казваме: „Не си струва да дам“. В природата съществува един закон: като даваш, ще дойде обратното движение.

Ако си справедлив, можеш да станеш и честен. Справедливостта е от един по-висш свят. По-долните светове са създадени от по-висшите. Любовта е создала много светове, но долните светове не могат да създадат горните. Долните светове могат само да проявяват любовта. Любовта създава световите, а долните светове само проявяват любовта. Бог е създал света, създал е хората, за да се прояви. Бог чрез нас се проявява. А ние за какво служим? Ако Бог сега в нас се проявява, ние какво правим? Като идем в Бога, какво ще направим?

Да дойдем до конкретната мисъл, до реалното, което трябва да остане. Може да наблюдавате децата в ранна възраст дали имат понятие за честност. В тях честност има ли? На всяко дърво се качват да си откъснат плод, във всяка кутия бръкват, навсякъде си позволяват да взимат. Често тях ги учат на честност, майката казва: „Няма да взимаш!“. Но децата са много справедливи.

Има една силна страна в човешката мисъл, когато разсъждаваме правилно. Правилно трябва да се разсъждава, понеже правата мисъл създава сила. Силата е необходима в живота. Може да имаме сила в каквото и да е отношение: може да имаме сила на физическото поле, може да имаме сила в сърцето си, може да имаме сила в ума си. Казвам: сила е необходима. От Божествено гледище е необходима, за да се приложат нещата. Как ще постигнем ония стремежи, които имаме? Справедливостта е един метод за постижение. За да добие известна сила, човек трябва да бъде справедлив. В хигиенично отношение справедливостта дава устой на човешкия организъм.

Ако ви дадат като задача между две точки да теглите една права линия, вие, които сте математици, ще кажете, че между две точки могат да се теглят много прави линии. Някой път може да се спрем, за да дадем конкретно

идеята как могат да се теглят много прави линии между две точки. Това е право по отношение на духовния свят. Кога може тази идея да стане ясна? Когато не можем да си проправим път в живота, ние се намираме в идеята, че между две точки може да се теглят много прави линии. Като разбираме целия кръг на нещата, разрешението на въпроса става по-лесно.

Питаш: „По кой начин е възможно да се постигне една добродетел?“ Само по един път можеш да я постигнеш. Представете си, че имате седем гами, седем октави с по седем тона всяка. Между *до* в първа октава и *до* в седма октава каква е разликата? Грамадна е разликата. В едно-то *до* ще имате едно постижение, в другото *до* ще имате друго постижение. В първа октава вие се движите с биволска кола, а пък в седма октава вие се движите с бързината на светлината. Малките трептения проникват много бързо. Казвам: трептенията в долните музикални гами са за един материален свят. Ако искате да постигнете нещо на Земята, вие трябва да разбирате първата октава. Ако искате да разберете духовния свят, в средните октави ще спрете. Ако искате да разберете Божествения свят, седмата октава трябва да разбирате. Това аз взимам като символ. Музиката има свои постижения, горните октави са тези, които боравят с постижението.

Някой път вие, без да знаете, пеете. Например правиш нещо, и като не можеш да го направиш, казваш: „Ох!“. То е песен. После пак го правиш, правиш, пак кажеш: „Ох, ох!“ и току ти светне. Четири-пет пъти като кажеш ох, така ти изпяваш една нота и ти дойде някакво разрешение за мъчнотиите, които са някъде в живота. Като дойде това разрешение, светне ти, отмахне се тъмнината. Ти кажеш: „Не може повече“, отвори се пътят, тръгнеш напред.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

31. лекция, 13 май 1938 г., София, Изгрев

ОПОРНА ТОЧКА

Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата „Разликата между постоянство и твърдост“.*) За следния път пишете върху: *Взаимните отношения на слуха и зрението.* Изпейте „Духът Божи“. Какви бяха положенията в миналата лекция? (*Отговаря се.*) За какво служи честността и за какво служи справедливостта? Какво предназначение има честността и какво предназначение има справедливостта? В живота те имат смисъл като един закон, който оформя нещата.

Човек, като се роди, тепърва трябва да се учи как да живее. Той има всичките възможности, но как да живее, трябва да се учи. Музикантът трябва да се учи да пее, да свири и за да се научи, трябва да направи известни усилия, трябва му няколко години. За някой човек ние казваме, че е добър, за друг казваме, че е справедлив. Добрият човек, като идеш в дома му, ще те нахрани, а справедливият човек ще ти помогне някакъв мъчен въпрос да разрешиш. В добротата има една мекота, а в справедливостта има някой път една вътрешна строгост. Справедливият не може да бъде мек, добрият не може да бъде твърд. Ако добрият човек изгуби своята мекота, доброто в него не може да се прояви. Когато моралните качества се проявяват в живота, трябва да се допълват помежду си. Много хора, като стават чрезмерно справедливи, ако не влагат добротата, ще станат сухи. Справедливостта носи сухота.

По какво се различават например синият и розовият цвят? Синият цвят показва сухо и хубаво време, розовият – влажно време. Като погледнеш небето, синьо е, защото е сухо времето. Човек, на когото лицето е розово, има повече влага в организма си. Ако лицето посинеет, това показва

отсъствие на влага, а тогава се явява болезнено състояние. Посинее ли лицето, човекът е изгубил своята влага. Следователно синият цвят на физическото поле вредно действа. Ако се пренесе от физическия в духовния свят, той там означава чистота. Ти при синия цвят можеш да виждаш, небето ти ще бъде ясно. При синия цвят можеш да бъдеш отличен астроном, да наблюдаваш звездите. При розовия цвят ще имаш достатъчно вода, може да бъдеш отличен градинар. Следователно, ако градинарят замени розовия цвят със синия, той ще фалира. Ако астраномът замени синия цвят с розовия, и той ще фалира. Често хората правят погрешки в своя избор. Някой, да кажем, иска да придобие нещо в науката, но не знае кой цвят да привлече. Или например ти искаш да бъдеш добър човек – кой цвят трябва да привлечеш? Искаш да станеш умен – кой цвят ще привлечеш? Ако пренесеш във физическия свят жълтия цвят, който е в умствения свят, той ще означава известно болезнено състояние. Ако се пренесе в организма, ще разстрои черния дроб. Жълтият цвят усилва мозъка, разстройва черния дроб. Много хора страдат от разстройство на черния дроб, защото не мислят. Когато започне човек да мисли, мисълта е, която може да погълне жълтия цвят в ума, и така да се постави той на работа. Това са отвлечени работи, вие не сте ги наблюдавали. Затова сега ви говоря на теория, твърденията ми са теоретични.

Например аз ви казвам, че ако изпеете една песен, може да си поправите положението. С една песен може да си поправите положението за цял живот и с една песен може да си развалите положението за цял живот. Един американец повикал един европейски виртуоз да му посвири. Само половин час като свирил, американецът толкова го харесал, че му дал хиляда долара. Ако музикантът му беше свирил обикновено, щеше ли да му даде тия пари? Кое е онова, което го е разположило? Значи, в свиренето на музика трябва да се вложи нещо и в пеенето трябва да се вложи нещо. Един тон ти може да го направиш сочен, да му придадеш качествата на черешата, а може да му придадеш качествата на сливата, на ябълката,

може да му придадеш уханието на един цвят, например на карамфил или на роза. Съвременните певци, като се учат да пеят, искат първо да ги харесват другите. Когато се учите да пеете, най-първо трябва да изучавате кое е основното в музиката.

За да познаеш дали си добър певец, ти пей на себе си. Ако си неразположен, изпей си една песен и ако тази песен измени твоето състояние, ти си добър певец. Ако състоянието ти остане същото, не си прави илюзии. Или ти свириш на цигулка. Когато твоето състояние е лошо и за свириш, ако си добър цигулар, това състояние трябва да се измени. Ако не се измени, ти не си добър цигулар. Или искаш да знаеш дали си красноречив, дали можеш добре да говориш. Кажеш на себе си десетина думи, когато си неразположен. Ако от говоренето се измени твоето лошо състояние, ти знаеш да говориш. Ако не се измени състоянието ти, не знаеш да говориш. Сегашните хора едва са започнали да говорят, те не знаят да говорят. Някой оратор може да говори колкото иска, но то са празни работи, то са камбани, които бият някъде: дан-дун, дан-дун.

В природата има закон всяко нещо да е осмислено. Човек, когато произнеса една дума, например думата *добро*, какво казва? Доброто си има свои качества. В доброто влиза законът на равновесието. Човек, който няма равновесие, не може да бъде добър. Доброто е едно уравняване между ума и сърцето, между човешките мисли и човешките чувства. Тъй като доброто съдържа закона на равновесието, ти, за да държиш права стойката си, трябва да имаш това добро. Тогава ще бъдеш свързан с двата центъра – центъра на Слънцето и центъра на Земята, а ти ще бъдеш трети център – ти, човекът, който разсъждава, ще ходиш. Ако нямаш това равновесие, ти на всяка стъпка ще падаш, ще си удриш крака или ръката. Но падане има не само физическо, има и падане духовно. Чувствата, и те падат, мислите, и те падат. Човешката мисъл може да падне. Една хубава мисъл, която имаш, може да се изгуби. Едно хубаво чувство, което имаш, може да се изгуби. Казваме: „Изгубило се е чувството“. Всяко изгубване е падане, из-

губване на равновесието. След като паднеш и се удариш, ти изгубваш онова настроение, което си имал. Когато изгубиш едно чувство, става падане от друга категория. Когато си изгубил равновесието на своя ум, пак има падане.

В света има три закона на равновесие: равновесие във физическото поле, равновесие в духовния свят и равновесие в умствения свят, или Божествения свят. Когато човек се разгневи, в гнева има една възможност да падне. Самият гняв не е падане, а е подтик. Но ти в този гняв може така да се засилиш, че да паднеш и да изгубиш своето равновесие. Гневът е излишна енергия. Ако изучавате научните теории, ще видите, че гневът винаги дава широта на човека. При един 25-годишен човек широчината на главата може да е 12 сантиметра, при друг може да е 14 сантиметра, а при трети – 15, 16 или 17 сантиметра. Това са големи разлики. Вие не сте правили наблюдения и за вас това са само цифри. Какви качества дава различната широчина на главата? Един човек със 17 сантиметра широка глава е крайно устойчив, с топ трябва да го удариш, за да го изхвърлиш от мястото, където е застанал, трябва да го убиеш. Ако е на бойното поле, залоства се там така, че за да го изместят, трябва да го претрепят. Този, който има глава 12 сантиметра широка, е миролюбив човек. Ако е на бойното поле, казва: „Тази работа не е за мене“.

Казвам: числата в живота на човека не са случайни. Много зависи от съчетанието на числата, от това, как са положени те, когато човек е създаден. Някой казва: „Тия работи с числата при известни условия не са важни“. Но всеки цигулар, който поставя пръстите си на струните, той измерва, всеки тон е отмерен. Мерки има на цигулката, зависи с кое число ще измериш разстоянието на струната от един тон до друг. Правилността на тона зависи от това, колко точно си премерил, колко точно си поставил пръстите си, защото трябва да има разстояние от един тон до друг. Това са все числа. Правилните числа дават правилни тонове. Това е вярно. Онези от вас, които са цигулари, ако приложат сегашната метрична система, може да

измерят разстоянието между струните *ре* и *ми*, между *ми* и *фа* и между *фа* и *сол*, да видят какво е то.

Мислите ли, че ако сложите за дипломати двама, единият от които е с 3 сантиметра нос, а другият е с 6 сантиметра нос, те ще бъдат еднакво полезни на своята страна? Онзи, с 3-сантиметровия нос, и да иска да бъде умен, не може, неговият ум не може да проникне далеч. Дългите носове не са за деца, късите носове са за деца. Средните носове са за възрастни, а дългите са за стари. Законът за младостта и старостта има отношение към числата. Законът как седи в природата? Съвременните научни изследвания какво показват?

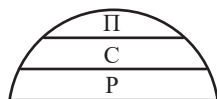
По отношение на челото може да кажем така: ако тази част на челото, където са поставени веждите, представя младите, то децата винаги живеят над веждите, те постоянно наблюдават. Едно малко дете ще отвори стомната, ще погледне, ще разкъса нещо – наблюдение прави. В своите наблюдателни способности човек започва да расте постепенно. Като мине възрастта между 7 и 15 години, идва в средата на своите способности. Тогава започва да се развива чувството за време в него, той изучава понятието за времето, или за музиката. Музиката спада към средната възраст. В старите си години човек започва да мисли за причините на нещата, защо е остарял, защо се е родил. Като дете, той ни най-малко не е мислил има ли друг свят, или няма, но сега, като е остарял и ще напуска Земята, започва да мисли. Дошъл е отнякъде, отива нанякъде, пък какъв ли ще бъде този друг свят – мисли човекът.

Казвам: сега хората са определили. Онези, които са деца, мислят за този свят, за физическия свят. Онези, които са вече възрастни, мислят само за своя си свят. Старите мислят само за онзи свят. Единствените хора, които мислят за онзи свят, са старите хора. Хората, които мислят за своя си свят, са възрастните. Онези, които мислят за този свят, са децата. Децата са на правата страна, възрастните, и те са на правата страна; пък и старите са на правата страна. Тия трите свята са свързани. Тук, в долната част на челото, детето прави своите наблюдения – най-елементарната

работа. После, в средата на челото, ги оформя. В горната част те придобиват смисъл, там се влиза в онзи правилен Божествен свят, където са причините.

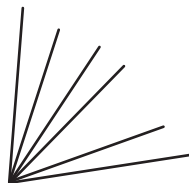
Първият свят, в горната част, е Божественият – това е причината на нещата; нашият свят е средата; детинският свят е резултатът – П, С, Р (фиг. 1).

Следователно всички физически тела, това са деца, които се разхождат из природата, из пространството. Вие казвате: „Това е едно тяло“. Човекът е имал една форма, която не е била както сегашната. Сега, като е с видимата форма, той се разхожда. Дотогава, докато има тяло, той е дете. Като напусне тялото, ще бъде възрастен. Като се научи как да мисли, той ще живее в Божествения свят.

Фиг. 1

Тогава ние питаме: „Какво нещо е мисълта?“. Мисълта е връзка, която ни свързва с Божествения свят. Забелязваме, че в живота постоянно стават промени, понеже нито един човек не седи в едно състояние. Постоянно се сменят състоянията. Смяната на състоянията зависи от средата, през която минават. Ако вие се движите от екватора към Северния полюс на Земята, ще забележите, че постепенно става промяна в топлината – тя се намалява, растителността става все по-бедна, докато най-после стигнете до полюса. Чудите се кои са причините за изгубването на топлината. Най-очевидните причини са, че на екватора светлината пада перпендикулярно, а колкото по-на север отивате, толкова по-полегато пада светлината, под все по-малък ъгъл (фиг. 2).

Фиг. 2

Земята в областта на полюсите възприема по-малко топлина, понеже лъчите там падат полегато. В природата има един закон: когато лъчите падат перпендикулярно, тогава е най-силен ударът; от този удар, от тази топлина става отражение. Когато падат полегато, става отклонение на светлината. Често и във вас стават такива проме-

ни. Зависи как една мисъл пада във вашия ум: ако пада перпендикулярно или ако пада под известен наклон, вие ще имате две различни реализирания, две различни постижения.

Хубавите неща, Божествените неща са тия, които падат перпендикулярно в нас. За да пада една тежест перпендикулярно, човек трябва да бъде умен, да знае на това перпендикулярно състояние на падане как да използва силата. Един умен човек трябва да използва своята мисъл. Ако не използва своята мисъл, тази динамическа сила, която се заражда в него, ще му създаде ред страдания. Всички хора днес страдат от чрезмерни желания. Като наблюдавате, вие искате всичко да постигнете и вследствие на това във вас се явява чрезмерна енергия, която ви създава излишни страдания. В даден случай всеки един човек трябва да използва това, от което има нужда, не трябва да има никакво натрупване.

Представете си какъв би бил халът на един човек, ако би имал тяло, голямо колкото тялото на слона. На един слон му трябва 75 килограма ориз на ден. Колко ще струват 75 килограма ориз, ако един килограм е 20 лева? Достатъчно е един слон да вкарате в някое село, за да обеднее то. Ако впрегнете слона на работа, той ще изкара прехраната си. Ако не знаете как да го впрегнете на работа, той ще бъде излишно същество. В нашия живот ние често храним слонове. Някой слон го храним с години и все казваме: „Ще стане нещо“. То вече е станало. Чрезмерните желания, те са нашите слонове. Имате някакво желание да постигате нещо. Ще постигнете това, че вашият слон ще изяде по 75 килограма ориз на ден.

Да допуснем, че вие искате да бъдете най-силният човек на света. Питам: какво ще ви ползва това? За какво ще употребите вашата сила? Може, вместо голяма сила, да искате да имате голяма тежест. Представете си, че тежите 200–300 килограма, и трябва да тръгнете за някъде. Ако земята, където вървите, не е устойчива и вие затынете с тази тежест, как ще излезете? Тези 200 килограма как ще ги извадите? Мислите, че ще е лесно. Но затова вие трябва

ва да имате опорна точка. Силата има приложение само когато имате опорна точка. В дадения случай причината да може да се използва силата, това е опорната точка. Средата има свое развитие. Трябва да има опорна точка, за да може да се използва силата на ума в тази среда.

Сега да допуснем, че един организъм има достатъчно количество топлина, но няма достатъчно количество светлина, или обратното. Известно е, че без светлина човешкият ум не може да работи, без топлина човешките чувства не могат да работят. Следователно при съвременното самовъзпитание трябва да знаеш какво количество топлина е необходимо, за да се проявяват чувствата, и колко светлина е необходима, за да работи нормално умът. Ако топлината се усили, тогава чувствата стават нормални. И светлината трябва да бъде точно определена. Ако е в повече, тогава ще се роди анормалност. Така се раждат съвременните нервни болести. Нервността е суша, изсъхване – при нея има по-голяма светлина, по-голяма топлина, която изсушава. Нервните хора нямат влага. При това те са егоисти, мислят само за себе си. Един нервен човек от сутрин до вечер мисли само за себе си. Ако този човек започне да мисли за своите близки, веднага ще се измени неговото състояние. Казвам: ако човек мисли само за себе си, той става нервен; ако постоянно само наблюдава света, той става материалист.

Човек трябва да има опорна точка, за да започне да разсъждава. Той е отишъл на бойното поле като войник, но цял живот няма да воюва. Като свърши войната, ще се върне у дома здрав или ранен. Човек, като е дошъл на Земята, дошъл е да се учи. Той няма да остане тук веќе векове. И няколко хиляди години да остане, все таки трябва да се върне у дома. Но да се върне у дома с диплом, че е завършил, че е научил нещо, защото може и да се върне, а нищо да не е научил. Хората често казват: „Да си поживеем малко“. Какво разбирате под думите *да си поживеем*? Живот без любов не може да има. Любов без знание не може да има, любовта без знание смисъл не може да има. Знанието без истина смисъл не може да има. За да се ос-

мисли животът, любовта е потребна. За да се осмисли любовта, мъдростта е потребна. За да се осмисли мъдростта, истината е потребна.

Казвам: в живота си човек трябва да има опорната точка на любовта, опорната точка на мъдростта и опорната точка на истината. Три опорни точки трябва да има: за живота – опорната точка на любовта, за знанието – опорната точка на мъдростта, за свободата – опорната точка на истината. Човек, за да бъде свободен, трябва да има опорната точка на истината. Човек, за да има знанието, трябва да има опорната точка на мъдростта. И човек, за да има живот, трябва да има опорната точка на любовта. Следователно любовта трябва да бъде във вас една опора, една основа, върху която да можете да градите. Мъдростта трябва да бъде една опора, върху която да градите. И истината трябва да бъде една опора, от която да изхождате. Това са практически приложения.

Ако един певец знае как да приложи любовта, тогава той ще има отличен глас – мек, хубав. Ако знае как да приложи знанието, тогава неговото пеене ще има простор. И певецът, за да бъде добър, трябва да има три опорни точки. Той трябва да пее с любов, трябва да пее със знание и като пее, трябва да бъде свободен, да обича истината. Това, което този певец дава на хората, трябва да бъде за тяхна полза. Като пее, трябва да има желание да повдигне обкръжаващите. И ако той една публика не може да я повдигне, значи не е певец. Ако не може да хвърли светлина върху слушателите си, той не е добър певец. Ако не може да им даде въодушевление, той няма любов в себе си.

Не е лесна работа да си певец, да си постоянен като жабите, които сега се учат да пеят. Аз слушам как пеят жабите, те са нови певци и доста са музикални. Три месеца постоянно пеят. Казвам: в жабите има постоянство, не се уморяват да пеят. Само когато ще се разваля времето, млъкват. Когато времето стане сухо, пее жабата, когато започне да става много влажно, размеква ѝ се гърлото, та млъква, за да си почине. Когато жабите спрат да пеят, това показва, че има влага. Щом салонът е добре отоплен

и сух, те крякат три-четири месеца. Затова казвам: пейте в сух салон. Някой ще каже, че жабите крякат. По тяхното крякане ние познаваме времето. Жабата метеорологически точно показва времето. Когато е влажно, тя не пее, за да не си развали гласа. Когато е сухо, пее.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

32. лекция, 20 май 1938 г., София, Изгрев

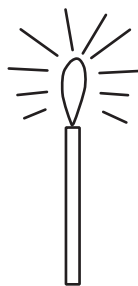
МОЗЪЧНИ ЦЕНТРОВЕ

Отче наш

Зададена тема имате ли? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата: „Взаимните отношения на слуха и зрението“.*) Пишете върху темата: *Взаимното отношение на храненето и дишането.* Изпейте песента „Изгрява слънцето“.

Има много работи, които човек трябва да учи. Да си представим, че това е една свещ (фиг. 1). Едно малко дете вижда, че майка му запалва тази свещ, появява се светлинка и то иска да я хване, започва да прави опити. Казва: „Щом майка ми пипа, това трябва да е нещо много приятно“. Като пипне свещта долу, работата върви, но като дойде до пламъка, отдръпва си ръката. Питам сега: как ще си обясните това противоречие? Детето, като пипне два-три пъти пламъка, повече не го пипа. След това какво понятие ще си състави то за свещта и за майка си?

Често младите и учениците се намират в положението на малкото дете, което опитва свойствата на свещта. Какво нещо е свещта? В основата си тя е безопасна, но там, където се проявява пламъкът, е опасна. Детето може да се научи горе-долу как да пипа свещта, но не разбира предназначението ѝ, не разбира, че тази свещ може цяла нощ да свети. И вие се занимавате конкретно с реалността на тази свещ. Същият процес се случва вътре във вас: щом сте сити, вие сте добри, щом сте гладни, вие ставате лоши. Какво отношение има тук? На всички лоши хора нещо им липсва. Всички, които са способни, добри, те са придобили нещо.

Фиг. 1

Да кажем, един певец е недоволен. Той е недоволен, защото му липсва нещо. Някой път е доволен, защото е придобил нещо. Искате да знаете защо сте недоволни – липсва ви нещо, изгубили сте нещо в даден случай. Това, което ви липсва, ви прави недоволни, макар да е нещо микроскопическо, една иглица. На някой човек му се скъсва копчето, което държи панталона му, и тогава той трябва да го хване, да го държи с ръка, защото иначе ще му се свлече. В дадения случай той няма игла и конец, за да си зашие копчето, и е недоволен. Казвате: „Той трябваше да бъде предвидлив“. Оставете вашата предвидливост, в ежедневието живот ние се намираме пред такива факти. Ти се безпокоиш, че копчето на твоя панталон е скъсано. Другите не се безпокоят, защото тяхното копче е на мястото си. Казвам: това са отношения.

Някои питат: „Защо животът е така създаден?“. Как трябваше да се създаде животът? Например вие искате да бъдете обичани. Не искате ли всички да ви обичат? Представете си, че един стол има съзнанието, че обича някой да сяде на него. Но ако върху него се съберат 10–15 души, той ще започне да усеща тежест и дори може да му се счупят краката от тази тежест. Всяко нещо в нас е потребно дотолкова, доколкото може да ни принесе някаква полза. Този стол иска да седнете върху него. Сега ще направя едно твърдение, което може да внесе смут във вас. Казвам, че столът се нуждае от храна. Всеки, който седи върху него, го храни. Вярно ли е това? Ако един добър човек седи на стола, последният по-дълго време живее. Ако един лош човек седи на него, тогава по-малко живее. Казвам: има една вътрешна обмяна. Това е вярно по отношение на битието. Има столове, които са щастливи, има и столове, които са нещастни. Има столове, които са направени със съответни трептения. Този стол трепти, той живее. Докато живее столът, той е цял. Столовете са живи. Като не държат повече, умират, разглобяват се. Отвътре започва едно гниене и столът умира. Казвам: ако един ден вие искате да имате стол, трябва да го изберете от такова дърво, което има отношение към вас. И вие да имате обич

към дървото, и дървото да има обич към вас. Ако дървото няма обич към вас и ако вие нямате обич към дървото, това дърво ще ви причини вреда.

Някой път може да направите следния опит. Идете до една река, която е бистра, пригответе въдица с едно червейче и я хвърлете във водата. В реките има едни рибки с големи очи, които са доста умни, хванете една от тях, след това извадете въдицата от устата ѝ и пак я пуснете във водата. Като я пуснете, наблюдавайте същата рибка дали ще дойде втори път да кълве стръвта. Тя няма да кълве стръвта, но ще захапне пръчката на въдицата, ще започне да я влачи – научила се е вече тази риба да не се хваща. Като дойде някоя друга, може да се хване. Как ще обясните този факт? Какво е станало в съзнанието на рибата? Аз бих ви привел един факт, който съм наблюдавал. Преди години във Варна имаше две реки (сега ги няма), на които децата ходеха да ловят риба. Седнат на моста, ловят. Някои деца цял ден седят, не могат да хванат нито една риба. Аз гледам, рибата хванала въдицата, разнася я из водата. Детето се премести от това място на друго, а онази риба пак дойде, пак хване въдицата и я разнася. Значи, рибата, която е нагълтвала кукичката на въдицата, помни болката от изваждането на кукичката от устата ѝ, придобила е тази опитност.

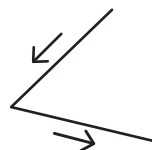
Вие казвате, че имате една опитност. Каква е вашата опитност? Какво представляват страданията? Страданието, това е въдица. Като страдате, вие сте се хванали на някоя въдица. Доста въдици има в света. Мислите ли, че всички червейчета са за ядене? Някои червейчета са много опасни. За тези червейчета в обикновения живот хората казват, че това е дяволът. Дяволът в света представлява много умни същества, които искат да ви използват. И те ви използват по един много умен начин – ще ви пригответ въдица с едно червейче, ще я пуснат долу във водата. Ти, като я видиш, казваш: „Какъв Божествен промисъл! Бог е пратил това червейче. Като го хапна, ще придобия нещо“. Като го хапнеш, разбираш, че тази работа не е от Господа, но ти само си мислил, че е от Господа. Рибата,

като е във водата, хоризонтално се движи, играе. Като я изваждат от водата, перпендикулярно я вдигат, главата ѝ отива нагоре. Като изваждат така някого, ще кажете: „Какъв човек ще стане!“. Мислите ли, че тази риба излиза от водата на своето време? Едно време птиците от зор излязоха над водата, все нагоре подскачаха, правеха едно усилие. Мислите ли, че всяка една риба, която изваждат от водата, отива в разумния свят? Мислите ли, че всяка риба, която е опечена на скарата, придобива нещо? Не. Човекът, който я изважда, придобива нещо, а рибата е придобила само тази малка опитност, че не трябва да се хваща на въдицата, нищо повече.

За онези, които разискват, аз правя тази аналогия. Рибата казва: „Дотегна ми в тази гъста среда да живея. Искам да изляза навън, в по-рядка среда, да ида между хората, да живея, както те живеят“. Мислите ли, че ако рибата излезе във въздуха, ще ѝ бъде по-добре? Как ще я посрещнат хората? Ще я хванат, след това ще я занесат вкъщи, където първо ще ѝ отворят корема, ще ѝ извадят червата. В това време тя още не е умряла, има съзнание. След това на една скара ще я сложат, тя ще започне да цъцри и ще я обръщат от едната и от другата страна, за да се опече. Хората ѝ казват: „Ти, като не си допечена, не си културна. За да влезеш между нас, трябва да станеш културна“. Затова ще ѝ изменят дрехите, ще я направят червена, ще ѝ сложат лимон, зехтин, после някакъв примес. Ще отрежат една малка част от нея, ще я поставят в една свещена уста. Рибата ще влезе в священото място на човека, от което излизат най-хубавите работи. След това тази риба ще влезе в ада. Аз ви описвам един процес, който е верен. В ада ще влезе тази риба, ще пита: „Какво прегрешение направих аз, че Господ ме прати в този ад?“. Ще ѝ кажат: „Голямо е прегрешението, заради което Господ те прати в този ад – големите риби гълтат малките риби, малките риби гълтат още по-малките“. Някой път се случва така, че три риби се нагълтват една друга: голямата риба глътнала по-малка, по-малката глътнала още по-малка. При всичко това онази риба се чуди защо е влязла в стомаха, в този ад.

Всяко страдание показва, че ти в дадения случай си излязъл от една среда и си минал в друга, която не ти подхожда. Има нещо, което те мъчи, някаква мисъл. Може тази мисъл отначало да е била полезна. Аз често съм виждал колко смешни стават децата, след като са яли диня. Детето пъхне една динена семка в ухото си и след това не може да я извади. Тази семка мисли, че са я посадили в ухото, и започва да се подува, два-три дни като минат, съвсем ще се подуе. Детето е искало да направи един опит, да види какво ще излезе, като пъхне семката в ухото си. Какво може да излезе? Ще си причини болка. Та аз, като гледам хората, зная защо страда някой. Казвам: той преди 2–3 дни е ял диня и след това е посадил семка в ухото си. Че семката трябва да се посади, вярно е, но не трябва да се посажда в ухото, а в земята. Едно дете, като не знае това изкуство, посажда семката в ухото си. Допуснете, че чувате една дума, която ви обижда – тя е една семка. Една дума може да я посадите намясто, но ако я посадите там, където не трябва, тя ще ви причини страдание.

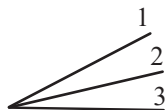
Представете си, че имате един център, свързан с тези две плоскости (фиг. 2), това е едно геометрическо обяснение. Тук ще имате две положения. Ако един предмет се движи по горната плоскост, движението е от дясно наляво, ако се движи по долната плоскост, движението е от ляво надясно. В първия случай движението отива към центъра, във втория случай движението излиза от центъра. Значи, двама души не могат да бъдат в един и същи център, единият се движи към този център, другият излиза от него – затова в дадения случай те не могат да се разбират. Докажете кой от тях е духовен човек и кой е материалист. Като ги съберете, не могат да се споразумеят във вярванията си, и двамата са прави. Материалистът излиза от центъра навън, религиозният се връща в центъра. Под *материалист* разбираме човек, който излиза от центъра навън, да добие някаква опитност. Ти ставаш материалист, за да се отделиш от своя

Фиг. 2

център, да добиеш някаква опитност, да се учиш. Казвам сега: и друго обяснение има.

Тук имате първа, втора и трета степен на честолюбие (фиг. 3). Може да има и четвърта степен, може да се стигне и до седма степен на честолюбие. Най-честолюбивият човек е крайно докачлив, той е като огън. Сухото навсякъде трябва да го пазиш от него, той е като барут. Най-малката дума като чуе, веднага избухва,

Фиг. 3

динамит е той, взривно вещество. Нечестолюбивият човек, колкото и да го обиждате, все се усмихва, казва: „Като нямаш работа, дрънкай“. Той не се обижда, в него честолюбие няма. Кое е по-хубаво: човек да има честолюбие или да няма? Кое е по-хубаво: с ръце ли да бъдеш, или без ръце, ръце ли да имаш и да биеш, или да нямаш ръце и да не биеш? По-добре е да имаш ръце и да знаеш да биеш, отколкото да нямаш ръце и да не знаеш да биеш, да си кротък. Кое е по-добре: с език ли да бъдеш, или без език? Без език ти няма да обиждаш никого, но то ще е по неволя, която ти е наложена, а не защото си от добрите хора. Ти мълчиш, минаваш за много добър човек, а то ни най-малко не е така. Езикът трябва да бъде дълъг. Красноречивите хора доста дълъг език имат. Има такъв израз: „дълъг му е езикът“. Ако търсите речта, ще я търсите под очите. Има известни сенки, които показват силата на речта. Пък ако търсите дали някой човек може да говори, премерете езика му. Колкото по-дълъг е езикът му, толкова по-красноречив е той. Не е лошо човек да има дълъг език.

Езикът има три функции. Едната му функция е да изпитва нещата. Той е изпитна комисия. Всяко нещо, което ще влезе в човека, езикът, като някой директор, като някой митничар, трябва да го подпише. Той е най-големият директор, най-големият митничар. Без неговия подпис нищо не влиза в държавата. Каквото той подпише, ще мине, ще се пусне да влезе. При всичките животни е така. Някой път вие мислите, че петлите са много глупави. Не са толкова глупави. Дайте на петела едно царевично зър-

но, и той ще го глътне, дайте му едно зърно кафе, него ще пусне на земята. Директорът – езикът, разбира, той казва за зърното кафе: „Това не е за ядене“. Езикът има и друга служба. След като влезе нещо в устата, той иска да го опита, затова ще го повърти насам-натам, ще го прекара през зъбите, да го сдъвчат, ще им каже: „Гледайте да го съблечете хубаво“. Той инспектира нещата. Зъбите дъвчат, но той е директорът, той ги учи какво да дъвчат. Това е втората му служба.

И най-послед, третата служба на езика е да говори. В говора той трябва да бъде културен, да ви каже най-хубавите думи. Трябва да каже така: „Многоуважаеми господине, много ми е приятно да ви се представя“. А пък някой път може да каже някои неща от речника, който само той има. Има неща, които езикът казва и които друг не може да каже. Ръката никога не може да каже това, което езикът може. Ръката може да те удари и ти да забравиш този удар. Езикът може да те удари само като размърда въздуха, през въздуха може да ти прати една бомба, която ще те блъсне така, че и години да минат, ще я помниш, ще казваш: „Обиди ме той“. Ти помниш тази бомба. Но езикът, щом може да хвърля бомби, може по същия начин да пуска и хубави работи. Някой път казвам: злото не е в лошото говорене. Вие се радвайте, когато човек говори лошо. Този, който може да говори лошо, може да говори и добро. И обратно: този, който може да говори добро, може да говори и лошо. На вас това ви се вижда странно.

В какво седи лошото говорене? Може някой човек да ви каже така: „Не ви обичам“. Къде е лошото в тези думи? В тези думи има едно изпитание. Той ви казва, че не ви обича, за да ви изпита. Казвате някому: „Не ви обичам“, за да видите дали той ви обича. Ако ви се разсърди, знайте, че не ви обича. Като му кажете така, той може да ви отговори: „Вие не ме обичате, но аз ви обичам“. Как ще примирите двете неща? Някой път казваме: „Не можеш да обичаш това, което не те обича“. Законът е верен. Само че този, който казва, че не ви обича, той не говори истината, той лъже. Щом вие го обичате, и той ви обича. Ми-

слите ли, че аз не обичам боба? Несварен боб не обичам, но след като го сварят, го обичам. Значи, като стане малко по-културен, тогава го обичам. Когато е несварен, заради тези външни неща не го обичам. Ти казваш, че обичаш един човек. Има нещо в него, което обичаш. Когато учите при един професор, който ви нагрубява, понеже вие не разбирате нищо от музика, пък той разбира, въпреки това вие го обичате. Кое ви заставя в дадения случай да го обичате? Музиката в него ви заставя.

Вие сте дошли в чужд за вас свят и в него трябва да се съобразявате, тъй както човек, който отива във Франция, в Англия, в Германия или в Америка, трябва да се съобрази с езика на тамошния народ, с обичаите му, с правата му, които не са както в неговото отечество. Но като сте дошли от един друг свят на Земята, вие сте като патета в решето. На Земята вие се намирате в положението на кокошката, на която българинът, като един много изобретателен човек, насадил пилета, патета, пуйчета. Кокошката ги повежда и гледа: половината от децата ѝ влизат в реката, пък другите седят с нея; чуди се откъде дойдоха тия деца. И вие сте такава квачка, и с вас вървят такива патета – носите такива мисли, които ни най-малко не са ви по естеството. Пък един ден, гледате, и големи пуйки вървят с вас. Пуйките са много тщеславни. Пуешкото месо усилва тщеславието. Който не е тщеславен, да яде пуйки. Който е много тщеславен, да се въздържа от пуйки. Ако някой иска да стане учен, навсякъде всичко да рови, кокоше месо да яде. Като му дадат цяла крина с жито, ще започне научно да рови, да търси, за да научи нещо. Според едно научно изследване кокошката е тази, която с ровенето си из земята е извадила житните зърна от почвата. Тя няма понятие как се седи житото, но казва: „Като рових из земята, извадих го“. Това са научни данни.

Сега да дойдем до въпроса: вашият живот е неносен. Ако задната част на главата ви е издигната, а предната част е снишена, вие ще се намерите в противоречие. Казват, че някой е смел човек. Ако задната част на главата му е тясна, не е смел, ако е широка 10–15 сантиметра, смел

е човекът. В смелия има нещо. На онзи, който не е смел, нещо му липсва. Някой човек е страхлив, някой е безстрашен. Страхът си има своето място в света. Не страхът, който е развит при животните – в горната част на главата, но страхът в задната част на главата. Страхът създава основа за съвестта в човека, защото пред центъра на страха в главата седи центърът на съвестта, съзнанието за право и криво. Така е в сегашното съзнание, което се е създало в човека. Та казвам: ако някои хора сега са безстрашни, смели, за в бъдеще ще бъдат безсъвестни, ще бъдат несправедливи. Следователно страхливите сега хора за в бъдеще, като дойдат пак в живота, ще бъдат справедливи, понеже върху този страх ще се създаде справедливостта. Справедливостта ще направи човека приятен за обкръжаващата среда, за обкръжаващите хора. За да бъде човек приятен, трябва да има съзнание на справедливост. Когато това съзнание в човека не е развито, той постъпва несправедливо, така причинява вреда на себе си и на другите.

Казвам: трябва да бъдете смели, трябва да бъдете и страхливи, но не боязливи. Какво е разликата между страхлив и боязлив? Страхливият човек от всичко се стряска, страх го е да направи нещо. Боязливият, когато казва нещо, е внимателен. Боязливият внимава да не каже една дума, с която да огорчи хората, внимава да не направи нещо, някое престъпление – боязливостта е там. Страхът е нещо по-външно, при него човек внимава да не би да направи някое по-голямо престъпление, че да започнат да го съдят. Боязливостта се отнася до по-интимния живот на човека.

Вниманието на какво се дължи? Вниманието е степен на страха. Ти си внимателен към някого, когото искаш да предразположиш. Внимаващ да не би да обидиш този човек, седиш по-настрана. Страхът влиза като елемент на това, да бъдеш внимателен. Ако не беше страхът, нямаше да бъдеш внимателен. Внимателен си, слушаш един професор, защото искаш да научиш нещо от него, имаш цел да придобиеш нещо. Всички не сте еднакво внимател-

ни – защо? Защото центърът на вниманието, който седи в слепите очи на човека, не е еднакво развит у всички. Същият център е на стяженолюбието*. Стяженолюбието е за физическите работи. Искаш да те обичат хората – същият център е. Искаш да станеш музикант – същият център е. Много предназначения има този център.

Някой казва: „Аз нямам желание“. Трябва да имаш желание. Ако нямаш желание, ти не можеш да се изявиш. Но това желание трябва да действа в трите свята едновременно – на физическото поле, на духовното поле и в умствения свят. И всичките способности, които имаме, функционират в трите свята. От това гледище трябва да разбираме всичко, което имаме. Някой човек казва, че е груб. Грубостта произтича от смелостта. Без смелост ти нямаш никаква инициатива. Но когато се образува повече смелост и се натрупа излишна енергия, а на тебе ти липсва друга някоя способност, за да употребиш тази енергия, тогава ти ставаш груб. Мнозина от вас, както ви гледам, имате много работи недоразвити. Трябва да се създаде една школа за възпитание на човека.

Да кажем, у някого е развито чувството на доверчивост. Друг е недоверчив, значи, той е страхлив. Някой е набожен. Друг казва: „Аз не вярвам“. И неверието се дължи на страха. Щом не вярваш, ти си страхлив. Щом си дошъл до отрицателната страна на вярването, ти си вече като една риба, ще опиташ въдицата на своето вярване. Казваш: „Мене ме е страх да вярвам в тия работи. Ще се занеса в друг свят“. Няма какво да се занасяш. Религиозното чувство дава най-ценните постъпки в човешкия живот. Когато видите някой човек да постъпва тъй хубаво, че да ви стане приятно, то се дължи на неговото религиозно чувство. Има една обхода, която е ценна. Най-хубавата обхода се дава с религиозното чувство. За да изявим любовта към Бога, за да имаме най-хубавата обхода, трябва да развием това религиозно чувство. Това, което ние же-

* стяженолюбие *книж.*, *остар.* Користолюбие, сребролюбие, алчност, стиснатост.

лаем, най-хубавото, то се добива с религиозното чувство. Някой път това чувство не работи и ти си неразположен, казваш: „Липсва ми нещо“. Какво ти липсва? Ако религиозното чувство функционира правилно, ти ще бъдеш щастлив. Какво може да липсва някому? Например някой не е наблюдателен, друг не разсъждава, у някого музиката липсва, у другото речта липсва, не може да говори. Който не може да говори, да си помилва окото отдолу.

Казвам: целият сегашен живот на човека зависи от неговото тяло. За в бъдеще и възпитанието на човека ще зависи от самия човек. Има три начина на възпитание. Едното възпитание произтича от цялото тяло. Второто възпитание произтича от лицето. Духовният човек, за да се самовъзпитава, трябва да изучава човешкото лице. Ако знае как да докосва лицето си, той има методи да се възпитава. Третото възпитание е умствено. Ако човек иска да стане гениален, той трябва да знае как да докосва главата си.

Да знаят как да докосват, как да пипат главата си, то е само за гениалните. Някой учен човек, някой професор, когато пише нещо, когато мисли, докосва с пръсти главата си, челото си. Мисли човекът, държи пръста си на челото. Бута челото си с тези трите пръста, които му дават материал. От всяко място, което бутне на главата си, излиза нещо, тече нещо и той пише. Пък някой, който не знае как да пипа главата си, той пише, зачерква, почесва се от едната страна, от другата страна, но няма резултат; пак драска нещо, казва: „Не върви“. Когато пишеш, не пипай главата си отзад. Онзи, който пише, трябва да знае къде да пипа главата си, челото си. Но това е особена школа, аз само ви давам пример.

Казвам: Бог ни е дал ръце, за да знаем как да се възпитаваме. Ако ти се намираш в трудно положение и знаеш разумно да пипнеш челото си, веднага от разумния свят ще ти отговорят. Където и да пипнеш, ако разумно пипаш, ще ти отговорят. Целия свят аз наричам разумен. Щом разумно пипаш, ще видиш, че цялата природа нао-

коло е разумна. Щом не пипаш разумно, природата минава за много мълчалива. Започнете от себе си като едно предметно учение. Някой път мислете защо е създаден вашият нос. Някой път мислете защо е създадено вашето ухо. Вие мислили ли сте защо са създадени вашите очи?

Ако вие не се интересувате от музика, значи центърът на музиката не е развит у вас, ако се интересувате, развит е. Ако се интересувате от религиозни работи, от лика на Бога, развит е съответният център, ако не се интересувате, не е развит. Ако философията ви интересува, значи философският център е развит, ако не се интересувате от философия, този център не е развит. Ако изкуството не ви интересува, значи нещо ви липсва. Ако животът не ви интересува, пак ви липсва нещо. Казва някой: „Мене много работи не ме интересуват“. Много работи не те интересуват, значи много неща ти липсват. Щом много работи те интересуват, това е много хубаво. Много работи трябва да те интересуват. Човек не трябва да дава преимущество на нещо, но трябва да има деятелност, едновременно да действа в много неща, защото той трябва да бъде смел. Трябва да бъде и малко страхлив.

Казва се за някого, че е безстрашен. Безстрашните хора са разумни. Те знаят, че зимно време една боа, която е замръзнала, е безопасна. Ученият човек трябва да знае това. Страхливият, като види тази змия, ще избяга от нея, ученият ще се приближи. Но лятно време, когато боата не е замръзнала, ученият човек знае, че тя е опасна. Ученият знае отношенията на нещата, а глупавият не ги знае. Ученият, като види, че някой се колебае, знае, че той е страхлив. Ако ти не разсъждаваш, ученият знае, че разсъдливостта в тебе не е развита. Ако си немарлив, ако не зачиташ този или онзи, той знае, че едно хубаво чувство не е развито в тебе, а онзи, невежият, ще каже: „Такъв те е създал Господ“. Ти отпосле си изцапал дрехата си с петна, тази дреха не е била така създадена. Човек трябва да очисти дрехата си. Казвам: нещата, отношенията в човешкия живот се дължат на един вътрешен недоимък.

Всичките качества на човека имат геометрическа проекция в главата. За в бъдеще ще може да се намери едно качество в човешката глава. То може да е една стотна от милиграма. Всички неща са реални.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

33. лекция, 27 май 1938 г., София, Изгрев

ПРАВАТА ЛИНИЯ

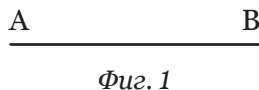
Отче наш

Имате ли зададена тема? (– *Имаме.*) Четете. (*Чете се темата: „Взаимното отношение на храненето и дишането“.*)

Храненето и дишането, това са два процеса. От хиляди години човек ги изучава не само на теория, но и като практическо приложение. Обаче хората още не са се научили да се хранят и да дишат, те още се учат. Не е лесна работа човек да говори за дишането. За следния път пишете по темата: *Отношенията, които съществуват между жидката, твърдата и въздухообразната материя. Какви промени стават?*

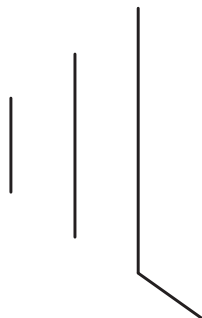
От кой тон започва песента „Фир-фюр-фен“? (– *От „ре“.*) Ако някой ви каже думите „Фир-фюр-фен“, какво ще разберете? Ако някой пее „Фир-фюр-фен“ бързо, а друг я пее много медлено, какво ще разберете от първото и от второто пеене? Представете си, че като пеете, проточите *фюр* – като протакате работите, те ще бъдат неразбрани. Ако два предмета ги държите толкова надалеч един от друг, че не могат да имат отношение, картината ще бъде неясна. Така и много философски въпроси са неясни, понеже са много надалеч.

Да кажем, имате правата линия *AB* (*фиг. 1*). Тази права линия няма само една страна, тя не е само една черта. Ако е направена от злато, тогава ще има и цена. Философски какво е една права линия? Философски правата линия е невидима, понеже тя има само дължина, а точката е безпространствена, не завзема никакво пространство. Това, което не завзема никакво пространство, се проявява

в един свят пространствен. Точката е безпространствена. Като се подвижи в една посока, тя образува едно пространство, което наричаме неизвестно. Какво разбирате под думите *неизвестно пространство*? То е все същата идея като да се каже: „Грозен и хубав“. Каква е разликата между грозния и хубавия?

Между тия линии има ли отношение (*фиг. 2*)? Никой не иска да бъде грозен. Но щом е грозен, той иска да създаде смекчаващи условия, така че да може да носи тази грозота. Той иска да покаже, че и в грозотата има нещо хубаво. Кои са хубавите страни на грозотата? В красивия човек тщеславието се развива. Всички красиви хора са тщеславни. Всякога това чувство е силно развито в тях. Грозните хора, изобщо, са груби, тия центрове при ушите им са развити. Всеки, който погледне грозен човек, казва в ума си: „Колко е грозен!“. Понеже грозния го забелязват, че е грозен, непрекъснато го поглеждат и той започва да се сърди. После свиква, престава да се сърди. Ако ти кажат, че си грозен, ти ще се разсърдиш, ако ти кажат, че си красив, ще ти стане приятно.

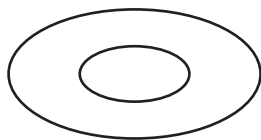

Фиг. 2

Къде седи грозотата на човека? Вие имате известна мярка. Някой казва: „Може да не зная къде седи грозотата, но може да зная какво нещо е грозотата“. Ако ми дадете да опитам една бучка захар, няма ли да зная какво нещо е сладкото? Питаш: „Как знаеш, че захарта е сладка?“. Зная, че е сладка, тъй както и ти знаеш, че е сладка. Дайте една бучка захар на когото и да е, и той ще почувства сладчината. Има един начин, по който хората еднакво чувстват нещата. Та когато с очите си виждаме един образ, който не ни се харесва, ние вярваме, че в него има някакво нехармонично съчетание.

Допуснете сега, че линията на устата на един грозен човек е такава (*фиг. 3*). Представете си, че някой човек има

такава уста. Ще бъде ли той красив? Не, няма да бъде красив. В обикновения живот красивите неща имат по-голяма цена, а грозните неща имат по-малка цена. Щом си красив, пътят ти е отворен. Красивият човек цена има навсякъде. Щом си грозен, ще те поставят на изпит. На един красив човек даже богатият банкер ще даде повече доверие, ще му даде пари. Ако при банкера отиде грозен човек, той няма да го кредитира. Така ние свързваме добротата с красивите хора, лошотията свързваме с грозните хора. Всеки, който е грозен, ние считаме за лош човек. Има някой път изключения. Всеки добър човек ние считаме за красив. И там има изключения. Но ако някой е идеално красив, в пълния смисъл, той не може да бъде лош човек; и ако някой е в пълния смисъл съвършено грозен, той не може да бъде добър човек.

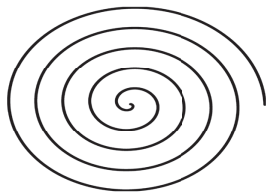
Фиг. 3

За да бъде човек красив, три неща трябва да дойдат: най-първо трябва да дойде любовта, после трябва да дойдат знанието и свободата. За да бъде човек красив, в него трябва да дойде животът, а животът трябва да е излязъл от любовта, знанието трябва направо да е излязло от мъдростта и свободата трябва да е излязла направо от истината. Човек, който така получава тези трите, ще бъде красив. Всеки човек, който има ясна представа за живота, който обича живота, обича знанието, обича и свободата, той е красив. Всякога, когато човек започне да не обича живота, той става грозен. Ако започне да не обича знанието, пак погрознява. Ако започне да не обича свободата, пак погрознява. Ти обичаш свободата за себе си, но когато друг човек е свободен, това не обичаш. Свободата трябва да я обичаш, където и да я видиш. Даже като видиш една мравка да пълзи, да ти е приятно, че е свободна да се движи. Това казвам само за пояснение на нещата, понеже някои искате да бъдете красиви, но не знаете как да бъдете красиви. Трябва да обичате живота, трябва да обичате знанието, трябва да обичате свободата.

Песента е един метод, който ретушира нещата. Ти чрез пеенето може да направиш това, което прави един художник. Художникът с четката вземе една боя, вземе друга, смеси ги, тегли линии на платното, накрая погледнеш, направил една хубава картина. Музикантът, и той по същия начин като художника вземе една четка от *до*, от *ре*, от *фа*, от *ми*. Като вземе някъде *до-ми*, какво ще направи? *До* е червеният цвят. Като смесвате червен и жълт цвят, какъв цвят ще се получи? Портокален. Портокаленият цвят е цвят на индивидуализиране. Най-първо червеният цвят дава подтик за живот, освобождава човека от известно ограничение. Под думата *индивидуализиране* разбираме, че в даден случай можеш да дадеш оценка на една постъпка. Ако една постъпка не се индивидуализира, ако не се постави на известно място, тя няма смисъл, не можеш да я оцениш. Ако една нота не я поставиш на известно място на петолинието, тя е без съдържание. Можем да поставим една нота и на спомагателна линия. Ще кажете, че това е нотата *до*. Въпрос е дали е *до*. Или може да се каже, че нотата *до* има една спомагателна линия. Но спомагателна линия имат и *ми*, и *сол*, и *си*, и *ре*. Казваме, че ако нотите са написани на петолинието, имаме обикновени тонове.

Правата линия в природата е мярка за всичко, това подразбира тя. Една права линия има в света. Една права линия има в Божественото съзнание, която измерва всичко. Ако имаш тази права линия в себе си, тя ще ти даде мярка, тъй че да може да се измерят всичките неща. Правата линия мери всичките работи. Когато казваме, че човек трябва да се движи, разбираме този Божествен импулс. Правата линия разрешава всичко най-добре.

Представете си сега, че вие излизате от този център (*фиг. 4*) и започвате да обикаляте, да се въртите. Каква е целта, къде отивате? Децата, като играят с праш-

Фиг. 4

ки, така ги въртят, въртят и после, като ги пуснат, камъкът хвъркне. Детето има за цел да удари нещо, в някаква точка се цели. Това дъгообразно движение го обърне по права линия, пусне прашката, хвъркне камъкът. Тази крива линия се движи, за да се образува после една права. Трябва да се образува кривата линия, за да дойдем до положението на правата линия. Представете си, че вие въртите прашката, но единият ѝ край не е свободен. Единият край на прашката трябва да бъде свободен, другият трябва да бъде закачен на пръчката, че като завъртиш и пуснеш свободния край, да хвъркне камъкът. Ако не може да пуснеш единия край, тогава, и да въртиш, няма да имаш постижения.

Сега да дойдем до приложението на закона във вас. Някоя мисъл се върти във вашия ум или някое желание се върти във вашето сърце, или някоя постъпка се върти във вас и вие казвате: „Не мога да постигна това“. Щом не можете да го постигнете, единият край на вашата прашка не е свободен. Единият край трябва да се пусне. Да направя една аналогия. Да допуснем, че искаш да завържеш известно приятелство, въртиш тази идея в ума си. За да имаш приятел, иска се да му хвърлиш един камък, да го удариш намясто, да почувства той този удар. Всеки един, който става приятел, все е ударен. Сега ще ви докажа, че приятелството е удряне. Този човек е тръгнал по своята работа, ти вървиш, въртиш камъка, удариш го в сърцето. Като го удариш, след това ще дойдеш да лекуваш сърцето му. Той ще почувства, че ти си му приятел, ще те обикне. Казваш: „Аз мога да те нараня и мога да те лекувам“. Това е само за изяснение, но идеята е права.

Онзи, който искаш да ти бъде приятел, трябва да го удариш в сърцето. Да го удариш, но да му е приятно. Светлината, като иде от Слънцето, все ни удря. Като влезе в окото, тя удря, но нейният удар е музикален, произвежда един цвят, произвежда някоя идея. Пък има и удари в света безидейни. Казвам: движението на приятеля произвежда разумни действия в нас. Не е толкова голямо удрянето, но все таки падането на един слънчев лъч ще про-

изведе някакъв удар. Някой път светлината, която иде, произвежда дразнение, един удар, който не е приятен.

Сега да ви приведа един пример. Ако една граната падне върху твърд предмет, веднага избухва, но ако падне в мека почва, някой път не избухва. Слънчевите лъчи, като падат на камениста почва, какво произвеждат? И като падат на мека почва, какъв е резултатът? На каменистата почва като падат слънчевите лъчи, камъните ще се сгорещят, на меката почва като падат, тя ще роди растителност, растения ще се появят. Защо и човекът може да бъде мек? Защото мекотата в човека е един събирателен процес. Ти събираш нещата със своята мекота, а със своята якост ги отблъскваш. При твърдите тела го има този процес да отблъскват нещата. Меките тела възприемат нещата. Казвам: законът на възприятието изисква да има една мекота, която задържа нещата. Водата каква е, мека ли е? Когато един камък падне във водата, отваря му се място, падне на дъното. Ние под думата *мекота* разбираме такава, която задържа нещата. Мекият човек задържа нещата в себе си по-дълго, отколкото грубият човек.

Казвате вие някой път, че сте груби. Каква е вашата идея? Какви са външните черти на грубия човек? Изучавали сте физиогномия, знаете, че е мъчна работа външно да се определи. Общо казано, грубият човек е груб и в постъпките си. Пушката сама по себе си е груба, но ако няма и груб материал в нея, тя не може да се прояви. Кой е грубият материал в пушката? Барутът. След като се сложи барутът в пушката, те дойдат на един ум, стане разширение, запали се барутът. А пък пушката е така направена, че не му дава да се разширява навсякъде, ами го ограничава, пуска го само в едно направление. Като се съединят тия двамата, барутът и пушката, пушката го праща по права линия.

Ще дойде умният човек, ще тури пушката на рамото си и ще я насочи накъде трябва да върви. Има още едно твърдо тяло, освен грубата пушка, което пази да не излезе навън този твърд, груб барут, който седи вътре – това е грубият човек, който държи пушката. Пушката е груба,

човекът, който я държи, е груб, барутът, който е вътре в пушката, е груб, пък и самият куршум е груб. Четирима души като се съберат на едно място и още един фактор като дойде да се съгласи с тях, той ще стане петият елемент – това е огънят, който запалва барута. Те имат някаква цел, нараняват някой човек. Какъв е произходът на огъня? Съвременните учени хора какво казват? От триенето става огън. Но в природата откъде иде? Огънят иде от любовта. Където има огън, има любов, където няма огън, няма любов. Където има светлина и топлина, има любов.

Да се върнем към правата линия. Любовта винаги върви по права линия. Знанието върви по права линия. Свободата, и тя върви по права линия. Тези три неща вървят по права линия. Всичко, което излиза от любовта, и то върви по права линия. А всичко, което се отклонява от любовта, от мъдростта, от истината, то по крива линия върви. Всяко отклонение от правата линия дава крива линия. Да допуснем, че ти искаш да вървиш по права линия, искаш да видиш Бога. Най-първо няма да имаш резултат. Богат си, искаш да бъдеш щедър. Дойде един да иска от тебе, даваш, дойде втори, даваш, най-последен никой от тези, които са взели от тебе, не идва да ти благодари. Тогава ти казваш: „Няма да давам вече“. Като решиш да не даваш, какво е това състояние, по каква линия вървиш? То е крива линия.

Правата линия отива в центъра, а с кривата линия не се постига целта. Човек върви в крива линия. Кривите линии са за продължаване на времето. Когато един ученик не иска да учи, той продължава времето, по криви линии върви. Прилежните ученици искат бързо да свършат. Онези, които не са прилежни, искат по криви линии да вървят. Те вървят една, две, три, четири години подир другите, но така и не ги настигат. Ленивите ученици вървят много бавно. Те въртят прашката и ако не могат да я пуснат, всичкото въртене остава напразно. Представете си, че вие 120 години въртите една прашка и чак след като минат, я пускате. Питам: ако след 120 години отпуснеш края на прашката, какво ще придобиеш?

Или представете си, че пазите една черешка до следната година, докато дойдат новите череши. Като дойдат новите череши, тая, която вие държите цяла година, каква ще бъде, на какво ще е заприличала? Ще я има само костилката ѝ, а от месото ѝ ще е останало много малко, то ще е изсъхнало. Като дойдат новите череши, вие старата череша ли ще ядете, или от новите? Кое ще опитате? Новите ще опитате.

Не оставяйте вашите стари идеи да дойдат до новите идеи. В съвременния свят вие искате да примирите старите идеи, старите понятия за живота с новите. Тия неща не могат да се примирят. Всяко нещо има свое време. Не отлагайте нещата. Казвате: „В някое друго прераждане“. Ти при сегашното възпитание не отлагай дори с една година. Една мярка имай: денят. Ще кажеш: „Нека да е седмица“. Днес! От сутринта до вечерта каквото направиш, това е. Днес ако не е, като станеш утре, пак ще кажеш: „Днес, за един ден“. Не казвай: след една седмица, след един месец или след една година. Кога трябва да сложите като мярка една седмица? Да кажем, искате да направите едно добро. След колко време трябва да го направите? Още днес трябва. Искаш да пееш – още днес ще пееш. Ти чакаш първо да се научиш, че тогава да излезеш на сцената. Днес пей! По-добра публика от тебе самия няма. Някои певци искат да имат публика, но по-добра публика от самия певец няма. Той, ако на себе си не може да пее, не може да пее и на другите.

Ако една ваша мисъл не е приятна на самите вас, тя не може да бъде приятна и на другите. Това, което е добро за самите вас, е добро и за другите. Това, което не е добро за самите вас, не може да бъде добро и за другите. Искате да направите едно добро – направете го първо на себе си. Единственият човек, който може да оцени доброто в дадения случай, това сте самият вие. Ако това добро е добро за вас, то ще бъде добро и за другите. Искате да дадете някому череши. Първо вие ги опитайте и ако са ви приятни, ако ги намирате сочни, дайте ги на другия. Ако вие сами не харесвате тези череши, не ги давайте на никого, не го

убеждавайте, но ги хвърлете. Ако искате да напишете писмо на ваш приятел – напишете го. Ако на вас ви хареса, и вашият приятел ще го хареса. Да допуснем, че му пишете така: „От всичките хора на Земята най-много обичам Вас“. Пишете ли вие истината? Човек не може никого да обича повече от себе си. Казвате: „Аз Ви обичам повече от себе си“. Това не е вярно. Не е вярно, понеже, ако искате да прекарате някъде един извор, този извор не може да се повдигне повече от нивото, на което извира. Ти не можеш да обичаш другите хора повече от себе си, в тебе няма никаква възможност за това. Можеш да ги обичаш колкото обичаш себе си, пък някой път може да ги обичаш малко по-малко от себе си. И ти не си виновен за това.

Графически това мога така да ви го представя: имате един извор, който прекарвате през няколко плоскости. Като го прекарате през разните плоскости, силата му ще бъде ли една и съща? Вие обичате някого. Ако той се намира на равнина, на който сте вие, на първата линия – на тази първа плоскост, или ако се намира на втората линия, или на третата линия, или на четвъртата линия, все по един и същи начин ли ще го обичате? Представете си, че някой е по-учен от вас, друг е учен колкото вас, трети е по-малко учен от вас и четвърти е още по-малко учен. Има ли някакво различие във водата, която изпращате и която отива при по-учения, при еднакво учения с вас, при по-малко учения и при простия? Ако напишете еднакво писмо на тези четирима, които не са еднакво учени, те ще оценят ли еднакво писмото ви? Те, и да искат да го оценят еднакво, няма да могат, понеже няма да имат еднакво разбиране. Кой ще оцени писмото ви? Този, който е на еднакъв уровень с вас. Тогава какво ще бъде състоянието на втория, на третия и на четвъртия? Вие пишете нотите на петолиние. Може ли една нота, мястото на която е на първата линия, да се покачи на четвъртата?

Някой път вие искате да ви кажа същественото. Ето, казвам ви го. Ти разправяш на някого за хубавите черешки и той казва: „Покажи ми ги, дай ми същественото“. Това значи: бръкни в торбата си, пък ми дай същественото.

Като говориш за същественото, бръкни в торбата си, извади го, дай го на тия хора. Като им го дадеш, те ще имат много по-вярна представа за него, отколкото ако само им разправяш, както става и с черешите в случая. Има един свят на опит. Там ти ще се освободиш от известни описателни работи. Като дадеш нещо, всички, на които си го дал, разбират какво е.

Казваш сега: „Аз искам да бъда добър“. Под думата *добър* разбираме такъв човек, който носи реалното в себе си. Човек е като една книга, в която всичко се пише. Всичко онова, което човек преживява, се пише в съзнанието му. Може да имате като идеал едно добро, една добра постъпка, може да имате какъвто и да е идеал, но ако той няма никакъв модел, който да е написан във вашето съзнание, вие не можете да го реализирате никъде. Всички неща, които са написани в нашето съзнание, ние можем да ги реализираме. Следователно говорим за неща, които са написани. Съществува обикновено съзнание, още и подсъзнание, самосъзнание, свръхсъзнание. Как ги разбирате вие? Подсъзнанието е в нисшето царство на природата. Съзнанието е в животинското царство. Самосъзнанието е в човешкия свят. Свръхсъзнанието е животът на ангелите. Имаме четири съзнания. Съзнанието е процес на животните. Самосъзнанието е процес на нашия живот, ние самосъзнаваме. Свръхсъзнанието, това е процес на напредналите същества. От обикновен човек те са стигнали до това, да имат свръхсъзнание. В нас едновременно ги има подсъзнанието като нещо минало, съзнанието, което е в животинското царство, и самосъзнанието, което виждаме в самите себе си. Свръхсъзнанието го считаме като нещо, което в бъдеще ще опитаме. Но от свръхсъзнанието вече има известни зачатия в нас. Някои въпроси ще ги разрешите по образа на подсъзнанието, някои – по образа на съзнанието, някои – по образа на самосъзнанието, и някои по образите на свръхсъзнанието.

Представете си сега, че ви пеят четирима души певци: първият е гениален, вторият е талантлив, третият е обикновен, а четвъртият е бездарник. На талантливия, като

ви изпее една песен, колко ще му дадете? На гениалния колко ще му дадете? Един английски милиардер тръгнал за концерта на голям европейски музикант, но закъснял, и като пристигнал, концертът бил свършил. Отива тогава в хотела, където е отседнал този музикант, и му казва, че иска да го чуе. Онзи казва: „Не може“. Милиардерът казва, че сто долара ще му даде, онзи не иска да свири; двеста ще му даде, пак не иска да свири. Като му казал, че дава хиляда долара, онзи започнал да свири. След като го чул как свири, казал: „Дай сега и аз да ти посвирия малко, да си дадеш мнението как свирия“. Гениалният за сто, за двеста, за триста долара не свири, но след като му дадат хиляда долара, става от леглото и свири, даже изслушва другия как свири, дава си мнението. Аз ви говоря за неща, които са реални. Някой път вие искате да опитате даден човек колко е добър, пък искате да покажете и вашето добро: „Дай ми цигулката, да ти покажа и аз колко съм добър“.

Човек все някакви жертви трябва да направи. Да държи правата линия, която действа в даден момент. Някои хора са успешни, защото действат по права линия. Никога не отлагай нещата. Никога не отлагай една права мисъл. Щом дойде мисълта да пееш, не отлагай нито минута. Като ти дойде наум нещо хубаво, не го отлагай с един час, нито с половин час. Никога хубавото, което ти дойде по пътя, не го отлагай. Хубавото още на пътя започни. Доброто, като дойде, не го отлагай, каквато и да е добра мисъл не отлагай. За лошото е друг въпрос. Всеки човек, който иска да има полза, като дойде една хубава мисъл, едно хубаво чувство, една хубава постъпка, да не ги отлага. Всякога отлагането носи в себе си лоши последствия. Този момент ако не използваш, в другия момент ще има други условия.

В природата е така: като ти дойде една мисъл, приложи я в този момент, защото за следния момент има друга мисъл. Ако не я приложиш в този момент, тя остава неопитана. Не отлагай! Дойде една мисъл, приложи я; дойдат втора, трета, приложи и тях. Мислите идат по един разумен път. От отлагането на нашите идеи се е образу-

вала нашата карма. Под *карма* аз разбирам отлагане на добродетелите, на хубавите работи. Щом отлагаш хубавите работи, кармата иде. Отлагаш, отлагаш, но някога в бъдещето ще поправяш тая работа. Може да се поправи, но най-добре е сега да се реализират хубавите работи. Не отлагайте каквато и да е хубава мисъл. Всяка една мисъл, която дойде, тя има време за реализиране. Дойде ти мисълта нещо да начертаяш – започни, начертай го, не отлагай за след един час, след един ден, след една седмица. Като отложите нещо, казвате: „Не излезе сполучливо“. Всякога нещата стават несполучливи, когато се отлагат. Ако започнеш точно навреме, ще бъдат сполучливи.

Аз съм давал следния пример, който и досега не можете да разберете. Един баща често пътувал с влака. Веднъж, както засилено идвала машината, детето му си играело на релсите и бащата само извикал: „Лягай!“. Като се каже: „Лягай!“, ти трябва да легнеш. – „Ама защо трябва да легна?“ Защо трябва, не питай. „Лягай“, това значи идея. „Лягай!“ – лягаш. „Ставай!“ – ставаш. „Бягай!“ – бягаш. „Мисли!“ – мислиш. Това значи идея. Има неща, които са извън времето и пространството. Не питай: „Защо да лягам?“, но легни. Като премине локомотивът, след това може да разсъждаваш какво щеше да стане, ако не беше легнал. В дадения случай, като легнеш, постига се целта. Детето легна и остана живо. Бащата се радва, че то го е послушало.

Казвам: когато ти кажат „лягай“, легни, когато ти кажат „ставай“, стани, свърши работата. Две неща: „лягай“ и „ставай“. Ако легнеш навреме, ще спасиш живота си, ако не легнеш навреме, ще отиде животът ти. „Лягай“ и „ставай“, това са два процеса, свързани с опасността. Опасност има, лягай. Опасността е минала, ставай. Аз разбирам думите *не* и *да* така: не – лягай!; да – ставай! Щом кажеш на нещо: „Не!“, никога не го отменяй. – „Хайде да идем да прием в кръчмата.“ – „Не!“ – „Да излезем от кръчмата.“ – „Да!“ Казвам: ако човек може да употреби *да* и *не* намясто, той е спасен. Защото в живота на всинца ви има изкушения.

Вие се намирате в два свята, между два вида същества, които са заинтересовани от вас. Едните искат да ви съблазнят, понеже от всяка съблазън печелят. Другите искат да ви избавят от съблазън, понеже, като ви избавят, и те печелят. Когато вие грешите, първите печелят. Когато не грешите, вторите печелят. Едните искат всякога вие да грешите, те да печелят. Другите искат всякога да не грешите, и пак те да печелят. И едните, и другите искат да печелят нещо от вас. Вие на едните ще кажете: „Не!“, на другите ще кажете: „Да!“.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

34. лекция, 3 юни 1938 г., София, Изгрев

КАКВО ТРЯБВА НА МЛАДИТЕ

Отче наш

Изпейте песента „Аз мога да кажа“. Пишете върху темата: *Какво се очаква от младите?*

Често хората не могат да си обяснят от какво произтичат противоречията. Слънцето, както сега е поставено, произвежда две неща, които са в противоречие едно с друго. Изгревът произвежда едно явление, залезът произвежда друго явление. Когато слънцето изгрява, образува се ден, когато залязва, образува се нощ. Как ще примирите това противоречие? И в какво седи то? Учените хора ще го обяснят с въртенето на Земята. Противоречието произтича от самата Земя. Но как ще го обясни един човек, който не е учен?

Или вземете например противоречието при чувството глад. Първо вие сте гладен, после се насищате. Каква е разликата между глада и насищането? При глада вие чувствате, че нещо липсва в стомаха ви. След като турите половин килограм храна във вашия стомах и започне там един процес, вие казвате, че вече сте сит, не сте гладен. Питам: разрешавате ли вие въпроса на глада с едно ядене? Въпросът би се разрешил, ако, след като се наядете веднъж, повече не ви се ядеше. Тогава какво щеше да бъде вашето състояние? Забележете друго противоречие. Това, което ви плаши, е сиромашията. Що е сиромашията? Сиромашията е глад. Богатството е ситост. Ако всички хора бяха богати, какво щеше да стане в света? Представете си, че вие всинца сте богати, че сте милионери. Ако бяхте такива, нямаше да бъдете тук. Къде щяхте да бъдете, какво щеше да бъде вашето състояние?

Да допуснем друго: вие сте невежа, нищо не знаете, едва можете да пишете. Едва броите от едно до десет, това

са вашите понятия. Представете си, че някой друг вече знае да брои до няколко милиона. Каква ще бъде разликата между тези двамата, между единия, който знае да брои до десет, и другия, който знае до няколко милиона да брои? Онзи, който знае да брои до десет, кога ще свърши работата? Много по-скоро. Онзи, който знае много да брои, нему ще трябва много време. Всички хора, които много знаят, много малко работа вършат. Онези, които малко знаят, повече работа вършат. Ражда се едно противоречие. Как така? Кой може да ходи по-свободно: онзи с малкото знание, който по-малък товар има, или онзи с голямото знание, който голям товар има на гърба си? Еднакво ли ще ходите вие, като ви дадат едно кило товар да носите на гърба си и като ви натоварят със сто килограма? Това са неразбрани идеи.

Казвате: „Идеята за Бога е неразбрана идея“. Вярата, и тя е една идея отвлечена. Надеждата, богатството, всички тия неща са отвлечени работи. Ти си мечтаеш да имаш пари. Какво нещо е да имаш пари? Казвате: „Без парици не може“. Хубаво, съгласен съм с вас, без парици не може. Но вие сега сте дошли да учите – защо? Задавали ли сте си въпроса защо учите? Често някой се оплаква: „На мене ми е много мъчно“. Защо му е мъчно? Къде седи мъчнотията? Вие виждали ли сте я? Какво нещо е тя, каква форма има? Можете ли да ми опишете каква форма има мъчнотията? Някой, като му е мъчно, усеща тежест в корема, друг го боли глава, трети го боли рамото или коляното, или малкият пръст. Казваш: „Мъчно ми е, че нямам хубава дреха“. Някой път може да имаш хубава дреха, и пак да ти е мъчно. Облечеш хубавата дреха, но имаш болка в гръбначния стълб, тази болка не се вижда.

Как ще предадете на един човек, че имате болка? На какво се дължи например болката в рамото? В рамото е влязла някаква чужда материя, която не е свойствена на твоята ръка. Вследствие на това някаква странница отива на гости някъде по ставите и иска дълго време да им гостува, няколко седмици, не иска да се мърда, не иска да работи. Заради тази гостенка ти не можеш да работиш,

не можеш да си движиш ръката, да я мръднеш не можеш. Тогава ще дадеш едно заявление, ще викаш лекари, ще започнат да ти мажат ръката, да убеждават тази, която е дошла вътре, да си иде. Та всичките болки в ръката, това са вашите любими гости, които са дошли и не си отиват. Това е вярно и за някоя идея. Като дойде, тя не си отива и започва да причинява известно главоболие.

Сега на младите им трябва много неща, които не са реални. Какво трябва на младия? На младия му трябва добре оформена глава с отличен мозък. На младия му трябва много добре оформени дробове, че като диша през нощта, да не се чува хъркане. Младият трябва да има и отличен стомах, здрав стомах. Това е младият човек. Който няма добре оформена глава, който няма добри дробове, който няма здрав стомах, той не е млад. Когато човек няма никаква нужда, това подразбира, че е млад. Млад е само онзи, който няма никакъв товар. Щом имаш товар, ти не си млад, ти си започнал да остаряваш. Стар човек е онзи, който е заобиколен с какви ли не идеи. Всинца вие имате желание да станете стари хора. Например турите идеята да имате къща, казвате: „Къща трябва да има човек, живее ли се във въздуха?“. Имаш къща, имаш дънъци. Казваш: „Не се живее така, трябва да имам и удобства“. Автомобил му трябва на човека. Щом имаш автомобил, шофьор ти трябва, също и бензин. На шофьора трябва да плащаш. Колко се плаща на един шофьор? На един файтонджия колко се плаща? Ще дойдем първо до файтонджия, после до шофьор, после до пилот може да дойдем или до капитан на някой параход.

Често съм привеждал примера за онзи, който насадил череши. След като се родили, обрал най-хубавите, напълнил една кошница с първокласни череши и тръгнал да ги занесе на царя, да опита той какво нещо са черешите. Както вървял човекът по пътя, взимал си непрекъснато от тях, вкусвал ги, да провери дали ще ги хареса царят. Най-после, като пристигнал, видял, че има само една череша в кошницата. Казал на царя: „Насадил съм много хубави череши“. Царят попитал как се яде това нещо. Той му

показал. Питам: какво научи царят, след като този човек изяде последната череша? Аз наричам всички вас млади царе, на които идват да им носят череша, но те не знаят как се ядат. Който ви носи черешите, той ви показва как се ядат – глътне и последната черешка. Това е знанието, което сега имате. Младите са на кривия път. Кой е този крив път? Че не знаят да ядат череша.

Всеки човек, който не знае как да живее, той е на кривия път. И млади, и стари, изобщо всеки един човек, който не знае как да мисли, е на кривия път. Който не знае как да работи и как да използва ония блага, които Бог му е дал, и млад да е, и стар да е, какъвто и да е, той е на кривия път. Сега питате: „Какво да се прави?“. Трябва да знаете да ядете череша. Едно време онзи цар не знаел да яде череша, но вие сега никога няма да направите погрешката, която той направил. Обаче има неща, които и вие не знаете как да направите.

Представете си, че имате тона *до* в първа октава и тона *до* в трета октава. Едното *до* е в началото на първа октава, другото *до* е вече в началото на четвърта октава. Аз сега давам премия от сто хиляди лева на този, който може да вземе тона *до* в четвърта октава. Не се шегувам, давам ги, ако някой може да вземе това *до*. Ето, едно щастие за вас ще има. Вие не можете да го вземете. Имате възможност, но не сте се упражнявали. Значи, дойде черешата. Вие ще кажете, че аз ви давам една череша. Ще питате как се яде това нещо. Аз съм уверен сто на сто, че няма да вземете това *до*. Уверен съм, няма нито едно изключение сред вас. Ако зная, че има едно изключение, ще си мълча. Всеки един от вас можеше да развие гласа си. Германският боксьор Шмелинг* преди две години победи един амери-

* Шмелинг, Макс (1905–2005) – германски професионален боксьор в тежка категория. През 1936 година в Ню Йорк се провежда мач между него и американският боксьор Джо Луис (1914–1981). Шмелинг го побеждава с нокаут. На 22 юни 1938 година се провежда мачът реванш между двамата, който се превръща в световно събитие и се излъчва по радиото на четири езика. Лекцията си Учителя държи на 24 юни 1938 година, само два дни след този нашумял двубой.

канец. Сега, след две години, като се срещнаха, онзи го удари и го повали на земята. Има едно число, до което броят, като се повали боксьорът на земята и ако той не може да дойде на себе си, да се вдигне, победен е. Преди две години Шмелинг наби американеца, който беше тогава в ужасно положение, а сега работата се обърна: онзи вече се е научил, германецът пък сега се намира в ужасно положение, едва ли ще може да възвърне своите сили. Погрешката на Шмелинг е там, че си е мислил, че онзи не се е упражнявал. Американецът се е упражнявал, има вече знание, поражавя противника с бързината си. Като се е упражнявал, след две години нанася такъв един удар на Шмелинг, че спечелва всичката слава, пръв боксьор става. Питам ви как му е името. Този боксьор е Джо Луис. Сега вие, и да имате смелостта на Джо Луис, нямате неговата сила. Аз виждам, често някои от вас са бити, изгубили са сражението, четири реда сълзи капят. Питам: защо отивате да се биете на арената, като нямате сила? Дяволът в света е един голям боксьор. Казва ти някой да се бориш с дявола. Но като те удари, той ще те повали. Като не знаеш да се биеш, не ходи да се бориш с дявола. Като не знаеш да удриш намясто, не се бори. Дяволът ще те бие по всичките правила.

Вие, младите, казвате: „Да имаме вяра, да имаме надежда, да имаме знание, да имаме пари, да имаме изкуство“. Какви ли не работи говорите, но то са все голи думи. Като дойде до това, да се боксираш, няма да стоиш и да гледаш, но ще застанеш срещу другия и ще се биеш, ще се бориш, кикири-микири няма. В живота вие мислите, че ще гледате. Като сте в живота и дойде някой боксьор да ви бие, така го ударете, че да го повалите на земята. Някой се е отчаял. На какво се дължи отчаянието? Той, човекът, получил един удар, ама хубав удар. Най-първо, като си дошъл в живота, ти трябва да бъдеш боксьор. Един войник, като бяга от бойното поле, ще го ранят. Казва после: „Бях на бойното поле, раниха ме“, но аз намирам раната му на гърба. Питам: тези, които са ранени отзад, на гърба, герои ли са? Знаете, че ще ви ранят, но по-добре да ви ранят в

гърдите, отколкото в гърба. Ранен сте в гърба и казвате, че сте били на бойното поле. Били сте на бойното поле, но сте бягали.

За мене не важи, че един човек страда. Че страда, то е в реда на нещата. Ако някой ви каже, че няма да страдате в света, той не ви говори истината. Неизбежни са страданията. Цял живот ще страдате, такова е устройството на живота. И богати да бъдете, ще страдате, и бедни да бъдете, ще страдате. През целия си живот ще страдате. В живота ви страданията са необходими. Всяко страдание е залез. Ако разбирате закона на страданията, страданието ще бъде като един залез, ще намерите какво да работите, ще се справите с тази мъчнотия. Ако не разбирате страданието, тогава ще се образуват мъчнотии.

Казвам: мъчнотиите са от разни категории. Например вие имате мъчнотията, че сте гладен. Какво трябва да правите? Нахранвате се, но имате друга мъчнотия – пари нямате. Тогава как ще се справите с една мъчнотия? Екскурзиант сте, имате мъчнотията, че обувки за път нямате. Искате да идете на планината, но нямате подходящи обувки, и не само това, имате и мъчнотията, че сте слаб. Мястото, до което трябва да се изкачите, е високо, какво трябва да се прави? Или да допуснем, че нямате вяра, то също е мъчнотия.

Сега си представете, че освен онези два тона *до*, имаме още едно *до*. Ще вземем и това последно *до*. Един подир друг като се пеят тези тонове, какво ще произведат? Представете си още, че като изпея тона *до*, се образува едно движение, един удар. Значи, след като изпея едното *до*, ще има един удар в тази стена, след като изпея второто *до*, втори удар ще има в стената, след третото *до* трети удар ще има. Казвам: ако няколко милиона пъти изпея тона *до*, аз ще пробия стената. Това е теория, никой досега не го е правил. Никой досега не е изпял един милион пъти тона *до*, та да пробие стената. Предполагаме, че е така, дали е така, не се знае още.

Всичките противоречия в живота произтичат от еднообразните движения. Вие казвате: „Тази работа няма да я

бъде“ – ето един удар. Няма да я бъде тази работа! (*Учителя удря дъската.*) Ако така удряте, какво ще стане с пръстите ви? След като ударите хиляда пъти така, пръстите ще ви заболят. Понякога вие правите същото нещо. Смешни са хората. Гледам, някой сам се блъска, повтаря: „Тази работа няма да я бъде. Тази работа няма да я бъде“. След като се блъска така, после каже: „Боли ме главата“. Защо казваш, че няма да я бъде тази работа? Казваш: „Не мога да пея. Изгубил съм си таланта“. Аз бих желал да купя вашия изгубен талант. Досега още не съм намерил някой изгубен талант. Може ли една дарба да се изгуби? Дарбите не могат да се изгубят. Една дарба може да се осакати, не да се изгуби.

Например ако ви ударят на ръба на челото, там, където е центърът на музиката, може да се разпеете така, че да не млъкнете. Има такива примери: удрят някого в този център и той започва да пее без прекъсване. Ужасно положение, не може да спре човекът. Това прилича на положението на онзи американец, който си взел един електрически будилник, защото не можел да се събужда и все закъснявал. Будилникът, като започнел да дрънка, не преставал. Тъй като американецът обичал да си поспива, искал да го спре, но като не знаел как, блъскал го в земята. Така го спирал, но пак заспивал и пак закъснявал. Някой път и вашият будилник ви безпокои, и вие така го блъскате в земята, като не знаете как да го спрете. Разрешавате въпроса по един неестествен начин.

Аз нося един камък от стотина килограма, мъча се. Минава покрай мене един човек. Казвам му: „Помогни ми, половината от камъка ще ти дам“. Той заминава, не иска да ми помогне. Минават и заминават тия хора, а аз се питам: защо е така в света? Има едно разрешение. Ако нося не един обикновен камък, но камък от сто килограма злато, тогава, като мине някой и му кажа: „Ще ти дам половината, ако ми послужиш“, мислите ли, че той няма да дойде да носи този камък? Някой от вас ще се откаже ли? Всеки ще вдигне камъка, ще го носи. Сто килограма злато

колко струват? Един килограм струва двеста наполеона, един наполеон е 600 лева, значи сто килограма струват всичко един милион и двеста хиляди лева.

За да успеете в живота, никога не предполагайте, че сте стари.

И музикант да си, ти никога не можеш да изпееш един тон по един и същи начин. Основният тон *до* никога не можеш да го изпееш по един и същи начин. Може да го пееш хиляди и хиляди пъти, но всякога ще има едно различие в изпяването на тона. Всякога, когато пееш основния тон, ще става нещо чудно в живота ти. Като пееш *до*, някой път слънцето може да изгрее, друг път може да залезе. Като го пееш, може вярата ти да се повдигне, а може и да изгубиш вярата си. Някой път, като изпееш *до*, ще бъдеш богат, някой път ще бъдеш сиромаш. Някой път учен ще станеш, някой път красив ще станеш. Като изпееш основния тон, много чудеса ще станат в света. В окултната наука всичко, което казваш, трябва да се опита. В случая с онази череша, като те попита царят: „Какво нещо е черешата?“, ще извадиш друга от джоба си и ще кажеш: „Заповядай! Опитай я“. Няма какво друго да му разправяш. Онзи, комуто ще дадеш черешата, той трябва да опита какво нещо е тя. Питат те: „Какво нещо е ризата?“. Веднага изваждаш от джоба си една риза и казваш: „Облечи я, ще направиш опит“. Всички неща, за които говориш, ще дадеш да се опитат от онзи, на когото говориш.

Как ще изпеете основния тон на вярата? Ако един ваш приятел не иска да ви услужи, причината е, че вие не вземате основния тон на вярата. Ако вие вярвахте с всичката пълнота на вярата, той всякога щеше да направи онова, което искате от него. Като идете на изпит при един първокласен професор по музика, мислите ли, че ако не вземете вярно основния тон *до*, той ще ви пусне? Като вземете вярно тона, веднага ще забележите едно разположение на лицето му. Щом не го вземете вярно, ще забележите едно свиване на веждите. Щом вие не вземате вярно ос-

новния тон на живота, природата веднага казва, че тонът не е верен.

Сега вие питате: „Не може ли светът да бъде другояче поставен?“. Аз ви казвам: всеки ще придобие това, което иска, ако може да изпее тона *до* вярно изведнъж. Ако изпее вярно основния тон, ще добиете това, което чакате, сега ще го имате. Щом вземеш вярно основния тон, болен ако си, ще оздравееш, сиромаш ако си, богат ще станеш, невежа ако си, учен ще станеш. Каквато и мъчнотия да имаш, ще можеш да си помогнеш, щом вземеш вярно основния тон. Всички мъчнотии няма да се разрешат. Основният тон разрешава малките мъчнотии, които в даден случай ви спъват. Какво е малката мъчнотия? Един цигански трън е влязъл в крака ти. Малък е той, не е кол, но след като си стъпил върху него, трябва да спреш, да си събуеш чорапа, да го извадиш, за да не те безпокои, като ходиш. Аз съм за идеята да не оставяте в ума си, в душата си, в сърцето си нещо да ви безпокои. Нали сте имали тази малка опитност: влиза една малка прашинка в очите ви, но какво безпокойство произвежда тя!

Аз съм ви привеждал и друг път този пример. Преди повече от 15 години бяхме на курорт някъде в Баташко. Имаше там един българин малко особен, не искаше никаква услуга да ни направи. В неговата къща живеехме, пък не ни поздравяваше. Един ден, както работел, една малка тресчица влязла в окото му и то се подуло. Дойде синът му разтревожен при мене. Казах: „Нека дойде да го видя“. Идва той, повдигам горния клепач на окото му, виждам малката тресчица. Казвам: „Опасна е тази работа, но аз разбирам тия работи, много голям майстор съм“. Обръщам и долния клепач, казвам му: „Стой сега тихо“ и гледам, тресчицата излезе навън. Намазах го със зехтин, казах: „Утре окото ти ще бъде здраво“. На другия ден окото му оздравя, както бях казал. След този случай той вече се разположи към нас, каза на домашните си: „Тия хора са много добри, каквото искат, да им се обслужи. На тяхно разположение сме“. Спаси, казва, окото ми. Аз из-

вадих малката тресчица, тази малка прашинка, но ако я бях оставил, тя щеше да му причини голяма пакост. Човекът щеше да дойде в София по лекари, а те можеха и да му извадят окото. Не съжалявам, че тази малка прашинка влезе, намясто дойде тя.

Извади прашинката, и ще бъдеш разположен. Ако една мъчнотия знаеш как да я извадиш от душата си, Господ ще те благослови. Щом не знаеш как да я извадиш, ще стане по-лошо. Всичките мъчнотии в живота на младите, това са задачи, които правилно трябва да се разрешат. Правия основен тон трябва да вземеш. Професорът казва: „Не е верен тона, повтори, повтори. Иди да учиш!“. Някои казват, че повторението е майка на знанието. Не зная дали повторението е майка на знанието. Знание е, ако изправяш погрешката, а не ако повтаряш нещо. Майката на знанието е доброто.

Казвам на вас, младите: поставете във вас една основна идея – считайте всяка мъчнотия във вашия живот като едно благо. Вие мислите, че онези мъчни задачи, заради които късат студентите, са нещастие за тях. Математикът, като реши мъчните задачи, в него прониква ново съзнание. Някои въпроси, които са били мътни, мъчни, щом ги решиш, веднага нова светлина иде върху тях. Всичките мъчнотии в живота са задачи, които носят известно благо. Всяка мъчнотия, която вие имате, ако я разрешите, ще придобиете светлина.

Има мъчнотии, които сами трябва да решите. Вие сте учили аритметика, нали? Тогава представете си, че числото 1 е житното зърно, 2 е почвата и 3 е резултатът. Вие посявате житното зърно, но ако то не изникне, какъв ще бъде плодът на вашата работа? Единицата и двойката имат ли разрешение? Имат. Тройката е разрешението им. Някои считат 1 и 2 за щастливи числа. Какво ще съберете при $1+2$? Ще съберете силата на единицата и силата на двойката и ще имате тогава резултатът 3. Ако единицата остане самостоятелна и ако двойката остане самостоятелна, какво ще имате? Няма да имате същия резултат. Каз-

вате: „Как да се обясни това?“. Вие сте един човек и имате два крака. Тогава, като искате да идете в планината, ще съберете 1 и 2 – един човек с два крака ще ходи. Отиването ви до горе, тази екскурзия, тя ще бъде 3 – резултатът.

Казвам: вие трябва да се упражнявате във вярата, за да се освободите от страха от змия. Как ще се освободиш от този страх? Най-първо ще пипнеш една замръзнала или една мъртва змия, докато дойдеш най-последно до това, да пипнеш жива змия. Както пълзи, трябва да я пипнеш. Индусите имат музика за змиите, с тази музика ги ловят. Като засвирият, змиите започват да излизат, музикални са те. Като излязат, хванат ги и ги пхнат в торбата. Вие се плашите от змиите, а този, който им свири, хваща по 10–20 от тях. Има змии, които хиляди левове струват. Десет екземпляра, по 1000 лева всеки, струват общо 10 000 лева. Ти посвири малко, хвани една змия за 1000 лева. Безстрашният ще хване змията, ще вземе тези пари. Страхливият не може да я хване, хилядата лева ще останат.

На младите им трябва безстрашие. Вие преждевременно сте станали страхливи. Един ми разправя за себе си следното: „Гони ме насън един бивол. Като станах сутринта, бях се изпотил. Казах си: какво толкова се е случило, в съня ми ме гони. Но и досега, като видя някой бивол, ме е страх да не би действително да ме подгони“. Страхува се той, понеже насън видял, че биволът го гони. Казва, че някой път, като вижда дори и впрегнат бивол, го е страх онзи да не излезе от хомота, да го подгони. Вас, младите, ви е страх от тия биволи, които сте сънували през нощта.

Всички казват: „Ще ме скъсат“. Няма никакво скъсване! Всеки, който не знае, ще го скъсат. Всеки, който не работи върху себе си, ще го скъсат. Всеки, който не оценява нещо, ще го скъсат. Трябва да знаете, че вие сте дошли в един свят на възможности, които Бог ви е дал, и вас ви очаква едно бъдеще, но това бъдеще изисква работа, прилежност. Работа се изисква.

Някои от вас ще кажат: „Това е само за насърчение“. Какво нещо е насърчението? Каква е разликата между

насърчение и обезсърчение? Какво значи *обезсърчен* и какво значи *насърчен*? *Насърчен* – на сърце; *обезсърчен* – без сърце. Щом се обезсърчаваш, страхлив човек си, щом се насърчаваш, смел човек си.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

35. лекция, 24 юни 1938 г., София, Изгрев

ЗАКОНЪТ НА КОНТРАСТА

Добрата молитва

Изгрява слънцето

Кои бяха основните положения на миналата лекция? Вие сте учили логика. Казват, наука е логиката. В какво седи правилното мислене? А в какво седи добрият живот? Нещата може да бъдат логически, без да бъдат разумни. И може да бъдат разумни, без да бъдат логически. Логиката е външна мода, облекло. Някой път това облекло може да подхожда, външно може да е красиво, без обаче да има ония съществени качества, които организъмът има. Може да имате една риза, която ви топли, но тя е направена от козина. Какво ще чувствате вие тогава, какво ще бъде вашето разположение?

Думата *логика* е гръцка и означава слово. Всяко логическо слово трябва да бъде поставено на мястото си. Всички хора са създадени, значи съществуват в природата. Тъй както съществуват всичките хора, от какво зависи противоречието, което произтича у тях? Противоречието понякога се явява в самия човек, понякога в неговите чувства, а понякога се явява и в неговата мисъл. Вие някой път имате един усет, че не разбирате предмета, по който се говори. Например дават ви се две формули: $1+2=3$ и $A+B=C$. Първата формула е пределна, втората, във формата, в която е дадена, много работи може да съдържа. Може философски да попитате защо именно така се поставя формулата: $A+B=C$. Каква логика има тук? Как ще докажете, че резултатът е именно C ? $A+B$ равно ли е по форма на C ? Вие имате една идея за буквата A , но в друг език идеята може да е друга, например в еврейския език буквата A е съгласна. В една установена система вие вече имате своите схващания. В алгебрата каква може да е иде-

ята за A , на какво може да е равно A ? Дайте едно предположение на какво може да е равно A в дадения случай. Но и в алгебрата къде е логиката, че A плюс B е равно на C ? Защо казват $A+B=C$, а не казват например $1+2=3$? Може да се направят ред разсъждения.

Разсъждавали ли сте как се е образувала думата *сила* в българския език? Събрани, буквите *с, и, л, а* дават думата *сила* – $с+и+л+а=сила$. От колко елемента е образувана силата? Първата буква *С* показва, че силата съдържа в себе си едно качество като на Месечината – постоянно се мени, четири фази има. Буквата *И* показва посоката ѝ на движение. *Л* показва центъра, от който тази сила произтича. *А* е резултатът, който държи тия елементи свързани. Значи, *С* показва постоянните промени, които стават в силата, *И* показва посоката, в която тя работи, *Л* показва центъра, от който слиза, и *А* е резултатът, който свързва. Сила се нарича това, което се мени, това, което се движи, това, което изтича, и това, което произвежда един резултат. Това е едно мое тълкувание. Вие как я тълкувате?

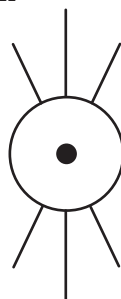
Какво е тълкуванието на думата *сила*? Във всички области на живота силата е нещо, което хората не разбират. Например вие изучавате музика. Засега музиката служи като средство, когато си малко неразположен, да се разположиш. В сегашното положение музиката служи както служи сладкото винце, което някой си пийва в кръчмата, или служи както дрехата, която обличаш, или както хубавите обувки, които обуваш. Изпееш една песен – какво ти допринася тя? Казвам: музиката може да служи като наука за лекуване, с нея можеш да излекуваш едно свое болезнено състояние, но трябва да разбираш законите, да знаеш именно коя музика лекува. Всичките песни лекуват ли? Някои песни лекуват, някои не лекуват; пък има и такива песни, които образуват болести. Казвам: музиката, както първоначално е дадена в природата, е метод да се смени една енергия, да мине от едно преходно състояние в друго.

Човек трябва да бъде музикален. Щом е нервен, той не е музикален. Тъй като най-първо музиката съдържа

време, то човек, който няма чувство за време, не може да бъде музикален. Музикантът има развито чувство за време, разбира ценността на времето, разбира малките единици време. Българинът, ако го питаш колко е оттук до онова село, казва: „Като прехвърлиш баира, там е“ – като че е само един километър разстояние. Пък ти вървиш час-два-три и все не стигаш, този километър излиза много дълъг. Чувството за време е най-добре развито в евреите; те имат много хубаво развит център на времето. (*Учителя показва къде е музикалният център и къде е центърът на времето.*) Когато чувството за време е развито, челото е широко. Всички музиканти, които имат добре развита тази способност, имат широки чела.

Когато чувството за време е силно развито в човека, той е спокоен, понеже знае, че всяко нещо си има своето време. Онзи, който не разбира времето, бърза. Децата бързат. Има и деца, които са търпеливи. Музикалното дете е търпеливо. Майка му като каже, че хлябът се пече, то музикално знае, че за 5–10 минути няма да е готов. Онова дете, което не е музикално, ще каже 20–30 пъти: „Мамо, опече ли се хлябът?“. Всеки човек, който бърза, който постоянно пита, чувството за време в него не е развито. Така е много общо казано. При това, времето се счита като нещо, което тече и изтича. Тогава то трябва да се изрази музикално, то е тон, изтичане. Всеки звук, който вие произнасяте, е едно изтичане, което ще ви даде понятие за времето.

Понякога вие казвате така: „Аз трябва да живея“. Какво разбирате под думите *трябва да живея*? Това е живот (*фиг. 1*). Какви са условията, за да се прояви животът в органическия свят? Трябва най-първо да се яви дихателната система, след това трябва да се яви храносмилателната система и най-после трябва да се яви мисловната система в човека. Дотогава, докато не се прояви дишането в човека, не се проявява и съзнанието му. Докато детето в утробата на майка си не диша,

Фиг. 1

то не чувства и не мисли, няма съзнание, че е някъде, то работи със съзнанието на майка си. След като започне да диша само, веднага се събужда съзнанието му. Щом се събуди съзнанието, ние вече помним. Значи, за да се усили съзнанието, човек трябва да диша правилно. Много от несполуките в света се дължат на това, че съзнанието не е развито.

Трябва да имате един екран, на който да се представят всичките форми и фази на живота. Ако нямате една площ, на която да се хвърлят, да се образуват образите, ако нямате една черна дъска, на която да пишете някои идеи, как ще ги представите? Четеш роман, в който се описват разни места в Париж. Ти в Париж не си ходил, но започваш да си представяш, да чертаеш тия улици, за които писателят разправя. После разправя за някой площад, ти пак го чертаеш. Ако отидеш в Париж и разгледаш, ще намериш голяма разлика между твоето схващане и това, което е там в действителност. Ти ще видиш, че нещата не съответстват на твоите представи. Казвам: това, което ние мислим, което схващаме, далеч не отговаря на онова, което учените хора ни преподават. Те го представят на един език, понятен на самите тях. Един учен човек се е занимавал, 10–20 години е работил и предметът му става ясен. Вие сега започвате да изучавате предмета и искате една идея да ви стане веднага ясна. Да мислиш, то значи да се движиш по посока на предмета, който изучаваш.

Добре е всеки един от вас, ако иска да стане музикант, десет години да мисли върху музиката. Като стане сутрин, да мисли върху музиката не по-малко от един-два часа. Така след десет години музиката ще му стане ясна, и не само ще му стане ясна, но той ще може да пее на света. Сега той една минута ще помисли за музиката, за Бетовен, за Моцарт, но тази работа с мислене за Моцарт и за Бетовен не става. Ако мислите за Бетовен, какво ще получите? Бетовен за кого мислеше? За да стане музикант, Бетовен мислеше за нещо. Неговият учител, и той е мислил. Бетовен е едно колективно същество. Бетовен, Моцарт не са определени идеи. Моцарт, като музикант, е една ко-

лективна идея. Моцарт, като душа, дълго време е мислил върху музиката. И Бетовен дълго време е мислил върху музиката.

Или вие искате да станете математик. Тогава дълго време трябва да мислите върху математиката, върху числата. Мислили ли сте какво представляват числата? Не че не знаете какво нещо са числата, знаете, но ако речете да се изкажете, ще направите една погрешка. Знаеш да говориш английски, но може да произнесеш някоя дума така, както англичаните не я произнасят. Произнесете например думата *свършено* на английски, както я произнася един англичанин. (Думата *свършено* на английски е *perfect* – бел. ред.) В англичаните има едно желание да смекчават звука *p* (*r*), не са като немците, които смекчават *φ* (*f*). Англичаните в думата *perfect* ще произнесат *p* (*r*) много мекичко, а *φ* (*f*) по-твърдо. Ако направим една аналогия с музиката, имаме първо *p* – пиано, после *f* – форте, или *ff* – фортисимо*; така се образува една крива линия.

Мнозина от вас говорят немусикално. За да говориш музикално, ти трябва да знаеш, че езикът е направен по известни музикални гами. Когато произнасяте една дума, трябва да знаете музикалната ѝ линия. Как ще произнесете думата *сила*? Може да я произнесете силно, грубо, нежно. С винаги е закон за промените. *С*, това са две фази. *И* е закон за слизание и за качване, има едно течение, което слиза от горе надолу, и едно течение, което се качва от долу нагоре.

Една връзка да направим: в буквата *М* има две течения от горе надолу и две течения от долу нагоре. Да вземем например думите *милост*, *милосърдие*. Ти не можеш да бъдеш милосърден, ако не влезеш в положението на хората. *И* да нямаш нищо общо с онези, с които искаш да

* „...имаме първо *p* – пиано, после *f* – форте, или *ff* – фортисимо...“ – основните понятия, свързани с музикалната динамика, са: пиано – *piano*, тихо, и форте – *forte*, силно. Във връзка с тях са въведени и множество междинни производни понятия, като фортисимо – *fortissimo*, много силно. Означенията, които се използват при музикалната нотация, са съответно: *p*, *f* и *ff*.

се запознаеш, ще влезеш в тяхното положение. Тогава в тебе ще се прояви милостта, ще започнеш да изучаваш условията, при които хората живеят. Аз ви привеждам тия неща, защото постиженията в живота зависят от онова вътрешно разбиране в човека. Вие трябва да имате наблюдателен ум, развит ум.

Изучавали ли сте кои са отличителните черти на едно цвете? Най-първо, това са външната форма на неговия цвят, неговата краска, неговото ухание. По какво се отличава например каламфирът*? Има си своя форма. Колко листа има, какъв е цветът му? Има каламфири с разни цветове. Не само по формата, но и по уханието, което каламфирът има, вие ще го познаете. Уханието му не е създадено произволно в природата. Ако ти искаш да се измени състоянието на твоите чувства, помириши един каламфир, той ще им даде хубав подтик. Ако помиришеш една роза, в тебе ще се събудят други чувства. Ако помиришеш черешата или сливата, или житото, когато цъфтят, съвсем други чувства ще се събудят. Когато цъфти житото, минете да го помиришете, да усетите какво ухание има то, да видите какво влияние ще упражни цъфтенето му върху вас.

Външната природа, това е човекът, разложен на своите части. Човек в природата ще види себе си. Природата е свързана със самите нас, понеже тя представя самите нас. Ние можем в природата да се видим какви сме. Човек, който иска да се види какъв е, той трябва да мине през житото и като мине през житото, ще се види какъв е. Това ухание на житото ще види той. Когато житото се ожъне, пак ще го видиш – останало е без клас. Пак си ти, но си без клас. Зърното го няма, останала е само сламата, но тази слама си ти. Като дойдеш до черната почва, и това си ти. Но в тази почва цветята израстват, житото израства, всичко израства. Ти си, който се проявяваш в почвата. Това,

* каламфир – в запазените разчетени стенограми на лекцията на това място съществува следният запис: *Учителя употребява думата каламфир вместо карамфил. Има и други такива случаи, при които той обяснява защо изрича така името на това цвете.*

което сега казвам, не е логично, тук няма никаква логика. Тук е една абсолютна нелогичност, една безразборна реч. Защо човек да прилича на почва и защо да прилича на една череша или на един цвят? Някой път аз казвам, че житото страда. Човек страда в житото. Като влезе в него, човек страда. Житото само по себе си не страда.

Това, което схваща страданията, то се намира в предната част на мозъка. В предната част на мозъка се намират ония центрове, чрез които приемаме страданията. Ако се прекъснат нервите, може да си изгориш пръстите, без да почувстваш никаква болка. Лекарите, като ще правят операция, упоаяват пациентите и те не чувстват болка, прекъсва се съзнанието им. Съзнанието е, което дава степента на болката, която ти чувстваш. Следователно човек може да усилява своите страдания и може да ги намалява. Ако аз взема един лев от твоя джоб, ще дойде едно малко страдание в тебе. Ако взема два или три лева, страданието ти малко ще се увеличи, ако взема сто лева, още ще се увеличи, ако взема хиляда лева, още повече ще се увеличи. С твоите схващания страданието се увеличава. Питате: „Защо е така?“. Да оставим настрана въпроса защо е така. Така е.

Ако ти дам един лев, ти ще се зарадваш. Ако ти дам повече, ще се зарадваш повече. Увеличавам капка по капка. Като ти сложа сто хиляди лева в джоба (това не може да бъде, само за изяснение го казвам), каква ще бъде радостта ти? Радостта ти ще бъде ли равна на скръбта, която си почувствал при вземането? Представете си, че аз вземам от вас сто хиляди лева и после пак ви ги давам. Ще бъдат ли равни произведените от вземането и даването чувства? Скръбта от вземането ли ще бъде по-голяма, или радостта от даването ще бъде по-голяма? Когато получаваши парите, радостта от връщането им ще бъде винаги по-голяма, отколкото скръбта от вземането.

Това, което човек придобива, всякога е по-мощно от онова, което губи. В природата, щом загубиш нещо, в замяна на загубеното ти дават нещо друго. Защото, ако не ви се дава нещо, нарушава се равновесието в природата.

Когато ви се случи някаква неприятност или нещастие, всякога виждате, че в дадения случай природата се стреми да ви даде в замяна на загубеното нещо, с което да уравни вашия живот. Не съжелявайте за загубеното. Радвайте се на онова, което ви се дава. Ти казваш: „Аз съм нещастен“. Но в това нещастие ще получиш нещо друго. Да кажем, загубил си баща си. В замяна на твоя баща ще ти се даде нещо друго, ще ти се даде някой благодетел. Някой път благодетелят седи по-високо от бащата. Ти си загубил баща си, но си бил беден при него, той не е могъл да те прати на училище, а като дойде благодетелят, праща те на училище. Кое е по-хубаво? Казваш: „Горкият ми баща умря“. Ако баща ти не беше умрял, в какво положение щеше да бъдеш? Баща ти в дадения случай беше едно препятствие за твоето развитие, беше като една надгробна плоча за тебе и за да можеше ти да растеш и да се развиваш, трябваше да се премахне тази плоча. Онзи, който премахва плочата, е твоят благодетел. Казва: „Твоят баща не ти трябва“.

Господ иде в света като благодетел и премахва вашите надгробни плочи. Имате баща, майка, брат, някой приятел, които са пълни със съдрани битпазарски стоки, а вие мислите, че ще имате от тях някаква придобивка. Не приличате ли така на онзи българин, който някога вложил 600 хиляди марки в една германска банка? Мисли си той: „Осигурих се, може да си продължа живота“, но след свършването на войната един ден получава писмо от банката, в което пише: „Господине, да дойдете да си изтеглите парите, понеже не можем да водим графа за тях, за 10 стотинки нямаме графа“. Капиталът от 600 хиляди марки вече е равен на 10 стотинки, а за да водят графа, трябва да бъдат най-малко 30 стотинки. Казва му един: „Аз ще ти дам един милион марки, за да станат 30 стотинки, да имаш графа в банката“. Това, което германците претърпяха след войната, прилича на приказките от „Хиляда и една нощи“, защото с няколко милиона марки те не можеха да си вземат един обяд.

Най-първо трябва да се изучава законът на контрастите, вие трябва да знаете този закон. Природата винаги туря един контраст. Щом дойде една радост, трябва да знаете, че тази радост е спрегната с нещо, тя носи със себе си скръб. Всяка скръб носи на гърба си радост и всяка радост носи на гърба си скръб. Дали това е така? За да ви бъде ясно, аз ви давам тази формула: всяка радост носи една скръб и всяка скръб носи една радост. Дали е вярно, ще видите. Всяка една скръб носи една радост и всяка една радост носи една скръб, уравновесяват се. Скръбта носи радостта, за да се уравни, и радостта носи скръбта, за да се уравни. Те са необходими в живота. Вие се възмущавате от страданията, но в живота всяко едно страдание подразбира една радост. И всяка една радост подразбира едно страдание. Тия двете съставят едно цяло. Онзи, който разбира, намира цената на страданието. Пък онзи, който не разбира, вижда само страданието, казва: „Дотегна ми“. Ако не знаеш да носиш страданието, дотяга ти.

Какво разбирате под думите *дотегна ми*? Когато човек не може да продаде стоката си, дотяга му. Когато не можеш да се освободиш от нещо, то ти дотяга. Онова, с което лесно се справяш, то не ти дотяга. Дотяга ми – аз не мога да се справя с една моя мъчнотия, не зная къде да я дяна, как да се освободя от нея. Това, което не дотяга, с него човек се справя. Ако с радостта не можеш да се справиш, ако дълго време я носиш на гърба си, и тя става тежка. Представете си, че една ваша приятелка ви гладни по ръката. Отначало ще ви бъде приятно, но ако тя продължи и направи 400, 500, 1000 такива движения, най-после ще махнете ръката си.

Радостта, ако не се мени, и тя дотяга. Еднообразието в радостта дотяга. За да избегнете това повторение, радостта по един и същи начин не бива да се проявява. Тя всеки ден се различава, с една форма вие не я срещате. Този ден сменя сто костюма, на другия ден – пак сто. Безброй костюми има. Като се облече с един костюм, съблича го веднага, облича друг – различава се, все различен подарък ви дава. Всеки ден радостта се облича с нови, различни

костюми, два пъти не се облича с един и същ. Къде е логиката? Казвам: това са математически предположения, вероятности. Радостта не съм я виждал, не съм я срещал, но това е, което става в нас. Природата иска всякога да ни приспособи да я обичаме. Понеже не разбираме природата, затова ние страдаме.

Кое във вас ви дотяга? В думата *дотегна* буквата *T* показва силата, която иска да си пробие път, да излезе, но не може, защото тази напречна линия отгоре стои като похлупак, като едно препятствие, което произвежда налягане. Всяка мъчнотия представлява налягане, благодарение на което се развива сила. Учили сте във физиката как са направени парните котли. Ако няма котел, няма къде да се развие парата. Лошите условия са котли, в които се развива мощна сила – парата, с която ние да работим. Този закон е верен. Всички хора в света, които са били забележителни, са минали през много големи изпитания.

Някой път вие питате защо е сиромашията. Болести, сиромашия, неприятности, всичко това са подтици, условия за повдигане. Защото в природата е така: всичко онова, което се случва в живота ви, е за ваше добро. Всяко нещо е на мястото си. Вижте, в тази картина всяка линия дава красота. (*Учителя показва една от картините в салона – „Изобилието“*.) Светлините и сенките дават израз, красота. Ако изместите някои линии, веднага ще се осакати лицето. В природата всичките тия линии, всяко нещо е поставено на мястото му. Един ден, когато се рисува вашата картина, ще забележите тази закономерност. Сега картината ви не е завършена и се заражда едно голямо противоречие.

Сега какво заключение ще извадим? Радостта и скръбта, това са два подтика. Без скръбта и радостта вие няма да имате подтик. Чрез скръбта вие оценявате радостта и чрез радостта оценявате скръбта. Те са оценки. Вземете например доброто и злото. Левият крак е злото на човека,

* „Изобилието“ – вероятно става дума за картина на художничката Цветана Щилинова (1903–1994), последователка на Учителя.

десният крак е доброто на човека. Вие носите и доброто, и злото. Щом си в противоречие, това е левият крак. Ако накуцвате с десния крак, вие служите на злото, ако накуцвате с левия крак, вие служите на доброто. Та понякога е хубаво да накуцвате с левия крак. Тук пак няма логика, това не е наука. Когато нещата се виждат нелогични, те нямат връзка.

Съществува една наука в Божествения свят, в която нещата са реални. Между Божествения, духовния и физическия свят има връзка, тя е логическа връзка. Но онзи, който не е запознат с Божествения свят, с духовния свят и с физическия свят, той не може да види тази връзка. Най-първо се стремете да имате една приблизителна представа за тези светове. Божествения свят трябва да го чувствате като светлина. Духовния свят трябва да го чувствате като топлина. Физическия свят трябва да го чувствате като приятност, която излиза от светлината и топлината. Физическото, то е един резултат. Всичките резултати на Божествения и на духовния свят ние ги означаваме с израза *физически свят* – това, което ние в дадения случай чувстваме или съзнаваме.

Внушете си тази мисъл: каквото и противоречие да дойде във вашия ум, никога не го туряйте на гърба на Божественото, не казвайте: „Защо Господ направи света така?“, но кажете: „Има нещо, което аз не разбирам“. Например някой съвременен музикант създава една хубава балада, но ти не можеш да я пееш както трябва и ти се струва, че песента не е хубаво написана. Ако я изпее някой, който може да пее, ще видиш, че песента е хубава. Ти се спъваш и казваш: „Защо Господ ме направи такъв?“. Не знаеш какво говориш. Ти си точно това, което в дадения случай можеш да бъдеш. Ти друго не можеш да бъдеш. На следния ден ще се измениш, утре ще бъдеш вече друг.

Има връзка между днешния ден и утрешния, има едно течение, което минава. Днес вие сте точно това, което трябва да бъдете, и благодарете, че сте такива, каквито сте сега. Ако не бяхте такива, каквито сте сега, щяхте да бъдете едно голямо нещастие. Ако искате да бъдете щастливи,

благодарете за онова, което в дадения случай съзнавате. Ти съзнаваш, че не си такъв, какъвто трябва да бъдеш – радвай се на това. Утре се смениш – радвай се на смяната. Всякога се радвай на смените, които стават в тебе, понеже в тия смени се проявява Божественото, Мъдростта, която работи. Всяка смяна, която става във вас, допуска да получите едно благо. Аз мога да ви го представя така: днес ви давам златна пара, утре ще ви дам друг подарък. Всеки подарък, който ви се дава, трябва да употребите.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

36. лекция, 1 юли 1938 г., София, Изгрев

ОСВОБОЖДАВАНЕ

Отче наш

(Чете се темата: „Какво се очаква от младите?“.)

Как се ражда светлината в една свещ – дали от старото застояло масло, от стария фитил? Как ще определите реалистично? Младостта, това е движение, старостта, това е застой, почивка. Едно тяло, за да е старо, значи е в застой, за да е младо, значи е в движение. Всеки, който не се движи, е стар; всеки, който се движи, е млад. Всеки, който не мисли, е стар; всеки, който мисли, е млад. Всеки, който прави добро, е млад; всеки, който не прави добро, е стар. Писанието казва, че стар човек е, който не прави добро.

В човека има един, който е стар, има и един, който е млад – двама са. Недоволството в човека е старостта. Доволството в човека е младостта. Радостта е младият, скръбта е старият. Здравето, това е младостта; болестта, това е старостта. Богатството, това е старостта; сиромашията, това е младостта. Ленивият е стар, прилежният е млад. Прилежанието е младост, леността е старост. Сега, ако ви накарам да изпеете една песен, повечето от вас ще бъдат стари. Щом не можеш да пееш, ти си стар, щом запееш, изведнъж ти ставаш млад. Ако не можеш правилно да пееш, пак си стар. Ако хубаво пееш, млад си. Стар е онзи, който дояжда последната хапка хляб. Млад е онзи, който започва с първата хапка на хляба си.

Допуснете сега, че не разбирате един предмет. Казваш: „Не разбирам“. Какво трябва да направиш, когато не разбираш? Трябва да се зароди непреодолимо желание да разбереш. Едновременно две мисли трябва да дойдат. Най-първо да съзнаваш, че не разбираш нещо. Същевременно трябва да се роди желание да го разбереш. Да допуснем, че чуваш една песен, но не я знаеш. Ражда се

желание в тебе да научиш песента, но после се заражда и желание да пееш песента хубаво. Това е желанието на младостта. Сега нека 4–5 души да изпеят „Махар Бену Аба“. Всеки да си вземе тона без камертон – кой откъдето го вземе, другите ще поддържат. *Махар*, това е слизание. Забележете, първо имате движение от горе надолу, след това имате движение в хоризонтална посока – вдясно, после имате движение вляво, пак в хоризонтална посока. Имате три положения в пеенето на *Махар*. В буквата *a* ти се товариш, то е хоризонтално положение. Като дойдеш до съгласната *x*, то е обединение на нещата, ти ще дойдеш в едно противоречие в себе си. *Махар* – трябва да слезеш и като слезеш, трябва да се натовариш, след това трябва да се роди едно желание нагоре да вървиш.

Искаш да се качиш някъде, вдигаш си единия крак, но едновременно с това другия си крак държиш долу. Ако единият крак не се държи долу, другият не може да стъпи горе, ти не можеш да направиш и едно движение. Тогава как ще слезеш? Ако ти е приятно да слизаш, но се уплашиш, тонът няма да бъде верен. Какво значи *Махар*? *Махар* значи да се наведеш, като слизаш. Тогава как ще изпееш с движение *Махар*? (*Учителя пее „Махар“ и се навежда.*) При *a* ти се натоварваш. Като дойдеш до *x*, ще имаш полет нагоре. Такава е музикалната идея. Вие пеете така. (*Учителя имитира как пеят учениците.*) Това пеене няма никакъв смисъл. Защото законът на *Бену* какъв е? В *Б* има вдигане на гласа, то е движение нагоре, а като дойдеш до *-ну*, имаш движение на широчина – на пеенето си ще дадеш широчина, ще дадеш интензивност.

Например да вземем българската дума *милост*. По какво се отличава милостта? Ти имаш желание да слезеш към едно същество, което седи по-долу от тебе. Вървиш по пътя, но веднага се спираш, напускаш своето направление, започваш да се занимаваш с това малко същество, обръщаш му внимание. Ти си професор, отиваш да изнесеш една лекция, но виждаш на пътя, че една мравка се дави. Забравяш за лекцията, спираш се и спасяваш мравката. Като я спасиш, тя продължава по своя си път, не мисли

да ти благодари. И ти продължаваш по пътя си, но тогава се заражда мисълта: „Какво ми трябваше да се занимавам с мравката?“. Мислиш си: ако някой те попита какво си правил и ако кажеш, че си спасявал една мравка, тогава какво ще си кажат хората за тебе? Ако ти се занимаваш с посаждането на една костилка, то е все същият закон. Ти, спасителят на една мравка, която се дави, и ти, който посаждаш една костилка, различно отношение ли имаш? На мравката даваш възможност да се учи. Като посадиш костилката в земята, и нея пращаш в училището да се учи. Следователно ти правиш една услуга на костилката, като я пращаш в училището, даваш ѝ първата възможност да се учи.

Този закон има приложение във вас. Трябва да знаете всяка ваша мисъл от какъв характер е. Ако мисълта, която е дошла, е от естеството на костилката, тогава ти на тази костилка ще ѝ дадеш възможност да се учи – ще дадеш възможност да се прояви мисълта. Представете си сега, че искате да имате едно добро разположение, искате да дадете един хубав израз на лицето си. Какво трябва да направите? Каква е песента, която пеете, когато си правите тоалета? Като си обувате обувките, каква песен пеете? При слагането на шапката каква песен пеете? И при яденето каква песен пеете? Аз мисля, че вие ядете без песен. Тези песни още не са заучени от вас. Но най-първо се научете да снемате от съзнанието си всички непотребни мисли, всички непотребни желания.

Да допуснем сега, че вие искате да пеете „Махар Бену Аба“, а същевременно мислите как да пеете „Сила жива“. Ако мислиш едновременно за „Махар Бену Аба“ и за „Сила жива“, ти вече сравняваш. Как ще ги пееш едновременно? Темпът и ритъмът на едната и другата песен се различават. Единият темп е бавен, другият е подвижен, защото под думата *сила* ние разбираме бърза промяна, бързо движение. При „Махар Бену Аба“ темпът е бавен, понеже ти слизаш и внимаваш да не се подхлъзнеш, да не паднеш. „Сила жива“ е движение в хоризонтална посока. При „Сила жива“ имате по-малко противоречия, защото

се боите например от мисълта, че не знаете нещо. Казват: „Аз не зная“. Щом кажете *не зная*, вие се безпокоите. Кое е онова, което ви безпокои в незнанието?

Потребно ли е човек да опита какво нещо е изгарянето? Когато някой ви разправя, че си е изгорил пръста, доколко го разбирате? Ако сте нямали опитността на изгарянето, вие ще искате да опитате какво е да си изгориш пръста. Но понеже и вие сте имали тази опитност, във вас се събуждат минали впечатления. Или ви говори някой за една своя несполука. И вие сте имали несполуки. Но представете си, че нямате опитност какво нещо е несполуката. Трябва ли всякога човек да е имал тази опитност? Представете си, давам ви да се наядете само с една череша. Учудвате се: „Как, с една череша може ли да се наям?“. Вие имате в ума си една обикновена череша. Казвам ви: „Тази череша, за която говоря, е голяма колкото диня“. Дотогава, докато мислите, че черешата е малка, има противоречие.

Казвам ви да се наядете само с едно житно зърно. Как разбирате това, мислите ли, че житното зърно е малко? То може да се увеличава и когато се увеличава, не е малко. Понеже житното зърно е много учено, то взема малка форма, за да бъде достъпно. Ако беше голямо, птичките нямаше да могат да го гълтат. Понеже то иска да се жертва, направено е малко, да може и малките птички да го гълтат, и най-малките същества да се ползват от него. Да бъде достъпно! Забележете, че всички плодни дървета, като черешата например, не са направили кожата на плода си много дебела, но деликатна. Плодът на черешата е малък, за да е достъпен, и кожата му е тънка, за да може онези, които го ядат, да нямат препятствие, да нямат голяма неприятност.

Сега да кажем за приложението в човека. Ако вие сте голям човек, какво се очаква от вас? Да имате желание да се смалите. В големия човек всякога има желание да се смали. Щом си малък, ти имаш желание да се увеличаваш. Старият човек е голям – увеличил се е. Старият има желание да стане малък. Младият човек има желание да

расте, да стане голям. Старият е банкер, той разполага с голям капитал. А пък младият едва сега започва операциите си в банкерството. Да кажем и какво е приложението на земята на всичките тия теории. Във всяка една религия има метод за освобождаване от ненужен товар. Какво представлява безверието? От какво хората се обезверяват? От своите несполуки. Всеки, който се е обезверил, от несполуки се е обезверил. Ти си дошъл до убеждението, че в този път, по който вървиш, нищо не може да се постигне. Оттам изваждаш заключение, че който и път да хванеш, ще имаш все същия резултат.

Пътя, в който не си сполучил по някакъв начин, измени го. Опитай втори път, трети път, ако не сполучиш, изменяй и тях, докато най-после дойдеш до онзи път, в който нещата може да се постигнат. Човек, който слиза по някоя опасна пътека, се хваща с двете ръце за околните камъни. Като дойде до място, където има почва, пусне се, после, ако дойде до друго опасно място, пак се хваща ту с едната ръка, ту с другата, някой път и с двете. Вие нали сте играли на гимнастически уреди, например на успоредки – хванете се с двете ръце и се люлеете.

Махар значи да слезеш при бедните, големият да слезе при бедните. *Бену* значи да им дадеш условия да учат. *Махар Бену* означава да слезеш при бедния, да му помогнеш, да му дадеш условия да се учи, да работи. Това е идеята на песента. *Махар*: големият да слезе. *Бену*: да дадеш условия на онзи, който има нужда да се учи. Та всякога вие трябва да слезете при една ваша мисъл, да дадете възможност на тази ваша мисъл да се прояви – то е *Махар Бену*. Представете си, че вие искате да пеете. Аз разрязвам един лимон и започвам да го изстисквам пред вас. Веднага в устата ви ще се образуват слюнки – как ще пеете? Какъв ще излезе вашият звук? Доста съдържателен.

В живота си дръжте следната идея: помнете, че в тази точка, в която сте сега, само веднъж ще бъдете; дълго време няма да останете в едно и също положение. Ти мислиш това място да го обсебиш. Но в това място ти един момент ще бъдеш. Гледай да го възприемеш като фотограф – фо-

тографирай го, после ще го напуснеш. Следващото място пак го фотографирай. Ако стоиш на едно и също място и фотографираш, ти ще имаш много картини на едно и също нещо. Ти ще вървиш, постоянно трябва да има разнообразие в движенията. Идеите не трябва да бъдат еднообразни. Формите на идеите не трябва да бъдат еднообразни. Изобщо, не трябва да има еднообразие. Всичките страдания идат от еднообразието. Обаче и в страданията има разнообразие. Ти никога не може да страдаш по един и същи начин. Например причинява ти се страдание, когато искаш да ядеш череша, пък не можеш. Показвам ти една череша и я изядем – на тебе ти става неприятно. Показвам ти една бучка захар и не ти я давам, а в тебе се явява желание да я вземеш. Страданието при черешата е едно, при захарта е друго. Къде страданието е по-голямо? При черешата те лишавам от тази приятност, която си искал, и ти ще имаш една неприятност. При захарта ти показвам бучката и в тебе се заражда желание да я вземеш.

(Учителя пее първата сричка „Ма“ от думата „Махар“.) Това пеене е пеене на бивола. Какъв е гласът на яре-то? Гласът му е креслив. В гласа на едно животно е изразен и характерът му. Козата ще попасе малко трева, но после ще огложди някое дърво. Онези, с кресливия глас, имат такъв характер, че глождят. Например ти се спираш и започваш да критикуваш някой свой приятел – ти го глождиш. Не го критикувай! Щом го критикуваш, ти си коза, глождиш кората му. В козата има една хубава черта: тя от охтика не страда. Здравно е козето мляко. Но козата може да направи пакост. Защо е така?

Един болен човек може ли да ти направи пакост? Който лежи поради някаква болест, той е толкова миролюбив, че не може да ти направи пакост. Но здравият може да ти направи пакост съзнателно или несъзнателно. Той, като върви вечерно време, може да те блъсне; здравият всякога може да те блъсне съзнателно или несъзнателно. И като иска, и като не иска, може да ти направи пакост. Болният не може да ти направи пакост и като иска, и като не иска. Той лежи на кревата. И да има желание да блъсне

някого, не може; той никого не може да блъсне. Здравият, и като не иска, пак блъска. Вие сега ще започнете да разсъждавате защо е така. Че то е много проста работа. Здравият блъска, понеже се движи, а болният не блъска, понеже лежи – и да иска, не може да блъска. Това е положението. Ако здравият не иска да блъска, нека болен да легне. Ако болният иска да блъска, нека стане здрав. Но има степени на блъскане, трябва да знаеш как да блъскаш. Блъсканицата е много приятна, когато имаш един деликатен подтик. Майката, като милва детето си, едва го пипа. И това е блъскане – да помилваш, значи степени има на блъскането. Цяло изкуство е да знаеш как да блъскаш. Вие разбирате думата *блъскане* в ограничен смисъл.

Като се пее „Махар Бену“, трябва да се даде мекота, затова всякога трябва да има топлина. Когато един тон е интензивен, креслив, той съдържа повече светлина. Когато има повече топлина, той съдържа мекота в себе си. Например вие сте майка, която обича детето си – как ще му изпеете думите *милото ми дете*? Ще приложите повече мекота. Или, да кажем, имате да пеете думата *грозота*. Как ще я изпеете? Може ли да се пее с мекота? В красотата можеш да внесеш мекота, но в грозотата? В нея по-мъчно се внася. В думата *грозота* буквата *р* е материална, силна – материята е гъста, затова не може да се пее с мекота. А в думата *красота* буквата *р* се увеличава – след *р* има *а*. В *грозота* след *р* има *о*, след *з* има пак *о*; и в *красота* след *с* има *о*.

Това е закон на съзнанието: освободете вашето съзнание от всички непотребни впечатления. Не събирайте лоши впечатления. Всякога изправяйте нещата. Писанието казва: „Каквото и да ви се случи, ще се превърне на добро“. Това е метод да се освободи съзнанието ви от лоши впечатления. Например след всяко боледуване човек се подмладява. Болестта е един метод за подмладяване. Понеже всички чужди вещества, всички мазнини, които се събират в тялото, не са организирани, те при една болест се стопяват. Онази материя, която е организирана, винаги остава в тялото. Имаме чувства, които са организирани,

имаме и чувства, които не са организирани. Имаме мисли, които са организирани, имаме и мисли, които не са организирани. На някои места като мазнини са натрупани. Те не са необходими. Та казвам: съзнанието ви трябва да се освободи от излишъци.

Вие мислите как да живеете за в бъдеще и си чертаете такъв живот, какъвто никога не може да бъде. Какъв образ ще дадете на това, което никога не сте виждали? Вие всякога чертаете вашето бъдеще според миналото. Знаете как са живели баща ви и майка ви и проектирате за в бъдеще същото. Какво ново има в това? Както е живял баща ви, както е живяла майка ви, то е стара работа. Дядо ви или прадедо ви както е живял, някой учен човек както е живял, и то е стара работа. Ако искаш да живееш като тях, то е старият живот.

Има едно знание, което е консервирано. Има едно знание, което взехме от онова Божествено дърво, дървото на познанието на добро и злото. Това бяха първите консерви. Познанието на доброто и злото е като сегашните консерви, които се правят. Консервираните плодове са изгубили голяма част от своята хранителност. Една египетска мумия, както и да я възстановяваш, не може да се сравни с онзи жив човек, който сега се ражда и живее. Има стари идеи, които вие искате да възкресите във вас, има стари желания, които искате да възкресите във вас – това са стари мумии. Не е лошо да ги възкресявате, но по-добре е да имате живите деца, които сега се раждат. Новите идеи, които сега се раждат, са за предпочитане.

Писанието казва, че ще възкръснат онези, които са умрели. Ето един пример как можеш да възкресиш един човек. Един голям банкер, като изгубил всичкото свое богатство, не намирал повече за какво да живее и казал: „Богатството, което имах, то ми даваше подтик. Сега ми иде да се самоубия“. Идва един и му казва: „Не се самоубивай“. Идва друг и му казва: „Не се самоубивай“. Той казва: „Защо да живея, да се мъча?“. Тогава пристига трети негов приятел, който му носи чек за десет хиляди английски лири. Като вижда парите, банкерът казва: „Ще живея“

– веднага у него се заражда желание да живее. Дайте на човека онова, което е загубил, и той ще оживее. Вземете на човека онова, което има, и той ще умре⁹.

Казвам: внесете в себе си онази Божествена идея, която възвръща вашето първо естество, Божественото естество. Аз наричам Божествено това, което внася в нас изгубеното, което ни дава възможност да растем и да се развиваме. Божественото е това, което ни дава живот в себе си. Божественото е това, което ни дава доброта в себе си.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

37. лекция, 8 юли 1938 г., София, Изгрев

СЪЗНАНИЕ И САМОСЪЗНАНИЕ

Отче наш

Тема имате ли? (– Нямаме.) (Изпява се песента „Мога да кажа“.)

Да вземем думата *възможност*. Кое е възможно? Кое е невъзможно? Някои навици в живота са произлезли от нещо необходимо. Например какъв е произходът на навика пиянство? На какво се дължи пиянството? Ако човек не пиеше вода, нямаше да става и пияница. Необходимостта да се пие вода дава възможност човек да стане пияница, а това е едно отклонение от естественото положение. Необходимостта от яденето е станала причина за големи отклонения в човека. Има един навик в хората да хапят със зъби. Ако човек не ядеше, никога нямаше да хапе. И месоядството е резултат на яденето. Месоядството се е явило в света в епоха на много неблагоприятни условия.

Казвам: ако природата не беше създала естественото положение „хранене“, нямаше да се явят и аномалности. Ако от хигиенично гледище човек няма правилно отношение към храната, в него ще се родят известни нездравословни състояния. Например стомахът се разстройва от преумора – когато човек яде мъчносмилаеми храни или когато го пресили. Погледнете малките деца, те постоянно ядат, през целия ден дъвчат. Това се дължи на доброто желание на родителите, които мислят, че като ядат, децата ще напълнеят и ще бъдат по-добри. За храната има определено време. Не всякога може човек да яде. Щом стомахът се намира в едно почиващо състояние, няма да му давате храна. Ако поставите тогава храна в него, може би ще минат няколко часа, докато започне да я преработва. И никога не приемайте една храна, която не обичате.

В съвременната хигиена на първо място е човек да се научи да се храни. Трябва малко да се храни. От малкото много хранителни вещества да изкара. Може да се направи опит, че една обикновена храна всякога допринася нещо на организма. Второто нещо е човек да знае кога да пие вода и как да я пие. Много нездравословни състояния произтичат от лошото пиене на вода. Даже и вие, които сте слушали толкова беседи, вземате една чаша от 150–200–300 грама, напълвате я с вода, изпивате я наведнъж и казвате: „Много хубаво ми стана на гърлото“. Но това охлаждане се отразява на капилярните съдове и вследствие на нарушението на закона за хармонията на капилярните съдове храносмилането става мъчно.

Имайте като правило: винаги пийте водата на глътки. Най-добре пие вода кокошката: като вземе една глътка, вдигне си главата нагоре. Кокошката знае как да пие вода, но не знае как да яде. Каквото намери, напълтва го. Казвам: оправдателно е за кокошката да не спазва хигиенните правила на човека, тя не е следвала в никой университет. Каквото е придобила по закона на наследствеността, това е, тя не знае какви са последните правила на природата. Ако съвременните кокошки страдат, това не ги е учила природата. Учила ги е в миналото, но какво сега ги учи, не знаят. Тегърва кокошките ще се приспособяват.

Третото нещо е, че мнозина дишат въздуха през устата, не през носа. Вследствие на това някои се оплакват от засъхване на гърлото. Дишайте дълбоко през носа, не през устата. Дишането трябва да се изучава. Говорят някои за етера, а не говорят за въздуха. Въздухът е посланик на дишането. И водата е един посланик. Във водата се крият хранителни вещества, те се наричат жизнена енергия, която поддържа организма.

По отношение на храната съвременните научни данни са, че за някои храни трябва половин час, за да се преработят в процеса на храносмилането, за други трябва един, два, три часа, а има и храни, които вземат четири часа за преработване. Такава е теорията. Значи, според тази теория четири часа след приемане на храната ще

имаш енергия да ходиш. В практическия живот човек, който е отслабнал, който е останал без сили, отново е в състояние да ходи половин час след като се наяде. Питам сега: откъде се взима тази енергия? Храната трябва да се дъвче дълго време, понеже по-голямата част от енергията се приема чрез езика. Тази фина енергия, която се взима за съграждане на тялото, се приема чрез езика. Останалата част после се приема чрез стомаха. Казвам: дълго време трябва да дъвчете храната, за да може хранителната част да мине през езика. Тази част, която минава през езика, ще ви пречисти много по-добре, отколкото онази, която минава през стомаха. Мнозина от вас имат навик да превърдалят храната два-три пъти в устата и да я гълтат. Старите хора, които не дъвчат, се оплакват от разстройство на стомаха, усещат киселини, неразположение. Това е от недъвкането на храната, при което потребната енергия не се приема чрез езика.

Същото нещо е и за водата. Водата трябва да се задържа в устата, за да може онази енергия, наречена прана, да се възприеме от езика и да влезе в организма. Така е и с дишането. Когато дишате, трябва да имате разположение. Колко пъти са ви давани правила за дишането! Някои считат, че е мъчно така да се диша. Мнозина от вас са нетърпеливи, раздразнителни, малко да ги бутнат, и кипват. Причината за това дразнене е в плиткото дишане. Вие дишате бързо, плитко. Така пълните само горната част на дробовете, долната част остава празна. Според закона, като поемате въздух, долната част трябва да се напълни, дъното да се напълни, после да се напълни горната част. Плиткото дишане най-накрая трябва да дойде. Вие пълните горната част на дробовете, а долната остава празна.

Като не дишате пълно, вследствие на това в бронхите, в тия малки тръбици, остават малки нечистотии. След време тия погрешки мъчно се поправят. Като поемате въздуха, имайте желание да поемете всичкото онова благо, което е скрито в него, защото във въздуха има една вътрешна интелигентност. Вие мислите, че въздухът е мно-

го прост. Много прост е в едно отношение, в друго отношение е много учен. Има едно съзнание във въздуха и ако човек влезе във връзка с него, дишането става правилно.

Едно малко изяснение да направя. Засега съзнателната част на човека се намира в неговата глава. Краката не са съзнателни. Краката само усещат, не мислят. Ръцете също не мислят. Всичката разумност е съсредоточена в човешкия мозък. Тя се предава посредством особени нерви. Разумната енергия се предава по цялото тяло. Когато вие възприемате известно количество въздух, той е наситен с доста енергия, в него има доста голямо количество електричество и магнетизъм, има и достатъчно прана. Та като възприемате това количество въздух, дръжте съзнанието си будно.

Аз считам за съзнание онова, което дава отражение на нещата, което ги представя ясно. За да дишате правилно, във вас трябва едновременно да функционират съзнанието и самосъзнанието. Каква е разликата между съзнание и самосъзнание? Съзнанието схваща само външните неприятности, които имаме. Ние страдаме и съзнаваме, че тия страдания идват отвън. Каквото и да е страданието, то идва отвън. Горещината идва отвън, болестите, негодите идват отвън, всичко подобно идва отвън. Според съзнанието всичките причини са отвън. Ако разсъждаваме според закона на съзнанието, всички отвън са криви, само ние сме прави. Никой не иска да страда, никой не иска да си счупи крака, и причината на счупването е отвън. Съзнанието ти не може да схване, че има нещо, което ти си пропуснал. Значи, ти схващаш мъчнотиите си. Съзнаваш например, че въздухът е студен, че не е достатъчно топъл, че е нечист. Защото искаш въздух сам по себе си, търсиш чист въздух. Откъде ще се пречисти въздухът? Кой в природата ще се заеме да чисти вашия въздух? Природата ли го поквари? Хората покваряват въздуха.

И тъй, ние търсим в първия човек причината за нарушението на Божия закон. Но това е според закона на съзнанието. Ябълката беше причина. Ако тази ябълка я нямаше, нямаше и първият човек да направи погрешка.

Ако някъде няма някой трап, някой окоп, ти няма да паднеш. Но в закона на самосъзнанието човек съзнава своите погрешки. Чрез самосъзнанието схващаме погрешките, направени от наша страна, схващаме кои страдания са привлечени от наша страна. Следователно в съзнанието схващаме външните причини на страданията ни, а в самосъзнанието виждаме по кой начин можем да отстраним тия страдания.

Допуснете, че някой иска да ви даде някое наставление, и вие казвате: „Аз зная това“. Често вие правите онази погрешка, която направил един турчин. Отишъл в дома на един българин и му казал: „Говори ми на български, защото аз всичко разбирам“. Седнал той, започнали да го угощават и в един момент си запалил чалмата с лулата. Казва му българинът на български: „Ага, чалмата ти гори“. Турчинът казва: „Това го зная“. Българинът пак му казва: „Ага, ако не изгасиш чалмата, цялата ще изгори“. Той пак казва: „И това зная“. Българинът се чуди как така знае, че чалмата му гори, а я оставя да гори, пет пари не дава. Най-после казва на турски, че чалмата му гори, и тогава турчинът казва: „Така кажи“.

Често и вие разбирате научните теории така, както този турчин разбирал български. Казват ви, че трябва да се яде добре. Казвате, че това го знаете. Трябва да се пие вода. И това знаете. Трябва да се диша добре. И това знаете, но чалмата гори. Как ще определиш причините за някои неприятности, например за простудата? Казваш, че си настинал, защото прозорецът бил отворен. Причината за простудата не е в отворения прозорец. Това само донякъде е вярно. Има хора, които простиват, даже малка дупка да има някъде в прозореца. Но има хора, които, и цял да е отворен прозорецът, пак не се простудяват. Когато някой от вас се простуди някъде, където е бил отворен прозорец, може този прозорец да е играл някаква роля, но причината не е в него.

Вие може да направите опит. Може да гледате на един отворен прозорец или чрез закона на съзнанието, или чрез закона на самосъзнанието. Ще имате два резултата в

зависимост от това, как сте гледали на този въпрос и дали съзнанието ви е било будно. Действително става изстиване, когато вие влезете в една външна атмосфера, температурата на която е по-долу от температурата на вашето тяло. Веднага тази външна атмосфера ще погълне част от температурата на вашето тяло, след това ще се свият капилярните съдове и ще се наруши кръвообращението. Вие несъзнателно ще почувствате, че една промяна е станала в организма ви. Но някой път направете един опит, да видите дали ще се простудите, или не, когато прозорецът е отворен и влиза студено течение. Изпийте една, две или три чаши топла вода и вижте какъв ще бъде резултатът. Ще видите дали теорията е права, или не.

Или да допуснем, че атмосферата ви влияе и усещате известно изстиване на краката. В дадения случай концентрирайте ума си върху краката и вижте за колко минути, след като сте се концентрирали, краката ви ще се стоплят. Това е закон за здравословното състояние. Там, където участва умът – във всичките упражнения в съзнанието или в самосъзнанието, ние вече имаме добри резултати. Ако ядеш и умът ти присъства в яденето, ти ще намираш, че яденето е работа. Ако участваш с всичкия си ум, ще видиш, че тази работа ти е приятна, че от храната ще почерпиш голям запас енергия. Ако умът ти присъства и в пиенето на вода, и в дишането, непременно ще имаш добри резултати.

Казвам: човек без самосъзнанието не може да изправи своите погрешки. Със съзнанието ти ще усещаш страданието си, в самосъзнанието ти ще изправиш погрешките си. В самосъзнанието човек няма да се самобичува. Не да се самобичува човек, но всяка погрешка трябва да изправи. Наскоро, когато пътувахме за Рила, един от нашите приятели носеше термос с нарамки*, но нарамките бяха по-широки, отколкото термоса. Три-четири пъти термосът излизаше от тях, падаше и той все го спасяваше.

* нарамка *диал.* Кърпа, която се подлага под стомна, когато тя се носи на рамо.

Най-после, като дойдохме близо до последното място, където се минава мостът, термосът пак излезе, блъсна се в една канара и се счупи. „Счупи ми се термосът“, казва. Аз му казах: „Този термос четири-пет пъти излезе от нарамките и ти все го връщаше. Защо не го взе да го носиш на ръка?“. Сложи термоса в нарамки, които да го държат. Нарамките да имат обич, че като го стиснат, да не го пускат. Нарамките като нямат никаква обич, термосът ще се счупи. Всичките ваши работи, които не обичате – тези ваши термоси, ще се счупят.

Мнозина вярват в церовете. Не вярват в дишането, не вярват в пиенето на вода, не вярват в яденето. Казваш: „Заболя ме коремът“. – „Какъв цяр употребяваш?“ – „Липов цвят.“ – „Какъв друг цяр може да употребиш?“ – „Листа от ягоди.“ – „Стомахът ми е разстроен.“ – „Какво употребяваш?“ – „Сушени боровинки.“ В боровинките силата седи в черния цвят, понеже растат на високо място и съдържат доста прана. Ако се вземат, действат добре на стомаха. Но казвам: церовете, това са последното нещо, което човек трябва да употребява. Природата е предвидила изправление за всичките погрешки, които човек може да направи. И казвам: вие може да дадете помощ на себе си.

През тази година направете един малък опит поне един месец да се храните добре – добре да сдъвквате храната, не да я ядете бързо. Да ядете по закона на вашето съзнание и на вашето самосъзнание, та съзнанието ви и самосъзнанието ви да бъдат съгласни с тази храна. Някой път може да бъдете раздвоени – един казва: яж; друг казва: не яж. Щом се раздвоите, не яжте. Щом сърцето мисли едно, а умът мисли друго, не яжте. Ако умът и сърцето са раздвоени, не пийте. Ако искате да направите една вдишка, а умът ви е раздвоен, не дишайте. Опитвали ли сте се за известно време да задържате дишането си? Спири се някой път, изпразни въздуха от дробовете си, почакай, не приемай нов въздух. Като изпразниш така дробовете си, колко време можеш да чакаш? Може, и като напълниш дробовете, да чакаш, то е положителната страна. Правила

ли сте опити? Не се пресилвайте, вижте, след като издишате въздуха, за колко секунди можете да задържите това състояние в себе си, да не дишате. Тогава идва съзнателното дишане. След като не си дишал, в тебе се заражда едно дълбоко желание да дишаш. Започни дишането, но да не става бързо. Мнозина се простудяват, понеже бързо поемат въздух. Много медлено приеми въздух. Научете се да дишате така, че да не се простудявате. Вие поемате въздуха в много малки интервали от време. Аз мога да го поемам половин минута или цяла минута.

Ще се научите на вътрешно самообладание. Като се научите, ще видите, че няма да сте така нервни. Сега имате едно раздразнително състояние. Аз имам един уред, с който измервам колко са нервни някои хора – стрелката му може да се вдигне на 180 градуса. Идва един при мене и стрелката обикаля само веднъж, друг като дойде, обикаля два пъти, при трети три пъти обикаля. Ако можеше и четири пъти да обикаля, щеше да обиколи. Каква грамадна енергия се харчи! Това е едно напрежение. Някой човек иде при мене обиден от това, че го нарекли с една дума. Каква е тази дума? Калъпсът*. Но *калъп* значи мярка. Един турчин казва на един българин обущар, че няма калъп за крака му: „Калъпсът“. Българинът го разбрал погрешно, разгневил се, но чак като отишъл на четири километра далеч от турчина, обърнал се и казал: „Сен калъпсът!“ (*ти си калъпсът*).

Във вас има едно желание, което е ненаситно. Да допуснем, че някой от вас е певец. Казват му: „Ти си отличен певец, като тебе няма друг“. Той се нахохори – гениален е, много даровит човек е. Аз разглеждам нещата много обективно. Казват ти: „Много силен човек си. Цяла канара можеш да вдигнеш“. Най-първо ще опиташ колко си силен. Кажи: „Канара вдигам, ако е от едно или от две кила. От 30 кила нагоре не мога да вдигам“. Как се заблуждавате вие! Той едва може да носи 30 кила, а казвате, че канари

* калъпсът (тур.) 1. Няма калъп, без калъп. 2. Безформен, ненормален.

може да носи. Казвате: „Един чувал от 100 килограма ти можеш да носиш“. Това е много преувеличено.

Привеждал съм онзи пример за американския проповедник, който обичал много да преувеличава. Той разказвал историята от Стария завет за еврейския пророк Геденон, който хванал 300 лисици. „Но – казва – братя християни, опашките на тия лисици били по три и половина метра дълги.“ Имал той един приятел, който му казал: „Понеже ти всичките неща преувеличаваш, ще ти дам знак да намалиш, когато преувеличиш нещо“. Следващия път, когато казал, че опашките на лисиците били дълги три и половина метра, неговият приятел му дал знак, че много е преувеличил. Казва проповедникът: „Предполагам, че са били много дълги, може би три метра“. Онзи пак му дал знак, той ги намалил на два метра и половина, после пак му дал знак, намалил ги на два метра. И така ги намалявал, докато дошъл до половин метър и казал: „Не, не, не намалявам повече“. Нямало вече какво да намалява, понеже толкова е дълга опашката на лисицата, това е естественото положение. Ако кажеш, че един метър е дълга опашката, такава няма, но половин метър опашка ще намериш.

Казвам: винаги констатирайте един факт такъв, какъвто е. Нещата в природата предавайте вярно. Казваш, че един предмет е два метра дълъг. Премери го, да видиш толкова ли е дълъг. Разбери доколко окото ти е приспособено да схваща вярно отношенията. Често вие преувеличавате и страданията си. Казвате: „Много големи страдания имам“. – „Колко са големи?“ – „Непоносими са тия страдания.“ Природата е предвидила: когато някое страдание е непоносимо, човек изгубва съзнание. Ако болката е непоносима, веднага ще изгубиш съзнание и тогава тя ще се прекрати. Поносимата болка в природата се дава, защото чрез страданието човешкият ум започва да работи. Когато човек страда, тогава той учи.

Един ден ми донесоха топла баница, точена, със сирене. Имам една котка, тя веднага започна да мяука. Топла е баницата, но тя не знае, че е топла. Рекох да си направя

една смешка, все пак тази баница не беше гореща. Дадох ѝ едно парче, но изведнъж тя го бутна с крак и избяга. Като минаха 15–20 минути, тогава пак се приближи. В котката чувството за топлина е по-различно, в нейното съзнание възприятието е, че това ядене не се е нагодило за нея. Например тя може да изяде една топла мишка, но топлината на баницата за нея е горещина, не е обикновената топлина.

Казвам: всякога в човека трябва да присъства и съзнанието, и самосъзнанието. Той трябва да вижда своите погрешки и веднага да ги изправя. Например вие имате един страх, плашите се от змии. Кое ви плаши? Отровата на змията. Вашият организъм не може да се справи с отровата ѝ и вие се плашите. Плашите се от огъня, понеже има известни енергии, с които не можете да се справите. Плашите се от студено време, понеже и то отнема нещо от вас. Плашите се от голяма вода, понеже не знаете да плувате и може да се удавите. Плашите се от голяма канара, понеже може да падне и да ви причини пакост.

Ние съзнаваме само за нас. В съзнанието може да се роди страх, но съзнанието няма да ни даде методи как да се освободим от страха. Самосъзнанието ни кара да предвиждаме бъдещето. В човека има наблюдателен ум – виждаш какво ще се случи, какво може да дойде. Ти можеш да предскажеш кога ще се развали времето, интуитивно можеш да определиш след 24 часа какво ще бъде то – хубаво или лошо. По закона на интуицията можеш да предскажеш и за няколко месеца напред какво ще бъде времето. Това е закон на самосъзнанието.

Ако впрегнеш съзнанието на работа, да започнеш да мислиш, тогава много неща ще можеш да разбираш. Като тръгнеш по един път, по закона на съзнанието може да знаеш само колко мъчности ще имаш. По закона на самосъзнанието може да знаеш добре ли ще ги преминеш, или не. Самосъзнанието казва: „Не ходи по този път“. Много пъти вие тръгвате някъде, а нещо във вас ви казва: „Не отивай!“. Или пък съзнанието във вас ви казва: „Ти ще

спечелиш“. Едновременно във вас трябва да функционират съзнанието и самосъзнанието, едновременно трябва да функционират вашият наблюдателен ум и вашата интуиция.

Винаги приемайте храната с любов. Като вземат една ябълка, някои от вас много бързат да я изядат. Преди да я изядете, погледнете тази ябълка, разгледайте цвета ѝ, намерете хубавата ѝ страна. Това са тънкости. Има ябълки, които могат да развият вашето въображение, те са валчестите ябълки. Ако човек яде валчести ябълки, всякога преувеличава работите. Вижда той нещо малко и веднага го преувеличава. Някой видял една малка змия, но казва: „Видях ей такава голяма змия“.

Когато човек се движи, може ли да върви по права линия? Като стъпвате на левия крак, после на десния, в това движение тежестта минава по права линия. В едно правилно ходене тия прави линии трябва да бъдат еднакви. Някои хора не ходят равномерно. Например едни ходят наклонени на дясната си страна, други изразходват повече енергия на петите, отколкото на пръстите на краката. Правилното ходене е, когато на пръстите се изразходва толкова енергия, колкото се изразходва и на петите. Някои хора тръскат тялото си, като ходят, и вследствие на това сътресение главата става по-дебела.

Казвам: човек в ходенето трябва да бъде равномерен. Забелязвали ли сте коя ваша крачка е по-голяма – лявата или дясната? Мерили ли сте вашите крачки? Някой път крачката с левия крак е по-голяма, някой път с десния крак е по-голяма. Някой път може с левия крак да правите по-малки крачки – така стъпвате, като че накуцвате. Ако по този начин вървите, това веднага ще се отрази върху вашето лице, върху целия облик на лицето ви. Природата обича равномерните движения. Когато човек с левия крак прави по-малки крачки, има известни причини: или това е по закона на наследствеността, или някаква боязън има в него, или чувствата му не работят. Равномерни трябва да бъдат движенията. В мисълта си човек не трябва да преувеличава нещата, не трябва и да ги намалява.

В природата всичко е точно определено, разумно определено. Ние имаме възможности да изправим всичките си погрешки. Природата е правила толкова опити! Когато изпраща някой човек на Земята, тя е предвидила всичките възможности и го оставя свободен да работи. По кой начин той трябва да изправя погрешките си? Човек не трябва да съжалява за погрешките, които е направил. Има такива погрешки, че ако не ги направиш, не можеш да изработиш и някои добродетели. Има бащи, които, след като са издържали своите деца, издържат и някои бедни деца. Синовете и дъщерите на такъв баща намират, че прави погрешка, като харчи парите си по чуждите деца. От тяхното гледище той прави погрешка. Но ако той не направи тази погрешка, не може да направи и едно добро. Ако мисли само за своите деца и не мисли за чуждите, той не може да направи добро. Трябва ли да считат, че да мисли за своите е право, а да мисли за чуждите е погрешка? Ако всички хора мислеха само за себе си, какво би станало?

Когато ябълката налее своя плод, за себе си ли го прави, тя да го яде? Тя услужва на другите. Плодните дървета правят услуга на хората и не знаят, че така правят услуга и на себе си. Хората ще им отвърнат с добро, ще посеят тяхната костилка. Казва някой: „Аз не съм правил много погрешки. Правил съм много добрини, а ме оставиха да страдам“. Не си правил добрините както трябва. Не мислете, че ако направите едно добро, то няма да се върне към вас. Такъв закон не съществува в света. Всяко добро дело, което е направено, ще се върне към онзи, който го е направил. Та всяка една погрешка, каквато и да е тя, щом сте я направили, направили сте я. Но ако изправите тази погрешка, тогава вие на себе си правите едно добро. Кривото в лошото ядене е, че се запознавате с болките. В лошото пиене на вода се запознавате с други болки. В лошото дишане се запознавате с лошите вътрешни състояния.

Казвам: всички окултни ученици трябва да бъдат много умерени в яденето, в пиенето на вода, в дишането и в ходенето. Като вървите, да има нещо естествено у

вас. Някой пъхнал ръцете си в джобовете, свил раменете и така ходи. Друг върви с разперени пръсти на ръцете. Кое е естественото положение при ходенето? (*Учителя изнася лявата си ръка напред.*) С лявата ръка вземам. (*Учителя изнася дясната си ръка назад.*) С дясната давам. Едната казва: „Вземам“, другата казва: „Давам“. Даване и вземане – в природата това е закон. Какво трябва да правите? Ще даваш с дясната ръка, ще вземаш с лявата. Може да даваш с лявата и да вземаш с дясната. Всякога, когато едната ти ръка отива напред, в съзнанието си ще вземеш нещо. Когато другата ръка отива назад, ще дадеш нещо. Така ще изпълниш закона, а не като пъхнеш ръката си в джоба. Някои хора пъхат ръката си в джоба, като ходят, но природата не търпи такива работи. Ще размахваш ръцете си при ходенето, но трябва правилно да ги размахваш.

Някои упражнения вие правите много отсечено. Пластичност трябва. Има известни криви линии, които трябва да направите. Правите линии са за много умните хора. Правите линии са за гениалните, кривите линии са за талантливите. Казвам: във всяко движение, във всичко онова, което прави, човек трябва да подобри някои линии. Разбира се, има погрешки на миналите поколения, които тези минали поколения не са изправили.

Ако съвременните хора се подложат на една школа на самовъзпитание, ще се роди ново поколение. Хората даже несъзнателно се възпитават по правилен път. Внесете в себе си мисълта, че всичко трябва да вършите по закона на хармонията. Вие съзнавате страданията. Не съзнавате начина, по който тия страдания могат да се премахнат.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

38. лекция, 2 септември 1938 г., София, Изгрев

ГОСПОДАРЯТ

Отче наш

Какви бяха положенията на миналата лекция? Тема имате ли зададена? (– *Нямаме.*) Пишете върху темата: *Произходът на пеперудите*. Доста труден въпрос.

Ако ви се каже да напишете от какво произхожда грехът, ще напишете веднага. От какво произлиза грехът? Ева яла от ябълката и грехът влязъл в света. Но как се скри грехът в ябълката? Как Ева стана от двете ребра на Адам? Този въпрос е свързан с друг: как стана светът? Господ каза, и всичко това стана. Работата е там, че много пъти, като кажете, че тази къща Иван я е направил, всъщност ни най-малко не я е направил Иван. Тази къща е на Петко Стоянов. Иван нито я е направил, нито камъните е донесъл. Други са направили къщата, а той само минава за господар.

И в човека една добродетел може да я има толкова, колкото Иван е господарят на къщата. Казвате, че някой е много добър човек. Той е толкова добър, колкото Иван е господар на къщата. За друг казвате, че е лош. Толкова е лош, колкото Иван е господар на къщата. Човек постъпва някой път зле, но това не показва, че е лош. И като постъпва някой път добре, това не показва, че е добър. Допуснете, че един човек яде сладко – така става ли сладък? Или допуснете, че яде горчино – така става ли горчив? Като яде сладко, човек съзнава, че яде сладко, усеща този вкус. Като яде горчино, съзнава, че яде горчино. В дадения случай той не може да си даде отчет защо е попаднал на сладкото или на горчивото.

Допуснете, че има нещо, за което можете да не мислите, а има и нещо, за което не можете да не мислите. Едното е лесно, другото е мъчно. Представете си, че сте се

уболи на един трън и той е влязъл в ръката ви. Вие веднага ще започнете да мислите за този трън, няма да можете да се освободите от тази мисъл. Макар че не обичате тръна, мислите за него, давате всичкото си време през целия ден само за него да мислите. Тази мисъл принудителна ли е, или доброволна? Понякога казваме, че човек за злото дава повече време, отколкото за доброто.

Всички трябва да имате един начин на самовъзпитание. Има едно правило, което понякога трябва да прилагате. Като си недоволен, брой от 1 до 10. Ако не ти минава, брой до 100. Ако още недоволство остане, брой до 1000. Като преброиш до 1000, тогава кажи каквото ще кажеш. Това броене е една спирачка за вас, бързореките. Има хора бързореки. Понеже наклонът е много голям, те не могат да спрат. Съвременните автомобили имат доста добри спирачки, но знаете ли каква голяма опасност има в слизането на един автомобил по голям наклон, ако се развалят спирачките му? Исква шофьорът да спре този автомобил, но не може. Какво ще стане с вас, ако сте вътре?

Сега вие ще кажете: „Какво отношение има автомобилът към въпроса, който разглеждаме?“. Вие сте един автомобил, имате спирачки. Например имате спирачки за говора. Много като говориш, то е един голям наклон. Натисни малко спирачките, да не върви бързо автомобилът, понеже има завои. Някъде, в някой завой, може и ти да идеш, където не трябва – може да кажеш някоя дума, която не трябва. А пък в природата за всяка една дума се плаща, данък има определен. Кажеш някоя дума, отбелязва се. Така и в съвременните коли се отбелязва, като влезе някой пътник – автоматически се отбелязва колко пътници минават и после държат отговорен кондуктора, ако липсват пари. Ако някой е решил да се ухитри, може да се ухитри, да не се отбележи.

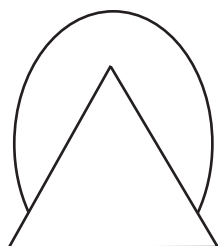
Разправят за един случай в Америка. Колко е верен, не зная. Препоръчват там една машина, която автоматически отбелязва електрическата енергия, която се изразходва някъде. Като пуснеш една монета в нея, веднага ще ти даде толкова осветление, колкото плащаш. Обаче от

електрическата компания забелязват, че енергия от машината се изразходва, а парите ги няма в нея. Пуснати са пари, но ги няма. Как са извадени, не знаят. Да е разбита машината, не е. От компанията решават да разплетат въпроса, искат да знаят къде са се дянали парите. Ако не открият човека, който е направил това, цялата компания пропада. Установили, че онзи, който създал машината, направил пари от лед със същата големина като американските монети. Ледените монети влизат в машината и тя дава електричество, после тези монети се стопяват, няма ги. От компанията открили къде отиват парите – те се стопявали. Та някой път и вие давате енергия срещу тия, ледените парички; и вие раздавате енергия, но парите ги няма.

Казвам: трябва да проучвате себе си. Някой път вие се превъзбуждате, а някой път сте меланхолични. Някой път сте неразположени, някой път се докачате, като ви обидят. Някой път се обезверявате, някой път надеждата ви отслабва. Несправедливи работи стават много, но не знаете откъде идват. Това, което става във вас, не му знаете произхода. Че сте се разгневили, знаете го, но кои са причините за разгневяването, не знаете. Казвате: „Той ме предизвика“. Ако някой ви е предизвикал, значи много близо сте минали до него. Може ли да ви предизвика човек, когато минавате на два километра далеч от него? Обаче ако минавате близо край него, и то така, че го блъснете, той веднага ще ви каже нещо.

В съвременния живот хората се сблъскват за някаква идея. Как ще си го обясните? Сблъскват се за някакъв научен въпрос. Вие четете едно научно изследване, че разстоянието до Слънцето е 92 милиона мили, и вземате това за факт. Друг казва, че последните научни изследвания дават разстояние до Слънцето от 93 милиона мили. Тия неща веднага ги приемате за научни факти. Дойде някой, каже ви: „Този човек е много добър“ и вие веднага приемете, че е много добър. По какво се познава добрият човек? Познава се.

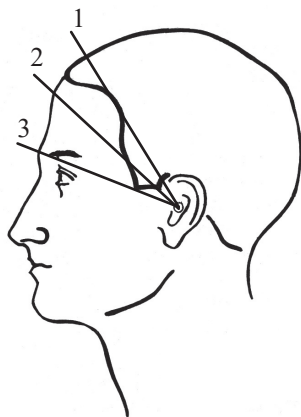
Тук (фиг. 1 – чертеж на мозък, погледнат в основата и отзад) е показана основата на един мозък – неговата широчина, а триъгълникът показва задната му част. Ако задната част на главата е тясна, това означава, че на човека му липсва нещо. Който е така построен, на него не може да се разчита, той е една машина недобре създадена. Задната горна част на главата показва какво е самочувствието на човека.

Фиг. 1

Меридианът, който минава над челото (1), показва способностите на човека да влиза в нуждите на другите, да им съчувства (фиг. 2). Другият меридиан (2) показва способността на човека за разсъждение. Третият показва наблюдателните му способности (3). Тия меридиани, които излизат от ухото, показват способността на човека да научи, да усвои хиляди работи. Съвременните научни данни на физиогномисти и графолози показват кой човек за каква работа става. Не всички хора са създадени за всяка работа.

Като се спирате философски върху въпроса защо светът така е създаден, вие изхождате от личното си гледище. Според вас как трябваше да се създаде светът? Вашето гледище е, че като ви поканят на някой банкет, трябва да ви дадат първото място. „Защо наредбата е такава, че не мене пръв са поканили, ами друг?“ Ако искахте да прекарате хората през една малка дупка, как щяхте да ги прекарате? Представете си една малка дупчица с диаметър един сантиметър. Тази дупчица не

Фиг. 2

може да се уголеми, тя си остава толкова малка. Колко предмети може да прекарате през нея? Малко предмети може да прекарате. Ако ще прекарвате някои от сегашните предмети, те трябва да се смалят. Но представете си, че разполагате с едно голямо отверстие, което има диаметър от два метра. Кого ще прекарате през това отверстие? Големите хора, големите предмети.

Вие трябва да знаете мястото, което може да завземе в света, трябва да знаете каква е вашата величина. Ако на някого от вас му се прииска да вземе Нобелова награда, трябва да се отличи по някакъв предмет. Трябва да бъде един от първите поети, ако иска да го отличи в поезията. Трябва да бъде един от първите химици, ако иска да вземе наградата по химия. Трябва да бъде първокласен физик, ако иска наградата по физика. В каквато и да е област на науката трябва труд, а не просто четене.

Да кажем, вие слушате една лекция за създаването на света. Ще се намерят критици, които ще кажат, че светът не е създаден както трябва. Понеже вашите работи не вървят, и вие ще помислите, че светът е крив. Ако не ви вървят работите, то е едно благо за вас в дадения случай. Представете си, че трябва да вървите по една хлъзгава площ. Не можете да вървите както трябва по тази площ, хлъзгате се, някъде се закачате – не ви върви. Благодарете, че не ви върви. Ако вървеше тази работа по хлъзгавата площ, съвсем зле ще бъде. Някъде, където не вървят работите, на добре е. Някъде, където не вървят работите, на зле е. Значи, някъде работите трябва да вървят, някъде не трябва да вървят. Вие трябва да знаете, като не ви вървят работите, за добро ли е, за зло ли е. Ако е за зло, тогава какво трябва да стане?

Много ученици искат да бъдат първи. Трябва да знаете, че чувствата в човека, който иска да бъде пръв, не трябва да вземат надмощие. Подбудителните му причини не трябва да бъдат чувствата. Чувствата трябва само да стимулират неговия ум. Някои ученици дълго време са били първи в класа, много са учили, но като са се безпокоили, мозъкът им отслабва. В четвърти, пети, шести клас са

били първи, но в седми и осми клас закъсват. Или пък някои хора в началото са много добри, а после стават лоши.

Човек и в доброто може да се пресиля, и в злото може да се пресиля. Злият, като се пресиля, какъв става? Добър става. Добрият, като се пресиля, какъв става? Лош става. Понякога е хубаво, ако лошият човек се пресиля – тогава става добър. Ако е добър човекът, не трябва да се пресилва, понеже ще стане лош, това лошо естество може да се набере в него. Ако преядете, макар и с най-хубавата храна, ще се роди едно неестествено състояние в стомаха ви. Кое може да ви застави да ядете повече? Казвате, че храната била вкусна, но идвате до едно положение, да искате повече храна, отколкото ви трябва. Защо да не се спрете на три четвърти от яденето, на това дробно число? Какво ще изгубите? Вие обаче искате да вземете четири четвърти.

Казвам: всички ония неща, които изучавате в науката, трябва да ги приложите в себе си. Например изучавате градацията на числата: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. В количествено отношение 1 и 2, написани едно до друго, означават числото 12, но като се напише 1 след 2, става числото 21. Каква е разликата между 12 и 21? С колко 21 е по-голямо от 12 – с 9. От какво произлиза това, че едни и същи числа, само като им разменим местата, дават две различни числа, едното от които е по-голямо от другото? Сега има едно положение на числата 1 и 2 в природата, което не е статическо. Числото 2 може да показва, че един плод е разделен на две части, на две половинки – разделяте единицата на две части. Но представете си, че боравите само с цели числа: единицата е цяло число, двойката е цяло число, тройката също, изобщо всички числа са цели. Какво отношение имат те? Ако са дробни части от едно цяло, добре, но ако са цели числа, всяко число самостоятелно какво отношение ще има, например като напишете 1 и 2?

Вие имате две очи. Защо са ви две очи, не може ли само с едно? Имате и две уши. Ако ви се зададе темата: *Защо човек има две уши*, какъв отговор ще дадете? Аз не искам сега да ми давате отговор, но мислете върху това. Това, което възприемате с едното око, и това, което въз-

приемате с другото око, не е едно и също. Има хора, които гледат с едно око. Мислите ли, че те схващат, както схващат хората, които гледат с две очи? Насекомите имат повече очи, при някои от тях са около 100 на брой. Очите са произлезли в по-скоро време. Било е време, когато много същества са нямали очи. Ние сега се интересуваме от човешките очи. Тогава да ви запитам: кои са съображенията на природата да направи две очи на човека? По-хигиенично е с две, така повече светлина се възприема.

Казвам: това, което отвън съществува, е произведение на някаква вътрешна разумна причина, която е съществувала някога, на онзи закон, който стимулира съзнанието. Очите схващат трептенията на светлината. Ушите схващат трептенията на въздуха. Носът схваща трептенията на какво – на частиците, които цветята отделят от себе си. Всеки предмет отделя нещо от себе си и обонянието – носът, схваща тия частици, които се отделят. Какво схваща устата? Тя схваща ония елементи, които храните съдържат. Тогава ще попитате: какво е съотношението на сетивата, кое е започнало да действа най-първо в човека? Първо се е появило осезанието, второто появило се сетиво е вкусът, третото – обонянието, четвъртото – зрението и петото – слухът. Всички хора вярват в осезанието, понеже то е най-старо.

Казваш: „Ти схвана ли това нещо?“. Една мисъл ти можеш да я усетиш в съзнанието си. Мисълта можеш да я усетиш, след това можеш да я вкусиш, можеш и да видиш какво излъчва. Трептенията, които мислите излъчват, идат от един малко по-висш свят. Ще познаваш хората по нещо. Някои ще познаваш по говора им, някои по образа им, някои по онова, което излъчват от себе си, а някои ще ги вкусиш. Та несъзнателно по пет начина може да се изследва човекът. Като го пипате, ще различите дали е топъл, или горещ, или студен. Какви качества ще различите с вкуса? Ще различите дали е сладък, или горчив. С носа си ще различите дали благоухае, или не благоухае. Както цветята познавате по тяхната миризма, така и човек се познава по миризмата, същият закон е. Много пъти позна-

вате някой човек какъв цвят има по онова ухание, което излиза от него. Най-после по неговия говор схващате гластът му мек ли е, или е груб. Схващате какви са чертите на човека и от това вие правите известно заключение какъв е той.

(– *Интуицията на какво се дължи?*) Интуицията е едно установено чувство на минала опитност. Тя е едно установено чувство, малко погрешки прави. Ти с интуицията си схващаш как ще постъпи един човек след 10–15 години или в далечното бъдеще как ще постъпи. С интуицията си можеш да видиш какво ще бъде твоето бъдеще. Това чувство е един далекоглед, който открива светове, непонятни за обикновеното съзнание, отдалеч тя вижда пътищата. Но интуицията се дължи на онова знание на човека, което в старите времена са наричали знание на сърцето. В хората с дебели вежди интуицията е слабо развита. В хората с тънки вежди интуицията е по-силно развита. Има степени на тънките вежди: направените от един конец са тънки, от два конца са средни, а от три конца са дебели. Може да се каже и така: направените от една жичка са тънки, от две жички са средни, от три жички са дебели. Но зависи и каква е дължината на космите, които образуват веждите; дължината също играе роля.

Защо природата е направила вежди на човека? Граница са те. Те са и антени. Тънките вежди схващат късите вълни, отдалеч улавят. Дебелите вежди схващат дългите вълни, отблизо улавят. Този, който има дебели вежди, само за ден познава работата как ще е. Като види слънцето, той знае добър ли ще бъде този ден, или не, но за следващия не може да предскаже. Но онзи, който има интуиция, който е с тънки вежди, с този един конец и за една година, и за две години, и за десет години напред схваща. Сега вие се интересувате каква е вашата интуиция. За колко години напред схващате? Нали някои от вас са ходили на врачка? Всички гадатели се стремят да развият това чувство. В някои от вас то не е развито, но в зачатък го има във всинца ви.

Нещата може да се развият, както една пъпка се развива. Виждаш една малка пъпка, но тази пъпка трябва да се развие и да цъфне, за да видиш каква е всъщност. Можем да кажем, че интуицията е един цвят, който цъфти. При този, с тънките вежди, е цвят. При онзи, с дебелите вежди, е пъпка. Хората с дебели вежди живеят в материалния свят, на физическото поле; тях ги интересуват близките работи, бъдещето не ги интересува.

Казвам: вие сте се преобразили. Природата ви е сложила пет пръста на едната ръка и пет пръста на другата ръка. Могат да се направят такива твърдения: ако пръстите на дясната ръка са по-добре развити, това показва, че умът е по-добре развит; ако пръстите на лявата ръка са по-добре развити, това показва, че сърцето е по-добре развито. Ако пръстите на лявата и на дясната ръка са еднакви, това указва, че умът и сърцето са еднакво развити. Ако има различие в строежа на пръстите, това показва различие в силите, които са работили. Разгледайте научно каква е дължината на пръстите. Един пръст може да е дълъг 7–8 сантиметра, а може да има и 12, 13, 14 сантиметра дължина от горната страна. Може да измервате пръстите и от долната страна. Отгоре ако ги измерите, ще знаете каква е активността на човека, с какви сили разполага той. Отдолу ако ги изследвате, ще намерите чувствителността на човека каква е. Отдолу ръката показва възприемателната способност.

Ако разгледате корена на пръста, основата му, ще разберете какво е състоянието на стомашната система. Коренът на пръста показва състоянието на стомаха, средната му част показва състоянието на дробовите, горната част показва състоянието на мозъка. Като си погледнете пръста, вие можете да си направите диагноза. Това са научни работи, които едва сега ги прозирате. Никой досега не е правил диагноза на стомаха по пръстите. Тогава, ако ви боли стомах, ще разтривате корена на пръстите си, за да се лекувате. Ако ви болят гърдите, ще разтривате средната част на пръстите. Ако главата ви боли, ще разтривате крайната част на пръстите. Цяла медицина е това. Изку-

ство е разтриването. Много мъчно е да знаеш как да разтриваш, но трябва да знаеш. Ако натискаш повече в разтриването, ще имаш един резултат, ако натискаш по-малко, ще имаш друг резултат.

Вие не знаете защо Господ е създал ръцете. Ръцете ви са вашите дипломи. Лявата ви ръка е диплом на сърцето ви, дясната ви ръка е диплом на ума ви. Като ги погледнеш, можеш да видиш какво си научил, всичките бележки са написани. Бележка има за всичко: в какво състояние е сърцето, в какво състояние е умът, животът ви какъв е, как сте постъпвали – цяла една книга има написана. При който господар сте служили, все ви е дал документ, тъй щото, като сте ходили в Божествения свят, имате документ. Като отидете някъде, ще кажете: „Колко ми давате за ръцете, с колко ще ме кредитирате?“. Някой, като си вдигне ръката, със сто лева го кредитират, някой с десет лева, а някой с няколко. Рядко се случва, като си вдигне ръката някой човек, да му дадат хиляда лева.

Представете си, че един виден философ отпечатва ръката си върху вашата дреха. Няма ли дрехата ви тогава да има цена? Този отпечатък има цена и заради него всички ще искат да купят дрехата ви. Ако някой обикновен човек си отпечата ръката, никой няма да се интересува от вашата дреха. Казвам: всички велики съзнания, всички велики хора, всяко едно велико същество в света оставя известен отпечатък върху човека. Когато Бог направил човека, минал край човека и отпечатал ръцете си върху него. „Направи Бог с ръцете си човека.“ Ако някои носят двете ръце на Господа в себе си, то е едно голямо щастие, но някои са изтрили или оцапали тия ръце, не са ги пазили, та цената се намалява. В природата има един закон: ние носим богатството в себе си. Онзи, който носи двете ръце на Господа в себе си, той е гениален човек. Вие казвате, че Господ е направил човека. Щом го е направил, Той е оставил известен отпечатък в него.

Човек е минал през всички планети. Средният пръст се е образувал, когато човек е бил на Сатурн. Първият пръст (показалецът) се е образувал, когато човек е бил

на Юпитер. Третият пръст (безименният) е образуван, когато човек е бил на Слънцето. Четвъртият – кутрето, е образуван, когато човек е бил на Меркурий. Според хиромантията къде се намира Венерината област на ръката? Когато човек е минавал през Венера, тогава се е образувала материалната му страна. Но разбира се, това е един философски въпрос.

Има същества, които са излезли от Слънцето, преди планетите да излязат от него. Слънцето е било цяло в себе си. Какво е разстоянието от Слънцето до най-крайната планета Нептун? Тези от вас, които са изучавали астрономия, могат ли да кажат? Предполагам, около 4 милиарда километра. Когато Слънцето е завземало цялото това пространство, е имало същества, които тогава са излезли от него. Когато то започнало да се съгъства, да се отделят всичките крайни планети във вид на кръгове, имало е същества, които тогава са излезли. По-късно са излезли и други същества. Първите същества се отличават от съществата от втория кръг, от третия, от четвъртия, от петия и от най-последния кръг. Това са далечни работи, те са само за разсъждение, за въображението.

Онези от вас, които искат да станат поети, поетическите работи ги интересуват. Които искат да станат художници, от обикновения живот не се интересуват. Когато човек е краен материалист, той е в кръга на Земята. Рабиндранат Тагор* например е много наблюдателен. Поезията му е много обективна, в нея няма нищо отвлечено, мистично. Описанията му са много материалистични. Той говори за възлюбената както за земята, казва възлюбеният как е облечен – описва нещата така, както ги схващат простите хора. Не че Тагор няма никаква интуиция, но той е много обективен. В индусите има метафизика, но това са философски системи, които те са създали. Интуицията е във от схващането им.

* Тагор, Рабиндранат (1861–1941) – индийски писател, поет, философ, педагог, общественик. През 1913 година получава Нобелова награда за литература.

Сега какво заключение да се даде? Бъдещето на човека зависи от онова, което е вложено в него. Никога не се старайте да придобиете онова, което не е ваша силна черта. Разчитайте в даден случай на най-силните си способности. Разчитайте на най-силните си чувства. Под *най-силни чувства* разбирам тези, в които има живот. Ние говорим за съзнание, но в съзнанието има степени. И животните имат съзнание, и човекът има съзнание, и ангелите имат съзнание. Но съзнанието на животните се различава от съзнанието на човека. Съзнанието на човека се отличава от съзнанието на ангела. И в ангелите има самосъзнание, но не както в човека. Ние някой път съзнаваме в себе си погрешките си, имаме угризения за погрешките си. Какво правят ангелите в самосъзнанието си? Съзнава ангелът в себе си какво добро може да направи и как може да се развие. Човек съзнава онова, което не е на правил, съзнава погрешките си. Съзнанието на ангелите е във възходяща степен. Съзнанието на човека е в низходяща степен, той вижда своето минало.

Казвам: в самосъзнанието ние се стремим към възходящото съзнание, да се очистим от миналите погрешки, да започнем да мислим какво трябва да направим. Съзнанието трябва да дойде до свръхсъзнанието, там ще го кредитират. Свръхсъзнанието, то са великите блага, от които човек безрезервно ще черпи. Има един велик закон над нас. Сега кредитът е ограничен. И да искаш да направиш нещо, не те кредитират. Ако попиташ защо не те кредитират, отговорът е: защото и да те кредитират, нищо няма да направиш – знание нямаш, сила нямаш, воля нямаш, устой нямаш. Не че липсата им е слабост, но тия работи трябва да се придобият.

Вие сте дошли до положението да оценявате онова, което Бог е вложил във вас. Трябва да го оценявате. Някои ще кажете, че сте недоволни от този живот, който ви е даден. Тогава вие ще се намерите в положението на магарето, на което едно време Господ дал една много малка форма. Между всичките животни магарето било най-малко. Като видяло другите, всички те били грамадни, хубаво

облечени, а то – нищожничко. Казало тогава: „Нищо не струвам! На какво приличам? Господ на тях всичко е дал“. Започнало магарето да моли Господа да му измени формата, да му даде глас, да знаят, че и то съществува, иначе няма да бъде видно.

Разказът гласи, че Господ послушал магарето, дал му глас. И наистина, сегашните магарета са гласовити. За първи път като заревало това магаре, всички го слушали. После видели, че умът му не достига, хванали го един ден и го завели за пазач на градината. Птичките като кацали, то тичало да изгони тази, да изгони онази птичка, така изпотъпкало цялата градина. Тогава го изпъдили от градината. И досега магарето е изпъдено, понеже не знае как да пази. Думата *магаре* станала прозвище. Каквато необмислена работа се направи, казват: „Магарешка работа“.

Когато тази история била създадена, анекдотът гласял, че магарето било виден философ. Той много трудни задачи взел да развива и като не могъл да ги развие, затова станал магаре. Сега магарето казва така на хората: „Не решавайте трудните въпроси, които не ви се падат“. Що е магаре? Не се ангажирай с въпроси, които не са за тебе, нищо повече. Само че магарето има най-добрите научни данни за водата. Човек, който търси точни данни за водата, да ги поиска от магарето, то ще му даде верните данни.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

39. лекция, 9 септември 1938 г., София, Изгрев

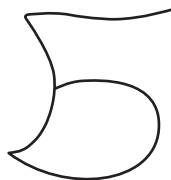
САМОВЪЗПИТАНИЕ

Отче наш

Каква тема имате – *произход на пеперудите* или *произход на модата*? Пеперудите са много добре облечени, като царски деца са. Някои от тях имат повече от четиридесет краски. Колко труд са употребили онези същества, които са правили дрехите им – в такова малко пространство толкова много краски!

Как трябва човек да упражнява своя ум? Всичко в живота му зависи от това, да знае как да упражнява своя ум. Например вие искате да тръгнете нанякъде и вдигате десния крак. Знаете ли защо вдигате десния крак? Или решавате да вдигнете левия крак – знаете ли защо? Искате да свиете било малкия, било големия пръст на лявата си или на дясната ръка, искате да затворите или да отворите цялата си ръка – защо? Вие трябва да знаете защо правите тия движения съзнателно или несъзнателно.

Да допуснем, че сте нарисували такава рисунка (фиг. 1). Тя означава ли нещо? Означава известно движение. Много духове в спиритическите сеанси рисуват така. Казвате: „Накарахме духа да напише нещо“. Кой е този дух? Накарали сте го да напише нещо, което знае, а той пише това, което не знае. Как му е дошло в ума да го напише? Защо именно така е трябвало да го завърти? Могат да се дадат много тълкувания. Казвам: в природата съществува метод за самовъзпитание. Трябва да се започне с най-простите движения, които имат смисъл.

Фиг. 1

Тази рисунка представя нещо от славянската азбука, но то може да бъде и от латинската азбука. И от две-

те азбуки да е, все някакво значение има. Ние смесваме простите движения със сложните. Тук е дадено известно направление на дадено движение, но не в една посока, а в различни посоки. При това, като се движи тялото, има едно колело, което се движи в същото направление. Защо се движи колелото? И то не знае защо. Отгоре има едно течение, което също не знае защо се движи. Най-после има една машина, която кара колелото да се движи, но и тя не знае защо. Има един огъняр, който запалва огъня. Питате го: „Какво правиш?“ – „Подпалвам тази пещ.“ Ако питате пещта защо я пали, и тя не знае. Тази пещ е скачена с огъня. Огънят е свързан с водата и като се нагорещят, водата и огънят се скарват. Всеки от тях казва: „Да знаеш аз какво върша!“. Водата, като се разгневи, се превръща в пара. Като се превърне в пара, в нея се явява едно напрежение. Къде излива гнева си? Като намери една дупка, започва да кряска през нея колкото иска и като кряска, така върши работа.

Капките вода са телцата на разумни същества, на които е нарушено спокойствието. Вземете вие вашата лупа и идете при един мравуняк. Докато обикновена светлина влиза в мравуняка, на всички мравки им е приятно, ходят спокойно насам-натам. Но ако с вашата лупа концентрирате по-силна светлина, вие ще предизвикате недоволство в мравите, всички ще се нахвърлят да я атакуват. Защо? Защото има повече светлина, отколкото им трябва.

Човек всякога е недоволен от две неща: много като има и малко като има. От многото е недоволен, понеже сам трябва да го носи. Такъв е законът в природата: това, което придобиеш, ти сам трябва да го носиш, другите не могат да го носят. Недоразуменията между хората често произтичат от това, че товарят себе си или другите повече, отколкото трябва. Ако искаш да се освободиш от този товар, който имаш, и го предадеш на другите, и те ще бъдат недоволни. Защо? Защото си ги натоварил повече, отколкото трябва. При първото положение вие страдате, защото имате повече, отколкото ви трябва. При второто положение трябва да знаете колко да снемете от товара

си, защото ако снемете повече, ще се роди друго едно несъгласие.

С един крак ти не можеш да ходиш, с два крака пък равновесие не можеш да пазиш. Колко хиляди години са трябвали на човека, докато се научи да ходи на двата си крака! Когато двама души се съберат на едно място, те трябва да пазят закона на равновесието. В равновесието има един перпендикуляр, от който ти не можеш да мръднеш нито назад, нито напред, нито наляво, нито надясно. Изгуби ли се отношението спрямо този перпендикуляр, веднага се нарушава равновесието и ти не можеш да ходиш.

Като ходим на екскурзии, често някои се препъват и падат. Вие не сте обръщали внимание на причините на падането. Спъване става, когато се явят две противоположни мисли, амплитудите на които не са много големи. Дойде ли в това положение, човек веднага пада. Например двама души дърпат едно въже, единият тегли и другият тегли. Изисква се голяма сила, за да не паднат. Ако се скъса въжето, и двамата ще полетят. Значи, всеки един, като тегли назад, същевременно трябва да е наклонен малко напред, иначе ще изгуби равновесие. Тия работи ви се виждат много философски.

Вие искате да знаете какво е разстоянието оттук до Слънцето. Искате същевременно да знаете какво е разстоянието до Луната, каква е температурата там. Да допуснем, че вечер температурата там е минус 150 градуса, а денем е плюс 120 градуса. Вярно ли е моето твърдение? Как ще проверите това нещо? Учените казват, че на Луната температурата спада до 150 градуса под нулата. Как ще докаже това нещо ученият човек? Той не е ходил на Луната, но все някакъв повод има за такова твърдение. По какъв начин той е измерил тази температура, за да каже, че нощем спадала на 150 градуса под нулата, а денем се качвала на 120 градуса над нулата?

Да допуснем, че вие виждате един човек, който прави едри, големи крачки, и друг човек, който прави ситни крачки. Коя е причината крачките на единия да са го-

леми, а на другия да са малки? Какви са съображенията на един хлебар, който прави дълги, големи хлябове, и на друг хлебар, който прави малки гевречета? Кой ги заставя да правят така? И мене кое ме заставя да чертая, да пиша на дъската? Защо пиша малки и големи букви? Защо не пиша само дребни букви? Това е упражнение. И малки работи да правите, и големи работи да правите, вие имате известни съображения за това.

Всеки един от вас има желание да израсне, да стане голям. Колко голям трябва да бъде човек? Представете си, че сте висок 5 метра. Можете ли с тази височина да живеете в съвременното общество? Има неща, които не са икономични. Ако имахте 5 метра височина, не зная откъде и как щяхте да купите толкова плат за дрехи. Ако някой шивач трябваше да ви мери дрехите, които ви шие, той трябваше да се качва по една стълба. Нямахте да е лесно да ви се мерят дрехи. Един контраст е това. Според някои твърдения човек някога е бил 25 метра висок. Може да е така, но може и да не е така. Един астроном наскоро открил някаква звезда от десета степен, която била 500 милиона пъти по-светла от Слънцето. Как се е добрал до тези сведения? И температурата ѝ била 500 милиона пъти по-висока от тази на Слънцето. Това не се вижда с просто око, но той го открил. Как е могъл да дойде до тази величина на звездата? Все на някакви изчисления се е основавал. Вие може да измерите един предмет от далечината, на която се намира, може да направите своите изчисления за разстоянието до него. Това може да се изчисли геометрически.

Вас ви занимават повече обикновените работи. Някои ваши състояния ви занимават ежедневно. Например ежедневно се занимавате с въпроса какво ще ядете. Това е въпрос на стомаха. Занимавате се и с въпроса как ще дишате. Това е въпрос на дробовите. Смущавате се някой път и казвате, че трудно дишате. Някой път се смущавате, че не можете да мислите. Казвате: „Главата ми е празна, нищо не мога да мисля“. Станало е нещо тревожно и вие се тревожите, не сте спокойни в ума си, не можете да ми-

слите. Вие се тревожите, но мислите, че това чувстване е мисъл. Това не е никаква мисъл. Мислите още, че главата ви е празна. И това е чувстване, не е мисъл. Как може да мислите така? Не казвайте, че главата ви е празна. Как може да бъде празна, когато мозък има вътре? Пълна е главата ти с мозък. Пълна е, само че твоята пълна глава не расте. Ако в една почва се посее лук и не расте, той започва да гние, образува се празна глава. Тъй щото, като казваш, че главата ти е празна, ти не си прав. По-добре да кажеш, че не мислиш, и то да кажеш, че мислиш не с целия си мозък, но само с част от него. Ти трябва да знаеш, че мозъкът е апарат, от който само една малка част работи. Ако искаш да пишеш, тогава едно малко местенце в мозъка ще се събуди. Ако искаш да пееш, пак е същото. Тази енергия, която се е събудила, ще дойде до гърлото и като изкараш въздуха, ще започнеш да пееш. Ако пък си цигулар и се събудят други, съответни на това енергии, ти ще започнеш да правиш известни движения. Ако си китарист, също ще започнеш да правиш особени движения.

Изисква се доста време, докато се научиш на онези движения, които са потребни. За цигулката се изискват едни движения, за китарата се изискват други, за пианото трети и така нататък. Ако отиваш да правиш добро, трябва да се научиш как да го правиш. Ако отиваш да воюваш, трябва да се научиш как да воюваш. Ако отиваш да учиш, пак се изискват съответни движения. По движенията ще познаеш дали човек е учен, или не. Когато човек отива на работа, и за работата има особени движения. За всяка проява има особени движения. Художникът например има движения на художник. Като вземе четката, той ще направи съответното движение. Ако рисува някакъв пейзаж или някакъв човек, движенията му в двата случая ще се различават.

Законът седи в това: там, където участва умът, може да се извърши известна работа. Във всички движения, в които участва умът, резултатите всякога ще бъдат разумни и човек всякога ще има една придобивка. Там, където умът не участва в движенията – или в мислите, или в чув-

ствата, всички тия движения остават безрезултатни. Това е положението на дърво, което цъфти и не завързва. То порасне, цъфне, но скоро цветовете му окапват. Та значи, в този човек липсва нещо. Умът трябва всякога да присъства. Но ти трябва да знаеш какво мислиш. За всяко нещо трябва да имаш една конкретна мисъл. Какво разбирате под думата *дърво*? Дървото представлява движение нагоре. *Д* – тази буква означава закон на равновесие. Тя означава един плод, който зрее. Горната част показва условията, при които плодът зрее. Условията са светлина, топлина, въздух, влага. Като започне да зрее плодът, това показва, че част от условията са използвани, опашката на този плод е започнала да се увеличава.

В думата *добро* буквата *Р* показва това, което човешката ръка може да извърши – този плод е вече откъснат. Откъсването е механическата страна, така започва доброто. В доброто има условия: най-напред механически, после органически и най-последно психически, или разумни условия. Това показва, че доброто, което е употребено за живота, е направено от човешката ръка. Добро е всяко нещо, в което ти участваш, но ти ще бъдеш последен в него. Искаш ли да направиш едно добро, най-първо природата ти дава известни условия. Ако ти използваш тия условия, ще употребиш ръката си. Ръцете представляват разумното в човека.

Често вие се запитвате кой човек е гениален. Как трябва да гледате на гениалните хора? Виждали ли сте как някой гениален човек ходи? Виждали ли сте как някой талантлив човек ходи? Виждали ли сте как красивият човек ходи? Всички те се различават един от друг по начина на ходенето. Ти не можеш да бъдеш красив, не можеш да бъдеш здрав, ако не знаеш да ходиш. Ще гледаш как ходи военният. Сега аз не искам да подражавам на военните, да ви показвам как ходят, защото не искам да ставам военен. Бих подражавал на здравия, но не и на болния. Често хората правят карикатури, изопачават нещата.

Щом обръщате внимание на погрешките на хората, гледайте да превръщате тези погрешки. Има погрешки,

които не са съществени. Например аз казвам на един човек: „Ти внасяш много личен елемент“. Кога внася личен елемент? Когато употребява местоимението *аз*. Например българинът, когато иска да каже *аз казвам*, може да употреби само глагола *казвам*, но англичанинът не може да употреби само глагола, той трябва да прибави и местоимението *аз*, трябва да каже *аз казвам*. Значи, за да поправи една своя погрешка, англичанинът трябва да учи български. Само така той може да употреби само думата *казвам*. А когато човек трябва да каже *аз казвам*, но не може да каже така, значи той се страхува. Който казва *аз казвам*, той е по-смел. Не казваш ли *аз казвам*, то е овде и онде*, то е политика, ти не искаш да се излагаш. В това отношение англичаните са смели. Англичанинът, като види мечка, назад не се връща: или мечката ще бяга, или той ще бяга. Изобщо англичанинът никога не бяга, а българинът може да бяга.

Имаше тук един Симеон от Еленско, който разправяше следната случка. Той бил религиозен и мислел, че всичко може да направи с Господа. Един ден видял, че един говедар води бик, който мучи и реве отдалеч. Казал си: „Защо мучи този бик, защо не върви като другите говеда?“. Като се приближил, хванал го за рогата, искал да му даде един религиозен урок. Бикът помислил, че иска да се борят, и се хвърлил върху него. След това Симеон едва го спасили. Той казваше после: „Аз мислех, че ще надвия бика, а той излезе по-силен от мене. Мислех, че ще бъда като Самсон“. Казах му: „Ти трябваше да опиташ силата си с някой малък бик, а не изведнъж да започнеш с големия“. Та понякога и вие се залавяте с някоя голяма мечка, искате да я изправите. Като я хванеш, мечката казва: „Готова съм да се боря“. Но ти трябва да имаш сила да се бориш и трябва да знаеш как да се бориш. Ще кажеш: „Знаеш ли, че мога да те поваля на земята?“.

Спазвайте този закон: умът ви да присъства навсякъде. Например усещате, че ви боли ръката. Всеки от вас

* овде и онде (срб.- макед.) Тук-там, сегиз-тогиз. (В конкретната мисъл може да се тълкува и като: и така, и така.)

може на първо време да даде сам помощ на ръката си. Как? Концентрирайте ума към ръката си и после бавно я свивайте. Може да направите с мисълта си така десет пъти. Там, където е концентриран умът ви, вие ще почувствате повече топлина. Същевременно умът ще изпрати и повече светлина. Болката в ръката ви се е явила по единствената причина, че е намалена топлината. Капилярните съдове са се свили и кръвта не може да минава свободно, а това значи, че по-малко енергия се образува. Щом дойде топлината, тя намалява влагата, но не изведнъж, а постепенно. Щом направите десет такива упражнения, болката в ръката ви ще изчезне.

За ръката лесно може да направите упражнението, но за болката в главата как ще го направите? Причината за болката в главата е някъде в стомаха. Там капилярните съдове не действат правилно, вследствие на което и симпатичната нервна система не функционира правилно. А пък симпатичната нервна система доставя повече сила, повече влага за храносмилането. Най-големите функции в тялото се изпълняват от симпатичната нервна система. Като изпратите тази енергия на ума някъде в очите си, тя постепенно ще слезе там и главоболието ще изчезне.

Ще концентрирате ума си и ще мислите кои са причините да ви боли главата. Може би вие сте се раздразнили, скарали сте се с някой ваш приятел и сте казали неща, които не са верни, но сте ги взели за верни. Вашият приятел нищо не ви прави, само се чуди на вашия ум. Веднага у вас ще се роди едно угризение на съвестта и ако сте много чувствителен, ще ви заболи главата. Вие сте имали една мисъл, която не е права, а всички криви мисли свиват капилярните съдове и с това противодействат на кръвообращението. Всяка добра мисъл действа правилно на кръвообращението, на дишането и на мисленето. Всяка неправилна мисъл спъва храносмилането, кръвообращението, дишането и мисленето на човека.

Казвам: умът всякога трябва да е намясто. Вие казвате, че някой говори много зле за вас. Представете си, че напиша думата *добро* така: *добо*. Ти казваш: „Не е пра-

вилно написана“. Аз зная, че е *добро*, но не съм написал буквата *р*. Аз го произнасям правилно, а не съм го написал правилно. Много хора говорят правилно, казват *добро*, а пишат *добо*. Казвам: нещата не само трябва да се произнасят правилно, но и трябва да се пишат правилно. Човек първо трябва да мисли правилно, защото всичко започва от мисълта, после слиза в чувствата и най-после отива в действията – след това ще го произнесе. Тъй щото в крайните резултати, във всичките ваши действия умът ви трябва да присъства.

Като станете сутрин от сън, не навеждайте главата си надолу, какъвто навик имате, но я изправете нагоре. Какво означава наведената надолу глава? Това показва, че ти си един затворник, че не си свободен. Като станеш, пусни ръцете си надолу и заеми права стойка. Ако твоят център не е регулиран спрямо Слънцето и спрямо Земята, ти не можеш да имаш права стойка. Спрямо Земята ти трябва да заемеш едно положение перпендикулярно, или отвесно. Щом станеш малко недоволен, главата ти започва да тежи. Всички философи ходят с наведена глава. Защо ходят с наведена глава? Те ходят така, понеже не са разрешили най-трудните въпроси, които имат в главата си. Наведената глава показва, че имаш някои мисли и чувства неразрешени. Щом ги разрешиш, ти вдигаш главата си. Така и едно растение, което дава плодове, докато не знае защо се явяват тези плодове, то се навежда надолу; разбере ли защо ги има, изправя се нагоре (това по човешки го говоря). Наистина, щом се откъснат плодовете, клоните на дървото веднага се вдигат нагоре.

Следователно, щом ви се даде една задача, не я оставяйте неразрешена. Ако дълго време я държите неразрешена, ще дойде един плод, втори, трети, четвърти и всички тези задачи ще ви наведат надолу. После вие няма да знаете защо сте се навели. Тук имаме един слънчоглед, който си е навел главата надолу. И да искаш, не можеш да вдигнеш главата му нагоре. Знаете ли защо се е навел? Той има повече от хиляда деца, казва: „Ушите ми ще изядат“. Хиляда деца – по сто хиляди трябва за всяко. За да

ги отгледа, той трябва да е голям милиардер. Как няма да се наведе главата на този слънчоглед? Не че слънчогледът има деца, но аналогия между него и човека има – законът е същият. Тези хиляда зрънца са го огънали. Иначе всяко зрънце е на своето място. Големите въпроси са навели главата му надолу. Този слънчоглед поне е свършил една работа. И човекът не е ли един слънчоглед? Вижте лицето му, то е подобно на слънчоглед. Слънчогледът има определена посока на движение: първоначално отива към Слънцето, а после се връща. Следователно всеки човек трябва да посрещне своята мисъл. Слънчогледът показва, че във всичките си постъпки ти трябва да мислиш. Човек може да мисли само когато има светлина. Слънчогледът казва, че вие всички трябва да вървите по пътя на светлината. Нашият слънчоглед е много голям, такъв другаде почти няма. Той има широчина половин метър в диаметър.

Във всичките си работи, в чувствата си внасяйте мисъл, за да се освободите от несгодите в живота. Това не може да стане изведнъж, напротив, може да имате големи препятствия, но ако вашият ум присъства в несгодите, работите ви ще се поправят. Когато се казва, че човек трябва да има Божествена любов, това не е нещо произволно. Къде е мястото на Божествената любов? Човешката любов е в стомаха, ангелската е в гърдите, а Божията любов е в главата. За да имаш Божията любов, трябва да мислиш. Ти търсиш Божията любов, а мислиш за стомаха. Казваш: „Какво ли ще ям?“. Това е човешката любов. После казваш: „Как ще дишам?“. Това е ангелската любов. Храната винаги представя човешката любов, а въздухът представя любовта на духовния свят. Идейната, най-възвишената, най-поетичната любов, тази, при която поетите пишат, това е Божествената любов, която е горе в главата.

Някой път ще погладиш главата си, за да приемеш топлина. С една ръка ще я погалиш и ще кажеш: „Да възприема това, което слиза от горе“. После с две ръце ще я погалиш и ще кажеш: „Аз съм готов, като възприема Божията любов, да я приложа в живота си с всичката мощ и сила, която имам“. Питате: „Мога ли да приложа Божията

любов?“. Няма какво да я прилагате, тя сама се прилага. Ако ще вземате вода от един планински връх, вие ли ще я извадите? Вие ѝ поставите само една тръба и водата ще дойде по нея. Няма какво да карате вие любовта. Като имате тръба, тя сама ще потече. Човешката любов мъчно може да я изкарате на планината. Ако искате със сила да я качите горе, може. А Божията любов сама слиза в долината. Тъй щото всички мъчнотии, които имате, се дължат на това, че вие искате да изкарате вашата любов горе, на планината. Там е мъчнотията.

Оставете вашата любов да си почива долу, в долината, а се занимавайте с Божията любов. Защото енергията на вашата, на физическата любов, е дошла от Божествената любов. Тази вода, която е долу, е слязла от горе, дошла е от Слънцето. Можем да кажем, че тази вода е излязла от Слънцето. Земята е излязла от Слънцето. Някога и вие сте излезли от Слънцето заедно със Земята. Та когато Земята е излязла от Слънцето, и вие бяхте там, но сте забравили. Казвате: „Защо сме забравили?“. Много естествено, че ще забравите – колко години са минали от този ден? – „Защо сме забравили?“ Ами миналата година по това време къде бяхте, можете ли да си спомните? Забравили сте. Много малко работи можете да помните. Ако вие не помните миналата година на същия ден какво е било, как ще помните преди две години или преди 10, 20, 30 години на същия ден какво е било? Помните ли къде сте били в същия ден преди толкова години?

Закона помнете: впрегнете ума си на работа. Казваш: „Аз съм неразположен“. Неразположението е леност. – „Ама аз не зная какво да правя.“ Че не знаеш какво да правиш, то е заблуждение. Впрегни ума си на работа. – „Ама нямам работа.“ Как? Всякога можеш да си създадеш работа – упражнения ще правиш. Ще кажеш, че така си играеш. Че кой не си играе?! Кажете ми, има ли някоя работа, която да не е игра? Не плачете и не се безпокойте, но измервайте ръцете си от едната страна до другата страна. Казваш: „Колко съм тъжен! На каква работа да пратя скръбта си?“. Прати я в гимназия, в университет, направи

я чиновник. Изпрати скръбта си в университета, нека го завърши, нека получи един диплом и след това я попитай доволна ли е от това положение. Всяко неестествено положение в човека трябва да се впрегне на работа.

Вие имате желания, които не са ваши. Щом не можете да задоволите едно желание, то не е за вас. Задържайте в себе си само онези желания, само онези мисли и само онези постъпки, които може да задоволите в дадения случай. Това е метод на самовъзпитание. Занимавайте се само с това, което в даден момент можете да направите. Онова, което не можете да направите, то не е за сега. Като минат една, две, три или сто и петдесет години, тогава тази работа ще може да се свърши. Понякога човек е заставен да чака. Чакайте, защото всяко нещо в света си има своето време.

Едно 5-годишно дете не може да го изпратите в университет, може да го изпратите в забавачница. Като стане на 7 години, ще го изпратите в първо отделение, на 11 години – в прогимназия, на 14 или 15 години – в гимназия, на 20 години – в университет. Според мене естествено е човек да завърши гимназия на 21 години, след това да има 4 години в университет. Ако някой завърши на 23 години, това е скандално число, защото бащата го няма. Но ако имате числото 123, тук са и бащата, и майката, и детето: единицата е бащата, двойката е майката, тройката е синът; това е едно число, което има съдържание. А числото 12 например е числото на благоприятните условия, при които може да се издържа. Това число е поставено в зодиака. Бащата и майката са тук, а къде е синът? Той е на училище. Изпращат го от дом в дом да учи. Във всеки дом учи специални работи.

Ти си в месец март, какво ще учиш през този месец? През месец март всички хора трябва да се занимават с главата си, а това е мозъкът. Ако правите един хороскоп и трябва да вземете в съображение всички посоки, къде е екваторът на човека? Ще видите, че Божествената любов е горе, в главата на човека, тя показва пътя на екватора. Главата показва духовното в човека. Та когато изгубиш

пътя си, ще се спреш и ще се ориентираш отзад напред към изток, посоката ти ще минава отгоре. Няма да отиваш ни наляво, ни надясно – напред е екваторът на човека. Божествената любов е компас, по който човек се ориентира. От тази точка ти трябва да знаеш къде е посоката на твоето движение.

Божествената любов съдържа в себе си всичките възможности за постижения. Като имаш тази любов, тя ще ти създаде условия, тогава в тебе ще дойдат светлина и знание. След знанието ще дойде свободата. Ти не можеш да придобиеш живота без Божествената любов. Знание, което е без тази любов, нищо не може да допринесе, в него я няма Божествената светлина. При това положение ти не може да бъдеш свободен. Кога не си свободен? Ако не е дошла истината в тебе, Божествената истина. Божествената истина ще създаде в тебе простор. За да бъдеш свободен, ти трябва да имаш широко място, в което да покажеш своята свобода. Свободата не може да се прояви на тясно място, в една тясна стая. Свободата не е в тесните възгледи за живота, но в широките възгледи.

Та казвам: ще впрегнеш ума си на работа. Всяко движение има за цел да се изправят гърбиците ви, после да се изправят краката ви, хода ви. Някои от вас вървят като гемии, като че сеят брашно. Впрегнете ума си на работа и не се безпокойте. Щом се безпокоиш, впрегни безпокойствието на работа. Не е лошо да се безпокоиш, не е лошо и да си скръбен. Всичко, каквото се случва в живота, е на мястото си, само че вие не знаете къде да го сложите. Всяка една случка ще ви предаде известна енергия. Ако знаете как да употребите тази енергия, тя е на мястото си.

Коя песен пяхте тази сутрин? (– *Махар Бену Аба*.) Как започва песента? *Махар Бену* означава, че слизаш от горе надолу. Най-първо двама души са се качили горе, после и двамата слизат долу. *Махар Бену* означава любовта на великото, което слиза от горе надолу, за да помага на хората. Умът ти трябва да присъства, та като кажеш *Махар*, Великият Бог като слиза от горе, и Неговият Дух, и Неговата Любов да слизат да помагат. Той трябва да помага на

всички тия дребни същества, които са изгубили смисъла на живота. Като ги повдигне, Той ще осмисли техния живот. Това значи *Махар Бену*.

Като се молиш на Бога, ти трябва да имаш търпение да Го дочакаш да дойде долу, да Го посрещнеш и да се зарадваш на Неговото присъствие. Радостта ще има друг израз. В радостта има разширение. Да се радва човек, това значи да се разширява. (– *А да благодари?*) Като благодариш, ти правиш няколко поклона. Човек се навежда, като благодари. Много естествено, невъзможно е да вдигнеш нагоре главата си и да кажеш: „Благодаря“. Като направиш един малък поклон, показваш, че благодариш. Като поставиш ръцете си напред, това показва, че назад вече не се връщаш, това значи: каквото ти си направил, някой ден аз ще го приложам. Сложиш ли ръцете си отзад на гърба, това означава: каквото ти си направил, аз ще го сложа на гърба си.

Всички движения, които правите, трябва да бъдат осмислени. Направи едно хубаво движение. Като направиш движение само с два пръста, това показва, че искаш да вземеш нещо. Защо само с два пръста? Показваш, че малко вземаш, по едно зрънце. Като вземеш едно зрънце, ти не си от много лакомите. Като вземеш нещо с ръка, свита в юмрук, това показва, че каквото вземаш, задържаш го само за себе си. Като вземеш нещо с отворена ръка, това показва, че го посаждаш някъде. Каквото правите, не бързайте. Полека пишете, та буквите да са хубави. Пък и правилно трябва да ги пишете. Ако пишете буквата *А* както трябва, тя ще покаже своето действие. Не я ли пишете правилно, тя ще създаде известни мъчнотии. Ако не пишете правилно буквата *Б*, буквата *В*, ще си създадете други мъчнотии. Ако всичките 30 букви не пишете правилно, в бъдеще ще си създадете трийсет различни мъчнотии. Всяка буква пишете както трябва. По този начин ще видите в коя буква се крие вашата мъчнотия.

Важно е за вас, че Бог ви е дал един ум, който трябва да накарате да работи. Умът е много добър слуга и вие трябва да му давате заповеди. Но ще го карате да върши

това, което е естествено за него, няма да го карате да върши глупави работи. Ще карате ума си да върши най-добрите работи, които искате. Той ще свърши всичко каквото му заповядате. Като свърши тия работи, за него ще бъде добре, но и за вас самите ще бъде добре.

*Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.*

40. лекция, 16 септември 1938 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЯ

ТЕМИ

Лекция 1. *Възможности в живота*: „Възможности в живота“;

Лекция 2. *Възможности на красотата*: „Разнообразие на възможностите“, „Плодните и неплодните ябълки“;

Лекция 3. *Вътрешна светлина*: „Възможности на вярата“, „Възможности на надеждата“;

Лекция 4. *Разумните движения*: „Малкото, което спъва“;

Лекция 6. *Идеален, реален и материален порядък*: „От какво зависи успехът на човека?“;

Лекция 8. *Организиран и неорганизиран свят*: „Защо гладът не се утолява?“;

Лекция 9. *Великата работа на водата, въздуха, топлината и светлината*: Всеки да избере седем думи, които счита силни, и да ги напише;

Лекция 12. *Възпитание на чувствата*: „Отношение на прави и криви линии“;

Лекция 16. *Противоречията в живота*: Да се нарисова един гълъб, втората тема е: „От какво се страхува младият?“;

Лекция 21. *Програмата в живота*: „Какво е допринесла човешката уста на човека?“;

Лекция 23. *Учение*: „Отношението на твърдите и течните тела“;

Лекция 24. *Излизане, работа, молитва*: „Функции на черния дроб“;

Лекция 25. *Законът на музиката*: „Функции на белия дроб“;

Лекция 26. *Отворени и затворени очи*: „Ползата от историята като наука“;

Лекция 27. *Импулсът*: „Ползата от вегетарианството“;

Лекция 29. *Една основна идея*: „Учението като метод на постижение“;

Лекция 30. *Причина, среда, факти*: „Разлика между честност и справедливост“;

Лекция 31. *Честност и справедливост*: „Разликата между постоянство и твърдост“;

Лекция 32. *Опорна точка*: „Взаимните отношения на слуха и зрението“;

Лекция 33. *Мозъчни центрове*: „Взаимното отношение на храненето и дишането“;

Лекция 34. *Правата линия*: „Отношенията, които съществуват между жидката, твърдата и въздухообразната материя. Какви промени стават?“;

Лекция 35. *Какво трябва на младите*: „Какво се очаква от младите?“;

Лекция 39. *Господарят*: „Произходът на пеперудите“.

Учителя Петър Дънов

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

Вътрешна светлина

година седемнадесета

Редактор *Ивелина Христова*
Художник *Илиана Попова*
Предпечат *Живко Стоилов*

Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 2
Тел: (02) 418 0110; 0896 669 768

www.beinsadouno.org
www.bialobratstvo.info